

מזכמה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

★
שנה חמישית
גיליון מספר 480

★
בהר בחקותי
תשפ"ג

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הוסק

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
08:45	08:08	06:51	ירושלים
08:42	08:10	07:07	בני ברק
08:45	08:11	06:59	חיפה
08:42	08:10	07:07	אשדוד
08:44	08:09	06:50	בית שמש
08:43	08:09	07:08	קרית גת
08:45	08:10	07:02	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

מאת הרב יחזקאל שובקס

מסר קצר שבועי
בהר-בחוקותי תשפ"ג

אורח לרגע

תגובות הקוראים

המאמר על "בעל מוס" היה מאמר מאלף. הנייתי מהאופן שנגעת בנושא הרגיש, אך דווקא בצורה בהירה מאוד. בדיוק השבוע קיבלנו תוצאות לגבי מצב התפתחותו של ילדינו בן השמונה.

אנו עדיין לא בשלב של שיתוף הילד, אך בשבילנו ההורים זה עשה הרבה סדר. כשאנחנו נהיה בהירים יותר לגבי עתידו, אני מאמין שזה גם ישפיע עליו.

* * *

אני מוצא את עצמי מטולטל מאוד מקריאת המאמר. זה הציף לי את הכאב שלי. יש לי לקות קצת בראייה, וזה השפיע משמעותית על הקריאה שלי. ההורים שלי יצאו מכליהם כדי לעזור לי, והיום אני אכן במקום אחר לגמרי. תמיד היתה לי תקווה/אשליה שאצליח יותר מכל הכיתה שלי. הייתי המתמיד והמשקיען מספר אחד בכיתה. אני היום בגיל שלושים וחמש. מצאתי לי מקום מצויין בחיים ואני מאושר, ועדיין רחוק מהחלומות שלי. (סתם בשביל ההמחשה, לקראת את המאמר שלך לקח לי יותר מ-5 דקות ולכתוב תגובה - מאמץ כפול מזה). אני מבין שעדיין לא השלמתי עם הכאב שלי, ויש לי עדיין מה לעבוד על זה.

אפשר רגע

שו"ת קצר

ברכב משפחתי אין מקום לכולם. והדילמה מי יסע ברכב ומי באוטובוס. הגדולים? הקטנים? הנשואים או הילדים שבבית? לעשות תרונות?

תשובה: השאלה יכולה להיווצר בכל מיני צורות. קשה לענות בשפה חד-משמעית, כי הנשוא מורכב אך נשים לב לנקודה אחת:

הגדולים זוכים למילוי משאלותיהם באופן טבעי יותר מהקטנים, כי-

1. הם יודעים להפעיל יותר כוח שכנוע
2. הבקשות שלהם נשמעות דחופות וחשובות יותר
3. פיזית ומנטלית הם יותר קרובים לאוזן שלנו ולכן חשוב לזכור. בשביל התינוק - הסיפור עם הבובה שהושחתה, לא פחות חשוב מאשר החליפה של הבחור שנקרעה.

בכל מקרה אני שווה חמישים שקל

ערכו של יהודי לא נמדד לפי שום ערך. שלוימה יוצא בבוקר לתפילה. והוא עסוק במחשבות: "מי ראה אותי? מה הוא חושב עלי? אני מוצא חן בעיניו? האם שם לב באיזה שעה קמתי? מה הוא אומר על החליפה שלי? על התפילה שלי?" אם הוא גם ממשיך לעבודה אז בכלל. "הבוס ראה שאיחרתי בשתי דקות? הוא מרוצה מהעבודה שלי? העובד לידי אוחז ממני?"

זה להרגיש כמו אזרח זר בלי דרכון. חסר לו את האישור להסתובב חופשי.

*

אז מה זה הדרכון האנושי?

משהו בסיסי מאוד, שאם יש לנו את זה, אז - קודם כל - אנו מרגישים בטוחים בעצמינו.

וזו תחושת "ערך עצמי". לאמר, יש לי ערך בסיסי. (לגבר בגיל עשרים: 50 שקלי הקודש), וזה אני שווה בכל מקרה, בלי כל קשר למה שאני מספיק לעשות, להישגים שלי, ולמה שאנשים חושבים עלי.

מעכשיו, אני יכול להיות עסוק למצוא חן בעיני כל הסובבים אותי, וזה דווקא חשוב מאוד, אך ענין של "חשוב" גרידא. לא פיקוח נפש. זה משהו שמעורר את הרצון לשאוף, אך לא חרדה קיומית. וכשזה קורה, אז האדם פנוי ללמוד, להתפלל, להתפתח, להשתפר והכול.

אך כאשר חסרה התחושה הבסיסית הזאת, האדם חי בחרדה מתמדת. אם אנשים לא היו מרוצים ממנו, אין לו כלום. שווה אפס או מינוס. הערך הבסיסי נרכש בדרך כלל בגיל צעיר. כאשר ילד מקבל תמיד את התחושה מההורים, שגם כאשר נכשל בהישגים, עדיין הוא אהוב ומוערך. הערכה סתם ככה, ולא בגלל שום דבר. "כי אתה הילד שלנו, ואנחנו אוהבים אותך".

וזה גם נרכש בהמשך החיים. תוצאה של התבוננות מתמדת.

*

"אז יש לך משהו למעיישה?" - מתעניין שלוימה.

כן. כל פעם שאתה עושה משהו כדי להצליח, תגיד לעצמך את המשפט הבא: "ובלי קשר, אני שווה X שקלי הקודש".

העולם מסביבך ימשיך למדוד אותך בהישגים ובהצלחות, ואתה תמשיך לשנן שאתה שווה גם בלי זה.

"רוצה לדעת מתי הבנתי איך אני מרגיש כל החיים שלי? - ככה שלוימה פותח במונולוג שלו - תשמע סיפור!"

לאחרונה טסנו כל המשפחה לחתונה של אח בלונדון.

כמה שעות לאחר שהגענו לדירת האירוח, אני מחליט לחפש את הדרכון שתחבתי במזוודה לאחר מעבר הגבול.

אפס.

ריקון מזוודות, בירורים מלחיצים, סגולות בשפע, והתוצאה דומה.

ואז התור של האנשים הטובים. "זה מסוכן להסתובב בלי דרכון" / "אוי ואבוי אם שוטר עוצר אותך" / "בזמן החתונה תשב בכלא."

לא יודע מה נכון ומה לא, אך עד שלא מצאתי את הדרכון (התחבא בתוך החולצה שלבשתי כעבור שבוע) הרגשתי רק חרדה.

כולם חגגו את החתונה, רקדו ועלזו, נהנו מהשהייה בחיק המשפחה, הסתובבו וטיילו להנאתם, ואני עם מחשבה אחת בעיקר: "ואם יבוא שוטר ו...?"

מסביבי המון אדם, שאף לא אחד נזכר בצמד האותיות ש.ט.ר., ואילו אני עסוק עם זה עשרים פעם בשעה.

וכשהבנתי שהדרכון הוא אוסף ניירות, שלא רק מספק את הביטחון הבסיסי, אלא כשהוא קיים, הוא גם מאפשר, לשמוח, לחגוג, לבלות, ליהנות, וכמובן ללמוד, להתפלל ולעבוד את ד', הבנתי משהו בסיסי שחסר לי בחיים. הבנתי פתאום שגם כשאני מסתובב בשכונת מולדתי וחסר לי "דרכון אנושי", אני חי בחרדה מתמדת.

*

בפרשה שלנו אנו לומדים "פרשת ערכין". בהמשך למאמר בשבוע שעבר על פרשת "בעל מוס", בפרשת השבוע התורה מלמדת אותנו משהו מרתק נוסף.

כאשר יהודי נודר לתת את "ערכו" להקדש, הרי שהמחיר אומנם משתנה בין איש ואישה ולפי הגיל, אך בתוך הקריטריון הזה כולם שווים, ללא כל הבדל בין תלמיד חכם עצום או עם הארץ מדאורייתא, איש גבוה וחסון או נמוך וצנום, חכם משכיל או שוטה מופלג.

מעבר לדין בעצמו, אנו יכולים ללמוד מזה כלל פשוט.

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

בהר בחוקותי

אבל, גם לאחר בקשתי, סירבה האשה לסלוח. רק לאחר מסע מפרך של שכנועים והפצרות של גורמים שונים, התרצתה האשה, וסלחה בלב שלם. כששמעתי על סליחתה, בקשתי ממנה להעלות את הסליחה על הכתב, פעמיים; עותק אחד תשאיר אצלה, ואת העותק השני תעביר אלי.

עכשו פנה הצדיק אל התלמיד חכם ואמר לו: כשאתה נוסע לציונו של הרשב"י במירון, קח ממני את מכתב הסליחה שכתבה אשתך, ולפני שאתה מתחיל להתפלל - הנח אותו על קבר רשב"י, ותגיד שבזכות זה שוותרה וסלחה למי שפגע בה, אתה מבקש שימליץ טוב על אשתך שלא תהיה אלמנה.

עשה האברך כפי שהצטוו ונטל עמו את המכתב, ובהגיעו לציון במירון שפך דמעות כמים לפני ה' יתברך שיושיע את אשתו שלא תהיה אלמנה, ובזכותה יושע גם הוא וירפא ממחלתו.

לאחר ששב מהתפילה הנרגשת, עשה שוב בדיקות, והמחלה נעלמה כלא היתה. (ברכי נפשי)

"וכי תאמרו מה נאכל... וציויתי את ברכתי" (כה, כ-כא) במהלך המלחמה, סבלה

ישיבת נובהרדוק במזריטש חרפת רעב. ראש הישיבה, רבי דוד בלייבר זצ"ל כיתת רגליו בין הכפרים והעיירות, מנסה להשיג מעט מזון. בקושי רב ובמאמצים עצומים הצליח לכלכל את מאתים תלמידי ישיבתו ועוד תלמידי ישיבות סמוכות. והנה קרב ובא חג הפסח ונוספה דאגה לדאגתו: מאין ישיג קמח למצות שמורות עבור כל הישיבה? לאחר מאמצים רבים הצליח להשיג קמח בכמות נכבדה שיספיק לכל הפסח עבור בני הישיבה. נקל לתאר את שמחת כולם. לחם ניתן להשיג אך בקושי, אבל מצות מהודרות תהינה! הניח ראש הישיבה את הקמח היקר בעליית הגג, למשמרת.

"מי יעלה בהר השם"
פֶּעַם בָּא מִיִּשְׁהוּ לְרַהֲ"צ ר' אֶשֶׁר פְּרִינְד בְּתִלּוּנָה, שְׁאָחַד הַיְלָדִים שְׁלוֹ, יֵרֵד מִהַדָּרָה, עָנָה לוֹ ר' אֶשֶׁר: "וּמִמֶּתִי אֶתֶּה עֲלִיתָ עַל הַדָּרָה...?"

"ולא תונו איש את עמיתו" (כה, יז) ברש"י, כאן הזהיר על אונאת דברים. וכאשר אדם מוחל על אונאת דברים, על צער שגרמו לו אנשים בדבריהם, מה רב שכרו! אברך תלמיד חכם חלה, ובעקבות כך החל לפקוד, מחד את קבריהם של גדולי הדורות, ומאידך נקש על דלתות בתייהם של גדולי ישראל החיים עמנו, כדי שיעניקו לו את ברכתם ויתנו לו עצה וסגולה כיצד יוכל להרפא. יום אחד החליט לנסוע למירון ולהפיל שם תחינה ובקשה על קברו של רבי שמעון בר יוחאי. לפני כן הוא נכנס אל אחד מגדולי הצדיקים שבדור, וסיפר לו על נסיעתו המתוכננת.

הצדיק ברך אותו מעמק הלב, וכששמע שהוא מתעתד לעלות מירונה, הפתיע אותו באמרו "אני אמסור לך מכתב מאשתך, ותניח אותו על קבר הרשב"י..." פקח הלה את עיניו בתמיהה רבתי, ולא ידע במה מדובר, ועל איזה מכתב מדבר הצדיק.

אספר לך במה מדובר, וצריך אתה לדעת שיש לך בבית אשה צדקת יוצאת מגדר הרגיל, אמר. הספור שהתגלה עתה, ושהתרחש עוד לפני חתונתם של בני הזוג, הפתיע את הבעל. זמן מה לפני החתונה שלכם, סיפר הצדיק, פגע מישהו באשתך לעתיד, בצורה חמורה ביותר. משעמד הפוגע על גודל טעותו, וידע את החטא שעשה, בא מיד לבקש מחילה, סליחה וכפרה, אבל האשה מאנה לשמוע, ולא רצתה לסלוח. הפוגע עלה לביתי ושאל מה עליו לעשות כדי לפייסה. משראיתי את שברון לבו של הפוגע, שלחתי שליח אל הנפגעת ובקשתי ממנה שתסלח על החטא שעשה כלפיה.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

שוחח הרב עם החזן, ולא מצאו הגון. חרה הדבר לגבאי. מה עשה, ברוב חוצפתו אירגן מסיבת "מלוה מלכה" בה השמיע החזן פרקי חזנות ונעימות קלות להנאת השומעים, והגבאי הכביר עליו שבחים ואמר: "כולנו יודעים מדוע לא זכינו לשמוע את החזן בבית הכנסת..."

בבוקר סיפרו לרב על המסיבה והדרשה. הבין הרב שמעריציו ומוקיריו יבקשו לפגוע בגבאי, והזהירם לבל יהינו לעשות דבר. נוסף מיהר לבית הכנסת בו התפלל הגבאי, ומצא קבוצת תלמידי ישיבה מחכים לצאת כדי לתבוע את כבוד רבם. גער בהם, וצוה שישובו לתלמודם. לאחר שסיים הגבאי את תפלתו שב לביתו, מבלי שידע שהרב הצילו...

בביתו מצא את אשתו והתינוק בזרועותיה. על הכירים עמד סיר חלב, שרתח ועמד לגלוש. ביקשה האשה שיורידו מהאש.

בהורידו נתקלה ידו בתינוק, והחלב הרתח נשפך עליו. באותו יום התקיימה הלווית התינוק, וכל העיר רעשה. בשבת בא הגבאי לבית הכנסת, וקיבל עליה לתורה.

לאחר שברך את הברכה שאחר הקריאה, דפק על

הבימה, ואמר בקול רם: "מורי ורבותי, החצפתי פני נגד הרב ונענשתי בעונש הנורא ביותר - בפני כל הקהל מבקש אני מחילה מהרב, ומעתיר לפניו שיסלח לי!" הרב, כאמור, עמד על הבימה בצד ספר התורה, כדי לסקור את כל הקהל,

"היום אם בקלו תשמעו"

פַּעַם בָּא מִיִּשְׁהוּ אֶל ר' אֲשֶׁר וְשָׂאֵל אוֹתוֹ, כִּי־צַד הַמְּשִׁיחַ
עוֹד לֹא הִגִּיעַ מִכָּל הַדְּמָעוֹת שֶׁהוּא בּוֹכָה עָלָיו?
עָנָה הַרְה"צ: "הַמְּשִׁיחַ יָבוא מִהַדְּמָעוֹת שֶׁאֵתָה
תִּתְאַפֵּק לֹא לִבְכוֹת."

לפקח ולהשגיח שאיש לא ישוחח ולא ידבר. כשסיים הגבאי את הבקשה המרטיטה, נענה הרב במשפט אחד: "מדוע מדבר כבודו כאשר אסור לשוחח - מה שברצונו לומר, יאמר לאחר התפלה!..." (מעייין השבוע)

"אם בחקותי תלכו" (כו, ג)
שתהיו עמלים בתורה (רש"י).

סיפר המגיד מישרים המפ"ר רבי שלום שברדון: הגאון רבי יעקב דוד, הנודע בשם הרידב"ז, התגורר בשנותיו האחרונות בעיר הקודש צפת.

באחד הימים היה לו יארציט אחר אביו, ובבואו לבית הכנסת לתפילת מנחה, ראה כי עדיין הקדים ויש עוד להמתין עד לזמן התפילה.

המתין והרהר לעצמו, כשהוא נשען על ה"סטנדר", אבל תוך כדי הרהור, החל לפתע לבכות חרישית.

היה שם אחד המתפללים מתושבי צפת, שהבחין בדבר. הוא ניגש לרידב"ז ושאל אותו, כדרך אנשי צפת החריפים והממולחים: מבין אני את הבכי שבכיתם, כי היום הוא יום היארציט לפטירת אביכם, אבל הלא הוא כבר

בלילה סערו רוחות חזקות וגשמי זעף ניתכו, מלווים באבני ברד ששברו את הרעפים מעליית הגג, והגשם חדר פנימה. הקמח בא במגע עם המים והוחמץ.

נקל לתאר את אכזבתם של בני הישיבה.

כל כך השתדלו, קיוו ושמחו, מה יעשו? מה יאכלו? אסף אותם ראש הישיבה ואמר להם: רבותי, רוצה אני לשאול אתכם ארבע שאלות: מי ציוה לאכול מצות בפסח? נענו כולם: הקב"ה! מי עזר לי להכין הקמח עבור המצות? נענו: בוודאי הקב"ה! מי הביא עלינו את הברד ששבר את הרעפים? ענו: כמובן הקב"ה! ומי החדיר את המים והחמיץ הקמח? הקב"ה!

סיכם ראש הישיבה: הרי שהכל ממנו, והוא יודע שאנו זקוקים לקמח, ברצונו יביא לנו קמח אחר...! שלוח ורוגע אפפו עתה את כל בני הישיבה.

והנה בערב בדיקת חמץ הגיע דוור ומסר לראש הישיבה סכום כסף גדול עבור קניית קמח מהודר לאפיית מצות עבור כל בני הישיבה... ללמדך כוחו של בטחון בה'!

(רבי יעקב אומר)

"ואם לא מצאה ידו די השיב לו" (כה, כח)

סיפר רבי מאיר פרדס שליט"א על אביו הגה"צ רבי אליהו

פרדס זצ"ל (רבה של ירושלים) את העובדה הבאה: בהיותי ילד, הייתי הולך עם אבא בכל בוקר לבית הכנסת שבשכונת "אהל משה" בירושלים.

והנה באחד הבקרים בדרך הילוכנו, עשה אבא עיקוף גדול ולא הלך בדרך הקצרה אלא

האריך דרכו עד הגיעו לבית הכנסת.

הדבר חזר על עצמו גם בימים הבאים.

כאשר הבעתי בפניו את תמיהתי, מדוע עושים אנו כזה עיקוף גדול מידי יום? השיב לי: "ראה בני, באחד הבתים, בדרך הישרה לבית הכנסת, גר יהודי שחייב לי כסף והוא בדרך כלל עומד ליד החלון, במידה ויראה אותי ירגיש שלא בנוח, שכן ברור שאם היה לו כסף היה מחזיר לי, על כן עושים אנו סיבוב גדול, כדי שלא לגרום פגיעה ואי נעימות לאיש..."

"ומקדשי תיראו" (כו, ב)

כשהגאון רבי שאול בראך זצ"ל התמנה לרבה של קרולי, שם דגש ראשון על הנהגת בית הכנסת, וקבע שאין להזמין חזן בלי רשותו, כדי שלא ליתן במה לקלי דעת ולא להפוך את שעת התפלה למופע שירה והנאה.

כמו כן הקפיד שלא ישוחחו, וכדי לפקח על כך קבע את מקומו על הבימה, ומשם השגיח על כל הקהל.

יום אחד ביקש הגבאי להזמין חזן שלא הצטיין ביראת שמים מופלגת.

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

נפטר כשכבר היה בן שמונים שנה ומעלה, וגם עברו כבר למעלה מחמישים שנה מאז הלך לעולמו, מה איפוא נזכרתם דווקא עכשיו לבכות...?

השיב הרידב"ז אספר לך במה נזכרתי, ולמה אני בוכה.

כאשר הייתי ילד, שלח אותי אבי ללמוד אצל המלמדים הטובים ביותר, כי הוא תמיד אמר: יעקב דוד נתברך ב"ראש טוב" ובהרבה כישרון. פעם אחת אף שמעתי שאמר לאמא: יעקב דוד יצמח ויהיה למדן גדול, ולכן אנחנו מוכרחים לקחת לו את המלמד הטוב ביותר. ואמנם היה בעיר מלמד מוכשר מאוד, אלא שהוא ביקש את שכרו, רובל שלם לכל חודש, וזה היה הרבה כסף.

אבי - המשיך הרידב"ז לספר - היה לו מקצוע של בונה תנורים ומזה התפרנס, אבל בדוחק גדול ובעניות רבה. למרות זאת כאשר נגע הדבר בשכר לימוד למלמד - לא היתה אצלו שום שאלה, מוכרחים לשלם למלמד, שהוא הטוב ביותר, כמה שהוא דורש.

כך התחלתי ללמוד אצלו בתחילת הזמן ושקדתי על לימודי בהצלחה.

כבר עברו שלושה חודשים מאז התחילו הלימודים, אבל אבי לא שילם למלמד, כי לא מצא מנין לקחת.

המלמד המתין עד אז בסבלנות, אבל כאשר עבר זמן כה ארוך, שלח אותי הביתה עם פתק:

"המתנתי שלושה חודשים, לא קבלתי שום תשלום, יותר אינני יכול להמתין, הואילו בטובכם לשלוח לי את המגיע לי, אחרת לא אוכל להחזיק עוד את הילד..."

כאשר הבאתי את הפתק הביתה, פרצה בכייה בבית, אין כסף לשלם למלמד, אבל יעקב דוד הלא צריך ללמוד

אצל מלמד טוב!

מה בכל זאת עשה אבי? בדיוק באותו בוקר שהמלמד שלח אותי עם הפתק הביתה, הוא שמע בבית הכנסת שגביר אחד הקים בית חתנות לבנו, והיה צריך לבנות לו תנור, אלא שבית החרושת ללבנים הפסיק לפעול ולא נמצאו לבנים עבור התנור.

הגביר, שלמרות זאת רצה לבנות את התנור בבית בנו, הודיע, כי אותו בעל מלאכה שיביא לו לבנים - הוא ישלם לו גם בשביל הלבנים וגם בשביל הקמת התנור סך של ששה רובלים טבין ותקילין.

אם כן, אמר אבי לאמי, אם אין אפשרות להשיג לבנים, נפרק את התנור שלנו ויהיו לי מזה לבנים, ואז אלך לאותו גביר ואבנה לו את התנור בשביל בנו, כך יהיה לנו ששה רובלים, ומזה נוכל לשלם למלמד.

אמר ועשה, פירק את התנור בבית, הלך אל הגביר ובנה מן הלבנים תנור חדש בבית בנו וקיבל את ששת הרובלים.

בשמחה רבה חזר הביתה, קרא לי ואמר לי: יעקב דוד, קח לך ששה רובלים ותן אותם למלמד שלך, שלושה בשביל שלושת חדשים שעברו, ועוד שלושה לשלושת החדשים הבאים של הזמן. לך נא והתאמץ ללמוד היטב.

אנחנו בבית, הוסיף הרידב"ז, כל בני המשפחה, האבא,

והאמא וכל הילדים - כולנו קפאנו מקור במשך כל אותו החורף, בקושי הצלחנו להתכרבל בתוך סמרטוטים, בקושי רב יכולנו לישון מרוב קור, אבל הכל בשביל שיעקב דוד יוכל ללכת ללמוד אצל המלמד הטוב ביותר.

אָפֵר אֶחָד הַתְּבָרָךְ שָׁנָה אַחַת בְּמֵלֵאֵי עֵנֶק שֶׁל תְּבוּאָה, וְהוּא סִכָּם עִם סוּחָר תְּבוּאָה עֲשִׂיר עַל אֶסְפָּקָה גְדוּלָה לְמִשְׁךָ כָּל הַחֲדָשִׁים הַבָּאִים.

הִיָּה לָהֶם הַסֶּכֶם חָתוּם, שֶׁהַסוּחָר מְשַׁלֵּם רַק לְאַחַר סוּף הָעוֹנָה, שֶׁרַק אִזּוֹ יִהְיוּ לוֹ מְזַמְנִים לְשֵׁלֶם...

וְאָכֵן, שְׁנִיָּהֶם לֹא אֶכְזָבוּ: הָאָפֵר הֵבִיא אֶת הַתְּבוּאָה הַמְּשֻׁבָּחַת שֶׁנְּחַטְפָהּ בְּמַהֲירוֹת עַל יְדֵי הַקּוֹנִים - וְהַסוּחָר בָּא לְקִנּוֹת עוֹד וְעוֹד, כְּשֶׁכְּמוּבֵן הַכָּל נִרְשָׁם עַד לְחִבְלֵהּ הָאֲחֵרוֹנָה.

אֵט אֵט הַחֲלָה מְלֹאכַת הָרְשׁוּם לְהַפֵּךְ לְמִסְרָבֶלֶת וְקִשָּׁה, הִדְיָו נִמְחַק, דְּפִים נַעְלָמוּ - וְהָאָפֵר פָּחַד לְאַבֵּד סְכוּמֵי כֶּסֶף הַגּוֹנִים.

הוּא שִׁתַּף אֶת הַסוּחָר בְּפִחְדֵיּוֹ, וְהַסוּחָר הִצִּיעַ לוֹ רַעֲיוֹן יִשְׁן שְׁפָעַם רָאָה אֶצֶל חֲבֵר: הֵם יִקְדִישׁוּ קֶפֶה גְדוּלָה, שְׂבָה יִכְנִיסוּ מִטְבֵּעַ נַחֲשֶׁת אַחַת עַל כָּל חִבְלֵת תְּבוּאָה, וְכָף, בְּסוּף הַחֲרָף יִמְנוּ אֶת סְכוּם הַמְּטְבְּעוֹת - וְהוּא, הַסוּחָר, יִשְׁלֵם לוֹ בְּכַפּוּלוֹת שֶׁל מֵאָה דוּלָרִים עֲבוּר כָּל מִטְבֵּעַ נַחֲשֶׁת שִׁמְיָצָא בְּקֶפֶה הַגְּדוּלָה!

הַסְכוּם מְצָא חֵן בְּעֵינֵי הָאָפֵר, הִרְעִיּוֹן יֵצֵא אֶל הַפְּעַל - וְאֵיךְ לוֹמַר, זֶה עֶבֶד מְצִיָּן!

בְּתוֹךְ הַקֶּפֶה נַעְרָמוּ מֵאוֹת מִטְבְּעוֹת נַחֲשֶׁת, וְעֵינֵי הָאָפֵר נִצְצוּ בְּכָל פְּעַם מִחֲדָשׁ לְמִרְאֵה פְּסוֹת הַנַּחֲשֶׁת הַרְבּוֹת.

בְּאֶחָד הַיָּמִים, כְּשֶׁאָף אֶחָד לֹא רָאָה, יָשַׁב הָאָפֵר מוּל הַקֶּפֶה וְחָשַׁב לְעַצְמוֹ: "הֲרִי עַד סוּף הַחֲרָף יֵשׁ עוֹד הַמּוֹן זְמַן, וּבִינְתַיִם אֲנִי זְקוּק לְכֶסֶף מְזַמֵּן כְּדִי לְרַכֵּשׁ מוּצָרִים בְּסִיסִיָּים! מָה יִקְרָה אִם אֶקַּח מִעַט מֵהַקֶּפֶה, הֲרִי יֵשׁ כָּאֵן כָּל כֶּף הַרְבֵּה - וְהַסוּחָר בְּכָלֵל לֹא יִרְגִישׁ בְּחֶסֶר..."

הוּא הִיָּה מְרַצָה מֵה'גִּנְבָה' הַנוֹעֲזוֹת וְהַקְּטָנָה, וְנָטַל חוֹפֵן גְּדוּשׁ בְּמִטְבְּעוֹת, כְּשֶׁהוּא מִתְרַחֵק מִשֵּׁם בְּמִרוּצַת מְנַצְחִים...

לעי"נ האשה החשובה
 מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי
 יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

כזאת היתה מסירות הנפש כדי להנחיל תורה לילד בישראל.

"למה איפוא בכיתי" - סיים הרידב"ז את סיפורו, כי הנה עכשיו בטרם צאתי מביתי לתפילה, חשתי קצת קור בגופי, וכבר מיהרתי לחשוב בעצמי, שאולי כדאי להימנע מלצאת החוצה ולהתפלל בבית.

והנה, אז הרי יכלו הורי וכל הילדים לסבול קור אימים כל חדשי החורף בשביל תלמוד תורה שלי, האיך עלתה בי במחשבה להישאר בבית בגלל מעט קור.

על זה היה הבכי שלי!... (שאל אביך ויגדרך)

"ושכבתם ואין מחריד" (כו, ו)

בימי הרה"ק רבי שלמה הכהן רבינוביץ מרדומסק, בעל 'תפארת שלמה', השתרר רעב באזור.

קרא הרבי לבעלי האמצעים בעיר והטיל על כל אחד ואחד לתרום סכום כסף, כדי לקנות תפוחי אדמה בעבור העניים.

אחד הנוכחים רצה לסכל את הרעיון ואמר: "וכי לא דחוף יותר להשתמש בכסף כדי לתקן את הגדר המתפוררת של בית העלמין?"

השיב לו הרבי: "אתה חושש שאם לא תתוקן הגדר יברחו המתים אל החיים, ואילו אני דואג שאם לא נספק מזון לעניים יברחו החיים אל המתים חס ושלום..."

"אם בחוקותי תלכו"

(כו, ג)

הוא דכתיב (תהלים קיט, נט) 'חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך'. אמר דוד:

רבש"ע, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הה"ד 'ואשיבה רגלי אל עדותיך' (ויק"ר לה, א)

המגיד מדובנא היה מפרש את דברי המדרש בדרך משל: סוחר אחד היה רגיל מימים ימימה לקנות סחורה אצל חנווני אחד.

פעם ראה החנווני יוצא מחנות אחרת, והורע הדבר בעיניו.

אמנם יכול היה הסוחר להתנצל בפני החנווני ולהסביר לו שהוא הלך לאותה חנות כיון שרצה

להשיג סחורה שאינה מצויה בחנותו של אותו חנווני. אמנם אם לחנווני יש את כל הסחורה שבעולם, שוב אין לו שום פתחון פה לתרץ ולהצדיק עצמו מדוע זנח הסוחר את חנותו של אותו חנווני והלך לקנות בחנות אחרת.

אמר דוד המלך ע"ה: "בכל יום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות", כי התורה הקדושה כוללת את כל החכמות וכל המדעים והיא המקור והשורש לכל החכמות הקיימות בבריאה, לכן אין כל התנצלות וצידוק לעסוק בדברים אחרים.

(המגיד מדובנא)

הַסּוֹף הָיָה כְּמוֹכֵן, שֶׁבְּסוֹף הָעוֹנָה יֵצֵא הָאָבֶר בְּהַפְסָדִים אֲדִירִים שֶׁל מְאוֹת אֲלָפֵי דוֹלָרִים... לְאַחַר שֶׁסָּפְרוּ אֶת כְּמוֹת מְטַבְּעוֹת הַנְּחֻשֶׁת שֶׁהָיוּ בַקֶּפֶה. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵחַ לְאָדָם אוֹצֵר שֶׁל מִמֶּשׁ, כּוֹחַ אֲדִיר שֶׁל אֶהְבֵּת הַשֵּׁם וְדַבְּקוֹת פְּנִימִית. אָבֵל כְּמוֹ כָּל אוֹצֵר יָקָר - לֹא שׁוֹלְחִים אֶת הַמִּתְנַהֵּ הַזֶּה חֲשׂוּפָה לְעֵין כָּל, כִּי חֲלִילָה, הַכּוֹחוֹת הַחִיצוֹנִיִּים עֲלוּלִים לְדַבֵּק בְּאַהֲבָה הַיָּקָרָה הַזֶּה, לְכֵן שׁוֹלְחִים אוֹתָהּ עֲטוּפָה בְּעֲטִיפָה גִשְׁמִית, מְטַבֵּעַ נְחֻשֶׁת... הָאָדָם מְקַבֵּל לְפָתַע מְטַבֵּעַ נְחֻשֶׁת שֶׁל תְּאֵנָה, וְהוּא לֹא יוֹדֵעַ שֶׁאִם רַק יִחְזֹר אוֹתָהּ אֶל מִי שֶׁשָּׁלַח לוֹ אֶת הַמְטַבֵּעַ בְּלִי לְגַעַת בָּהּ, הוּא יִזְכֶּה בְּשֹׁטֵר גָּדוֹל בְּהִרְבֵּה מִמֵּאָה דוֹלָרִים! הַמְטַבֵּעַ הַזֶּה הוּא אוֹצֵר בְּלוֹם שֶׁל אֶהְבֵּת הַשֵּׁם וְדַבְּקוֹת! הוּא יְכוֹל הָאָדָם, לְקַחַת אֶת מְטַבֵּעַ הַנְּחֻשֶׁת וּלְבַזְּזוֹ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁמְבַזְּזִים מְטַבֵּעַ נְחֻשֶׁת. אָבֵל אִם הוּא 'מְבִין עֵינָן' - יַעֲדִיף לֹא לְגַעַת וְלֹא לְהִנּוּחַ מִמְטַבֵּעַ הַנְּחֻשֶׁת הַפְּחוֹת בְּעֶרְכוֹ, לֹא יִגַּע בְּתְאֵנָה וּבְהִנְאָה הַרְגֵעִית שְׂבָאָה לְפָתַחוֹ, וּבְסוּפוֹ שֶׁל דְּבָר, יִגְלֶה דְרָבָה אֶת הָאוֹצֵר, יְדַבֵּק בְּבוֹרָאוֹ...

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

"ואולך

קוממיות" (כו, יג)

בקומה זקופה' (רש"י). אמר פעם ה"צמח צדק" מליובאוויטש לנכדו הרש"ב: "חסד גדול עשה הקב"ה עם האדם שבראו להלך בקומה זקופה, ובכך הוא רואה את השמים אפילו כשהוא מהלך על הארץ ומקבל עול מלכות שמים, ולא כבעלי החיים שרואים רק את הארץ".

"והשמותי

מקדשיכם ולא אריח בריח ניחוחכם" (כו, לא)

רבי אברהם דוב מאורויטש בעל "בת עין", עלה לארץ ישראל בשנת

תקצ"א ועמד במסירות בראש העדה בצפת. לאחר עלייתו נסע לירושלים עיר הקודש, וכשהגיע אל הר הבית וראה את מקום בית המקדש בחורבנו ושועלים הלכו בו, נשבר לבו בקרבו.

הציע לו אחד המלווים להתקרב אל הקודש, בטענה שהדבר מותר לדעת חלק מהפוסקים, מפני שקדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא.

אולם רבי אברהם דב דחה את דבריו, ואמר בצחות: "ממה נפשך, אם המקום מקודש הרי אסור להכנס אליו, ואם אין בו שום קדושה, מדוע יש לי אפוא צרך להכנס אליו?..."

עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת בְּהַר-בְּחֻקוֹתַי – מַעֲלַת הַשְּׁלוֹם

"וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ" (ויקרא כו, ו)

שאם אין שלום חלילה- אין שום ברכה!
 חז"ל אמרו (עדיות ח, ז): "אין אליהו הנביא בא לעשות שלום בעולם". ביאור הדבר, שכל עוד שלא יהיה שלום בישראל- אין השכינה יכולה לשרות בישראל וממילא אין משיח צדקנו יכול לבוא.

לכן אליהו הנביא יבוא מעט קודם ביאת המשיח כדי להשכין שלום בעם ושלא יהיה פירוד הלבבות ולהכשיר בזה את עם ישראל לביאת המשיח.

לפי זה הרי הדבר פשוט, שכאשר אנחנו מתעוררים להרבות שלום בעם ישראל, אנחנו מכינים בזה את עם ישראל להיות ראויים לביאת אליהו הנביא שיוכל להשכין שלום בכל ישראל. על ידי זה יחיש את ביאת משיח צדקנו.

מאידך, אם חלילה אנחנו לא משתדלים להרבות שלום, אנחנו מעכבים בזה את ביאת הגואל וגורמים צער לשכינה הקדושה שנשאת בגלות בעוונותינו הרבים.

יהי רצון שנזכה להשכין אהבה, אחווה שלום ורעות ביננו ובין אחינו עם ישראל, בְּיַיְנוּ ובין משפחתנו ובין כל הסובבים אותנו ונזכה בעז"ה לביאת משיח צדקנו במהרה בְּיַמְנוּ. אמן כן יהי רצון.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

המקובל האלוקי רבינו חיים בן עטר זיע"א ('אור החיים הקדוש') כתב: "צריך לדעת למה הוצרך לומר זה אחר שכבר אמר: 'וַיִּשְׁבְּתֶם לְבַטַח בְּאַרְצְכֶם' (ויקרא כו, ה)?"

"ואולי שיכוון על בני ישראל עצמם שלא יהיה להם פירוד הלבבות, שיטע ה' ביניהם שלום ורעות".

בדברי ה'אור החיים' הקדוש מבואר, שהברכה הראשונה "וַיִּשְׁבְּתֶם לְבַטַח בְּאַרְצְכֶם" (ויקרא כו, ה), היא על השלום מהמדינות מ'בחוצ'י, שלא יקומו חלילה להילחם נגד עם ישראל.

אבל עדיין צריך ברכה שיהיה שלום מ'בפנים', שלא יהיה חלילה פירוד לבבות בישראל בין איש לרעהו.

על זה באה הברכה הנוספת: "וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ" (ויקרא כו, ו). שבורא עולם יטע בעם ישראל שלום ורעות בין אדם לחבירו.

בעוונותינו הרבים, בזמנינו אש המחלוקת בוערת בעם ישראל. בו בזמן שנאמר "וּמִי כְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצְךָ" (דברי הימים א' יז, כא). הגאון הרב אליהו זלמן (הגאון מווילנה) ביאר שפסוק זה הולך על ארץ ישראל.

אנחנו זקוקים לרחמי שמיים מרובים שנזכה במהרה לקיום הברכה: "וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ" (ויקרא כו, ו).

כבר רש"י הקדוש כתב: "שמא תאמר: 'הרי מאכל והרי משתה. אין שלום- אין כלום'. תלמוד לומר אחר כל זאת: 'וְנָתַתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְצְךָ' (ויקרא כו, ו). מבואר אם כן בדבריו

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- לילאור יהושע סומך וב"ב יהודה אריה בן רחל ברכה רון אברהם וב"מ רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף לילאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

ציווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה ניט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרוך בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אקפה בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה גינת בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

צמחי לבנה			
יום	כניסת לבנה	צאת לבנה	ריבון תפ
י"ט	18:52	20:04	20:57
כ"א	19:10	20:02	20:54
כ"ב	19:12	20:05	20:57
כ"ג	19:10	20:02	20:54

שואל ומשיב בהלכה - חמץ

האם חומץ נאסר במגע של גוי? האם חומץ סינטטי חייב בכשרות?

שאלה: ?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

חומץ יין שמבעבע כמשליכים אותו לקרקע, אינו נאסר במגע גוי. אבל אם אינו מבעבע, נאסר במגע גוי בשתייה. כיום רוב החומץ הנמצא בשוק היינו סינטטי ואין בו איסור מגע גוי.

חומץ בין כשהוא מענבים בין שהוא סינתטי, חייב כשרות.

חומץ שהתליע, מותר מעיקר הדין להרתיח את החומץ ואחר ההרתחה לסננו במסננת דקה מאד ולשתותו. החומץ המצוי בזמננו בחזקת נקי מחשש חרקים הן חומץ שעשוי מיין והן חומץ סינתטי.

כאשר נמכר בחנות סילאן טבעי ללא כשרות, כאשר מדובר במיץ תמרים מרוכז ללא תוספים אלא 100% אזי מותר לאכול אותו גם ללא כשרות. אולם סילאן שאינו טבעי ומכיל תוספות סוכר וחומרים אחרים, אסור לאכול אותו ללא כשרות.

דבש תמרים שנעשה על ידי הרתחת תמרים במים עד שעובר אל המים מתיקות התמרים וטעמם ולאחר מכן מסננים את המים במסננת דקה ומוסיפים חומרים עד שנעשה כעין דבש גם כאשר התמרים מתולעים מותר. מקורות: הגר"י תופיק בקובץ בית הלל (אלול תשס"ט עמוד נח). טעמו כיוון שאין מטרתו לבשל את התולעים אלא כדי לסנן אותם מהנוזל של התמרים. ממרח תמרים אסור לעשות אותו מתמרים מתולעים, כיוון שטוחנים אותם ונשאר בהם גופו של איסור. ע"ע שו"ת דברי דוד ח"ב (חי"ד סימן יט).

עשיית חסד ושכרה

אנחנו לא יכולים לתאר ולשער מה השכר העצום של עשיית חסד עם הזולת. לא לחינם אמרו רבותינו שאם אדם עושה חסד עם הזולת, אז בורא עולם עושה עימו חסד. האדמו"ר הרב שלמה גולדמן מזוועיהל הוסיף ואמר **שכל פסיעה ופסיעה שאדם עושה למען הזולת, הוא חוסך בכך אלף פסיעות עבור עצמו!** להלן הסיפור המעובד מתוך 'השגחה פרטית'.

יהודי מירושלים סיפר: בערב שבת חיכיתי בתחנה לקו 450 לכיוון אשדוד. איתי נמצאו גם בני משפחתי, ילדים קטנים, עגלה ומזוודה גדולה. ידי עמוסות ואני קצת לחוץ. השלב הזה של העלייה לאוטובוס תמיד גורם לי ללחץ מסוים. לראות שלא שכחנו שום דבר ואף ילד לא ברח.

לפתע יהודי ניגש אלי ובידו שקית די כבדה מלאה בספרים. הוא פונה אלי ושואל: "האם תוכל בבקשה לקחת את הספרים לאבא שלי שגר באשדוד?". אני מראה לו על הנלווים אלי: "אתה רואה איך ברוך ה' אני מסובב פה בכל המיטלטלים, והילדים בלי עין הרע. זה לא פשוט לסחוב גם את הספרים האלו. תנסה לבקש מנוסע אחר ואם לא תמצא תחזור אלי".

כעת בעין אחת אני מפקח על הקטנים שלא ירדו לכביש ובעין השנייה עוקב אחרי היהודי. אני רואה אותו עובר מאחד לשני ומקבל מכל אחד תשובה שלילית. איש מהם לא נוסע לאשדוד. בצר לו הוא חזר אלי: "אין לי ברירה, אני מוכרח לשלוח את הספרים האלו לאבא שלי ולא מצאתי נוסע אחר. האם תסכים לעשות זאת?".

אני מסכים. כשצריך לעשות טובה ליהודי, עושים את זה גם כשלא כל כך קל. הפכתי את המזוודה למצב מאוזן על גבי המדרכה, פתחתי את הרוכסן ופיניתי בתוך מזוודתי מקום לספרים היקרים. הוא לקח את הפרטים שלי והודה לי מקרב ליבו. לאחר דקות ספורות האוטובוס הגיע ואנחנו נסענו לאשדוד.

כשירדנו בתחנה באשדוד כבר מצאנו את האבא שלו ממתין לספרים. הוצאתי את המזוודה, פתחתי את הרוכסן והנה חשכו עיניי. המזוודה הזאת אינה שלי! אף פעם לא קרה לי שהחלפתי מזוודה עם מישהו. הפעם זה קרה. אותתי לנהג שימתין, החזרתי את המזוודה לתא המטען והוצאתי את המזוודה הנכונה. ב"ה, היא היתה שלי והספרים הגיעו אכן ליעדם.

אם לא הייתי לוקח על עצמי את משלוח הספרים באופן כזה, לא היה עולה בדעתי לפתוח את המזוודה ולבדוק את תכולתה. הייתי מגיע לבית המארחים שעתיים לפני שבת ומגלה בתוכה בגדים שאין לי מה לעשות בהם. סביר להניח שבאותו רגע הייתי נכנס למצב של חיפושים וטלפונים עד שיימצא האיש שבטעות החלפתי איתו את המזוודה.

מי יודע כמה זמן היה לוקח לי עד שהייתי מאתר אותו. גם לאחר מכן, איך הייתי מצליח להתארגן לשבת, להיפגש עם אותו אדם ולהחליף איתו את המזוודות? בורא עולם שלח לי את הספרים כדי שאפתח את המזוודה מיד עם הוצאתה מתא המטען ואנצל מכל עוגמת הנפש שהיתה עלולה להיגרם לי. הרי כשיהודי עושה צעד אחד בשביל השני, הוא חוסך אלף פסיעות בשביל עצמו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב משה חיים לוצאטו זצ"ל

המקובל הרב משה חיים לוצאטו זצ"ל המכונה הרמח"ל- נולד בשנת ה'תס"ז (1707) בעיר פדובה שבאיטליה. עוד בנערותו התגלו בו כישרונות גאוניים. כשהיה בן 14 שנים היה בקי בכל חדרי התורה. תנ"ך, ש"ס בבלי וירושלמי היו שגורים על לשונו. היה בקי בכל כתבי רבינו האריז"ל בעל-פה. רבינו הסתיר את ידיעותיו. גם אביו ורבו לא ידעו מגדולתו וחכמתו. כשהיה כבן 17 שנה חיבר את הספר 'לשון למודים' על חכמת המליצה לתיקון הלשון. גדולי דורו התפלאו מאוד על גודל חכמתו. כאשר רבו, ר' ישעיהו עזב לריגיו, רבינו התפרסם בפדובה ושמם וטבעו יצא בעולם. הגאון ר' שמואל מרדכי גירונדי מרבי פדובה כתב על רבינו: "התנהג בחסידות וקדושה גדולה. מראהו כמלאך האלוקים נורא מאוד". בגיל 20 זכה למגיד מהשמיים. בהמשך זכה לגילוי אליהו הנביא. נשמות קדושות רבות גילו לו רזי תורה והוא כתב אותם בספרו 'זוהר תניינא'. רבינו קיבץ סביבו חבורת תלמידים מופלגים בתורה, בש"ס ופוסקים שיראתם קדמה לחכמתם. הם נקראו בשם 'מבקשי השם'. רבינו השפיע עליהם מחכמתו. לימד אותם תודה עד שהתעלו במעלות רמות.

באותה התקופה רבני איטליה הפכו לחשדנים בשל תנועת השבתאות. הם חשדו כי רבינו הוא שבתאי. מגבלות רבות הונחתו על רבינו. כאשר רבינו הגיע לפרנקפורט הוא זומן לביה"ד. כתביו הוכרזו ככפירה וחלקם נשרפו. בשנת ה'תצ"ה (1735) עזב את עירו כדי לעלות לארץ. בהתחלה עבר בריגיו, בהמשך התיישב באמשטרדם שבהולנד. שם קיבלו אותו בכבוד גדול. רבינו לא רצה להתפרנס מהתורה ולכן התפרנס מליטוש יהלומים ואת רוב שעות היום עסק בתורה. תלמידו המקובל ר' יצחק לאמפורנטי העיד עליו: "בעיני ראיתי את רבינו כותב סודות כהרף עין ממלא דף גדול, מה שבשר ודם יכול לעשות רק בסייעתא דשמיא ודרך נס". בשנת ה'תק"ג (1743) עלה לארץ עם אשתו ובנו. בהתחלה היה בעכו ובהמשך עבר לירושלים. כאשר פרצה המגפה, חזר לעכו. המגפה הגיעה גם לשם. נפטר ב-כ"ו אייר ה'תק"ד (1744) או ה'תק"ו (1746). חי כ-37 או 39 שנים. נפטר בעכו. אחר פטירתו, רבו הגה"ק ר' ישעיהו באסאן התבטא עליו: "שהיה ניצוץ נשמת משה רבינו". יש מחלוקת על מקום קבורתו. כיום קיימים ציונים בטבריה ובכפר יאסיף.

אביו: ר' יעקב חי (היה סוחר ות"ח. מכניס אורחים ומפורסם מאוד במעשיו הטובים). **אמו:** מרת ולדיאמנטי. **אשתו:** מרת ציפורה (בת הגאון המקובל ר' דוד פינצו, אב"ד מנטובה). **מרבותיו:** המקובלים הגאוניים ר' ישעיהו באסאן (מח"ס שו"ת 'לחמי תודה'), ר' בנימין הכהן מריגיו (תלמיד המקובל רבי משה זכות). **מתלמידיו:** המקובלים הגאוניים ר' יקותיאל גורדון, ר' יוסף אירגאס (מח"ס 'שומר אמונים'), ר' יצחק לאמפורנטי (מח"ס 'פחד יצחק'), ר' ישראל קמחי (מח"ס 'עבודת ישראל'), ר' משה דוד ואלי, ר' ישראל חזקיה טרויס, ר' יצחק מריני, ר' יעקב ישראל חזק, ר' שלמה דינה, ר' מיכאל טירני, ר' יעקב חיים קסטיל פרנקו. **מספריו:** רבינו כתב כ-80 ספרים. כיום נשארו רק כ-40 ספרים, ביניהם: **מסילת ישרים**- מוסר **ידרך ה'**- השקפה יוחס האדם לעולם על ידי קיום מצוות **מאמר העיקרים**- תמצית מספר 'דרך השם' **ידרך חכמה**- תכלית לימוד תורה **ידרך עץ החיים**- הקדמה לחשיבות לימוד חכמת האמת **ידרך תבונות**- הדרכה בלימוד התלמוד **ידעת תבונות**- דיונים בקבלה **יקל"ח פתחי חכמה**- יסודות בקבלה **יאדיר במרום**- פירוש לאידרא רבא **משכני עלין**- תיאור בית המקדש השלישי על פי הקבלה **יהאילן הקדוש**- תמצית מדברי האר"י בסדר השתלשלות העולמות **יפתחי חכמה ודעת**- כללים בקבלה **יתיקונים חדשים**- מקביל לתיקוני הזוהר **קיצור כוונות**- סיכום תמציתי של כוונת האר"י לתפילה ועוד ספרים רבים. בנוסף חיבר 150 מזמורים דוגמת מזמורי ספר תהילים.

כאשר רבינו היה כבן 20 שנה בלבד, בר"ח סיוון ה'תפ"ז, בעודו עוסק בתורה הקדושה הוא עשה ייחודים עד שנפלה עליו תרדמה. לפתע נשמע קול: "ירדתי לגלות את רזי הסודות של המלך הקדוש". הקול נשמע מתוך פיו. רבינו שאל: "מי אתה?". התשובה שקיבל היתה: "אני מלאך מגיד מהשמיים!". באותו היום המגיד מסר לו אלו ייחודים עליו לייחד בכל יום. לאחר כשלושה חודשים המגיד נתן לו תיקונים פרטיים לעשות בכל יום כדי שיזכה לגילוי אליהו. המגיד ציווה עליו לחבר ספר על קהלת ופירש לו את סוד הפוסקים.

בכל יום המגיד גילה לו סודות והדרכות קדושות. במשך הזמן רבינו זכה לגילוי אליהו הנביא ועוד גילויים נוראיים. רבינו סיפר שבזמן שנפל על פניו (כחצי שעה) הוא רואה את הנשמות הקדושות כאילו מתוך חלון בצורת אדם. לאחר מכן כתב במהירות את סודות התורה שהתגלו לו. תלמידו הגאון ר' יקותיאל גורדון העיד כי המגיד התגלה לרבינו במשך כשנתיים וחצי והרבה נשמות קדושות גילו לו רזי תורה, והוא כתב על פיהם סודות נוראים וקרא לספר זוהר תניינא.

באחד הימים הבעל-שם טוב הקדוש ישב עם גיסו, הגאון ר' גרשון מקיטוב. לפתע הבעש"ט הקדוש אמר: "אני רואה שחכם ממדינת המערב הגיע לארץ ישראל. הוא ניצוץ של משיח. גאון בנגלה ובנסתר". הבעש"ט הקדוש אמר לאחר כשנה: "אני כבר לא רואה את החכם בארץ, כנראה שנפטר". הגיס כתב את התאריך כדי שיוכל לברר את העניין.

לאחר מספר שנים ר' גרשון עלה לארץ ישראל. כאשר הגיע לעכו שאל: "האם הגיע לעירכם צדיק וחכם גדול שנפטר לפני ארבע שנים בדיוק?". החכמים התפלאו ואמרו: "אכן, חכם גדול הגיע אלינו. מניין ידעת זאת?". ר' גרשון סיפר כי גיסו, הבעש"ט הקדוש סיפר לו. החכמים השיבו כי הגיע רב מושלם בכל המעלות, גאון בנגלה ובנסתר. אבל לאחר שנה אחת בלבד פרצה מגפה ל"ע. הוא, אשתו ובנו נפטרו לבית-עולמם.

כָּל מַה שֶׁה' עוֹשֶׂה - הַכֵּל לְטוֹבָה

לעבודה שבוע לפני. היינו ב"ה שווים בידע ובהישגים. עזרנו אחד לשני ונעשינו חברים טובים.

יום אחד אותו חבר מקבל טלפון מחברה מתחרה בבורסה. הם מספרים לו שהם רוצים לפתוח סניף חדש. הם שמעו עליו רבות ולכן הם מציעים לו משכורת גבוה ושהוא ינהל את הסניף החדש.

לאחר שהסכים לעזוב את העבודה שלו ולקבל את התפקיד החדש הם ביקשו ממנו לאסוף עובדים 'תותחים' מהחברה הקיימת שיצטרפו לסניף כשהם מתחייבים לשלם עבור אותם העובדים משכורות עתק!

אני רואה איך הוא מתחיל לאסוף עובדים מהחברה שלנו. אני שומע כיצד הוא פונה לעובדים השונים מציע להם סכומי כסף חלומיים ומחתיים אותם על חוזה.

אני לתומי הייתי בטוח כי הראשון שהוא יקח איתו לעסק המתחרה- זה יהיה אני. הרי הוא מכיר את העבודה שלי ויודע כמה אני מוצלח. הוא הרי גם ישב לידי במשך שנים.

הוא ממשיך לאסוף אנשים נוספים מהמשרד- חוץ ממני. חשבתי שהוא משאיר אותי לסוף, כדי שאהיה המנהל של כולם תחתיו. הוא סיים עם גיוס העובדים ולא פנה אלי.

יום למחרת כשהם עזבו ונשארתי בחברה הרגילה, נשברתי לרסיסים. מעט עובדים נשארו בלבד בחברה. לא היה לי ספק שהוא יקח אותי. נכנסתי לדיכאון קשה במשך חצי שנה.

היו לי שאלות רבות שתהיתי עליהם: "למה זה קרה לי? הרי אני גם חוזר בתשובה. אני תורם כספים רבים לצדקה. למה זה מגיע לי?"

עברו שנים בודדות. באחד הימים שמעתי על אירוע אסון 'מגדלי התאומים' בניו יורק. המטוס הראשון פגע בבניין הראשון בקומה 36 – אותה קומה שהחברה המתחרה ירשה בו. מיד בזמן ההתנגשות מתו כל העובדים של החברה ללא יוצא דופן עד העובד האחרון.

אם אותו חבר לעבודה היה מקבל אותי, אני הייתי עובד איתם וברור שלא הייתי נשאר בחיים. פתאום אני קולט כמה ה' ריחם עלי וסידר אך ורק לטובתי שהוא לא יקבל אותי לעבודה. אני חשבתי שאין זה הוגן כלפי, אך ברגע שכרתי זאת באמונה – ראיתי כמה זה בסופו של דבר היה לטובתי.

הרגע הכי קשה בחיי באותה התקופה היתה העובדה שהחבר לא ביקש ממני להצטרף לחברה. בסופו של דבר התברר שזו היתה ההצלה הגדולה של חיי. אסור להצטער ולהאמין. עלינו לזכור שבורא עולם עושה רק טוב כל רגע!

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון **טוב לחסות בה'**. יש בו כדי ללמדנו כי כל מה שה' עושה- הכל לטובה. יתכן שבזמן מעשה מסוים אירע, הרגשנו חסרי אונים ואף מתוסכלים. אבל לעיתים לאחר זמן מתגלה החסד הגדול שבורא עולם גמל איתנו באמצעות אותו מעשה.

מגיד המישרים, הרב יצחק פנגר הי"ו סיפר: בחודש אדר ה'תשפ"ב טסתי לסבב הרצאות בארצות הברית. באחד מהמסעות שלי נפגשתי בבחור חמד מהעדה הבורכית שסיפר לי:

כבוד הרב, הגעתי הנה לפני כשלושים שנה. באותה התקופה לא ידעתי אפילו מילה אחת באנגלית. התחלתי לעבוד כנהג מונית. הסעתי אנשי עסקים אל ה'וול-סטריט', מתחם הבורסה הגדול של ארצות הברית.

בכל בוקר הייתי מסיע איש עסקים חד ומפולפל שעסק בסחר במטבע מביתו אל מתחם הבורסה. הייתי הנהג הקבוע שלו במשך חצי שנה.

בכל בוקר הייתי מסיע אותו לעבר המשרד שלו. משך הנסיעה ארך כארבעים דקות. איש העסקים ניצל את זמן הנסיעה. הוא התקשר בפלאפון עם סוחרים וחברים.

הם שוחחו ודנו בשאלות: במה כדאי להשקיע, מה עלה ומה ירד וכיו"ב. אני הסעתי אותו והקשבתי לכל השיחות.

למדתי ממנו את כל סודות המקצוע. ממש כמו שיעור פרטי כל יום במשך ארבעים דקות והכל בחינם! לאחר חצי שנה של נסיעות פניתי אליו ואמרתי לו:

"אני מקשיב לך כבר חצי שנה. אני חושב שקלטתי את רעיון הסחר במט"ח. אשמח שתבחן אותי. אני רוצה לבקש בקשה לא רגילה- אם תראה שאני מבין את החומר, אשמח אם תסדר לי עבודה ב'וול-סטריט'."

איש העסקים היה המום מהדברים שהשמעתי לאוזניו. לא בכל יום שומעים נהג מונית המתיימר לומר כי למד את כל סודות המקצוע בזכות נסיעה יום יומית וגם מעז לבקש להפוך ביום אחד לאיש עסקים.

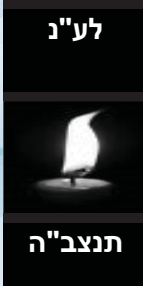
הוא בחן אותי והיה המום. הפגנתי שליטה מופלאה בחומר אותו הוא בעצמו לימד אותי כחצי שנה. הוא התפעל ממני והחליט לקבל אותי מיד לעבודה במשרד האישי שלו.

הלא יאומן קרה. בין יום מנהג מונית הפכתי להיות איש עסקים בבורסה האמריקאית. התחלתי לעבוד שם וב"ה בורא עולם הצליח את דרכי ובגדול.

עבדתי שם במשך עשר שנים בהצלחה רבה. לידי בשולחן העבודה ישב בחור אמריקאי גוי, גאון גדול בבורסה שנכנס

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל
יצחק יעקב בן רחל ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל
סעדיה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סליבה זצ"ל
מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה
לטיף בן פרחא ז"ל מרים בת שרה ע"ה
אביבה לוי ע"ה אלון בן סעדה ז"ל
שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה חיי זיזי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש כב אייר תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 6:51 תל-אביב: 7:07 חיפה: 6:59 מוצאי שבת: ירושלים: 8:08 תל-אביב: 8:10 חיפה: 8:11 ר"ת: 8:43

פרשת בהר - בחוקותי

בטחון ושמה בחלקו

הבוטח בה' שמספק לו כל צרכו, הריהו שמח בחלקו ואינו דואג דאגת המחר!

נלמד מהפסוק: "ואכלתם לשובע... וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... ועיזיתי את ברכתי" (פרק כה-ט, כ, כא)

והקשו המפרשים: וכי אם לא ישאלו "מה נאכל בשנה השביעית" לא יצוה הקב"ה את ברכתו ומדוע תלה את ברכתו ב"וכי תאמרו מה נאכל"? ומפרש הספורנו, שאם לא ישאלו "מה נאכל" יקויים בהם "ואכלתם לשובע" - שיהיו הפירות רבי המזון כענין שהיה בעומר שהיה מספיק לגדול כמו לקטן כאמרם ז"ל "אוכל קמעה ומתברך במעוין" וממילא יספיקו פירות הששית גם לשביעית. ואולם אם "יאמרו מה נאכל" כלומר: כאשר יסופק הדבר אצלם ולא יבטחו שיהיה המעט מספיק באיכותו, או אז "ועשת את התבואה לשלוש השנים" באופן שתשבע העין מראות, ואז תספיק הכמות.

דברים מאלפים כתב הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (בספרו **אורים ותומים** חו"מ סי' סז) בביאור מצות השמיטה. וכך כתב: "על ידי המצוה ידע איש הישראלי... כי לא שלמיות אנושי לעסוק בקיבוץ הקנינים ולאסוף חמרים חמרים, יצבור ולא ידע מי אוספם, כי יראה כי שבתה הארץ שביטה לה' ויד הכל שוה בארץ אשר עיני ה' בה תמיד..."

ומצוה זו - כותב התומים - "גרמה לישראל שלא נשתקעו יותר מדי בעסק משא ומתן להרבות בסחורה כאניות סוחר ולבלות בו זמן יום ולילה, כהגוים אשר על פני האדמה, ולא כל המרבה בסחורה מחכים, כי לזו צריך הלוואות איש באחיו ולהיות נושה איש ברעהו מזמן לזמן, וזה א"א בהחזיק מצוה הנ"ל".

ואם כן, הרי חובה עלינו להחזיק במדת ההסתפקות כראוי, וזאת לעובד השלם מבלי לשים כל חושן וחילו ראשית אונו בהבל המדומה ותחבולות לאסוף עושר שלא כמשפט התורה, כי אם להיות מתמימי דרך ההולכים בתורת השם".

יבטח באלוקי יעקב הוא הנותן לחם לכל בשר ובתורתו יהגה יומם ולילה, עושר וכבוד אותו, וכאשר היו אבותינו לא פנו אל הון, רועי צאן מגז כבשים יתחממו ומחלב עתודים ישתו וברכת ה' היא תעשיר, ברצונו נותן וברצונו נוטל ושוא כל תחבולות בני אדם. עכ"ל התומים.

בספר "אגרא דכלה" (לרבי **צבי אלימלך מדינוב** זצ"ל) מזהיר לבל יהיה אדם להוט אחרי סיבות המסובבות להמציא פרנסתו, אלא ישען רק על הש"ת ויבטח בו שהוא כבר ימצא פרנסתו בסיבה שתזדמן לו. כי מי שחושב תמיד בהבלי עולם למצוא סיבות לפרנסתו ומחיתו ועי"ז גורם לבטלו מעבודת הש"ת, יקרא כעובד עבודה זרה בטהרה, משא"כ הבוטח בהש"ת ויודע שהכל כפי גזירת הבורא, בכך תהיה לו מנוחת הנפש ויסיר דאגת העולם מלבו.

ומוסיף ה"אגרא דכלה", שזהו ביאור הפסוק (במשלי יט-כא) "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום" - אדם חושב להשתדל בדרכים שונות ומשונות להמציא לו פרנסתו, אך בסופו של דבר עצת ה' בסיבת פרנסתו היא שתקום לו.

החזון איש (בספרו **אמונה ובטחון** פ"ב) מביא מספר כללים במדת הבטחון: (א) גם כאשר נמצא אדם במצוקה ולא נראה לו כל אפשרות טבעית להושיע, צריך לבטוח ולהאמין שלהקב"ה מספיק דרכים כדי לעזור לו ולהושיעו.

(ב) **לדעת** שאף אם לא ניצל מצרתו ח", לא הסיבה הנראית לעין היא הגורמת, אלא רצונו וציוויו של הקב"ה ששלח את הסיבה.

(ג) **הבוטח** מפנה את לבו, בעת צרתו, בעיקר לתשובה תפלה וצדקה, ואינו משתדל במיוחד אחרי בני אדם לבקש עזרתם. אך המחוסר בטחון, עושה ההפך מזה, ומחפש עצות ותחבולות אצל בני אדם.

"הגזירה אמת והחריצות שקר..."

האור החיים הק' יעץ לבני קהילתו במרוקו שיקיימו את דברי התנא רבי מאיר (באבות פ"ד מ"ב) "הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה" בכך שיפתחו את עסקיהם רק שלושה ימים בשבוע ובשאר הימים יעסקו בתורה. והבטיח להם בערבות אישית שירוויחו פרנסתם בזמן המועט לא פחות משהרוויחו בעבר במשך שבוע שלם. ואכן עשו כדבריו והצליחו. ברכת ה' שרתה בעסקיהם כהבטחת האוה"ח.

ואולם כאשר יצא משם האוה"ח כדי לעלות לארץ הקודש, החלו האנשים לשכוח את עצתו והאנשים חזרו לנהל עסקיהם כל ששת ימי השבוע בחשבם שבכך יכפילו הכנסותם ויצברו עושר. והנה התברר להם שלא הועילו בזה להרוויח מאומה ומה שהשיגו בעבר בשלושה ימים השיגו עתה בקושי בששה ימים.

התחורר איפוא, ליהודי הקהילה, שהפרנסה קצובה לכל איש משמים בהשגחה פרטית וביד ה' להושיע ברב או במעט כפי עצתו של האוה"ח. **הלמות עמלים**

"לא אקבל יותר ממה שנגזר..."

בזמן מלחמת תש"ח היה הגרי"ז **סולובייציק** זצ"ל זכאי לקבל סכום כסף לרווחת משפחתו מהשגרירות הפולנית. אך הוא סירב לקבל. פעם הביע הגרא"י **פינקל** זצ"ל את תמיהתו בפניו, מדוע מסרב וחי בדוחק עם משפחתו.

השיב לו הגרי"ז: "אני מאמין באמונה שלימה שיש לי כפי שנגזר, לא חסר לי אפילו פרוטה אחת, וא"כ מדוע שאקבל את המגיע לי מגוים, בעוד אוכל לקבל זאת מיהודים כשרים. והרי יותר ממה שנגזר עלי לקבל, בין כך לא יהיה לי.

עובדות לבית בריסק

ככל שירבה אדם בעצמו ובעם ישראל את לימוד התורה וקיום המצוות, כן ייטיב עם העם!

נלמד מהפסוק: "אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו... וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ" (פרק כו-ג, ד, ו)

נמצאנו למדים, כי מי שחפץ באמת ובתמים לתרום לתורה נכבדה ומכרעת להגנת העם והארץ. מי שחפץ באמת לסייע להדיפת האויבים ומיגורם ובהשגת שלום ובטחון. אין לו אלא למלא וליישם את אותם הוראות המפורשות בתורה: לעמוד בלימוד התורה ולקיים מצוותיה! כי רק על ידי אלו מובטח שלום ובטחון בארץ. וממילא, ככל שיותר יתרבה לימוד התורה וקיום המצוות בעם, כן תגדל ותתחזק רשת ההגנה והבטחון.

מובא בזהר הק' (פר' ויצא כח-כד) על הפסוק בתהלים "אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר". פסוק זה מלמד ששמירת העיר על ידי הקב"ה תלויה בלומדי התורה, ובזכות לימוד תורתם, העיר קיימת ועומדת, ולא בכח האנשים החזקים שישנם בעולם.

זהו פירוש הפסוק "אם ה' לא ישמור עיר" - היינו אם לא יעסקו בתורה, ועקב כך יסיר ה' את שמירתו מהעיר ח"ו (כפי שהוזהרנו מפורשות בפסוקי התורה), אזי "שוא שקד שומר" - אף אם השומרים (חיילי הצבא) יהיו החזקים שבעולם, לא יצליחו להציל את העיר מחורבן.

ועד היכן מגיע כח תורתו של התלמיד חכם העוסק בתורה, מובא **בבעל הטורים** על הפסוק "ויהי בארבעים שנה" (דברים א-ג) בזה הלשון: ב' במסורה ויהי בארבעים "מגן אם יראה ורומח בארבעים אלף בישראל" (שופטים ה-ח) לומר: אם יהיה תלמיד חכם אחד בין ארבעים אלף, אין צריכים לא מגן ולא רומח כי תלמיד חכם מגן עליהם מאויביהם (תד"א פ"י) דאיירי התם בתלמידי חכמים שנאמר לבי לחוקקי ישראל, והכא נמי כתיב בתריה ענין התורה שנאמר "הואיל משה באר את התורה". עכ"ל בעה"ט.

החפץ חיים היה רגיל לומר (והובא בספרו עה"ת), כי ללא אותם צדיקים ותלמידי חכמים שלומדים ומקיימים את התורה, בכל דור ודור, אין העולם יכול להתקיים (וכמפורש בפסוק "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיו). זו כוונת חז"ל בגמרא (שבת פח.): "כפה עליהם הר כגיגית ואמר אם תקבלו את תורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם".

פירושו של דבר, שאם לא יקבלו. חלילה, את התורה, אזי כל העולם כולו יקבר מתחת לחורבות העולם, ולא דוקא אלה העומדים פה למרגלות הר סיני [שהרי לא נאמר "פה" תהא קבורתכם, אלא "שם" - בכל מקום שהם].

ומובא בשם הגרי"ז זצ"ל שהיה חוזר ואומר תמיד, כי בני הישיבות, אלו שתורתם אומנותם ומדקדקים במצוות כראוי, אין להם לפחד מכל דבר רע ומכל מרעין בישין המתרחשים בארץ, ועליהם נאמר "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש".

שח"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל שנוכח לראות כאשר שהה במחנות העבודה באושוויץ בשנות השואה האיומה, היו מעבידים אותם בפרך עד כלות הכוחות, והיו שם יהודים שהכינו לעצמם כמה דפי גמרא ופרקי משניות, ובכל פעם תוך כדי העבודה, היו ממלמלים משניות בעל פה, וכך גם שיננו מסכתות וגמרות על פה והיו חוזרים עליה שוב ושוב.

והעיד האדמו"ר שכל אלו שהיו שוקדים לעסוק בתורה בכל מצב שהוא, נשארו בחיים מכח זכות לימוד התורה! והעיד על עצמו שכך ניצל כמה וכמה פעמים במקרים שהיו בטוח שהורגים אותו, וניצל בניסי ניסים!

ידועים דברי חז"ל במדרש שבעת גזירתו של המן, עסק מרדכי עם תלמידיו בתורה בסוגית קמיצה ומנחת העומר. ואמר להם המן כי השעורים מהם בא העומר, יבטלו את עשרת אלפים כיכר כסף שלו".

אמר על כך הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: הרי ערכו ג' ימים של צום ותפלה, וכל זה עדיין לא הספיק להכריע את גזירת המן, ומה הכריע? לימוד הסוגיא של מנחת העומר! ללמדנו שאת עמלק מכריעים רק בכח לימוד התורה!

זכות התורה לעצירת המגיפה...

תקופה קצרה לאחר הסתלקותו של כ"ק האדמו"ר מגור בעל החידושי הרי"ם, התפשטה בעולם מגיפת ה"חולירע" שהפילה חללים רבים. באותם ימים עשה החסיד רבי שלמה בוכוולד ז"ל את דרכו מווארשא כדי להקביל את פני הרה"ק רבי **הנוך העניך מאלכסנדר** זצ"ל. עם בואו אמר לו הרבי מאלכסנדר כי בימי נעוריו גם התפשטה המחלה הזו, והדפיס אז ספר של אחד מן הראשונים שעד אז היה צפון בכתב יד, ובזכות הפצת תורתו לרבים נעצרה המגיפה.

הוסיף הרבי וביקש: "מיד עם שובך לווארשא תמשיך בנסיעתך לגור אל נכדו של החידושי הרי"ם, בעל השפת אמת ותאמר לו בשמי, שימהר ויתחיל לסדר את כתבי החידושי הרי"ם על מנת להוציאם לזכות את הרבים בלימוד תורתו, וכאשר יתפרסמו דברי תורתו של אותו צדיק שלמד לאמיתתה של תורה בקדושה ובטהרה, בוודאי תהיה זו סגולה לעצור את המגיפה.

ואכן קיים רבי שלמה את בקשת הרבי מאלכסנדר, וכשמסר הדברים לשפת אמת התפעל מאד ואמר שכן יעשה. ומיד החל לסדר את הכתבים ותוך זמן קצר נדפסו התשובות של החידושי הרי"ם שהשיב לשואליו בהלכה. ומיד לאחר מכן נעצרה המגיפה מעל ישראל.

מתוך מאמר

בזכות תורתו של המהרש"א...

סיפר הגאון רבי אברהם גנובסקי זצ"ל: מעשה במשפחה בהונגריה, בזמן מלחמת העולם השנייה, שעלה בידם לברוח לארץ ישראל על ידי שנמצאה אניה קטנה להסיעם ארצה. הם הודיעו על תוכניתם לקרוביהם בארץ ישראל.

המתינו הקרובים בכליון עינים לבואם, אולם המשפחה בוששה לבוא. בצר להם פנו הקרובים אל החזון איש, ותינו בפניו את חששם הגדול לגורלם. אך החזון איש הרגיעם ואמר להם:

"בישיבות בהונגריה לומדים הרבה מהרש"א. נמצא איפוא כי האניה מלאה מהרש"א וממילא מובטח מכח תורתו של המהרש"א שלא יארע לאניה מאומה". ואכן כעבור זמן קצר הגיעה המשפחה בשלום לארץ הקודש.

הלמות עמלים

הזכות הגדולה...

המעשה שלפנינו אמנם כבר פורסם, ובכל זאת יש בנותן ענין להביאו, שכן גם הוא מלמד על זכותו וכוחו הגדול של לימוד התורה. וכך סיפר הגאון רבי בנימין דוד אלישיב שליט"א:

כשנפטרה הרבנית, נוות ביתו של הגה"ק רבי שלמה אלישיב זצ"ל (בעל ה"לשם"), עברו בתו וחתנו הגאון רבי אברהם אלישיב זצ"ל להתגורר בביתו בעיירה שאוויל. ולמגינת ליבם, הרבה שנים לא זכו לבנים. כבר עברו קרוב לעשרים שנה מאז נשואיהם ועדיין לא נושעו.

באחד הימים, אף קיבלו תשובה מגדולי הרופאים שבוילנא, שאין להם כל סיכוי להפקד בזרע של קיימא. נקל לשער את צערה הגדול של האשה, בתו של בעל ה"לשם". היא ביקשה לפרוק את צערה בבכיה, אך מכיון שחששה שמא תצער בכך את בעלה ותפריע לו מלימודו, יצאה מהבית, הלכה והסתתרה מאחורי אורות הסוסים, שם ישבה ומיררה בבכי קורע לב את מר גורלה.

והנה בעוד היא ממררת בבכי, עבר לפתע אביה בעל ה"לשם" ושאל אותה: "בתי למה תבכי?" ענתה במר ליבה: "הלא הנך יודע אביו... אך האב המשיך והקשה: "אבל מדוע תבכי בחוץ ולא בתוך הבית?" השיבה הבת כי לא רצתה שבכיותיה יפריעו ללימוד התורה של בעלה הגדול.

התפעל בעל ה"לשם" מגדלות נפשה של בתו ואמר לה: "אם את כל כך זהירה מלבטל לימוד תורה, הרי שיש לך זכות גדולה, ותזכי בעזה"ית בזכות זה להפקד בבו אשר יאיר עיני ישראל בתורתו ויראתו ולא יפריע לו דבר בלימודו כל ימיו...". ואכן לתקופת השנה נולד לה בן שהאיר את העולם, הוא הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל.

שלימות בגמילות חסד – כאשר נעשה באופן המועיל ביותר לזולת!

נלמד מהפסוק: "ונתתי גשמיכם בעתם" (פרק כו-ד)

ואמרו חז"ל: מהי בעתם? לא שכורה [שלא תשתה יותר מדי] ולא צמאה אלא בינונית. דבר אחר: בעתו – בלילי רביעית ובלילי שבתות. ופירש רש"י: שאין טורח על בני אדם דאין הולכים בדרכים (תענית כב:). עוד אמרו חז"ל (מד"ר לה-ט): בימי הורדוס המלך היו גשמים יורדים בלילות, ובשחרית נשבה הרוח נתפזרו העבים וזרחה החמה, נתגבה הארץ והיו פועלים יוצאים ועוסקים במלאכתם, ויודעים שרצון אביהם שבשמים הם עושים. כך צריכה להיות ההטבה מאדם לחברו, באופן הנוח ביותר לחברו.

בשיחה שנשא רבינו הגרא"מ שך זצ"ל (תמוז תשל"ט) אמר בין היתר: עיקר תכלית הבריאה היא רצונו יתברך להטיב עם בראוי, כמו שנאמר "עולם חסד יבנה", ואין הבורא יתברך נצרך לעולם כמו שנאמר (איוב לה-ז) "אם צדקת מה תתן לו". וכדברי חז"ל (ב"ר מד-א): וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף, הרי לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהם את הבריות, והיינו שמעשה המצוה אינו מוסיף להקב"ה ואינו גורע ממנו מאומה אם לא יעשה, וכל רצונו בזה להטיב עם בראויו.

הקב"ה ברא את האדם "בצלמו כדמותו" וממילא יש להדמות להש"ת וללכת בדרכיו. כשם שהש"ת מתחסד ונותן את כל העולם לכל יחיד ויחיד. כך אתה תהיה בעל חסד ותתן לשני את כל הטובות כאילו הוא יחידי בעולם.

ואף גם זו: יש לאדם להטיב לא רק עם ילדיו וידידיו, אלא גם עם מי שחולק עליו, כי גם הוא יצירה של הש"ת. וצריך לתת לו, להטיב עמו ולעשות עמו חסד. האדם צריך להיות טוב ומטיב לכל וכדברי חז"ל (שבת קלג:): מה הוא רחום וחנון, אף אתה רחום וחנון – כשם שהקב"ה רחום וחנון כלפי כולם, כך אתה צריך להיות כלפי כולם.

הגאון רבי חיים קרייזווירט זצ"ל (גאב"ד אנטוורפן), היה רגיל לומר לאנשי קהילתו: "ללמוד כמו הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל אנו לא יכולים. להתפלל כמוהו גם לא. אך לעשות חסד כמו רבי עקיבא איגר אנו יכולים, כי במעשה חסד לזולת, המצוה מתייחסת בעיקר למקבל, ואם המקבל נהנה מהעזרה, אזי זכינו לקיים את מעשה החסד כמו שצריך.

ביצד יתעורר אדם לעשיית חסד? מיעץ **החפץ חיים** (בספרו **אהבת חסד ח"ג-פ"ח**) "על ידי, שיתבונן תמיד בכתובים ובמאמרי חז"ל המספרים לנו בגודל שבח המדה הקדושה הזו, ויתברר ויתאמת אצלו שזה הוא רצון הש"ת שנרגיל עצמינו להתנהג ברחמים ובחסד עם זולתינו. כדכתיב "ללכת בכל דרכיו", ובזכות זה יתחסד עמו הש"ת גם כן בכל עניינו.

שירות "מלצרות" בעולם הזה...

סיפר הגאון רבי אברהם נובוגרוצקי שליט"א מעשה ששמע מראש ישיבת איתרי הגאון רבי מרדכי אליפנט זצ"ל: כשהגיע רבי מרדכי להבחן בישיבת בית התלמוד בארה"ב וחיפש את ראש הישיבה הגאון רבי לייב מאלין זצ"ל, מצא אותו לתדהמתו מנקה את חדרי השירותים, מטאטא ושוטף... הוא לא האמין למראה עיניו, לראות מחזה כזה ועוד באמריקה...

כשהבחין רבי לייב בפליאתו הרבה, הסביר לו: "המשגיח **רבי ירוחם** זצ"ל היה אומר שהעולם הזה הוא בית מלון יקר מאוד, שעל כל הנאה שלוקחים ממנו משלמים מחיר גבוה, ומי יודע מה ישאר לנו בחשבון בעולם הבא, אחרי כל מה שקיבלנו. אבל יש עצה אחת להפטר מתשלום: להיות מלצר! מלצר אוכל בלי חשבון, כי הוא משרת את אורחי המלון..."

כאשר אדם עובד בעוה"ז אצל הקב"ה כמלצר, הוא זכאי לארוחות חנינם על חשבון בעל המלון. הפטיר רבי לייב: "כשאני ראש ישיבה, אני לא מלצר, אבל כשאני מנקה – אני מלצר!".

אחרון לדור דעה

"בזכות החסד שעשיתי"...

באחת הפעמים כשאמר הגה"צ **רבי ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל** "חבורה" בעניני קדשים והשומעים התפעלו מאוד מהחידושים הנפלאים, הביע בפניו אחד השומעים את התפעלותו, אמר לו רב ישראל אליהו:

"אספר לך בזכות מה זכיתי לכך. אתמול כשחזרתי הביתה בערב, עדיין הסוגיא לא היתה מספיק ברורה אצלי. מאוד חפצתי לחזור ולשבת ולעיין שוב בסוגיא.

ואולם כשנכנסתי הביתה, ראיתי שהמטבח לא מסודר והכלים לא רחוצים והרבנית ישנה. הבנתי שנפלה עליה חולשה. נכנסתי למטבח וסידרתי הכל. רחצתי כלים. כמובן שבעת שרחצתי אותם חשבתי על הסוגיא. באותו זמן נפל ברעיוני המהלך הנפלא שכל ה"חבורה" בנויה עליו..."

ישורון – כד

ברכת השלום

אין ברכת הארץ אלא בזמן ששורר שלום בין איש לרעהו!

נלמד מהפסוק: "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד" (פרק כג-ו)

וכתב רש"י: שמה תאמרו הרי מאכל הרי משתה אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת "ונתתי שלום בארץ", מכאן שהשלום שקול כנגד הכל, וכן הוא אומר "עושה שלום ובורא את הכל". והרמב"ן פירש: "ונתתי שלום בארץ" – היינו שלום שיהיה ביניכם ולא תלחמו איש באחיו, וכן פירש האור החיים, שפסוק זה מכוון על בני ישראל.

בספר ליקוטי יהודה (בראשית) הביא את דבריו של **כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת** על חשיבותו הגדולה של השלום. וכך אמר: "ישראל סבא, בכל צרה היתה העצה שלו, לרדוף אחר השלום! כמו שנאמר (בפרשת וישב) שיעקב אבינו אמר ליוסף: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן", כיון שהיתה ליעקב אבינו מלחמה עם עשוי, אמר לבניו: ראשית כל תעשו שלום ביניכם, כי אז ננצח את עשוי, כמו שאכן כך היה.

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א הביא "מרשם בדוק" מדברי חז"ל כיצד להנצל מכל אויב ופגע רע: על הפסוק "כי חרבך הנפת עליה ותחלליה" (שמות כ-כב) כתב רש"י: "ועוד, שהמזבח מטיל שלום בין ישראל לאבינו שבשמים, לפיכך לא יבוא עליו כורת ומחבל, והרי הדברים ק"ו: ומה אבנים שאינן רואות ולא שומעות ולא מדברות, ע"י שמטילות שלום אמרה תורה לא תניף עליהם ברזל, המטיל שלום בין איש לאשתו, בין משפחה למשפחה ובין אדם לחברו, על אחת כמה וכמה שלא תבואוהו פורענות.

"לנטות אחרי הרוב ולהתחשב במיעוט"...

יהודי נכבד נכנס פעם להוועץ עם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, האם להכנס ל"עובי הקורה" באחת הפרשיות הציבוריות בקהילה בחו"ל ובעוד כמה עניני מחלוקת ושלום בקהילה זו.

אמר לו רש"י: "דע לך כי גדולה מעלת השלום, עד כדי כך שמותר לשנות מפני דרכי שלום, למרות שעל האדם לבזבז כל ממונו מפני עבירת לאו אחד, מכל מקום מותר לשנות למען השלום. הרי לנו רום מעלת השלום, לא להגיע כלל למחלוקות ומריבות. וכן בנגעים רואים שמחמת לשון הרע, העונש שלו להיות בדם מוחץ למחנה. מדוע? משום שאיש כזה אינו ראוי כלל לבוא בקהל.

הוסיף רש"י ואמר: "עוד עליך לדעת כי לכאורה הדרך להתנהל בשלום היא כך: לנטות אחרי רבים. אבל אם טענות המיעוט לא סותרות לטענות הרוב, אזי יש להתחשב גם עם המיעוט. שאם לא כן, אין דרך לשלום, שהרי אין הדעות שוות.

וסיים רש"י: לענין מה ששאלת' האם עליך להתערב במחלוקת שישנה באותה קהילה, עליך לדעת כי לא כל פעם חייבים להתערב בין הצדדים ולנסות לעשות שלום ביניהם. כי לפעמים מתאים להכניס אצבע אחת למען השלום, ומהר מאוד כל העשר האצבעות טובעות במחלוקת רח"ל.

הלמות עמלים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

ניסיתם פעם "להסביר" משהו לתינוק?

סיפור ראשון:

לפני שנים עבר יהודי יקר בארה"ב תאונת-דרכים. הוא איבד את הכרתו ואושפז למשך תקופה בבית החולים.

הילד שלו, בגיל חמש, הצליח לעכל את העובדה ש"אבא לא בבית", ואפילו ש"אבא חולה". אבל דבר אחד שבר אותו יותר מהכול.

לא. אין לכם סיכוי לנחש מה היה הדבר הזה!

אמא לקחה אותו לבית חולים לבקר את אבא. הוא נעמד ליד מיטת האשפוז והתחיל לדבר עם אבא. החולה, בהיותו מחוסר הכרה, כמובן לא יכל לענות לו.

כאשר עזב הילד את בית החולים הוא אמר לאמא מתוך כאב עצום: "אבא לא אוהב אותי!"

לא מדובר כאן בזאטוט בן שנה וחצי, אלא בילד גדול יותר. למרות זאת הוא לא הצליח לראות את כל התמונה שמסביב, הוא יודע דבר אחד: אם הוא מדבר עם אבא, ואבא לא עונה לו – סימן שאבא 'ברוגז'.

סיפור שני:

נולדה לנו נכדה במזל טוב. הגענו לבקר בבית החולים 'שערי צדק' בירושלים. במהלך הביקור עזבה היולדת את החדר למשך כמה רגעים, ושחינו לבד עם התינוקת בחדר.

התינוקת בכתה...

הרמתי אותה ואמרתי לעצמי כך; יש לך שתי אפשרויות להרגיע אותה. האופציה הראשונה להסביר לתינוקת שבעוד כמה דקות אמא חוזרת, ובינתיים כדאי לה לשמור על השקט. מדוע? מפני שהבכי שלה מפריע לאנשים שבסביבה. ויתירה מכך: אם היא תהיה רגועה, נקנה לה כל מה שהיא רוצה... עוד לפני שנציג את האופציה השנייה כיצד לנהוג, נשאל: האם הטיעונים וההצעות ההגיוניים הללו שכנעו אותה להפסיק לבכות? ברור שלא!

האופציה השנייה היא להרים את התינוקת על הידיים.

להקרין כלפיה שלווה ושמחה והיא תירגע!

* * *

את שני הסיפורים סיפר המשגיח **רבי נח אורלוויק** שליט"א, במטרה להמחיש יסוד עצום: ה"שפה" של ילד היא שפת הרגש. ככלל, הילד לא מקשיב לתוכן המילים – שכן שפתו היא רק שפת הרגש – אלא רק לצורת אמירתם. ילד **שואה** כעס בבית, ילד שאבא שלו חלילה מתוסכל, הרי זה מותר עליו רושם חזק מאוד וזה נשאר!

מתוך היסוד הזה הולכת ונבנית מערכת שלימה שמיטבה לכוון אותנו, ההורים, בהתמודדות עם נושא הכעס. אך במסגרת המצומצמת הנוכחית ניאליץ להסתפק בנקודה אחת בלבד:

כעס הוא תסכול. הכעס מבטא את רמת הפער שבין המצב הרצוי למצב המצוי. מי שהוא כבר בר דעת יכול לסכם לעצמו את תמונת המצב הכללית, ולהגיע למסקנה שלא צריך לכעוס. אבל ילד לא מסוגל להתבונן בתמונת המצב הכללית, הוא מרגיש רעב, הוא עייף, הוא לא מסוגל לשאת זאת והוא פורץ בכעס. בעל השם משמואל זצ"ל מגדיר את ההבדל בין ילד למבוגר כך. אצל ילד שולט הרגש, ואצל מבוגר נעשה איחוד בין השכל לרגש.

אחד ההבדלים שבין שכל לרגש הוא שהשכל יודע שיש 'עתידי', והוא זוכר שהיה 'עבר' אבל רגש מכיר רק ב'הווה'. כאשר יש לאדם רגע של 'התעוררות' הוא משוכנע שהרגע ישאר אצלו לנצח – זה כוחו של רגש: הווה! כדאי לדעת שילד חי תמיד במצב של הווה, כל מציאותו היא רק הרגע הזה! ממילא, כאשר חסר לו משהו הוא נהיה אויס-מענטש. ילד הוא או לגמרי מרוצה, או לגמרי אויס-מענטש, למה? כי הוא חי תמיד בהווה.

נמצאנו למדים שהילד מעצם מציאותו גם מושפע יותר מכעס, וגם נוטה בעצמו יותר לכעס. כאשר יודעים ומפנימים זאת מראש הרבה יותר קל לכוון את ההתנהגות שלנו שתהיה באופן רגוע, ראוי ומבורך!

הודעה חשובה ומשמחת

אנו חוזרים ומכריזים בזאת כבשנים קודמות על מבצע פרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שיגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון:

"מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

עשרים סיפורים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח(!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 200-500 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
- 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
- 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והרי הם רכוש המכון, (מלבד כשיש הוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לקבל הפרס.
- 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
- 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".

בשבעות הקרובים נתחיל בע"ה לפרסם את הסיפורים והזוכים הראשונים.

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך – וגם חייך אליו

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1062

הדלקת הנר: 19:06 צאת השבת: 20:10 רבינו תם: 20:52 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ה' עוזי (ירמיה טז).

או צרות הפרשה

פרשיות "בהר" – "בחוקות"

"את כספך לא תיתן לו בנשך ובמרבית לא תיתן אכלך" [בהר – כה, לז]. זהירות מאיסור ריבית.

בפסוקים אלו מזהרים אנו על איסורי ריבית, המוכנים 'נשך' ו'מרבית'. 'נשך' על שם שהלווה דומה לאדם שנשך על ידי נחש. בהכשת נחש הארס הולך ומתפשט בכל הגוף, עד שמגיע לאיברים קריטיים, כמו המוח, לא עליכם. כך היא הריבית – מדי חודש גדל הסכום עוד ועוד, עד שמכריע את האדם. 'מרבית' בא לרמוז על המלווה – שממונו הולך ומתרבה מחודש לחודש. בקהילתו של ה"חתם סופר" זצ"ל, נקלע ראש הקהל למצב קשה בעסקיו. פנה הרב לאנשי הקהילה וערך לו מגבית, כך הצטברו בידו מאה זהובים. נתן הרב את מאת הזהובים לראש הקהל, והורה לו לנסוע לליפציג ליריד ולקנות שם קפה בכל הסכום. הוא הסביר כי נודע לו שמחיר הקפה עומד לעלות, ולפיכך מדובר בעסקה משתלמת במיוחד. שמע האיש לעצת הרב, וקנה קפה במחיר זול. עוד בהיותו בדרך בטרם הגיע חזרה לעיר, כבר קפצו מחירי הקפה בכפל כפליים. שמח וטוב לב המשך האיש בדרכו והרהר: הרבה הכרת הטוב יש לי לכבוד הרב. לא רק שהציל אותי מהתמוטטות כלכלית, אלא שגם דאג להציע לי עסקה טובה כל כך. הוא תר בדרכו אחר חנות מתאימה שבה יוכל לרכוש משהו כדי להביע את רחשי לבו, ולבסוף עצר וקנה לרבנית טבעת יהלום. חזר לעיר ומיהר להיכנס אל ה"חתם סופר". "מורי ורבי" – אמר נרגשות – "עשיתי ככל אשר ציווית אותי, והקב"ה שלח לי את ברכתו. הריני מחזיר את מאת הזהובים שקיבלתי ומצרף מתנה כאות תודה." לקח הרב את הטבעת בידו, והחל להתבונן בה במשך שעה ארוכה. הוא חקר כמה קראט יש בה, והתפעל מן השיבוץ של האבן היפה והנדירה. לאחר מכן העבירה בין תלמידיו, וביקש מכל אחד מהם לחוות דעתו על שוויה. השתאו התלמידים לפשר התעניינות זו, אך כולם היו תמימי דעים כי מדובר כאן באבן טובה ובמתנה מיוחדת. כעת נשא הרב את עיניו, הושיט לסוחר את הטבעת ואמר: "זוהי ריבית! לא אקח ממך טבעת זו!" לאחר מכן הסביר: אלו הייתי קובע מיד שמדובר בריבית, היה מקום לחשוב שמדובר במתנה פשוטה ולא יקרת ערך. רציני ליקר את המצווה. לאחר שאני רואה כי היא יקרת ערך ושווה הרבה, מתקדש יותר שם שמים בסרובי לקבלה! מעשה דומה ארע לרבי רבי העשיל זצ"ל. הוא הלווה סכום כסף גדול לאחד מבני הקהילה שנקלע להתמוטטות כלכלית. לאחר שנתיים חזר הלה לאיתנו, והחזיר את סכום ההלוואה בתוספת מאה דינרי זהב, באמרו: "זוהי מתנתי לרב על הצלת חיי". מיד קרא הרב לכל משפחתו, לבניו ולבנותיו, לחתניו, לכלותיו ולתלמידיו, והודיע כי הוא עורך סעודה גדולה. בסעודה, שבה נכחו קרוב לשלוש מאות איש, הוגשו בשר, דגים, עופות וכל טוב. כולם עמדו וציפו להסברים, מה יום מיומיים? לא ראש חודש היום, פסח שני כבר חלף עבר, ומימונה לא נוהגים באשכנז לעשות. מה ראה הרב לקביעת החג הזה? כשהוגשה המנה העיקרית קם הרב ממקומו, הוציא את הכסף מכיסו והכריז: "במאה זהובים אלו זכיתי להינצל מאיסור ריבית! עורך אני כעת סעודה בשמחת לבי על שזכיתי לקיים מצוות עשה וכמה מצוות לא תעשה!" (דורש ציון).

"את שבתותי תשמרו" [בהר – כו, ב].

מעשה באשה בעלת תשובה, שביקשה מבעלה, שעדיין לא שב בתשובה, שיימנע מלחלל את השבת הקדושה בביתם, כדי שלא להפר את אוירת הקדושה, וכדי שלא יראו הילדים את אביהם מחלל את השבת. הבעל השיב: "אני מוכן לעשות למענך הכל, להימנע משימוש בחשמל ונסיעות ברכב, ואף ללכת לקבלת-שבת בבית-הכנסת, אבל על דבר אחד איני מסוגל לוותר – על עישון הסיגריות!" (ירחם ה')

האשה באה בוכייה, אל הרבנית שמדריכה אותה, וסיפרה במר ליבה אודות עישון הסיגריות של בעלה בשבת קודש. "יש לי עצה נפלאה בשבילך – אמרה הרבנית – הנה זה מכבר פורסם סיפור ממש דומה לשלך, שאירע אצל אשה שחזרה בתשובה, ובאה לפני אחד מגדולי הדור שליט"א, להתלונן על בעלה המעשן סיגריות בשבת. אותו גדול יעץ לה, שתבקש מבעלה שלא יעשן לפחות בזמן הדלקת נרות השבת. הבעל הסכים, ובמשך כל הזמן שהנרות דלקו מנע את עצמו מעישון. לאחר מכן אמר לה הרב, שתשתמש בנרות יותר ארוכים, הדולקים יותר זמן... גם הפעם קיים הבעל את הבטחתו ולא עישן עד שאחרון הנרות כבה. חלפו כמה שבתות, ושוב הגדילה האשה את אורך הנרות, עד שבסופו של דבר השתמשה ב...נרות נשמה, הדולקים כל היום מעת לעת, והבעל עמד בהבטחתו ולא עישן כל זמן שהנרות דלקו... ובכן – סיימה הרבנית – הבה ונשתמש גם אנו בעצה המחוכמת הזו, ובס"ד נזכה להביא לכך שבעלך עוד ישמור את השבת כהלכתה!" פנתה אפוא האשה אל בעלה, והתחננה שיואיל בטובו להימנע מעישון בכל משך הזמן שנרות השבת דולקים, והבעל הסכים. מידי שבת המתין האיש לרגע כיבוי הנרות, ומיד החל לעשן, רח"ל. בכל ערב שבת, הוסיפה האשה מעט שמן, והבעל עמד בתנאי ה'הסדר' כיאות. והנה, באחת השבתות אירע דבר מצער – האשה שכחה להדליק את נרות השבת, והבחינה בכך רק לאחר צאת הכוכבים. בהלה גדולה אחזה באשה, כי יודעת היא, שבעוד מספר דקות ישוב הבעל מבית הכנסת, וכשיבחין בנרות שאינם דולקים, ימהר להדליק את הסיגריה. (ואם תנסה להסביר לו, שהנרות היו אמורים לדלוק, רק ששכחה להדליקם וכו', זה לא יועיל, כי יטען כנגדה, 'כשהוספת שמן שתקתי ולא אמרתי מאומה, כי בפועל הנרות דלקו והיה עלי לקיים את ההסכם ככתבו וכלשונו, וממילא גם עליך לכבד את ההסכם...').

עלה רעיון בלתי האשה – הנה בבית שכנתי ישנה עוזרת נכרייה, ואם כן, אולי אפנה אליה ואבקש ממנה שתדליק את נרות השבת, ובכך אִמנע את בעלי מחילולי שבת נוראים... והנה, ידועה ההלכה, שכל מלאכה שאסור לישראל לעשותה בשבת, אסור לו גם לומר לנכרי לעשותה בשבילו. ואשר על כן, באה האשה והעלתה את השאלה: האם מותר לעבור על 'אמירה לנכרי', שאיסורו רק מדרבנן, כדי להציל את הבעל מאיסורי תורה חמורים של עישון סיגריות בשבת?...

הובאה השאלה לפני מו"ר עט"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, והוא השיב כי למעשה נראה, שאסור לאשה לעבור על איסור אמירה לנכרי כדי להציל את בעלה מעישון בשבת, משום שהאשה אינה 'נותנת' מכשול בפני הבעל, היא לא עושה מעשה של הכשלה

לרפואת גייתי בת מונירה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, מרים בת קטי הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, אסנת בת אסתר הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

וממציאה לידיו את הסיגריות והאש, אלא שרק מחמת אי הדלקת הנרות על ידה, הוא עלול לחטוא 'מעצמו'. בכגון זה, אין היתר לעבור על איסור אמירה לנכרי, כדי להציל פושע מעשיית מלאכות גמורים, כי אין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך הפושע! לסיכום: אסור לאשה לומר לנכרי להדליק את נרות השבת כדי להפריש את בעלה מעישון בשבת קודש (ופריו מתוק).

"והשבתִי חיה רעה מן הארץ" [בחוקותי – כו, ו]. זה הנחש (מובא באוצר מדרשים).

מעשה מדהים אירע לאחרונה, ביהודי שהכישו נחש ארסי, ומיד הובהל לבית החולים תוך כדי שאיבד את הכרתו. לאחר טיפול של למעלה משבועיים (כשברוב הזמן המטופל היה ללא הכרה), הרופאים הצליחו בס"ד לייצב את מצב בריאותו, עד שהוחלט כי ניתן לשחררו לביתו. בצאתו מבית החולים, ניגש להודות למנהל המחלקה שטיפל בו במסירות. 'אתה צריך לברך הגומל', אמר לו הרופא. 'בדאי', השיב, 'עלי להודות לה' יתברך על הצלתי מהכשת הנחש'.

'לא לא', אמר הרופא, 'כונתי היתה שאתה צריך לברך הגומל על שהנחש הכיש אותך!...'

וביאר דבריו: 'כשהגעתי לכאן ללא הכרה, עשינו לך סקירת מערכות, וגילינו, שיש לך בכליה נגע ממאיר גדול! הוחלט שתחילה יש לטפל בהכשת הנחש, ולאחר מכן לגשת לטיפול בנגע המסוכן. והנה, לאחר הטיפול בהכשת הנחש, עשינו לך סי.טי, והתברר ש- - אין זכר לאותו גידול ממאיר! והסיבה לכך היא – שארס הנחש היסל את הגידול! (נתוני התגלית נאספו ונתקרים כעת באוניברסיטאות בארה"ב).

ולכן, סיים הרופא, 'עליך כעת לומר 'אודך ה' כי אנפת בי' (יעויין נדה ל"א), ולהודות ולהלל לה' יתברך שזכית להכשת הנחש!...

ומה השאלה שמתעוררת כעת? – הנה חקירת אירוע הכשת הנחש (במקום ישוב) העלתה, שהנחש היה מוחזק בידי לוכד נחשים, ולאחר שהלה התרשל בשמירתו, יצא הנחש והזיק. עכשיו מגיע היהודי שהוכש, ותובע את הלוכד לשלם לו דמי נזיקין (נזק שלם, כדן נחש שמועד מתחילתו, ב"ק ט"ו). ומה משיב לו הלוכד? – 'הרי טובה עצומה נגרמה לך מהכשת הנחש, ואולי ניצלו חיידך הודות להקשה זו, ואיך עולה בדעתך לתבוע על כך נזיקין?! אין זה נזק כי אם רווח והצלחה!...' עם מי הדין?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מעשה אירע לפני שנים רבות, בראובן שזעם על שמעון, נכנס לחנותו, ושבר חביות יין יקרות שהיו מצויות שם. זמן מה לאחר שהזיק, נכנסו לחנות שוטרים ובלשים לערוך בה חיפוש, ולבדוק אם אין שם משקאות שלא שולם עליהם מכס. הם חיפשו היטב, אך העלו חרס בידם. הסיבה שלא מצאו מאומה היא, משום שלמרבה הפלא ראובן שבר את אותן חביות שלא שילמו עבורן מכס, ואלמלא היה שוברן, היה המוזג נענש בעונש חמור, ונמצא אפוא שגרם המזיק להצלת חבירו... ונשאלה השאלה: האם חייב ראובן לשלם עבור הנזק?

וכתבו כמה פוסקים, כי יש לחייב את השובר, כיון שבשעה ששבר את החביות נתחייב בתשלומים, ומה שאחר כך באה הצלה לשמעון מכח שבירה זו, אין זה פוטרו מתשלום שכבר נתחייב בו, ואין לנו עסק בעתידות.

והיה מקום לומר כן אף בנידוננו – שהגם שהכשת הנחש הצמיחה ברכה ורפואה, אך בשעת ההכשה היה נחשב הדבר כהזיק, ולכן נצטרך לכאורה לומר ששלם ישלם בעל הנחש לאיש שהוכש.

אולם, נראה שאין הנידון דומה לראייה; בנידון שבירת החביות, היה לפנינו מעשה הזיק, ורק לאחר זמן צמחה מכך טובה כלשהי, ובוזה אנו אומרים שחייב התשלומין כבר חל בשעת ההזיק. במקרה דגן לעומת זאת, מציאות ריפוי הנגע, אינה דבר ש'נולד' מאוחר יותר, כי כבר ברע ההכשה, הארס שימש כסם מרפא לנגע המסוכן, והדרך היחידה (ככל הנראה) לגילוי וריפוי הנגע, היתה על ידי הכשת הנחש, ובדאי שכל אדם היה מוכן לקבל נשיכה כזו כדי להציל את חייו.

ונציין למקרה הנשטף שאירע לפני מספר שנים: מעשה ביהודי שהחליט לתרום את כליותו הימנית (שנמצאה מתאימה לבנו שהוזקק להשתלה), הומתח טעה וכתר את כליותו השמאליות במקום הימנית! אלא שהתברר כי אותה כליה היתה נגועה בסרטן... ואילו היה כורת הרופא את הכליה הימנית, היה הסרטן מתפשט, ונמצא כי יד ה' כיוונה את הרופא כדי להציל את חיי המנותח. והועלתה השאלה, האם הרופא חייב לשלם לאיש דמי נזיקין על כריתת הכליה הלא נכונה?

והשבנו - שנראה שהרופא פטור מדמי חבלה, מאחר ולא 'הזיק' אלא הוציא כליה נגועה. והרי מצוים כל ישראל לכרות כליה זו, ולכן עשה הרופא את מה שחייבים לעשות, מבלי שהיה מודע לכך. וגם בנידון שאלתנו נאמר כך!

לסיכום: לוכד הנחש פטור מלשלם ליהודי שהוכש דמי נזיקין (ופריו מתוק).

"ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי איתם"

[בחוקותי – כו, מד]. **דווקא מתוך הצרות צמחה הישועה.**

תולדות עם ישראל מוכיחות, כי בכל עת שאומות העולם הסבו צרות לבני אברהם, יצחק ויעקב, משם צמחה תחילת הישועה. כאשר עמד עזרא הסופר לבנות את בית המקדש השני, הוא שלח איגרות לכל היהודים שבגולה, למען ישובו ויחוננו את עפר ציון.

בין השאר, שיגר איגרת ליהודי תימן, אך הם ביכרו ליהואר במקומם, ולא אבו לעלות לארץ ישראל.

הוסיף ושלח איגרת ליהודי טולטולא שבספרד, שישבו בה עוד מימי בית ראשון, והזמינם לעלות לארץ הקודש. טולטולא היא העיר אשר כונתה לימים בשם טולידו, וחיו בה גאוני עולם, כפי שניתן לראות בפסוקים ובספרי ההלכה, המרבים לצטט את מנהג חכמי טולטולא. יהודי העיר שלחו לשאול את עזרא הסופר, האם בית המקדש השני הנבנה על ידו עתה, יעמוד לעולם. במענה לשאלתם השיב עזרא הסופר כי בית זה עתיד להיחרב, מפני שהוא מעשה בשר ודם. כאשר שמעו כי גם הבית הזה עתיד להיחרב כקודמו, שלחו לו בני טולטולא: "שבו אתם בירושלים הגדולה ואנו נדור פה, בירושלים הקטנה!"

כשראה כי יהודי טולטולא אינם נענים לבקשתו, שלח להם עזרא הסופר את סדר 'אמת ויציב', שחובר על ידו, ותיבת 'אמת' מופיעה בו שמונה פעמים. זאת יש לדעת, כי בסדר 'אמת ויציב' טמונים סודות ורזים, כפי שמובא בזוהר בפרשת פקודי. רבנו האר"י ז"ל הוסיף וגילה עוד סודות החבויים בסדר זה. לכן צריך כל אדם להיזהר בכל בוקר לאמרם בכוונה ובשימת לב. אף על פי שלנו אין השגה בסודות אלו, יהרהר בליבו קודם התפילה בזו הלשון: "ככל מה שאני מתפלל, הרי זה על דעתו של רבי שמעון בר יוחאי". כך לא יאונה לו כל רע ותפילתו תעלה בשלמות.

בזמן גרוש ספרד, כאשר אנשי האינקוויזיציה הארורה שלטו בזרוע אימים, הם עשו שמות ביהודי ספרד, והעמידו בפניהם את הבררה לעזוב את הארץ, או לעבור על דתם. רבי יוסף קארו, בעל השולחן ערוך, נולד בטולטולא היא טולידו שבספרד, והתייתם מאביו בהיותו ילד רך בשנים. בפרוץ הגזרה הוא היה כבן חמש שנים, וכבר נאלץ לגלות עם בני משפחתו. בין הגולים היו גם רבי אברהם סבע – בעל 'צרור המור', רבי משה קורדובירו ורבי שלמה אלקבץ – מחבר הפיטו הנודע 'לכה דודי'.

רבי שלמה אלקבץ גלה מספרד ופנה לאדריאנופול יסד בה בית מדרש ובצילו התאספו חכמים רבים. לאחר תקופה עלה רבי שלמה אלקבץ לארץ הקודש, התיישב בעיר צפת ויסד בה את תורת הקבלה. בנוסף לפיוט 'לכה דודי', הוא כתב את הספר 'מנות הלוי' על מגילת אסתר ושו"ת 'ברכת הלוי'. ראשון תלמידיו היה רבי משה קורדובירו, שנשא גם את אחותו לאשה, ושניהם קבורים ליד רבנו האר"י ז"ל.

נמצא אם כן, כי תורת הקבלה התפשטה בעקבות גרוש ספרד. הרי לנו התגשמות מאמר הכתוב: "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי איתם" (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניית בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מול ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בתן פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיזה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטי עם ישראל

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

31 שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1114

פרשת בהר בחקותי כ"ב אייר תשפ"ג – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה אדם מצווה שלא להונות אחד מישראל במקח ובממכר.

המקור בפרשה: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו" (ויקרא כה, יד).

"שורש המצוה ידוע, כי הוא דבר שהשכל מעיד עליו, ואם לא נכתב – דין הוא שיכתב, שאין ראוי לקחת ממון בני אדם דרך שקר ותרמית, אלא כל אחד יזכה בעמלו במה שיחננו האלקים בעולמו באמת ובישור, ולכל אחד ואחד יש בדבר הזה

כי אילו היה מדבר לפני מלך בשר ודם – היה מסדר דברו ומכוין בהם יפה לבל ישל, ק"ו לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהלא הוא חוקר כל המחשבות".

המקור בפרשה: הפסוק "ויראת מאלוקיך" (ויקרא כה, יז) מוזכר בשלושה מקומות בפרשתנו: א. "ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלוקיך" – "שלא ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו (בכדי שתצמח ליועץ עצמו תועלת מכך). ואם תאמר מי יודע אם נתכוונתי לרעה, לכך נאמר: "ויראת מאלוקיך" היודע מחשבות – הוא יודע כל דבר המסור ללב (רש"י) נתן ללמוד שגם בשעה שהאדם מתנהג המשך בעמוד 3

תועלת, כי כמו שהוא לא יונה אחרים, גם אחרים לא יונו אותו, ואף כי יהיה אחד יודע לרמות יותר משאר בני אדם, אולי בניו לא יהיו כן וירמו אותם בני אדם, ונמצא שהדברים שוים לכל, ושהיא תועלת רבה בישובו של עולם, והשם ברוך הוא – לשבת יצרו". (ספר החינוך)

הוראה למעשה

האדם צריך לכוון בלבו בשעת התפלה לפירוש המילים שמוציא משפתיו, ויחשוב כאילו שכניה כנגדו, ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו, ויחשוב

נקי הדעת שיבורשלים

עשרים שנה מכניס אורחים במירון

את ההוצאות מכיסי הפרטי, ואולם תמיד ראיתי סיעתא דשמיא מיוחדת, כאשר בזכותו של רבי שמעון – בסופו של דבר הכל בא על מקומו בשלום".

כששאלתי את רבי סנדר כיצד הוא מצליח למצוא זמן להגיע לציון הקדוש, והוא השיב שאכן, "היו שנים שמרוב שהייתי עסוק באירוח האורחים – לא מצאתי פנאי לעלות לציון במהלך היום של ל"ג בעומר. ישנם אורחים שבאים לערוך תיקון אצלי, והם מעדיפים שלא לעלות למעלה במהלך היממה עצמה, כדי שלא להיכשל בענייני צניעות".

שאלתי את רבי סנדר: האם השנה ישנו שוני בהכנות ביחס לשנים עברו? בתגובה, רבי סנדר מספר לי שהשנה הוא עושה הכל באופן כזה שלא יבליט את פעילותו. "רבי שמעון ידאג שגם השנה נזכה להאכיל יהודים בסמוך למקום ציונו", הוא אומר בחיך, ומספר על ה'הדלקה' המיוחדת שנערכת בחצר שבו הוא שוהה עם אורחיו במירון מדי שנה.

לבסוף שאלתי את רבי סנדר: מה עושה לך היום הגדול הזה, והוא השיב: "לאורך השנה אני עסוק מאוד בעבודתי בהכנת שטריימל'ך עבור הציבור, והיום הזה של ל"ג בעומר נותן בי חיות לכל השנה כולה".

מימין הרה"ח סנדר ברייער שיחי' ולידו מחבר העלון הרב עידו יצחק ובר ארליך שיחי' נראים במקום הכנסת האורחים בל"ג בעומר תשפ"א

"מכיוון שכל חיי אני מקושר לרבי שמעון – החלטתי באותה השנה שבשנים הבאות, אזמין בכל ל"ג בעומר אורחים למירון. עם השנים גדלו כמויות האורחים והדבר הצריך אותי להכין לוגיסטיקה שלמה וענפה בכדי להתכונן ליום הקדוש שבו רבבות היהודים עולים למירון. "במסגרת הכנסת האורחים, אני דואג גם למקום לינה עבור האורחים שלי".

אני שואל את רבי סנדר: לאלו סכומים יכולות להגיע הוצאות האירוח בל"ג בעומר? והוא משיב: "זה יכול להגיע לכדי כמאתיים אלף שקלים". שאלתי מהיכן הוא משיג את המימון, והוא הגיב: "בשנים האחרונות התקשיתי. נאלצתי לממן

א חת מהדמויות המוכרות והמפורסמות ביותר בל"ג בעומר במירון – היא דמותו של הרה"ח ר' סנדר ברייער שליט"א מירושלים. בכל שנה הוא מגיע בערב ל"ג בעומר לחצר המערה במירון, ומתחיל להכין בעזרת התלמידים הלומדים בכולל-הערב שלו את כמויות המזון האדירות עבור המשתתפים בהילולת התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

השבוע בשעות הצהריים חייגתי את רבי סנדר, על מנת לדלות ממנו פרטים על אודות מפעל הכנסת האורחים שלו בל"ג בעומר. רבי סנדר התנצל בפניי כי הוא עסוק בהכנת האוכל לל"ג

בעומר, וביקש שאתקשר אליו לאחר השעה אחת-עשרה בלילה. כמה דקות לאחר השעה הנקובה צלצלתי אליו שוב. רבי סנדר התנצל כי הוא עדיין עסוק בבישולים שהולכים ומתארכים וביקש שאתקשר מעט מאוחר יותר.

לבסוף, לאחר השעה אחת בלילה, הצלחנו לשוחח. 'מתי הכל התחיל?' – שאלתי את רבי סנדר, והוא השיב: "הכל החל לפני עשרים שנה, כאשר ערכתי חלאק'ה (גזיזת מחלפות השיער ועשיית הפיאות) לבני הצעיר, במירון. הזמנתי מכרים רבים שיחגגו איתי את שמחת התגלחת של בני.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

שאלות קצרות ותשובות ביצין על הפרשה:

2. רש"י פותח את הפרשה במילים "מה עניין שמיטה אצל הר סיני"? וכאן נשאלת השאלה מדוע במקומות אחרים בתורה שמוזכר בהם הר סיני רש"י אינו שואל שאלה דומה לזו?

תשובה: רש"י אומר בהמשך בשם מדרש תורת כהנים: מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולם (כל המצוות) נאמרו כללותיה ודקדוקיהן מסיני. ומכאן מובן שמצוות השמיטה שמורה לנו כאמור לעיל איך להתנהג בענווה ובשפלות רוח היא היא הכלל של קיום כל המצוות כמובא במסכת סוטה דף כ"א ע"ב: "אמר רבי יוחנן: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמשים עצמו כמי שאינו שנאמר (איוב כ"ח י"ב) והחכמה מאין תמצא ופירש רש"י: מי שעשוי כאין בו תמצא החכמה.

2. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת פרשת בהר לתחילת פרשתנו?

תשובה: פרשת בהר מסתיימת בפסוק: "את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו" ואילו פרשתנו פרשת בחקותי פותחת בפסוק "אם בחקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו". מהסמיכות של תחילת פרשתנו לסוף הפרשה הקודמת ניתן ללמוד ששמירת השבת, איסור העבודה זרה ומורא המקדש הינם החלק המרכזי של המצוות שאותן עלינו לשמור וללכת בהן וכלשונו של בעל הטורים בתחילת פרשתנו: "ששקולים הם ככל המצוות".

3. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: הפרשה פותחת על פי פירושו של רש"י בעניין עמל התורה (וזו לשונו: "בחקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה") והפרשה מסתיימת בהזכרת הר סיני שעליו קבלנו את התורה. ומכאן שתורתנו הקדושה שאותה קבלנו על הר סיני ואנו מצווים לעמול בה, היא הקשר בין התחלת הפרשה לסופה.

4. כיצד האבות והאמהות של עם ישראל מרומזים בפסוק הראשון בפרשה?

תשובה: בעל הטורים כותב שהראשי תיבות של המילים "אם בחקותי תלכו" - זה **אבות** היינו שתלכו בדרכי אבות. ניתן להוסיף על דבריו שהמלה שפותחת את הפרשה - "אם", ניתנת להיקרא "אם" (היינו אימא) ומכאן הרמז שבנוסף לכך שעלינו ללכת בדרכי האבות כלשונו של בעל הטורים, עלינו גם לקיים את הפסוק "אל תיטוש תורת איתך".

5. מה הקשר בין תחילת חומש ויקרא לסופה?

תשובה: הקטנות והענווה הן הקשר בין תחילת החומש לסופו. במלה "ויקרא" שאיתה פותח החומש ישנה אות אלף קטנה שמבטאת על פי המפרשים את הענווה והשפלות של משה רבינו. וחומש ויקרא מסתיים במילים "הר סיני" אשר בשל היותו הנמוך והקטן מכל ההרים, ניתנה עליו התורה.

בתורה. וכמו שמפרש שם בתניא, שהתורה היא מזון לנפש השכלית העוסקת בתורה, על ידי שהנפש מתלבשת בתורה בעיונה ולמודה. וזהו "בחקותי תלכו", ועל ידי זה "והתהלכתי בתוכם", שהתורה מזון לנפש וחיים בקרבה מחיי החיים אין סוף ברוך הוא.

אם בחקותי תלכו

כתב הב"ח אר"ח סימן מ"ז: "עיקר הבטחה שהבטיחנו הוא יתברך, לא הייתה אלא על עסק התורה, הוא העמל והטרוח. כמו שנאמר אם בחקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה."

ובט"ז שם: "התורה אינה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, דהינו שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה, כמו שנאמר אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה. מה שאין כן באותם שלומדים דברי תורה מתוך הענג, ואינם יגיעים בה, אין התורה מתקיימת אצלם וכו', שעיקר מעלת עוסקים בתורה דוקא דרך טורח וגיעה, ואל זה כוונת בברכה לעסוק בדברי תורה."

מבואר מדבריהם, שענין "עסק התורה" הוא מה שנאמר בפרשתנו "אם בחקותי תלכו" - שתהיו עמלים בתורה."

ועל פי זה אפשר לבאר דברי רבי מאיר (אבות פרק ו' משנה א'): "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה." "עוסק בתורה" הוא מה שנאמר אם "בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה, ר"הדברים הרבה" הכוונה לכל היעודים שנאמרו בפרשה.

ואם לא תשמעו לי וגו' (כו, יד)

פירש רש"י (פסוק יד, טו): "הרי שבע עבירות, הראשונה גוררת השניה, לא למד כו', שונא את החכמים" וכו'.

רואים מזה לאיזה דרגה יכול האדם להגיע על ידי שאינו לומד תורה.

ומזה יש לפרש הא שמואב במסכת פסחים (קיב, א): "כשהיה רבי עקיבא חבוש בבית האסורין, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: רבי למדני תורה. אמר איני מלמדך. אמר לו: אם אין אתה מלמדני, אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות." (פירש המהרש"א שכך אמר רבי שמעון לרבו: אני אגרום באמצעות אבי שתנאי מאסרך יחמרד).

ולכאורה המאמר מוקשה מאד: איך רבי שמעון בן יוחאי דיבר לרבו רבי עקיבא דברים קשים כאלו?!

ניתן לבאר את דברי רבי שמעון בן יוחאי על פי צחות, שהכוונה בדבריו היא, שאם רבי עקיבא לא יסכים ללמוד איתו, אז עלול להגיע למדרגה כזאת שיהיה שונא את החכמים. ואת זה הוא אמר לרבי עקיבא: אם לא תלמד איתי תורה, אגיע על ידי זה לאותה דרגה שאהפוך ל"מוסר" ואומר לאבא שימסרך למלכות.

ומידה טובה מרובה ממידת פורענות: "אם בחקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה" וכו', "והתהלכתי בתוכם" והייתי לכם לאלקים", ופירש רש"י, "אטיל עמכם בגן עדן."

וידבר ה' אל משה בהר סיני וגו'

פירש רש"י: "מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו מסיני, אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטיה ודקדוקיה מסיני, אף כולם נאמרו כללותיה ופרטיה ודקדוקיהן מסיני."

אפשר לומר מה שמדמה כל התורה לשמטה, כי שמטה אי אפשר לקים רק מי שהוא ענו ושפל רוח, ויודע שהוא וכל רכושו מקנינו של הקדוש ברוך הוא, ורק מי שמתבונן בזה הוא יכול להפקיר שדהו ורכמו.

וזהו הענין שנאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, כמו שנתנה התורה על הר סיני שנמך מכל ההרים.

וכמו שמצות שמטה תלויה בענוה ובבטול ישותו, כמו כן כל המצוה כללותיה ודקדוקיהן הוא רק על ידי ביטול עצמותו וישותו. ראה בספר התניא (פרק כג), שבעת קיום המצוות נעשים אברי גוף האדם מרכבה לו יתברך כדגמת האבות, עיין שם באריכות.

לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים (כה, לח).

בספרא: מכאן אמרו כל היושב בארץ ישראל מקבל עליו עול מלכות שמים, וכל היוצא לחוצה לארץ כאילו עובד עבודת אלילים.

אפשר לומר שהכוונה הוא על מי ששוכח על ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה, ועל ידה הוא דורש לכל הארצות (כפירוש רש"י דברים יא, יב), הרי הוא כאלו עובד עבודה זרה.

כי השוכח שהשם יתברך כי הוא הנותן לך כח לעשות חייל (דברים ח, יח), זה כמו עבודה זרה רחמנא לצלן.

אני ה' אלקיכם (כה, נה)

פרש רש"י: "כל המשעבדן מלמטה כאלו משעבדן מלמעלה".

אפשר שיש רמז לכך, שעל ידי השעבוד מלמטה, הינו שעבוד הגוף בגשמיות, על ידי זה מטריד הנשמה מלעסק בתורה ומצוות בשמחה ובטוב לב, וזהו כאילו משעבדן מלמעלה.

וזה למד רש"י ממה שאמר הכתוב "אני ה' אלקיכם", שתמיד צריך להיות זה בזכרון שאנחנו עבדים לו יתברך, בלי שום טרדא מדברים אחרים.

אם בחקותי תלכו (כו, ג)

פירש רש"י: "שתהיו עמלים בתורה".

אפשר שרש"י למד כן מלשון "תלכו", כלומר שתלכו ותכנסו בתוך החוקים, וזהו לימוד התורה בעמל ועיין, שמוחו ושכלו כנסו בתוך העניין. עיין בספר התניא פרק ה.

ומידה כנגד מידה, השכר הוא "והתהלכתי בתוכם" (פסוק יב) וכדפירש רש"י "אטיל עמכם בגן עדן". וזהו העונג האלוקי שנכנס בתוך האדם העמל ומתיגע

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

ב"עשה טוב" עליו לקיים את הפסוק "ויראת מאלקיך", היינו שלא תהיה תפילתו אחד בפה ואחד בלב, וכמו שהנביא אומר: "בשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני", "כי מה לי סוד מרע ומה לי ועשה טוב, הכל מצות המלך הקדוש יחיד ומיוחד ב"ה".

הוראה למעשה

האדם צריך לבטוח בבטחון מלא בקב"ה, היינו שלא לחקור מה עתיד להיות עמו, כמו שכתוב: "הולך תום ילך בטח" ובכך הוא יקיים את הפסוק – "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" ואז יקויים בו הפסוק – "שומר מצוה לא ידע דבר רע".

המקור בפרשה: "וכי תאמרו מה נאכל וגו' וצוית את ברכתי" (ויקרא כה, כ) – "אילו לא אמרתם מה נאכל – היתה הארץ נותנת את הפירות המופקדים בידה, כמו שאומר הפסוק: "ונתנה הארץ פריה". אבל לפי שאמרתם – "מה נאכל", ולא היה לכם בטחון ב', ונעשיתם קטני אמונה – גרם הדבר שאצטרך לצוות על הברכה – "וצוית את ברכתי".

דברים אלה אמורים בכל הנוגע לעניינים הגשמיים. ואולם בנוגע לעניינים הרוחניים, צריך האדם לדאוג על עתידו הרוחני, וכלשונו של החתם סופר על הפסוק דלעיל: "וכי תאמרו מה נאכל" – הכתוב מרמז על הצדיקים שדואגים ואומרים: מה נאכל לעולם הבא המכונה יום השביעי, הרי בידינו אין מעשה טוב אחד, "הן לא נזרע ולא נאסוף" מעשי העולם הבא. על זה הביטח הכתוב שמי שאומר כך – בטוח הוא שיצוה ה' את ברכתו לו – "וצוית את הברכה".

הוראה למעשה

אדם ראוי להיזהר הרבה בענייני בני-ביתו, שלא לעבוד בהם בפרך,

ויתן אל לבו כי העושר והעניות – לגלג הוא שחוזר בעולם, ומהשם הוא, ויתנו לאשר ישר בעיניו כל זמן שירצה ולא יותר אפילו רגע, שגם כי יצבור כעפר כסף ויטמנהו בקרקע ויקנה קרקעות עד אין מספר וטובה הרבה יהיה לו, הכל יאבד ממנו יחד בחטאו להשי"ת, ואם יצדק תתקיים בו הטובה, כי כל מין במינו ידבק".

המקור בפרשה: "לא תרדה בו בפרך" (ויקרא כה, מג). "ואיזו היא עבודת פרך? פירשו חכמינו זכרונם לברכה – שהיא עבודה שאין לה קצבה, וכן עבודה שאין אדם צריך לה, אלא יעשנה כדי שלא יתבטל העבד, וכמו שאמרו זכרונם לברכה – שלא יאמר האדם: "עדור תחת הגפנים עד שאבוא", שהרי לא נתן לו קצבה, אלא יאמר לו: "עדור עד שעה פלונית", או "עד מקום פלוני". ואמרו גם כן בספרא: "שלא יאמר לו 'החם לי כוס זה', והוא אינו צריך לו, וכן כל כיוצא בזה... והכלל שלא נעבידהו זולת בהיות הצורך לנו לעשות המלאכה ההיא שנצוהו עליה". (ספר

(החינוך)

הוראה למעשה

כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בנופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים ואפילו בעל אשה ובנים חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר: "והגית בו יומם ולילה". (רמב"ם הל' תלמוד תורה)

האדם מצווה למלא את תכלית בריאתו בעולם – ללמוד תורה בעמל וביגיעה, וכאמר חז"ל: "אם למדת תורה הרבה – אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת".

עוד אמרו חז"ל: "כל אדם לעמל נברא... שנאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפידך", "הוי אומר – לעמל תורה נברא".

תגמול השכר שמקבל האדם עבור למוד התורה שלו הוא כפי ערך העמל והיגיעה שהשקיע בתורה, וכלשון חז"ל: "אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר" ומשמעותם של דברי חז"ל אלה – כך הם: הנוהג בעולם הוא – שמשלמים שכר לבעל המלאכה עבור איכות הדבר שיצא מתחת ידיו, ולא עבור העמל והיגיעה שהשקיע בשעת עשייתו. אולם אצל הקב"ה לא כך הם פני הדברים.

השי"ת משלם שכר עבור המאמץ והיגיעה שמשקיע האדם בלמוד התורה, וכלשון חז"ל – "לפום צערא אגרא", ודוקא ע"י העמל הרב והיגיעה העצומה – מתקיימים דברי התורה בלומדיהם, שהרי "אין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהם, ולא באלה שלומדים מתוך עדון, ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהם".

המקור בפרשה: "אם בחוקותי תלכו" – "תהיו עמלים בתורה שזהו ההליכה בתורה".

"ההליכה היא ברוחניות התורה ממדרגה למדרגה כדי שתדבק הנשמה בעצמות קדושת התורה".

"המשמעות של "ממית עצמו עליה" הינה: האדם צריך לעסוק בפלפול במשא ומתן של תורה בכדי שיהי' עמל בתורה, וכנוסח ברכת התורה – "לעסוק בדברי תורה", היינו דרך טורח ועסק".

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת ש"אין התורה מתקיימת אלא על מי שממית עצמו עליה".

המקור בפרשה: "אם בחוקותי תלכו".

על דרך אומרם ז"ל (שם פ"ד מ"ד): "הוי גולה למקום תורה", שצריך לכתת רגליו ממקום למקום ללמוד תורה, וצא ולמד דבריהם ז"ל בגמרא (חגיגה

ה ע"ב) כי כולן היו גולין ללמוד, ויש שהיה הולך ששה חדשים וחוזר כמו כן לעסוק ביום אחד, והוא אומר: "אם בחוקותי – שהיא עסק התורה – צריכים שתלכו ממקומכם אחריה, גם כדי שתהיו פנויים, אין נכון ללמוד והוא בביתו, כי יטרדוהו בצורכי הבית, לכן יעזוב איש את אביו ואת אמו, ויסע ממקומו ללכת אחריה". (אוה"ח הק').

הפסוק "אם בחוקותי תלכו" מדבר גם אל מנהלי הישיבות: ישנם זמנים בשנה שמספר בחורים רוצים לצאת לימי נופש בבית, ואולם לעומתם ישנם הרבה בחורים שאין דעתם נוחה מכך ורצונם הוא להשאר בישיבה – שזהו מקום חיותם. צריכים אפוא מנהלי הישיבות לדאוג שבישיבה יהיו תנאי אש"ל (א – אכילה, ש – שתייה, ל – לינה) במשך כל השנה כולה כדי לאפשר לאותם הבחורים המעוניינים בכך, להשאר בישיבה בכל זמני השנה, ובשכר לימוד התורה – נזכה לגאולה שלמה על ידי משיח צדקנו.

הוראה למעשה

על האדם מצווה למלא את תכלית בריאתו בעולם ללמוד תורה בעמל וביגיעה, וכאמר חז"ל: "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת". (מסכת אבות ב, ח). עוד אמרו חז"ל: "כל אדם לעמל נברא... שנאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפידך", "הוי אומר לעמל תורה נברא" (מסכת סנהדרין דף צ"ט ע"ב). תגמול השכר שמקבל האדם עבור למוד התורה שלו, הוא כפי ערך העמל והיגיעה שהשקיע בתורה, וכלשון חז"ל: "אנו עמלים והם עמלים, אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר" (מסכת ברכות דף כ"ח ע"ב). ומשמעותם של דברי חז"ל אלה – כך הם: הנוהג בעולם הוא שמשלמים שכר לבעל המלאכה עבור איכות הדבר שיצא מתחת ידיו, ולא עבור העמל והיגיעה שהשקיע בשעת עשייתו. אולם אצל הקב"ה לא כך הם פני הדברים. השי"ת משלם שכר עבור המאמץ והיגיעה שמשקיע האדם בלמוד התורה, וכלשון חז"ל: לפום צערא אגרא" (מסכת אבות ה' כ"א). ודוקא על ידי העמל הרב והיגיעה העצומה מתקיימים דברי התורה בלומדיהם, שהרי "אין דברי תורה מתקיימים במי שמרפה עצמו עליהם, ולא באלה שלומדים מתוך עדון, ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהם (רמב"ם הלכות ת"ת פ"ג הי"א).

המקור בפרשה: "אם בחוקותי תלכו" תהיו עמלים בתורה שזהו ההליכה בתורה". "ההליכה היא ברוחניות התורה ממדרגה למדרגה כדי שתדבק הנשמה בעצמות קדושת התורה (ב"ח טור אר"ח סימן מ"ז). "המשמעות של "ממית עצמו עליה" הינה: האדם צריך לעסוק בפלפול במשא ומתן של תורה בכדי שיהי' עמל בתורה, וכנוסח ברכת התורה – "לעסוק בדברי תורה", היינו דרך טורח ועסק" (שו"ע אר"ח סימן מ"ז)

באלונקה למירון

ההר, על-גבי אלונקה. הוא הושכב בתוך מתחם הקבר, על אדן חלון. גדליה פתח ספר תהילים והחל לקרוא בו בבכי נסער.

כעבור שעה שמע לפתע קולות שירה. גדליה, שלא הכיר את מנהגי המקום, התפלא: בתוך החדר בוכים וצועקים ובחוג שרים! הוא ניסה להתיישב כדי להציץ החוצה מבעד לחלון.

הישיש הושיט לגדליה יד וסייע לו להתרומם על רגליו. במאמץ רב דידה גדליה החוצה

באותו רגע ניגש אליו אדם ישיש. "זוהי תהלוכת ספר-התורה של משפחת עבד", אמר והמשיך: "אני רואה שקשה לך לקום, אבל לכבוד התורה כדאי להתאמץ". הישיש הושיט לגדליה יד וסייע לו להתרומם על רגליו. במאמץ רב דידה גדליה החוצה, ולאחר שעשה כמה וכמה פסיעות בתוך המעגל, חזר פנימה מותש כולו. בכל-זאת שמח על שנטל חלק בשמחה.

למחרת שב גדליה ל'הדסה'. הסגל הרפואי הביט עליו כעל אדם בלתי-שפוי. לאחר יום של מנוחה ביקשו הרופאים לבצע את הקטיעה. רגע לפני ההרדמה, התיישב גדליה על המיטה וסיפר לרופאים על הנסיעה למירון. הוא סיפר להם על הישיש האלמוני ועל הריקוד. הרופאים התקשו להאמין. לבסוף סיים ואמר: "אחרי כל זה, עשו אתם מה שאתם צריכים לעשות, והישוב במרומים יעשה מה שהוא צריך לעשות"

ואז התחולל הפלא: הרופאים הסירו את התחבושות ולתדהמתם גילו שחלה נסיגה דרמתית במצב הנמק. במקביל נראו סימנים ראשונים להיקלטות השתל.

כעבור כמה ימים שב גדליה לביתו, צועד על שתי רגליו. לאחר זמן לא-רב הכיר את מי שהייתה לרעייתו ולאם שבעת ילדיו.

ר' גדליה מאירוביץ ז"ל, נפטר בכ"ח באייר תש"מ. יהיו הדברים לעילוי נשמתו. (סופר על ידי ישעיהו [שייקה] מאירוביץ)

הודעה משמחת: את העלון ניתן לקרוא מדי שבוע בחוברת "טועמיה" מבחר עלוני השבת, אותו ניתן לקבל חינם בבקשה למייל: m025004569@gmail.com

ר' גדליה מאירוביץ ז"ל

הפציעה הקשה גרמה זיהום מסוכן. הרופאים נטו לקטוע חלק מהרגל. בניסיון אחרון למנוע את הקטיעה ביצעו הרופאים ניתוח מסובך של השתלת עצם זרה במקום העצם המרוסקת, אך השתל נדחה. נמק החל להתפשט. הקטיעה הייתה כעת בלתי-נמנעת.

"בעוד יומיים יחול ל"ג בעומר. התרצה לבוא איתנו לקבר רשב" במירון?"

דיכאון עמוק השתלט על גדליה. הוא הגיע ארצה בודד וחסר-כול. חלמו היה לשאת אישה ולהקים משפחה. ועכשיו, מי ירצה בקטוע רגל? גדליה התעטף ביגונו וסירב לדבר אפילו עם רופאיו.

שני אברכים ירושלמים, סופרי סת"ם, ר' אברהם ור' נתנאל אייזנבך, נהגו לפקוד פעמיים בשבוע את 'הדסה' ולקיים שם מצוות ביקור-חולים. הם הכירו את גדליה וחיפשו דרך לעודד את רוחו.

הימים היו ימי אמצע חודש אייר. אחד מהם ניגש אל גדליה ולחש על אוזנו: "בעוד יומיים יחול ל"ג בעומר. התרצה לבוא איתנו לקבר רשב" במירון?". גדליה הסכים. לא היה לו מה להפסיד. אולי נס יציל את רגלו.

באישון ליל התייצבו השניים ליד מיטתו, כיסוהו בסדין ונשאוהו באלונקה, כאילו היה מת. איש מהצוות לא חשד בהם. השניים העמיסוהו על טנדר שנסע העירה, ועם שחר העלו את גדליה על משאית שיצאה למירון.

למירון הגיעו בשעת שקיעה של ערב ל"ג בעומר. יהודים טובים נשאו את גדליה את כל מעלה

בן עשרים וחמש היה גדליה מאירוביץ' בעת שהובל בתוך קבוצת צעירים מעיירתו מרמוש (באזור צ'כוסלובקיה) למחנה-כפייה גרמני. במחנה הועסקו מאות צעירים יהודים בייצור תחמושת לצבא גרמניה.

לקראת סוף המלחמה הנחיתו מטוסי בעלות-הברית הפצצה כבדה על המחנה. בסיומה גילו האסירים, כי כל השומרים נסו על נפשם. בלי לאבד רגע נשאו גם האסירים את רגליהם וברחו מהמחנה אל היער הקרוב.

לאחר טלטולים ותלאות הצליח גדליה לעלות לארץ-ישראל באניית מעפילים. זה היה בשנת תש"ז. כשדרכו רגליו על אדמת הארץ עדיין היה בבחינת שלד, ומשקלו לא עלה על שלושים וחמישה ק"ג.

אך במהרה שינו את דעתם כשגילו כי לפניהם מומחה עתיר ניסיון בייצור פצצות

גדליה הותיר מאחוריו את הוריו, שבעת אחיו ואת משפחתו הענפה. כולם נטבחו בידי הגרמנים ימ"ש. הוא עלה לירושלים, ואומץ על-ידי משפחה בשכונת בתי-ההונגרים. גדליה רצה מאוד לשקם את עצמו, גופנית ונפשית, ולכן הצטרף לאצ"ל.

בתחילה לא ייחסו לו מפקדי האצ"ל ערך מיוחד, אך במהרה שינו את דעתם כשגילו כי לפניהם מומחה עתיר ניסיון בייצור פצצות. הם העמידו לרשותו קומת מרתף במרכז העיר, שם עסק בייצור חומרי חבלה לפעולות האצ"ל. מעל המרתף שכנה חנות לממכר דברי דואר, שהפעיל איש אצ"ל אחר. מפעם לפעם היה גדליה עולה לחנות ומסייע לאיש בעבודתו, דבר שהיה בו כדי לתת הסבר לעובדת הגעתו למקום מדי יום.

באותה תקופה זועזע היישוב מרצח שבעים ושמונה רופאים ואחיות יהודים, שעשו את דרכם בשיירה אל המרכז הרפואי 'הדסה' שעל הר-הצופים. האצ"ל החליט בתגובה לפוצץ את מגדל בית-החולים הנוצרי 'אוגוסטה ויקטוריה', שממנו נהגו הירדנים לתקוף את נוסעי השיירות.

גדליה הצטרף לפעולה כחבלן. במהלך הפעולה נפגע מרסיסים, אך הפגיעה הקשה יותר הייתה של כדורי דום-דום, שחדרו לקרסול רגלו הימנית. גדליה התמוטט והובהל ל'הדסה'.

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אמונה וביטחון

פרשת בהר בחוקות

בס"ד | גליון מס' 429

איך ניצלה נערה בודדה מכלבים אימתניים?

וציויתי את ברכתי (כ"ה, כ"א)

שמימית מיוחדת להציל את המצב, להבטיח שלמרות הפקוקים ימשיך להיות לנו טוב!

כמה כדאי להיות ברורים בתוכנה הזו, בהירים באמונה שבורא עולם מעניק לנו שפע, בעיתות שמחה ובעיתות צרה, כשהכל הולך למישרין וגם כשמשוהו נראה כחורק. פשוט לדעת שיש לנו אבא בשמים, שמשפיע עלינו כל כך הרבה, ואין לו כל מניעה להעניק לנו את כל מה שנרצה או נשאף. הבה נאמין בו בכל עת, 'קווה אל השם, חזק ויאמץ ליבך, וקווה אל השם'!

רגעי מוות במצולות הים...

הסיפור הבא מתרחש במצולות הים שבמיצרי טיראן שבסיני. מפליא ככל שיישמע, כך שמענו את הסיפור מפי גיבורו, ר' אהרן אייזנשטיין הי"ו, וזה דבר המעשה שהתרחש לפני 23 שנים:

תחביב מהנה ואמץ במיוחד אימץ לו אהרן, הוא תחביב הצלילה. זה תחביב מסוכן למדי, וכדי להתגבר על הסיכונים הטמונים בו - נדרשים הצוללנים להתלבש בחליפות ובמשקפות מיוחדות, להתעטר בבלוני חמצן, ולרדת למצולות מצוידים כדבעי. הצלילה נעשית בזוגות, אהרן בחר לו חבר למסע, הם נערכו כראוי, ועד מהרה צללו לעומק 35 מטר אל תוך הים...

בלוני החמצן שנטלו מספיקים לחצי שעת שהיה במים, אהרן וחברו ניצלו כל רגע, מיששו בהנאה את קרקעית הים, הצטלמו לצד כרישי ענק, נגעו בעומק עצי האלמוגים. החוויה היתה מרתקת ומאתגרת, 22 דקות חלפו להן, בעוד 8 דקות עליהם לעלות חזרה על פני המים, לנשום חמצן טרי מהאוויר הפתוח.

לפתע הבחין אהרן במין סלע ענקית בקרקעית הים, בעלת פתח רחב וגדול למדי. הוא מחליט להיכנס אל תוכה ולבחון מה יש בה, וכיוון שידע שלרשותו רק דקות אחדות - אפילו לא טרח לעדכן את החבר הצולל עמו, כשנכנס אל עומק הסלע. הוא בחן בסקרנות את הצדפים, השוניות והאלמוגים, וביקש להמשיך לצידו השני של הסלע - ולצאת ממנה כדי לצוף אל על...

לחרדתו, הוא מגלה כי בהמשך הסלע עומד דג חשמלן פרסי גדול, סנפיריו פתוחים למלוא רוחב הסלע, ואין אפשרות לעבור מבלי לגעת בו. דג חשמלן, הוא דג שנזנזו הוא מין שדה אלקטרוני, המייצר חשמל בעוצמה של 600 וואט. מובן כי נגיעה בשוליו של דג כזה, היא התחשמלות למוות במקום...

אם אי אפשר להתקדם - יש לנוע לאחור. אלא שהדבר בלתי אפשרי, שכן הציוד שעליו נכד ומסורבל, והוא לא יצליח לצאת מהסלע בשחיה לאחור. לאחר רגע של הלם אהרן מבין: קדימה אי אפשר - זו התחשמלות. אחורה אי אפשר מבלי להתנתק מבלון החמצן. להישאר כך אי אפשר - כי בעוד 4 דקות יפוג החמצן מהבלון, והוא יישאר נטול אוויר... רגע של חרדה, עד כדי טירוף חושים. פחד מצמיח. הוא רואה את המוות מול עיניו - - -

הפחד אינו ניתן לתיאור, אט אט מחלחלת ללבו ההבנה, כי הוא עומד למות כאן ועכשיו, ואיש אפילו לא יידע היכן וכיצד זה קרה. מתוך הבנה שכנראה אלו רגעי האחרונים, הוא מעביר לנגד עיניו את סרט חייו, ואז - כמו מתוך חלום, ניעור בו זיכרון משנות

המתנה הטובה ביותר בה זכה עם ישראל, היא המתנה להיות בנוי אהובי של הבורא, סמוכים על שולחנו ובטוחים ביצועתו. העובדה שיש לנו אבא אוהב ורוחם שניתן להישען עליו, להאמין בו ולבטוח שהוא לצידנו בכל עת ובכל תנאי, מייצרת שלווה ושקט נפשי, מבטיחה רוגע, שומרת עלינו מכל דאגה ומייצבת את שפיותנו גם בעיתות התמודדות וצרה.

'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!' - כי גם במצבי צרה וצוקה, גם במצבים שמוסדות תבל מתערערים, גם כשמרגישים שדברים לא הולכים כפי שרוצים, יהודי לא מתבלבל, לא מאבד שליטה, לא מפסיד את הרוגע והשלווה הנחוצים לו כל כך. יש לנו אבא גדול בשמים, אנו נשענים רק עליו, אנו יודעים שהוא עימנו, שומר עלינו, מסייע לנו, מבטיח שנתמודד בגבורה, נשרוד את הכל, ונצא מכל קושי מחוזקים ועוצמתיים.

את התוכנה המחזקת הזו, מגלה הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע בפרשת השבוע, ומפיו מובאים הדברים בספרו של אחיו, הרה"ק בעל ה'נועם אלימלך' זי"ע. בפרשת השבוע אנו מצוים על שמיטת הקרקע בשנה השביעית, וכאן מגיע פסוק מרתק: 'וכי תאמרו

מה נאכל בשנה השביעית?... וציויתי את ברכתי!' - אם תשאלו מה נאכל בשנה בה המשק החקלאי מושבת, הן איננו עובדים בשדה ומפקיירים את גידוליו? לפיכך מבטיח ה' לשלוח את ברכתו, למען יהיה לנו די מזון גם בשנת השמיטה.

וכאן עולה השאלה: מדוע התורה מרחיבה לבאר את השאלה 'וכי תאמרו מה נאכל?' הלא הלכות גדולות ומרכבות נדרשות מייטורי אותיות בודדות, ואילו כאן - פסוק שלם מוקדש לשאלה הזו? מדוע אין די רק לצוות על מצוות השמיטה, ולהבטיח את ברכת ה'?

ומגלה הרה"ק רבי זושא זי"ע סוד מכבשונו של עולם, חושף את דרך ההשפעה האלוהית לברואי תבל. לכל אחד מאיתנו, עם יציאתו לאוויר העולם, הוצמד צינור שפע שמימי תמידי, שמשפיע עליו באופן קבוע למען לא יחסר לו דבר. האדם צריך להאמין ולבטוח שיש לו צינור שמשפיע עליו ללא הרף, שבורא עולם מעניק דרכו ללא הפסקה.

כל זה עובד ופועל ללא תקלות, כל עוד היהודי מאמין שהצינור קיים ומשפיע עליו, והוא בטוח שלא יחסר לו דבר כי הוא מושפע בקביעות. הסיפור מסתבר כשהיהודי מהרהר על בטחונו בה', מתחיל להעלות פקפוקים האם הצינור ישרוד גם בשנת השמיטה, או בכל מצב מסוכן אחר. עכשיו זה כבר לא פשוט - הצינור נתקע ונקטע, השפע השמימי מפסיק להיות מוזרם כרגיל...

זו התשובה מדוע התורה מרחיבה בשאלה 'וכי תאמרו מה נאכל?', כדי ללמדנו שהשאלה היא היוצרת את הצורך בברכה מחודשת. אם לא היתה נשאלת השאלה - הברכה היתה זורמת כבתחילה, מושפעת ללא הרף. השאלה מעידה שהאדם מהרהר על הצינור שמשפיע עליו, יש לו שאלות ופקפוקים על ההשפעה האלוהית התמידית. כדי להציל מצב כזה - ה' נדרש לצוות ברכה מיוחדת 'וציויתי את ברכתי' - כדי לאפשר לצינור להמשיך להשפיע...

כי באופן טבעי - השפע קיים, מושפע בתמידות. יהודי יודע שבורא עולם לצידו, מלווה אותו בכל עת, משפיע עליו בריאות, נחת, פרנסה, ברכה, שפע. הכל ממנו יתברך, הכל מגיע ממנו בהשפעה ישירה. כל זאת בתנאי שלא נשאל שאלות, שלא יזדחל לליבנו הרהור או פקפוק. כי אם משוהו בחומת הביטחון שלנו מתערער - נדרשת השפעה

תפקיד ייחודי לדורנו...

פעמים רבות אנשים שואלים את עצמם, מה תפקידנו בדורנו אנו, מה מוטל עלינו לתקן. הלא כך כתוב בספה"ק 'נועם אלימלך', כי לכל דור דור תפקיד ייחודי, משהו מיוחד שעליו להתמקד בו. אם כן - מהו אותו דבר שעלינו לתקן, מה התפקיד של הדור שלנו?

את השאלה הזו הפנה כ"ק האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א, במכתב אישי ששלח אל הבהח"ח הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, אשר השיבו כך ומפיו הובאו הדברים בגיליון 'כאיל תערוג': 'להתחזק מאוד באמונה וביטחון בהשם יתברך, ולא בבשר ודם!' - כי אכן, בדורנו אנו, הדור הטכנולוגי שהכל נעשה בלחיצת כפתור, משום מה נראה לאנשים שהכל בידיהם, ברצונם יפעלו כך וברצונם אחרת...

אבל זה בדיוק תפקידנו. לדעת, להאמין, לבטוח בה', רק בה'. לדעת שביטחון בבשר ודם הוא משענת קנה רצוף, רק בורא עולם - בכוחו וביכולתו להציל ולפעול, לעשות ולהושיע. הבה נתחזק באמונה וביטחון בה', ואז נזכה לראות עין בעין את ישועותינו ונפלאותיו!

מצוה לפרנס! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזונברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת
ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

ילדותו, וטילטל את לבו בחזקה. הוא נזכר בבית הכנסת הקטן בו ביקר לפעמים, ובשלת הנאה שהוצב על עמוד החזן - 'שייטת השם לנגדי תמיד'. בעיני רוחו הוא רואה את השלט, ומלבו פורצת עקקה אילמת:

'שייטת השם לנגדי תמיד! בטוחני שבאור עולם יודע היכן אני ניצב עכשיו, מודע לסיכון האדיר בו אני שרוי! בטוחני שהוא יכול להוציא אותי מכאן חי ובריא, בטוחני שלמרות שזה חסר סיכוי - עדיין אני יכול לצוף אל על ולהציל את חי! אני בוטח בך אבא שבשמים, ברצותך חיי ייתנו לי לשלל, בכוחך אני בטוח שתוציאני ממעמקי הים!'

אהרן לא יכול לבכות בתנאים הללו, אבל הזעקה בוערת מתוכו, גואה בלבו: 'אני מאמין באמונה שלימה בבוא עולם! גם עכשיו, ולמרות שחיי תלויים לי מנגד - אני בטוח בו שהוא יכול להוציאני מן המים חי וקיים!'

ואז, לפתע פתאום, דג החשמל החל לנוע לאחור, מאפשר לאהרן להתקדם קדימה. אהרן מתקדם לכיוון היציאה מהצד השני, ולפתע דג החשמל שינה כיוון - והחל לנוע קדימה, לכיוונו, כשבועד שניות ייווצר מגע ביניהם... אהרן נתקף בבעתה, הוא רואה את המוות מתקרב אליו, מביט לכל הצדדים בנסיון אחרון להציל את חייו - ואז הוא מגלה מובלעת קטנה בעומק הסלע שלא הבחין בה קודם, והוא ממנה להיכנס אליה...

הדג, כאילו ציפה שאהרן יתן לו לעבור, מיהר לשעוט קדימה ויצא מהכיוון ממנו נכנס אהרן. ואהרן, מנצל כל רגע כדי לשחות אף הוא קדימה, ולצאת מהצד ממנו נכנס הדג...

אלא שבכך אין די. הרי הוא חי על זמן שאול! בעוד חצי יסתיים בלון החמצן שלו, איך יצליח לצוף אל על בכל כך מעט זמן? איך יצליח לעלות גובה של כארבעים מטר מהמצולות תוך 30 שניות בלבד?!

הוא מביט אנה ואנה, ולפתע מגלה את חברו, עמו ירד לצלול. אין לדעת למה החליט להישאר במצולות כשגם החמצן שלו עומד להסתיים, אין לשער איך השכיל לדעת לבוא בדיוק לכאן - לצדו השני של הסלע. אך החבר כאן, וזה הזמן להתחבר אליו. הם מאותנים זה לזה על המצוקה המשותפת, ומחליטים להתאחד בנסיון למעלה. הם יערכו תורנות, כל אחד מהם יישום בתורו 2 נשימות בלבד מהבלון, וכך - אולי - יצליחו להדביק את הפער ולעלות אל על...

דקה וחצי של מתח, נשמות קצובות בדיוק לפי התורנות, נוהל חירום של ממש. הם עולים מטר ועוד מטר, מגיעים לפני הים בלי טיפת אויר בבלון, בלי טיפת חמצן. אבל הם הגיעו! - חיים, נושמים, בריאים ושלמים!

רק אז, נתן אהרן דרוו לדמעותיו. רק אז שחרר אהרן רוחה משמעויות, כשבלו משתפך בהודאה נרגשת לה' על החיים שניתנו לו במתנה. היטב ידע והבין כי זה לא מובן מאליו, במצולות הים אין מי שיעזור לו, אין לו על מי להישען. רק אז גילה את אוצר האמונה הטמון בתוכו, את הכח האדיר החבוי בנפשו, כח האמונה שפתח את הפתח הניסי והציל את חייו!

את הסיפור המפעים הזה, שמענו מר' אהרן המספר אותה במסגרת תיאור סיפור חייו האישי בנופשו ובקמעפמים, וניתן לאמתו אצלו בטלפון 053-312-8645, ולהיווכח: מי שמאמין בה' ובטוח בו, אין כח שיכול לפגוע בו, הוא מוגן מכל איום, יש לו על מה להישען בכל התמודדות. גם כשהוא רואה את המוות מול עיניו הוא אינו מרים ידיים, כי הוא בטוח שיש מי ששומר ומגן עליו, והוא עתיד לצאת ולהינצל.

הבה ניקח את המסר הזה לתשומת ליבנו, בכל ההתמודדות העוברות עלינו. לפעמים זה קשה, האופק נראה חשוך, העתיד מדיאג. הבריאות בסכנה חלילה והרופאים פסימיים, המצב אצל אחד מהילדים נראה כאבוד חלילה, פקיד הבנק כבר שואג עקב המינוס הרצחני... יהודי לא נבהל, יש לו על מי להישען, יש לו את האבא החזק, העוצמתי, הכביר והאדיר בעולם!

הנאצי שהציל יהודיה?!

היא היתה נערה צעירה כשפרצה מלחמת העולם השנייה. כשהתחילו להתבהר העובדות על הנעשה ליהודים בגיא ההריגה הנאצי הרצחני, החליטה להימלט בגפה, לחפש כל דרך להציל את חייה. כשהועלתה לרכבת המובילה למשרפות הנוודות לשמצה - החליטה לברוח ממנה לשדה הפתוח, בו רצה במשך דקות ארוכות, מחפשת מקום בטוח להניח בו את כף רגלה...

לפתע הבחינה בבית נאה ומטופח, גינות יפות סדורות סביבו ושער גדול מעטר את כניסתו. היא מיהרה לנקוש בדלת, אך כשזו נפתחה - התברר לחרדתה כי נקשה בבית הכי לא נכון... מדובר בבית של נאצי, ולא סתם נאצי - אלא המפקד הנאצי באזור!

מיד כשהבחין בה, נעץ בה מבט מצמית ואכזרי, וסינן מבין שינוי: 'ז'יד'. עתה כבר הכל ברור: היא ברחת מהמוות היישר לידיו של מלאך המוות, אל תוך ביתו ונחלתו. היא רעדה בחוסר שליטה, כששמעה אותו מתמוגג בצחוק: 'באת לבקש ממני הצלה? הן רצת ישר אליי כדי להקל עלי... אני כבר מביא את הרובה ופותר את העניין בקלות ובזריזות!'

הנערה נתקפה חלחלה, ההלם הימים אותה לחלוטין, היא נותרה עומדת דום באימה ובעתה. מעולם לא חשה את המוות קרוב כל כך, מעולם לא האמינה כי תיקלע למצב בו תעמוד מול נאצי, ועוד מפקד נאצי, כשהיא זו שרצה אל תוך ידיו...

פתאום הפסיק הנאצי לצחוק, פניו הרצינו באחת, והוא שאל בקצרה: 'איך נכנסת לכאן?'

הנערה, מבוהלת ומפוחדת, לא יכלה להוציא הגה מפיה. תחת זאת הצביעה על השביל המוביל לכניסה לבית, כמאותתת שדרך השביל נכנסה...

'הכלבים לא נבחו? כל הכלבים שתקו לך, יהודונת?!' - שב הנאצי ושאל.

'הכלבים???' - היא הסיבה את פניה לאחור, ורק אז הבחינה בעשרות כלבי רוטוויילר ואמסטפ גרמניים משוטטים בחצר, מציצים מבין חרכי הגדרות, מבטיחים כי איש לא יעז להסיג את גבולו של הנאצי הנכבד... לו היתה מבחינה בהם קודם לכן - לא היתה מעיזה להיכנס!

הנאצי שתק ארוכות, כשמוולו ניצבת הנערה המומה ומפוחדת. הכלבים שלו מאולפים, יודעים איך לנהוג במי שנכנס אל החצר. כבר היה מי שניסה את מזלו, ותוך שניות הפך לארוחת צהריים טעימה למהלכים על ארבע. האם לנערה הזו יש כוחות עליונים? האם בידה להפעיל כישופים? מדוע לא נגעו בה לרעה?!

הוא חייב לבחון את ההתרחשות המוזרה הזו. עליו להבין מה וכיצד קרה, איך התרחש הנס המוזר הזה. 'הישראי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבוקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם תצליחי לצאת דרכו והכלבים לא יגעו בך לרעה - אגן עלייך לאורך כל המלחמה!' - הבטיח הנאצי ברגע של בלבול מוחלט לנוכח המתרחש מול עיניו...

הוא נתן לנערה מיטה לישון, אך למותר לציין כי היא לא הצליחה לעצום עין. בעיני רוחה ראתה את עצמה יוצאת לשביל, והכלבים האימתניים מסתערים עליה, קורעים את בשרה לנתחים נתחים. היא חשה בגוב האריות ממש, יודעת שמחר בבוקר תצא למסע - שהוא כנראה הליכתה האחרונה בחיים...

הכר הפך ספוג דמעות, היא חשה נפרדת מהעולם. בכל כוחה התאמצה להאמין כי אבא שבשמים עימה, ויעמוד לצידה גם ברגעים הקשים המצפים לה. היטב הבינה כי בדרך הטבע הדבר חסר סיכוי לחלוטין, ובכל זאת לא הרפתה ממחשבת האמונה, מהביטחון כי בורא עולם יכול לתת מחסום ורסן בפני הכלבים האימתניים והאכזריים ביותר...

עם שחרר התייצבו בחלונות הבית בני משפחתו וחבריו של הנאצי האכזר, שבאו לראות את ה'טיפול' שיעניקו הכלבים לנערה היהודיה האומללה. כשהיא מודעת בהחלט לסיכון, לא נותר לנערה אלא להתחזק באמונה בה', והיא התייצבה בפתח הבית, כשהנאצי מורה לה לצעוד לאורך השביל הראשי כולו...

היא לא הביטה לצדדים, ליבה פרפר בחוזקה, אך מוחה היה אחוז במחשבות אמונה. עשתה צעד ראשון, ועוד צעד, ועוד אחד. בינתיים שקט, אף כלב לא נע ולא זע, הם מוסיפים ללחץ עשבים שוטים ולא מתקרבים אליה. היא מתקדמת צעד ועוד צעד, לא בריצה מהירה ולא בהליכה איטית, בהליכה מתונה ואצילית, כדרכה תמיד...

כשהגיעה אל השער, עדיין היו הכלבים במקומם, כמסומרים לאדמה שתחתיהם. הם לא התקרבו, לא נבחו, לא נגעו, כאילו לא שמו לב!

רק כששבה אל הבית, בריאה ושלמה, התירה למעיין הדמעות לנבוע מעיניה. הנאצי היה המום, קד בפניה קידה של כבוד ושפף את עיניו בתדהמה. עשרות כלבים מאולפים, שידעו 'לטפל' בכל זר שהתקרב, ואף אחד מהם לא נע ולא זע לכיוון הנערה הזו, כנראה יש לה שמירה מיוחדת...

את הבטחתו קיים במלואה. לאורך כל ימי המלחמה, שהתה הנערה בביתו, והוא ששמר עליה מכל אימי המלחמה ומוראותיה. זו כנראה הנערה היהודיה היחידה שמפקד נאצי, שונא ישראל מושבע, שמר עליה כבבת עינו בכל תקופת המלחמה, הותיר לה את נפשה לשלל...

לימים, אותה נערה עלתה ארצה, ונישאה לגאון רבי חיים סרנא זצ"ל, ראש ישיבת חברון. היא סיפרה את סיפור הצלתה האישי, אותו שמענו ממגיד המישרים הנודע הרה"ג ר' מנחם שטיין שליט"א, כדי ללמדנו:

גם בגוב האריות או במלונת הכלבים, ואפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל יתייאש מן הרחמים. יהודי יש בכל מצב ובכל צרה על מי להישען, יש לו במי לבטוח. אבא שבשמים לצידו, הוא משדד מערכות עולם ומשנה את כל טבע הבריאה, כדי להציל את בניו!

הבה נפנים את ההבנה הזו, זה מה שישירה עלינו רוגע ושמחת חיים. זה מה שישמור על שלולתנו בכל עת ועונה. כשיהודי יודע שאבא שבשמים לצידו - הוא לא נלחץ ולא מובך, לא מתבלבל ולא מאבד עשתונות. הוא יודע כי יש לו על מי להישען, הוא בטוח בכוחו של בורא עולם, אשר בוודאי פועל למענו ויעשה הכל לישועתו. 'בטוחו בו עדי עד!'

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 937

פרשת בהר בחוקותי - "עקביות בלימוד התורה"

"ההר" בבת אחת, הוא הבין שהחור באבן לא נעשה מיידית על ידי הטיפה הראשונה אשר נטפה עליו – אלא בהצטרף טיפות רבות. ומכאן הוא הקיש אף לעניין בלימוד התורה, וחשב לעצמו: לא בבת אחת, לא ביום אחד, אלא צעד אחר צעד בעקביות – לחקקו לבטח דברי התורה את ליבך! מיד חזר ללמוד תורה... בעל "הקהילות יעקב" זצ"ל התייחס למדרש זה של רבותינו ולמד ממנו יסוד נפלא, שהחריטה באבן מתחילה מהטיפה הראשונה! כי אם נאמר שהטיפה הראשונה אינה פועלת – נמצא שהשניה גם היא אינה פועלת, כך עד לאחרונה. איך אם כך נחקקה האבן? חייבים איפוא לומר שהטיפה הראשונה פעלה, למרות שהשפעתה הייתה מזערית ובלתי מורגשת, ובהצטרף הבאות אחריה נוצר לימים החור באבן. כך גם בלימוד התורה עוד יום ועוד יום ללא הרף בעקביות ובנחישות "קובץ על יד ירבה" עד להצלחה המקווה. הסיפור הבא שלפנינו יבהיר לנו דברים אלו היטב. הדבר אירע בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. מטוס קרב אמריקאי ובו שבעה נוסעים טעה בדרכו. במקום להגיע לאחד האיים הקטנים באוקיאנוס השקט מצאו עצמם הטייסים אי-שם מעל למרחבים הכחולים האינסופיים של האוקיאנוס הגדול בתבל. לאחר שאזלה טיפת הדלק האחרונה נאלצו הנוסעים לנטוש. הם ניפחו שתי סירות הצלה קטנות ויצאו למסע הפלגה של אלפי קילומטרים, כשברשותם חמישה תפוזים וחפיסת שוקולד. לאחר שהמזון אזל הצליח אחד מהם ללכוד ציפור קטנה. הם השתמשו בבשרה כפיתיון ולכדו דגים, מהם ניזונו בימים הבאים. מצוקת הצמא איימה להכריע אותם עד שפרץ גשם פתאומי אשר הביא להם מספיק מים כדי להתקיים בדוחק. לבסוף, בתום מסע סיזיפי שנמשך שלושה שבועות, הצליחו השבעה להגיע בכוחות עצמם לחוף מבטחים לאחר שעשו דרך של קרוב לאלפיים קילומטר. משנשאלו כיצד החזיקו מעמד במסע התלאות, הסבירו הניצולים: "בכל פעם אמרנו לעצמנו – עוד דחיפה קלה, ועוד דחיפה קלה, בסוף הצטברו הדחיפות הללו למסלול שהציל את חיינו". כן, סירת ההצלה של חיינו מטלטלת בין גלים סוערים ולעיתים מתגנבת ללב מחשבה מייאשת – מה הספקנו? האם השתפרנו? האם איננו תקועים במקום? במצבים כאלה צריך לזכור שכל דחיפה קלה משמעותית. אם נצליח מעתה להשתפר במשהו, אם נהיה קצת יותר טובים מאשר בימים עברו, אזי התקדמנו. לעיתים הגלים סוערים והאופק נראה מהימשך. צריך לזכור שגם מסע של אלפי קילומטר מורכב מהרבה מאוד צעדים קטנים. רק עוד דחיפה קלה ועוד דחיפה קלה. בסוף מגיעים. אולי זה אחד הלקחים שרבותינו מבקשים להנחיל לנו באמצעות הסיפור עם רבי עקיבא וטיפות המים שחקקו חור באבן. לשים לב לחלוף הזמן. לשים לב להצטברות האיטיות אך העקבית של ימים ושבועות ולפוטנציאל האדיר הגנוז בהם לחולל תמורה בחיינו. כך נרכשת חכמת התורה, כל גורדי השחקים בעולם נבנו מחזון גדול ומהרבה לבנים מרובעות וקטנות!... זהו בעצם הלימוד ומוסר ההשכל שאב רבי עקיבא מפעולות המים: ניצול כל רגע ורגע, ללמוד לשמור ולעשות בלי הפסק. כי ההתמדה בכוחה לשנות דברים כשנעשית ברצף! את רגעי ההתעוררות וההתפעלות הללו ידע רבי עקיבא לשומרם, וללכת לאורם עם כל המשתמע מכך, עד שהשקפו בהנהגותיו ואמרותיו: "אמר רבי עקיבא: מפני מה תלמידי חכמים מתים כשהם קטנים? לא מפני שהן נואפין ולא מפני שהן גוזלין, אלא מפני שהן פוסקין מדברי תורה ועוסקין בדברי שיחה, ועוד שאין מתחילים במקום שפוסקין" (אבות דרבי נתן כו, ג).

על הפסוק בפרשתנו "אם בַּחֲקָתִי תֵּלְכוּ וְגו'" (ויקרא כו, ג) כתב רש"י: שתהיו עמלים בתורה. בספרו הנפלא "פניני פרשת השבוע" כתב הרב אשר קובלסקי שליט"א כי מסתתרת כאן עוד פנינה שכדאי לדעת אותה, כדי להבטיח את בוא שפע הברכה אל ביתנו: "חוק" – מגלה הרב הקדוש בעל ה"דברי ישראל" ממודז'יץ זי"ע, הוא משהו קבוע, שלא זז בשום נסיבות. כמו הביטוי השגור "חוק טבע", שמשמעות המילה "חוק" היא שהוא עובדה מוגמרת, בלתי ניתנת לערעור או לתזוזה מכל סיבה שהיא! כדי שעמל התורה באמת יפתח לנו את השערים ויביא לנו את הברכה והשפע, ההצלחה הנכספת בפרנסה והעושר המובטח – עליו להיות כמו חוק קבוע, שעת לימוד קבועה. העקביות בשעת הלימוד, ההקפדה על עמידה יומיומית בסדר הלימוד או בשיעור הקבוע – היא תנאי קריטי כדי שהבטחות התורה תתגשמן במלואן, כדי שבאמת נזכה בכל הברכות המובטחות. עמל התורה הוא חשוב מאין כמוהו, אבל אם נבקש שהוא יפעל עבורנו לפתוח לנו את שערי השפע, אם נרצה ששערי העושר והברכה ייפתחו לכבודנו על עמל התורה הזה להיות קבוע, משהו שלא זז אף פעם. גם אם תגיע הצעה עסקית קוסמת, גם אם משהו יטריד אותנו מאוד, גם בימים לחוצים בזמן – שעת הלימוד שלנו היא כמו "חוק" שאינו זז, בין שעה פלונית לשעה אלמונית – אין טלפונים, אין עיסוקים, אין פגישות. היקום עוצר מלכת, עכשיו אני לומד! לפעמים זה לא קל. ברור שהדרך הרצויה היא לקבוע את שעת הלימוד לכתחילה בשעה נוחה וטובה, איש מאיתנו אינו חובב אתגרים מורכבים. אבל ברגע בו קבענו שעת לימוד, חברותא יומית, שיעור קבוע, הרי אלו קבועים וחקוקים בסלע, אין אפשרות להזיזם בשום מחיר, הם "חוק" עובדתי, מציאות קיימת שאינה ברת חלוף בשום תנאי!

הנה זה ידוע כי לימוד התורה וקביעת עיתים לתורה זו אחת השאלות הראשונות שישאלו את האדם בבית דין של מעלה. רבים הם הטועים הטוענים כי עתה טרודים הם בעול הפרנסה, הילדים, הצרות ואין זו השעה לעסוק בתורה. וסיבות רבות ו"הגיוניות" להם. יש החושבים כי בגיל מבוגר אז יהיה להם פנאי לקיים את מצוות תלמוד תורה. אך, לצערנו, הניסיון מוכיח שטרדות האדם אינן פוסקות וכאשר מגיע האדם לגיל מבוגר מגיעות להן צרות חדשות, ולא רק זאת. מי יכול להבטיח לאדם כי יגיע בכלל לגיל מבוגר? אם בכל זאת רק אז יחל בלימודו, יתכן כי כל התיקון שיעשה על הזמן שחלף יהיה מאוחר מדי ולא יספיק לו לכפר על כל עוונותיו.

בספר "בנועם שיח" כתב כי כאשר אנו רואים אדם גדול משכמו ומעלה, גאון עצום וצדיק נשגב – עלינו לדעת כי לגדלותו קדמו שנים של השקעה בעמל ויזע, שנים של התמדה ועקביות בלימוד התורה, עד שזכה להגיע להיכן שהגיע! זה היה סוד הצלחתו וצמיחתו הרוחנית של רבי עקיבא המיואש מאי הצלחתו בלימוד התורה. פעם אחת הוא התבונן במים הנוטפים ללא הרף על אבן. הוא ראה את השקע שנוצר בתוך האבן ולפתע הבין הכל, אם שחקו המים את האבן הרי עשו זאת כל טיפות המים שנפלו עליה במשך הזמן. גם הטיפה האחת והבודדה שאיירה את רישומה על האבן אף כי הדבר אינו בולט וגלוי לעין. הוא הדין, חשב באותו הרגע, גם בלימוד התורה, כל רגע של עיון מותיר את רישומו במעמקי הלב. גם אם אין זה ניכר עתה לעין, ברבות הימים תחול בי המהפכה הברוכה... התבוננותו באותה האבן שחקקה המים – לימדה אותו שאין צריכים לכבוש את

בעלי המוסר – שלא נכנס רבי עקיבא לביתו כעבור שנים עשרה שנות לימוד – אחרי ששמע על מפתן דלת ביתו את השיחה שהתנהלה בין אשתו לאדם רשע, בה הביעה אשתו הסכמה מלאה לכך שבעלה יישאר עוד שנים עשרה שנה בבית המדרש (נדרים נ.). ושואלים: לאחר פרידה כה ארוכה של שנים עשרה שנה לא ראה רבי עקיבא את אשתו – מדוע לא נכנס לרגע קט לדרוש בשלומה? הרי עמד כבר על פתח מפתן הדלת! מדוע לא בישר לה כי לימודו הניב פירות וכי מסירות נפשה למען התורה לא היתה לשווא, שהרי כבר נודע לו שחפצה היא שישבו לתלמודו עוד י"ב שנה? אך לפי דברינו יובן היטב. רבי עקיבא ידע את גודל הסכנה של ההפסק, שהוא הגורם העיקרי להפסד העצום בקניין התורה. משום כך העדיף לא להיכנס לביתו ולא לרגע אחד, כדי שהתעלותו לא תיפסק. וכפי שאכן למד מפעולת המים – שכל טיפה מותירה רושם, כך כל רגע יש לו השפעה רבה בהתעלות האדם. וכיוון שכך חשש מאוד רבי עקיבא לנפשו, מי יודע "אם יוכל להמשיך במקום בו פסק" וללמוד באותה המידה שלמד כל אותן שנים עשרה שנים. משום כך היה מוכן לא להיכנס לביתו ולא לראות את אשתו, לה בוודאי חש געגועים לאחר פרידה כה ארוכה ובלבד שיזדרז לשוב לתלמודו ולא להפסיק ולהפסיד אפילו רגע אחד של התעלות בתורה. והוסיף "חזון איש" בביאור המעשה, שיש ללמוד יסוד נוסף מרבי עקיבא, שלא נכנס לביתו אפילו לזמן קצר מאוד. כי אינו דומה דבר שלם לשני חצאים של אותו הדבר. אילו היה נכנס לביתו אפילו לזמן קצר מאוד, ואחרי כן היה חוזר ללמוד, הרי היה זה שנים עשרה שנה ועוד שנים עשרה שנה – ופעמיים שנים עשרה שנות לימוד אינם נותנים לאדם מה שנותנים לו עשרים וארבע שנים רצופות. וכל מה שזכה רבי עקיבא בעשרים וארבע שנים לא היה זוכה על ידי פעמיים י"ב שנה! הנה כי כן כול רגע של לימוד מחולל שינוי, כול מילה של תורה מחוללת מהפך, אלא שלעיתים יש צורך בסבלנות בכדי לראות את פירותיו של השינוי הזה, סבלנות רבה נדרשת עד להשגת הפירות הראשונים, אבל עם הזמן יואץ תהליך הצמיחה עד מאוד, ובסופו – יראה האדם פירות מרובים ומבורכים בקצב שהוא עצמו לא שיער מעולם. הסיפור המופלא הבא שלפנינו על הבמבוק הסיני יבהיר לנו דברים אלו היטב. הבמבוק הסיני, זהו עץ המתנשא לגובה של שלושים מטרים ודרך גדילתו מיוחדת במינה: בשנה הראשונה, משקים את זרעיו של הבמבוק ומדשנים את אדמתו, אולם לא רואים מאומה. אפילו קצה קצהו של שתיל אינו מבצבץ מעל פני הקרקע. גם בשנה השנייה ממשיכים באותה הדרך, וכך גם בשנה השלישית, הרביעית והחמישית. אולם אז, לאחר חמש שנים, לפתע פתאום – מתעורר הצמח ומזנק לגובה, עד שבשישה שבועות בלבד הוא מגיע למלא גובהו ומטפס לגובה של שלושים מטרים! ועתה, נשאל נא: כמה זמן לוקח לבמבוק הסיני לצמוח לגובה של שלושים מטרים? האם יהיה זה נכון לומר כי הוא גדל לגובה זה בתוך שישה שבועות? וודאי שלא! הבמבוק הסיני גדל בחמש שנים! אילו בשלב כלשהו במהלך אותן שנים היה בעליו של הבמבוק חדל מלהשקותו, או מתרשל מלדשנו – הוא היה נובל ומת ולא היה צומח כלל! במהלך כל חמשת השנים – השתיל אומנם אינו מבצבץ מעל פני הקרקע, אולם הוא אינו נח לרגע... הוא שולח שורשים מסועפים לעומק האדמה והם אלו שמאפשרים לו לאחר חמש שנים לפרוץ בעצמה כה רבה לגובה עצום כל כך! (מעניין, תופעה דומה לזו של עץ הבמבוק הזכירו אותה רבותינו בירושלמי (שביעית פרק ה הלכה א), שנדרשים שישים יום עד שיוצאים ששת העלים הראשונים של העץ, אך לאחר מכן, שישים עלים צומחים בשישה ימים...!!). וכך גם בכל הנוגע לצמיחתנו הרוחנית. לעיתים, אנו עמלים, משקים ומדשנים, אולם נראה כי זרעי ההצלחה אינם עושים פרי... אפילו ניצן קטן לא נראה באדמת חיינו... במקרים אלו, אנו נוטים להתייאש ולהרים ידיים, אנו חדלים מלהשקות ולעמול ולא מבינים כי במו ידינו קברנו את הצלחתנו. כשאדם עמל ואינו רואה תוצאות, עליו לדעת כי הוא עדיין אינו רואה תוצאות, אך בסופו של דבר, אם ימשיך בדרכו זו – בוודאי יראה ברכה רבה בעמלו. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בקצה הכפר קאסון התגוררה

משפחת צ'קבוטו הענייה. הבעל עבד כפועל במכרות הפחם במשך שעות ארוכות ביום, האישה היתה אופה לחמי אורז משובחים ומוכרת אותם בשוק המקומי. כך הם חיו בדוחק והשתדלו לשמור במה שיש להם, במשך שנים הכל התנהל על מי מנוחות עד שאב המשפחה חלה בקדחת המכרות. מצבו הלך והתדרדר ולפני מותו אמר לאשתו: "אני לא רוצה שבננו יגדל ויהפוך לעכבר מכרות כמוני, תבטיחי לי שתשקיעי בו, שילמד מקצוע שיהפוך להיות אדם מכובד ולא כמוני כורה פשוט". האישה הבטיחה בדמעות שתעשה זאת ולאחר זמן קצר הוא נפטר. לאחר שתמו ימי האבל על אב המשפחה, פנתה האם לבנה צ'אק בון וביקשה ממנו: "הגיע הזמן למלא את רצונו של אביך, אני רוצה שתלך לעיר הגדולה ללמוד בבית הספר, תכיר את סימני הכתב כדי שתוכל להתחיל וללמוד מקצוע מכובד". צ'אק בון הנהן בראשו ונפרד לשלום מאמו, הדרך היתה ארוכה עד לסיאול, אבל הוא היה נחוש להגיע ללמוד את הבסיס הנדרש ללימודי המקצוע. חלפו חודשים מאז עזב צ'אק בון את הבית, האם היתה מלאה בגעגועים לבנה, בלילות היא היתה מחשבת כמה זמן יעבור עד שתראה שוב את בנה היקר. ערב אחד שמעה האם צעדים מחוץ לבית: היא פתחה את הדלת והופתעה לראות את בנה. היא הבינה שהוא עייף מדרך ארוכה, אבל היא שאלה: "מדוע חזרת לפני הזמן? האם למדת כבר את כל מה שצריך, כדי לעבור את המבחן?". צ'אק בון נאנח ואמר: "אני עייף מאוד. עברתי מרחק רב, הלכתי ברגל כבר ארבעה ימים ומאתמול בבוקר לא אכלתי. תני לי לאכול, לנוח, ומחר בבוקר אספר לך הכל...". מאוד רצתה האם לנשק את בנה, לתת לו לאכול מכל מה שהיה בבית ולתת לו לישון על מחצלת. אך היא לא עשתה זאת, אלא שאלה שוב: "האם הספקת כבר ללמוד את כל החומר הנלמד?" והוא ענה: "למדתי כבר את כל שצריך הייתי ללמוד ולכן חזרתי עכשיו הביתה, מוקדם יותר...". "אז קח מכחול, דיו ונייר וצייר קודם עבורי את עשרת סימני הכתב!" דרשה האם, הבן הוציא דיו ומכחול מתרמיל שהיה על כתפו והאם כיבתה את המנורה ואמרה לו: "תצייר את הסימנים בחושך ואני אופה ביתניים לחם". לאחר חצי שעה של עבודה מהירה קראה האם: "הלחם מוכן!". היא הדליקה שוב את המנורה. "תראה לי את סימני הכתב שציירת!" ביקשה ממנו. הסימנים המצויירים בחושך היו מכוערים, הם לא היו ישרים ובכמה מקומות היו גם כתמי דיו. ואז אמרה לו האם: "הסתכל על הלחם שלי!". צ'אק בון הביט על הלחמים. הם היו ישרים, יפים, אחידים, מדויקים, כאילו היא אפתה אותם באור מלא. עכשיו שמה האם את ידה על כתף בנה ואמרה: "חזור לסיאול ותחזור הביתה כאשר יעבור הזמן הנכון, תבוא הביתה רק כאשר תדע היטב את כל מה שאתה צריך לדעת!". "בבקשה אמא" התחנן צ'אק בון "אמא, תני לי להישאר עד הבוקר! התגעגעתי ובאתי אליך. הלכתי בלי הפסקה הרבה ימים ולילות. אין לי כבר רוח לחזור בדרך כל כך ארוכה...". "אין לך זמן למנוחה" ענתה האם בחומרה "קח את הלחמים האלו ולך!". צ'אק בון הלך בחושך בשבילים הרריים. הדרך לסיאול היתה קשה ומפרכת. הוא פסע בחוסר כוח ודמעות זלגו מעיניו, היה נדמה לו שאימו נוהגת בו באכזריות "אולי היא הפסיקה לאהוב אותי בזמן שלא הייתי בכפר" חלפה מחשבה בראשו. למחרת בבוקר הוא היה רעב מאוד, התיישב על סלע בקצה הדרך ופתח את התרמיל שבו ארזה לו האם את הלחמים. הוא שם לב שהלחמים היו נראים נהדר, הם היו יפים ודומים זה לזה, אז הוא החל לחשוב: "הנה, אמא הצליחה לבצע היטב את עבודתה בחושך ואני לא הצלחתי. איך היא הצליחה לאפות ואני לא הצלחתי לכתוב? המחשבה שחלפה בראשו עוודה אותו והוא המשיך את דרכו לסיאול נחוש מאי פעם. חמש שנים עברו מאז, צ'אק בון למד היטב לקרוא ולכתוב, הוא למד חשבון הנדסה וגיאוגרפיה והאם התחיל לימודי רפואה בסיאול. "כעת זהו הזמן הממתיק לחזור הביתה" חשב לעצמו, הוא ארז לעצמו תרמיל ועשה שוב את הדרך הארוכה והמפרכת חזרה לכפר. ארבעה ימים לאחר מכן שמעה האם דפיקות בדלת ביתה, צ'אק בון עמד בדלת מותש ועייף, אך מחייך. היא שאלה: "באת הביתה כי למדת כבר את הכל?". "למדתי הכל!"

השיב הבן. הוא הוציא מהתרמיל נייר, מכחול ודיו וכיבה את המנורה. לאחר עשר דקות אמר צ'אק בון: "תוכלי להדליק את המנורה!". היא הדליקה את המנורה וניגשה לבנה, לפני מונח היה גיליון נייר שהיה מלא בסימני הכתב, הסימנים היו קריאים, ישירים יפים, תואמים. רק אז קראה האם: "כמה שהתגעגעי אליך! כמה עצוב היה לי! תן לי להביט בך לראות כמה גדלת!". חמש עשרה שנים לאחר מכן, סיפר את הסיפור הזה ד"ר צ'אק בון לתלמידיו באוניברסיטה סיאוול וסיים: "אני בטוח בדבר אחד, אם הייתי נשאר באותו לילה בבית, קרוב לוודאי שאני לא הייתי כאן היום, רק הנחישות של אימא שלי למרות הכאב והגעגועים, הדחיפה שלה אני נמצא כאן, אפשר לומר שכמעט אך ורק בזכותה...". כן, לפעמים רק בזכות נחישות ועקביות במטרה, נצליח להגיע למטרה הנכספת במסילה העולה בית ה'.

הבה נאמץ את הגישה הזו, נקבל על עצמנו ששעות הלימוד שלנו יהיו קבועות, עמידות, יציבות, חזקות, בלתי ניתנות לשינוי. גם בעת נסיון או אתגר, נהיה מוכנים ומזומנים להשליך מאחור את כל העולם בשעת הלימוד שלנו, כי עכשיו אנו בשעה שה"חוק" היומי שלנו קובע שעכשיו אנו לומדים. ואם נזכה לקבע את שעת הלימוד שלנו ולהעמידה יציבה ואיתנה ללא אפשרות להזזה, אזי נזכה לברכת שמים והצלחה מובטחת, למעלה מן המשוער, ולא עוד אלא שלימוד התורה בקביעות יוצרת חומה המגינה על האדם בעולם הזה ובוודאי לעולם הבא. הסיפור המופלא הבא שלפנינו ימחיש לנו עד היכן הדברים מגיעים... את הסיפור המטלטל הבא סיפר רבי הירש מיכל שפירא זצ"ל מנקיי הדעת שירושלים והובא ב"מאמרי חיזוק" מהמשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א: "הם היו שני שותפים, ידידים בלב ונפש, שעסקו במסחר בצוותא וראו ברכה בעסקיהם. לצד השותפות הפורחת והמצליחה שהניבה להם רווחים יפים, היתה להם שותפות נוספת, והיא חברותא בקביעות עתים לתורה. מידי יום ביומו היו עוסקים בתורה שעה ארוכה וממושכת, הוגים בה ודולים מפניניה וחשים כי לימודם המשותף מעניק להם שעה של קורת רוח בעולם הזה, ששווה יותר מכל עסק אחר שלהם. שעת לימוד התורה שלהם, היתה קודש קודשים. הם לא פסקו מהלימוד ולו לרגע, לא עצרו במהלכו בעד כל מחיר. שעה זו היתה השעה הקדושה ביותר בסדר יומם והם לא זנחו אותה בימי לחץ כבימי שיגרה, בימים לחוצים כבימים נינוחים. שעת הלימוד שלהם היתה חשובה ויקרה להם יותר מכל עסק אחר והם הקדישו לה את מיטב ומירב תשומת הלב, בהתלהבות ובשמחה. לימים, כשהזקינו, עשו ביניהם "תקיעת כף", שהראשון מביניהם שיגיע לעולם האמת – יירד בחלום לעולם הזה "לדווח" לשותפו הנאמן כיצד דנו אותו בעולם האמת, מה עלה בדינו, מה נגזר עליו. לימים, כשאחד מהם הלך לעולמו, אכן זכה שותפו לחלום מרעיש ומרומם, כאשר שותפו לשעבר התגלה אליו, היישר מבית דין של מעלה... היה זה אמצע הלילה, השותף ישן במיטתו, כשלתע הוא רואה אבוקה גדולה וממנה יוצאת דמותו של שותפו לשעבר, מאירה בזוך ונוגה שלא מהעולם הזה. "קיבלתי רשות מיוחדת להתגלות אליך", אמר השותף, "הודות לך שהיתה בינינו שותפות כה אמיצה וחזקה בעולם הזה ועשינו בינינו "תקיעת כף", אשר גם בשמים לא יכלו להתעלם ממנה..." פתח השותף את דבריו ואז סיפר את הסיפור המצמרר הבא: כשעליתי השמימה, הגיעו קבוצות של מלאכים, לבנים ושחורים, שנבראו ממעשי בעולם הזה. מלאכי חבלה שנבראו מעבירות בהן נכשלתי, לצד גדודי מלאכים טובים שנבראו מהמצוות אותן זכיתי לקיים. אלו טוענים ככה ואלו טוענים ככה, ואני נידון בתווך, עד שמלאכי החבלה גברו מאוד על מלאכי המצווה והם החלו לעוט עלי ולהקיפני מכל עבר... הלחץ היה נורא. הרי מי יצדק לפני בורא עולם, דיין האמת, הזוכה כל מעשי בראוי עולם. הייתי חרד ומתוח, לא ידעתי מה יעלה בגורלי לנוכח הגלים המתגברים והולכים של מלאכי החבלה, המקיפים אותי ומאיימים עלי... הרגשתי שאינני יכול לשאת זאת, לא ידעתי מה יקרה עכשיו, הרי אימת הדין כה גדולה ומפחידה... אולם לפתע, פתאום, כמין חומה גבוהה נתגבהה

לה, מפסיקה ביני לבין מלאכי החבלה שסביבי. הם מנסים לפרוץ את אותה חומה בצורה, מחפשים בה חור כחודו של מחט, אבל אינם מצליחים להחזיר ולו סיכה של חבלה. החומה חזקה ומבוצרת, איתנה ויציבה, שומרת עלי ומגינה עלי. לפתע נשמע קול הכרוז האומר, כי חומה זו נוצרה משעות לימוד התורה הקבועות שלי, אשר היו חזקות ומבוצרות היטב, מעולם לא נסדקו, נפסקו או נשברו, ולכן גם החומה שלימה ומלאה, מגינה ואוטמת, שומרת מכל עבר ולא נותנת למלאכי החבלה לעבור. ואז הגיעו מלאכי המצוות, הובילו אותי למקומי בגן עדן, כשכל העת מלאכי החבלה מנסים לצוד אותי וללכוד אותי, אולם אני מוגן בתוככי החומה שנוצרה מקביעות העתים לתורה!". השותף סיים את דבריו ונעלם אל האופק ממנו הגיע. שותפו לשעבר התעורר אפוף זיעה קרה, צמרמורת אוחזת בגבו, רועד ורוטט מהמחזה אותו ראה. כאמור, לימים, סיפר את הסיפור לגאון רבי הירש מיכל שפירא זצ"ל, מיקירי קרתא דשופריא, ובשמו פורסם ב"מאמרי חיזוק" אותם נשא רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א. כל מי ששומע את הסיפור הזה נחרד ונלפת, עד היכן מגיע כוחה של קביעות עתים חזקה ואיתנה, שמירה על רצף הלימוד בלי להפסיק ולו לרגע, עמידה איתנה בנסיונות של דיבור בשעת הלימוד, עיסוק בדברים שוליים תוך כדי הלימוד, איחור לסדר הלימוד או יציאה מוקדמת. הנה כי כן, קביעות העתים בתורה היא חומה המגינה על האדם, מרעיפה עליו שפע בעולם הזה, ועומדת ומגינה עליו בעולם הבא, יוצרת לו "מרחב מוגן" מול מלאכי החבלה ומאפשרת לו להגיע לגן עדן. כמה כדאי לזכור את הסיפור הזה ולראות בעיני רוחנו את החומה המתגבהת והולכת, מגינה ושומרת, שתעמוד לנו בעולם הבא. נכון, הנסיון אינו פשוט, איחור לסדר הלימוד או לשיעור, דבר שיחה מעניין שנזכרים בו, לצלול טלפון סלולרי, עניין מרתקים שמתרחש מחוץ לחלון בית המדרש – כל אלה הם סדקים השוברים את הלימוד, הורסים את החומה בצורה... כמה כדאי להתגבר עליהם, להתחבר לתורה באמת. להתייבב בזמן לסדר הלימוד, להתרכז בשעת הלימוד, להתנתק מכל הסובב, לכבות את מכשיר הטלפון הסלולרי, להיות שקועים בלימוד התורה – ורק בה, באהבה אין קץ. וככל שנעשה זאת ונפעל כך, נזכה לראות כי התורה היא חיינו, מרעיפה עלינו טובה וברכה ומעטרת אותנו בעטרת הגנה בזה ובבא!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב אשר קובלסקי שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, על כוחה של מסירות נפש של קביעות לימוד התורה ועד היכן הדברים מגיעים...
בית משפחת כהן באחת מערי הפריפריה, בסיעתא דשמיא כבר הפך מזמן לצפוף ומבודד. עוד ועוד ילדים הצטרפו למשפחה, והרב כהן חש כי הגיעה השעה להרחיב את הבית קמעא, להוסיף 2 חדרים ומרפסת סוכה מרווחת. הוא חלף בקלילות על פני השלבים הביורוקרטיים, ועתה כבר יש לו תוכניות אדריכלות ביד, רק חסר כסף למימוש... הרב כהן ומשפחתו "מסתדרים" בפרנסתם, פלוס מינוס. אין להם חסכוניות והם רחוקים מלהיות אמידים, כיצד ישיגו את הסכום הדרוש להרחבת הדירה? הרב כהן לא רצה להיכנס לחובות, והעדיף למצוא אפיק הכנסה נוסף שיאפשר לממש את החלום ולהרחיב את הבית. ביום מן הימים הגיע לפגישה בביתו של יזם עסקי, שהציע לו הצעה מפתה במיוחד: לצאת לחוץ לארץ לתקופה בת כמה שבועות, ולבסס שם עסק מסויים. "אתה נוסע לכמה שבועות, מבסס את המשרד ושב ארצה. בשובך, אתה מקבל ממני מעטפת מזומנים תפוחה, מה יכול להיות יותר טוב מזה?!", זו באמת הצעה טובה, שאוצר מזומנים נרחב בצידה. אם יקבל אותה, סביר להניח שבעוד כמה שבועות יהיה בידו סכום נכבד מאוד. יש רק בעיה אחת: יש לו חברותא קבועה, בשעה קבועה ביום, עמו הוא לומד מדי יום ביומו. בשל פערי השעות, אם יסע לחוץ לארץ, לא יוכל ללמוד עם החברותא בשעה הקבועה, ולא נראה שהם יוכלו לקבוע שעה אחרת. האם הוא יכול לוותר על שעת הלימוד הקבועה שלו ולו לכמה שבועות? מלחמה התחוללה בלבו. קול אחד לחש לו כי זו ההזדמנות להרחיב את הדירה, יש לו את האפשרות להניח את ידו על סכום כסף גדול יחסית בפרק זמן קצר. קול

תומך, מעידה שהמידע לגבי השיר היה נכון, והודות לתשובתך אין ספק שהגביר יתרגש שבעתיים. ועתה אמור לי בבקשה צורך שיש לך ואני מעביר אליך בהעברה בנקאית מיד...". הרב כהן מצמץ בעיניו וצבט את עצמו, לוודא שאינו הוזה או חולם. והלה, העוזר, זירז אותו להחליט: "נו, אתה אומר לי משהו? תגיד מה, כמה, תן מספר חשוב עם קוד זיהוי בינלאומי. נו!". הרב כהן נלחץ והגיב בלחש כמתנצל: "האמת, שאינני שש לקבל מתנות מבשר ודם, רק מידי של בורא עולם. אבל עכשיו אני דווקא זקוק לסכום גדול כדי להרחיב את ביתי הצפוף...". תשובת העוזר הפתיעה: "אני מעדכן את הבוס ושולח לך כסף. תודה והמשך יום טוב!" סיכם העוזר את השיחה, שלא ארכה אלא כשבע דקות בלבד! ביום המחר, גילה הרב כהן בחשבון הבנק שלו הכנסה מפתיעה בסכום עצום, שסייע לו במאוד להרחבת הדירה. והרב כהן המופתע, פשוט לא מוצא את המילים לתאר את הנס המופלא, כיצד עמד המום לנוכח ההתפתחות הדרמטית, כשיד שמימית גילתה את מספר את הטלפון שלו לעיני אותו עוזר הגביר, והכסף להרחבת הדירה נפל עליו משמים – כפשוטו ממש, בלי כל עבודה, מאמץ או טורח! סיפור נפלא זה, אותו סיפר מגיד המישרים רבי שלמה מילר שליט"א המכיר את הסיפור ממקור ראשון, אין כמוהו להוכיח עד כמה דווקא קביעות העתים לתורה היא המבטיחה את השפע, את ההרווחה, וגם את ההרחבה: בפרנסה, בדירה, בכל נושא אחר. נכון, לפעמים זה כרוך במאמץ, הנסיון לא קל, היצר מעמיד פיתויים כדאיים, אך אנו יודעים כי דווקא קביעות עתים עקשנית, עוצמתית, כבירה ויציבה מבטיחה את ההצלחה בפרנסה ובכל התחומים! הבה נעמוד יציבים ואיתנים מול כל ניסיון, מול כל הצעה, כדאית ככל שתישמע. ההצלחה בפרנסה, בעושר, בהרחבת הדעת, ברוע נפשי ובשמחת חיים תגיע בזכות קביעות עתים לתורה, בזכות עמידה יציבה ועקבית בסדרי הלימוד הקבועים. הבה נשמור עליהם מכל משמר ונזכה לברכת שמים מפתיעה בעוצמתה ובכוחה!...

אחר לחש לו: אל תיגע בקביעות העתים לתורה, לא מרוויחים מזה! ואז הוא החליט. באומץ, בגבורה, בשיתוף רעיותו ומשפחתו. לא. הוא יאמר לא להצעה המפתה, יוותר עליה. הרחבת הדירה תחכה קצת, ה' ישלח כסף ממקור אחר. על הלימוד היומי לא מוותרים, תמורת כל הון שבועלם! חלפו כשבועיים, וביום מן הימים מצלצל מכשיר הטלפון בביתו. הרב כהן עונה לשיחה, והדובר מעבר לקול לא מזדהה בשמו, ומתחיל לנהל אתו שיחה בעברית רצוצה. הוא מבקש לוודא כי הרב כהן מתגורר בשכונה בה הוא גר, ומיד שואל: "אמור לי בבקשה, מהו השיר המושמע במערכות הכריזה בשכונתכם לפני הצפוף המבשר לפני כניסת השבת?". הרב כהן הופתע מאוד. מהשאלה, מהשואל האלמוני, מהמועד, מהתזמון. אבל הרי השאלה קלה מאוד, היטב הוא זוכר את הניגון המושמע מדי שבע לפני הצפירה המבשרת על כניסת השבת והוא נוקב בשם השיר המדובר, ובאיזה לחן וביצוע הוא מושמע... כשמוע היהודי מחוץ לארץ את התשובה, ניכר היה כי אבן נגולה מעל לבו, והוא סיפר לרב כהן מה הביאו להתקשר אליו: "שמע לי ידידי מלפני 2 דקות, הרב כהן הנכבד!" אמר, "אספר לך למה התקשרתי, ותיכף תשמע מה הרווחת מזה. שמי הוא כך וכך, ואני עוזרו האישי של גביר פלוני, שהוא מגדולי תומכי עולם התורה. אמש היה אצלו יהודי משכונתך, וסיפר לו כי שיר שחיבר מושמע בשכונה מדי כניסת השבת וכל השכונה נכנסת ליום השבת באדיבות התווים שהלחין... אך למותר לציין" המשיך עוזר הגביר ואמר "כי הדבר ריגש אותנו מאוד, והלה קיבל מתנת יד נדיבה במיוחד. אלא שלאחר שיצא, התבקשתי לברר האם אמת נכון הדבר, או שהלה בדה את הדברים מלבו, כדי למצוא חן בעיני הגביר. החלטתי לאתר ספר טלפונים של השכונה שלכם, ולהתקשר למספר הראשון שיצוץ לנגד עיניי. כמו כן, הורה לי הגביר, כי אם התשובה חיובית יקבל המשיב סכום כסף לא מבוטל לכל צורך שירצה... בקיצור", העוזר המשיך, "מבטי נפל על מספר הטלפון שלך, משמים שלחו אותי להתקשר אליך. תשובתך הכנה והאמיתית כמסיח לפי

אחים יקרים!

אין ספק, התורה היא אוצר יקר. אין סגולה כתורה, אין שמירה כתורה ואין זכיה כתורה. אבל כדי לזכות בזכיה הכבירה הזו, בברכת התורה ובסגולותיה העצומות – צריכים להיות מחוברים אליה באמת. הנה עומדים אנו רגע לפני קבלת התורה, זה הזמן לקבל על עצמנו החלטות מרחיקות לכת, להעצים את הקשר עם התורה, להגביר את עוצמת הנוכחות שלה בחיינו. ככל שנוסיף עוד שעות לימוד תורה, עוד לימוד הלכות, עוד האזנה לשיעורים, עוד התמדה בלימוד רציף – כך נזכה לקבל את התורה ביתר שאת ונזכה באוצרותיה ובברכותיה. הבה נאמץ את המסר ונייקר את דקות הלימוד שלנו בכל לב. כל רגע של לימוד הוא רגע טהור ומרגש של קירבת ה', רגע של קשר קסום ומרומם עם אבא שבשמים. הבה ננצל את הרגעים האלה, נתרגש בהם ונחיה אותם בעוצמה וכך נזכה שהתורה תריק עלינו שפע ברכה תמיד בזה ובבא, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לזווג הגון - אברהם בן תמרה

לע"נ - שלמה בן שושנה שגן

לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה
ולרפואת אבישי יוסף בן שרה לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

663

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

בקשת הסליחה

בנתיבות יש תיכון שנקרא "אהל חיה" בהנהלתו של הרב נתן וייל, אחת הסגניות שם סיפרה לי סיפור וביקשה שאעביר אותו עם שמה אולי משהו יבין מה פירוש עניינים של בין אדם לחברו ויעמוד הדבר לזכותה.

בתה התחננה בגיל יחסית מאוחר ולא זכתה לילדים, התחילו בבדיקות ופתאום עלה חשד כלשהו, והפנו אותה לבדיקות בבית החולים סירוקה בבאר שבע. בדיקה זו שתוצאותיה מגיעות לא פחות משלושה ימים, עלולה לגלות שהיא לא בת בנים, ולעולם - בשום אופן שהוא, מדרך הטבע - לא יהיו לה ילדים.

מלבד עצם הגזירה ההשלכה המיידית היא גירושין שהרי כל יהודי חפץ לזכות בפרי בטן.

אין צורך להכביר במילים על שלושה ימי המתח שעברו על הבת ועל המשפחה כולה, אי אפשר לזרז את התהליך, מדובר בבדיקה שנערכת באשפוז, והבת - שכמובן מרגישה טוב, שכבה במיטתה, חוברה למכשירי הבדיקות ועושה את מה שיהודי עושה במצב כזה - חשבון נפש. שהרי כידוע הריפוי האמיתי הוא ההתבוננות במעשים, הרופא הוא רק השתדלות. לא הערוד ממית או הנחש או הסטרפטוקוקוס, אלא החטא.

תוך כדי כך היא נזכרה שבהיותה בכיתה ח' היתה ממלאת מקום בכיתה בתקופת פסח, המורה הקבועה ילדה בדיוק אז וממלאת המקום נכנסה לתקופה קשה - זו היתה הפעם הראשונה להיותה ממלאת מקום וממדובר בבנות בכיתה ח' - בבנות שכבר התקבלו לסמינרים ואין להם שום פחד. הבנות לא התייחסו אליה ושמו אותה ללעג ולקלס. היא שידרה הססנות ונוצר מעגל קסמים שגרר מצד הבנות השתוללות חסרת מעצורים.

ממלאת המקום צעקה ביאוש "הפסקנה להציק לי!" והבנות צחקו בפניה. אותה בת לא היתה מ'שבע הטוריסטיות' העיקריות אלא השתייכה לרוב הדומם ששתק ולא דפק על השולחן ומחה על שפיכות הדמים כלפי אותה מורה. מאחר שהיתה ממנהיגות הכיתה, היא חשה ריגשות אשם שלא עשתה כלום, וכעת, לאחר למעלה משנים עשרה שנה, החליטה שעליה לרצות את אותה מורה. אמה, ששהתה לידה במשך כל שלושת הימים הללו התנדבה לחפש את מספר הטלפון שלה, וגם להעביר את בקשת הסליחה. היא חיפשה ארוכות את אותה ממלאת מקום ולבסוף מצאה אותה בירושלים. התקשרה, ולאחר כמה דקות שיחה ספרה כי בתה נמצאת במצב מאוד עדין - בבדיקה שתכריע האם תהיה עקרה כל חיה, וכמובן, כל עתיד נישואיה בנוי על כך, כעת היא נזכרה בסיפור שקרה בכיתה ח', והיא מבקשת את סליחתה ושתאמר בפה מלא שהיא מוחלת למרים בת רינה.

מעבר לקו נשמר השקט לכמה שניות ולאחר מכן אמרה האשה "טוב אני מוחלת בלב שלם". משפט יבש, בלי שום לחלוחית, ואחריו - טריקה של טלפון.

כעבור דקה בלבד צלצל הטלפון, מעבר לקו אמרה אותה אשה, ממלאת מקום לשעבר: "בעצם אין שום סיבה שאשקר לך, אני

מוחלת לבתך ולכתתה, לא אמחל לכתה הזו לעולם ולעולמי עולמים. הן הרסו לי את חיי. כמעט הגעתי לגירושין בגללן. רציתי להתקבל בכמה בתי ספר בדרום, כלם שאלו איפה לימדתי קדם, וכששמעו שלא הצלתי להשתלט על כתה לא קבלו אותי, עברתי לירושלים וניסיתי לפתוח דף חדש, אבל גם שם טרחו להתקשר לבית הספר הקודם, וכששמעו על חוסר הצלחתי לא קבלו אותי! עשיתי הסבה מקצועית ולא הצלחתי בה. בבית לא היה כסף, והעובדה הזו היא פוטנציאל רחב למריבות ולהתגוששויות, כל השנים הללו חשבתי על אותה כתה רעה, ובפרט על שבע ה'טוריסטיות' שהרסו את חיי, לא אמחל להן לעולמי עולמים!" ובמילים הללו שוב טרקה את הטלפון.

זעזוע חלף על האם ועל הבת, אולי כאן נעוץ שרש הבעיה שלה? אולי זה מקור הגזרה הקשה המרחפת מעל ראשה?

הבת החליטה לפנות אליה בעצמה, ממטתה בבית החולים. במשך ארבע שעות היא התחננה, יללה ובכתה, תארה לה מה היא צפויה לעבור - גירושין וגזרת עקרות עולמית. שוב ושוב היא חזרה: "תסלחי לי! הייתי בת - עשרה טיפשונית!" ומעבר לקו אמרה המורה: "דוקא הייתי רוצה לסלוח לך, אבל תביני אותי - אינני יכולה!"

אנשים רבים מרגישים כך - פגעו בהם והם מבינים שהצד השני סובל, חולה ומתייסר. הם רוצים לסלוח לו ולא יכולים, משום שעד עכשיו מאבת להם אותה פגיעה. הם חשים שחטכו להם בבשר החי!"

ממלאת המקום המשיכה: "אתן הרגתן אותי! יום אחרי יום נצצתן בעורקים הראשיים שלי סכין, וסובבתן אותה בחזקה. איך אמחל לכן? אני מבינה את המצוקה, אני מבינה שמדובר בגירושין ובעקרות לכל החיים, ואני מבטיחה לך שאשתדל מאוד להוציא מלבי את הטינה כלפך".

צריך לזכור, אותה בת לא היתה מאותן שבע בנות ראשיות שמררו את חייה - אלא רק לא מחתה על מה שנעשה! בכל זאת התביעה כלפיה נותרה - איך יתכן שלמול איניך הורגים בן אדם ושמים אותו ללעג ולקלס, ואת אינך צועקת? למה לא הפסקת את הטבח הזה? למה לא דפקת על השלחן ואמרת: "הפסקנה לרצוח כאן בן אדם?" בזה שלא צעקת על חברותיך - נעשית שותפה לעניין! וכי בגלל היותה מורה מותר להתעלל בה ברשעות כזו?!

פעמים רבות אני מסביר לבנים ולבנות: הפטפוט שלכם באמצע שעור מפריע למורה. ננח שאדם יבוא לחנות מכולת ויתחיל לזמזם באזן של המוכר - האם לא יקרה המוכר למשטרה כדי להפסיק את ההפרעה הזו? יש כאן מורה, עם תפקיד ללמד מקצוע מסוים, והפטפוטים הללו מפריעים למילוי התפקיד. כל זאת מלבד הבוז שמשדרים בזה - משעמם! השיעורים הללו הם הכי גרועים בעולם!

צריך להפסיק עם זה. מורים או מורות אינם יצורים שיש היתר לפגוע בהם! אם לא נוח לתלמיד - שיתכבד הוא ויעזוב את בית הספר, אך אל לו להפריע למורה במילוי תפקידו.

תוך כדי השיחה הארוכה הזו, התענינה ממלאת המקום מה קורה עם שבע המפריעות הראשיות. היא מנתה את השמות שלהן אחת לאחת ופתאום החווירה הבת כסיד וכמעט התעלפה.

מתוך כל השבע - שש בנות היו מסובכות בצרות צרורות - כמה היו חולות. אחת התגרשה במצב קשה ביותר, אחת נפגעה קשות בתאונה ואחת נפלה לסמים. כשסיימו כתה ח' כל אחת מהן הלכה ללמוד במקום אחר, והיא מעולם לא קישרה את הצרות הללו למקרה הזה. אך כעת

לדון לכף זכות

אדם צריך לדון לכף זכות כי מי שדן לכף זכות דנים אותו בשמים לכף זכות. מה הקשר?

אדם עשה עבירות, בגלל שמישהו דן אותו לכף זכות יאמרו לו גם אנו דנים אותך לכף זכות. מדוע זה כך? הרי בשמים דנים דין אמת, אם לא מגיע לי אז מה פתאום שידונו אותי לכף זכות?

שואל הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד: "מדוע אדם צריך לדון לכף זכות?", ומסביר: "אדם שדן לכף זכות ממעט את חילול השם בעולם. כשאדם עושה עבירות זה גורם לחילול השם, ומי שממעט מחילול השם בעולם אז הוא מכניס את הקב"ה לעולם יותר. כשהכנסת את הקב"ה לעולם, אז הקב"ה אומר אני לא עוזב אותך, גם אני צריך לדון אותך לכף זכות. אני גם צריך לחפש את הזכויות במעשים הלא טובים שעשית, וכאן יש מידה כנגד מידה. אדם שחוטא, עושה חילול השם, אז כאן כשדנים אותו לכף זכות ממעיטים את חילול השם.

הבעל שם טוב מוסיף על הדבר הזה דבר מאוד מעניין. מדוע אדם שדן לכף זכות דנים אותו לכף זכות? והתשובה היא, שאם בשמים יש דין על אדם וחוצים לפסוק, כדי לפסוק מזמנים לו שיראה בדיוק מה שהוא עשה אצל מישהו אחר, ואז רואים איך הוא מתייחס. אם הוא פוסק לחומרה, אז גם איתו מחמירים, ואם הוא פוסק לקולא אז גם איתו מקילים.

הוא מביא על זה פסוק מתהילים פרק ל"ט: "מכל פשעי הציליני", הקב"ה מציל אותי מכל פשעי. "חרפת נבל אל תשימני" - מה שגרם לו את החרפה זה הנבל שגרם לו, היצר הרע שגרם לו, אני דן אותו לכף זכות, זה לא הוא עשה, הוא טוב, רק יש מישהו שקלקל אותו וגרם לו להיות רע. (24/7)

נעשה הקשר ברור מאין כמוהו. פתאום, תוך כדי מחשבה על כולן, היא שמה לב, שבת אחת מכל השביעה הזו לא נפגעה בכלל. היא התחתנה בגיל תשע עשרה, וכבר יש לה שלושה ילדים - מה קרה איתה?

לממלאת המקום לשעבר היתה תשובה: את מסיבת הסיום שלקן עשיתי כמי שכפאו שד. לא היה לי חשק לראות אתכן, אבל לא היתה לי בררה - זה היה התפקיד שלי. נפרדתי מכולן, חלקתי לכן את תעודת הגמרה, ובלבי יחלתי לסיים וללכת. אותה בת הרגישה בחמיצות שלי, ובקשה שאסלח לה. כמעט כל יום במשך כל החופש הגדול היא הגיע לביתי, כל יום נתנה לי מתנה קטנה - סיכה, מסרק, מתנות קטנות של ילדונת.

הרגשתי את הרצון שלה לרצות אותי, ומחלתי. היא היחידה שיצאה נקיה מן הסיפור הזה!

במהלך השיחה ניסו הבת ומורתה לשעבר לחשוב מה יוכל לעזור בהוצאת הטינה, וחשבו שהן תנסיינה לדבר ואולי על ידי הדיבורים הללו משהו בלבה יתרכך, הסיכום היה שבכל יום ששי הן תדברנה ביניהן לכל הפחות עשר דקות, כדי להבטיח שהיא באמת מחלה בכל לבה.

סופו של המעשה היה טוב, בחסדי שמים - הבדיקה יצאה תקינה, ולבת יש שני ילדים בריאים ושלמים!

אל נא נהיה מן הצועקים והבוכים לאחר מעשה - נתן דעתנו ללב הזולת ומתוך אכפתיות ואחוות אחים אמיתית כדי שחלילה לא תיגרם על ידיו, גם לא בשוגג, פגיעה ביהודי!

נחיתה מוצלחת

בביתנו יש חלון שהילד שלי, בן פחות משנתיים, אוהב לשבת עליו. זה מרגיע אותו ומרגיע אותנו וטוב לכולם. בחלון יש סורג של מ"ד שאפשר לנעול. מובן שהסורג נעול תמיד, וילדנו הקטן עדיין אינו מסוגל לפתוח אותו. ביום שני, ליל חנוכה, הנחתי את הילד על החלון. כאשר חזרתי אליו אחרי כמה רגעים, גיליתי למרבה התדהמה והאימה שהחלון פתוח והילד איננו. הוא פשוט לא היה שם. לא היה כל זכר לתינוק הקטן שישב שם רק לפני רגע. לא שמענו שום קול, לא ראינו שום דבר מוזר למטה. הילד פשוט נעלם. אי אפשר לשחזר את התסריט האיום שעבר לנו בראש, הרגשנו שלא נוכל לעמוד באסון.

פתאום אנחנו שומעים את הקול של בן השכנים, בחור כבן שלוש עשרה: "תפסתי אותו!"

מה התברר? לפני כחצי שנה ביקש ממני השכן שאתן לו רשות להוציא את דוד השמש שלו החוצה. הוא יתקין ברזלים ועליהם יניח את הדוד, חיצינית לקיר הבנין. זה הפריע לי, חשבתי שהדוד יהווה משכן לכל מיני בעלי חיים ולכלוכים, אבל החלטתי להיענות לבקשתו. אם מבקשים ממך - תתן, ואם אתה נותן - אז בשמחה. אישרתי לו את השיפוץ, והוא אכן הניח את הדוד מתחת לחלון.

עתה, כשהבן שלי נפל מהחלון, הוא נפל על הדוד של השכנים. 'בדיוק' עבר שם הבחור שלהם, והוא תפס את הילד, הכניס אותו הביתה והצילו ממוות לחיים. מה שאדם עושה, לעצמו הוא עושה.

(גליון השגחה פרטית)

זלזול בכבוד אחרים צריך לזהר הרבה, שלא לזלזל בכבודם לא בדבור ולא במעשה, וצריך דעת גדול להבין מהו זלזול, ואין נקי אלא הזהיר וזריז לחשב מאד קדם עשות שום דבר לחברו, או דבר דבור לחברו, או על חברו שיציר בעצמו אלו היה חברו עושה לו או מדבר לו או עליו כמעשה זה או כדברים האלה אם היה נראה לו זלזול ומרגיש צער, אז לא יעשה גם לחברו. ואמרו ז"ל (שבת לא, א) דעלך סני לחברך לא תעבד זה כלל גדול בתורה. ובאמת אמרו (נגעים ב, ה) כל הנגעים אדם הוא חוץ מנגעי עצמו. ואמר החכם: אין נקל בעולם כמו למצא ולהכיר מומי חברו, ואין קשה בעולם כמו להכיר מומי עצמו: והאיש השלם הירא את ה' לא יטה אחרי הבעצ, ואחר כבוד עצמו ואחר הבאת גופו לזלזול בכבוד חברו לכבוד עצמו להנאתו ולטובתו, כמו אם חושדים אותו בדבר אשר לא טוב, לא יאמר, אני לא עשיתיו פלוני עשאו, שאמרו בש"ס (ב"ב קסד ב) להדיא שזה נקרא לשון הרע. וכן יש אנשים רעים וחטאים שכדי להרבות שחוק ושמתח הוללות, או שישחקו העשירים ויתירו להם פסת יד, יהיו מזלזלים בכבוד איש תם ומרבים לדבר לצנות עליו (שהוא הנקרא בלשוננו: מאזקארי"ר אי זיפקליניאר, ובלשון אשכנז: גערינגשעטצונג איזט פעראכטונג), והרי הם כמתלהלה היורה זקים ועושים שחוק בדמו של זה. אוי להם, אויה להם, אהה עליהם, שגמלו רעה לנפשם, רעה תבוא עליהם, כמאמרם ז"ל (ע"ז יח, א) שהלצנות תחלתו יסורין וסופו כליה רחמנא לצלן וכמו שכתבנו במקומו. ועושה אלה בשרו עליו יכאב על הכעיסו את בוראו, כי חושב דמצוה קעבד לשמח אנשים, אבל סוף העושים והשמחים בדברים רעים אלו ירדו אבלים שאולה אם לא יתנו לב לשוב:

(פלא יועץ)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תבורכו מפי עליון!

לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

<p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כ'רמית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, משה נחמן בן אורנית תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה</p>	<p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 0527646963.</p>
--	--	--	--

אופק חדרה

כניסת שבת	18:59	לוח מקומי
יציאת רבינו תם שבת	20:10	
	20:43	
אור החיים	19:10	
	20:01	
	20:54	

פגרת מחוקתי
 חתומים
 אצולו נשמת
 שושנה שירה חגי' בת אברהם, מיכאל חגי' בן סעדיה, לויט אריה חגי' בן שושנה, שלמה בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, נפתלי ברזילי בן עוזר, דיוקלה בת אסתר וישראל, חביבה בת צביה, נחש ששון בן רבקה, אסיה (אילנה) בת הלה, סעידה בת יהודה, חנה מנצור בת יוסף, רחל שון בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, רותי בת לאה, אילנית בת שושנה, נווה בת מרים, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בני ציון בן יפת וימימה יששכר, יאיר בן שמואל, אויל בן ניסים וחנה, נגריאל בן זכריה, סעידה בת יהודה, דווינה בת מרטוטה

צללו לעומק 35 מטר אל תוך הים... בלוני החמצן שנטלו מספיקים לחצי שעת שהיה במים. אהרון וחברו ניצלו כל רגע מיששו בהנאה אל תוכה ולבחון מה יש בה, וכיוון שידע שלרשותו רק דקות אחדות - אפילו לא טרח לעדכן את החבר הצולל עימו, כשנכנס אל עומק הסלע. הוא בחן בסקרנות את הצדפים, השוניות והאלמוגים, וביקש להמשיך לצידה השני של הסלע - ולצאת ממנה כדי לצוף אל על...

לחדרתו, הוא מגלה כי בהמשך הסלע עומד דג חשמלן פרסי גדול, סנפיריו פתוחים למלוא רוחב הסלע, ואין אפשרות לעבור מבלי לגעת בו. דג חשמלן, הוא דג שזנבו הוא מין שדה אלקטרוני, המייצר חשמל בעוצמה של 600 וואט. מובן כי נגיעה בשוליו של דג כזה, היא התחשמלות למוות במקום...

אם אי אפשר להתקדם - יש לנוע לאחור. אלא שהדבר בלתי אפשרי, שכן הצינור שעליו כבד ומסורבל, והוא לא יצליח לצאת מהסלע בשחיה לאחור. לאחר רגע של הלם אהרון מבין: קדימה אי אפשר - זו התחשמלות. אחורה אי אפשר מבלי להתנתק מבלון החמצן. להישאר כך אי אפשר - כי בעוד 4 דקות יפוג החמצן מהבלון, והוא יישאר נטול אוויר...

"וציויתי את ברכתי" (כה, כא)
 המתנה הטובה ביותר בה זכה עם ישראל, היא המתנה להיות בניו אהוביו של הבורא, סמוכים על שולחנו ובטוחים בישועתו. העובדה שיש לנו אבא אוהב ורחום שניתן להישען עליו, להאמין בו ולבטוח שהוא לצידנו בכל עת ובכל תנאי, מייצרת שלוה ושקט נפשי, מבטיחה רוגע, שומרת עלינו מכל דאגה ומייצבת את שפיותנו גם בעיתות התמודדות וצרה.

'אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!' - כי גם במצבי צרה וצוקה, גם במצבים שמוסדות תבל מתערערים, גם כשמרגישים שדברים לא הולכים כפי שרוצים, יהודי לא מתבלבל, לא מאבד שליטה, לא מפסיד את הרוגע והשלווה הנחוצים לו כל כך. יש לנו אבא גדול בשמים. אנו נשענים רק עליו, אנו יודעים שהוא עימנו, שומר עלינו, מסייע לנו, מבטיח שנתמודד בגבורה, נשרוד את הכל, ונצא מכל קושי מחוקים ועוצמתיים.

את התובנה המחזקת הזו, מגלה הרה"ק רבי זושא מאניפולי זי"ע בפרשת השבוע, ומפיו מובאים הדברים בספרו של אחיו, הרה"ק ה'נועם אלימלך' זי"ע, בפרשת השבוע אנו מצוים על שמירת הקרקע בשנה השביעית, וכאן מגיע פסוק מרתק: 'וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית? ... וציוית את ברכתי!' - אם תשאלו מה נאכל בשנה בה המשק החקלאי מושבת, הן איננו עובדים בשדה ומפקירים את גידולו? לפיכך מבטיח ה' לשלוח את ברכתו, למען יהיה לנו די מזון גם בשנת השמיטה.

וכאן עולה השאלה: מדוע התורה מרחיבה לבאר את השאלה 'וכי תאמרו מה נאכל?' מדוע אין די רק לצוות על מצוות השמיטה, ולהבטיח את ברכת ה'?

ומגלה הרה"ק רבי זושא זי"ע את דרך ההשפעה האלוקית לברואי תבל. לכל אחד מאיתנו, עם יציאתו לאוויר העולם, הוצמד צינור שפע שמימי תמיד, ומשפיע עליו באופן קבוע למען לא יחסר לו דבר. האדם צריך להאמין ולבטוח שיש לו צינור שמשפיע עליו ללא הרף, שבורא עולם מעניק דרכו ללא הפסקה.

כל זה עובד ופועל לא תקלות, כל עוד היהודי מאמין שהצינור קיים ומשפיע עליו, והוא בטוח שלא יחסר לו דבר כי הוא מושפע בקביעות. הסיפור מסתבך כשהיהודי מהרהר על בטחונו בה', מתחיל להעלות פקפוקים האם הצינור ישרוד גם בשנת השמיטה, או בכל מצב מסובך אחר. עכשיו זה כבר לא פשוט - הצינור נתקע ונקטע, השפע השמימי מפסיק להיות מוזרם כרגיל...

זו התשובה מדוע התורה מרחיבה בשאלה 'וכי תאמרו מה נאכל?', כדי ללמדנו שהשאלה היא היוצרת את הצורך בברכה מחודשת, אם לא היתה שאלת השאלה - הברכה היתה זורמת בתחילתה, מושפעת ללא הרף. השאלה מעידה שהאדם מהרהר על הצינור שמשפיע עליו, יש לו שאלות ופקפוקים על ההשפעה האלוקית התמידית. כדי להציל מצב כזה - ה' נדרש לצוות ברכה מיוחדת 'וציויתי את ברכתי' - כדי לאפשר לצינור להמשיך להשפיע...

כי באופן טבעי - שפע קיים, מושפע בתמידות. יהודי יודע שבורא עולם לצינור, מלווה אותו בכל עת, משפיע עליו בריאות, נחת, פרנסה, ברכה, שפע. הכל ממנו יתברך, הכל מגיע ממנו בהשפעה ישירה כל זאת בתנאי שלא נשאל שאלות, שלא יזדחל לליבו הרהור או פקפוק. כי אם משהו בחומת הביטחון שלנו מתערער - נדרשת השפעה שמימית מיוחדת להציל את המצב, להבטיח שלמרות הפקפוקים ימשיך להיות לנו טוב!

רגע של חרדה, עד כדי טירוף חושים. פחד מצמית. הוא רואה את המוות מול עיניו והפחד אינו ניתן לתיאור, אט אט מחלחלת לליבו ההבנה, כי הוא עומד למות כאן ועכשיו, ואיש אפילו לא יידע היכן וכיצד זה קרה. מתוך הבנה שכנראה אלו רגעי האחרונים, הוא מעביר לנגד עיניו את סרט חייו, ואז- כמו מתוך חלום, נייעור בו זיכרון משנות ילדותו, וטיטלטל את ליבו בחוזקה. הוא נזכר בבית כנסת הקטן בו ביקר לפעמים, ובבלט הנאה שהוצב על עמוד החזן - **'שיויתי השם לנגדי תמיד'**. בעיני רוחו הוא רואה את השלט, ומליבו פורצת זעקה אילמת: 'שיויתי השם לנגדי תמיד! בטוחני שבורא עולם יודע היכן אני ניצב עכשיו, מודע לסיכון האדיר בו אני שרוי! בטוחני שהוא יכול להוציא אותי מכאן חי ובריא, בטוחני שלמרות שזה חסר סיכוי- עדיין אני יכול לצוף אל על ולהציל את חיי! אני בוטח בך אבא שבשמים, ברצונך חיי ינתנו לי לשלל, בכוחך אני בטוח שתוציאני ממעמקי הים!' אהרון לא יכול לבכות בתנאים הללו, אבל הזעקה בוערת מתוכו, גואה בליבו: 'אני מאמין באמונה שלימה בבורא עולם! גם עכשיו, ולמרות שחיי תלויים לי מנגד- אני בטוח בו שהוא יכול להוציאני מן הים חי וקיים!'

ואז, לפתע פתאום, דג החשמל החל לנוע לאחור, מאפשר לאהרון להתקדם קדימה. אהרון מתקדם לכיוון היציאה מהצד השני, ולפתע דג החשמל שינה כיוון- והחל לנוע קדימה, לכיוונו, כשבעוד שניות ייווצר מנע ביניהם.. אהרון נתקף בבעתה, הוא רואה את המוות מתקרב אליו, מביט לכל הצדדים בניסיון אחרון להציל את חייו- ואז הוא מגלה מובלעת קטנה בעומק הסלע שלא הבחין בה קודם, והוא ממחר להיכנס אליה...

הדג, כאילו ציפה שאהרון יתן לו לעבור, מיהר לשעוט קדימה ויצא מהכיוון ממנו נכנס אהרון. ואהרון, מנצל כל רגע כדי לשחות אף הוא קדימה, ולצאת מהצד ממנו נכנס הדג...

אלא שבכך אין די. הרי הוא חי על זמן שאול! בעוד חצי דקה יסתיים בלון החמצן שלו, איך יצליח לצוף אל על בכל כך מעט זמן? איך יצליח לעלות גובה של כארבעים מטר מהמצולות תוך 30 שניות בלבד?! הוא מביט אנה ואנה, לפתע מגלה את חברו, עימו ירד לצלול. אין לדעת למה החליט להישאר במצולות כשגם החמצן שלו עומד להסתיים. אין לשער איך השכיל לדעת לבוא בדיוק לכאן - לצידו השני של הסלע. אך החבר כאן, וזה הזמן להתחבר אליו. הם יערכו תורנות כל אחד מהם ינשום בתורו 2 נשימות בלבד מהבלון. וכך - אולי - יצליחו להדביק את הפער ולעלות אל על...

נוהל חירום של ממש. הם עולים מטר ועוד מטר, מגיעים לפני הים בלי טיפת אוויר בבלון, בלי טיפת חמצן. אבל הם הגיעו! - חיים, נושמים, בריאים ושלמים!

כמה כדאי להיות ברורים בתובנה הזו, בהירים באמונה שבורא עולם מעניק לנו שפע, בעיתות שמחה ובעיתות צרה, כשהכל הולך למישרין ואם כשמשוה נראה כחורק. פשוט לדעת שיש לנו אבא בשמים, שמשפיע עלינו כל כך הרבה, ואין לו כל מניעה להעניק לנו את כל מה שנרצה או נשאף. הבה נאמין בו בכל עת, **'קווה אל השם, חזק ויאמץ ליבך, וקווה אל השם!'**

הסיפור הבא מתרחש במצולות הים שבמיצרי טיראן שבסיני. מפליא ככל שיישמע, כך שמענו את הסיפור מפי גיבורו, ר' אהרון אייזנשטיין הי"ו, וזה דבר המעשה שהתרחש לפני 23 שנים:

תחביב מהנה ואימץ במיוחד אימץ לו אהרון, הוא תחביב הצלילה, זה תחביב מסוכן למדי, וכדי להתגבר על הסיכונים הטמונים בו - נדרשים הצוללנים להתלבש בחליפות ובמשקפות מיוחדות, להתעטר בבלוני חמצן, ולרדת למצולות מצויידים כדבעי. הצלילה נעשית בזוגות, אהרון בחר לו חבר למסע, הם נערכו כראוי, ועד מהרה

להחזקת העלון: 055-6700349

שמר עליה כבבת עינו בכל תקופת המלחמה, הותיר לה את נפשה לשלל...

לימים, אותה נערה עלתה ארצה, ונישאה לגאון רבי חיים סרנא זצ"ל, ראש ישיבת חברון. היא סיפרה את סיפור הצלתה האישי, אותו שמענו ממגיד המישרים הנודע הרה"ג ר' מנחם שטיין שליט"א, כדי ללמדנו:

גם בגוב האריות או במלונת הכלבים, ואפילו חרב חדה מונחת על צוואר של אדם, אל יתיימש מן הרחמים. ליהודי יש בכל מצב ובכל צרה על מי להישען, יש לו במי לבטוח. אבא שבשמים לצידו, הוא משדד מערכות עולם ומשנה את כל טבע הבריאה, כדי להציל את בניו! (פניני פר' השבוע)

הלכות

דיני הסעודה והלכותיה נטילת ידיים לסעודה

- מכלל מצות חמיינו זיכרון לברכה היא מצות נטילת ידיים (קודם שאוכל פת), ומשום דהיא מדרבנן נעשה לה חיזוק יותר, דהמזלזל בנטילת ידיים חייב מיתה, צא ולמד ממעשה דרבי עקיבא (עירובין כא). כשהיה חבוש בבית האסורים ולא טעם כלום עד שהביאו לו מים ונטל ידיו, וכששמעו חכמים בדבר אמרו: ומה בזקנותו כך, בילדותו על אחת כמה וכמה! ומה בבית האסורים כך, שלא בבית האסורים על אחת כמה! וכל אדם ראוי שיתפעל בזה, ושומר נפשו יזהר בה. וישתדל לדעת הלכות נטילת ידיים שיש כמה הלכות שמעבדין בה וכאילו לא נטל דמי, ואין בור ירא חטא (אבות ב, ה), והנהיר ינחל טוב.

- חיוב נטילת ידיים הוא בין על האנשים בין על הנשים, ובעוונותינו הרבים יש כמה נשים שאוכלות בלא נטילת ידיים ואין מרגישות בחטא דנעשה להם כהיתר, וצריך כל אדם להשגיח על בני ביתו בדבר זה ולהודיעם חומר הדבר ויזהירם תמיד. וגם יחנך לילדיו הקטנים אף על פי שלא באו לכלל חיוב - כדי שיתרגלו בכך מקטנותם. ולכתחילה יכוון הנוטל, לנטילה המכשרת לאכילה.

- אין חיוב נטילת ידיים לסעודה אלא אם כן אוכל פת שיעור כזית (גרם), אבל בפחות מכזית אינו חייב ליטול ידיו. ואף כשאוכל שיעור כזית, אם אינו אוכל שיעור כביצה (בלא קליפה, והיינו 50 גרם וקצת), אינו מברך ברכת "על נטילת ידיים", אלא נוטל ידיו בלא ברכה.

לסיכום: האוכל פת -

א. פחות מכזית (עד 27 גרם), מעיקר הדין אינו צריך ליטול ידיו.

ב. שיעור כזית (27 גרם), צריך ליטול ידיו בלא ברכה.

ג. שיעור כביצה (בלי קליפה, 50 גרם וקצת), נוטל ידיו ומברך בשם ומלכות "על נטילת ידיים".

- המחמיר ליטול ידיו (בלא ברכה) גם בפחות מכזית, דבר טוב הוא ותבוא עליו ברכה, ויש מחמירים ליטול ידיהם (בלא ברכה) באכילת שיעור 18 גרם (שיש אומרים שיעור כזית הוא 18 גרם). (אורות ההלכה)

פנינים

"כי ימוך אחיך ומכר מאחזתו ובא גואלו הקרוב אליו לגאול את ממכר אחיו" (כה, כה)

בפסוקים הקודמים, כאשר התורה מדברת על ענייני משא ומתן ועל היושר הניצרך בעניינים אלו, מדבר הפסוק בלשון רבים: "וכי יימכרו ממכר לעמיתך" (כה, יד)

גם כאשר מדובר על הונאת דברים, מדבר הפסוק בלשון רבים: "ולא תונו איש את עמיתו" (שם, יז)

לעומת זאת, כאן, מדבר הפסוק בלשון יחיד: "כי ימוך אחיך... ובא גואלו הקרוב אליו".

אומר על כך האלשיך הקדוש: כאשר בא אליך אחיך הנתון בצרה, והוא זקוק לעזרה, עליך לחוש כאילו אין איש מלבדך - אתה היחיד שקיים, ואתה מוכרח לעזור לו! אל תאמר בליבך 'יש עוד אנשים שיכולים לסייע', ואל תמליץ לאח הסובל 'לך אליו, הוא כבר יידע איך לעזור לך...' עזור לו אתה!

שבת שלום ומבורך

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

רק אז, נתן אהרון דרוך לדמעותיו, רק אז שחרר אנחת רווחה משמעותית, כשליבו משתפך בהודאה נרגשת לה' על החיים שניתנו לו במתנה. היטב ידע והבין כי זה לא מובן מאליו, במצולות הים אין מי שיעזור לו, אין לו על מי להישען. רק אז גילה את אוצר האמונה הטמון בתוכו, את הכח האדיר החבוי בנפשו, כח האמונה שפתח את הפתח הניסי והציל את חייו!

מי שמאמין בה' ובוטח בו, אין כח שיכול לפגוע בו, הוא מוגן מכל איום, יש לו על מה להישען בכל התמודדות, גם כשהוא רואה את המוות מול עיניו והוא אינו מרים ידיים, כי הוא בטוח שיש מי ששומר ומגן עליו, והוא עתיד לצאת ולהינצל.

היא היתה נערה צעירה כשפרצה מלחמת העולם השנייה. כשהתחילו להתבהר העובדות על הנעשה ליהודים בגיא ההריגה הנאצי הרצחני, החליטה להימלט בגפה, לחפש כל דרך להציל את חייה. כשהועלתה לרכבת המובילה למשרפות הנודעות לשמחה - החליטה לברוח ממנה לשדה הפתוח, בו רצה במשך דקות ארוכות, מחפשת מקום בטוח להניח בו את כף רגלה...

לפתע הבחינה בבית נאה ומטופח, גינות יפות סדורות סביבו ושער גדול מעטר את כניסתו. היא מיהרה לנקוש בדלת, אך כשזו נפתחה - התברר לחרדתה כי נקשה בבית הכי לא נכון... מדובר בבית של נאצי, ולא סתם נאצי - אלא המפקד הנאצי באיזור!

מיד כשהבחין בה, נעץ בה מבט מצמית ואכזרי, וסינן מבין שיניו: 'ז'יד'. עתה כבר הכל ברור: היא ברחת מהמוות היישר לידיו של מלאך המוות, אל תוך ביתו ונחלתו. היא רעדה בחוסר שליטה, כששמעה אותו מתמוגג בצחוק: 'באת לבקש ממני הצלה? הן רצת ישר אליי כדי להקל עלי... אני כבר מביא את הרובה ופותר את העניין בקלות וברזיונות!'

הנערה נתקפה חלחלה, ההלם הימס אותה לחלוטין, היא נותרה עומדת דום באימה ובבעתה. מעולם לא חשה את המוות קרוב כל כך.

פתאום הפסיק הנאצי לצחוק, פניו הרצינו באחת, והוא שאל בקצרה: 'איך נכנסת לכאן?'

הנערה, מבוהלת ומפחדת, לא יכלה להוציא הגה מפייה, תחת זאת הצביעה על השביל המוביל לכניסה לבית, כמאותתת שדרך השביל נכנסה...

'והכלבים לא נבחו? כל הכלבים שתקו לך, יהודונת?!' - שב הנאצי ושאל.

'הכלבים!?!' - היא הסיבה את פניה לאחור, ורק אז הבחינה בעשרות כלבים גרמניים משוטטים בחצר, מציצים מבין חרכי הגדרות, מבטיחים כי איש לא יעז להסיג את גבולו של הנאצי הנכבד... לו היתה מבחינה בהם קודם לכן - לא היתה מעיזה להיכנס!

הנאצי שתק ארוכות, כשמולו ניצבת הנערה המומה ומפחדת. הוא חייב לבחון את ההתרחסות המוזרה הזו. עליו להבין מה וכיצד קרה, איך התרחש הנס המוזר הזה. 'הישארי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבוקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם תצליחי לצאת דרכו והכלבים לא יגעו בך לא יעז לאורך כל המלחמה! - הבטיח הנאצי ברגע של בלבול מוחלט לנוכח המתרחש מול עיניו.

הוא נתן לנערה מיטה לישון, אך למותר לציין כי היא לא הצליחה לעצום עין. בעיני רוחה ראתה את עצמה יוצאת לשביל, והכלבים האימתניים מסתערים עליה, קורעים את בשרה לנתחים נתחים. היא חשה גבוב האריות ממש, יודעת שמחר בבוקר תצא למסע - שהוא כנראה הילכתה האחרונה בחיים...

הכר ספוג דמעות, היא חשה נפרדת מהעולם. בכל כוחה התאמצה להאמין כי אבא שבשמים עימה, ויעמוד לצידה גם ברגעים הקשים המצפים לה. היטב הבינה כי בדרך הטבע הדבר חסר סיכוי לחלוטין, ובכל זאת לא הרפתה ממחשבת האמונה, מהביטחון כי בורא עולם יכול לתת מחסום ורסן בפי הכלבים האימתניים והאכזריים ביותר...

עם שחר התייצבו בחלונות הבית בני משפחתו וחבריו של הנאצי האכזר, שבאו לראות את ה'טיפול' שיעניקו הכלבים לנערה היהודיה האומללה. כשהיא מודעת בהחלט לסיכון, לא נותר לנערה אלא להתחזק באמונה בה', והיא התייצבה בפתח הבית, כשהנאצי מורה לה לצעוד לאורך השביל הראשי כולו...

היא לא הביטה לצדדים, ליבה פירפר בחוזקה, אך מוחה היה אחוז במחשבות אמונה. עשתה צעד ראשון, ועוד צעד, ועוד אחד. בינתיים שקט, אף כלב לא נע ולא זע, היא מתקדמת צעד ועוד צעד, לא בריצה ולא בהליכה אטיטה, בהליכה מתונה ואצילית, כדרכה תמיד... כשהגיעה אל השער, עדיין היו הכלבים במקומם, כמסומרים לאדמה שתחתיהם. הם לא התקרבו, לא נבחו, לא נגעו, כאילו לא שמו לב.

רק כששבה אל הבית, בריאה ושלימה, התירה למעיני הדמעות לנבוע מעיניה. הנאצי היה המום, קד בפניה קידה של כבוד ושפסף את עיניו בתדהמה. עשרות כלבים מזעזעים, שידעו ל'טפל' בכל זר שהתקרב, ואף אחד מהם לא נע ולא זע לכיוון הנערה הזו, כנראה יש לה שמירה מיוחדת...

את הבטחתו קיים במלואה. לאורך כל ימי המלחמה, שהתה הנערה בביתו, והוא שמר עליה מכל אימי המלחמה ומוראותיה. זו כנראה הנערה היהודיה היחידה שמפקד נאצי, שונא ישראל מושבע,

ניצוד מחנכיך?

עלון מס' 35

הדרך הנכונה להאהיב את הלימוד

אם בַּחֲקָתִי תֵּלְכּוּ (כו, ג)

כותב על כך רש"י: שתהיו עמלים בתורה. כל אחד רוצה שצאצאיו יעמלו בתורה. אך עלינו לדעת שהעמל החניך את לימוד התורה. בא רק כשאוהב את הלימוד. להלן כמה דרכים להאהיב על הבן/

חיבה, שמא אין הוא חש בטוב, ומה זו ההתרגשות הגדולה. אמר הבחור: "ברוך השם חש אני בטוב, וכבר יוצאים אנו לנסיעתנו, אבל נרגש אני מאד ממראה חתני שמחה, הילדים הטהורים שפניהם מפיקות קדושה וזוך. וכראותי את נכד הרב ניגש לקבל החומש עם הכתר המבהיק שעל ראשו, וחיוך מלא תום וחוץ על שפתותיו, התעורר לבי בקרבי. הרהרתי לעצמי שאם היו עורכים גם לי כזו "חומש-סעודה", לא הייתי מגיע לאן שהגעת... זה היה מחדיר בי אהבת תורה ויראת שמים אין קץ!

מעשה ששאל תלמיד חכם אחד את הגאון רבי עקיבא איגר זצוק"ל, על סיפור מסוים המובא בספרים בשם 'מדרש', וזה זמן רב שאינו מוצא את מקורו.

אמר לו הגאון רבי עקיבא איגר שיש לו את הספר, אבל הוא מונח במדף העליון הצמוד לתקרה, וקשה לו לטפס לשם. הוא ביקש ממנו שיזייל בטובו לעלות על הסולם ולהוריד את הספר.

משעלה, הצביע לו הגאון רבי עקיבא איגר והראה לו לאיזה ספר כונתו. כשהוריד את הספר התפלא לראות שזהו "צאינה וראינה", שמובאים בו מדרשים שונים על סדר הפרשיות, [ספר שהתחבר לנשים, בו מלוקטים מדרשי רבותינו זכרונם לברכה. במקורו חובר ספר זה בידי, וכן הודפס כל הדורות, בדורנו תורגם הספר גם בלשון הקודש].

תמה הלה, האם הגאון רבי עקיבא איגר קורא בספר 'צאינה וראינה'?. ענה לו הגאון רבי עקיבא איגר שזוכר את הספר הזה ואת המדרש הזה מינקותו בגיל קטן מאד, כשהאכילה אותו אמו הצדקנית עליה השלום, הייתה קוראת לפניו מתוך הספר האהוב עליה 'צאינה וראינה', וברוב צמאוננו והשתוקקותו לכל מילה של תורה, שם אזנו כאפרכסת ואצר במוחו ובזכרונו העצום כל מילה שגמא בשקיקה [גם בגיל ינקות, כשעדיין לא ידע לאכול לבדו!] ומאז זוכר הוא את כל מה שהקריאה לפניו!

מסכם הרב גמליאל רבינוביץ' שליט"א: **למדנו מטיב מעשה נאה זה, כמה השקיעו הדורות הקודמים בצאצאיהם, עד שהאמהות הצדקניות היו מנצלות את זמן האכלת התינוקות כדי להחדיר**

אחד מרבני ירושלים שהוזמן להשתתף בשמחה ולשאת בה מדברותיו, לרגל שמחת נכדו שהיה בין חתני השמחה, הגיע אל המקום בלוי נהגו האישי. נהג זה היה אחד מאלה שנפלטו, לדאבון לב, לרחובות קריה. הרב הצדיק שכר את שרותיו בהסעתו ממקום למקום, בנסיון לקרבו אל היהדות בדרך עבודתו עמו.

בתום הארוע המפעים, שהוכתר בהצלחה גדולה בסיעתא דשמיא, כשיצא הרב אל הרכב לשוב לביתו, רואה הוא על פני הבחור, הנהג - המלוה, סערת רגשות הגובלת בכי. שאל הרב את הבחור ברוב

מספר הגאון רבי גמליאל רבינוביץ' שליט"א:

סיפר לי איש נאמן, ששמע מבניו של הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל כמה הנהגות יפות שהיה אביהם הצדיק מתנהג עמהם:

האחת: בכל שבת, אף כשהיו אורחים חשובים מסובים על שולחנו, את ילדיו הושיב לידו, ולא הרחיקם ממנו אל קצה השולחן. הוא הראה להם חיבה נעימה כל עת הסעודה, שלא יחשבו שאינם חשובים אצלו.

השנית: בבקרים חורפיים קרים היה מחמם את בגדי הילדים על גבי התנור, ולאחר שהעיר אותם משנתם בנעימות ובנחת, הגיש לפנייהם את הבגדים חמים ונעימים, כדי שיחושו בחמימות ובנעימות בראשית יומם.

השלישית: כאשר נסעו בני המשפחה בחדשי הקיץ להנפש בהרים, כנהוג באמריקה, מחמת החום הכבד השולט בעיר, והיו מביאים לפעמים אל כפר הנופש כמה מתקנים למשחקי הילדים, או חמור לרכיבה וכדומה - היה רבי משה יוצא בכבודו ובעצמו עם ילדיו וממתין עמהם בתור... כדי שיהנו אף הם מעט. הייתה להם בעקבות זה אהבה גדולה לאביהם, שראו שאוהב אותם באמת, ומשקיע מזמנו היקר מאד עבורם.

מוסיף רבי גמליאל: יש לטעת בילד את ההרגשה שאוהבים אותו אהבה וחיבה גלויה שאינה תלויה בדבר, ושאכפת ממנו באמת, ולכן מחנכים ומעירים לו בעת הצורך. ולא שתתקבל בעיני הילד התחושה שמפקדים עליו כל היום הוראות ופקודות, ורק מעירים לו ומשפילים אותו חלילה.

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

בהם מוסר ויראת שמים. לא פלא שגדלו בניהם לצדיקי עולם גדולי הדור!

(מתוך הספר טיב המעשיות)

שח הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:

סיפר לי כבוד אדוני אבי מורי ורבי זצ"ל מעשה נפלא, שהיה הוא בעצמו נוכח בשעת מעשה:

בימי בחרותו עלה פעם עם קבוצה נבחרת של בחורים תלמידי חכמים מחבריו אל ביתו של מרן הראב"ד, הגאון הצדיק רבי זעליג ראובן בענגיס זצ"ל - בעל מחבר ספר "לפלגות ראובן", כדי להבחן בפניו על כל מסכתות בבא מציעא, גטין, קדושין, גפ"ת, ג'מרא, פ'שט (רש"י), תוספות, ישר והפוך.

הבחורים הללו התייצבו למבחן הקשה לאחר שינון וחזרה פעמים רבות; חדשים שלמים בטרם המבחן הם הדירו שינה מעיניהם עד שהיה תלמודם שנון ושגור בפיהם, כהגדרת רבותינו ז"ל (קידושין ל, א) "ושננתם" (דברים ו', ז), שיהיו דברי תורה מחודדים בפיהם, שאם ישאל לך אדם דבר, אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמר לו מיד.

ברם, בחור אחד בקבוצה היה מהחלשים בישיבה, שנטפל לאותה חבורה נבחרת של העילויים בעצה מתוחכמת של רבותיו, כדי לרוממו ולעודדו ולתת לו את התחושה שאף הוא נמנה עם המצוינים המתייצבים למבחן המיוחד אצל הרב, על אף שרמת ידיעותיו ושליטתו בחומר הנלמד היו חלשות ביותר, בלשון המעטה. אמנם חומש רש"י ידע הבחור טוב מאוד. הגאון קיבל על כך עדכון מבעוד מועד מפי ר"מ הישיבה, והיה מוכן לכך שאת בחור פלוני צריך לבחון בצורה שונה.

משנכנסה הקבוצה קיבלם הרב בסבר פנים יפות, והחל בוחן אותם במסכתות לימודיהם לאורך ולרוחב בשנינות ובחריפות, והיה שבע רצון מרמת ידיעותיהם ובקיאותם המופלגת בכל מכמני הסוגיות היטב.

בהגיעו אל אותו בחור, התייחס אליו בטבעיות בדיוק כמו לשאר הבחורים, אבל בחכמתו הגדולה המציא עצה על אתר: לבחון בשאלה קלה, שהציגה כחמורה וכקשה.

היה זה במסכת בבא מציעא פרק המפקיד, בסוגיית הגמרא (דף ל"ט ע"א) הדנה בפירוש הפסוק שבפרשת משפטים (כג, יא) "וְהַשְׁבִּיעַת תְּשֻׁמְטָנָה וְנִטְשָׁתָה".

שתי התיבות הללו, "תשמטנה ונטשתה" - פנה הרב בשאלתו לאותו בחור - "הנן נדירות בש"ס. רק שלוש פעמים כתוב זאת

בש"ס (סוכה דף מ"ד ע"ב, מו"ק דף ג' ע"א, ב"מ דף ל"ט ע"א), אולי תוכל בחכמתך ובמיטב ידיעתך, לפרש לי אותן?"

הייתה זו לכאורה שאלה קלה, אבל הנימה והצורה בה הציג הרב את השאלה הקשה הזו, על המלים הנדירות בלשון הש"ס - עשו רושם של שאלה רבת חשיבות. הבחור, שהיה נתון כל העת במתח אדיר לנוכח בקיאותם המופלאה של חבריו לספסל הלימודים ותשובותיהם הקולעות, שמח מאד לשמוע את השאלה שנבחרה עבורו, בדיוק פסוק מחומש, שהוא יודע היטב.

פניו אורו, הוא נעמד על מקומו, והסביר היטב את כוונת הכתוב "תשמטנה ונטשתה", כפי שרש"י בחומש מסביר ב' פירושים: "תשמטנה" - מעבודה, "ונטשתה" - מאכילה, אחר זמן הביעור. דבר אחר: "תשמטנה" - מעבודה גמורה כגון חרישה וזריעה, "ונטשתה" - מלזבל ומלקשקש (עכ"ל רש"י בחומש).

כששמע הרב את תשובתו הבהירה של הבחור, הראה לו פנים שמחות מאד. "זייער גוט" (טוב מאד), אמר בחיבה גלויה ושופעת, "זה מוכיח שיודע אתה מצוין, משום שאלו הן מלים נדירות מאד, שלא מופיעות הרבה, ואם הוכחת ידיעתך באלו המלים, בוודאי יודע אתה היטב גם את השאר".

כשהסתיים המבחן הארוך וניגשו הבחורים לקבל את תעודותיהם מידי הרב, כתב לו הרב לאותו בחור תעודה יפה ומעודדת, וכך שמח לבו בהרגשה מרוממת ביותר, שהנה יצא מהמבחן הגדול אצל הראב"ד כשווה בין כולם, והוכיח לעצמו שגם הוא הצליח, גם הוא עבר את המבחן, ממש כמו כולם.

מעמד המבחן הגדול הזה נחרט עמוק בלבו, ונסך בו עידוד רב. כבר כמה שנים שהוא מתהלך במין "יאוש" פנימי, רחמנא ליצלן. תדמיתו בעיני עצמו הייתה שלילית וירודה, כמי שאף פעם לא יכול להצליח. בסתרי לבו אפילו תכנן לעזוב את הלימודים בקרוב, ברם, בעקבות אותו מעמד, לאחר שנוכח לדעת שגם הוא יכול ויודע כמו כולם - שינה את תכניותיו, וניגש אל הלימודים ביגיעה יתירה ועמל קשה, מתוך תקווה איתנה להתעלות בלימודיו.

בסופו של דבר, בעקבות החיזוק העצום שקיבל אותו בחור בבית הרב, וסיפוקו מה'תעודה' המפוארת שנתלתה במסגרת הדורה בסלון ביתו - השקיע עצמו כל כולו בתורה הקדושה, עד שברבות הימים נהפך לתלמיד חכם גדול.

מחנך ראה שתלמידו מנסה ומנסה ללמוד אך לא מצליח במבחנים. אמר לו המחנך:
ההשקעה שלך כדי להצליח היא כבר הצלחה!

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

פרשת בהר בחוקותי

עמל התורה

רש"י אומר אם בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה גדולי ישראל גדלו רק בזכות עמל התורה ונעמל התורה ומתן תורה נתחזק בלימוד ועמל התורה

על אהבת תורה גם בימים חמים מאד:

מספרים שכ"ק הי"שפת אמת" נכנס פעם לשיבה וראה שיש רפיון בחשקת התורה, אמרו לו שזה מחמת שהיום חם מאד, אמר להם שכתוב בחז"ל לעולם יהא אדם כשור לעול וכחמור למשא, ואמרו חז"ל שחמור אפילו בתקופת תמוז קר לו, וזה מה שאמרו חז"ל שיש ללמוד מהחמור שאף אם חם הוא עובד כמו בזמן של קור. בשם ראש ישיבה גדול אומרים שכתוב בחז"ל שמדינת בבל עמוקה מאד ושם חם מאד, ושם לא היתה מסגרת של ישיבה כמו היום, עם כל הנוחיות והשכלולים. ובכל זאת יצא משם התלמוד בבלי אם כן צריך להתגבר גם בזמן שהחום מתגבר... בטבריה החום גדול. ובימים הם לא היו מזוגים ובכ"ז יצא משם תלמוד ירושלמי **פעם היה** שרב גדול, ו"החזון איש" למד כמו בכל יום שום הפרעות, ואמר שהוא כלום. החפץ חיים אמר משל לאדם שמכר כל מיני שתי, שאלו אותו איך בחום כזה אתה עומד ומוכר? אמר להם אדרבה היום יש הרבה רווח, כמו כן התורה נמשלה למים אשר ביום שחם, יש יותר שכר לעוסקה כי לפום צערא אגרא

כותב רבנו יונה אמרו (סנהדרין צט). "כי דבר ה' בזה" - כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, כאשר הקדמנו לך. ואמרו זכרונם לברכה (ע"ז יח): ההלך למקום אשר אספו שם אספה לשחק, זה מושב לצים, ועליו מר הכתוב (תהלים א, א) 'ובמושב לצים לא ישב', ונאמר אחריו (שם פסוק ב): "כי אם בתורת ה' חפצו" - למדת כי מושב לצים מביא לידי בטול תורה. ואשר לא שת לבו לעסוק בתורה בשעותיו הבטלות, יתעשת לנפשו ולא יאבד, ויתבודד בהן לחשב על קצו והבין לאחירתו ולחפש דרכיו ולקנות מעלת הנפש ולהתקרב אל השם יתברך. (ישעיהו תשובה, השער השלישי, החלק הרביעי, קע"ז)

עמלם בתורה של גדולי ישראל כפי שבא לביטוי בספריהם: כתוב "נפש עמלה עמלה לוי" (משלי ט"ז) כפירושו של חז"ל "הוא עמל במקום זה ותורתו עומלת לו במקום אחר" והסביר רש"י: ש"תורה מחזרת עליו ומבקשת מאת ה' למסור לו טעמי תורה וסדריה (סנהדרין צ"ט, ב').

בהקדמותיהם לספריהם תיארו את גודל היגיעה שנתיעגו בחבור ספריהם. לדוגמא נצטט כמה מהם:

המהרש"ל, בהקדמתו לספרו "ים של שלמה" על מסי גיטין, כותב: "...לפעמים שבוע אחד ישבתי משתומם בדמיון השכל עד שיגעתי ומצאתי שורש העניין... דרשתי וחקרתי היטב בשבעת חקירות והשבוע בדקות אחר כל מקור ומחצב ההלכה בתלבוט היגיעה והעיון ובמעוט שנה..."

הש"ך כותב בהקדמתו: "... באמת ובתמים טרחתי טרחות הרבה וכמה יגיעות יגעתי לא עסקתי בשום עסק אחר, לא נתתי שינה לעיני ותנומה לעפעפי שנים רבות עד אשר הוצאתי מכח אל הפועל מחשבת, ובררתי ושקלתי הכל בכף המאזנים וחזרתי על כל הצדדים, וצדי הצדדים לא פעם אחת ושתיים כי אם מאה פעמים ואחת... ומי שלא היה עמי במחיצתי, לא יאמין כי יסופר לו מגודל תלאה שהיתה עלי בחפוש בים התלמוד והפוסקים..."

"הפרי חדש" כותב בהקדמתו: "... וכמה טרחות ויגיעות יגעתי ומצאתי, האמן כי כמעט שינה לעיני לא נתתי, ומעפעפי תנומה נדדתי, וטעם שינה לא טעמתי... "הפני יהושע" כותב בהקדמתו: "ועתה אוחילה נא פני הקורא מתוך הספר לבל יהא נבהל להשיב כי אם אחר העיון היטב... ברוב הדברים היתה לי יגיעה רבה לא יום ולא יומים כ"א לעתים מזומנים אף חודש ימים בעיון סוגיה אחת... **ובהקדמה לביאור הגר"א** "ל"ספרא **צניעותא**" כתב תלמידו רבי חיים מוולוז'ין: "... וכמה יגיעות יגע זה האדם הגדול בענקים, לא יאומן כי יסופר עד שהוציא כל עניין לאור ברור... אף כי היו ידיו רב לו ברוחב שכלו ועומק בינתו המלאה לה דעת ממכה דורות שלפניו, עם כל זאת לא היה סמוך לבו הטהור בזה עד אשר שקלו במאזני שכלו, שכל הקודש, כמה מעמדים וביגיעה נוראה ולא אכל ולא שתה כמה ימים ולילות ותדד שנתו מעיניו..."

ושגורה היתה בפיו הק', אשר להבין דבר הזהור הק' והתיקונים לאמיתן, בלתי אפשרי, אם לא אחר גודל היגיעה, על כל ענין ומאמר כמה שבועות...
וסיפר לתלמידו הגר"ח מוולוז'ין, פעם יגע יגיעות רבות, על הבנת מאמר אחד בזוהר הק' בעיניא דר"ח, במשך י"ב

התורה הקדומה
6:58
התורה הקדומה
8:09
התורה הקדומה
8:41

שבועות, ולא עלה בידו לפרש לאמיתו, עד שפעם ביום ראשחודש בעומדו להתפלל תפילת ר"ח, בפעם אחת נפל במחשבתו פירוש המאמר בשבעה אופנים. (שם) "מה אהבתנו תורתך" עמ' 22-21

התלאות הרבות שהיו מנת חלקו של מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל, ראש ישיבת פוניבז' במלחמת העולם הראשונה לא מנעו ממנו להתמיד בלימוד התורה, וגם בהיותו בורח על נפשו, עשה רק דבר אחד: למד ולמד ולמד... שום דבר אחר לא עניין אותו. פעם ישב בביהמ"ד בסלוצק, ונכנסו חיילים רוסים לעשות בקורת, הוא לא ידע שהם נכנסו, ולא ידע שיצאו, רק אחרי כן סיפרו לו. פעם סיפר שלמד 200 פעם בבא בתרא. ואיך עושים זאת? הוא אמר שמיום ראשון עד יום חמישי, חמישה ימים בשבוע, בבוקר ובערב, ביום ובלילה, למד ולמד עוד דפים וחזר וחזר. ואח"כ בימים שישי ושבת חזר על הכל עוד פעם. (פניני רבינו "האבי עזרי"י, עמ' מ"ו)

רבי חיים זייציק זצ"ל שהיה יושן בחדר עם מרן הרב שך זיע"א בשיבה בלונניץ בתקופה שהגיד שם מרן שיעוריו, סיפר ששבועות ע"ג שבועות, לא שם לבו לשום דבר חוץ מתורה. והעיד רבי מרדכי קרסמן זצ"ל (בעל "מנחת מרדכי") שזוכר מתקופת פ"ת, שהיה מרן זיע"א עוסק כל היום בגי' דברים: תורה, תורה תורה... (שם, עמ' כ"ה).

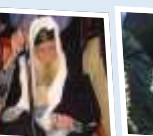
הרב שך לפני כ-70 שנה התכנסה אסיפה של כמה מגדולי ראשי הישיבות, בביתו של מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר, ודנו בדרכי הלימוד ובשיטות לחנך את צעירי הצאן לשקידה בתורה שתביא אותם לגדלות בתורה. בצד, רכון על גבי גמרא, ישב האברך הצעיר הרב שך, שקוע בתלמודו כשאינו בעולמו אלא הוויות דאביי ורבא. כל אחד מראשי הישיבות אמר דעתו ובנושא הנדון עד שקם המארח בעל ה"אבן האזל" והצביע לעברו של מרן הרב שך זצוק"ל השקוע בתלמודו ואמר: "הנה, זו השיטה! כך גדלים בתורה!" (הרב ח. שר "במשפחה" גליון זיכרון אחרי מיטתו, חשוון ס"ב)

אהבת התורה והעמל והשקיעות בה של גדולי ישראל מגיעים לדוגמתו:

דבקות בתורה ללא גבול! עובדות נפלאות מדבקתו הגדולה בתורה של מרן הגה"צ רבי עזרא עטייה זצ"ל! מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל היה מספר על מרן הגאון רבי עזרא עטייה זצוק"ל, שפעם אחת היו הוא והחברותא שלו (ארבעה היו לומדים אז ביחד) כשלמדו איזה מסכת התקשו באיזה תוספות וכל אחד אומר סברתו, בינתיים הגיע זמן האוכל בצהריים והחליטו ליטול ידים ולאכול, בזמנם כל אחד הביא מביתו פיתה מהולה בשמן זית וזעתר, וזה היה מאכלם, אחר שובם מליטול ידיים, כל אחד יושב במקומו וחושב על הסוגייה שלמדו, מרן הרב עזרא עטייה התיישב וכל מעיניו היו בגמרא שבוגיית שלמדו והוא לא שם לב, ובמקום לקחת הפיתה ולברך המוציא, לקח חתיכת עץ שהייתה על השולחן וברך המוציא... ואחרי רבע שעה שמנסה לאכול, ולא יכול, אמר לחבריו: אינו יודע מה קרה לפיתה שלי היום שהיא קשה, אז חבריו נתנו לו להבין שפשוט במקום הפיתה לקח חתיכת עץ ורק אז ראה והבין מדוע הפיתה היום קשה מאוד....

שכחתי כי היום אני מתחתן

עוד סיפר מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל, (זאת שמעתי גם מפני מרן הגאון רבי עזרא עטייה זצוק"ל) שביום חתונתו שנערכה אחרי הצהריים. כשעה לפני החופה בא אליו ידיד נפשו מרן הגאון רבי יעקב עדס זצוק"ל וראה כי רבי עזרא לומד כרגיל, ניגש אליו ואמר לו, ר' עזרא מדוע אינך מתכוון לחופה, אז ענה לו ר' עזרא זצ"ל, פשוט שכחתי שהיום אני מתחתן אחרי שהייתי שקוע באיזה סוגיה קשה, ושאל ר' עזרא את ידידו ר' יעקב ואיך אעשה עכשיו ללכת לבית ולהתלבש וכבר מאוחר, אז נתן לו הגאון רבי יעקב עדס זצוק"ל את מעילו בהשאלה כדי שיוכל לבוא לחופה לבוש כחתן יוצא מחופתו. וזה סיפר לי אני המתחרה הרב יעקב עדס זצ"ל הלך בכיוון ההפוך.... ופעם ר' עזרא זצ"ל יצא מהישיבה וכרגיל היה שקוע בתלמוד ובמקום שילך שמאלה לביתו שהיה גר כמאה מטר מהישיבה בשכונת גאולה, הלך ופנה לצד ימין והתרחק מביתו ושני תלמידים הלכו אחרי הרב מבלי שירגיש כי רצו לדעת לאן הולך מרן הרב, משהתרחק מאוד החליטו אותם התלמידים לשאול את מרן הרב לאן פניו מועדות, אז אמר אני הולך לביתי, אז נודע לו שהוא בכיוון אחר לגמרי וזה מרוב דבקות בלימוד תורה עד יומו האחרון. זיע"א. (מתוך הספר מעשה ניסים ח"ג להגאון בנש"ק הרב מוגרבי שליט"א) (מתוך גליון "עקבתא דמשיחא" גליון מסי' 308 טבת התשע"ב)

שבת שלום ומבורך

המשותק ברגליו התפלל ודמע ברשב"י והתהלך כאחד האדם
 בשנת תשכ"ג אירע אסון פתאומי לאדם, איש בריא היה, עובד בתחנת דלק במרכז הארץ, יום אחד התעלף באמצע העבודה, ונשאר משותק ברוב גופו. הרופאים המטפלים בו בבית החולים עשו מאמצים לרפא אותו, ברם לאחר שנתיים עדין לא חל שום שנוי במצבו. הוא החליט שישועות אינה בידי אדם, וגמר בדעתו לנסוע למירון ולהתפלל אצל רבי שמעון, שאולו תבוא רפואתו בזכות רשב"י. הוא הגיע עם חבריו ברכב בימי אלול תשכ"ה. היתה שם קבוצה של בחורים מירושלים שראו אותו ודברו אתו. אחד מהם -רבי אהרן לבל- ספר לנו את המעשה. כל יום האיש ישב בכסא גלגלים ליד הציון של רשב"י ובנו רבי אלעזר, ושפך את תפלתו בשברון לב ובדמעות שליש. לאחר כמה ימים הוא ניסה לקום מהכסא, ולפלא פלאים לעיני הקהל, התחיל לפסוע פסיעות ראשונות בלי סיוע!

ארבעים שנה סעודת הילולה לרשב"י שריפא אותו

לפני כיוכל שנים, אברהם חדד, תושב קסטל, התחיל לעבוד כקבלן. במשך שנים בנה דירות והקים בנינים. יום אחד כשעסק בעבודתו כהרגלו, נגזר עליו מן השמים שיפול מגובה ארבע קומות. בטפול נמרץ בבית החולים נצלו חייו, אך הוא נשאר משותק בכל גופו. לאחר שנתיים שלא חל שום שינוי במצבו, חשבה אשתו על רעיון חדש. היא נדרה נדר להשם: אם הקב"ה ירפא את בעלה, היא תעשה סעודת הבראה בל"ג בעמר לכבוד רבי שמעון בר יוחאי. מיד בצאת דבריה, השתנה מצבו עד אשר התאושש אברהם לגמרי. כך שמחו משפחת חדד שנה אחרי שנה בעריכת סעודה גדולה לכבוד התנא האלקי. כאשר אברהם הגיע לשנות הגבורה, קפצה עליו זקנה ומצב בריאותו הדרדר. בערב ל"ג בעמר אמרה אשתו שהסעודה תתקיים כרגילו אפילו שאברהם אינו יכול להשתתף. כמה שעות לאחר הסעודה אברהם נפטר לבית עולמו, בשיבה טובה. ארבעים שנה חי אברהם בנס, בזכות רבי שמעון, ולא במקרה נזר עליו ההפטר בל"ג בעמר!

התפלל וקיבל את השידוך

רבי יונה לבל, הידוע בדור הקודם כמי שניהל חלוקת שתייה חינם במירון, התגורר בירושלים. בבחרותו הוא מאד בקש לקים את דברי חז"ל – שהם גם מנהג ישן של עיר הקדש- להתחתן עד גיל עשרים. ברם, השידוך המתאים עדין לא נמצא ונותר חודש אחד עד ליום הולדתו העשירי. כיצד אפשר גם לסכם התנאים וגם לעמוד תחת החופה בנסע כה קצר? אולם רבי יונה לא התיאוש! בשנתו שלשה שבועות בלבד, נזע רבי יונה למירון לשפך את תפלתו לפני בורא העולם במקום הקדוש הזה. כל אותו הלילה הוא התפלל ליד ציון הרשב"י, קרא את כל ספר תהלים, התחנן בכל לבו ובקש את בקשתו האישית. למחרת הוא חזר לירושלים... ובחשדי השם זכה לבנות בית נאמן בישראל לפני יום הולדתו העשירי!

שמן משחת קודש של המדורה -רפואה

פעם לפני כשמונים שנה, בא איש אחד עם בתו לקבל ברכתו של האדמו"ר מטשורטקוב, רבי ישראל פרידמן, הידוע כבעל מופת. בתו שהגיעה לפרקה סבלה מעוות בפניה. הם נכנסו ובכו לפניו. גם האדמו"ר בכה ואמר לאבי הנערה: "מה ביכולתי לעשות?" בסוף הם יצאו מבית האדמו"ר והתחילו ללכת לדרכם. לפתע פתח רבי ישראל את דלת ביתו וקרא להם לחזור אליו. "נוכרתי עתה" הסביר האדמו"ר "שיש לי שמן זית ששלחו לי מההדלקה במירון שהשתמשו בל"ג בעמר. קח את השמן המסוגל הזה ותמשח אותו לבתך, והקב"ה יעזור". כך עשה ולאט לאט נתרפאה! **הסיפורים מהספר "ואמרתי כה לחי"**

רבי ישעיה הלוי הורביץ, בעל השל"ה, שעלה לאר"י בשנת שפ"ב, מספר לבניו על תוכנית ביקרו בציון הרשב"י, ומוסיף "אקח הזוהר, כי כמה נסים יאירעו שם, כי צרכים ללמוד הזוהר באימה ובריאה ובדקות גדולות, ואחי"כ לשמוח הלב שמחה רוחנית, ולא שום אבילות ועצבות, כי באלה חפץ רשב"י והוא בדוק ומנוסה".

הרשב"י מגן בזמן רעידת האדמה

כסיפורו של ר' יוסף סופר בעל "עדות ביהוסף" על הנפלאות שאירעו בימיו במקום קדוש זה. בימיו אירעה רעידת אדמה גדולה בצפת: "וכשיצא הרעש על הארץ [בחדש חשון תקכ"ב] באו כל הישמעאלים והערלים שבאותו מקום, לזה הבנין של רשב"י ז"ל, והדלת היתה סגורה וצעקו כולם כאן, ופתחו פיהם: "רבי שמעון, רבי שמעון, מאחר שאתה אדם גדול בעולם וחשוב, וגם שמענו מפי אבותינו מחשיבותך, וגם בעיינינו אתה חשוב, פתח פתחך", ומיד נפתחה הדלת מאליה, והלכו כולם לפנים, וגם הבתים שלהם ונשיהם ניצלו, ולא היה להם מהיק כלל, ועכשיו הוא, רבי שמעון, חשוב בעיניהם מאוד ביותר".

בהמשך האגרת הוא חוזר לענין זה, שכן לאחר חדשים מספר היתה רעידת אדמה נוספת: "כשהיה רעש שני [ו' כסלו] ברחו כולם היהודים וערלים וישמעאלים, לבנין של רשב"י ז"ל ככפעם הראשונה, וכשבאו קרוב לשם ראו כולם שהבנין כולו הגביה והתנשא את עצמו למעלה וקפץ באויר כמו אדם מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, וכיפה מלמעלה של זה הבנין, התחלקה לשני חלקים, לחצאין, והיו פתוחים לשנים. כיון שראו זאת נפלה חרדה גדולה עליהם, ונתחלחלו מאד ופתחו כולם וצעקו "רבי שמעון רבי שמעון, אם הבנין שלך כל הוא, מה יהיה סופנו עמנו?" וזה היה יותר מחצי שעה, ואחר כך שקטה הארץ שקט הרעש ועמד הבנין על מקומו, והכיפה של מעלה שנתחלקה לשני חלקים, ותחברה יחדיו כנראשונה ולא היה להם היזק כלל, והאנשים שבאו לשם ראו הנס הגדול בזה הבנין, בחוף ובפנים, אם יש איזה סימן או חריץ בבנין, ולא נמצא כלל שום סימן או סדק בחומה, שהיתה כנראשונה

נפל מגובה שש קומות ומצבו היה קרואי קם לתחיה והבריא באותו יום
 ואספר נס גדול, אשר קרה בים ההוא אשר עינינו ראו ולא זר, ויהי בעלות כל העדה הקדושה, אנשים בנים חסידים של המדרש של התנא רשב"י להתענג ולהביט בהילולא, ויפול ילד כבן חמש שנים מגג העליה, והגג היה גבוה כמו שלושים אמה, והילד נפלו לארץ היה כמו מת ממש, ובהיוודע הדבר לקהל ויספקו כף, באמרום **מת הילד, ואביו הולך ובוכה על בנו, ויצו רופא אחד אשר היה שם כי יקיזו דם לילד, ויחי הילד והתחיל צועק "הוי אביו"**,

ובהישמע בכי הילד וישבו כל העם לשמחתם... והקדוש ברוך הוא שלח רפואה שלמה לזה הילד, עד כי למחר נעשה בריא אולם ממש, והיה שמח בתוך קהל ועדה עם אביו, אז ידעו כולם, כי רק בזכות התנא אלוקי נתרפא הילד לבל תושבת שמחתו".

פקידת עקרות לאחר 14 שנה בזכות התרומה לע"נ הרשב"י

אף רבי יהודה ליב מפולטישן בעל "שו"ת מהרי"ל", מזכיר בתיאור ההילולה: ממשמע אזניו וממראה עיניו: "והנה בהשמחה ראיתי בעיני, שהיו שני אנשים שהיו להם משקה, והיו מבקשים מכל אחד להתקבד במשקה שלהם". לשאלתו על מה ולמה סיפור בעצמם כי **שניהם זקוקים לפקודה** ממרום אולם בע"ה נושעו לאחד מהם נולד ילד ראשון **ארבעה עשר שנים** לאחר נשואיו, ואילו לחבירו נולד הבן הראשון **עשר שנים** לאחר נשואיו.

כיצד נפקדו? בשמחת ההילולה הכריז האחד בקול: "אני מנדר שמונה עשר ראטייל משקה על שמחת רשב"י ל"ג בעומר, יהי רצון מלפני אביו שבשמים, שיעזור לי ה' בזו השנה ויפקדני בבן זכר". כל העם ענו בקול ואף חברו הצטרף אלו בברכתו "אמן". בשנה ההיא נתעברו רעיותיהם וילדו להם בנים, ובשנה זו הגיע זמן התגלחת לשני הילדים והם שילמו נדרם ועלו למירון להודות לה' על שפקד אותם בזכותו של אותו צדיק, ולערך שם את התספורת הראשונה לילדיהם.

הפליג בעל "הילולא דרשב"י", התובע "מי שדר בארץ ישראל צריך ומצוה היא ליסע על ל"ג בעומר למירון, להיות שם על ההילולא רבתי ובודאי יושע שמה בכל משאלות לבו לטובה".

"הרבה מאד סיפורים מעשי נסים יסופרו ממירון עד אין שיעור והכל אין חידוש לנו, כי הוא נקרא בעל הנס, כמו שמצינו (במסכת מעילה י"ז ע"א) שקראוהו "מלומד בניסים"

המושל העריץ מת בתפילה ברשב"י

לרבי חיים שאול דוויק הכהן, מגדולי המקובלים בירושלים, הגיעה אגרת מקהילה אחת בחו"ל ובה סופר כי מושל עירם מציק מאד ליהודים והם ביקוש הימנו להתפלל למענם. רבי חיים שאול נענה לבקשתם, ולשבת של "סליחות", נסע למירון בלויית עשרים מתלמידיו, ובכל יום היו עורכים "הקפות" סביב הציון הקדוש של רבי אלעזר, כמנהג המקובלים, עם ארבעה מינים ישנים, שקיימו בהם את המצוה בשנה שעברה".

בשובו לביתו בעיר הקדש עם בני החבורה מצא רבי חיים שאול על שלחנו מברק מאותה קהילה בה הם מבשרים לו כי המושל העריץ מת לפתע, וליהודים היתה אורה ושמחה.

זרק את הקביים למדורת רשב"י והבריא ברגליו

נביא כאן מעשה נפלא שנשלח במכתב בשנת תשע"ז. וכה כתוב שם: "מעשה שהייתי עד לו, אות ומופת שאירע בזכותא דרשב"י בל"ג בעומר, לפני יותר מחמישים שנה, בשכונת הורנשטיין בירושלים, בעת הדלקת המדורה ע"י חסידות באיאן. שנה לפני אותו ל"ג בעומר נפצע אחי אנושות בתאונת דרכים בנסיעתו מצרפת לשווייץ, כשהרכב בו נסע וישב ע"י הנגה, התדרדר במורד הר גבוה עד לתהום. בחסדי שמים הועבר עוברי הדרכים את אנשי החלצה' שהוכרו לחתוך את דפנות הרכב ע"מ לחלץ ממנו את הנוסעים שהיה גופם דחוק בתוך הרכב. הללו הובילוהו לבית החולים, שם היה נתון לחסדי גויים נוצרים שונאי ישראל (אין כאן המקום להאריך בנסיונות שעברו עליו כאיש יהודי חרדי בודד יחיד במצב נורא...) בחסדי ורחמי שמים נחלץ האח לאיטו ממצב סכנה עד שהיתה מציאות ואפשרות להעבירו לשווייץ - קרוב לבני משפחתו וצאצאיו.

עברה שנה, ולקראת פסח זכה לעלות לארץ הקודש עם ב"ב ומשפחתו לחוג את חג המצות בא"י, ונשאר שם לזמן ארוך. השמחה בין בני המשפחה גאתה וגדלה - לראותו חי וקיים ומדדה על רגליו בעזרת קביים (אחרי שרופאים מומחים גדולים מאד החליטו בחדשים הראשונים אחר התאונה, שכדי שהוא ישאר בין החיים חייבים לכתות את שתי רגליו ל"ט).

בליל ל"ג בעומר הביאו את אחי להדלקה הני"ל, והנה, אחר שזקני החסידים יצקו שמן והעלו את להב האש, מתוך שירה ושמחה וריקודים - "לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי... לכבוד התנא האלוקי **רבי שמעון בר יוחאי**"... והנה, אחי העומד לידי כשהוא נשען על הקביים, ואף אני תומך בו, ולפתע הוא אומר לי בלשון נחרשת, הנה אנוכי הולך וזורק את הקביים בתוך המדורה... אני ענית לעומתו בקול נחר ותקיף - שלא דרכי - ח"ו, אל תעשה כך! אבל, בטרם סיפק בידו להשיב לי, אזר אחי אומץ, התקרב בכוחות עצמו ללהבות האש, כשאני ממהר אחריו - מתוך אחריות, ועד שקרבתי אליו נשתתקו כלי הזמר בראותם איך שהוא באמונתו התמימה זורק אחד מהקביים אל האש... ובתוך כדי דיבור זורק גם את השני בכך לא לו ללשונית האש אשר אכלו אותם בתוך כמה רגעים, ונאבדו הקביים מן העולם. ומיד החל בכוחות אדירים להשתמש בגלגלו ולהלך בהן - כשלפי דעת הרופאים היו רפויים מבלי שיהא יכולת לרפאותן - ועד היום הינו מהלך כאחד האדם... והאמת נאמר, שאם היה נמלך מתחילה לכך היו מורים לו לעשות כך, אבל זאת למדנו, על תוקף וחוזק האמונה בכוח דרשב"י שמעמיד את האדם על רגליו.

אגב, אותו יהודי הבטיח ליושב במרומים, שכשיתרפאו רגליו ירקוד בהן לשמח חתנים בחתונתם - ועד היום ההבטחה מתקיימת ברגשות הודיה. (הסיפור מבאר הפרשה ל"ג בעומר תשע"ח)

בציון הלל ושמאי מתפללים ויוצא מים

מדור לדור יסופר על הנסים והנפלאות שנעשו במירון, בזכותו של אותו צדיק הרשב"י, שהכריז בשעתו: "יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדין", וכדברי ר' יוסף סופר באגרתו "עדות ביהוסף": "וכיסיפו לי מעשים נפלאים מזה המקום קודש.תלמידו של הרמב"ן, שעלה לאר"י בעשרות השנים הראשונות לארץ הששי, ובקונטרסו "תוצאות ארץ ישראל" רשם פרטים על קברי התנאים והצדיקים בארץ הקודש, מתאר את ההתאספות ההמונית לתפילה, במערת שמאי והילל במירון: "שם מתקבצו כל ישראל והישמעאלים בבחס שני, וישראל מתפללים שם, ואומרים שם מזמורים, וכשהם [רואים] יוצאים מים בתוך המערה, וכולם שמחים כי הוא סימן שתתברך השנה, והרבה פעמים שלא נמצאו שם מים, ובעת תפלתם היו נראים המים כחרף עיניו".

[א] דעת השולחן ערוך שאין החזן מקרה את המילה "יברכך" בברכת כוהנים אלא הכוהנים מתחילים מעצמם ויש חולקים שכתוב "אמור להם" שחייב החזן להקריא את ברכת הכוהנים ועל פי הסוד חייב החזן לומר גם את המילה יברכך [ה"ע- ראו להקריא גם את המילה "יברכך"]

[ב] אם אין כהנים או אין הזמן ראוי לניכ, אז השליח ציבור אומר ברכנו בברכה וכו', ואין הציבור עונים אמר הפסוקים, אלא אומרים כן יהיה רצון, אחר כל פסוק, וכתב בחסד לאברהם מנהג ותיקין לומר אחר פסוק א' כ"י בזכות אברהם, ואחר פסוק ב' כ"י בזכות יצחק, ואחר פסוק ג' כ"י בזכות יעקב ובזכות משה ואהרן ויוסף ודוד :

[ג] שאומר השליח ציבור "יברכך" יהיה לצד ההיכל, וישמרך" לצד ימין, ייאיר ה' פניו" כלפי ההיכל, "אלך ויחונך" לצד שמאל כ"כ בחסד לאברהם, ובנו כתב שצריך לנהוג כך "יברכך" לצד ימין שלו, "יאיר" לצד שמאל, "ישא" לצד פניו וכן המנהג ירושלים ת"ו וכן נוהגים בקהל חסידים בבית אל, והרב מני נוהג כחסד לאברהם וכתב שכן נוהגים החסידים בבית א-ל וכפ החיים פלאג, כתב שתיבת יברכך וכו' לצד ההיכל, וישמרך לצד ימין, יאר לצד ההיכל, אלך ויחונך לצד שמאל, ישא לגג ההיכל, וקו האמצעי שהוא גופו :

[ד] כהן שאין בו אחד מהדברים המעכבים ואינו עולה לדוכן ביטל מצוות עשה, וחשוב כעובר בשלשה עשה אם היה בבית הכנסת בשעה שקרא החזן כוהנים, או אם אמרו לו בפירוש לעלות או ליטול ידיו, וכל כהן המברך מתברך מפי עליון וראוי לעשות נשיאת כפים בכל יום, שמביאה שפע לעליונים ולתחתונים ויש בו סודות גדולים :

[ה] הכוהנים עומדים לברך על האצטבה שליד ההיכל, והעומד בקרקע ההיכל, הרי זה משה מדברי חז"ל: [ה"ע - בדעיבד אפשר לעמוד בקרקע ההיכל]

[ו] לא יעלו הכהנים לדוכן במנעלים ואפילו העשויים מבגד: [בחוף לארץ העולים עם מנעליהם, יש להם על מה לסמוך בדוחק]

[ז] אף על פי שנטל ידיו בבוקר, חוזר ונוטל קודם ברכת כהנים טילה גמורה עד הפרק שהוא חיבור היד והזרוע [ה"ע- גם בניפרו ותשעה באב, ובמקום הצורך יכול לסמוך על הנטילה בבוקר עם בשר ימים] הלוי נוטל ידיו, וקודם יטול הלוי את ידיו, ואם לוי נוטל להם בכור מאם, ואם אין בכור יטלו בעצמם ולא על ידי ישראל, אם הלוי הוא תלמיד חכם אינו ראוי ליטול לכהנים אפילו אם מקצתם תלמיד חכם ומקצתם עמי הארץ, וכל שכן אם כולם עמי הארץ ויחייב מיתה בידי שמים אם יטול להם, ואף שיש מתירין את שוא"ת עדיף, ואפילו יש שם לוי אלה הוא :

[ח] כהן ירא שמים ישמור ידיו משעת נטילתו שחרית שלא יליגע במקומות המכוסים בגופו, שאם נגע יש ספק שצריך לחזור ולברך כשנטל ידיו לברכת כהנים, ויש אומרים שצריך מים טהורים שלא נשתנו מבריתן וכח גברא כדן נטילת ידיים, וידע שצריך שיהיה תכף לנטילה ברכה, על כן יזהר היכא דאפשר שלא ישעה כדי הלוח כ"י אמה בין נטילה לברכת כהנים :

[ט] שיתחיל שליח ציבור "רצה" כל כהן שבבית הכנסת יעקור ממקומו לעלות לדוכן, ואפילו עומד בהיכל יעקור רגליו ברצה, ואם לא עקר רגליו קודם שסיים שליח ציבור רצה לא יעלה לדוכן ואפילו אם עלה ירד, ועקירה מביטו כדי לבא לבית הכנסת לא שחיבה עקירה לענין ברכת כהנים, ולכן אם הגיע לבית הכנסת אחר שסיים שליח ציבור רצה לא יעלה לדוכן, רק אם היה העקירה מביטו כדי לעלות לדוכן, אז יוכל לעלות אפילו אם הגיע לבית הכנסת אחר שסיים שליח ציבור רצה, וסיוס רצה הוא כשאמר המחזיר שכינתו לציון :

[י] אם ציבור המתפללים הם שמונה ישראלים ושלשה כהנים, שנים מהשלשה כהנים רוצים לצאת חוץ לבית הכנסת בזמן נשיאת כפיים ואם יצאו השנים לא ישרא בה"כ אלא תשעה, יצאו קודם שיתחיל שליח ציבור רצה, וישארו בחוף וכשיתחיל בברכת מודים יכנסו לבית הכנסת כדי להשלים המנין, ויעשה הכהן הנשאר בבית הכנסת שעקר רגליו ברצה נשיאת כפים לבדו, והשנים אין נושאים כפיהם כיון שכנסו אחר ברכת מודים ולא עקרו רגליהם ברצה [ה"ע חולק, אינם צריכים לצאת] :

[יא] אם התחיל שליח ציבור תפלת החזרה בעשרה, ויצאו מהם קודם ברכת כהנים שלא נשאר עשרה, יאמר השליח ציבור אחד ואחד ברכנו בברכה המשולשת דברכה זו שייכה לתפלה וכיון דהתחיל בעשרה גומר הברכה

[יב] כשעוקר הכהן רגליו לישא כפיו יאמר ליקבה"י וכו' הנה אנכי מוכן ומזומן לקיים מצוות עשה לברך את ישראל ברכת כהנים בעשיאת כפים, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולהמשך שפע וברכה לכל העולמות וכו', וכשעומדים הכהנים על הדוכן לאחר שענו מודים דרבנן, אומרים ירמ"י אחד ואחד שתהיה ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל ברכה שלימה ולא יהיה בה מכשול ועון מעתה וע"ע, ומאריכין בתפילה זו עד שסיים השליח ציבור ולך נאה להודות, כדי שתהיה עניית אמן של הקהל על שניהם :

[יג] נושאים כפים גם במקום שאין ספר תורה ובכל מקום שמתפללים וכשעולים לדוכן עומדים פניהם כלפי ההיכל, ואם הם שנים גדולים או יותר קורא החזן כהנים, ואם כהן אחד אינו קורא לו אלא הוא לבדו מתחיל בברכה: [א.ה. כשיש רק כהן אחד יתחיל החזן יברכך גם לדעת מרן שהכוהנים מתחילים יברכך] [יד] לדעת האר"י ז"ל יגיביו ידיהם למעלה מכתפיהם שיהיו ידיהם כנגד ראשם ממש ומגביהין יד הימנית קצת למעלה מהשמאלית, כדי להבגיר מדת רחמים על מדת הדין, ופושטין ידיהם, וחולקין אצבעותיהם לעשות חמישה אוננים, בין ב' אצבעות לשני אצבעות אונני א', ובין אצבע לגודל, ובין גודל לגודל ויהיה תוך כפיהם כנגד הארץ, ואחורי ידיהם כנגד השמים זוהי דעת מרן שצריך חמישה אוננים, ולדעת הזוהר הקדוש מחברים בין שני הגודלים ויש עושים כדעת מרן ויש כדעת הזוהר [ה"ע - יש אומרים שיגיביו ידיהם עד הכתפיים, והנוהגים כאר"י ז"ל

יש להם על מה לסמוך:

[טו] כשעומדים השם בברכת כהנים יענו הצבור ברוך הוא וברוך שמו, וכן המנהג ואין לשנות, ואחר גמר כל פסוק עונים הציבור אמן, ואין עונים אמן עד שתכלה ברכה מפי הכהנים, אבל השליח ציבור אינו עונה אמן אחר ברכה של כהנים, ואפילו אחר ברכת לברך את עמו ישראל באהבה לא יענה השליח ציבור אמן. ואפילו דמוכס לו שלא יתבלבל [ה"ע - יחיד שהגיע ל"לך נאה להודות" יענה אמן על הברכה ועל הפסוקים]

[טז] כשעולים לדוכן יהיה פניהם כלפי ההיכל, ובעוד פניהם כלפי היכל מתחילים לברך אשר קדשנו בקדושתו וכו', מחזירים פניהם כלפי העם ומסיימים באהבה, שסיום הברכה יהיה כלפי העם, וכשמתחיל שליח ציבור שים שלום מחזירים פניהם כלפי ההיכל, ולא קודם, ואז אומרים ריבון העולמים עשינו מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל ואין מסיימין הפסוק הזה, ויאריכו בתפלה זו עד שסיים השליח ציבור שים שלום כדי שיענו הציבור אמן על שניהם, ובר"ה ויום הכיפורים שמאריכין לא יתחילו לומר ריבון עד לבסוף כדי שסיימו עם הקהל ביחד, ואין הכהנים רשאים להחזיר פניהם עד שיתחיל שליח ציבור שים שלום, ואין רשאים לכוף אצבעותיהם עד שיחזרו פניהם ואין רשאים לעקור משם עד שיענו הציבור אמן אחר ברכת שים שלום, וכשמחזירין פניהם בין בתחלה בין בסוף לא יחזרו אלא לברך ימין [יז] אין קורא השליח ציבור כהנים אלא עד שיכלה אמן של דרך נאה להודות מפי הציבור, ואין הכהנים רשאים להתחיל ברכת אשר קדשנו עד שיכלה דבור קריאת כהנים מפי הקורא, ואין רשאים להתחיל יברכך עד שיכלה אמן מפי כל הציבור אחר באהבה, ואין רשאים להתחיל בשום תיבה מן ברכת כהנים עד שתכלה התיבה מפי המקרא, ואין הציבור עונים אמן עד שתכלה הברכה מפי הכהנים :

[יח] נכון להשתדל שלא יהיה כהן שליח ציבור בשחרית ומוסף, ואם השליח ציבור כהן אם יש כהנים אחרים לא ישא כפיו, ואם אין כהן אלא הוא ומוכס שיחזור לתפלתו בלא טירוף הדעת הרי זה נושא כפיו, כיצד יעשה יעקור רגליו בעבודה, ויאמר עד ולך נאה להודות ויעלה לדוכן ויברך ברכת כהנים [ה"ע - אם חושש שמא יתבלבל יברך בתיבה], ואם הציבור כולם לפניו יברך אותם במקומו ויקרא לו אחר את ברכת כהנים, ואחר כך יסיים שים שלום, וכל היכא שיש כהנים אחרים דאמרין שהשליח ציבור לא ישא כפיו צריך שיהיה עומד במקומו ושותק, ואדם אחר יעמוד אצלו ויקרא את הכהנים, והשליח ציבור שותק עד התחלת שים שלום :

[יט] בשעה שהכוהנים מברכים את העם יהיו פני העם כנגד הכהנים ולא יביטו בכוהנים ולא בשום דבר אחר, והיה עיניהם סגורות ולא יסיחו דעתם במה דברים אמורים, ויהיו כמו שעומדים בתפלה, ויתכוננו לברכה, ועם שאחורי הכהנים אינם בכלל הברכה, וכן העומדים בצדדים כל שאין עומדים באויר אשר מפניהם ואילך אינם בכלל הברכה, אבל אותם העומדים בצדדים של האויר שלפניהם הרי אלו בכלל הברכה, דלא בעינן לפניהם ממש כי אם על צד היורד טוב היכא דאפשר, ואם אחד נכנס לבית הכנסת לבקש איזה דבר, או עובר אורח ממקום למקום ומצא הכהנים מברכין ברכת כהנים, יעמוד וישמע ברכת כהנים ולא יצא עד שסיימו ברכת כהנים, ואם הוא כהן וכבר נשא כפיו באותו היום, ובא לבית הכנסת זו ומצא ציבור שלא הגיעו לברכת כהנים, יכול לישא כפיו פעם אחרת :

[כ] כהן שלא התפלל עדיין ומצא ציבור מתפללין אם אין השעה עוברת נשא כפיו ואין התפלה מעכבתו, ואם אמרו לו עלה צריך לעלות אפילו השעה עוברת לו, דנשיאת כפים דאורייתא ותפילה דרבנן :

[כא] כהן הקורא קריאת שמע והרגיש דהשליח ציבור מוכן להגיע לברכת כהנים, ימהר קודם הקריאת שמע שקרא בה גם בדרך הליכו לעלות כדי שסיים אותה קודם שיתחיל לברך, ואם הרגיש בזה בעודו בברכות קריאת שמע, ימתין שם שבין הפרקים ולא יתחיל בקריאת שמע עד שיברך ברכת כהנים ואם לא הרגיש אלא עד שהתחיל שליח ציבור הרצה והוא כבר התחיל בקריאת שמע, והוא כבד פה שאי... למהר לסיים הקריאת שמע קודם שיברך, יעקור רגליו בעבודה, ויסיים הפרשה שהוא עומד בה ויברך ברכת כהנים בין הפרקים של קריאת שמע, ואחר ברכת כהנים יסיים הקריאת שמע, אבל אם לא עקר בעבודה, אינו עולה לדוכן לברך : ואם הכהן עומד בתפילה לא יעלה [ה"ע] אם באמצע תפילת י"ח לא יעלה, אבל אם מתפלל יחד עם השליח ציבור ברצה יעקור רגליו ובסוף מודים יעלה לדוכן ויברך ואחר כך יחזור למקומו] :

[כב] כהן אבא יוצא מבית הכנסת כשקוראים כהנים, ואחר שבעת ימי אבלות ישא כפיו, ויש אומרים דאפילו בתוך שבעה ימי ישא כפיו ועליו תבא ברכת טוב, ומנהג ירושלים ובבל לעשות נשיאת כפים בבית האבל ורק כהנים האבלים לא נושאים כפים, וצריך שיכנסו קודם רצה לחדר אחר שבבית עד מודים, וחסידיו בית א-ל נוהגים לעשות נשיאת כפים בט"ב בשחרית, ובגדד לא נהגו [כג] אין עושין נשיאת כפים במנחה אלא רק בתענית ציבור, ודווקא חצי שעה קודם שקיעת החמה, כמו זמן תפלת געילה של יום הכיפורים מיהו אותם שעושים קודם שיעור הנוכר אין למחות בידם שיש להם על מה שישמוכו [ה"ע] אם נושאים כפיים מפלג מנחה קטנה יש להם על מי לסמוך אבל לפני כן אסור, בדעיבד אפשר בתוך בין השמשות] :

זוהר הקדוש ושומר פיו זוכה לרוח הקודש

וְתִלְבֵּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת, לֹא כְתוּב בְּגָדֵי מַלְכוּת אֲלֵא הַכּוֹהֵן לְשֹׁהַת־לְבָשָׁה בְּמַלְכוּת עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה, וְחַי לְבָשָׁה רֹחַ הַקְּדוּשָׁה מִהַ טַעַם זְתָה לְמַקוֹם זֶה? מִשּׁוּם שְׂשֻׁמְרָה פִּיהָ שְׁלֵא לְהִרְאוֹת דְּבָר. זֶהוּ שְׂפָתַיב (אֶסְתֵּר ב) אִין אֶסְתֵּר מְגִדָּת מוֹלְדָתָהּ. וְלְמִדָּתָהּ, כָּל מִי שְׂשׂוֹמֵר פִּיו וְלִשׁוֹנוֹ, זֹכֵה לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּרוּחַ הַקְּדוּשָׁה. וְכָל מִי שְׂשׂוֹמֵר פִּיו לְדָבָר רָע, הָרִי וְחַי אֲתוֹ דְּבָר רָע עָלָיו. (וּאֵם לֹא), הָרִי נִגְעִים אוּ צְרָעַת שְׂשׂוֹרְפִים נִקְחָשׁ עָלָיו, וְהָרִי מְפָרְשֵׁהוּ אֶסְרִי חֶלֶק הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הָהָא וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְאִף עַל גַּב שְׂהָם בְּמִקוּמָא אַחֵר, בְּעוֹלָם אַחֵר עָלָיו. זְכוּתָם עוֹמְדָת בְּעוֹלָם הָהָא לְדוֹרֵי דְזוֹרוֹת.

שאלה: שרה השאלה לרבקה געליים ששויים 1000 ₪ רבקה אבידה עגיל אחד שווי העגיל שנשאר כיון שאין לו בן זוג 300 ₪ האם צריכה לשלם לה רק 500 מחיר עגיל אחד או שצריכה לשלם 700 תשובה: כתב בספר והערב נא (במדבר) שיש בזה מחלוקת שיש מי שאומר שיכול לומר הרי שלך לפניך ולכן ישלם רק 500 ₪ ויש אומרים שחייב לשלם 700 ₪ ששומר חייב גם בגרמא ואינו דומה להרי שלך לפניך ששם סוף סוף הביא את החפץ בשלימותו אבל פה עגיל אחד הרבה לא שווה ללא העגיל השני

שאלה: ראובן אמר לחתנו שילמד עם בנו (שהוא נכדו של ראובן) תורה האם חייב לשלם לו על כך תשובה: אם חתנו עשיר פטור מלשלם שיכול לומר משהו אני בדך שכן אתה חייב ללמוד עם בנך או להשכיר מלמד ואם חתנו עני צריך לשלם לו (רמ"א פא"א) לדעת הש"ך (סי"ק ה) בעני חייב הוא לא מטעם נדר אלא שכן העני אינו יכול ללמוד עם בנו ולא להשכיר מלמד ממלא און חתנו נפטר ממה שהבטיח לו ורק כשיכול העני לשכור מלמד אמרינן שנתכוון לשטות בו גם בעני אבל הקצות והנתיבות השיגו וכתבו שהוא מטעם נדר לצדקה וא"כ תלוי בעני לעניין שיעור צדקה (פתחי חושן שכירות עמ' רג)

שכר לימוד התורה הוא לפי העמל

"אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו" רש"י: אם בחקתי תלכו. יכול זה קיום המצות כשהוא אומר ואת מצוותי תלכו שיהיו עמלים בתורה: בחקתי תלכו שיהיו עמלים בתורה: לפני לימוד התורה אנו מתפללים יהי רצון שלא יארע דבר תקלה על ידי וכו' (כפי שנפסק בשולחן ערוך סימן ק"י) בהמשך תפילה זו כתוב "הם עמלים (העוסקים במלאכה) ואנחנו עמלים הם עמלים ואינם מקבלים שכר ואנו עמלים (בתורה) ומקבלים שכר"

שואל החפץ חיים, הרי גם בעלי המלאכה מקבלים שכר מקבלים תשלום מהלקוח עבור עבודתם, אם כן מדוע נאמר הם עמלים ואינם מקבלים שכר? ותירץ החפץ חיים ללמוד תורה יש שכר על העמל של הלימוד ללא קשר לתוצאה של הלימוד, לעומת זאת, בעל המלאכה אין לו שכר על העמל אלא רק על התוצאה של העמל לדוגמה בעל נגריה כל שכרו הוא בתוצר המוגמר שהוא עשית הארונות מטבח וכדו' ואילו הזמן שעמל על עשית הארונות אין לו שכר ולא משנה אם לקח לו לעשות את הארון יום אחד או שבועיים השכר זהה.

ואם טעה במידות הארון כל עמלו הולך לטמיון, כיון שהשכר הוא התוצר הסופי ולא העמל, בתורה זה לא כך שני אנשים למדו דף גמרא לאחד למד והבין את הדף תוך חצי שעה והשני למד והבין את הדף במשך עשר שעות בוודאי האחד שלמד במשך עשר שעות שכרו גדול מהלומד במשך חצי שעה את הדף גמרא אע"פ שלשניהם ישנה את אותה תוצאה שהיא לימוד הדף. בשמים סופרים שעות ולא סופרים דפים. עמל התורה הוא החשוב

בספר "שמו אברהם" מובא מעשה בשני תלמידי חכמים שלמדו חברותא יחד כל ימיהם אלא שאחד היה עני והשני היה עשיר ושניהם הגיעו לעולם האמת לאחר מאה ועשרים. את התלמיד חכם העני פטרו אותו מלדת דין וחשבון. חשב החברותא של העני שהיה עשיר שגם אותו יפטרו מלדת דין וחשבון. אמרו לו בשמים שהוא חייב לתת דין וחשבון שאל אותם ומאי שנה מהחברותא שלי? הרי אני בדיוק כמוהו עסקתי בתורה אותם שעות, אותם ימים, באותה התמדה ובאותו לימוד? ענו לו זה נכון אבל העמל של התורה שלו והקושי ללמוד תורה אצלומתוך עוני היה קשה לאין ערוך מאשר לך אע"פ שלמדתם אותם זמנים. וכמו שמובא באבות דרבי נתן טוב אחד בצער ממה שלא בצער.

וכן רשב"י שלמד תורה מתוך קושי במערה נתעלה יותר מחמיו לפני כניסתו למערה חמיו היה יותר גדול ממנו בחכמה כפי שמובא במסכת שבת דף לג כאשר יצא רבי שמעון מהמערה שהחטא בו מפני השלטון הרומאים, שמע חמיו רבי פינחס בן יאיר, ויצא לקראתו. ראה רבי פינחס שגופו של הרשב"י מלא סדקים מפאת החול שיש בו שלוש עשרה שנה, בכה ואמר: אוי לי שראיתך בכך. אמר לו רשב"י: אשריך שראיתני בכך, שאילמלי לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך. ומבארת הגמרא, מהו כך שמצא בו? היתה פניה (קודם המערה) כשהיה רשב"י מקשה קושיא, היה רבי פינחס בן יאיר מתרץ לו תריסר תירוצים, ולאחר שיצא מהמערה כשהיה רבי פינחס בן יאיר מקשה קושיא, היה רשב"י מתרץ לו עשרים וארבעה תירוצים. [שבת לג, ב].

מסופר במדרש (רבה שמות פרשה נב פסקה ג) מעשה רבי שרבי שמעון בן חלפתא שפא ערב שבת ולא היה לו מאין להתפרנס, יצא לו חוץ פי העיר והתפלל לפני הא-לוהים, ונתן לו אגב טובה מן השמים, נתנה לשלחני (חלפן כספים) ופרנס אותה שבת, אָמְרָה אֲשֶׁתּוֹ מֵהֵיכָן אֵלּוּ, אָמַר לָהּ מִמָּה שְׁפָרְנָס הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמְרָה אִם אֵין אִתָּה אוֹמֵר לִי מֵהֵיכָן הֵן אֵיני טוֹעִימָת קְלוּם. הַתְחִיל מְסַפֵּר לָהּ, אָמַר לָהּ קֵד נִתְפַלְלָתִי לְפָנֵי הָא-לוֹהִים וְנָתַן לִי מִן הַשָּׁמַיִם. אָמְרָה לָהּ אֵיני טוֹעִימָת קְלוּם עַד שְׁתֵּאמַר לִי שְׁתִּזְכְּרָה מוֹצָאֵי שַׁבָּת. אָמַר לָהּ פֹּה, אָמְרָה לּוֹ אִתָּה רוּצָה שְׁיֵהָא שְׁלַחְנָךְ

חסר [בעולם הבא] וְשִׁלְחָן חֲבִירָךְ מֵלָא. וְהִלֵּךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהוֹדִיעַ מַעֲשֵׂה לְרַבִּי. אָמַר לוֹ לָךְ אָמַר לָהּ אִם שְׁלַחְנָךְ חֲסֵר אֵיני אֲמַלְאָנוּ מִשְׁלִי. הִלֵּךְ וְאָמַר לָהּ. אָמְרָה לּוֹ לָךְ עִמִּי לְמִי שְׁלַחְנָךְ תּוֹרָה, אָמְרָה לּוֹ רַבִּי וְכִי רוּצָה אָדָם לְחַבְרוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, לֹא כָל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם לְעַצְמוֹ, שְׁנַאֲמַר **[קְהֵלֵת יב, ה]**: כִּי הִלֵּךְ אָדָם אֶל בֵּית עֲלָמוֹ וְסָבְבוּ בְּשׁוּק הַסּוּפְדִים, לֹא כוֹתֵב עוֹלָמִים לְשׁוֹן רַבִּים אֲלָא כְּתוּב לְשׁוֹן יְחִיד מְשַׁמֵּעַ עַל אַחַד בְּעוֹלָמוֹ אִם כֵּן אֵיךְ תּוֹכֵל לְמַלְאוֹת חֲסֵרְנָנוּ אִתָּה בְּעוֹלָם אַחַר וּבְעָלֵי וְאֵני בְּעוֹלָם אַחַר וְקִיבֵל רַבִּי אֶת דְּבָרֵיהּ [קֶצֶת פֶּלֶא מִנֵּן יֵדְעָה יוֹתֵר מִבְּעָלָהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי עַד שֶׁרַבִּי חִזְרוּ בוֹ]. כִּינֵן שְׁשַׁמְעֵךְ כֵּן הִלֵּךְ וְהִחְזִיר. רַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ הֵנִס הָאֲחָרוֹן הֵיךְ קֶשֶׁה מִהָרִאשׁוֹן, כִּינֵן שְׁפִשְׁט יָדוֹ לְהַחְזִירוֹ מִיָּד הַמִּלְאָךְ וְיִטְלָה הֵימָנוּ, וְלִישׁ קֶשֶׁה מִשְׁמַיִם שְׁבַשְׁמִים נוֹתֵימִים וְלֹא מִקְבֵּלִים חוֹרָה [לְמָה שְׁאֵין מִתְּן שְׂכָרָה שֶׁל תּוֹרָה אֲלָא לְעוֹלָם הַבָּא, וּמְבַאֲרִים שְׁאֵין רַבִּי יְכוֹל לְהַשְׁלִים, כִּינֵן שֶׁרַבִּי לֵמַד תּוֹרָה מִתּוֹךְ עֲשִׂירוֹת וְאֵין הוּא יְכוֹל לְהַשְׁלִים אֶת מָה שִׁיחֲסֵר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן חֲלַפְתָּא כִּינֵן שֶׁלֵּמַד וְעִמַל בְּתוֹרָה מִתּוֹךְ עוֹנֵי. מוֹבָא בְּמִדְרַשׁ רַבָּה [בְּרַשִׁית פְּרָשָׁה יג פֶּסֶק ה'] "וְאִם אֵין לְעֵבֹד אֶת הָאֲדָמָה" לֹא נִבְרָא אָדָם אֲלָא לְעֵמֵל אִם זֹכֵה הוּא עֹמֵל בְּתוֹרָה וְאִם לֹא זֹכֵה הוּא עֹמֵל בְּאֶרֶץ אֲשֶׁרִיו לְאָדָם שְׁהוּא עֹמֵל בְּתוֹרָה

המשנה במסכת אבות (פרק ו, ד) אומרת: כך היא דרכה של תורה, פת במלח וסגור בלילה, ומים במשורה ושתה, ועל הארץ תישן, וחי צער תחיה, ובתורה אתה עמל. ואם אתה עושה כן, (תהלים קכח) אשריך וטוב לך. אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא:

כתב בספר מנורת המאור – (אות רמב) ואם הוא עמל בתורה, התורה מזמנת לו פרנסתו. אמר רב יצחק בר אבדימי: מנין זה דכתיב: יפוש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו (משלי טז, כו), כשהוא עמל בתורה, התורה עמלה לו במקום אחר.

מספר, בספר עץ חיים על הגר"ח מוולוז'ין כי פעם ישב הגר"ח מבריקס ללמוד תלמוד, וספר להם כי תחת ידו נמצא מקטב מהגאון רבי יואל סירקיש, בעל הבי"ח, כתבו רבי דוד הלוי, בעל הטי"ז, וכותב לו: זכני השם יתברך לעשות בך גדש של קייטי ליום טוב, ונחסר לי לגמר מלאכה אינה סוף, ונדע לך שיש לי אצלך ארבעה זהובים, והמה נצרכים לי פעת, ולכן אבקשך שתשלם לי, ומתארכבה זהובים תתן ששה גדולים לוונתך, שהיא בתי שתחיה, לקנות אגוזים ליום טוב ולשמן לבן.

הגאון רבי חיים מבריקס פשנה קורא את המקטב לפרקים בחג השבועות, היו עיניו זולגות דמעות והיה אומר: מזה יש להתבונן איך למדו תורה מתוך עני ודחוקות, והיו מספיקים עצמם ושמחים בתורתם.

גם למנו אברהם מספר בספר תולדות יהודי קאליש, שלפניו שפא אשה, נעשה מלמד כדי למצא את לחמו בצער ובדחק, ועד היום היו מצביעים על המרתף שבו גר. את ספרו שאת רבי חזקוני תורתו פתב בפחם על הקיר באין לו דיו וינר. יש מסרת אצל צאצאיו, שלמרות חלשתו הלך ברקל לפונא ומזמן לזמן כדי לענו בספרים שלא היו מצויים בקאליש. ולכן זכה שהוא מחשובי הפוסקים

על הגאון הקצות החפץ חיים, שהיה כותב בחדרו, אפלו שלחן לא היה לו, היה מניח קרש רחב על שני חביות, והפך את זה לשלחן, בחרף היה קר גדול, לא היה לו פסוף להשיק את החדר, והיה מתפסקה תחת השמיכה וכותב, ומגדל הקר נקפאה הדין בדיותא והיה מקרן להחזיק תחת הכר שלא תקפא, והוא צלל במים אדירים והקלה פנינים מים התלמוד והפוסקים.

שאלו אותו פעם למה קצות לומדים יותר מאבני מלואים, ובפרט שאות האבני מלואים כתב בגיל יותר מבגר, והשיב, שאות הקצות חפר בשנות עניותו, ולכן התקבל יותר, את האבני מלואים חפר בשנה לזכותו לזכותו יותר, את האבני

מילי דבדיחותא : אדם נהג ברכבו לאחור במהירות, נהג שראה אותו, צעק לו, כלב... הנהג התעצבן מאד, אחרי שניה דרס כלב. אישה השאירה פתק לבעלה בלורד בכתב גדול יוסי, זבל. יוסי התעצבן מה אני זבל ומייד התקשר לאשתו בצעבים, אני זבל ענתה לו אשתו אתה לא רואה פסיק כוננית שאל תשכה לזרוק את הזבל

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ודחי' רבנן לומר ישיב באימה ופתח בסיגיא (שבת ל:)

מי שחבר אבותיו הקדושים אברהם יצחק ועקב משה אהרן דוד וישראל ויצחק וירושם חסידים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרת חניה, יצחק ויפורה, יצחק ויובד תהלה חדד, דוד חדד, ישראל וקרין חניה, צפורת חדד ומשפחתה, חדד ורבקה חדד, ובולו וברברה חדד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה חן, אליהו ודוד נחמה חדד, רפי ואביבה וזדון, יוסף ועקב שמשיאן, שמואל ונורית חדד, חן שמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד, נעום רויאל ואורית חדד, יצחק וזכוכה חדד, יחזקאל חן, יואל חן, כחן עזריאל, שרון קנין, יהונתן ושלית חדד, חוס וניאל פראנני, יוסף ומיה חדד, הרב אסף נתן, בת שבע חן וכל משפחתה, אברהם וסגילת חוש, ר' יעקב צבאן, דוד ואילה בתין, ר' יעקב אבוביב, כחן רחמים חדד, בר רבקה בן, מושן ינתן, לויגון חנון תהילה בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עניב ליסט וטול אורון בני צפורת. ותורמים לכוללי קול כחוסן, כולל יום, כולל ליל ששי, כוללי בין הזמנים, ועוד [ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים ברחמי ישמרו ויחיים מכל צרה ונוק יצילים גביה כוכב מנרפתם ובכל אשר יפנו ישכילו וכל אשר יעשו יצליחו ויבטל הא-ל מלגליהם כל גזירות קשות ורעות ויגורו עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות, וכותב התורה תג בעדם וימלא כל משאלות ליבם לטובה, תחיים טובים ומנוחלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים אבייר. לעיני: ירום בן זילר, רחל בת מילה לקבלת העלון במילי. ALON.DVAR.HAMELEH@GMAIL.COM 054-844024 אלון דבר וניחיה שורות לאור ויחי הריבם הכל מותר אליהו בן מירכיה.

פנינת פרשת בהר

שנ"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

הקשר עם בורא עולם

יקבל את משכורתו, ולכן הוא מבין שהוא זקוק לתפילות ונתן לחסדי שמיים, וכך הוא בכל מלאכה. אבל ישנו יוצא מן הכלל, והוא הלוואה בריבית, אדם המלווה כסף בריבית מרגיש בטוח ומסודר, וישן בלילה בהשקט ובטח על מיטתו, ויודע שהכסף עתיד לבוא, והגם שיש מקרים יוצאים מן הכלל של אנשים שלא מחזירים את חובם, בדרך כלל אדם שנתן מקבל כגמולו, ובנוסף יש לו ערבויות או משכונות, מהם הוא יכול לפרוע את הלוואה, ואין זה דומה לאדם שהולך לעבודתו, ואינו יודע מה ילד יום, ולעיתים חושש שהמעסיק יעס עליו ויפטר אותו.

נמצא שבמקום לבקש מבורא עולם ולתלות את יבוקב"ה, המלווה בריבית לוקח מאחרים כסף לצורך פרנסתו, ונמצא שבטחונו הוא בבשר ודם, ובהם הוא בוטח שיהיה לו מעבר למה שמגיע לו. אלו הם דברי הכלי היקר. בדבריו הקדושים טמון יסוד מבהיל, אדם שחלילה מלווה בריבית, ובטוח שהוא מסודר ושפרנסתו מצויה בקלי קלות, אדם כזה מאבד את הקשר עם בורא עולם, וזה דבר נורא ואיום, כי אדם שמאבד את הקשר עם הקב"ה, עתיד לאבד גם את התקווה, ופוגע בעצם ביסודות האמונה, שהרי כל יהודי צריך להאמין בשלושה עשר עיקרים, וחלק מהם הוא להאמין שהקב"ה הוא זן ומפרנס לכל, ודואג לכל הברואים.

עד כדי כך הדברים חמורים, שהגמרא (בבא מציעא עא.) אומרת שהמלוה לוקח עדים ולבלר (סופר) שיכתוב, והם בעצם כותבים "פלוני זה כפר באלוקי ישראל", זאת אומרת שבעצם החתימה על שטר הלוואה עם ריבית, המלווה כופר בקב"ה. החזון איש שואל על דברי הגמרא, מדוע הדבר כה חמור, עד כדי שחז"ל מכנים זאת ככפירה בקב"ה, ואילו בשאר העוונות לא מצינו התבטאות כה חמורה?

מסביר החזון איש באופן נפלא, מכיוון שהיסוד של כל יהודי הוא האמונה בקב"ה, וכל אחד צריך להאמין שבורא עולם זן ומפרנס לכל, ובמעשיו של המלווה בריבית הוא מעיד על חוסר אמונתו בקב"ה, ומוכן לדאוג לפרנסתו בדרך של איסור, ולא זו בלבד שהוא עושה איסור, הוא מוסיף על כך וכותב שטר הלוואה בריבית, וחותר עליו כדי לבטח את עצמו. אומר הרב, שזה כבר חוצה את כל הגבולות, לעשות איסור מהתורה ועוד להיות מוכן להעיד עליו - זה איום ונורא, ולכן זה נחשב לכפירה בקב"ה, שהרי אם יהודי מאמין שהפרנסה מקב"ה, ונמצא שהוא עושה מעשה

פרשת בהר מצווה התורה, "אל תקח מאתו נֶשֶׁך וְתִרְבִּית, וְיִרְאֶת מֵאֲלֹקֶיךָ, וְחִי אַחִיד עִמָּו. אֵת כֶּסֶףךָ לֹא תִתֵּן לוֹ בְּנִשְׁךָ, וּבְמִרְבִּית לֹא תִתֵּן אֶקְלָךָ" (ויקרא כה, לו-לז). בפסוקים אלו מלמדת התורה הקדושה על האיסור החמור של לקיחת ריבית, דהינו שמלווה מוכן להלוות סכום כסף ללווה, אבל בתמורה לכך רוצה לקבל ממנו אחוזה, שהם כתוספת יותר ממה שנתן ללווה, למשל שהמלווה נתן 1000 שקלים, אבל דורש לבקש בחזרה 1100 שקלים, וזהו איסור גמור מהתורה - איסור ריבית.

התורה חוזרת על כך בעוד מקומות. בפרשת כי תצא מופיע הציווי, "לֹא תִשְׁיַךְ לְאָחִיךָ, נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ אֶקֶל, כֹּל דָּבָר אֲשֶׁר יִשְׁיַךְ" (דברים כג, כ), וגם כאן התורה חוזרת ומדגישה בפירוט את חומרת האיסור, וצריך להבין למה אסרה התורה להלוות בריבית, ומה הטעם שהתורה החמירה כל כך באיסור ריבית, ומה הבעיה בכך?

מצינו בספרים הקדושים כמה טעמים לכך, ספר החינוך (מצווה סח) אומר דבר פשוט, "לבל יבלע האחד חיל חברו, מבלי שירגיש בעצמו, עד שימצא ביתו (של הלווה) ריקן מכל טוב", כלומר שאדם צריך שיהיה אכפת לו מהשני, וכאשר אדם מלווה את כספו בריבית, בסופו של דבר ההון שלו מתרבה, ואילו הלווה יתרושש, והקב"ה לא רוצה שבעם ישראל יהיה חוסר שוויון, שמצד אחד המלווה ירבה את הונו, ואילו הלווה ירד מטה-מטה ויהיה חסר כל. ישנו טעם נוסף של בעל ה'עקידת יצחק', שמסביר את הטעם בהגיון פשוט, אם ללווה אין מספיק כסף, ולכן הוא נאלץ ללוות, כיצד יתכן שנוסיף עליו עכשיו תוספת של ריבית, וכי לא מספיק שאין לו כסף ולכן הוא לווה מאחרים? אלו הם שני טעמים פשוטים וידועים.

אבל ה'כלי יקר' אומר טעם אדיר ומיוחד במינו, שבא ללמדנו יסוד לא רק על עניין ריבית, אלא יסוד לחיי האדם, וזה לשונו (שם), "עיקר טעם איסור הריבית הוא, לפי שהוא מסיר מידת הבטחון מן האדם, כי כל בעל משא ומתן עיניו נשואות אל ה', לפי שהוא מסופק אם ריוח או לא, אבל הנותן בריבית, הריוח שלו ידוע וקצוב, וסומך על ערבונו שבידו ומן ה' יסיר לבו!", כלומר שבכל דבר שהאדם מתעסק בו לפרנסתו, הוא יודע שהוא צריך סיעתא דשמיא, וחפץ בעזרתו של הקב"ה, ואם כן הוא לא בטוח בעצמו. לדוגמה אדם שעובד בסבלות למחיתו, יודע שאם הוא יקום חס ושלום בבוקר עם כאבי גב או גרליים עצומים, נמצא שאינו יכול לעבוד למחיתו, ולא

ביסוד זה צריכים להתחזק בכל עת, לחזק את הקשר שלנו עם בורא עולם, אם זה בפרנסה או בזיווגים ולמעשה בכל דבר בחיים, להאמין שהקב"ה תמיד נותן ומשפיע ועוזר, ועושה למעשה את הכל, והדבר החשוב ביותר, שהקשר שלנו עם בורא עולם יהיה קשר של קיימא

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל	רחל בת שושנה ע"ה
	20:57	20:03	18:52				

שיפוץ דירה עם מגינה

שש לקבל מתנות מברך ודם, רק מידי של בורא עולם. אבל עכשיו אני דווקא זקוק לסכום גדול כדי להרחיב את ביתי הצפוף... תשובת העוזר הפתיעה: 'אני מעדכן את הבוס ושולח לך כסף. תודה והמשך יום טוב!' - סיכם העוזר את השיחה, שלא ארכה אלא כשבע דקות בלבד!

ביום המחר, גילה הרב כ. בחשבון הבנק שלו הכנסה מפתיעה בסכום עצום, שסייע לו במאוד להרחבת הדירה. והרב כ. המופתע, פשוט לא מוצא את המילים לתאר את הנס המופלא, כיצד עמד המום לנוכח ההתפתחות הדרמטית, כשיד שמימית גילתה את מספר את הטלפון שלו לעיני אותו עוזר הגביר, והכסף להרחבת הדירה נפל עליו משמים - כפשוטו ממש, בלי כל עבודה, מאמץ או טורח! סיפור נפלא זה, אותו סיפר מגיד המישרים הרה"ג ר' שלמה מילר שליט"א המכיר את הסיפור ממקור ראשון, אין כמוהו להוכיח עד כמה דווקא קביעות העתים לתורה היא המבטיחה את השפע, את הרווחה, וגם את ההרחבה - בפרנסה, בדירה, בכל נושא אחר. לפעמים זה כרוך במאמץ, הנסיון לא קל, היצר מעמיד פיתויים כדאיים - אך אנו יודעים כי דווקא קביעות עתים עקשנית, עצמית, כבירה ויציבה - מבטיחה את ההצלחה בפרנסה ובכל התחומים!

התורה מגלה לנו בפרשה זו את הסוד, חושפת את הדרך המבטיחה פרנסה בר-רוח ועושר כלכלי. בפסוקים ארוכים ומבוארים, מרחיבה התורה בחופן הבטחות נרחב, המתחיל בשפע פרנסה עצום. לכל ההבטחות והברכות הללו קודם תנאי קטן: 'אם בחוקותי תלכו' - וכפי שרשי"י מפרש 'שתהיו

ית משפחת כ. באחת מערי הפריפריה, בסייעתא דשמיא כבר הפך מזמן לצפוף ומבורך. עוד ועוד ילדים הצטרפו למשפחה, והרב כ. חש כי הגיעה השעה להרחיב את הבית קמעה, להוסיף 2 חדרים ומרפסת סוכה מרווחת. הוא חלף בקלילות על פני השלבים הבירוקרטיים, ועתה כבר יש לו תוכניות אדריכלות ביד, רק חסר כסף למימוש... הרב כ. ומשפחתו 'מסתדרים' בפרנסתם, פלוס מינוס. אין להם חסכונות והם רחוקים מלהיות אמידים, כיצד ישיגו את הסכום הדרוש להרחבת הדירה?

הרב כ. לא רצה להיכנס לחובות, והעדיף למצוא אפיק הכנסה נוסף - שיאפשר לממש את החלום ולהרחיב את הבית. ביום מן הימים הגיע לפגישה בביתו של יום עסקי, שהציע לו הצעה מפתה במיוחד: לצאת לחו"ל לתקופה בת כמה שבועות, ולבסס שם עסק מסוים. 'אתה נוסע לכמה שבועות, מבסס את המשרד ושב ארצה. בשובך, אתה מקבל ממני מעטפת מזומנים תפוחה, מה יכול להיות יותר טוב מזה?!'. זו באמת הצעה טובה, שאוצר מזומנים נרחב בצידה. אם יקבל אותה - סביר להניח שבעוד כמה שבועות יהיה בידו סכום נכבד מאוד.

יש רק בעיה אחת: יש לו חברותא קבועה, בשעה קבועה ביום, עמו הוא לומד מדי יום ביומו. בשל פערי השעות, אם יסע לחו"ל - לא יוכל ללמוד עם החברותא בשעה הקבועה, ולא נראה שהם יוכלו לקבוע שעה אחרת. האם הוא יכול לוותר על שעת הלימוד הקבועה שלו, ולו לכמה שבועות? מלחמה התחוללה בלבו. קול אחד לחש לו כי זו ההזדמנות להרחיב את הדירה, יש לו את האפי

שרות להניח את ידו על סכום כסף גדול יחסית בפרק זמן קצר. קול אחר לחש לו: אל תיגע בקביעות העתים לתורה, לא מרוויחים מזה! ואז הוא החליט. באומץ, בגבורה, בשיתוף רעייתו ומשפחתו. לא! הוא יאמר לא להצעה המפתה, יותר עליה. הרחבת הדירה תחכה קצת, ה' ישלח כסף ממקור אחר. על הלימוד היומי לא מוותרים, תמורת כל הון שבעולם! חלפו כשבועיים, וביום מן הימים מצלצל מכשיר הטלפון בביתו. הרב כ. עונה לשיחה, והדובר מעבר לקול לא מזדהה בשמו, ומתחיל לנהל אתו שיחה בעברית רצוצה. הוא מבקש לוודא כי הרב כ. מתגורר בשכונה בה הוא גר, ומיד שואל: 'אמור לי בבקשה, מהו השיר המושמע במערכות הכריזה בשכונתכם לפני הצפצוף המבשר לפני כניסת השבת?'. הרב כ. הופתע מאוד. מהשאלה, מהשואל האלמוני, מהמועד, מהתזמון.

אבל הרי השאלה קלה מאוד - היטב הוא זוכר את הניגון המושמע מדי שבוע לפני הצפייה המבשרת על כניסת השבת, והוא נוקב בשם השיר המדובר, ובאיזה לחן וביצוע הוא מושמע... כשמוע היהודי מחו"ל את התשובה, ניכר היה כי אכן נגולה מעל לבו, והוא סיפר לרב כ. מה הביאו להתקשר אליו: 'שמע לי ידידי מלפני 2 דקות, הרב כ. הנכבד!' - אמר, 'אספר לך למה התקשרתי, ותיכף תשמע מה

הרווחת מזה. שמי הוא כך וכך, ואני עוזרו האישי של הרב פלוני, שהוא מגדולי תומכי עולם התורה. אמש היה אצלו יהודי משכונתך, וסיפר לו כי שיר שהגביר בעצמו חיבר מושמע בשכונה מדי כניסת השבת, וכל השכונה נכנסת ליום השבת באדיבות התווים שהלחין...'

'אך למותר לציין, המשיך עוזר הגביר ואמר, 'כי הדבר ריגש אותו מאוד, והלה קיבל מתת יד נדיבה במיוחד. אלא שלאחר שיצא, התבקשתי לברר האם אמת נכון הדבר, או שהלה בדה את הדברים מלבו, כדי למצוא חן בעיני הגביר. החליטתי לאתר ספר טלפונים של השכונה שלכם, ולהתקשר למספר הראשון שיצוץ לנגד עיניי. כמו כן, הורה לי הגביר, כי אם התשובה חיובית - יקבל המשיב סכום כסף לא מבוטל לכל צורך שירצה...'. אמר העוזר והמשיך. 'בקיצור, מבטי נפל על מספר הטלפון שלך, משמים שלחו אותי להתקשר אליך. תשובתך הכנה והאמינית תית כמסיח לפי תומך, מעידה שהמידע לגבי השיר היה נכון, והודות לתשובתך - אין ספק שהגביר יתרגש שבעתיים. ועתה אמור לי בבקשה צורך שיש לך, ואני מעביר אליך בהעברה בנקאית מיד...'

הרב כ. מצמצם בעיניו וצבט את עצמו, לוודא שאינו הוזה או חולם. והלה, העוזר, זיז אותו להחליט: 'נו, אתה אומר לי משהו? תגיד מה, כמה, תן מספר חשבון עם קוד זיהוי בינלאומי. נו!' - הרב כ. נלחץ, והגיב בלחש כמתנצל: 'האמת, שאינני

ואז הוא החליט.
באומץ, בגבורה,
בשיתוף רעייתו
ומשפחתו. לא! הוא
יאמר לא להצעה
המפתה, יותר עליה.
הרחבת הדירה תחכה
קצת, ה' ישלח כסף
ממקור אחר. על
הלימוד היומי לא
מוותרים, תמורת כל
הון שבעולם!

עמלים בתורה! אך לא די בעמל בתורה מדי פעם, מסתתרת כאן עוד פנינה שעלינו לדעת: 'חוק' - מגלה הרה"ק בעל ה'דברי ישראל' ממוד"ץ ז"ל, הוא משהו קבוע, שלא אז בשום נסיבות. כמו הביטוי השגור 'חוק טבע', שמשמעות המילה 'חוק' היא שהוא עובדה מוג

מרת, בלתי ניתנת לערעור או לתזוזה מכל סיבה שהיא! כדי שעמל התורה באמת יפתח את השערים ויביא ברכה ושפע, הצלחה נכספת בפרנסה וחיים באושר וכבוד, עליו להיות כמו חוק קבוע, שעת לימוד קבועה. העקביות בשעת הלימוד, ההקפדה על עמידה יומיומית בסדר הלימוד או בשיעור הקבוע - היא תנאי הכרחי כדי שהבטחות התורה תתגשמו במלואן, כדי שבאמת נזכה בכל הברכות המובטחות. עמל התורה כשלעצמו חשוב מאין כמוהו, אבל אם נבקש שהוא יפעל עבורנו לפתוח לנו את שערי ברכה, על עמל התורה הזה להיות קבוע, משהו שלא אז אף פעם, גם אם תגיע הצעה עסקית קוסמת, גם אם משהו יטריד אותנו מאוד, גם בימים לחוצים בזמן. שעת הלימוד שלנו היא כמו 'חוק' שאינו זז, בין שעה פלוגית לשעה אלמונית - אין טלפונים, אין עיסוקים, אין פגישות. היקום עוצר מלכת, עכשיו אני עם התורה הקדושה! לפעמים זה לא קל. ברור שהדרך הרצויה היא לקבוע את שעת הלימוד לכתחילה בשעה נוחה וטובה, איש מאיתנו אינו חובב אתגרים מורכבים. אבל ברגע בו קבענו שעת לימוד, חברותא יומית, שיעור קבוע - הרי אלו קבועים וחוקים בסלע, אין אפשרות להזיזם בשום מחיר, הם 'חוק' עובדתי, מציאות קיימת שאינה ברת חלוף בשום תנאי!

(הרב אשר קובלסקי שליט"א)

לע"נ
אסתר בת נזירה
ע"ה

לע"נ
מנחם בן תקוה
ג'ורג'יה ז"ל

לע"נ
אברהם אבהרון
בן ג'נינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

מיהו ההולך בחוקות התורה?

"אם בַּחֲקֵי תִלְכוּ" (ויקרא כו, ג), שואל רבינו חיים בן עטר זצ"ל, בעל 'אור החיים' הקדוש, מה משמעות המילה 'תלכו' בפסוק, הרי לכאורה היה יותר ראוי לכתוב: "אם את חוקותי תשמרו", והרב ביאר זאת בלא פחות מ-42 אופנים שונים. בביאורו הראשון אומר הרב, "טעם אומרו לשון הליכה, לומר שצריך לעסוק בתורה אפילו בהליכתו", כלומר כאשר אדם עוסק בתורה הקדושה, עליו לשלב את דברי התלמוד בהליכתו, כלומר במעשיו.

משל לקבוצת אנשים שהסבו סביב שולחן לסעודתם. כל זמן שישבו, אכלו ושתו, לא ניכר כל הבדל ביניהם. לאחר סיום הסעודה, קמו והלכו, וראו שאחד מהמסובים ממשיך לשבת במקומו. לאחר הצצה מתחת השולחן נודעה הסיבה, האיש הוא קטוע רגליים שאינו מסוגל ללכת. אז ניכר ההבדל בינו לבין יתר האנשים שישבו איתו. לפי משל זה, לימד הגאון ר' נחום זאב זצ"ל (בנו של הסבא מקלם), כיצד ניתן לעמוד על טיבו של אדם. בשעת המבחן, כשעוזבים את בית הכנסת או בית המדרש, וכל איש פונה לדרך, אז אפשר להבחין למי יש "תורת חיים" ולמי אין. מי האיש שכל משב רוח קל מפיל אותו, ומי האיש שאר איתן מושבו, ושום רוחות שבעולם אינן יכולות להזיז אותו.

הרמב"ן כותב באיגרתו הידועה לבנו: "כאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו". דווקא כאשר יקום, אז ניכר האדם בהתנהגותו, כאשר הוא קם מן הספר ונפגש בחברת בני-אדם, האם גם שם הוא הולך בדרכי התורה הקדושה ומקדש שם שמים. התורה הקדושה היא נר לרגליו, וצריכה ללוות את העוסק בה בכל זמן, ולשמש לנו כמורה דרך, גם בחיינו האישיים ולא רק בין כותלי בית-המדרש.

אדם עוסק בתורה הקדושה, ומגלה ומחדש פנים בתורה, אבל דוקא כאשר הוא יוצא לרחוב, שם הוא עלול 'לפשוט צורה', ולהתנהג בניגוד למה שהתורה מחנכת ומצווה אותנו, הרי שהוא עושה את התורה פלסטר וגורם לחילול ה' בקרב האנשים הרואים כיצד הוא מתנהג. עלינו לקחת את מה שכתוב בתורה כאורח חיים, שמלווה אותנו גם מחוץ לכותלי בית המדרש. בעת הלימוד בבית המדרש, לכאורה לא ניכר ההבדל. אבל בשעת המבחן, בשעת מעשה, כשיוצאים מבית המדרש או מבית הכנסת, אז ניכר מי הוא ההולך בחוקות התורה, ולא רק לומדה. (עפי"י הגר"א פנחס' שליט"א)

השקפה לבית היהודי

נלים לקבלת התורה – חלק ב'

איש אחד הולך ברחוב, לבוש בחליפה נוצצת, עניבה יוקרתית ותיק עסקים מרשים, כל המביטים בו חושבים לעצמם, הרי לפנינו איש בעל משרה חשובה, ייתכן ומשכורתו נאמדת ב-5 ספרות, בטח בבעלותו דירה ורכב, בקיצור, מסודר בחיים. לידו עובר אדם בלוי סחבות, זקן ארוך, הולך ומתנדנד כשיכור. בטח מדובר בקבצן, הם חושבים. אדם קשה יום, בבעלותו ספסל בפארק ועגלה לאיסוף בקבוקים. אם יבואו שניהם לבנק, למי יתייחסו בכבוד ובמי יזלזלו? התשובה ברורה, "כִּי הָאֲדָם יִרְאֶה לְעֵינַיִם, וְה' יִרְאֶה לְלִבָּב" (שמואל-א טז, ז).

אבל תארו לעצמכם שמאחורי הסחבות מתגלה איל הון עשיר ובעל עוצמה כלכלית. פלא?! אבל זו האמת. הגמרא (תענית ז.) מספרת על ר' יהושע בן חנניה, שיום אחד פגשה אותו בת הקיסר ואמרה לו "כיצד חכמה מפוארה ככלי מכווער?". כוונתה היתה, שהרי הוא אינו אדם נאה במיוחד, ומן הראוי שאדם המייצג דבר מפואר ויוקרתי צריך להיראות בהתאם! ענה לה ר' יהושע: "תגידי, עשירים כמון, היכן מאחסנים את היין,

קבלן שומר שבת

את שבתתי תשמרו (ויקרא כו, ב)

שאלה: מעשה בשני קבלנים, ראובן ושמעון, שבנו בתים זה בסמוך לזה. בערב שבת אחד, בסיום עבודתם, השאירו כל אחד שקי מלט באתר הבניה הפתוח. והנה למרבה הפלא, בשבת בבוקר החל לרדת גשם זלעפות... שמעון, שהיה מחלל שבת, פנה לחברו ראובן: "הבה ונסע לאתר הבניה ונציל את שקי המלט מהגשם, ונכניסם תחת מחסה! ואם חושש אתה מחילול השבת, תוכל להצטרף אלינו, רק תשב ברכב..."

ראובן, שהינו יהודי ירא ה', הכריז: "חלילה לי מלפגוע בקדושת השבת! אני שם מבטחי בה' יתברך, ואיני חושש מהפסד! ואני אף דורש שלא יצילו כלל את השקים שלי! אם המלט ייפסד, מקבל אני עלי דין שמים באהבה!..." שמעון הורה לבנו שיסע במהירות למקום, ויעמיס את שקי המלט השייכים לו, ויכניסם מתחת לגג הבית. הבן נסע לאתר הבניה, רח"ל, ועשה כדברי אביו.

והיה ביום ראשון בבוקר, הגיעו שני הקבלנים אל מקום עבודתם, והופתעו לגלות, כי השקים שניצלו הם שקיו של... ראובן! ומה התברר? בנו של שמעון טעה, ובמקום להכניס את שקי אביו למחסה, הכניס את שקיו של ראובן שומר השבת... הבן עצמו, ראה בזה אצבע אלקים, ונוכח להבין עד היכן מגיעה קדושת השבת, ובוכות כך חזר בתשובה שלמה. אבל כעת בא ראובן ומבקש לשאול: האם מותר לו להשתמש במלט שניצל מחמת חילול השבת של בנו של שמעון?

תשובה: כדי להרחיק את האדם מלעבור על השבת הקדושה, קנסו חכמים את מחללי השבת, על ידי שאסרו את השימוש וההנאה מתוצרת שהופקה ממלאכות שנעשו בשבת באיסור. תוצרת זו נקראת "מעשה שבת". אולם, בשאלתינו, מותר לראובן הצדיק להנות מהמלט, ואין כאן קנס מצד "מעשה שבת", וזאת מחמת ג' סיבות:

(א) אין אדם אוסר דבר שאינו שלו, ואין יכולים לקנס אדם מחמת מעשה עוולה של חברו. (ראה פסקי תשובות ש"ח-ה').

(ב) מבואר בשולחן ערוך (סי' ש"ח ס"א) שהמחלל שבת ואפילו עשה מלאכה במזיד, מותר לאחרים להנות ממלאכתו במוצאי שבת, וגם כאן ההנאה מהמלט היא רק לאחר השבת.

(ג) בגוף המלט לא נעשתה שום עבירה, כי אם הוצאה מרשות לרשות וטלטלו מוקצה, ויש הסוברים שאין בזה קנס משום 'מעשה שבת' (ראה פסקי תשובות שם, הערה 117).

לסיכום: מותר להשתמש במלט שניצל.

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

בחבית מעץ? ענתה לו בת הקיסר: "בודאי, וכי במקום אחר?" אמר לה "כן! אנשים במעמד שלכם צריכים לאחסן יין בחביות מכסף וזהב!". הלכה ואמרה לאביה, שהסכים לרעיון.

והתוצאה? - היין החמיץ והדבר נודע לקיסר. קרא הקיסר לבתו: "מי אמר לך לעשות כן?" שאל. "ר' יהושע!" היא השיבה. קרא הקיסר לר' יהושע ושאלו מדוע אמר לה כך, ענה ר' יהושע: "כשם ששאלה כך ענית, וכמו שהיין אינו מתקיים אלא בפחות שבכלים, כן החכמה מתקיימת בי כיון שאיני אדם נאה". שאל הקיסר, "הלא יש גם יפים שיש בהם תורה?". ענה ר' יהושע: "נכון, אבל אם היו מכווערים, היתה בהם יותר תורה!"

האמת שזו המציאות, אדם שאין לו יופי להתגאות בו, בדרך כלל הוא שפל רוח וענו, והכלי שלו בטבעיות מוכן לקבלת תורה ויראת שמים. לעומת זאת, אדם נאה המביט בבוקר במראה, וחושב לעצמו כמה שהוא נראה טוב, במחשבה זו, הכלי שלו מתמלא בעצמיות, וממילא לתורה יש פחות מקום לשכון. אך בד בבד יש לו ניסיון, וכמו בכל ניסיון שבו האדם עומד, הוא יכול להשיג מעלות שאין אחר יכול להגיע אליהן, כן הוא בהתגברות על מידת הגאווה הבאה מחמת מראה או שאר מעלותיו, אם עומד בניסיון יכול לזכות להיות כלי חמדה יקר בעבור התורה הקדושה. המשך אי"ה בשבוע הבא.

(ר' עמירם טובי הי"ו)

בכל ניסיון שבו האדם עומד, הוא יכול להשיג מעלות שאין אחר יכול להגיע אליהן, כן הוא בהתגברות על מידת הגאווה הבאה לו מחמת מראה או שאר מעלותיו, שאם עומד בניסיון יכול לזכות להיות כלי חמדה יקר בעבור התורה הקדושה

שסותר את אמונתו - זהו דבר חמור מאוד, הסותר את יסודות האמונה שפרנסה היא בידי שמיים.

לפנינו סיפור המעיד מה מעלתו של אדם המאמין בקב"ה, עם קשר חזק לבורא עולם. במרוקו חי יהודי שהיה בעל בית פשוט, ללא השכלה ותארים, שאפילו לא ידע קרוא וכתוב, ולא למד בבתי ספר, ובכל זאת היה מתפרנס ומצליח לחיות בכבוד מידי חודש. במרוצת הזמן הוא שמע שיש קבוצה של יהודים שרוצים לעלות לארץ ישראל, והשמועה עוררה גם אצלו כיסופים לעלות לארץ הקודש.

אמרו לו חבריו, האם יצאת מדעתך, אם תעלה לארץ בעודך חסר השכלה, כשאפילו אינך יודע לקרוא, ממה תתפרנס וכיצד תחיה בכבוד? אבל הוא נשאר בשלו ולא ויתר, והשיב להם שהוא חייב להגיע לארץ ישראל, ואמר שיעשה שאלת רב כיצד לנהוג. הוא הלך לרבי מאיר אבוחצירא זצ"ל ושאל מה לעשות, ובדבריו הסביר שהוא מאוד רוצה לעלות לארץ הקודש. השיב לו הרב, שיעלה לארץ וה' יעזור. הוסיף היהודי לשאול, האם תהיה לי פרנסה שם? והרב השיב בחיוב והבטיח, "אל תדאג! עד יומך האחרון בעולם הזה, תהיה לך פרנסה". הוא שמח לשמוע את הבטחת הרב, והזדרז להצטרף לאותה קבוצה, ולאחר זמן הגיע לארץ ישראל.

עברו מספר ימים והוא ממש היה זקוק לכסף, והבין שאינו יכול להתקיים ולשרוד ללא מקור הכנסה. הוא הלך ללשכת התעסוקה, חיכה בתור ומסר את פרטיו האישיים. כשהגיע תורו פנה אליו הפקיד ושאל, "במה אתה יודע לעסוק, ומה ההשכלה שלך?". השיב לו היהודי, "אני לא כל כך מתמצא בתחום מסוים", ותוך כדי דבריו הוסיף ופלט משפט, "אני גם לא יודע לקרוא ולכתוב", ואפילו הוא לא הבין למה אמר את המשפט הנורא הזה. הפקיד רשם את דבריו ושלח אותו, ואמר שיהיו איתו בקשר. הוא יצא מהלשכה וחשב לעצמו, בשביל מה אמרתי את המשפט הזה בלשכת התעסוקה, יתכן שאם לא הייתי אומר את זה, היו מסדרים לי עבודה כלשהי, ובודאי עכשיו, כשהם יודעים שאיני יודע לקרוא ולכתוב, מן הסתם אהיה האחרון ברשימה. והנה, לאחר יומיים בלבד הוא קיבל שיחת טלפון ממשרד הבטחון, והנציג שמעבר לקו הטלפון אמר לו שהוא מוזמן לראיון עבודה למחרת בבוקר. הוא שמע ולא האמין למשמע אזניו. מה למשרד הבטחון ולו, ומה כבר אפשר לעשות איתו שם? הוא הגיע לקבלה בזמן שהתבקש, והם ביקשו ממנו שימתין כחצי שעה. הוא חיכה שעה ויותר, ולמעשה רק לאחר שלוש שעות קרא לו הפקיד, ושאל אותו מה הוא עושה ובמה הוא עוסק, והוא השיב לפקיד את קורות חייו במרוקו ואמר, "את חטאי אני מזכיר היום, לא למדתי בכלל וברחתי מבית הספר, ולכן איני יודע קרוא וכתוב". שוב שאל הפקיד, "האם באמת אינך יודע לקרוא ולכתוב?", והביא לו ספר וביקש לבדוק, השיב לו היהודי, "אני באמת ובתמים לא יודע לקרוא".

לפתעתו, מיד השיב לו הפקיד, "יש לי עבודה בשבילך, יש חברה גדולה

ומבוססת שמייצרת נשק, שמתעסקת בדברים משוכללים מידי יום, והכל באופן סודי ביותר, ואסור שאף אחד ידע מכך. הם פנו אליו ואמרו, שיש להם הרבה מאוד מסמכים מסווגים, ובכל יום מצטברים שם מסמכים רבים כאלה, וצריך אדם שיגרוס וישמיד אותם. הם לא רוצים להקצות אדם מצוות העובדים שלהם לשם כך, כי חבל על זמנו היקר, וגם לקחת סתם פועל זה סכנה עבורם, כי מפאת הסודיות הם לא יכולים לקחת אדם מהשורה, שיוכל לקרוא וללמוד מאותם מסמכים מסווגים, המפרטים כיצד מייצרים את אותם נשקים, ולכן הם פנו למשרד הבטחון, בבקשה שישלחו להם אדם המתאים למשרה".

המשין הפקיד ואמר, "קיבלתי את הטופס שלך, ובו הערה מודגשת שאינך יודע קרוא וכתוב. בדיוק אדם כזה חיפשת. כאשר הגעת לראיון העבודה, לא הייתי משוכנע שאתה באמת לא יודע לקרוא, ואולי אמרת דברים לא נכונים, ולכן השארנו אותך במשך שלוש שעות בחדר ההמתנה, כדי שתשתעמם ותיקח מהעיתונים המונחים על השולחן. עקבנו אחריך כל העת, וכאשר ראינו שאתה לוקח את העיתון ותופס אותו הפוך, השתכנענו שבאמת אינך יודע קרוא וכתוב".

הסיפור לא נגמר כאן, כשהוא הגיע בשעה טובה לגיל שבעים, הודיעו לו ממשרד הבטחון שעליו לפרוש לפנסיה, ושלחו אותו לביתו. והנה, עבר בסך הכל חודש ימים, לאחר שכבר קיבל את כל דמי הפנסיה במלואם, סכום עתק עבורו, הם התקשרו אליו ואמרו שהם לא מצליחים להשיג מישוה אחר במקומו, וביקשו ממנו שישוב לעבודה. הוא חזר ואפילו זכה שיכפילו את שכרו עד יומו האחרון, בדיוק כמו הבטחת הרב. ראו מה רב שכרו של אדם הקשור לקב"ה, מי שבאמת קשור לבורא עולם, יקבל את מזונותיו ואת מה שמגיע לו בכבוד, וחלילה לא בדרך של איסור.

זהו היסוד בו פתחנו את המאמר, הכלי יקר הסביר את החומרה הנוראה של המלווה בריבית, שבעצם מנתק את עצמו מבורא עולם במעשיו, ואולי חושב שהוא מסודר בחיים, רגוע מבחינה כלכלית וללא דאגות, אבל בעצם איבד את הקשר שלו עם הקב"ה. אדם שכזה ודאי נמצא במצב נורא, ומלבד העוון החמור הרובץ עליו, הריחוק מהקב"ה ודאי יכול לגרום לו לנזקים רבים ולהרבה ירידות בחיים. ביסוד זה צריכים להתחזק בכל עת, לחזק את הקשר שלנו עם בורא עולם, אם זה בפרנסה או בזיווגים ולמעשה בכל דבר בחיים, להאמין שהקב"ה תמיד נותן ומשפיע ועוזר, ועושה למעשה את הכל, והדבר החשוב ביותר, שהקשר שלנו עם בורא עולם יהיה קשר של קיימא, קשר אמין, וכך נזכה להיות תמיד בעליה מתמדת, וכמוכן שעלינו להתרחק מכל האיסורים הנוראים האלו של ריבית, וכל שרץ ריבית הקשור לעוון הנורא הזה, שומר נפשו ירחק מהם, וכך נזכה לקרבה אמיתית עם בורא עולם, אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שימו לב!
הספר יוצא לדפוס בקרוב

המעוניין לקחת זכות בהוצאת הספר ולזכות בהקדשה להצלחה, לרפואה או לע"ג

מהרו ליצור קשר:
050-7658052
058-6666447
alon.beitlevy@gmail.com

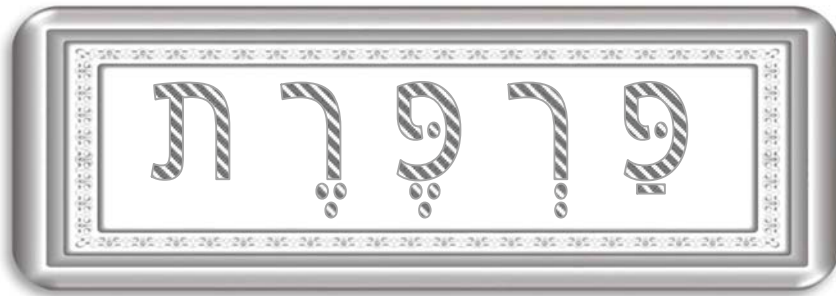
בשורה משמחת

לציבור שוחרי התורה ושומעי לקחו של הרב שליט"א
אנו שמחים לבשר כי בקרוב עתיד לצאת לאור
הספר שרבים חיכו לו

פניני בית לוי

דרשות ורעיונות על פרשיות השבוע ומועדים
נלווים בסיפורים מרתקים ולקחי מוסר נוחזקים
בתוספת חידושים רבים שלא יצאו לאור בעלון

נערך משיחות הרב שליט"א בתוספת נוסף

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

482

פרשת בהר – בזוהרותי תשפ"ג

הדור, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שיעתירו בתפילה על בנו. התשובה-ברכה לא איחרה לבוא: "ראויה היא השמיטה שתגן בעד יגל".

ואכן, לפליאת כל הרופאים, הנס הגדול אכן אירע, והבן שוחרר לביתו, ובעוד כל החברים והשכנים פורצים במחולות, הצביע הבן על... מטעי השזיפים שבפאתי המושב: "הרי הכל בזכות השזיפים והכרמים של אבא הנמצאים שם, על המורדות המערביים הסמוכים למושב, והפקרו לחלוטין בשנת השמיטה", אומר הבן, ומוסיף בהתרגשות עזה: "אבא לא הפקיר הפעם את המצוה, ובזכות זה השי"ת לא הפקיר אותי...".

[מתוך הספר 'מצוות בשמחה'-הרב מ.מ. צורן]

וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי לָכֶם (כה, כא)

מפורסם שמרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל טבע את המושג 'ברכה שמקבלים משומרי שמיטה', והסביר שמי שמתברך משמים בברכת 'וציויתי את ברכתי', יכול ומורשה להעביר את הברכה גם לאחרים... להלן נראה המחשה לכוחה של ברכה זו.

* * *

בחודש סיון תשע"ה, בעיצומה של שנת השמיטה, יצאו כיתות ד' של ביה"ס 'משכנות תמר' באחוזת ברכפלד, לטיול, וביקרו אצל חקלאי שומר שמיטה, דורון טוויג במושב עזריה. חקלאי זה התמסר לשנת השמיטה בצורה לא רגילה [בהמשך נפרט עד היכן הגיעה ההתמסרות הזו].

המורות שהיו בסיוור ניגשו אל אשת החקלאי וביקשו שתתפלל ותברך שתי מורות בצוות בית הספר, אשר לכל אחת מהן יש רק ילד אחד [אצל מורה אחת, הילד-היחיד הגיע כבר לגיל 15, ואצל השניה הוא כבר בן 5]. הן תיארו בפני אשתו של החקלאי את הקושי והצער של המורות הללו על שאינן זוכות לילדים נוספים.

האשה הבטיחה שתתפלל, וקיימה את דבריה. והנה, תשעה חודשים לאחר מכן בערב שבת קודש פרשת 'ויקהל-שקלים', זכו שתי המורות להכניס את בניהן שנולדו להן למזל טוב, בביתו של אברהם אבינו!!!

וְשִׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שְׁשֶׁת לְה' (כה, ב)

שמירת מצוות השביעית בהידור היא אינה דבר של מה בכך. וכבר הגדירו חז"ל (ויק"ר ויקרא א) את שומרי השביעית כ-'גיבורי כוח עושי דברו' (תהילים קג), שזה פסוק שנאמר בפשטות על המלאכים, כי הנהגתם אינה לפי טבעו של עולם. ממילא כיון שמידותיו של הקב"ה הם 'מידה כנגד מידה' (סנהדרין צ), לכן שומרי השביעית זוכים להנהגה ניסית שאינה כפי טבעו של עולם.

* * *

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: "בשנת השמיטה תשע"ה נתקלנו בסיפור שהתרחש לשומר-שמיטה, והפעם ממושב דלתון בגליל העליון. הסיפור האנושי, מחמם-הלב, שהתרחש בבית משפחת לגטיבי, אינו מתמקד רק בהתרגשות המשפחתית עם שובו לביתו של הבן - 'הפצוע הקשה ביותר באינתיפאדה', אלא גם למסירות נפש שקדמה לזה... [ולמרות ש'בקרן השביעית' מגדירים את מה שקרה כ'פירות שביעית'... דהיינו שהנס הגלוי שאירע למשפחה הנכבדה, ממייסדות המושב, התרחש בזכות שמירת השמיטה, הרי שהחקלאי הוותיק עצמו מבקש להצטנע - 'איני ראוי שיעשו לי ניסים כ"כ גדולים', הוא אומר, 'רפואתו של בני הגיעה בגלל התפילות המרובות שנישאו עליו בכל רחבי תבל'].

הכל החל בהחלטה על שמירת השמיטה של האב, משה, בנו של רב-המושג זצ"ל, תוך שהוא מחליט להפקיר את פירותיו לחלוטין ולא להעבירם אפילו לאוצר בית דין, מה שהביא בעונת הקיץ המוני יהודים למטעיו, שיצאו משם כשהם עמוסים בסלי שזיפים ואגסים, נקטרינות ואפרסקים. ואם לא די בכך, הרי שאוטובוסים מלאים בילדי ת"תים הגיעו אף הם למטעים, כדי לראות מקרוב כיצד שומרים שמיטה.

עם תחילת השנה השמינית, כשביקש להתחיל בעבודת הקרקע, נתקלו הוא ומשפחתו בטרגדיה נוראה, כשבנו, יגל, נפגע אנוש מירי של צלף בחברון, בעת שהיה מוצב בשמירה במערת המכפלה בפרשת 'חיי שרה'. כבר בשלבים הראשונים הביעו הרופאים את דעתם ואמרו שאין כל סיכוי שהוא יצא בשלום מהפגיעה.

לנוכח היאוש הניבט מעיניהם של אנשי הצוות הרפואי, ביקש החקלאי מראשי 'קרן השביעית' להיכנס אל גדולי

היה זה סוג של נס גלוי - שתי המורות זכו ללדת **באותו יום**, לאחר שאשת החקלאי בירכה אותן - כאילו מצביעים משמים ואומרים: "ראו כמה חביבים שומרי שמיטה", 'וציויתי את ברכת', כפשוטו. היתה זו עוד ברכה של חקלאי שהתקיימה, וכפי שאמר מרן הגר"ח קניבסקי שכדאי לקבל ברכה מאנשים אלו המוסרים נפשם על שמירת השמיטה.

* * *

סיפורו של דורון טוויג ממושב 'עזריה' ליד רמלה, היה באמת מיוחד במינו. שכן, אך כפסע היה שהוא לא ישמור שמיטה, חלילה: בעצם, גם אחרי ראש השנה של השמיטה הוא עדיין לא החליט. היו אלו כמה אברכים שפגשו בו באקראי בכרם הענבים, והאיצו בו לקחת על עצמו את עול השמיטה, כמו גם רעייתו שעמדה מן הצד ודרבנה את בעלה לקבל את ההחלטה הנכונה. ההתלבטות היתה קשה מנשוא בשל היותו אחד החקלאים הגדולים המעבד מאות דונמים, ובעיקר בגלל היותו ספק-הבית של חברת-ענק הרוכשת ממנו חצילים בשווי מיליוני שקלים בשנה. לבסוף, כשהחליט וחתם על טופס ההתחייבות 'לקרן השביעית', הלך עד הסוף, והמית 25,000 שתילים יקרים ששתל בחממות החדשות שלו, בהשקעת ענק, למרות שמצד ההלכה לא היה מחוייב לעשות זאת. במקרה זה באה יראת-שמים האמיתית של דורון לידי ביטוי מדהים, הוא הביע חשש - "שמא יהיו אנשים שידעו שקיבלתי עלי שביעית, ולפתע ימצאו בחממות שלי חצילים שנזרעו לאחר ראש השנה... וכמו כן אולי יקרה המקרה ואנשים שיגיעו לחממות יאכלו את החצילים שלי, ואז אחשב כמחטיאם", אמר דורון בנימה של דאגה אמיתית. בני-שיחו מ'קרן השביעית' ניסו להרגיעו. הימים ההם, של אחרי ראש השנה תשע"ה, היו חמים מאוד, "ולכן גם אם אינך משקה את השתילים, זה כבר מספיק, הם יתייבשו ויבלו מאליהם". דורון שמע סבר וקיבל.

אבל השי"ת רצה אחרת. עבר שבוע, והזרעים לא רק שלא התייבשו, אלא צמחו וגדלו... למרות שבחממות היה חום אדיר שכזה, שהגיע למינימום 50 מעלות צלסיוס - עד שהאדמה מסביב התבקעה, אבל עלי חצילים יצאו ופרחו בחממותיו של מי שקיבל על עצמו את שמירת השמיטה...

החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע... והנה עוד שבוע, ועוד שבוע, ולמרות שהעלים אינם מקבלים השקיה, הם גדלים ומתפתחים, מה קורה פה?.

"היתה זו תופעה על-טבעית", אומר טוויג, ומוסיף בתוך כדי דיבור, "היום אני יודע שזה נעשה כדי להעמידני בנסיון קשה-קשה, ולבחון אם אוכל לעמוד בו".

שאלנו אותו: "לאיזה נסיון קשה הינך מתכוון?".

מחייך טוויג ומשיב: "עכשיו אני יודע שאינך חקלאי, ואין לך נשמה של חקלאי...", ומסביר: "כשראינו שעלי החצילים

אינם קמלים מאליהם, הבנו שהדרך היחידה להוצאתם מן העולם תהיה על ידי הזרמת חומר רעיל הנהפך לגז - על הזרעים".

עיניו של דורון מתחילות לדמוע, ואנחנו עדיין לא מבינים אל-נכון על מה ולמה הוא מתרגש כל-כך... אבל ההסבר פשוט מאוד: כל חקלאי רואה בזרעים ובצומח את כל חייו. כשהם פורחים, הוא פורח. כשהם נובלים, הוא מרגיש לא טוב. ובאמת, זה הוא אחד הקשיים העיקריים בקבלת עול השמיטה, כשהחקלאי מצווה להתנתק מן האדמה וריח הניחוחות שלה... ובפרט כשהחקלאים-השכנים, שלא זכו לקבל עליהם את השמיטה, מהפכים וחורשים באדמה, והריחות נישאים למרחוק... בנשימת-אפו האחרונה החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע, וחושק מאוד לגשת לאדמה... מי שאינו נמנה על אוכלוסיית החקלאים, לעולם לא יוכל להרגיש זאת. "עוצמת התאוה לעבודת האדמה מקבילה למצב שבו אדם שצם כמה ימים רואה אוכל שריחו נודף למרחקים, ולא נותנים לו לטעום ממנו", מטעים דורון בדבריו, "עכשיו תבין", הוא אומר, "לאיזה מצב נקלעתי. לא רק שלא יכולתי לעבוד באדמה, ולזרוע, אלא נאלצתי לקחת את הזרעים הללו שזרעתי במו ידיי, ולהמית אותם. במידה מסוימת זה כמו להמית את הילדים שלך... אתה חושב ומהרהר כל העת בצערם של הזרעים שלא נתת להם לשתות ולו טיפה אחת, וגרמת להם לצימאון נורא, ועכשיו אתה בא ובמו-ידיך מטיל עליהם רעל הגורם להם לנבול בתוך שעות ספורות. אין לך צער ויסורים גדולים מזה עבור חקלאי".

הדיאלוג הזה, היוצא מעמקי ליבו של בן-שיחנו, מסתיים בהקבלה לאדם שתועה במדבר ומשווע לטיפת מים, והנה סוף סוף הוא פוגש מאן-דהו, ובנשימת-אפו האחרונה הוא מתחנן אליו, בעיניים דומעות, שייתן לו לשתות. והלה, במקום מים, נותן לו גז. "זה בדיוק מה שעשיתי לשתילים שלי. הזרמתי להם גז שהמית אותם", הוא בוכה בפנינו.

אבל למרות כל הקושי שבדבר, לקח דורון טוויג את הרעל ושפך על זרעיו ושתליו, ובתוך שעות קמלו כל עלי-החצילים ולא נשאר מהם מאומה. רק לאחר מכן - כאשר ראה את הכל מופקר ומושבת - נחה דעתו.

הוא נזכר, בחיור, שכאשר הורה לעובדים הזרים שלו לבצע את הפעולה, הם הסתכלו עליו כעל מי שיצא מדעתו... "זה שבסוכות אני יוצא מהבית ומתגורר בסוכה - הם כבר קלטו... כמו גם את העובדה שבמשך שבעה ימים לא מכניסים היהודים לפיהם חמץ, או שאינם עובדים יום אחד בשבוע... ניחא, אבל להרוג את הזרעים היקרים, ולהרוס את תכולת החממה במו-ידיך?! - 'מה קרה לך?', שאלו הפועלים, ויצאו מדעתם מרוב תימהון...".

מה שצריך להדגיש, שהוא לא היה מחוייב לעשות זאת לפי ההלכה. רק יראת-השמים שלו, והחומרות היתרות שגזר על

עצמו בשמירת השמיטה, הביאוהו לחששות הנ"ל, שמא מישהו יכנס לחממה ויאכל מהפרי האסור. קטעים אלה הופכים את סיפורו של דורון טוויג למשהו מיוחד במינו.

כאשר ביקרנו אצלו בשנת השמיטה, יצא אתנו האיש לסיור בשדות, שבמהלכו ירד כמה פעמים מרכב-השטח כדי... ללטף את הקוצים והדרדרים שצמחו במקום החצילים והכרוב - "אלו קוצים של מצוה", אמר בלהט.

שמירת השמיטה הפרטית שלו הפכה לנחלת הכלל בצורה כל-כך מפתיעה, עד כדי כך שיותר מ-2,000 איש ביקרו במשק שלו במהלך שנת השבע.

אבל הסיפור לא נגמר בביקור גרידא: גדולי התורה, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שלחו אליהם אנשים הזקוקים לברכה. "אין ברכה יותר גדולה מאשר ברכתם של שומרי השמיטה, שהתורה בעצמה ייעדה להם את הברכה, כמו שכתוב וציוותי את ברכתי" - אמרו גדולי התורה והדגישו שוב ושוב את מסירות הנפש שבאה לידי ביטוי אצל בני המשפחה המדוברת במושב עזריה. אנשים הגיעו והתברכו, מי בזיווג הגון, מי בזש"ק, מי ברפואה שלימה, וכו'. והברכות פועלות את פעולתן באופן יוצא מגדר הרגיל.

[מתוך הספר 'מצוות בשמחה'-הרב מ.מ. צורן]

* * *

כמידי שמיטה, הקים מרן הגאון רבי **ניסים קרליץ** זצ"ל, 'אוצר בית דין' לחלוקת פירות הקדושים בקדושת שביעית לטובת הציבור. כך היה גם בשנת השמיטה תשס"א, כאשר ניהול אוצר בית הדין הופקד בידי האמונות של בנו הרב שמואל קרליץ שליט"א, ובס"ד חולקו ע"י אוצר בית דין מאות טונות של פירות הקדושים בקדושת שביעית בהצלחה מרובה.

כאשר התקרב חג הסוכות התחילו באוצר בי"ד לטפל בפרדסי האתרוגים הקדושים בקדושת שביעית, כדי להכניס לחלוקה לחג. לצורך מיון, אריזת וחלוקת האתרוגים שזר אוצר בית דין מחסן ברח' השומר בב"ב. כיוון שרגישותם של האתרוגים רבה ויש צורך בידע רב, ביקשו רבני 'האוצר בית דין' מהרב משה ניימן שליט"א שידוע כמגדל אתרוגים מומחה, ובשנות השמיטה מקפיד להפקיר את פרדסיו, שיבוא להנחות את עובדי האוצר בית הדין בטיפול באתרוגים. הרב ניימן נענה וקיבל עליו את התפקיד.

במוצאי ראש השנה, כאשר החלו להוציא את האתרוגים לחלוקה העסיקו פועל רומני. לאחר כשלוש שעות עבודה ביום הראשון לעבודתו, הפועל דחף את דלת הכניסה למעלית בבנין, איבד את שיווי משקלו ונפל לפיר המעלית. הוא נפגע בגבו בצורה חמורה ונשאר נכה. מרגע זה נכנס הרב ניימן לסייט, שהסתיים כעבור 14 שנה... תחילת הסיפור היה - חקירות המשטרה, מי גרם לנפילת הרומני,

חיפשו אשמים... אחר כך חקירות משרד העבודה והרווחה... וסיכום החקירות היה, כי הייתה איזו שהיא רשלנות מסוימת מצד חברת המעליות וכן רשלנות מצד קבלני הבניין שלא בנו את המעלית ב'תקן' המושלם ביותר, וכמו כן נגד 'אוצר בית דין'. למעשה, לחברת המעליות ולקבלני הבנין, היתה חברת ביטוח שהסכימה לשלם את כספי הפיצויים בסכום ענק שהגיש העו"ד של העובד, אבל חברת הביטוח של אוצר בית הדין, לא הייתה מסודרת על כל פרטיה ודקדוקיה, ולכן חברת הביטוח ניסתה להתחמק מהאחריות וביקשה להפיל את חוב הפיצויים בסך מליון שקלים על 'האוצר בית דין'.

מאותו רגע החלו דיונים משפטיים לחייב את אוצר בי"ד ובעיקר את מי שהיה הממונה אישית באותה שעה במקום, הלא הוא הרב ניימן שליט"א. חברות הביטוח האחרות של הקבלנים ושל חברת המעליות הצטרפו יחד לגולל את כל התיק על אוצר בית הדין ובעיקר על הרב ניימן שליט"א, האיש ישר הדרך, שבית הדין מצא לנכון להעמיד במקום. כעבור שלוש שנים הצליחו חברות הביטוח בשיתוף עם משרד העבודה והרווחה להאשים לכאורה סופית רק את אוצר בית הדין ואת ר' משה ניימן, בפסק דין המחייב אותו לשלם קנס ומאסר על תנאי. הרב ניימן לא טמן ידו בצלחת בניסיון להציל את עורו וכמובן נאלץ להוציא הוצאות כספיות ומאמצים כדי להוכיח כי הפסק הוא נגד כל היגיון. ממולו עמדו חברות הביטוח הידועות כמומחיות להפיל תיקים על אחרים... וזו לא הייתה עבודה פשוטה, אבל בינתיים לא הייתה הכרעה סופית בענין.

לאחר שבע שנים שוב התחדשו הדיונים של תביעת הפיצויים, ואז בית המשפט שהתעשת מעט, שלח את הצדדים לגישור. הצדדים התדיינו במשך ארבע שנים נוספות... שבסופן חברות הביטוח סירבו בתוקף לקבל את הגישור ועד לשלב זה הסתכמו הוצאות המשפט, עורכי הדין, הקנסות והנלווה בעשרות אלפי שקלים להרב ניימן, וכמובן שעות רבות של עגמת נפש.

ארבע עשרה שנה מתחילת הסיפור, בפרוס שנת השמיטה תשע"ה, חזרו שוב הדיונים בבית המשפט בתביעת הפיצויים. ביום שלישי י"ז חשון תשע"ה במוצש"ק פרשת וירא, נכנס הרב משה ניימן למרן הגאון רבי **חיים קניבסקי** זצ"ל וביקש ברכה. מרן זצ"ל הכיר היטב את ישרותו בכלל, וכן את תום ליבו בקיום מצוות השמיטה כראוי בשלמות ללא קולות והיתרים.

למערכת מוסף שבת קודש ('יתד נאמן') נמסרה ההקלטה של השאלה קמיה מרן הגר"ח. אלו היו דברי הרב ניימן: "לפני שתי שמיטות באוצר בית דין של רבי ניסים קרליץ שליט"א (זצ"ל) נפל גוי למעלית ונפצע, ויש משפט שמתנהל כבר ארבע עשרה שנה. והם האשימו אותי ורוצים הרבה כסף ואני לא אשם בכך מאומה ואין לי כסף לשלם".

מרן זצ"ל: "אני יכול להלוות לך פרוטה, תשלם להם וזה יהיה מספיק. תגיד להם שגם את זה קיבלת בהלוואה". עוד הוסיף מרן: "וכשהוא יחזיר לך את השקל תביא לי אותו בחזרה, ברכה והצלחה, ואי"ה שתתפטר ממנו ומכל המשוגעים".

המשפט החל. לאחר כעשרה רגעים נזף השופט בחברות הביטוח והמליץ להן להגיע מהר להסכמה עד לשיבת בית המשפט הבאה ביום חמישי כ"ד טבת תשע"ה... בדיון הבא, ביום חמישי כ"ד טבת תשע"ה, מודיעות חברות הביטוח לבית המשפט כי הן מקבלות את הצעת השופט ומחלקות ביניהן בלבד את הפיצויים לנפגע, וללא תביעה כספית פרטית מהרב ניימן... ההסכם נחתם וקיבל את אישור בית המשפט ב-ד' בניסן תשע"ה.

במוצש"ק פר' וארא החזיר הרב משה ניימן את הפרוטה שקיבל בהלוואה למרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, ואילו דבריו בהקלטה: "אני רוצה להחזיר לרב את הפרוטה שהרב הילווה לי לתת לגוי ושבזכות הברכה של הרב התפטרתי ממנו. פריעת בעל חוב - מצווה".

מרן הגר"ח: "אתה יכול להגיד ברוך שפטרני, ברכה והצלחה וכל טוב".

אחר כך ביקש הרב ניימן ממרן זצ"ל אם יכול לתת לו את השקל כדי שיוכל לספר ולהצביע עם השקל הזה על זכות השמיטה, וזכות ברכת התורה כמאמר חז"ל 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים'. מרן חייך ונתן לו בהפטירו: "שיהיה לך במתנה". [מתוך 'יתד נאמן' מוסף ש"ק בהר תשע"ה]

וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם (כו, יב)

אדם שזוכה להרגיש את 'והתהלכתי בתוכם' כאן בעוה"ז, חייב גם גן-עדן עלי אדמות, כי אם הקב"ה נמצא עימו, מה הוא צריך יותר מזה... הלא כבר יש לו הכל. אחד הדרכים להגיע להרגשה זו, היא ע"י ההודאה על העבר. כי המודה - מכיר הוא בהשגחת ה' ומתחבר במחשבתו למקור הברכות והישועות, ובזה מתקיימת בו ברכת 'והתהלכתי בתוכם' - כאן בעוה"ז. המעשים דלהלן נותנים לנו הצצה לחיים כאלה.

* * *

מספר עד ראייה: בדרכי מאוחר בלילה מירושלים לבית שמש, לקח אותי חבר טרמפ עד היציאה מהעיר, משם היה בדעתי להמשיך בנסיעה באוטובוס לבית שמש. בתחנה עמדה קבוצה של שלושה אברכים מבית שמש והם אמרו לי שאין אוטובוס בזמן הקרוב. לשאלתי מה הם יעשו, השיבו, כי אמרו עכשיו 'מזמור לתודה' ועל כן סמוכים ובטוחים הם שהקב"ה יזמן עבורם טרמפ עד הבית... הרמתי גבה ושאלתי: "מנין הביטחון הזה?!" הם השיבו ברוגע, כי כך דרכם, לומר 'מזמור לתודה' כשהם מצפים לישועה, ואח"כ שוב כאשר הם זוכים לישועה, ופעם שלישית בסוף, כאשר

הם יורדים מהטרמפ. ולא היתה פעם שלא זכו לישועה... עמדתי והסתכלתי מהצד. זה היה נראה מעט מוזר, אבל חיכיתי לראות מה יעלה בגורלם... לא חלפו חמש דקות, ומונית שירות ריקה עצרה והציעה לנו לעלות במחיר מוזל מאוד. שמחתי על ההצעה, והודעתי לקבוצה שיש כאן נסיעה מוזלת, אך להפתעתי הם סרבו ואמרו כי הם מחכים שתגיע ישועה מושלמת, ללא כל הוצאות ממון!... סקרנותי רק התגברה... כעבור עוד כמה דקות עצר רכב גדול ונוח, ושאל אם מישהו צריך לבית שמש - בדיוק לאזור שבו אני והאברכים מתגוררים! עלינו כולנו לטרמפ, והוא פתח בנסיעה. האברכים כבר מילמלו 'מזמור לתודה' פעם נוספת, אך אני, שיצר הסקרנות בער בי להבין את העניין לעומקו, שאלתי את הנהג מהיכן הגיע. הנהג השיב כי הגיע מאירוע באולמי זוועהיל. תמהתי ושאלתי אותו: "מדוע לא נסעת דרך כביש תשע, שמהיר הרבה יותר?". הנהג חייך ואמר: "באמת הייתי בדרכי לכביש תשע, אך לפתע נכנסה בי מחשבה שאולי בשעה מאוחרת כזו ישנם אנשים בכניסה לעיר שממתינים לטרמפ. והרי בשבילי זה תוספת של כמה דקות בלבד", אמר, "והנה, אתם אכן חיכיתם לטרמפ...". לשאלתי לפני כמה דקות יצא מזוועהיל - נמצאו דבריו מכוונים בדיוק לאותו רגע שהאברכים פצחו ב'מזמור לתודה' הראשון... אילולי שראיתי את הנעשה, הייתי מתקשה להאמין, אך כעת משנוכחתי לראות את כוחה של הודאה, גמרתי בליבי לפרסם זאת ברבים, למען ישמעו וייהנו הרבים מהעיצה הנפלאה הזאת!!". [מתוך 'טיב הקהילה']

* * *

אחד מאנשי הקהילה באופקים חלה במחלה קשה, ר"ל. עסקני הרפואה נכנסו לעובי הקורה והגיעו למסקנה כי על החולה לעבור ניתוח במרכז רפואי בחו"ל, ששם יש סיכוי שיימצא מזור למחלתו. היות ובני המשפחה לא ידעו אנגלית כלל, החליט הגאון רבי **שמשון פינקוס** זצ"ל, רב הקהילה, ללוותם ולהיות להם לעזר כדי שיצליחו להסתדר שם. כאשר אושפז החולה בבית החולים, בלילה שקודם הניתוח - המתח ריחף באוויר כצל מאיים. בטרם עזב הרב את המקום על מנת לשוב למחרת, שאל החולה אותו: "מה צריך לחשוב כעת לפני הניתוח? מה עלי לעשות?".

הרב פינקוס ענה: "יש דעות שונות מה אדם צריך לחשוב בזמן של סכנה, ר"ל. יש הסוברים שעל האדם להעלות את זכר חטאיו, להצטער ולשוב עליהם בתשובה. אחרים אומרים שעליו להעלות במחשבתו את כל הטובות שה' עשה עימו בימי חייו עד הנה, להודות לו על כל טובה וטובה, ולומר לפניו: 'כל כך הרבה טובות עשית עימדי, אנא עשה עימי עוד אחת...!'. וזו הדרך שיותר נראית בעיני. תחשוב על כל הדברים הטובים שהקב"ה עשה לך בחיים, ואני אומר לך", סיים בנימה מעודדת, "בזכות ההודיה הזאת, הקב"ה יעשה עימך עוד טובה, ותצא בעזרת ה' בריא ושלם מהניתוח הזה". ובאמת, כך היה. [מתוך 'השמש בגבורתו']

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת בהר בחוקתי גיליון 245

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

מימתק לשולחן שיבת

למרות שהיהודי לא מבין - הוא עושה כן

ועשיתם את חקתי ואת משפטי תשמרו ועשיתם אותם. (כ"ה י"ח)

חוק הוא דבר שאינו מובן לנו, ולכן היצר מקטרג ואומר לאדם 'מה לך לעשות את זה? הרי אתה לא מבין'. על שאלה זו כבר ענו בני ישראל במעמד הר סיני, כשאמרו 'נעשה ונשמע, נעשה ונקיים את התורה אפילו לפני ששמענו את הטעם למצוות. וגם אם לא נבין לעולם - נעשה כי כך ציוונו ה''. ומובא בגמרא שבת (י"ב) שלא יקרא לאור הנר, שמא יטה ויחלל את השבת. אמר רבי ישמעאל 'אני אקרא ולא אטה', קרא והיטה. ויש אומרים שרצה להטות, נזכר ולא היטה. ואמר 'כמה גדולים דברי חכמים שאמרו לא יקרא לאור הנר'.

הסביר הגר"א מוילנא שהברייתא בגמרא אמרה 'לא יקרא לאור הנר שמא יטה', ואילו המשנה אמרה 'לא יקרא לאור הנר', מבלי לציין את הסיבה לכך. על זה אמר רבי ישמעאל 'כמה גדולים דברי חכמים במשנה שלא אמרו את הסיבה, כי כשיש סיבה - יש פירצה להקל'. וכן מובא בקידושין (ל"א), כששאלו את רבי אליעזר עד היכן כיבוד אב ואם, אמר להם 'צאו וראו מה עשה אותו גוי באשקלון, ודמה בן נתינה שמו'. כשבאו חכמים לקנות ממנו אבן טובה שחסרה בחושן, אמר להם את המחיר והסכימו חכמים, אלא שהוא נכנס לבית וראה את אביו ישן ותחת מראשותיו הקופסה של האבנים הטובות. הוא לא רצה להעיר את אביו גם כשהציעו לו חכמים פי עשר מהמחיר הרגיל, ובינתיים החכמים הלכו ואביו התעורר.

לקח הבן את האבן הטובה (ישפה) ורץ לחכמים,

וחשבו ליתן לו פי עשר מהמחיר, כפי שאמרו לו בסוף המו"מ, אבל הוא אמר להם 'אני לא מוכן להרוויח יותר מהמחיר הרגיל, כיוון שאת כבוד האב לא מוכרים בכסף'. ונתנו לו את המחיר הרגיל. לשנה האחרת נולדה לו בעדרו פרה אדומה. באו חכמים ואמרו להם 'איני מבקש אלא את אותו ממון שהפסדתי בשביל אבא', ונתנו לו המון כסף. ובירושלמי אמרו שהניחו את הפרה (בת שלוש שנים) על המאזנים, ובצד השני הניחו מטבעות זהב.

הסביר מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א שכאשר הגוי כיבד את אביו ולא העירו משנתו, מידת הדין קיטרגה על בני ישראל שהם לא מכבדים כן את הוריהם. אמר הקב"ה למידת הדין 'הגוי מכבד את אביו בגלל שהוא מבין בשכל שלו שאביו גידלו וחינכו והאכילו והשקוהו, ובזכותו הוא חי ועומד על רגליו. אם כן, משורת הדין והשכל לא לפגוע באביו, והוא גם יקבל את שכרו בעולם הזה'. ולכן לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה, שהרי זמן עיבור של פרה זה שנה. ואם כן, באותו זמן של המעשה עם אביו נתעברה הפרה שילדה את הפרה אדומה, לקיים את הנאמר "ומשלם לשונאיו אל פניו (במזומן) להאבידו". ועם כל זה שכיבד את אביו הוא נצטער על זה בלבד, ולכן כשבאו חכמים אליו שוב, אמר להם 'אני רוצה את הממון שהפסדתי בשביל אבא'.

'אבל בני ישראל', אמר הקב"ה למידת הדין, 'מקיימים מצוות ומוכנים ליתן את כל ממונם גם למצווה שהם כלל לא מבינים כגון פרה אדומה'. אפילו שלמה המלך אמר על פרה אדומה 'אמרתיו אחכמה והיא רחוקה ממני'. וכיוון שהזכרנו שהיהודים מוכנים ליתן את כל ממונם למען המצוות.

להחזיק קטן בשעת החפילה
הלכה שבעות-הרב יוסף דוד סני
שליו"ח תש"ל

ברית על הגבול של
מולדובה
סיפור נשכח
שליו"ח תש"ל

אותיות קטנות
חתם שאלתי-י יצחק זלברשטיין
שליו"ח תש"ל

חמץ שעבר עליו הפסח רק לי
שאלות ומשנות-הרב דוד טברני
שליו"ח תש"ל

השבוע העליון מוקדשי

ליווגהוון: אפרת בת שרה, ברכה
אורית יונית רבקה בנות לאה רחל,
נתנאל בן זמירה, יששכר בן מנוחה,
ארוך ביוכבד.

סיפור לטיבת ברית על הגבול של מולדובה

הקומוניסטי המרושע, הוא צלח את כל התקופה הנוראה הזאת שבה עמלו שליחיו של סטאלין ימ"ש לעקור כל סממן דתי מהלב של האנשים שם, ובכל זאת, הוא זכר מה זה ברית, הוא זכר מה המנהגים שהיו מקובלים שם לגבי הסנדקאות, וידע להעריך את המצווה הזאת ולערוך לכבודה סעודה בהשקעה שמעולם לא ראיתי בבריתות באוקראינה, לא לפני כן ולא לאחר מכן. "אנחנו כמובן לא יכולנו לאכול את האוכל שהכינו שם לסעודת הברית, בגלל שהכשרות שלו הייתה מוטלת בספק, ואפילו לא היה לנו ספק של ממש לגבי זה... "הם הכינו מגשי פירות עם המון סוגי פירות, דברים שלא רואים ביום יום, כך שלא נשארו רעבים." הברית עברה בשלום ב"ה, התינוק נכנס בבריתו של אברהם אבינו כדת וכדין, והשמחה הייתה גדולה. לאחר מכן שלף הסבא את הארנק שלו ושאל כמה הוא צריך לשלם לנו. "השבנו לו שאנחנו לא לוקחים כסף, אנחנו עושים מצוות, לא ביזנס. יש כבר מי שמימן את כרטיס הטיסה של המוהל, ויותר מזה אנחנו לא צריכים." הוא ניסה ממש לדחוף לנו כסף לידיים, אני סירבנו בתוקף כי חשוב היה לנו שהיהודים יראו ויבינו שמה שמעניין אותנו זה שהם יעשו בריתות, ושנאנחנו לא מעוניינים להרוויח על זה כסף, להיפך, אנחנו מוכנים לשלם הרבה כסף כדי לזכות אותם במצווה החשובה הזאת. "כשראה שאנחנו לא מוכנים בשום אופן לקבל תשלום, הוא יצא אל נהג רכב ההסעות שהביא אותנו ושאל אותו אם כבר שילמנו לו. הנהג השיב בשלילה, את הכסף הוא יקבל בסוף. הסבא הוציא סכום כסף נאה מכיסו והעניק לנהג הגוי: "אל תיקח מהם אפילו לא גריוונה אחד!", הוא הורה לו, "קח אותם לאיפה שהם רוצים, כולל קברי צדיקים על הדרך אם הם יבקשו ממך, ותן להם את כל הזמן שהם רוצים כדי להתעכב שם ולהתפלל שם." הנהג היה מאוד מרוצה מהסכום שקיבל, אבל לנו לא היה זמן להתעכב בשום מקום, כי המוהל היה חייב לחזור לקייב ולהמריא ממנה לברלין. "כשיצאנו משם אני הרמתי עיניים לשמים ואמרתי, ריבונו של עולם, הבט לברית ואל תפן ליצר! מחרתיים יהיה יום הכיפורים, עם ישראל יעמוד לפניך לחיתום הדין, תראה את היהודי הזה, הוא עבר את כל הרדיפות נגד היהדות, והוא עדיין מעריך את מצוות ברית מילה. היא עדיין טבועה בעצמות שלו, הבט לברית, הבט לברית, ואל תפן ליצר...!"

סיפור איש השמחה וקירוב הרחוקים גבאי הצדקה הרה"ח ר' יוחנן בריזל, שמענו ממנו לא פעם סיפורים שסיפר תוך כדי דבריו, על בריתות שהשתתף בהן באוקראינה, הפעם הוא מספר לנו על ברית מיוחדת. "במיוחד זכורה לי ברית שנערכה דווקא לתינוק כבן חודש. התינוק נולד להורים שמאוד רצו להכניס אותו בבריתו של אברהם אבינו בגיל שמונה ימים, אבל הוא היה צהוב והיו חייבים להמתין. "זה יצא בעשרת ימי תשובה, יומיים או שלושה ימים לפני יום כיפור קיבלנו טלפון, מבקשים מוהל בעיר שנמצאת על הגבול של מולדובה, במרחק של כ - 600 קילומטרים מהמרכז שלנו בקייב. "אנחנו היינו רגילים לבקשות מהסוג הזה ולא התרגשנו מהמרחק הרב, אבל הייתה לנו בעיה. איך נשיג עכשיו מוהל שיכול לבוא ולעשות את הברית הזאת, ממש לפני יום כיפור. "המוהל אכן מאוד הזדרז לצאת, הייתה לו עוד ברית שהוא היה צריך לעשות יום למחרת בברלין, ולאחר מכן הוא היה צריך להספיק לחזור לארץ ליום כיפור. "הוא נחת בקייב, חבר אלינו ואנו לקחנו אותו עם נהג מקומי, ונסענו כל הדרך לגבול של מולדובה, לא רחוק מאודסה, באזור מרוחק מאוד. "כשהגענו התברר לנו ששם מתגוררים ההורים של היולדת, והיא נשארה בביתם עם התינוק הרך. היולדת עצמה התגוררה עם בעלה, אבי התינוק בגאורגיה, באזור מוסלמי. היא באה כדי לשהות אצל ההורים שלה לאחר הלידה, ובעלה מאוד רצה להיות בברית של התינוק אבל היו צריכים לחכות חודש עד שהוא הבריא, כך שהאבא כבר היה חייב לחזור לעבודה שלו בגאורגיה. "אבי היולדת, הסבא של התינוק, היה מאוד נרגש. התברר לנו שדווקא היו להם לא מעט מושגים ביהדות, והם שמרו על מסורת ברמה גבוהה מאוד ביחס ליהודים אחרים באזורים המרוחקים הללו, אחרי עשרות שנות המשטר הקומוניסטי. "הסבא הכין סעודה ענקית, הוא הזמין חברים לחגיגה, ועשה מזה אירוע מאוד מאוד גדול ומכובד בהשקעה כספית גבוהה. מסתבר שהוא אדם עשיר, והוא חגג את הברית בהתאם. "הוא קיבל את פניו ושוחר איתי באידיש שוטפת, כשהוא אומר שבברית נותנים את הסנדקאות או לאבי הבן או לסבא שלו, ומאחר והאבא לא נמצא כאן, המסקנה המתבקשת היא שהוא, הסבא, יהיה הסנדק. "אני הייתי בסערת רגשות, נפעמתי מזה שיהודי ששרד את כל תקופת המשטר

הלכה שיבועית

ע"פ פסקיו של מרן הגר"ע יוסף קא"ל

תפילת ערבית

קטן שהגיע לחינוך חייב אביו לחנכו אף לתפילת ערבית, אע"פ שתפלת ערבית רשות מ"מ בזמן הזה נקבעה לחובה בכל ישראל. ואם נרדם לפני שהתפלל ערבית, רצוי להעירו אם מעל גיל עשר, מ"מ אפ קשה לו מאד אין צריך להעירו.

תפילת תשלומים כשהגדיל

נער שביום לפני הבר מצוה לא התפלל מנחה, ונעשה בר מצוה בלילה אין צריך להתפלל ערבית שתים לשם תשלומים. ויש חולקים.

קטן שאומר שהתפלל

קטן שהגיע לחינוך נאמן לומר שכבר התפלל ובמיוחד אם נותן סימנים כגון שאומר שהתפלל במקום פלוני, ושראוהו שם פלוני ופלוני דהוה ליה מילתא דעבידי לגלוי, אלא א"כ חשוד לשקר.

עדות קטן שהזכיר כראוי בשמו"ע

המסופק אם הזכיר מעין המאורע בתפלה או בברכת המזון, וקטן אומר לו שהזכיר כהלכה, נאמן, אף שקטן אינו כשר לעדות, שאין זה אלא גילוי מילתא בעלמא.

להחזיק קטן

אסור להושיב תינוק לפניו בשעת התפילה, מפני שמסיח דעתו מן התפילה. וה"ה דאין לאחוז בידו תינוק בשעת התפילה, אמנם אם התינוק בוכה ומטרידו מותר להרימו.

קטן המפריע

אסור לרמוז באמצע תפילת שמונה עשרה, ואם עושה כן כדי למנוע הפרעה בתפילה, כגון שקטן מפריע בסמוך לו, יכול לרמוז לו בידו או להכות כף אל כף כדי להשתיקו. ואם הרמז בידיים לא הועיל יכול לעשות תנועה בקול גערה כדי להשתיקו. מ"מ לא יפסיק בדיבור בכל ענין.

לרכישת הספר ידי כהן הלכות קטן 052-764-4642

החיוך השיבועי

שרה רואה את מרים השכנה שלה שהיא מזיזה את הספה לבד. שואלת אותה שרה: "למה את לא מחכה שבעלך יחזור הביתה?" עונה לה מרים: "למה לחכות שיחזור, יותר קל להזיז כשהוא לא יושב על זה....."

השדכן לאבי המיועדת: מדובר בבחור שהוא השפיץ של הישיבה. אבי המיועדת: אם ככה זה ממש מתאים משום שהבת שלי היא השפיצה של הסמינר.

מודעה בכניסה למכולת באזור מתחרד: 'מוכרים אנה'ל לצורכי פונסה בלבד'.....

אחד הלך לבקר את חמותו בבית החולים, כשחזר היו פניו נבוכות, שאלה אשתו לפרש הצער, אמר לה שהרופא אמר "שאמא שלך תחיה עוד 20 שנה ותבוא לגור אצלנו", אמרה לו אשתו "על מה אתה מדבר היא במצב קשה, ברגעים האחרונים של חייה" אמר לה "כך אמר הרופא- לצפות לגרוע מכול".....

בחורי הישיבות מייחלים שחברת קריסטל תמנה את בר- לב למנכ"ל

שיאלות ותשובות

הרב דוד סהרני שליט"א

התחננו. ועיין עוד בכף החיים (או"ח סי' קלד אות כ) ולמופה"ד נ"ע בספרו ילקוט יוסף (ח"א מהד' תשמ"ה עמ' קיח) שכתבו שבקריאת שמע וברכותיה לא יאמר עם הציבור פסוק "וזאת התורה". ומשמע שבמקום שעונים אמר דברכות יאמרו פסוק "וזאת התורה".

אדם שלא שהקפיד ולא אכל איזה הכשר בפסח, האם לאחר פסח זה בשבילו חמץ שעבר עליו הפסח?

מוצר שאכן היה בפסח כשר בכשרות טובה, למרות שאינו סומך עליה ואינו אוכל מוצר זה בפסח, מכל מקום לא קנסו אותו חכמים לאסור את המוצר בגלל חמץ שעבר עליו הפסח, שהרי עשה לפי הוראת חכם והשהה אותו בביתו בפסח, ולכן אם המוצר עומד תחת כשרות טובה לימות השנה אין כל מניעה לאוכלו לאחר הפסח.

אדם שמצא בתחננו והציבור הגיע להגבהת ספר תורה, האם יעצור ויאמר עמהם "וזאת התורה". וכן אדם שלא סיים אמירת תחננו, והציבור הגיע לקריאת התורה, האם צריך לעצור לשמוע קריאת התורה?

אדם שנמצא באמירת והוא רחום בימי שני וחמישי או בתענית ציבור, וכבר הציבור הוציאו ספר תורה, יאמר עמהם "וזאת התורה", ויפסיק מאמירת התחננו ויקשיב לקריאת התורה מפי החזן, ורק בסיום קריאת התורה ימשיך לומר את אמירת והוא רחום. וה"ה אם הוא נמצא באמצע אמירת אל מלך וכדומה, שיפסיק לומר "וזאת התורה". ואם הוא ממתפללי המנין הנוכחי שצריך לשמוע קריאת התורה, יכול להפסיק בשתיקה בכדי לשמוע את קריאת התורה כולה, ואף יענה אמר לאחר ברכת העולים לתורה וכן לענות אמר על אמירת חצי הקדיש הנאמר מפי העולה השלישי בסיום הקריאה. ולאחר סיום קריאת התורה, יסיים את אמירת פסוקי

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב אהרן חזני
אותיות קטנות

וכי תמכרו ממכר לעמיתך... אל תונו איש את אחיו (ויקרא כ"ה, י"ד)

מעשה שהיה באשה שראתה מודעת רחוב ענקית, המודיעה על מבצע מיחד בצרכניה פלונית. במודעה נכתב באותיות בולטות וגדולות: "דגי קרפיון בחצי מחירו! במקום 30 ש"ח לקילו - 15 ש"ח בלבד!"

האשה מהרה להתקשר לבעלה, ספרה לו על המבצע ובקשה ממנו שילך לצרכניה, יזמין ששה קילוגרמים של קרפיון ויבקש לטחן אותם.

הבעל עשה כדבריה ופנה אל הצרכניה. לאחר שקבל לדיו את שקיות הדגים הטחונים, נתן לעובד הצרכניה את הכרטיס האשראי שלו. העובד בצע את העברת התשלום על ידי הכרטיס ומסר לבעל את הקבלה. הבעל התבונן בקבלה, וגילה כי חייב ב-180 שקלים. הוא השתומם ושאל: "6 כפול 15 הם 90 שקלים, מדוע כתוב פה שחייבתם אותי ב-180?" חייך

תשובה התשובה לשאלה זו תלויה בצורה של פרסום המשפט המגביל את המבצע, דהיינו: אם בית הדין יתרשם שהמשפט המגביל את המבצע נכתב באותיות קטנות מאוד, באופן שרוב האנשים אינם מצליחים להבחין בו [וציון הגבלת מבצע באופן כזה אינו נפוץ] - הבעל אכן רשאי לבטל את המקח ולקבל את כספו בחזרה, ולמודעת הפרסום אין שום תקף, כי כתב זה נחשב ל'כתב גנבים' שמטרתו לרמות את הצבור. ויש לטעון כלפי עורכי המבצע: הלא נתן

העובד וענה: "ידידי היקר, טעית בחשבון - 6 כפול 30 הם 180 שקלים..." "180?!" תמה הבעל, "הרי פרסמתם אודות מבצע הקרפיון בחצי מחירו!?"

"אני מאוד מצטער" השיב העובד, "כנראה לא קראתם היטב את המודעה...", הוא שלף את המודעה והצביע בפני הבעל על שורה הכתובה באותיות קטנות בשולי המודעה: "הנה לה, כתוב כאן במפרש: המבצע מתנה ברכישת מוצרים מהצרכניה בשו"ח 400..."

הבעל התרעם וטען: "התנאי המגביל את המבצע נכתב באותיות כה קטנות שבקשי נתן להבחין בהן! ומכיון שמעולם איננו קונים פמות כה גדולה של דגים, נרק מחמת המבצע המיוחד בצענו את ההזמנה, אני דורש לחזר בי מהקניה!"

היה להדפיס באותיות גדולות יותר, מדוע אם כן בחרתם להשתמש דוקא באותיות כה קטנות - אין זה אלא כדי להוליד שולל את הצרכנים... ומכיון שבאופן שכזה המקח נעשה בטעות, ממילא הוא בטל!

אולם, אם רב העולם יכולים להבחין במשפט שנכתב בשולי המודעה, אלא שהאשה נחפזה לבצע את ההזמנה מבלי להתבונן היטב במודעה - אזי המקח קיים, ויש לשלם עבור הדגים את מלוא התשלום (ויעני בשו"ע ח"ו מ"ה ס"ג).

לסיום: אם רב האנשים מבחינים במשפט המגביל את המבצע, המקח חל. אך במקרה שרוב הצבור אינו מבחין בזה, רשאי הקונה לבטל את המקח ולקבל את כספו בחזרה.

הצטרפו גם אתם
לאלפי מאזני קו החיזוק הייחודי
עם רבנים מכל החוגים

מגוון-מרתק-קצר וקולע

החיזוק מפי גדולי מגידי המישרים:

הרב יהודה יוספי | הרב יעקב לוגאסי
הרב ישעיה שוורץ | הרב אברהם משה
הרב משה וינבך | הרב יעקב בלוי
הרב אהרון בן אדיבה | הרב אהרון בירנצוויג
הרב ששון לוי ועוד...

**קו מעוצני
אחריו**

חייגו: 0733-570-420

"והי אחיך עמך". (כ"ה ל"ו)

באמת אם אותה אישה רוצה לצאת ולדון בערכאות היתה מקבלת את כל כספה חזרה, אבל היא לא רצתה לחלל שם שמים וביקשה לדון בדיני ישראל.

אם כי בעוונותינו מה כח בית דין יפה בזמננו ולא יוכלו למנוע בני ישראל באשר יחשבו כי באמונה הם עושים... אבל לבקש עוד מעות על מה שלקחו, לא ידעתי איך הם יכולים!?

הנה יש לברר גוף הענין שנהגו לקחת ממון על קבר, שלא נודע לי מקורו.
מה שמצינו בגמרא בסוגית ירושה (ב"ב קיב.) 'נמצא צדיק-אלעזר קבור בקבר שאינו שלו'. שפירשו, כשיגיע היובל ותחזור השדה לבעלים יהיה אלעזר קבור בקבר שאינו שלו. כל זה רק בשדה פרטי, אבל בשדה בוכים-בית הקברות, אין צריך לקנות קבר, כי הרי כל בני העיר שותפים בו. ובוודאי שיוכלו לקבורו לפי כבודו, שמעיקר הדין חייבים לקבורו בקברי משפחתו.

ומה שמצינו את אברהם ויעקב שקנו בכסף מלא, יש לומר שכיון שעדיין לא נתפרסמה חזקתם בארץ ישראל היו נראים כגזלנים, אם לא היו קונים את השדה, וגם היה ירא שלא ישחית עפרון את השדה ...

אלא ביאור הדבר בגמרא "נמצא צדיק-אלעזר קבור בקבר שאינו שלו" הוא: כאשר השדה-גבעת פנחס בה קבור אלעזר תחזור ביובל למשפחה של מי שהשדה היתה שלו, הם לא יתנו לבני הצדיק להקבר ליד אביהם, מילא לצדיק-אלעזר נתן בעל השדה רשות, אבל לבניו אחריו הם לא יתנו להקבר, וזה בזיון לצדיק שאינו קבור עם בני משפחתו. זה ברור בכוננת הגמרא.

לכן למעשה, בוודאי בבית הקברות של עיר בה המת היה גר חייבים לתת לו קבר לפי כבודו. בפרט כאן שהיה איש ישר, סוחר נכבד, לומד למד ומגדולי היחס, למה יבקשו תואנות, בפרט שהיא מבקשת דין בבית דין של ישראל. הרי אם לא תאבו, חלילה תהיה מוכרחה לדון בערכאות.

מאד בקשתי לבל תניחו לבוא לזה, כי לא תצליחו. דעו כי רעתם רבה ועשו שלא כתורה, וה' יסלח להם כי לכל העם בשגגה. (ש"ת "שואל ומשיב" תליתאי ח"א ר' ועיני קמא ח"ב קנ"א ובסוגיה של קניית קבר דש"ר רבי)

"לא תרדה בו בפרך". (כ"ה מ"ג) זקן זקני רבי מנדל רנד מייסד שכונת "בתי רנד" בירושלים תובב"א היה גביר גדול בגליציה, בעל אחוזה, שדות ומפעלים וכמובן משרתים רבים. בתו הקטנה שרה גיטל סיפרה לאבי שליט"א, שפעם בהיותה ילדה קטנה ביקשה מהמשרתת הגויה שתנקה לה את הנעליים. אביה רבי מנדל צעק עליה: "את לא רואה שהיא אוכלת..." וסטר לה. (נר לשולחן שבת - עוד אני זכיתי להכירה, מיוחדת ואצילה, הייתי חביב עליה, נפטרה בגיל 95)

פנקס קהילת פוזנא: מר שלמה סגל עשה שימוש ושירותו באמונה בלתי רמיה ועמד על המשמר לכל דבר שליוחות והשתדלות בעסקי הקהל בכל אימוץ כוחו ועתה לעת זקנתו נתרשלו ידיו ורגליו ולא נשאר בו כח לעמוד בהיכל השררה, בכך הקהל ישימו עין השגחתם עליו ולא לדחותו בשני ידים. (תמ"ד)

סיפר רבינו שר התורה: מעשה היה עם האדמו"ר מטשכנוב, אדמו"ר חדש העתיק את מגוריו לעירו, אמר הרבי מטשכנוב שצריכים לסדר לו "טיש" בלילות שבת. וביאר הנהגתו מדין "די מחסורו - אפילו סוס לרכוב עליו, שרגיל בזה תמיד" (כתובות סז). והוסיף, שמורי חמי אמר שאין הנידון דומה לראיה. דין "די מחסורו" נאמר רק בעני, כשנותנים לו, השיעור הוא כל צרכיו, אפילו סוס ועבד. אבל מי שהוא עשיר וחסרונו הוא עניני כבוד, לא נאמר בו די מחסורו. ("באורח צדקה" תשובות הגר"ח ק"עמ"ש פ"א)

"די מחסורו" - דווקא עשיר שירד מנכסיו, שהיה מורגל בתענוגים, אבל שאר עניים שלא הורגלו בכך, אין חייבים ליתן. (שט"מ כתובות סז:)

עני שהרגיל עצמו לחיות ברמת חיים גבוהה, אין נותנים לו מן הצדקה כפי הרגלו. (ערוה"ש י"ד סימן נ"ב)

"עבד לרוץ לפניו" לשמש אותו לפי כבודו. (תוספתא פאה א', עמק הנצי"ב ראה) רץ לפניו לשם כבוד. (לקוטי הלכות ח"ח הגר"מ שטרנבוך בשם הרבי מקוצק "אהבת צדקה")

"והיה מוכרו ביד הקנה אתו עד שנת היובל ויצא ביובל ושב לאהוזו". (כ"ה ב"ח) "ואלעזר בן אהרן מת ויקברו אתו בגבעת פינחס בנו". (כ"ד ל"ג)

"ושב אל משפחתו"... על הקשר בין דיני אונאת ממון ודברים ודיני גאולת ובעלות קרקעות בתשובתו של הגאון ה"שואל ומשיב":

מכתבו הגיעני. הנה שלחתי אחרי האישה הידועה ובאה אלי ונחרדתי לשמוע ממנה כי נתנה עבור קבורת אביה שלושת אלפים ושש מאות רובל כסף! מעולם לא שמעתי אף במות גביר עצום אשר לו רבבות ואלפים, שנתן סכום כזה עבור קבור!!! היא הראתה לי את הקבלה על התשלום.

אלא, שעל אף ששילמה סכום עתק כזה לא הסכימו לבסוף לקבורו והניחו את המת בבזיון... בזה עברו על לאו ועשה של "קבור תקברנו".

בושתי על קהילה חסידה שנתנה רשיון לדלת העם לעשות משפטים וכבר נודע דרכם... ועל זה רגזה הארץ.

פרשת הקללות בחוקותי

"גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם..."
מזמן שחרב בית המקדש אמרו חז"ל הוקמה מחיצת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים.
אמר רבינו רבי ישראל סלנטר, זה ההבדל בין משגיח מן החלונות ובין מציץ מן החרכים.
לפני החורבן היינו בבחינת "משגיח מן החלונות", בשעה שאב מביט על בנו מן החלון, רואים הם שניהם זה את זה.
כנגד זה, לאחר החורבן, משהוקמה מחיצה של ברזל בין ישראל לאלוקיו, מביט עלינו הקב"ה "מן החרכים" כביכול. האב רואה אותנו גם עכשיו כפי שראה קודם מן החלון, אבל הבן אינו רואה את אביו והוא עומד נפחד, מבוהל ומיואש, חושב שנשאר חלילה בעולם הזה לבדו!
("בנות יבית ההלכה" כרך מ"ד)

"ואתכם אורה בגוים והריקתי אחרים חרב". (כ"ו ל"ג)

רבי יוסף בן נאי: **"אם אבוא לספר בזיונות יהודי המגרב יקצרו היריעות..."**

פרשת באטו בתוניסיה

שמואל באטו היה קצב יהודי, קומתו גבוהה וגבורתו נודעה בין אחיו היהודים ובין המוסלמים. איש פשוט היה, אבל לא סבל שבפניו יבזו יהודי, דבר שהיה רגיל דבר יום ביומו בתוניסיה, שערבים יתעללו ויבזו יהודים. בכך קנה לו אויבים רבים בין המוסלמים, אלא שהם היו יראים ממנו.

באחד הימים הסתבך בויכוח עם ערבי. פרץ ביניהם ריב, כשראה הערבי שיזדו על התחוננה צעק לעזרת העוברים ושבים: "מוסלמים, באטו קילל את הנביא מוחמד ואת דת האיסלאם". במקום נתאסף קהל רב. בשל כך, למרות כוחו לא עלה ביד באטו להתחמק, ההמון הפרוע תפסו. משכּוּהו והביאוהו בפני המופתי ובית דינו השרעי. במקום, בן רגע פסקו דינו למיתה. על פי הדין מגדף האיסלאם ונביאו דינו אחד, מוות, אלא אם התאסלם, כי אז ניתנו לו חייו במתנה.

איש יהודי היה בתוניסיה ושמו נסים שמאמה, "הקאיד" - שר הכספים של הביי, שליט המדינה. כל אוצר הכספים, חובותיה וחשבונותיה של תוניס הכל ברשותו. עשיר עצום וחכם היה.

הדבר נודע לקאיד נסים שהכיר את הקצב הגיבור, בתחילה ביקש מידידו ראש השרים, הוזיר מוסטפה להתערב. הוא יעץ לביי לנהוג במתינות בזה, אולם הביי השיבו חדות: "הלא רק אתמול הוצאנו להורג חייל מוסלמי על רצח יהודי..."

מה עתה אפשר יהיה לעשות? הקאיד נסים שמאמה ידע כי השפעתו לא תשא פרי אצל ראשי הדת.

נצנצה לפניו דרך להצלה. אילו היה הנאשם נתין זר, היה תקווה להצילו. יגש בכבודו ובעצמו לקונסוליה הצרפתית, אל המזכיר הכללי מר גבריאל ולנסי, שהיתה לו השפעה גדולה על הקונסול וביקש את עזרתם. הקונסול ליאון רוש, שראה בענין זה גורם לחיזוק ההשפעה הצרפתית במדינה נעתר לבקשתו.

מיד ביקש ראיון עם הביי. הוא הצהיר בפניו שבאטו נתין צרפתי וכל פגיעה בו היא פגיעה בצרפת, ודרש להעמידו למשפט בפני שופטים צרפתיים. הביי שהיה נתון בסבך של הלוואות ענק לצרפת, נאלץ להבטיח לקונסול שהכל יסתדר. הוא הכריז כי עד הערב באטו ישתחרר.

לאחר מכן גם רבה של תוניס והקאיד באו לארמון, ואף להם הבטיח הביי שלא לפגוע לרעה בבאטו.

אלא שבאותו זמן התאסף המון משולהב מול הארמון, בראשו חכמי דת מוסלמים. משלחת של מופתים וקאדים נכנסה לארמון בדרישה תקיפה לקיים את פסק הדין.

עוד בטרם הרב והקאיד הספיקו לעזוב את הארמון, הביי שחש מרשת התככים שבחצרו, שמא יורידוהו מכסאו, שמא ירצחוהו נפש, אמר לחברי המשלחת: "עשו בו כטוב בעיניכם!" לשווא התחננו הרב והקאיד לדחות את הגזירה. המופתים הוציאו לפועל את גזר הדין הנורא. באטו הוצא להורג בסייף מול ארמון הקיץ של הביי בחוף הים. (יום שישי ד' תמוז תרי"ז 26 ביוני 1857)

כדרכה של האומה הערבית צמאת הדם אף התעללו בגופתו של באטו, ועוד אמרו לתיתה למאכל לכלבים...

כשנודע הדבר לקאיד, פנה שנית לביי וביקשו שימסור את הגופה לקבורה. אולם הביי חשש להתערב נגד ההמון המוסת. ההמון הפרוע נטל את גופת באטו וגררה בבזיון בחוצות העיר.

כאשר עברו ליד ארמונו של הקאיד, נצנץ בו רעיון מבריק ומסוכן: הוא הורה למשרתיו לזרוק מטבעות כסף מן החלונות. ההמון עזב את הגופה והחל ללקט את המטבעות. זו היתה שעת כושר, ציווה הקאיד על אחדים ממשרתיו, גיבורים ואמיצים לחטוף את הגופה ולברוח עם כרכרה מהירה שהמתנה להם ליד השער האחורי של ארמונו. באטו נקבר בחשכת ליל במקום סתר.

אחרי כמה רגעים, כשהבינו ההמונים שהגופה נעלמה, הטרף נשמת מפייהם, פנו לפרוע ביהודים.

ראשי הדת פנו אל הביי והאשימו את הקאיד כי העלים את הגופה. הפעם הביי עמד לצידו של הקאיד, כי בינתים הקונסול הצרפתי התערב שוב. לאחר ששמע על הריגתו של באטו, הגיש מחאה רשמית בשם ממשלתו, והכריז שהענין יביא לידי קרע בין ממשלת הוד מלכותו נפוליאון השלישי קיסר צרפת ובין בית המלוכה של תוניסיה. הודות לאיום הרשמי הזה שקטו הרוחות לזמן מה.

("נר" עפ"י "הד המזרח" ועוד)

"או אז יכנע לבכם הערל - בעון חילול שבת שהוא שביעי כמנון א"י וכנע לבכם". (ספורט כ"ז מ"א)

סיפר הרבי מצאנו שליט"א: הרה"ק אלחנן-חנה מקלאשיץ היתה לו משפחה גדולה, בנים, בנות ונכדים. בערב שבת קודש הגרמנים הוציאו מאות מתושבי עיירת הולדתו פריסטיק, והרגו אותם, אנשים, נשים וטף. את הרבי מקלאשיץ השאירו בחיים, לבדו מכל משפחתו.

היה שם בחור שישב ובכה. אמר לו הרבי: "למה אתה בוכה!?" ערב שבת היום וצריכים להתכונן לשבת, להכין סעודות שבת!" והלה יושב ובוכה ואינו מבין מה הרבי רוצה ממנו... אמר לו הרבי מקלאשיץ: "אם הקב"ה רוצה שנעבוד אותך כמלאכים, נעבוד אותך כמלאכים, הרי גם למלאכים אין נשים ובנים..." זה היה ביום בו שיכל את משפחתו, אכן מלאך! ("בצילא דמהמנותא")

הוא היה אומר: מה שנשתנו הדורות בעיני אכילה והחיים, סיבת הדברים היא: ידוע כי דומם, צומח, חי, מדבר, זה למעלה מזה.

לכן בדורות הראשונים שהיו ראויים לתקן את בעלי החיים היו אוכלים בשר, מדליקים נרות חלב, נוסעים בעגלה רתומה לסוסים, חורשים בשדה עם סוסים, שוורים ועוד. כי היו כדאים שבעלי חי ישמש אותם, היו מעלים ומתקנים את בעלי החיים.

אבל אנו שאיננו ראויים לתקן, מרבית תשמישנו בדומם, אור החשמל מאיר עלינו, אנו נוסעים במרכבת הברזל, וכן בעיני האכילה, רוב המאכלים הינם מן הצומח. ("דברי חנה" קונטרס דברי תורה)

בשיא ההסתר יש גאולה - סיפר ידידי הרה"ג רמ"ו: אבי לא סיפר מעולם את קורותיו בימי השואה הנוראה. פעם למדתי איתו משניות מסכת תרומות, שם מוזכר הדין של "רודף", לפתע אבי אמר: "גם לי הזדמן דין של רודף!"

והחל לספר: "פעם אחת התחבאנו בעליית גג, עשרות אנשים צפופים ודחוקים. הגרמנים באו לחפש בחדרים מתחת, הפכו את כל הארונות ובעטו בקירות ובריהיטים. והנה באותו זמן תינוק החל לבכות, ציוו הסובבים על אמו שתניח ידה על פיו, תחנוק אותו מדין רודף. למעשה רק חסמו את פיו ולא הרגוהו. הוסיף אבי: 'הנה לאחר חמישים שנה כשאני מתבונן בסיפור אני רואה שהיה כאן נס גלוי, מכמה טעמים:

א. הגרמנים ידעו שאיש לא נמלט מהעיר, הם ידעו שאנחנו מתחבאים, המקום בו צריך לחפש זו עליית הגג ב. התקרה היתה דקה, איך זה שהגרמנים לא שמעו את הנשימות שלנו. ג. הנס הגדול שלא שמעו את בכי התינוק". ("נר לשולחן שבת")

פירש רש"י: "אם בחוקתי תלכו - יכול זה קיום המצוות כשהוא אומר זאת מצוותי תשמרו..."

התורה עמלים בתורה... פירוש אורח, פירוש למחזור ימים נוראים על פיית הנאמר...

המאור שבה יחזירנו למוטב! אם בחוקתי תלכו זאת מצוותי תשמרו ועשייתם אתם (פ. א.)

הוא בירושלמי פ"ק דהגיגה (ה"ז). על דרך שתקנו בברכת התשובה: "השיבנו אבינו לתורתך, וקרבתו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך..."

בנתיב דרך זו פירשתי גם בפתיחת פרשת בהר (ויקרא כה א): "וידבר ה' אל משה, בהר סיני לאמר..."

כדוגמא שאנו מוצאים הרבה בספרי "חזון איש" וצוק"ל, שבשלהי כל סוגיא מסכם להעלות ולנפות בבידור: "דינים העולים" כידוע וכן הוא בעוד ספרים.

ידוע המעשה שמספרים על אחד מגדולי צדיקי זמננו ואגוני הדור של תחילת החסידות ומטו בה משימה דהגה"ק בעל 'קדושת לוי' ז"ע מברדיטשוב...

לאחר שנתחפף לחסיד נלהב, שאלוהו לאמר: וכי מה נשתנה בתורה שלך משנעשית חסיד? הלא ממשיך אתה באותה דרך של לימוד התורה ואמירת הדרשות והשיעורים כסדרך, ויושב על מדין בתור אב בית דין בבית דין הגדול שהיה תחתיו, ובתשובותו להלכה הרבה לשואלים, כאשר היה באמנה אתך מאז ומעולם.

ענה להם רבי לוי יצחק ז"ע ופתח פיו בחכמה, ההבדל אולי אינו ניכר כל כך בתורה עצמה שאני עוסק בה, אבל ניכר היטב בתוצאות הבאות אחריה!

הנה מתחילה בטרם נעשיתי חסיד, היתה עיקר התכלית אצלי לימוד התורה עצמה, להתגדל ולהתעלות [שטייגער] בתורה, ולמלאות את כרסי בש"ס ופוסקים...

איש יהודי אחד הגיע לפני מרן הגה"צ הרב שך צוק"ל בעל "אבי עזרי" ושאלתו בפניו, היות ועובד הוא כל היום קשה למחיתו, ובעת רדת הערב כאשר הולך אל שיעור דף היומי שבבית הכנסת השכונת, הוא בקושי מחזיק את עצמו, וכמעט מדי יום נרדם הוא במהלך השיעור על גבי הגמרא... ואם כן אינו רואה בכך תועלת ולמה לו להמשיך ללכת לשיעור?

ויתרה מזו הוסיף, שלדעתו יש בזה גם חשש חילול השם כשרואים יהודי נרדם כל יום בשיעורה של תורה.

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

י"ט שנים קודם שנולדו מכריזים שיעור פלוני לפלוני! התקשימה מאוד להתחיל את הלימודים של הישיבה בתחילת זמן קיץ (ישיבה גדולה) והחלטתי לנסות לשוחח עם רבי ומורי הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א.

לא עלה בידי לשוחח עמו, אז החלטתי שבמקום לשוחח עמו פנים אל פנים אקשיב לשיחת חיזוק של הרב גמליאל דרך הטלפון בקול הלשון.

התפללתי לה' שאזכה לשמוע שיעור שייתן לי את החיזוק שאני צריך עכשיו, ומצאתי שיחת חיזוק לפתיחת זמן קיץ שמסר הרב באחת מן הישיבות הקדושות אשר בארץ.

השיחה התחילה במשפט: "לפעמים בן אדם שומע שיחה והיא נחרטת לו לכל החיים ולכן כדאי לשמוע הרבה שיחות!!!"

זה כבר היה עבורי פתיח של עידוד לשמוע שיחות, ואז באמצע השיחה סיפר הרב שליט"א: נפלתי ושבתי את הכתף, אני מקבל פיזיותרפיה בבית כאשר הפיזיותרפיסט גורם לי לכאבי תופת שכמעט איני יכול לסובלם ועל הכאבים האלו אני עוד משלם כסף!!!"

הרב ניתח את העניין והסביר שהוא מוכן לסבול את הכאבים, והוא מוכן לשלם ככל הנדרש כי בסופו של דבר אם לא יעשה לו היד לא תתרפא, ולא עוד אלא שהיד תצא מתפקוד כלומר שהיד ימות...

כך גם העבודה הרוחנית בדיק כמו העבודה הגשמית. על מנת להתקדם, יש צורך להתאמץ!

בשביל להשיג מדרגות ברוחניות צריכים לעבור את הייסורים הרוחניים למשל המאמץ והקושי הגדול להתיישב לפני הגמרא או כל ספר אחר ולהתחיל ללמוד בכוח למרות הייסורים שבדבר הפרט בתחילת זמן ובפרט כאשר בחור מתחיל להתחזק, ממש שעובר את הטיפולה הזה ובוכה לה' צומח רוחנית ויצליח, אבל צריך לדעת שזה טיפול כואב אבל שווה את הטיפול כי אם לא אז הנשמה כמו הכתף שלא מטופל, הולך ודועך.

שמעתי את השיחה, ודמעות ניגרו מעיני משום שהרגשתי את הייסורים האלו ממש ורציתי לנטוש, אבל אז הבנתי שזה הטיפול ובי"ה השיחה הזו הצילה את חיי הרוחניים ומאז אני פורח ב"ה.

סיפרתי לרב את ההשגחה בשיחה, ששמעתי בדיק מה שהייתי צריך וקבלתי חיזוק עצום. הגיב הרב בשמחה ואמר: "תדע שחיזוק אותי עם הסיפור הזה, שהרי השיחה הזו נאמרה לפני יותר מתשע עשרה שנה כלומר עוד לפני שנולדת, הכינו לך את השיחה שאחרי תשע עשרה שנים תתפוס אותך ותיתן לך את החיזוק הנדרש!!! תראה עד כמה הכל בהשגחה פרטית ופלאית."

בעל המעשה ל"א

הפענוץ לדבות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס נפקס: 15326517922

לבית המדרש. והלא אף כשנרדמים על הגמרא עושים בכך נחת רוח לפני אבינו שבשמים כמו שכתב בספר "מעשה אורח", פירוש למחזור ימים נוראים על פיית הנאמר במספר ליום א' דר"ה המתחיל "חפן במכון" וכו', וז"ל: "אטומים להחיות בטללי שנה. פירש הר"ד יהיאל מפר"ג, ש'אטומים הם עמי הארצות, האטומים מלימוד התורה. ועתיד הקב"ה להחיות בטללי שינה, כשולמדים התלמידים וישנים על הספר, הקב"ה משמר את הריר היוצא מפיהם ועושהו טל להחיות עמי הארצות" עכ"ל. -

הרי שמה הרוק שיוצא מפיהם כשנרדמים וישנים על הספר, מזה גופא עתיד הקב"ה להחיותם. והנה המשיך הרב בתשובתו, ניתן להבין מעצם ביאורך הנה עם 'שאלה זו ולא רצית לקבוע לעצמך להחליט לעזוב את השיעור, אלא עשית מזה 'שאלת חכם, שכנראה נשמך כוספת ומשתוקקת מאוד אל התורה וקשה לך לעזוב אותה. - אלא מאי, היצו הרע רואה ויודע היטב את גדל ההשפעה לטובה שתורה זו תשפיע עליך, כאשר מעידים בנו חכמינו ז"ל להדיא (ש"ס): "המאור שבה מחזירנו למוטב!" - לפיכך משתדל הוא בכל כוחותיו להרדים אותך שוב ושוב, כדי למשוך אותך אחריו החוצה...

אך כשתתעקש ותתמיד לבוא בכל יום, יראה הייצר במשך הזמן שאינו יכול להניא אותך משיעור זה, הרי ממילא בבוא העת הוא יעזוב אותך לנפשך, ולא תחוש עוד כל כך בעייפותך בעת השיעור, ותגיל את עצמך בכל הכוחות שבעת השיעור לומדים ולא יושנים! ותעשה כל ההשתדלויות כדי שתוכל להיות ערני כראוי בשיעור, ובזוהי תזכה בעזרת השם לעשות 'סיומים על סיומים' - סיים הרב בלשונו הזהב.

ואכן שמע האיש וקיבל עצת חכמים והתעקש להמשיך ולהתמיד בהגעותו לשיעור, ועשה כל טעמך למנוע את שנתו במהלך השיעור. וכעבור תקופה עזב אותו היצר מכה, הוא כבר לא נרדם כלל בעת השיעור, אלא אדרבה נטל בו חלק רציני, והמאור שבה החזירו למוטב עד שנושעה מן החזקים ביותר שבמשתתפי אותו שיעור. והתקיימה בו ברכתו של הרב במלואה, כזוכה במשך השנים לערוך סיומים רבים, ואף לסיים את כל הש"ס כמה פעמים כברתו של אותו צדיק.

כ"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ וצוק"ל היה ממשיך זאת לסוחר הנכבד היוצא בנסיעתו הארוכה לצרכי מסחרו ממחוז 'ביאליסטוק' שברוסיה אל העיר 'לייפציג' שבגרמניה, הוא מגיע אל בית הנתיבות רוכש 'כרטיס נסיעה' ברכבת המהירה [שעל-ג'וי] תופס לו את מקומו בתוככי קרון הרכבת, ולאחר שהתיישב והתרווח על הכיסא המרופד והנעים יכול הוא לישון בנינוחות בכל הדרך הארוכה... ובסופו של מסע יגיע הסוחר למחוז חפצו, יירד מן הרכבת בתחנה המרכזית של לייפציג, היישר אל עסקיו המסועפים!

והנה יחשוב לו אותו סוחר, באם בין כך מבלה אני את כל הנסיעה בשינה עמוקה, למה לי לטרוח ולעלות אל הרכבת? אשכב לי לישון על מיטתי הנוחה שבבית עד שאגיע ללייפציג! - הרי פשוט וברור שאיש זה לא יגיע לא ללייפציג ולא לשום מקום, גם אם ירבה לישון שעות על גבי שעות הוא ימצא את עצמו לאחר שיתעורר משנתו באותה מיטה ומקום מקום...

כן הוא הדבר באלו הישנים בשיעור שבבית המדרש, מכיון שטרחו ובאו לביהמ"ד והצטרפו אל מעגל הלומדים הרי בסופו של דבר יגיעו גם הם לקנין התורה, שכן 'המאור שבה יחזירנו למוטב'. לא כן אותם המדירים את רגליהם מבית המדרש וישנים להם על מיטתם הם לא יגיעו לשום מקום...

טיב המעשה שלפנינו החדש לפני שנים מספר, בארצות הברית. אחד התושבים היהודים שבעיר רחוקה אחת, אדם חילוני ועשיר גדול, הלך לעולם והותיר אחריו ירושת ענק של כעשר מיליון דולרים! (10,000,000\$). היו לו לאותו יהודי בן אחד ובת אחת ולפני מותו כתב 'צוואה', בה פירט את סדרי חלוקת הון וירושתו. וכה כתב: באם בני היחיד יאמר אחרי 'קדיש' במשך כל השנה הראשונה, שלוש פעמים ביום כדת וכדון, הרי יקבל בחלקו שמונה מיליון דולר (8,000,000\$) ואילו אחותו הבת תירש את שני המיליון (2,000,000\$) הנותרים. אבל באם לא יאמר הבן את הקדיש מדי יום ביומו, אז תחלק כל הירושה בשווה ביניהם כשכל אחד יקבל חמש מיליון (5,000,000\$) - את הכל ערך יפה בעתה, כתוב וחתום כמשפט, והפקדי את הצוואה עם הכסף בידיו של עורך דין מוסמך, שיהא אחראי על מימוש הצוואה ככתבה וכלשונו.

הבן יחידל דגן, למרות היותו גם הוא אדם חילוני גמור כאביו, את הכסף כמובן לא רצה להפסיד... הוא גר ביישוב קטן ומרוחק באחד מפרברי ניו יורק, אשר היה בו בית כנסת אחד ויחיד. תיכף לאחר פטירתו של האב החל הבן פוקד את בית הכנסת המקומי לאמירת קדיש בלבד! מדי יום ביומו הופיע בבוקר לאחר תפילת שחרית לומר קדיש, וכן התייצב לאחר תפילת מנחה, ולאחר תפילת מעריב. הוא נכנס אל היכל בית הכנסת אך ורק לאמירת הקדיש בלבד, ותיכף כשסיים יצא החוצה.

לאחר תקופה קצרה התרגלו המתפללים לאורח החדש המשונה מעט... נכנס לאחר התפילה, מניח כיפה קטנה על ראשו, אומר קדיש, ותיכף בורח החוצה...

הפוך בעמוד הבא <

אמנם ההפסקה הקצרה שבין מנחה למעריב לא היה בה מספיק פנאי בכדי ללכת לביתו ולשוב לבית הכנסת לפיכך כשסיים לומר את הקדיש שלאחר מנחה יצא אל החצר שבקדמת בית הכנסת בהמתנה אל הקדיש הבא.

הרב החשוב שליט"א שבאותו בית כנסת, מספר הסיפור דגן, כבר הספיק להבין שאין יהודי זה מעוניין להשתתף בכלום... כי נאם באמירת הקדיש בלבד, הוא היה יוצא מדי ערב לאחר תפילת ערבית וקורא ליהודי שייכנס פנימה לומר את הקדיש'ל שלו.

מנגד ישנה האחות הבת היחידה של העשיר הנפטר, ועקבה אחר אחיה, אם אכן עומד הוא בתנאי המבוקש, באמירת קדיש שלוש פעמים ביום כפי שגורס בצוואה, שכן מבחינתה מדובר היה בהפסד של שלוש מיליון דולר (3,000,000\$) טבין ותקלין! - לצורך כך היא שכרה את שירותיו של 'בלש פרטי', שהחל לעקוב בחשאי אחר האח מדי יום לראות אם אכן מקיים הוא את חלקו בצוואה.

לאחר כמה ימי מעקב גילה הבלש לאחות פרט מעניין, שלקראת הקדיש השלישי הנאמר בכל יום בעת ערב יוצא רב בית הכנסת אל החצר לקרוא לו לבן שייכנס פנימה לומר את הקדיש. - מסתבר, הוסיף החוקר הממוחל והמנוסה כממתק סוד, שאם יימנע הרב מיוזמה זו ולא יקרא לו לאיש, הרי לא יידע מתי הוא זמן התפילה... וכך יפסיד את הקדיש השלישי של תפילת מעריב!

הבת מיהרה לעשות עסקים... היא התקשרה אל הרב וטענה בפניו שהוא גורם לה בעקיפין להפסד של מיליוני דולרים! ובהיות שהדבר מוכח וברור שאין כוונת הבן לתפילה כלל, כי אם אל הממון חשקו... למה לו לקרוא את האיש פנימה לומר את הקדיש, הלא עדיף שיישב הרב מן הצד ולא יתערב בענין גורלי כזה, שיש בו הכרעה של כמה מיליונים לזה או לזו!

אך הרב לא הסכים שתבטל חלילה אמירת הקדיש, ולא שמע לה. בראותה כי כן הציעה האחות לרב סכום הגון מתוך מה שעתידיה להרוויח עבור הוצאות הישיבה שבנשיאותו.

הלך אפוא הרב הנאון להתייעץ בנידון עם אחד מגדולי הדור, ולאחר שדנו בענין כבובד ראש פסק אותו גדול, שהיות ולנו ידוע היטב גדל מעלת הקדיש, כמה טובה גדולה יש בו עבור הנשמה כמבואר הרבה בספרים לפיכך אין ראוי למנוע אותה הטובה, ועליו להמשיך לקרוא לבן פנימה לאמירת הקדיש.

כך המשיך הבן תקופה ארוכה, והחזיק היטב בשמירה אדוקה באמירת הקדיש, כדי להבטיח את שכרו הגדול! יום אחד לאחר התפילה, כשברך הרב את האיש בברכת 'ערב טוב', הביע הבן ברכת תודה בפני הרב, והוסיף שמציקה לו מעט שאלה קטנה:

כיצד זה מטריח הרב החשוב את עצמו כל ערב לצאת במיוחד כדי לקרוא לי להיכנס לקדיש? מה גם שיש כאן אולי אף מעט זלזול לכבוד הרב, ובכבוד בית הכנסת, כאשר אין אני משתתף בתפילות עצמם כלום... וגם בין מנחה למעריב כשרוב מוסר את השיעור אינני משתתף... האם הרב לא נעלב מהתנהגותי?

הרב פתח פיו בחכמה וכשהחיוך אינו מש משפתו אמר: האמת שנפגעתו מכך שאינך משתתף עמנו בתפילה ובשיעור, אתה חסר לנו מאוד! כי כל יהודי מוסיף נופך באורה של תורה. והרי אם בין כך נמצא אתה בבית הכנסת, מדוע שלא תישאר בפנים לתפילה ולשיעור? - ברם לשאלתך בענין טרחתי, אינני מקשר כלל בין שני הדברים והיות שידוע ומאמין אני בגודל חשיבות אמירת הקדיש שלך לעילוי נשמתו של אביך הנגיד זכרונו לברכה. - כאשר מקפידים שלומי אמוני ישראל בכל הדורות שלא להפסיד אף קדיש אחד בשנת האבל! - לפיכך שווה היא טרחתי; לצאת החוצה בכל יום ולהכניס לאמירת הקדיש.

הדברים הללו שנאמרו בתוך ובנועתו, וכן כל צורת הנהגתו וגישתו של הרב אליו, השפיעו על לב האיש. ועל אף שזמאו ומעולם היה רחוק עד מאוד מן התורה ומן המצוה, לאחר תקופה ארוכה

שנכנס שלוש פעמים ביום לבית ה', ובהשפעת תפילת הקדיש שאמר כל העת: "יתגדל ויתקדש שמיא רבא וכו'", וכן בעקבות שיחתו עם הרב. - החל לפתח יהודי לשנות את מנהגו, הוא כבר לא ברח החוצה בשעת התפילה, ונשאר לשבת בבית הכנסת גם בזמן השיעור היומי שבין מנחה למעריב. [ונודע מאמר העולם שאם אמרת 'קדיש' יכולה להועיל אפילו למהים לעילוי נשמתם כל שכן לחיים שיכולה לזוּמַם גם נשמתם].

מתחילה רק ישב טנוע במקומו בלי אומר ודברים כדי שלא לפגוע בכבודו של הרב, ובכבוד בית הכנסת. אבל עם הזמן החל גם להבין יותר ויותר את הדברי תורה שמסר הרב בשיעורו, הוא למד גם להכיר את סדר התפילות שבבית הכנסת. אט אט השתנתה השקפתו מקצה לקצה, הוא התקרב יותר ויותר אל אבינו שבשמים ולתורתו הקדושה, ולא יצאה אותה שנה עד שנעשה בעל תשובה גמור! - והתקיים בו ביהודי רחוק זה מאמר המדרשי: שהמאור שבה מחזירו למוטב!

עם סיום ה"א החדש, לאחר שחוכה שאכן עמד האיש בתנאי הצוואה בשלמות ולא הפסיד שום קדיש במהלך אותה שנה קיבל מידיו של העורך דין את חלקו בירושה, בסך שמונה מיליון דולר! (8,000,000\$).

בשעודת הארצייט הראשון, כאשר התכנסה כל המשפחה יהודי להעלות את זיכרון אביהם הגביר המנוח שיבחה האחות את אחיה על עמידתו בעקביות על משמרתו במשך כל אותה שנה וגילתה ששכרה במהלך השנה 'חוקר פרטי' שעקב אחריו כל העת... היא אפילו סיפרה על שיחתה הקשה עם רב בית הכנסת ודרישתה ממנו להדול לקרוא לו לאמירת הקדיש! - אלא שהרב לא נענה לבקשתה, היא אף גילתה שניסתה להציע לו לרב תרומה של סכום גדול מאוד עבור הישיבה, אבל גם לזה לא הסכים וכך נמצא שלא נפסד אף לא קדיש אחד!

האח התרגש מאוד, כשנודע לו עתה גדל מסירותו של הרב החשוב למענו, שלא זו בלבד שטרם לצאת לקרוא בכל ערב, אלא גם עמד איתן בלחצים שהופעלו עליו להדול ממנהגו זה...

כשהורו הבעל תשובה דגן לעיר, עלה אל ביתו של הרב, והניח על שולחנו תרומת נקט של שמונה מאות אלף דולר! (800,000\$) דמי המעשר מן הרכיזה הגדולה שנפלה בחלקו. ונימק זאת בהטעימו, שיש כאן לרב חלק גדול בהצלחתו במשימה, ולכן מן הראוי לתרום כאן את המעשר-געלט עבור מוסדות התורה שבנשיאותו של הרב ונעשה מזה קידוש ה' גדול בכל הקהילה.

כמה הלבנת גבורותא למדנו מטיב זה המעשה, ראשית בשבה מידת הענוה של הרב וגדל סבלנותו, שלא נופ באיש ולא רהיקו חלילה, כי אם אדרבה קבלו בסבר פנים יפות וקרבו לפי דרכו ולפי נפשו. ובעשותו כל זאת בנקיות הכוונה לשמה בלא שום נגיעה ותכלית ריווח אישי, ואף ויותר על פרס כספי גבוה, זכה לבסוף לשכרו הגדול, של פירותיהם בעולם הזה.

וגם למדנו לענייננו, כוחה העצום של תורה הקדושה ועוצם כוחו והשפעתו של הקדיש, שהמאור שבה החזירו למוטב, וכוח השפעת מצות 'כיבוד אב' אפילו שלא לשמה, שבסופו של תהליך חזר איש ישראל מכוחה בתשובה שלמה! לאחר שהחל להתקרב אל התפילה ואל התורה הקדושה - המאור שבה החזירו למוטב!

המתבונן אחר הרבה מגדולי ישראל, ימצא הרבה שידוכים שלא תמיד חיפשו את הגדולים והעילויים ביותר, רק בעיקר היו דורשים אחר מידות טובות ויראת שמים שהוא העיקר היותר גדול בחיי הנישואין. בימינו שלדאבון לב התהפכו היוצרות, ולא תמיד עולים התורה עם המידות בקנה אחד, יותר חשוב לאשה שיהיה בעלה בעל מידות ממה שיהיה בעל תורה בלי מידות! הצלחת הנישואין אינה תלויה במה שיהיה הבחור החתן 'למדך' או

עילוי, כמה קטעים 'קצות' יודע הוא בעל פה, או על כמה מסכתות נבחן, עיקר הקובץ בבנין הבית הוא המידות - אלא שמי שאינו מחזיק בתורה קשה לתקן מידותיו כראוי, כי זה משלים לזה, והינן תרי רעין דלא מתפרשין. ובכח העמל בתורה מתוך תשובה ובקדושה מודככים המדות, שהמאור שבה מחזירו למוטב (איכה רבה פתיחתא ב), ונשפעת נפשו מקדושתה של תורה ש'דרכיה דרכי נועם וכל תניבותיה שלום' (משלי ג יז).

אדם אחד בא לפני הגאון רבי שמואל רוזובסקי וצ"ל ראש ישיבת פונבז'ל, וביקש לברר פרטים מדויקים אודות אחד מתלמידי הישיבה שמציעים לפניו לשידוך. ישב אותו אדם חקר ושאל שאלות לרוב, הוא בירר על מידת התמדתו, התעורבותו בשיעורים למדנותו, כוח הידושו ופולפולו, האם נחשב הוא מן העילויים האם החברותות שלו גם כן נחשבים מן העילויים... וכך סיבב כל העת בענין 'חשיבות' של הבחור בלימוד.

כשסיים את שאלותיו והבין שזוהו אכן "אחשובע שידאך" [שידוך חשוב] רצה לקום וללכת, עצרו ראש הישיבה ושאלו, יסלח נא לי מר במטותא למי מוצע השידוך? - מה זאת אומרת? תמה האיש, הרי אמרתי שהוא מוצע עבורי! - אם כן, אמר ראש הישיבה יכול אתה ללכת כי יסיימת את שאלותיך, אך אני לתומי הבנתו, שהשידוך מוצע עבור בתיך...!

בדאי בשביל בתי! נזקק האיש, הלא אמרתי שהשידוך הוצע עבורנו... הוא לא הבין מה רוצה הרב, וכבר החל להתבלבל.

הסביר לו ראש הישיבה בפנים מאירות, ובכוח הסברות הידוע: במחילת כבודך, טעות חמורה בידך! במקום לחפש 'בעל טוב לבתי', רואה אני שמחפש אתה 'חתן' [איינעם] 'חשוב' לעצמך! - כשהחיפוש הוא עבור החתן [שחיב] אז השאלות הם בעיקר כמה הוא מתערב בשיעורים ואם הוא נחשב 'למדך' בין העילויים... אבל כשמחפשים בשביל הבת השאלות שונות קצת, בעיקר איך הוא במידות, כיצד מתנהג הוא בפנימית, בחדר האוכל, חריפותו הגדולה בלימוד לא תועיל הרבה לאשתו...

ידועה אמרת העולם, שאמרה האשה לבעלה: מצדי תוכל להחשיב אותי כמה הרבנית מווארשא בעצמתי... שבעצם מצדי הייתי עושה בשבילך הכל גם אילו הייתי הרבנית מווארשא ואם כן גם מצידך יכול אתה להחשיבני כמו הווארשעווערע רעבעצין. - רק מה שלמעשה אין אני הרבנית מווארשא, זהו רק מפאת שאין אתה הרב מווארשא...

לפיכך צריך האדם בעיקר לתקן את עצמו ומידותיו, שהם עיקר יסוד הבית, שלימוד התורה שלו יאיר ויוזך את מידותיו לטובה, והמאור שבה יחזירו למוטב!

עיקר השאלה היא, לא מה למדת ברוב חשיבותך, אלא מה התורה איך אמרו אצל חסידים? - לא מספיק במה שלמדת 'אתה' בתורה ואמרת ולפילת שם ברוב חשיבותך, אלא בעיקר מה התורה לימדה אותך!

[*ישיב השידוכים ה"א לבחורים שער השידוכים פרק רביעי השידוך הנכון, שלהו אלה ז']

וכתב בהנהגות הרבי ר' שמואל שמעלקא זצוק"ל מניקלשבורג (אות נב) וז"ל: "בכל פעם יאמר באמצע הלימוד, 'המאור שבה יחזירו למוטב'. ובכל פעם שהייצר מסירות לסיים בענין, ולקצר בלימוד, מחמת עייפות או חסרון הבנתו, או מחמת שיחת הילדים, יגער ביצר הרע ויתגבר עליו מאוד, וישבור טבעו, וילמד יותר מהרגל, ובכוח עד שייגע. - וזוהו משבר הקליפות וההיצונים ומכפרין לו אפילו על כריתות ומיתות בית דין ומיתה בידי שמים".

"כי הלימוד בתנ"ך ומשנה וגמרא ופוסקים, שהוא בכוח ובקול, ובנעימת הקול, בלי שום מחשבה זרה, ובנענוע הנוף. משור ומצחצח הנשמה, ומחדד השכל, ומשבר הקליפות וההיצונים מכל וכל" עכ"ל. המאור שבה יחזירו למוטב!

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לזכרה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

 <p>ג'יב"ש ג'יב"ש</p>	 <p>קשת הרשת מינוע יח"צ וידעו מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	 <p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"נ הבחור שמואל סאיר ז"ל בן יבלחסי"א רבי ישראל יצחק נלבי"ע יח נסלו תנצבה.</p>	<p>לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלבי"ע י סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה</p>	<p>לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרבי' ישראל זצ"ל מיינער נלבי"ע יח אלל חש"פ תנצבה.</p>
---	---	---	---	--	---	--	--	---

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקרי! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

**בְּהַר
בְּחֻקֵּי**

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 733 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 622 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ דינה בת זיסקו ושרה - ט"ז איר ז"ל י"ז איר תשפ"ג

בְּהַר - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 1899

- א. מצות שביתת הקרקע ממלאכות השדה בשנת השמיטה.
- ב. מצות ספירת השנים עד היובל, ומצוות היובל: שופר, (כמו בתפילת ראש השנה) שחרור עבדים, ושביתת הקרקע.
- ג. מצוה לקנות סחורה אצל יהודי דוקא ולא אצל גוי, ואיסור אונאת ממון.
- ד. השבת השדות לבעליהן ביובל, וברכת ה'.
- ה. דיני מכירת וגאולת שדה אחוזה, בתים, וערי הלויים.
- ו. מצוה להחזיק ביד ישראל - מך, ואיסור ריבית, הלכות עבד עברי ועבד כנעני, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי (וברש"י - איסור חילול ה').
- ז. דיני עבד עברי ועבד כנעני, ואיסור להעביד יהודי שלא ברצונו, וגאולתו של עבד עברי הנמכר לגוי.
- ח. איסור השתחוויה לה' על [רצפת] אבנים.
- ט. מצוות שמירת שבת ומורא מקדש.

בְּחֻקֵּי - תוכן ענייני הפרשה

- א. אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ - והשכר על כך (כו, ג-יג).
- ב. ואם בְּחֻקֵּי תִמְאָסוּ - שבע דרגות בחטאים, ועל כך רח"ל - שבע דרגות עונש, ובכל דרגה שבעה עונשים (כו, טו-מו).
- ג. הלכות המקדיש עצמו ואומר: עלי לתת ערכי למקדש.
- ד. דיני המקדיש והממיר בהמת קדשים בבהמה אחרת.
- ה. דיני פדיון הקדש: בית, שדה שירש, ושקנה (כו, ט-ל).
- ו. הלכות בכור שור ושה, והקדש בהמה טמאה למקדש.
- ז. הלכות פדיון מעשר שני מהתבואה, ומעשר בקר וצאן.

ל"ג בעומר - י"ח איר - שבחי רשב"י

"אם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ" - שתהיו עמלים בתורה, כמו שרבי שמעון בר יוחאי ינק תורה בייסורים גדולים עד שהתורה טבועה בגופו ממש. כך האדם צריך שהתורה תטמע בגופו, וזה כוונת רשב"י זהו העמל בתורה.

"וְנִתְּתִי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" - "בְּעֵתָם", גמטריה = 512 = רשב"י. רשב"י ניצוץ של משה רבינו. כתוב על משה רבינו ע"ה: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיט שְׁבִי" (תהלים סח, יט). "שב"י ר"ת = שימעון ב"ר יוחאי.

"כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִכְרוֹ" (דברים לא, כא) סופי תיבות = יוחאי. "עִיר וְקָדִישׁ מִן שְׁמֵיָא נְחַת" (דניאל ד, ט), ר"ת שמעון.

"גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נְפִלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ" (תהלים קיט, יח) - גל = ל"ג בעומר, שנתגלתה תורת הנסתר, "אֲבִיטָה" - "תא חז"י".

"לב טוב" - אין טוב אלא תורה, ולתורה יש ל"ב נתיבות (דרכים), וכן עד יום ל"ג בעומר יש ל"ב ימים, החל מיום ל"ג מתחילים ט"ב ימים (17) עד שבועות, שאדם יכול לרכוש.

בשבת זו קוראים שתי פרשיות בהר ובְּחֻקֵּי, ובכך מסיימים את חומש ויקרא - תורת כהנים.

מעגל השנה מביאנו שוב להכרזת 'חזק חזק ונתחזק'. האם פרשת בְּחֻקֵּי אכן מחזקת? הרי רובה תוכחות ואזהרות, קללות ואיומים. מדברי חז"ל נלמד שהתוכחה נחוצה, אך תועלתה תבוא כאשר מיד לאחריה באים דברי נִחוּם ועידוד. הגמרא (מגילה לא:) מלמדת: "תניא, ר' שמעון בן אלעזר אומר, עזרא תיקן להן לישראל שיהיו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת, ושבמשנה תורה קודם ראש השנה.

מאי טעמא? אמר אב"י ואיתימא ריש לקיש, כדי שתכלה השנה וקללותיה". ואכן כך אנו נוהגים: לקראת עצרת - חג השבועות - קוראים פרשת בְּחֻקֵּי, ולקראת ראש השנה את פרשת כי-תבוא. ממשיכה הגמרא ומבארת, שכמו שבראש השנה מבקשים להתחדש ככלות הקללות, כך חג השבועות קרוי ראש-השנה, כי הוא יום דין, כמו שלמדנו במשנה (מסכת ראש השנה פ"א) שבעצרת דן הקב"ה פירות האילן, ויש במועד זה התחדשות. הקשו הראשונים (ראה תוס' שם): לפי הנ"ל צריך היה לקרוא את הקללות בשבת הקרובה והצמודה ממש לעצרת ולראש השנה, ואין אנו נוהגים כן, כי בשבת לפני עצרת קוראים את פרשת 'במדבר' (ולעתים אף נשא), ובשבת לפני ראש השנה קוראים את פרשת 'נצבים' (ולעתים ביחד עם וילך)?! אלא, כתבו התוספות, שאדרבה, קבעו פרשה מפסיקה כדי שלא לעמוד ביום הדין מתוך קללות.

תובנה חינוכית עמוקה מורים לנו חז"ל: קיימות אמנם קללות בעולם, כדי ליישר עקמומיות שבלב ולהטיל מורא על הבריות. אך למרות שהתוכחה נחוצה - עיקר החינוך מגיע מתוך דברי נִחוּם, מילות חיזוק ועידוד! שהרי לפני יום הדין שבעצרת קוראים על מפקד בני ישראל - ריבוי העם בלי-עין-הרע, 'להפסיק' בכך בין התוכחה לבין ראש השנה! ההצלחה ביום הדין תצמח מתוך 'גדלות' ורוממות הנפש.

כך מפטירין בשבת במדבר בנבואת הושע (ב, כא-כב): "וְאֲרֻשְׁתֶּיךָ לִי לְעוֹלָם, וְאֲרֻשְׁתֶּיךָ לִי בְצִדְקָה וּבְמִשְׁפָּט וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְאֲרֻשְׁתֶּיךָ לִי בְּאַמוּנָה וְיִדְעָתָ אֵת ה'". - לא בהפחזה אלא בגדלות! כן הדבר בשלהי אלול, אמנם התוכחה בפרשת כי-תבוא חשובה, אך קרוב לראש השנה קוראים דווקא את "אֵתֶם נְצַבִּים הַיּוֹם" - קיימים ועומדים - "לְמַעַן הָקִים אֶתְּךָ הַיּוֹם לְעַמּוֹ"!

וזה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כג, ד): "שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הִמָּה וְנִחַמְנִי" - השבט יחד עם משען המחזק שאחריו. מיד לאחר דברי חז"ל הללו, על התוכחות שלפני ראש השנה.

תכלית הקללות היא לוודא שעם ישראל לא יפר את הברית לעולם, והמציאיות תוביל אותו בהכרח להישאר נאמן לאלוהיו. כך מצינו בגמרא (מסכת סנהדרין צ"ז:): "רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושים תשובה נגאלים ואם לאו אין נגאלים. אמר לו רבי יהושע: אם אין עושים תשובה אין נגאלים? אלא הקב"ה מעמיד להם מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושים תשובה ומחזירם למוטב".

כמו כן, במדרש רבה בפרשת ראה (ד, ב) מצינו כי "הסייף והספר ירדו כרוכים זה בזה מן השמים, אמר להם הקב"ה לישראל: אם תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם ניצולים מן הסייף הזה, ואם לא תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם נהרגים בסייף הזה". הסייף לא נועד להעניש ולכלות את מי שמפר את הברית, אלא להשיבו אל הספר.

מאת פ' 1899

וְשַׁבְתָּהּ הָאָרֶץ שַׁבַּת לַה' (בהר כה, ב) -

ברכה שמקבלים משומרי שמיטה

סיפור הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בשנת השמיטה תשע"ה נתקלנו בסיפור שהתרחש לשומר שמיטה, ממושג דלתון בגליל העליון.

הסיפור האנושי, מחמם-הלב, שהתרחש בבית משפחת לגטיבי, אינו מתמקד רק בהתרגשות המשפחתית עם שובו לביתו של הבן - הפצוע הקשה ביותר באינתיפאדה, אלא גם למסירות נפש שקדמה לזה...

בעוד שב'קרן השביעית' מגדירים את מה שקרה כ'פירות שביעית'... דהיינו שהנס הגלוי שאירע למשפחה הנכבדה, ממייסדות המושב, התרחש בזכות שמירת השמיטה, הרי שהחקלאי הוותיק עצמו מבקש להצטנע - "אינני ראוי שיעשו לי ניסים כל-כך גדולים", הוא אומר, "רפואתו של בני הגיעה בגלל התפילות המרובות שנישאו עליו בכל רחבי תבל". הכל החל בהחלטה על שמירת השמיטה של האב, משה, בנו של רב-המושב זצ"ל, תוך שהוא מחליט להפקיר את פירותיו לחלוטין ולא להעבירם אפילו לאוצר בית דין, מה שהביא בעונת הקיץ המוני יהודים למטעיו, שיצאו משם כשהם עמוסים בסלי שזיפים ואגסים, נקטרינות ואפרסקים.

ואם לא די בכך, הרי שאוטובוסים מלאים בילדי תלמודי תורה הגיעו אף הם למטעים, כדי לראות מקרוב כיצד שומרים שמיטה. עם תחילת השנה השמינית, כשביקש להתחיל בעבודת הקרקע, נתקלו הוא ומשפחתו בטרגדיה נוראה, כשבנו, יגל נפגע אנוש מירי של צלף בחברון, בעת שהיה מוצב בשמירה במערת המכפלה בפרשת 'חיי שרה'. כבר בשלבים הראשונים הביעו הרופאים את דעתם ואמרו שאין כל סיכוי שהוא יצא בשלום מהפגיעה.

לנוכח הייאוש הניבט מעיניהם של אנשי הצוות הרפואי, ביקש החקלאי מראשי 'קרן השביעית' להיכנס אל גדולי הדור, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, שיעתירו בתפילה על בנו. התשובה-ברכה לא איחרה לבוא: "ראויה היא השמיטה שתגן בעד יגל".

ואכן, לפליאת כל הרופאים, הנס הגדול אכן אירע, והבן שוחרר לביתו לאחר כמה שבועות, ובעוד כל החברים והשכנים פורצים במחולות, הצביע הבן על... מטעי השזיפים שבפאתי המושב: "הרי הכל בזכות השזיפים והכרמים של אבא הנמצאים שם, על המורדות המערביים הסמוכים למושב, והופקרו לחלוטין בשנת השמיטה", אומר הבן, ומוסיף בהתרגשות עזה: "אבא לא הפקיר הפעם את המצוה, ובזכות זה השם יתברך לא הפקיר אותי"...

ידוע ומפורסם שמרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל טבע את המושג 'ברכה שמקבלים משומרי שמיטה', והסביר שמי שמתברך משמים בברכת 'וְצִיְתִי אֶת בְּרַכְתִּי', יכול ומורשה להעביר את הברכה גם לאחרים...

להלן נראה המחשה לכוחה של ברכה זו: בחודש סיון תשע"ה, בעיצומה של שנת השמיטה, יצאו כיתות ד' של ביה"ס 'משכנות תמר' באחוזת ברכפלד, לטיול, וביקרו אצל חקלאי שומר שמיטה, דורון טוויג במושב עזריה. חקלאי זה התמסר לשנת השמיטה בצורה לא רגילה (בהמשך נפרט עד היכן הגיעה ההתמסרות הזו).

המורות שהיו בסיור ניגשו אל אשת החקלאי וביקשו שתתפלל ותברך שתי מורות בצוות בית הספר, אשר לכל אחת מהן יש רק ילד אחד (אצל מורה אחת, הילד-היחיד הגיע כבר לגיל 15, ואצל השניה הוא כבר בן 5). הן תיארו בפני אשתו של

החקלאי את הקושי והצער של המורות הללו על שאינן זוכות לילדים נוספים.

האשה הבטיחה שתתפלל, וקיימה את דבריה. והנה, תשעה חודשים לאחר מכן בערב שבת קודש פרשת ויקהל-שקלים, זכו שתי המורות להכניס את בניהן שנולדו להן למזל טוב, בבריתו של אברהם אבינו!!! היה זה סוג של נס גלוי - שתי המורות זכו ללדת באותו יום, לאחר שאשת החקלאי בירכה אותן - כאילו מצביעים משמים ואומרים: "ראו כמה חביבים שומרי שמיטה", וְצִיְתִי אֶת בְּרַכְתִּי, כפשוטו. היתה זו עוד ברכה של חקלאי שהתקיימה.

סיפורו של דורון טוויג ממושג 'עזריה' ליד רמלה, היה באמת מיוחד במינו. שכן, אך כפסע היה שהוא לא ישמור שמיטה, חלילה: בעצם, גם אחרי ראש השנה של השמיטה הוא עדיין לא החליט. היו אלו כמה אברכים שפגשו בו באקראי בכרם הענבים, והאיצו בו לקחת על עצמו את עול השמיטה, כמו גם רעייתו שעמדה מן הצד ודרבנה את בעלה לקבל את ההחלטה הנכונה. ההתלבטות היתה קשה מנשוא בשל היותו אחד החקלאים הגדולים המעבד מאות דונמים, ובעיקר בגלל היותו ספק-הבית של חברת-ענק הרוכשת ממנו חצילים בשווי מיליוני שקלים בשנה.

לבסוף, כשהחליט וחתם על טופס ההתחייבות ל'קרן השביעית', הלך עד הסוף, והמית 25,000 שתילים יקרים ששתל בחממות החדשות שלו, בהשקעת ענק, למרות שמצד ההלכה לא היה מחוייב לעשות זאת. במקרה זה באה יראת-שמים האמיתית של דורון לידי ביטוי מדהים, הוא הביע חשש - "שמא יהיו אנשים שידעו שקיבלתי עלי שביעית, ולפתע ימצאו בחממות שלי חצילים שנזרעו לאחר ראש השנה... וכמו כן אולי יקרה המקרה ואנשים שיגיעו לחממות יאכלו את החצילים שלי, ואז אחשב כמחטיאם", אמר דורון בנימה של דאגה אמיתית.

בני-שיחו מ'קרן השביעית' ניסו להרגיעו. הימים ההם, של אחרי ראש השנה תשע"ה, היו חמים מאוד, "ולכן גם אם אינך משקה את השתילים, זה כבר מספיק, הם יתייבשו ויבלו מאליהם". דורון שמע סבר וקיבל. אבל ה' יתברך רצה אחרת. עבר שבוע, והזרעים לא רק שלא התייבשו, אלא צמחו וגדלו... למרות שבחממות היה חום אדיר שכזה, שהגיע למינימום 50 מעלות - עד שהאדמה מסביב התבקעה, אבל עלי חצילים יצאו ופרחו בחממותיו של מי שקיבל על עצמו את שמירת השמיטה...

החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע... והנה עוד שבוע, ועוד שבוע, ולמרות שהעלים אינם מקבלים השקיה, הם גדלים ומתפתחים, מה קורה פה...? "היתה זו תופעה על-טבעית", אומר טוויג, ומוסיף בתוך כדי דיבור, "היום אני יודע שזה נעשה כדי להעמידני בנסיון קשה-קשה, ולבחון אם אוכל לעמוד בו".

שאלנו אותו: "לאיזה נסיון קשה הינך מתכוון"?... מחייך טוויג ומשיב: "עכשיו אני יודע שאינך חקלאי, ואין לך נשמה של חקלאי...", ומסביר: "כשראינו שעלי החצילים אינם קמלים מאליהם, הבנו שהדרך היחידה להוצאתם מן העולם תהיה על ידי הזרמת חומר רעיל הנהפך לגז - על הזרעים".

עיניו של דורון מתחילות לדמוע, ואנחנו עדיין לא מבינים אל-נכון על מה ולמה הוא מתרגש כל-כך... אבל ההסבר פשוט מאוד: כל חקלאי רואה בזרעים ובצומח את כל חייו. כשהם פורחים, הוא פורח. כשהם נובלים, הוא מרגיש לא טוב. ובאמת, זה הוא אחד הקשיים העיקריים בקבלת עול השמיטה, כשהחקלאי מצווה להתנתק מן האדמה וריח

“ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיך”

(בהר כה, יז) - להיזהר בכבוד בחברו - סיפור מרגש

וברש״י: הזהיר על אונאת דברים, שלא יקניט איש את חברו, לא ישיאנו עצה שאינה הוגנת לו לפי דרכו והנאתו של יועץ. ואם תאמר, מי יודע אם נתכוונתי לרעה, לכך נאמר **“ויראת מאלקיך”** היודע מחשבות, הוא יודע כל דבר המסור ללב, שאין מכיר אלא מי שהמחשבה בלבו.

מרגלא בפיו של ה'חזון איש' זצ"ל שאמר: שהאושר הגדול ביותר בחיים הוא לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף יהודי... וכמה צריך להיזהר באונאת דברים!

סיפור מרעיש מובא בהקדמת ה'שואל ונשאל' (ח"ב): מעשה שהיה אצל אמו של רבי כלפון משה הכהן: אשה זו הייתה צדקת ביותר, ובשנות נישואיה הראשונות לא ילדה לאבי בני, כי אם 3 בנות, ואח"כ עמדה מלדת.

ויהי בראות אביו, ר' שלום הכהן, שאשתו אינה יולדת עוד, החליט לשאת אשה נוספת, כדי להקים לעצמו זרע של קיימא. אשתו הצדקת הפצירה בו מאוד שימתין עוד שנה, ואם לא תלד עד אז - יישא אשה אחרת עליה, אך ר' שלום לא הסכים.

אחת השדכניות שגרה בעירו הציעה לו אשה אחרת, והוא גמר אומר לשאתה לאשה, וכל זאת ללא ידיעת אשתו הראשונה. ויהי ביום חתונתו, לא אמר דבר לאשתו, רק הודיע לה שהוא צריך לסדר עניין כלשהו בעיר אחרת, ולכן לא ישוב הלילה לישון בבית.

אשתו לא חשדה במאומה, אבל למחרת, משראתה שהשעה מתאחרת ובעלה עדיין לא שב, החלה לדאוג לשלומה, וניצבה ליד פתח הבית להמתין לו.

אשה שעברה במקום וראתה שפניה מודאגות, שאלה אותה למי היא ממתנה, ואשתו של ר' שלום השיבה לתומה שהיא מחכה לבעלה.

ותאמר לה האשה: 'אוי, יונה תמימה, הלא בעלך התחתן אמש עם אשה שניה! והיא, מרוב צערה אמרה: 'לבעלי - אינני מאחלת מיתה, רק עוני, אבל השדכנית שהכניסה צרתי לביתי ושרפה את ליבי - תמות בשריפה!'

ושערי דמעה לא ננעלו, וכאשר אמרה - כן היה: ר' שלום, שהיה מגדולי העשירים בעיר, התהפך עליו הגלגל עד שכלתה הפרוטה מכיסו, והאשה שתיווכה את השידוך נכנסה למקום שאוגרים בו פסולת זיתים, ובמקום פרצה שריפה, והיא נפלה ולא יכלה לקום ובבוקר מצאוה שרופה... ומהשמים ראו בעלבון האשה הראשונה, והתעברה באותה שנה בה צרתה נכנסה לביתה, וילדה את רבי כלפון משה הכהן זצ"ל. [עלינו לשבח]

“אל תקח מאתו נפש ותרביית” (בהר כה, לו) -

אמירת 'תודה' על מחילת חוב

שאלה: כידוע, יש איסור ללווה לומר למלווה 'תודה' על הלוואת החוב, היות שזוהי ריבית דברים.

מה הדין במקרה בו המלווה מוחל על החוב ללווה, האם מותר לומר לו 'תודה וישר כוח'!?

תשובה: אם מחזיר את הקרן - אזי שייך לומר שכל הוספה היא ריבית, אבל אם לא מקבל את הקרן - לא נחשב לריבית, ומותר. [מ'מס חיים' - ר' יהודה אריה דינר שליט"א]

הניחוחות שלה... ובפרט כשהחקלאים-השכנים, שלא זכו לקבל עליהם את השמיטה, מהפכים וחורשים באדמה, והריחות נישאים למרחוק... בנשימת-אפו האחרונה החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע, וחושק מאוד לגשת לאדמה... מי שאינו נמנה על אוכלוסיית החקלאים, לעולם לא יוכל להרגיש זאת.

"עוצמת התאוה לעבודת האדמה מקבילה למצב שבו אדם שצם כמה ימים רואה אוכל שריחו נודף למרחקים, ולא נותנים לו לטעום ממנו", מטעים דורון בדבריו, "עכשיו תבין". הוא אומר, "לאיזה מצב נקלעתי. לא רק שלא יכולתי לעבוד באדמה, ולזרוע, אלא נאלצתי לקחת את הזרעים הללו שזרעתי במו ידי, ולהמית אותם. במידה מסוימת זה כמו להמית את 'הילדים שלך'... אתה חושב ומהרהר כל העת בצערם של הזרעים שלא נתת להם לשתות ולו טיפה אחת, וגרמת להם לצימאון נורא, ועכשיו אתה בא ובמו-ידיך מטיל עליהם רעל הגורם להם לנבול בתוך שעות ספורות. אין לך צער ויסורים גדולים מזה עבור חקלאי!"

הדיאלוג הזה, היוצא מעמקי ליבו של בן-שיחנו, מסתיים בהקבלה לאדם שתועה במדבר ומשווע לטיפת מים, והנה סוף סוף הוא פוגש מאן-דהו, ובנשימת-אפו האחרונה הוא מתחנן אליו, בעיניים דומעות, שייתן לו לשתות. והלה, במקום מים, נותן לו גז. "זה בדיוק מה שעשיתי לשתילים שלי. הזרמתי להם גז שהמית אותם", הוא בוכה בפנינו.

אבל למרות כל הקושי שבדבר, לקח דורון טוויג את הרעל ושפך על זרעיו ושתיליו, ובתוך שעות קמלו כל עלי-החצילים ולא נשאר מהם מאומה. רק לאחר מכן - כאשר ראה את הכל מופקר ומושבת - נחה דעתו.

הוא נזכר, בחיוך, שכאשר הורה לעובדים הזרים שלו לבצע את הפעולה, הם הסתכלו עליו כעל מי שיצא מדעתו... זה שבסוכות אני יוצא מהבית ומתגורר בסוכה - הם כבר קלטו... כמו גם את העובדה שבמשך שבעה ימים לא מכניסים היהודים לפיהם חמץ, או שאינם עובדים יום אחד בשבוע... ניחא, אבל להרוג את הזרעים היקרים, ולהרוס את תכולת החממה במו-ידיך!?! - "מה קרה לך"? שאלו הפועלים, ויצאו מדעתם מרוב תימהון...

מה שצריך להדגיש, שהוא לא היה מחויב לעשות זאת לפי ההלכה. רק יראת-השמים שלו, והחומרות היתרות שגזר על עצמו בשמירת השמיטה, הביאוהו לחששות הנ"ל, שמא מישהו יכנס לחממה ויאכל מהפרי האסור. קטעים אלה הופכים את סיפורו של דורון טוויג למשהו מיוחד במינו. כאשר ביקרנו אצלו בשנת השמיטה, יצא אתנו האיש לסיור בשדות, שבמהלכו ירד כמה פעמים מרכב-השטח כדי... ללטף את הקוצים והדודרים שצמחו, במקום החצילים והכרוב - "אלו קוצים של מצוה", אמר בלהט. שמירת השמיטה הפרטית שלו הפכה לנחלת הכלל בצורה כל-כך מפתיעה, עד כדי כך שיותר מ-2000 איש ביקרו במשך שלו במהלך שנת השבע. אבל הסיפור לא נגמר בביקור גרידא: גדולי התורה, ובראשם מרן הגר"ח קניבסקי, שלחו אליהם אנשים הזקוקים לברכה. "אין ברכה יותר גדולה מאשר ברכתם של שומרי השמיטה, שהתורה בעצמה ייעדה להם את הברכה, כמו שכתוב וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי" - אמרו גדולי התורה והדגישו שוב ושוב את מסירות הנפש שבאה לידי ביטוי אצל בני המשפחה המדוברת במושב עזריה. אנשים הגיעו והתברכו, מי בזיווג הגון, מי בזרע של קיימא, מי ברפואה שלמה, וכו'. והברכות פועלות את פעולתן באופן יוצא מגדר הרגיל. [מתוך 'מצוות בשמחה' - הרב מ.מ. צורן]

"וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעָתָם" (בחוקותי כו, ד) - מה

העניין המיוחד בירידת גשמים בליל שבת?

וברש"י: "בְּעָתָם" - בשעה שאין דרך בני אדם לצאת, כגון בלילי שבתות ובלילי ימים טובים".

ויש להוסיף בדברי רש"י תוספת ביאור, עפ"י המעשה המובא במסכת תענית: כשהיה רבי חנינא בן דוסא מהלך בדרך, והיו יורדים גשמים, היה אומר "ריבונו של עולם, כל העולם בנחת מחמת הגשמים שיורדים, וחנינא בצער"?! - ומיד פסקו לרדת גשמים. ומשהיה רבי חנינא בן דוסא מגיע לביתו, היה אומר, "כל העולם בצער על כך שלא יורד גשמים, וחנינא בנחת"?! - ומיד החלו לרדת גשמים בחזרה. ולכאורה, אם בכל עת שלא יהיו הגשמים נוחים לאחד מחכמי ישראל, יתפלל הוא על כך, ומגודל קדושתו ותפילתו אכן יפסקו הגשמים - אם כך, מתי כן יירדו גשמים שיוכלו להשקות את פני כל הארץ? ...

בספר "ילקוט הגרשוני" כתב עפ"י דברי רש"י הנ"ל, שלכך הברכה היא גשמיכם יינתנו בְּעָתָם - והוא בלילי שבת או בלילי ימים טובים, שאז אין אנשים יוצאים מביתם, וכל אחד בביתו, ולא יצטרך איש לבקש על הפסקת הגשמים, וכך יוכלו הגשמים להשקות בנחת, ללא הפרעה, את פני הארץ, כברכת ה' יתברך. [אביטה נפלאות]

להוסיף ולעלות

אם אדם הגיע לחוק קבוע בעבודתו, שממנו לא יגרע אך גם לא יוסיף עליו, הוא נדרש לקיים **"תִּלְכְּוּ" - אסור לו להישאר במצב זה, אלא עליו להוסיף בעבודתו מתוך הליכה ועלייה מתמידות.** [כתר שם טוב]

חזק חזק ונתחזק

בברכת התורה רזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד רחל: מאיר בן שמחה: אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: דודי (רוג'ה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עויה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה הגר בת הרטה ואהרן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרחה בת אטוג'ימי שמואל בן אסתר-נעמה בת אסתר-יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זרחה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כנסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת צפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: חות בת לינה: מירית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תרון יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לילי: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

"אם בְּחַקְתִּי תִלְכּוּ... וְנָפְלוּ אִיבֵיכֶם לְפָנֵיכֶם"

(בְּחַקְתִּי כו, ג:ח) - סיפור

סיפור הרב בוכניק שליט"א מאשדוד סיפור אשר שמע מפי בעל המעשה, יהודי יקר שחזר בתשובה: לאחר שחזר בתשובה, התעניין מיהו גדול הדור, כדי שיוכל להתייעץ אתו בדרכו החדשה בחיים, בכל פעם שתתעוררנה לו שאלות. אמרו לו: הרב שטיינמן. ואכן, כל אימת שהתעוררה לו איזושהי שאלה - היה נוסע לרב שטיינמן זצ"ל, ושואל אותו. אותו יהודי קנה חנות גדולה בקניון באשדוד, אלא שאינשי דלא מעלי (אנשי העולם התחתון) החלו להזיק לו, לדרוש ממנו כספים ולאיים עליו. הם חיזקו את הלחץ עליו באמצעות הלשנות לרשויות והזמנת פקחים, ובקיצור - ירדו לחייו. הוא שם פעמיו לרב שטיינמן, וסיפר לו דברים כהווייתם: "פתחתי עסק, אני עובד קשה לפרנסתי, אבל יורדים לחיי". "האם בערב אתה נמצא בשיעור?" שאל אותו הרב שטיינמן - "כן", השיב, "בערב אני לומד בכולל עם כמה אברכים". "אם כך, תיסע לחוץ לארץ ותאסוף כסף ל'כולל'..."

"אינני מבין", התפלא. "באתי רק לבקש עצה מה לעשות כנגד המתנכלים לי. אני לא אוסף כספים ל'כולל'. בסך הכל אני לומד שם בלילה!" - "שמעתי, ונתתי לך תשובה"... השיב הרב. אדם אחר היה לבטח אומר לעצמו: "הרב לא הבין אותי. איזו שייכות יש לי עם איסוף כספים בחוץ לארץ לטובת כולל"? אך לא כן היהודי דנן! הוא לקח כתב המלצה, קנה כרטיס טיסה לארצות הברית ונסע. האם הוא הצליח לאסוף שם כסף למען ה'כולל' - אינני יודע, אבל דבר אחד אני כן יודע: תקופה קצרה לאחר שחזר ארצה, קבל זימון לבית משפט. המתנכלים לו המציאו האשמות שונות ומשונות נגדו, הביאו עדים, צילומים המעידים על כך שכביכול תקף אותם, הסב להם נזקים וכו'.

עולמו חשך בעדו: גם אם יצליח להוכיח שטפלו עליו עלילות שקר, יהיה עליו לשפוך סכומי כסף עצומים לעורכי דין כדי להוכיח את חפותו, ובנוסף - אף אגרות שונות לבתי משפט, וכיוצא בזה. ולפתע, בעודו מעיין בכתב ההאשמה נגדו - אורו עיניו; תאריך התקיפה שייחסו לו, היה בדיוק בזמן בו שהה בחוץ לארץ ואסף כספים למען ה'כולל'! הוא פנה לסוכנות הנסיעות דרכה רכש את כרטיס הטיסה, והוציא מהם אישור על הנסיעה ועל השהות בחו"ל.

יום המשפט הגיע. עורך הדין של התובעים הקריא את כתב ההאשמה החמור. במשך דקות ארוכות תיאר בחומרה כיצד הנאשם תקף אנשים, השתולל והזיק להם. השופטים חמורי הסבר פנו לנאשם ושאלו אותו: "מה יש לך לומר להגנתך?" הנאשם לא דבר מילה, אלא הוציא את האישורים מסוכנות הנסיעות, המוכיחים כי באותה תקופה שהה בחוץ לארץ... לא ניתן לתאר את שהתחולל בבית המשפט לאחר מכן... קלונם של התובעים נחשף במלוא עוצמתו. התיק נפל עליהם. השופטים חייבו אותם לשלם סכומי כסף גדולים על הוצאת דיבה ועוד, ומאז עזבו אותו אותם אנשים לנפשו, ולא העזו להתנכל לו יותר... [שש באמרתך]

ברכות מהאות א' ועד האות ת'

פסוקי הברכה בפרשת בְּחַקְתִּי מתחילים באות א' - "אם בְּחַקְתִּי תִלְכּוּ"... ומסתיימים באות ת' - "וְאֹאֲלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוֹת" (כו, ג). יש כאן רמז, שמוטל על ישראל לקיים את כל מצוות התורה, מאל"ף ועד ת"ו, ואז יתקיימו בהם כל הברכות האמורות בפרשה.

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

פניני הפרשה

בהר-בחוקותי

עלון מס' 1188

שנה כ"ד התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

בלתי לה' לברו

לא תעשו לכם אלילים ופסל ומצבה לא תקימו לכם – במלה "פסל", מעיר בעל הטורים, שהפ"א עקומה, לומר לך שכל המודה בעבודה זרה ובפסלים, כאילו כופר בכל התורה כולה שניתנה מנשיקות פיהו של הקב"ה. ויש להבין מהי ההדגשה דוקא כאן על התורה שניתנה מנשיקות פיהו, הרי מי שמודה בעבודה זרה, רחוק מהתורה מרחק עצום ובוראי אינו יודע מעלותיה ובאיזו צורה ניתנה?

רש"י על הפסוק בשיר השירים "ישקני מנשיקות פיהו" שופך אור על הענין ומבאר שה' נתן לעמ"י את התורה ודבר עמם פנים אל פנים, כאדם המנשק את חברו באהבתו אותו. הקב"ה נתן לנו את התורה מרוב חיבה שחיבבנו יותר משבעים אומות, ולא עוד אלא אותה אהבה עודנה קיימת ודברי התורה עדיין ערבים עליהם מכל שעשוע ומשתוקקים לדעת עוד ועוד, ומובטחים מאתו להופיע עוד עליהם לבאר להם סודות טעמיה וסתר צפונותיה, ומייחלים שיקיים דברו וזהו "ישקני מנשיקות פיהו".

לכן אדם שמקיים כמה מצוות אבל יש לו הודאה בעבודה זרה או באיזה כח אחר, אזי למרות שהוא מקיים מצוות, חסרה לו אהבה שלמה לקב"ה ולתורתו, כי עיקר ענין אהבת התורה היא שיש לו אהבה שלמה בלי תערובת דברים אחרים. וכאשר יש לו דברים נוספים שאוהב אותם ומתפעל ממעלתם, אי אפשר לאהוב אהבה שלמה את התורה, וזה כולל כל דבר שאינו שייך לתורה, וכל מחשבה זרה שהוא מחשיב ומאמין באיזה דבר שיכול לפעול בלתי לה' לברו.

*

מעשה באחד מתלמידיו של הגאון הגדול רבי מנצור בן שמעון וצוק"ל שזכה ללמוד אצלו בישיבת "פורת יוסף" המעטירה, מתוך מאות ואלפי תלמידיו, שכיום מכהנים כרבנים ומנהיגי הדור. אותו תלמיד באחד מן הימים הגיע לשיעור, והרב הבחין בו שאינו מרוכז בלימודו. אחר השיעור קרא לו הרב ואמר, כנראה אינך יודע את הסיבה שבגללה היום נגרם לך חוסר ריכוז, אבל אנלה לך. היום כאשר רצית לנסוע לישיבה והגעת לתחנת האוטובוס הממוקמת מול כנסיה, הבמת על השתי וערב שמעל הכנסיה. דבר זה הכניס בלבך טומאה במחשבה, עד כדי שנאבד לך כח הריכוז לחשוב בעיון בתורה הקדושה. ולכן מחר היזהר לא להביט רק בדברים שבקדושה, ועל ידי כך תזכה להארת התורה. שכן אי אפשר ללמוד תורה בטהרתה כפי שנתנה לנו בהר סיני מנשיקות פיהו של הקב"ה אם יש בראש דברים אחרים.

מפל מלמדי השכלתי	עצה טובה
<p>מה לומדים מ – חץ וקשת</p> <p>היורה חץ למרחק, זקוק הוא לבגן את קשתו ולדורכה היטב טרם יירה את החץ. לאחר שיצא החץ מן הקשת ונורה למרחק, כבר אין באפשרות היורה להשפיע עליו.</p> <p>כך כל זמן שהילדים נתונים תחת מרות ההורים יש בידם היכולת להנבם ולכוננם ללקת בדרך הנכונה. לאחר שיצאו מידם, כבר קשה עד מאוד להשפיע על עתידם. ובזה פרשו את הפסוק בתהלים (קכז, ד): "בְּחַצִּים בִּיד גְּבוּר – בֶּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים".</p>	<p>כדי להימנע מלחץ, לפעמים צריך לוותר על השלמות: הציבו לעצמכם מטרות קטנות עם זמנים מוקצבים לעשותם. כשתצליחו להגיע לתוצאות ההגיוניות והלא מושלמות שהקצבתם לעצמכם – המשיכו הלאה, ואל תנסו להגיע לשלמות. (ג. גריין)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"בכלל הרכוש הרוחני שמוטל על האדם לעשותו הוא להשתדל לסדר בניו ובנותיו ולגדלם על התורה והמצוה, להרחיקם מדרכי היצר הרע...".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש כ"ה).

ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ (כ"ו, ה'–ו')

אפשר לפרש הסמיכות ע"פ מ"ש בב"מ (דף נ"ט ע"א): אמר ר"י לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו, שאין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה, שנא' "השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך", ופירש"י אימתי גבולך שלום? כשחלב חטים ישביעך הקב"ה. ע"כ. וזהו שאמר "ואכלתם לחמכם לשובע" כלומר כשיהיה לכם לחם לשובע או "וישבתם לבטח בארצכם" שתהיו בטוחים ורגועים בלא מריבות ביניכם "ונתתי שלום בארץ" שיהיה לכם שלום בגבולכם. וכן נרמז ענין זה בתהלים פ"ד בפסוק "מעט דגנם ותירושם רבו – בשלום יחדו" וגו', והיינו כשמתרבה הדגן (התבואה) והתירוש בביתו של האדם, אז "בשלום יחדו" ששורה השלום בביתו ואין מריבה מצויה בתוך ביתו. (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן**בני אדם כמלאכים**

כיוצא בו, הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" (עמ' מ"ב) נתן טעם יפה למנהג העולם לערוך חגיגה וסעודה ביום שנכנס הבן לעול מצוות, וביאר שהבן בהגיעו למצוות הרי זה עבורו כמעמד הר סיני וכקבלת התורה, וקיים חשש שמא יקצין וימאס לגמרי בכל חיי העולם הזה ותדבק נפשו ברוחניות בלבד. על כן עורכים לו באותו יום סעודה, לאמר שיקשור את העולם הזה עם העולם הבא. ומסיים: "וצריך לזה חכמה רבה שידע איך לקשרם זה בזה, שעל ידי שיברך ברכות הנהנין בכוונה גדולה וכהוגן, אזי מקדש את הגשמיות ומקבל גם על גוף האכילה שכר".

בענין זה, יש להוסיף את דברי הראשון לציון הגאון רבי אליהו בקשי דורון שליט"א בספרו "בנין אב" (מועדים עמ' רמ"ה) שבכל בוקר אנו מודים לקב"ה על קיומנו בשתי ברכות סמוכות: ברכה ראשונה ובה הודאה על יצירת הגוף - "אשר יצר את האדם בחכמה" ובברכה הסמוכה לחברתה מברכים על הנשמה - "אלוקי נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפתתה בי". הגוף והנשמה השוכנים באדם אחד, שונים זה מזה וסותרים זה את זה - הגוף גשמי וזמני ואילו הנשמה רוחנית ונצחית. צרכי הגוף מושכים לכאן והנשמה מושכת לכאן. החכמה היא לקיים שניהם לעבודתו יתברך, וזה תכליתו של אדם עלי אדמות.

רבנו בחיי זצ"ל (בראשית לב, ל) הביא דברי אחד מגדולי ישראל בסיביליה בנוגע לשמותיו של יעקב אבינו, ששם "יעקב" מורה על העקב שהוא המקום השפל והנמוך ביותר באדם, ואילו השם "ישראל" מורה על שררה ומעלה. ולפיכך לא נעקר שם "יעקב" כליל (כמו אצל אברהם), אלא נתווסף לו שם "ישראל" (ראה ברכות י"ג ע"א), ללמדנו שהאדם חייב להיות כסולם המוצב ארצה, רגליו ועקביו נטועים בארץ, ועם זאת יהא ראשו מגיע השמימה. ובשילוב הרוחניות והגשמיות לחטיבה אחת של עבודת ה', יגיע לשלמות ולשיא המעלה!

לגבי המועדים השונים, חלוקות הדעות האם אכילה ושתיה הן מחובת היום, אך לגבי חג שבועות הכל מודים שיש לחלקו חציו "לה" – לתורה ותפלה וחציו "לכם" – אכילה ושתיה, כמבואר בגמרא (פסחים ס"ח ע"ב): "אמר ר' אלעזר, הכל מודים בעצרת דבעינן נמי "לכם", מאי טעמא? יום שניתנה בו תורה הוא".

מקשה הגאון רבי שמשון נחמני זצ"ל בספרו "זרע שמשון" (על שיר השירים אות א'): הלא אדרבא דוקא ביום שניתנה בו תורה, היה מן הראוי שיהיה אותו יום כולו מוקדש לתורה?

ומישיב שהטענה שבה ניצח משה את המלאכים בויכוח מי יקבל את התורה, היתה שאינם יכולים לקיים המצוות בגופניות ובמעשה (כמבואר בגמרא שבת פ"ח ע"ב). לפיכך, מחויבים אנו להרבות ביום זה באכילה ובשתיה, כדי להוכיח שדוקא אנו ראויים לקבל את התורה, שכן התורה מלאה במצוות הנוגעות לענייני אכילה ומושגי הזמן, וכל זה לא שייך לגבי מלאכים.

והוסיף מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א בספרו "אסף המזכיר" (עמ' ש"ס) שהיהדות בניגוד לדתות אחרות אינה מפרידה את הרוחניות מהגשמיות, אלא אדרבא גורסת שיש לקחת את העולם הגשמי ולקדש אותו. תכליתנו בעולם היא מחד לנהוג כבני אדם ומאידך לזכך החומר כמלאכי השרת, אך לא לפרוש לגמרי מענייני עולם הזה (וכמ"ש בעליות אליהו הערה כ' בשם הגר"ח מוואלוז'ין ז"ל). ולכן בעיני נמי "לכם", ללמד שחיים של תורה אינם עומדים בסתירה לצרכי הגוף כמו אכילה ושתיה, ואין להתנזר מהם, שאם אין קמח אין תורה. ובפרט לעמלי תורה שצריכים לאכול טוב ולחזק גופם, שהתורה נקראת תושיה, שמתשת כוחו של אדם (סנהדרין דף כ"ו ע"ב). ו"שבועות" עולה כ"ח בריבוע, ללמדנו שצריך הרבה כח ללימוד תורה.

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

שמירת סוד

הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל רבה של קובנה, פעל רבות בענייני צדקה. באחד הימים הלך עם גבאי

חמשים רובל".
אך הרב נותר בסירובו.

הצדקה לגייס תרומות עבור עשיר גדול שירד מנכסיו. כיון שהיה העשיר ידוע ומוכר, הוחלט לשמור על כבודו ולבקש עבורו נדבה מבלי להזכיר את שמו.

"רבי, אתן מאה רובל" לחץ העשיר.

כשראה הגבאי עד היכן הדברים מגיעים, לחש על אזנו של הרב: "נאמר לו את שמו של פלוני ובתנאי שלא יגלה אותו לשום אדם... הלא מאה רובל לפנינו, כמה טרחות נטרח, כמה יגיעות ניגע, על כמה פתחים נחזר, עד שיעלה בידינו סכום שכזה...".

בדרכם, נכנסו רבי יצחק אלחנן וגבאי הצדקה לבית אחד העשירים בעיר, שהיו בטוחים בו שיתן להם נדבה הגונה.

קיבלם העשיר בסבר פנים יפות, הכניסם לטרקלין ושאלם לשם מה באו אליו.

אך רבי יצחק אלחנן לא התרשם ונותר בסירובו. "אף אם תתן לי את כל הון ביתך" פנה לעשיר בנחרצות "לא אגלה לך את שמו - כבודו של אדם יקר מכל כסף וזהב שבעולם!".

"לשם עזרה לאדם שירד מנכסיו", השיב רבי יצחק אלחנן.

"במי מדובר?" הסתקרן העשיר.

כששמע זאת העשיר, נטל רשות מהגבאי והכניס את רבי יצחק אלחנן לחדר פנימי. שם "שפך" את לבו לפני הרב ואמר: "שעתי דחוקה לי ביותר, אני הולך ויורד מנכסיי, איני יודע מאין יבוא עזרי. זה מספר ימים שרציתי לטול מפי כבודו עצה, אולם חששתי שמא יודע הדבר ותיווצר ביני לבין נושי מהומה שתסעיר את העיר, ובושתי תהיה גדולה. אולם כעת, כשראיתי עד כמה נזהר הרב בכבודו של אדם, הריני מפיל תחינתי לפניו שיעמוד לי בשעת דחקי וימציא לי רווחה".

"איננו יכולים לגלות" השיב הרב.

העשיר הרהר רגע ואמר: "רבי, הריני נותן עשרים וחמשה רובל לצדקה זו, ובלבד שתאמר לי לשם מי היא ניתנת, כמובן שאשמור על הדבר בסוד...".

תלה גבאי הצדקה עיניו ברב כאומר: "עשרים וחמישה רובל אינם סכום מועט...".

כששמע זאת רבי יצחק אלחנן, שמח ונתן הודיה לבורא, שסייע בעדו לעזור לשני עשירים שירדו מנכסיהם תוך שמירה על כבודם וסודם.

אך רבי יצחק אלחנן לא היסס לרגע ואמר: "אינני יכול לגלות".

כשראה זאת העשיר, העלה את התרומה: "רבי, אתן

ראשון בקודש

מחלוקת ראשונה בתלמוד

מחלוקת יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן בסמיכת קרבנות ביום טוב. עיין בהגיגה דף ט"ז ע"א ורש"י סוטה דף מ"ז ע"א.
(מזן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א בירחון אור תורה חידון טבת תשל"ו).

מוציאים את האוצרות - אצלנו!

"אוצרותינו"

וטועמים עונג שבת אמיתי!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע אל אוצרות התורה לאור חידושיהם ולקחייהם של רבותינו הספרדים, שזור בספורים ומשלים

ניתן להשיג בישיבת כסא רחמים

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאוזו שליט"א

שאלה: סופר סת"ם הבקי היטב בהלכות, האם מותר לו לכתוב סת"ם, או שאסור לו לכתוב עד שיעבור מבחנים ויקבל כתב סמיכה?

תשובה: הדבר פשוט וברור, שאם שוחט צריך סמיכה שלא יכשיל את הרבים בלאו דנבילה, ק"ו לסופר סת"ם שעלול להכשיל ח"ו בקרקפתא דלא מנח תפלין לכל החיים וברכות לבטלה לאלפים ולרבבות, בשגיאות שלא יעמוד עליהן איש בעולם רק ברוח הקודש (כגון חסרון כתיבת השמות לשמה וכדומה). לכן יש להקפיד שכל העוסקים בזה לא יעשו כלום עד שיקבלו סמיכה ותעודה, ושומע לנו ישכון בטח.

שאלה: ישנו סופר סת"ם שיש לו תעודה לאיסור והיתר, וכן מוסמך לפסוק בדיני טהרה ועוד. ושאלתו מדוע רק בנושא הסת"ם, צריך (במכון יד רפאל) לחדש את התעודה כל שלש שנים, ואין זה כשאר מקצועות התורה, שמי שהוסמך זה לכל החיים?

תשובה: כי בשאר הלכות כל פעם צריך לפתוח ספר כדי לפסוק, ואם יטעה בפסיקה – ייתפס, אבל כאן אם ישבה הלכות שלא כסדרן וחק תוכות וכדומה, מי ירד למחשבותיו?

שאלה: האם מותר לאשה לתייג לכתחילה בספרי תורה תפלין ומזוזות, כי נודע לנו שיש תלמיד חכם בקרית הרצוג בבני ברק, שנותן לכלתו לתייג בס"ת לכתחילה?

תשובה: לא שמענו כזה, ובפרט שדעת פוסקים רבים שהתיוג מעכב, ובודאי שאין לעשות כן לכתחילה.

שאלה: הנני כותב ביד שמאל, אך את כל הפעולות אני עושה ביד ימין, ואמרו לי שהרה"ג רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל אמר שהתפילין שאכתוב פסולות. והרב שמעון בעדני שליט"א אמר שהתפילין אינן מהודרות, ויתכן שגם אינן כשרות. מה דעת הרב, האם אכתוב לצורך פרנסה?

תשובה: לדעתי התפילין כשרות ומהודרות, וכמ"ש בס"ד באריכות בהערות שבסוף משנה ברורה ח"א (סימן ל"ב סעיף ה') ע"ש. וכן דעת הגר"ש דבליצקי שליט"א שאין לחוש לדעת מהר"י צמח שחולק על הגמרא והפוסקים בדין איטר. ואין בזה חשש כלל ועיקר. תלמד ותצלח.

שאלה: בש"ע א"ח (סי' פ"ט סעיף ב') כתב: כיון שהגיע זמן תפלה, אסור לאדם להקדים לפתח חדרו ליתן לו שלום, משום ששמו של הקב"ה שלום. ע"כ. ונשאלת השאלה, כאשר חדרו שמו "שלום", אם מותר לו לקרוא לו בשמו קודם התפלה?

תשובה: נראה פשוט שמותר, כיון שאין כוונתו רק לקרוא לו בשמו.

שאלה: האם מותר לפני התפלה לזרוק פח אשפה?

תשובה: אם אין לו פנאי אחר התפלה, אפשר להקל מפני שלום בית.

שאלה: האם מותר לעשות הליכה לפני תפלת שחרית, כאשר זה גורם לו לערנות בתפלה? תשובה: כמה דקות מותר.

שאלה: האם יש הפרש לתועלת הנפטר אם אומרים עליו קדיש בלחש או בקול רם?

תשובה: אם יש הרבה אומרים קדיש וגורם בלבול, עדיף לומר בלחש. וכן נהג מר זקני זצ"ל. ואכמ"ל.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל

לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל

לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

מספורי המגיד

"בזמננו" (בעין הסעודה)

פרק י"ב בספר ניהול המשא ומתן.

תמצית עניינית ששופכת אור על הסיפור עם שלום צימר:

דודי סטוויצקי חלה בדלקת ריאות חריפה ביותר ואושפד בבית חולים איכילוב בחסות הלילה, אך בזה געשתה טעות חמורה ביותר, היו שכנים שראו את החשאי ותיקו כי יש כאן איזו בעיה שמנסים להסתיר, אלמלי שלום החתן הבלתי מלאה לא היה עושה איש דבר עם המידע, אבל שלום שרצה לדעת בכל מחיר היק נמצא דודי "קיר" עשה חקירה ודרשה בכל מקום שהיה יכול להיות עיר מקלט עבור דודי, אך כשהבין שדודי לא נמצא בשום ישיבה או סלל החליט לעשות חקירה סבב השכנים אם יש אי מי שידע למה דודי נעלם בלי להותיר סימנים מזהים, החקירה שלו העלתה כי העביר את דודי באישון לילה ברכב אלמוני, ד"ר שוסטר היה בין המארגנים של ההברחה.

שלום מכר את ד"ר שוסטר במוחו עלה רעיון כי הוא העביר אותו לאיכילוב שם הוא חפא בכיר, שלום לא מתרשל בתפקידו, הוא מסע לבית חולים ומברר היק נמצא חולה בשם דוד סטוויצקי, הפקידה מפנה אותו למחלקה פנימית, הוא עלה ומוצא אותו שוכב במצב של חוסר הכרה, עיון מהיר בגיליון שמצמד למיטה מבשר לו כי מצב של דודי לא פשוט.

דודי נמצא כר נרחב להמצאה איך לתת לדודי מנה אחת אפים על מה שבזה אותו קודם לכן, הוא ממחר להדביק פתקים בזה אחר זה בבית המדרש של הישיבה באישון ליל ומבקש לעורר רחמי שמים על מצבו, הוא עובר בהדרגתיות עד לשלב ב מוסיפים לו שם רפאל דוד, הוא דאג במגביל לפזר רמזים על הטסה לחו"ל בעקבות מחלה מסתורית כחידוק הטורף הש" או גידול ממאיר אלים ביותר. הוא מצליח להדביק את השמועות עד שהקהל קונה את הסיפור, מעתה דודי מתוג אדם חולני מאד וד"ל.

אלא שישנם שני בחורים שעלו על העינין, הם מחליטים לתפוס אותו לשיחה באופן שלא יוכל לחמוק מהם, הם עקם אחריו עד שהגיעו למקום צר שלא יוכל לברוח ושם הם מגלים לו את האמת שראו אותו עומד מאחורי הפתקים שגרמו עול משווע לדודי, הם מחייבים אותו להודיע קבל עם ועדה כי הוא זה הלץ שחמד לאן וחוזר מכל מה שעשה, דודי היה קצת חולה ושכב בבית חולים איכילוב, הוא לא היה בסכנת חיים ולא הוסיפו לו שם, רק כך יוכל דודי לטהר את שמו. שלום מבטיח שיעשה ק.

עשר דקות לפני סיום המאורע, התבונן יהודי מכובד מאד שניצב במעלה המדרגות בנעשה למטה, הוא נראה למצער סגן רשכבה"ג, אם לא הוא בכבודו ובעצמו. לבוש המבורג ופראק עם משקפי מצבט לעינו, מחזיק תיק שחור, הוא נראה בתחילת שנות החמישים לחייו, כולו מקרין חשיבות, משל אין דומה לו בכל הבריאה במאה שנים האחרונות.

הוא הצליח לשמוע את סוף הדברים שהיה עם שלום, בעיקר את הקללות הקשות שקיללו את הבחור ופניו האדימו והחווירו חלפות. ניכר היה עליו שהוא מזועזע לחלוטין מהדבר, אך מעיזים בחורים לעשות ק לבחור אומלל!?

הוא החליט שהתערבותו נדרשת, הוא ירד את המדרגות בחופזה חלק אחריהם במהירות שלא הייתה מביישת "רץ מרתון" צעיר, בתע א אחד הדביק את הפער שהיה ביניהם.

הבחורים שמעו את הריצה המהירה והפנו את ראשיהם בסקרנות, הם לא ציפו לראות לבוש בגדי רבנות הדורים רץ אחריהם. הם נעמדו להבין מה קורה כעת. הרץ האלמוני לא נתן להם רגע אחד לנחש מה רצונו מהם, הוא הרעים עליהם בקולו.

"אפשר להבין מה קורה כאן? ראיתי בעומדי למעלה את מסכת ההתעללות שהעברתם את הבחור היקר שלום צימר שכני, אני חושב שאתם נהגתם ברוע לב מופגן כלפי יצור זה, איך יצאו קללות כאלו מפיכם, רח"ל והלא אפילו למי שאינו בן ברית אין אומרים כן?"

הקריאה נפלה על הבחורים כרעם ביום בהיר, הם התביישו להתווכח עם יהודי חשוב זה, אבל לאחר רגע התאוששו אמנם הם בחורים בתחילת שנות העשרים ואין מן הראוי שיבואו ביכוח עם חבר מועצת גדולי התורה.

אבל כשחושדים אותם במה שאין בהם עליהם להסביר כי הם לא אכזריים וסדיסטים, למען והייתם נקיים צריכים הם להסביר למתערב האלמוני שלא כפי שהוא חושב ק זה נראה, האם הוא יודע ומבין את העוולה הנוראה שעשה בימים האחרונים?

הם סיפרו לו על קצה המזלג את מעלליו ושאלוהו, האם גם כעת יש לו איזו סיגוריה על פרא אדם זה.

"רבתי המכובדים, גם אם נניח שכל דבריכם הם אמת האם אתם בית דין של נפשות? הרי גם אם הייתם גדולים וחשובים להיות דינים, אין לכם הרב של כ"ג דינים לנפשות, ועוד.. על פי דין תורה אין עושים "משפט שדה" בלי תובע עדים התראה דרישה וחקירה וחוקרים ודורשים בשבע חקירות ודרישות וכו'.

אבל אתם נהגתם בחריצת משפט למוות בו במקום, כמנהג המחותרות למיניהם, אלא שהללו אנשי דמים שדם אדם לא נחשב בעיניהם, אבל אתם בחורי ישיבות שיושבים ויגעם בתורה, איה העדינות שמקנה התורה, אין לכם את הסמכות ליטול את השררה לזן בחור כפי שדנתם אותו".

"חלילה וחס לא עשינו לו מאומה, לא הכינו אותו רק הוכחנו אותו על מעלליו הרעים שקבר בחור מחשובי הישיבה "קבורת חמור" אחרי כל השם רע שהדביק על בחור שהוא חולה במחלה אנושה ביותר ושכיב מרע, איזה בית ירצה להשתדך עמו?"

"הכל טוב ויפה אבל ק מקללים בחור, אסור אפילו לחזור על הדברים שגובלים ברשעות ובניבול פה".

"אנחנו מתחרטים חרטה גמורה וחוזרים בנו מכל מה שאמרנו... אין כאן לא שמתא לא ארור לא קללה ולא נידוי, הכל דברים בטלים ומבוטלים כעפרא דאורעא! אך למרות הכל כל, הדברים הללו נאמרו רק ביננו לבחור, במקרה אתם הייתם השומע היחיד והצלחתם להעמידנו במקום.

אבל מה יהיה עם מה שעשה אותו בחור לחבר ישיבתנו אחד מגדולי המצוינים שיש בעולם הישיבות, הלא איש לא ירצה להשתדך עמו, אולי גיורת אפריקנית, מי יחזיר את שמו שהוכפש עד עפר?"

מספורי המגיד

סגן רשכבה"ג שמע את הדברים הוא קולט זווית נוספת, הוא הפנים שכנראה נחפו לחרוץ משפט על אותם בחורים שאולי נהגו בגסות, אבל מאיך צודקים הם במעשיהם.

הוא מכיר את הבחור שלום צימר, לא מאתמול שלשום אף קודם לכן שנים רבות, הלא הוא בנו חביבו שמאכילו מחרים מאז למד לדבר, הוא ידע היטב את חרצובות לשונו, אבל גם הוא לא האמין עד כמה הרוחיק לכת.

הוא לא שכח את היום בו בישר לו ד"ר שגיא רחמני פסיכיאטר בכיר ב'תל השומר' (שיבא) כי בנו יקירו שלום מאופיין בתופעה הנקראת "תסמונת אספרגר" תופעה שמוגדרת כאוטיזם קשה ביותר, מאופיינת אצל אנשים מחוננים בעלי רמת משכל גבוהה ביותר שבשל רמת האי-קיו הגבוה שלהם הם מכונסים בתוך קונטיינרים, ואינם רואים את הזולת ממטר ואף לא מסנטימטר, הם יודעים על מציאותו אך בתחום "קליעה למטרה" הם לא רגישים לזולת בכי הוא זה, כנראה שזה מה שקרה לשלום שנפגע מדודי סטוויצקי, הוא ראה בו כאובי וסימן אותו כמטרה לחיצי, נעבאך הוא לא אשם, אבל מאיך הוא מחולל נזקים איומים.

את זה לא רצה לספר לבחורים, הם לא צריכים לדעת על מחלתו, די במה שהם מתמודדים יום יומית.

הוא דיבר עם הבחורים כאילו הוא לא ההורה אלא אדם שעמד מהצד ונכמרו רחמיו על היצור המסכן שעבר משפט קשה, הוא ביקש מהם שיחזרו מדבריהם הקשים ולקח על עצמו את האחריות, לדבר עם שלום שיטהר את שמו של דודי מכל וכל.

הבחורים נפרדו מהרב בלי שידעו כי דיברו עם האב. שלום נלווה לאביו כשראשו שמוט ארצה, הפעם הצליח להפנים שחולל נזקים איומים לירבו ועתה עליו לעשות את מיטב ההשתדלות לטהר את שמו, אבל איך עושים זאת זו כבר שאלה קשה ביותר, קל להכפיש, קשה לחזור ולטהר עד שלא יהיה רבב.

פסח שולביץ חזר לביתו כדי להתייעץ עם נוות ביתו אורה מרים, היא הייתה מאד פרקטית ומסוגלת לקבל החלטות נועזות, הוא שטח בפניה את ההצעה של אורי גרינשפן ואת ההתלבטיות שלו.

"אני לא מבינה אותך בכלל, בבית הכנסת שילמו לך בפעם האחרונה את המשכורת לפני חודשיים, גם היא הייתה מקוצצת רק כ-3000 דולר וק' זה מתמשך תקופה די ארוכה, פעם משלמים לחודש ופעם לחודש וחצי הפעם הגזימו מאד, כי הנהלת בית הכנסת קמצנית מאד, הם טענו שאין די הכנסות מהמתפללים, גם משכורתך כעו"ד היא לא תמיד משביעה רצון, יש לך הרבה מתחרים, קח את אורי גרינשפן עצמו, הוא אוכל אותך בלי מלח, יש לו הרבה הצלחה כי הוא עסיסי מאד.

ביני לביך, אם לא הייתי עובדת במשרה נוספת, לא היה לך לשלם לשכירות של ביתנו ושל משרדך, כעת באים ומציעים לך משכורת של עשרת אלפים ואתה מתלבט? על מה ולמה, אפשר לדעת?"

"איך אשא פנים, מול המתפללים שהומצו על ידי להחליף את בתי הכנסת בהם התפללו שנים, כי אין בית כנסת כמו "יאנג איזראל" (במייל תקנו אותי שק' כותבים, לא כפי כתבתי שנשמע בערבית) לקחתי מ'נר תמיד' מאות מתפללים וכעת אני עצמי עורק לבית כנסת המתחרה? איפה נשמע כדבר הזה?"

"אם היה מדובר רק בהעלאה של 3000 דולר עוד הייתי חושבת שיש מקום לספק שלך, אבל כאן מדובר בכשבעת אלפים דולרים יותר מהמשכורת שלך, אם היא תהיה בזמן, חד משמעית עשית עסקה טובה, על מה אתה מתבלט, מאימתי עושים חשבונות קטנוניים מול כאלו רווחים?" לא נבהלה הרעיה מתגובתו.

"אני מפחד מהתגובה החריפה שתהיה לאנשים שעברתי לבית כנסת שבו מעודדים מחללי שבת להגיע לבית הכנסת, הם עושים חניון שנמצא כמעט בהישג יד לבית הכנסת, כל אחד יודע שהחניון שייך לבית הכנסת, כמו כן משלמים שם לעלויות ע"י חילול שבת ויו"ט, הגבאי פיליפ מייזנס לא מתרגש, קדושתו לא מרקיעה לשמיים, גם בניו עצמם מתפללים בטמפל כמעט רפורמי, רק לימים נוראים הם מגיעים ברובם לבית הכנסת של אביהם, איזו דוגמא אישית אראה אם אצטרף לכזה מקום?"

"לא מתרגשת במיוחד, בשביל זה יש לי רעיון שתוכל לישון איתו רגע.

תתנה עם עו"ד אורי שאתה מגיע רק אם החניון מרוחק יותר, שלא יראה הקשר, גם התשלומים עבור העלויות יהיו רק אחר השבת והחג, מי שלא ירצה לבוא לבית הכנסת זו הבעיה שלו, אתה תגייס בקרוב מתפללים יותר דתיים, יש לך חלקת לשון, תדע להפוך את האור לחושך ואת החושך לאור כדרך, מסכימה איתך שבימים הראשונים, לא יהיה לך נעים מההנהלה, אבל תאמר להם שנקעה נפשך מהסחבת של הכספים, אתה מריח בקושי את לחמך, וחסל סדר פטריטיזם, הטענה תהיה צודקת ביותר."

"האם את ממליצה לי לתת יד למחללי שבת שירגישו את עצמם כ'ממברס' (חברים) מלאים בבית הכנסת, האם זה עולה בקנה אחד עם החינוך האדוק עליו גדלת'. הבעיה תמיהה על הקלילות של אשתו.

"אני פשוט יותר פרקטית ממך, בחיים לא תקבל משכורת כה גבוהה, רק מניהול בית כנסת, זה יכסה לנו את כל ההוצאות בלי מאמץ, אני לא חושבת שאתה נותן יד למחללי שבת, יש להם את הברירה לא לבוא, כי סגרו להם את החניון הרשמי, אתה שוכר מקום בחניון שנמצא שני רחובות מרוחק מהמקום, זה לא חניון פרטי, איש לא אמור לדעת שאתה שכרת שם מקום, אתה לא יכול לחסום מתפלל שבכל זאת מגיע.

היא מוסיפה תוך כדי: אני לא בטוחה שמר אלברט הרטשטיין שנמנה על מתפללי "יאנג איזראל" כשלוש שנים הוא שומר שבת, ראיתי את אשתו נוהגת בשבת במכונית שלה, סביר להניח שגם הוא לא שומר שבת כהלכתה, מעולם לא אמרת לו מילה, כך גם יוהן ברסקי לא שומר שבת כהלכתה, הוא משתתף באירועי ספורט בשבת באצטדיון לוס אנג'לס ממוריאל ספורט ארינה, מעולם לא אמרת לו על כך מילה, למה כאן אתה נעשית מחמיר גדול?"

"סגרת לי את הפה, אני מרים ידיים מול ההיגיון הצרופ שלך. הגיב פסח הפוסח, אשיב לעו"ד אורי תשובה חיובית, אבל כמוכן אתנה בסבר פנים חמורות מאד את שני התנאים שלי."

"עכשיו אתה מדבר לעניין, יש לך נס שיש לך אשה שתמיד ההיגיון היה הצד החזק שלה" עקצה בחביבות.

"ומה אעשה אם יתנגד ויאמר שאין לי זכות להביע תנאים" האם נשיב בשלילה על הצעתו? "בדק פסח בזהירות את תגובת אשתו.

"אשאל את הרבנית שלי מרס פלורה מרנבאך, מה שתאמר לי אעשה" השיבה הרעיה הצדיקה בנחרצות.

פסח ידע כי כאשר תשאל את הרבנית היא תקבל היתר של מאה רבניות שעונות הן ולא לפי בקשתה.

למחרת השיב את תשובתו לעו"ד אורי גרינשפן בסבר פנים חמורות, הוא הבהיר כי זה אצלו יסוד ברור, לא לתת יד למחלל שבת. בלי מילוי התנאים הללו יקשה עליו להיעתר לבקשתו.

"ככה. ממש מקדש שם שמיים, מעניין שיש לי מידע ברור על לא פחות מעשרים ממתפללי בית מדרשך הטהור שנוהגים כשיטת רבינו "תם ונשלם לקולא", כלומר הם סוברים שתמה השבת מוקדם יותר, הם מבדילים כבר אחרי סעודה שניה והולכים להתענג בכל מיני מקומות עם רכבם".

"אתה ממש מחדש לי דברים, אני לא אמור לדעת על כך, גם אם כן, אני לא "נותן יד לפושעים" כפיליפ שהכשיר חניון בשביל המתפללים, כמו כן הוא מקבל צ'קים ביום השבת, כשהנייר עוד ממש חם והדיו עוד רטוב. כאן יש מדיניות רשמית שאפשר לחלל שבת ולבוא לבית כנסת, אני לא נותן למחלל שבת יד פשוטה, אך אני אמור לדעת מה הוא עושה אחרי התפילה, כפי שגם אותך לא בדקתי, אם אתה שומר שבת, נערתתי לשירותך בלי לברר את עומק הדתיות שלך".

"אוקי אבדוק את הנושא עם הפרזיזנט ונראה מה ההמשך".

למחרת הרים אורי גרינשפן טלפון אל פיליפ ובישר לו שהטיטה כבר מוכנה, אבל יש איזה עיכובצ'יק קטן לסגור חחה.

"מה רוצה הברנש, עוד כמה אלפי דולרים? מה הוא כבר יכול לדרוש, אם לא כסף וכסף?"

"הוא לא הזכיר מילה אחת על כסף, הבקשות שלו הן במישור שונה לחלוטין". השיב העו"ד בחוגיות.

"הבה נשמע" מה צריכים לתת לו בשביל שיסכים להיות הגבאי של בית הכנסת? "נשמעה נימה קפואה.

"בשביל זה צריכים לדבר במקום יותר מאוורר, כרגע חם לי במשדך, האם תסכים לבוא איתי ל-Tel Aviv Glatt Kosher Grill מסעדה כשרה למהדרין, המחירים לא בשמים, אני סועד שם פעמים רבות, בשבילי כשראלי זה תענוג להזכר בארצי".

"אני מבין שהחשבון יהיה עלך? בדק הקמצן בזהירות.

"אנו עומדים לסגור עסקת חיים להחיות את בית הכנסת שלך שעומד כבר להינעל ואתה נעמד על כמה מרשרשים! מי שלא יודע להוציא כסף לא יודע להרוויח כסף, את הכלל קיבלתי מאבי ז"ל שקיבלו מסבו".

"טוב אני בא למקום, אבל אל תזמין מנה גדולה, אין לי פשוט מקום בבטן" ניסה פיליפ כיוון נסיגה נוסף.

"אין בעיה, את המנה שלך תזמין אתה, אני מבקש את מה שאני אוהב".

אורי ידע לאסוף, את זה ראה פיליפ לפי כמויות האוכל שגדשו את צלחתו, בעוד הוא נחנק במנה קצוצה. אבל אצלו יש רק "הפה שאסר" קשה לו לסגת ולהגדיל את מנתו, גם אם עיניו לטושות לגדל הצלחת.

"הבה נשמע מה יש לך לומר לי" שאל פיליפ את אורי שהיה עסוק בטחינה מסיבית של מנת הסלטים שגדשה את צלחתו, זו רק התתחלה למה שהזמין על חשבון הקמצן "הנדיב".

"כן, עלך להבין ולהפנים שאתה לוקח גבאי רציני ביותר, הוא בנה את בית הכנסת יאנג איזראל מהמסד עד הטפחות, בית הכנסת בנוי על קהל אורתודוקסי אולי לייט אבל בכלל הוא אורתודוקסי, במקום אין חניון צמוד למתפללים בשבת, זה ממש יהיה צורם אם הוא ינהל בית כנסת שמרשה ביד חופשית למתפללים כאלו כשהוא עצמו מעודד את המתפללים לבוא ברכבם. עוד דבר, הוא מבקש לא לטול צ'קים שנכתבו בשבת, זה דבר אבסורדי שאחרי קריאת התורה שמצוה על שמירת שבת תסכים לטול את סכום העליה על כך בשבת גופא".

"וואלה, קיוס קגליגולה (קיסר רומא שהיה מגלומן מטורף ואחד העריצים הגדולים בין כל הקיסרים) קטן עליו, נראה לך שאכניס גבאי שיכתוב לי אורחות חיים על ימין ועל שמאל, אני חיפשי אדם כנוע ושקט שימלא את מלאכתו בנאמנות, המטרה היחידה בשלה הובא, להרחיב את בית הכנסת שלנו, אם הוא יתחיל להכתוב לי את החיים בשביל מה אני צריך אותו ועוד עבור סכום פנטסטי ביותר?"

"אני לא מבין אותך, עדיף לך לסגור את שערי בית הכנסת בעוד שנה שנתיים? הלא אתה רואה את הפיחות הזוחל בהתמדה, הודית לי על זאת בשיחה שניהלנו, לבסוף מתפללי בית הכנסת הרציניים שלך ילכו ל"יאנג איזראל" היתר ילכו ל"טמפלים" למיניהם. באותו רגע כבר לא תהיה יותר פרזיזנט, מה עדיף על מה?"

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין זצוק"ל בן הזקונים של הרבי הקדוש רבי ישראל מרוז'ין זצוק"ל נסתלק כ"ב אייר (תני"ד)

כשרבינו הקדוש מהוסיאטין היה נותן מבט באיש שעמד לפניו, היה המבט חודר דרך כל האיברים עד עומק הלב, וכזרם החשמל זעזע את העומד לפניו, אשר היה בטוח שרבו צופה ומביט בו בתוך תוכו, ואין דבר נעלם ממנו, וממש הטיל אימה ופחד באלו שנכנסו בהיכל קדשו.

ומסופר, שפעם אחת בא פקיד נכבד ונעלה, ורצה ליכנס אל רבינו. המשב"ק קידמו ונכנס לשאול את רבינו אם יוכל להכניסו, והרשהו שיכנס אליו. כאשר נכנס, כיבדו רבינו בשיבה, אך הלה סירב, רק עמד ורעד, והגיש לרבינו את הפיתקא שכתב לו המשב"ק.

כשגמר רבינו לקרוא את הפיתקא שאלו רבינו נו, כאילו אומר מה אתה רוצה? ויספר לו הנכבד, שבעת שאביו רבינו מרוז'ין זי"ע ברח מרוסיה לאוסטריה, וממשלת רוסיה דרשה שיחזירוהו אליו, בעת ההוא עשיתי לו הרבה טובות, כי הייתי אז קונסול, והרבה מכתבים מממשלת רוסיה שעברו תחת ידי, לא מסרתיים לממשלת הקיר"ה, וכך נגמר דינו לטובה, וניתנה לו הזכות להישאר באוסטריה. והי כאשר התישב אביכם בסאדיגורא שבאוסטריה, נכנסתי אליו וסיפרתי לו על כל הטובות שעשיתי עמו, והוא בידך אותי, וברוך השם שנתקיימו ברכותיו.

שוב שאלו רבינו, נו, כלומר, אם כן מה אתה רוצה? ואמר הנכבד, יש לי שאלה לשאול מאת רבינו, הנה יש לי עסקים עם המלך והשרים הגדולים, ולא פעם אחת הנני מטייל עם המלך, ובכל זאת אינני מרגיש שום פחד, ומה זה שעתה כל אבריי רועדים מראיית פני הרבי, מדוע זה ככה?

רבינו לא השיב לו על שאלתו, אלא המשיך לשואלו, ובכן מה אתה רוצה, ואמר לו הנכבד, אני רוצה שהרבי יברך אותי. אמר לו רבינו, הנני מברך אותך שהש"ת יעזור שברכות אבי זי"ע יחולו עליך תמיד ולא ייפסקו. הנכבד יצא ממנו בפחד גדול.

החידוש שחידש מרן שר התורה זצוק"ל

חיזוק עצום באמונה

את הווארט מהרבי איש אלוקים רבי ישכר דוב מבעלזא זצוק"ל, כבר שמעתי בגיל ילדות, זה ווארט שנותן לכל יהודי באשר הוא, אספקלריא מאירה אין להתנהג, ואין להיות דבוק בבורא כל עולמים, וכמובן שזה קשור לדף היומי שלנו (סוטה מה).

וכך הוא לשון הגמרא: 'דבי אליעזר הגדול אומר, כל מי שיש לו פת בסלו, ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמנה'. אמר הרבי, הנה בפשטות הכוונה, דקטנות אמותו הוא במה שדואג על מחר, ואין לבו נכון בטוח בה' שישלח לו פרנסה גם למחר.

אמנם יש לומר הכוונה, שצריך האדם לדעת בנפשו, שאף בשעה שנדמה לו שיש לו כל צרכו, אינו מובטח בזה, וצריך להתפלל על זה שלא יקחו את זה מאיתו. וזהו שאמר, מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, דמשמע שאינו דואג אלא על יום המחרת, אבל על מה שיש לו עכשיו נדמה לו שהוא מובטח בו, והוא חושב שהוא לא צריך להתפלל על זה, הרי זה מקטני אמנה.

מספרים על מרן הבריסקער רב זצוק"ל, שכשהיה בוורשא, היה דרכו לאכול כל יום כל צרכו, ולא השאיר שום אוכל למחר, כדי שיהיה בטוח בבטחון גמור בבורא עולם שימין לו אוכל גם למחר, וכדי שלא לעבור על דברי חז"ל, שהדואג לפרנסת מחר הרי הוא מקטני אמנה.

וכך כותב המשנה ברורה (סימן קנ"ט סק"ד), איתא בזוהר פרשת בשלח (סב), **לא לבעי ליה לאיניש לבשלא מזונא, מן יומא ליומא אחרינא, ולא לעכב מזונא מן יומא ליומא אחרא** - האדם לא צריך לבשל מזון מיום זה ליום אחר, וכן לא לעכב מזון מיום זה ליום אחר. והטעם, כדי שייבקש בכל יום על מזונותיו, וישתכחו על ידו ברכות בכל יום ויום למעלה.

בספר הנפלא 'דרך אכילה', לגאון הגדול רבי ברוך הופמן שליט"א, הנהגות בעניני אכילה ממרן שר התורה, גדול מרבין שמו, רבינו רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, לאחר שמביא דברי המשנה ברורה, מובא שם: **ואפילו אם עושה כן לצורך חיסכון זמן, אסור להכין מהיום למחר, או שהאשה תבשל**.

זאת אומרת, אשה שאין לה זמן, היא עובדת קשה, ולכן היא רוצה להכין עכשיו כרוב ממולא או לפלל ממולא, או עוף מבושל, לשבועיים, לא משום שהיא לא בטוחה בה' שיהיה לה אוכל גם מחר ומחרתיים, רק פשוט אין לה זמן, היא רוצה לעשות 'יום בישולים', חידוש שר התורה מרן רבי חיים זצוק"ל, שגם באופן זה אסור להכין מהיום למחר, או שהאשה תבשל מהיום למחר.

(מתוך הפתיחה לשיעור - סוטה דף מה, א' טבת תשע"ז)

מה עשה הגביר במקום לתרום כסף

לפני רבות בשנים שמעתי ווארט נפלא על הדף היומי שלנו, וניסיתי במשך היום להיזכר ממי שמעתי את זה, ולא עלה ביד. אנחנו נלמד השבוע (סוטה מט): ברייתא, 'בעקבות משיחא חוצפא יסגא' - בסוף הגלות סמוך לביאת המשיח, תתרבה החוצפה.

אחר כך
זוכים
לעשה
טוב

ובסוף הברייתא כתוב, ועל מה יש לנו להישען, על אבינו שבשמים. לכאורה מה הקשר בין תחילת הברייתא, לסוף הברייתא.

רק ההסבר הוא, שמדובר בעני מרוד וגביר גדול, העני נסע נסיעה ממושכת להיפגש עם הגביר, כשסוף סוף הגיע, הוא התחנן לעשיר ודיבר ללבו כעני בפתח, שהוא צריך עזרה גדולה להכנסת כלה, הוא צריך לחתן את הבת, ואין בידו פרוטה לפרוטה.

הגביר האוי"בער חכם, במקום לכתוב לו צ'ק, או לתת לו במזומן סכום מכובד, הוא בוחר לעודד אותו במילים, אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים, דער אײבערשטער וועט העלפן - הקב"ה יעזור יהיה טוב וכו' וכו', במקום לתת כסף הוא נותן עצות.

זהו השייכות בין תחילת הברייתא - בעקבות משיחא חוצפא יסגא, לסוף הברייתא - ועל מה יש לנו להישען על אבינו שבשמים, לרמז, שזה גופא יהיה ריבוי החוצפה, שהעשיר יאמר לעני המתחנן אליו, על מי יש לנו להישען וכו'. שנזכה לביאת משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - סוטה דף מט, ב' טבת תשע"ז)

ההסבר למה מסכת גיטין לפני קידושין

השבוע בסייעתא דשמיא נתחיל מסכת גיטין בדף היומי. הרבי הקדוש צדיק יסוד עולם, המגיד מטשערנוביל זי"ע אמו, שלכאורה מאד קשה, למה מסכת גיטין הוא לפני מסכת קידושין, הרי לכאורה היה צריך להיות בדיקו ההיפך, שהרי קודם עושים קידושין, ורק אחרי זה, אם לא עליכם זה לא מצליח עושים גיטין, ואם כן למה קודמת מסכת גיטין, הרי לא שייך שיהיה גיטין לפני קידושין.

ומבאר המגיד מטשערנוביל, שהוא על דרך הפסוק בתהלים (לד, טו), סור מרע ועשה טוב, ולכן קודם הולך מסכת גיטין שזה רומז לבחינת סור מרע, ואחרי זה מסכת קידושין שרומז לעשה טוב, כי קודם צריכים להיות סור מרע, ואחר כך זוכים לעשה טוב.

הרבי הקדוש איש אלוקים בעל העטרת ישועה מזד'יקוב זצוק"ל, עמד פעם בשמיני עצרת לפני תפילת גשם אצל העמוד, והוא שתק למשך זמן ממושך. פתאום פנה אל המתפללים כשפניו פני להבים ואמר להם בזה הלשון:

המשנה בגיטין (דף ב, ב), המביא גט ממדינת הים צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם. מיהו 'המביא גט ממדינת הים', ג'ט ר"ת ג'שם ט"ל, הגמרא אומרת במסכת תענית (ב, ב), שיש שלשה מפתחות שהם בידו של הקב"ה ולא נמסרו לשליח, ואחד מהם זה גשם, נמצא שהקב"ה הוא זה שמביא ג'ט - גשם טל, ממדינת הים - מעולם העליון, ולכן הוא צריך ומוכרח כביכול לומר, בפני נכתב, שהיה כתיבה טובה, ובפני נחתם, שהיה חתימה טובה. כשגמר הרבי את דבריו, התחיל מיד לומר קדיש עם הניגון הידוע.

(מתוך הפתיחה לשיעור - גיטין דף ב, ג' טבת תשע"ז)

בשבת קודש פרשת ויקהל פקדי, שבת החודש, שבת מברכים חודש ניסן, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. הפסוק האחרון בפרשת פקדי (מ, לח), **כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם.** **כי ענן,** כשיש אי בהירות לאדם במצבו, ה', יש לו לדעת שהכל הוא הו"ה, רחמים וחסדים. **על המשכן,** כל יהודי הוא בחינת בית מקדש מעט, **יומם,** בזמן שלכאורה הוא יום, איך אפשר לעבור את הגל הזה של אי הבהירות, התשובה היא, **ואש תהיה לילה בו,** לילה כידוע מרמז על חושך, כשיהי' דבוק באש של בורא עולם, באש של תורה ומצוות, יתקיים בו המשך **לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם** - **חזק חזק ונתחזק,** כלל ישראל יראו עין בעין, שבכל המסעות והקשיים שהאדם עבר, הוא היה **חזק, חזק ונתחזק** - בזכות זה עוד ועוד יהודים יוכלו להתחזק, מהמחזה שראו, שאותו יהודי עבר את הקושי בכזה עוז ותעצומות. בהפטרה לפרשת פקדי, הפסוק במלכים (א, ח), **ויאמר ה' אל דוד אבי יען אשר היה עם לבבך לבנות בית לשמי הטיבות כי היה אל לבבך.** זהו התפקיד שלנו בעולם הזה, שהלב שלנו יהיה **לבנות בית לשמי,** לבנות בית להשראת השכינה. שנוכה בימים הגדולים של חודש ניסן, לעשות הכנה דרבה ולהתכונן לקראת הפסח, ושנוכה עוד השנה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - נזיר דף נו, כ"ז אדר תשפ"ג)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

הוד כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב שליט"א

במדרש (לקח טוב במדבר דף פב.) מובא לשון, 'הצדיקים, כל זמן שגדולה מתוספת עליהן, הם משפילין את עצמם'. הגמרא בענינת (ז), דברי תורה אין מתקיימים אלא במי שדעתו שפלה. הגמרא ביומא (לח): ראה הקב"ה שצדיקים מועטים, עמד ושתלן בכל דור דור. זכיתי אתמול בלילה, ב"ב לעומר, מידת הוד שבגבורה, להיות בקודש פנימה אצל הצדיק, שלשלת הקדושה מדורי דורות, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מלעלוב שליט"א. אם הייתי בא לבית שמש רק לראות בבין הזמנים בין מנחה למעריב, בית כנסת מלא בַּבְּרָעוֹן, בְּקֶאֱפָן - ברתחא דאורייתא, דיינו. אם הייתי בא רק כדי לקבל מהוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א, כזה שלום עליכם וכזה חיוך כשהוא נכנס למעריב, דיינו. אם הייתי בא רק לשמוע מהרבי שליט"א ספירת העומר, דיינו. אם הייתי בא רק לראות כמה לעלוב מושך את כל האיזור מסביב ללימוד התורה, וכמה המקום בלי עין הרע צר מלהכיל, דיינו. על אחת כמה וכמה טובה כפולה ומכופלת שזכיתי לכשעה שתלווה אותי בסייעתא דשמיא כל החיים, לקבל מהרבי שיעור כללי באהבת התורה, וְאֵסֵךְ הַיְיִסֵּט עֵס הַוְנִיגָעֵר אֶן דְּאָרְשֵׁט - מה זה רעב וצמאון לְהִיִּלְיָע תורה, מ'קָעוֹן נִישֵׁט אָטְעֵמְעוֹן אָהֶן דִּי תוֹרָה - אי אפשר לנשום בלי תורה. הזכרתי 'שפלות', מרן הרבי שליט"א מסיים מעריב, ומתנצל בפני שאצטרך קצת להמתין, הוא שואל אותי במתק לשונו רשות אם זה בסדר... עניתי לרבי שליט"א, שאני מוכן לחכות באהבה עד אור הבוקר להיכנס לקודש פנימה. איפוא רואים בדורינו, כזה ענוה. הרבי נושא עליו משא גדול כלשון האור החיים הק' בפרשת בהעלותך, על הפסוק (במדבר יב), כאשר ישא האומן את היונק, שהמשא שעליו הוא של אב ושל אם יחד, הרבי משפיע טובה על כל העולם כולו. כשיצאתי חשבתי בדרש, הגמרא בסוף סנהדרין (ק"ג): צדיק בא לעולם טובה באה לעולם, אין טוב אלא תורה, כשזוכים לראות בעינים את האהבה והצימאון של הרבי לתורה הקדושה, זה משפיע לא רק על חסידי לעלוב, רק על כל העולם כולו. כדי לספר על ההשקעה של הרבי שליט"א בצעירי הצאן, נצטרך בסייעתא דשמיא להקדיש עוד פתיחה מיוחדת בנושא.

הרבי קיבל אותי במאור פנים שאין דומה לו, ביקש ממני לשבת, התביישתי, מי אנוכי. הרבי שהוא בבחינת סיני ועוקר הרים בתורה, אמר לי ווארטים נפלאים בכל התורה כולה, התעניין על הגליון 'מתיקות הדף היומי', ממה מורכב הגליון, הרבי מתעניין על השיעור כל יום בדף היומי. זכיתי בעבר כמה פעמים, שהרבי סיפר לי שהוא הקשיב לשיעור בקול הלשון.

סיפרתי על אבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי בן רבי בנימין זצ"ל, ומכאן עבר השיחה על הקשר העצום בין אביו הקדוש, רבינו הרבי מלעלוב זצוק"ל, למורי רבי אביהם של ישראל מרן הרבי הקדוש הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל. זכיתי להעניק לרבי את הספר 'מתיקות הדף היומי', הרבי מדפדף בהנאה גדולה בספר, ומשבח מאד את ההשקעה בספר בכלל, ובמפתחות בסוף הספר בפרט. כל ווארט תורני או סיפור תורני שרק התחלתי להגיד, הרבי ידע.

כשנכנסתי לקודש פנימה חשבתי בלבי שזה יהיה שיחה של דקות בודדות, כל כך הרבה אנשים חיכו להיכנס, אָבְעֵר וְעָן אִיךְ בִּין גְּעוֹנוֹן אִינְעוֹנוֹיג - אך כאשר הייתי בפנים אצל הרבי, בקודש פנימה, ראיתי וחשתי שזהו האכילה והשתיה של הרבי שליט"א, לעסוק בדברי תורה. אשרי הדור שהרבי שליט"א משפיע עליו. כשיצאתי, הגבאי החביב ידידי אהרן לוטטיג, רץ אלי עם כסף ממרן הרבי שליט"א, עבור הספר מתיקות הדף היומי.

נסיים עם סיפור נורא שסיפר הרבי, בשמו של הפוסק הגדול רבי חיים נאה: היה מעשה אצל הרבי הקדוש מרן המגיד ממעזריטש זצוק"ל, שאחד מהחסידים לא עליכם יצא לתרבות רעה. החסידים ביקשו להשפיע עליו לחזור למוטב, והם החליטו ביניהם שהם ישלחו לו שאם לא יחזור בו, הם יכניסו אותו לח', (כשאומרים ח', הכוונה ח' ר' ס' רחמנא ליצלן).

באו לשאול רשות מהמגיד, אמר להם המגיד הקדוש, שהוא לא עבר עדיין עבירות כל כך חמורות של חייבי מיתה ח"ו, אז הוא יעשה שאלת חלום מה לעשות. המגיד הקדוש עשה שאלת חלום, וענו לו שישאל את הַיְיִלְיָעֵר בעל התניא, הוא היה צעיר שבתלמידיו. באו לשאול את הַיְיִלְיָעֵר רבי - את האדמו"ר הזקן, הוא אמר להם, שיזהירו אותו שיכניסו אותו ב'כ"רם, והוא יחשוב שיכניסו אותו ב'כ"רם, כי ח' וכ' מתחלף, ואם יחזור בתשובה מה טוב, ואם לא הרי לא עשו כלום, כי אמרו רק 'כ"רם. ואכן כך עשו, וזה הועיל מאד, הבן אדם חזר למוטב.

לאחר מעשה אמר המגיד, אם מן השמים שולחים אותי בשאלות למרן הבעל התניא, אולי יש לי לפנות את מקום ההנהגה, ולהמליך את התלמיד בתור הרבי ולהיכנע אליו. הוא עשה עוד פעם שאלת חלום, אמרו לו מן השמים, שישאל על זה לרבי הבעל התניא.

המגיד הלך לשאול את הבעל התניא, ואמר לו שהוא רוצה לוותר על ההנהגה, אמר לו הרבי הבעל התניא, שעולם האמת הוא הרי עלמא דקשוט, ולכן אין להם כזה עצה לתת, להחליף כ' עם ח', שהרי זה עולם האמת, ורבינו הגיע לדרגה שאפילו בחייו בעולם הזה הוא כבר לא יכול להשיא עצה כזאת להחליף ח' עם כ'רם, ולכן שלחו אתכם אל.

(מתוך הפתיחה לשיעור - סוטה דף כ, כ"ז ניסן תשפ"ג)

מרן הרבי מלעלוב שליט"א מעיין בספר מתיקות הדף היומי

מאוצרות הפרשה

או דודו או בן דודו יגאלנו (כה, מט). יש לפרש בזה בדרך רמז, דהנה איתא פלוגתא בגמרא (סנהדרין צ"ח): מי יהיה משיח, חד אמר דוד בעצמו הוא, וחד אמר בן דוד. זהו יש לומר שמרומז שתי הדיעות האלו בתורה, כי כתיב דוד חסר, והוא אותיות דו"ד. זהו יש לפרש, **או דודו** היינו דוד בעצמו, **או בן דודו** היינו בן דוד, **יגאלנו** במהרה בימינו אמן סלה. **(דגל מחנה אפרים)**

נקודה למחשבה:

והיתה שבת הארץ לכם לאכלה (כה, ו). הנה 'שבת הארץ', הם הצדיקים הנקראים שבת, והצדיקים ירשו הארץ. והרמז, כי בזכות הצדיקים אשר בארץ, באה פרנסה לכם לאכלה. **(תפארת שלמה)**

הדברי תורה לזכות והצלחת רבי עקיבא יוסף בן אסתר גיטל, הרבנית לאה בת מלכה, ולזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון חסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפואר מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

בכל קיום מצוה - נמשכת קדושה על החפצא דמצוה

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר (ויקרא כה, א).

פירש רש"י: "מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני, אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני".

יש לפרש על פי דברי האלשיך הקדוש זי"ע בביאור הפסוק (ויקרא כה, א) "ושבתה הארץ שבת לה", שבשבת נמשכת קדושה על כל יהודי השומר שבת, מאחר שהוא החפצא דמצוה של מצות "שמור את יום השבת לקדשו", וכמו כן בשמיטה נמשכת קדושה על הארץ שבה נשמרים הלכות שביעית, מאחר שהיא החפצא דמצוה של מצות "ושבתה הארץ".

מושג זה מצינו לראשונה בהר סיני, שכאשר הכין הקב"ה את ההר עבור מתן תורה, נתקדש בקדושה מיוחדת עד כדי ש"כ"ל הנוגע בהר מות יומת" (שמות יט, ב).

זוהו: "וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר", כמו שהר סיני נתקדש בקדושה של מעלה מחמת נתינת התורה עליו, כך גם כאשר "ושבתה הארץ", אז תתקדש הארץ בקדושה של מעלה, מחמת שבה מתקיימת מצות שביעית, ובה דומה מצוה זו למצות "שבת לה" שבה מתקדש האדם השומרה בקדושה של מעלה. עכ"ל.

יש להוסיף שמוזה נלמד על כל המצוות כולן, שעל כל חפצא דמצוה נמשכת קדושה מלמעלה בעת שמקיימים בה את המצוה (כמבואר בתניא פרק כג באורך).

זהו שאמרו רז"ל: "מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני" - בשמיטה מתקדשת הארץ בקדושה של מעלה, כמו שהר סיני נתקדש בקדושה של מעלה בשעת מתן תורה, ומינה ילפינן ש"אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני" - בכל המצוות כולן מתקדש החפצא דמצוה בעת קיום המצוה כמו שהר סיני נתקדש בשעת מתן התורה.

(סעודה א' תשמ)

על ידי האמונה - נשפעת הברכה משנת השמיטה לכל ששת השנים שלאחריה

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... וצוית את ברכתי לכם בשנה השישית ועשת את התבואה לשלש השנים (ויקרא כה, כ-כא).

ידועה קושיית הרבי ר' זושא זי"ע (מובא ב"נועם אלימלך" בפרשתנו), דהוה ליה למימר רק "וצוית את ברכתי" ללא שאלת "מה נאכל"?

ונראה ליישב בדרך הפשט, בהקדם מה דכתיב בתחלת הפרשה (ויקרא כה, ב-ג) "ושבתה הארץ שבת לה". שש שנים תזרע שדך וגו', וצריך ביאור, דלכאורה היה צריך לכתוב קודם "שש שנים תזרע שדך" ואחר כך "ובשנה השביעית שבתה הארץ שבת לה".

ונראה הכוונה בזה, דבשבת מצינו (ח"ב סג, ב) דמיניה מתברכין כל שיתא יומין, וכמו כן, משנת השמיטה מתברכים כל ששת השנים.

וזהו סדר הכתובים: "ושבתה הארץ שבת לה". שש שנים תזרע שדך וגו', כמו ששבת משפיעה לימי המעשה, כך שמיטה משפיעה ל"שש שנים תזרע שדך".

מעתה תתיישב גם קושיית הרבי ר' זושא זי"ע, שאלמלא היו בני-ישראל שואלים "מה נאכל", היו זוכים בכח האמונה והבטחון שמשנת השמיטה יושפע שפע רב לכל שש השנים, אבל עתה ששאלו "מה נאכל", ולא היה להם אמונה ובטחון כדבעי, יקום "ועשת את התבואה" רק "שלש השנים", ולא לכל ששת השנים.

(סעודה א' תשס)

"אשרי משכיל אל דל" - שעובד את בוראו גם עם עניני הגוף

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך (ויקרא כה, לה).

במדרש (ויק"ר לד, א): "הדא הוא דכתיב (תהלים מא, ב) 'אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטוהו'... זה שממליך יצר טוב על יצר הרע".

יש לפרש בהקדם מה שפירש הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע ("ליקוטי תורה" לסוכות) בדברי הגמרא (שבת קכז, א) "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה", שישנם שני מיני עבודות בעבודת השי"ת: א. ענינים רוחניים, שהם מצד הקדושה, ומקודשים בזיו פני השכינה מצד עצמם. ב. ענינים גשמיים שהאדם מייחד אותם לשם שמים, שהם מצד עצמם אינם בסטרא דקדושה, והאדם במחשבתו מכניסם תחת כנפי השכינה, ועל כך אמרו רז"ל: "גדולה הכנסת אורחים", היא

העבודה בדברים גשמיים (שבעבודה זו הוא מכניס אורחים - שאינם בסטרא דקדושה - תחת כנפי השכינה), והיא גדולה יותר "מקבלת פני השכינה", דהיינו, מהעבודה בדברים רוחניים. ע"כ.

והנה, איתא ב"אוהב ישראל" (ליקוטים) לפרש את הפסוק (ירמ' ד, כב) "חכמים המה להרע ולהיטיב לא ידעו" בהקדם דרשת חז"ל על הפסוק (ויקרא ה, ד): "כי תשבע... להרע או להיטיב, להרע - שלא אוכל, להיטיב - שאוכל", וזוהי תוכחת הנביא: "חכמים המה להרע" - חכמים הם לעבוד את קונם גם ללא אכילה, "ולהיטיב לא ידעו" - אינם חכמים לעבוד את קונם גם עם עניני אכילה ושתייה. ע"כ.

מבואר מזה, ששלמות החכמה היא כשהאדם משכיל לעבוד את קונו גם בעניני אכילה ושתייה. זהו שכתוב: "וכי ימוך אחיך" - מוסב על הגוף שהוא עני ברוחניות, "והחזקת בו", תסייע לו לצאת מדחקו על ידי שתייחד את עניניו בלתי לה' לבדו.

ועל כך איתא במדרש: "אשרי משכיל אל דל", אשרי לאדם שמשכיל לעבוד את קונו גם עם עניני הגוף הדל, ומפרש המדרש: "זה שממליך יצר טוב על היצר הרע", שעובד את קונו גם עם עניני היצר הרע (דהיינו, דברים גשמיים), וממילא נמצא שאצלו גם עניני היצר הרע כפופים תחת היצר טוב.

(סעודה ג' פר' בהר תשמח)

מי שעמל בתורה - מלאכתו נעשית על ידי אחרים

אם בחוקותי תלכו... ונתתי גשמיכם בעתם (ויקרא כו, ג-ד).

ידועים דברי הגמרא (שבת לג, ב), שרבי יהודה ורבי שמעון נחלקו ביניהם אודות מלכות רומי, רבי יהודה אמר: "כמה נאים מעשיהן של אומה זו, תקנו שווקים, תקנו גשרים, תקנו מרחצאות", ורבי שמעון אמר: "כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן".

והנה רבי שמעון סבירא ליה (ברכות לה, ב): "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית על ידי אחרים".

משתי המימרות של רשב"י עולה, שלאמתו של דבר כוונת הרומיים היתה לצורך עצמם, אלא שמאת ה' היתה זאת כדי שהעושים רצונו של מקום יקבלו תועלת מכך.

זהו שאמר הכתוב: "אם בחוקותי תלכו" - שתהיו עושים רצונו של מקום ותהיו עמלים בתורה ("המקום מתאוה שתהיו עמלים בתורה". "תורת כהנים" בחוקותי פרשה א), אזי "ונתתי גשמיכם בעתם", גש"ם ראשי תיבות ג'שרים, ש'ווקים, מ'רחצאות, שההשגחה העליונה תסבב שהגויים יבנו דברים אלו לתועלתכם ולרווחתכם.

(ל"ג בעומר תשמ)

ביד הצדיקים חרב של שתי פיות - להכרית את הגוים ולהכרית רשע מיהודים תועים

ורדתם את אויבים ונפלו לפניכם לחרב. ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו ונפלו אויבים לפניכם לחרב (ויקרא כו, ח-ז).

צריך ביאור כפל הלשון, "ונפלו לפניכם לחרב", ושוב "ונפלו אויבים לפניכם לחרב". ונראה ליישב על פי דברי דוד המלך ע"ה בזמירותיו (תהלים קמט, ו-ו): "רוממות אל-ל בגרונם וחרב פיפיות בידם. לעשות נקמה בגוים וגו'. לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה".

פירושו: הצדיקים בכח תורתם ותפלתם יש להם "חרב של שתי פיות", אחת להכרית את הרשעים הגוים ימ"ש, ושנית להכרית רשע מלב האויבים מבני-ישראל שנתרחקו רח"ל, ולהשיבם בתשובה שלימה.

זהו דכתיב: "רוממות אל-ל בגרונם" של צדיקים ואנשי מעלה, ועל ידי זה "וחרב פיפיות בידם" - חרב של שתי פיות בידם, אחת "לעשות נקמה בגוים" וגו' - להכרית את רשעי הגוים, ושנית "לעשות בהם משפט כתוב הדר הוא לכל חסידיו", הדר מלשון תשובה וחרטה (הרי"ב, דהיינו, להכרית רשע מיהודים תועים ולעורר בהם חרטה ותשובה).

זהו גם כן כפל הלשון בפרשתנו: "ורדתם את אויבים" - הגוים, "ונפלו לפניכם לחרב" - שייכנעו בפניכם, והרדיפה תהא באופן פלאי ביותר ש"ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדפו" - רבים ביד מעטים, וכאשר יראו זאת האויבים היהודים, אז "ונפלו אויבים" היהודים "לפניכם לחרב", לבקש מכם להכרית רשע מקרבם ולהשיבם אל כור מחצבתם.

(סעודה ג' תשס)

אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה" (ויקרא כו, ג)

סיפר כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע:

פעם הגיע יהודי לבעלזא כמה ימים קודם חג השבועות, וראה לראשונה בחייו את המוני החסידים יושבים בתורה בבית המדרש, וקול התורה מהדהד ברמה בעוז ותעצומות, כאה וכנה כהכנה דרבה לקראת זמן מתן תורתנו, ונתרגש מאד ממראות-קודש אלו.

היהודי הלז עמד בצד והביט בפליאה על הנעשה, אך לא נטל חלק ונחלח בלימוד עצמו, מאחר שהיה עם-הארץ שלא שנה ולא למד מימיו. לאחר זמן מה נדלק הניצוץ שבקורו, ונתעורר בו חשק עז ללמוד, אולם, לא ידע מאיזה צד פותחים את הגמרא.

מה עשה, ניגש אל ארון הקודש, והחל לבכות בכי תמרורים ולשפוך שיחו לפני קונו שיפתח לבו ויאיר עיניו בתורתו. לאחר מכן לקח גמרא והחל ללמוד בהתמדה גדולה מאד. לאחר חג השבועות המשיך לישב בבעלזא, בין היושבים המפורסמים, ולשקוד על תלמודו בהתמדה וביגיעה רבה. ברבות הימים עלה ונתעלה עד שנהפך לתלמיד-חכם עצום ביותר.

הפטיר כ"ק מרן זי"ע: "כיום יש לי בארון ספר שחיבר יהודי זה..."

(סעודה ב' תשסד)

פעם חיפש כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע לקנות איזה ספר, אך בבעלזא לא היה ניתן לקנותו. יהי בניסוע חתנו הרה"ק רבי פינחס מאוסטילא זי"ע לעיר הגדולה לעמבערג, ביקש ממנו כ"ק מרן זי"ע שיחפש לו ספר זה.

לאחר תקופה חזר רבי פינחס עם הספר לבעלזא, ונתנו לכ"ק מרן זי"ע, והיה בטוח שכ"ק מרן זי"ע ילמד ויעיין בו. למרבה הפלא לא עיין בו כלל, ולאחר תקופה קצרה ראה שהספר מונח בארון והוא כבר מעלה אבק מחמת שלא השתמשו בו.

כ"ק מרן זי"ע הרגיש בפליאתו, ואמר לו: "מחבר ספר זה היה רב בעיר קאליש, וה'מגן אברהם' היה באותו זמן הדיין בעיר זו. פעם עבר הרב דמתא ליד הדיין דמתא, וראהו עוסק בכתבית חיבורו על השו"ע, אמר לו בנימה של זלזול: 'אברהם'לע, גם אתה כבר כותב ספר?!".

החווה כ"ק מרן זי"ע על הספר ואמר: "כיום מי יודע מספר זה?! ואילו ספרו של ה'מגן אברהם' מצוי בכל בית, ועולה על שלחן מלכים. מה הסיבה לכך?! מסתמא החילוק הוא באופן הלימוד, שכאשר אופן הלימוד הוא כדבעי, אז הספר מתפשט בכל קצוות תבל בהערצה רבה, וכאשר אופן הלימוד אינו כדבעי, אז המצב להיפך..."

(סעודה ב' תשסד)

פעם הגיע יהודי אל כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע וסיפר לו בכאב, שאירס את בתו עם חתן תלמיד חכם היושב והוגה במלחמתה של תורה, אולם, לאחר השידוך החלו חברותיה ללגלג עליה על שלקחה חתן 'בטלן', שחוץ מתורה אין לו כלום, ואילו חן כולן לקחו חתנים העוסקים בהיווית העולם, ויודעים פרק בהלכות משא ומתן, והגיעו הדברים לידי כך שבתו רוצה לעזוב את השידוך.

אמר לו כ"ק מרן זי"ע שיאמר לבתו:

"בפרשת וזאת הברכה נאמר (דברים לג, ה) 'שמח זבולון בצאתך ויששכר באהלך', ופירושו הוא כך, 'שמח זבולון בצאתך' - אימתי יכול זבולון לשמוח בצאתו לפרקמטיא, אך ורק כש'יששכר באהלך', כי כאשר ייצא יששכר מאהלה של תורה, יראו שהוא מבין במשא ומתן. פי כמה יותר מכל הזבולונים, והוא חד וחורף הרבה יותר מהם..."

"הנה כי כן אין לה מה לדאוג, כי במקום שיש תורה יש הכל..."

(סעודה ב' תשסג)

אמונתם של עובדי השדה - מכח תורתם של תלמידי חכמים שבדור

כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה. שש שנים תזרע שדך וגו'. ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור (ויקרא כה, ב-ד).

יש להבין כפל הלשון "ושבתה הארץ שבת לה", ושוב שנית "ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ".

ונראה לפרש בהקדם מה שסיפר כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע:

אחד מזקני חסידיו של הרה"ק ר' מרדכי מטשערנאביל זי"ע הגיע אליו בתלונה: "הנה נא זקנתי, וירא אני מיום הדין בו אצטרך ליתן דין וחשבון על מעשי בעולם הזה, אך יותר מזה אני מתיירא מהחטאים הבאים על ידי 'כאילו', כגון מה שאמרו ז"ל (סוטה ד, ב) 'כל אדם שיש בו גסות רוח כאילו עובד עבודה זרה' וכדו'".

השיב לו רבי מרדכי: כאשר תבוא לעולם העליון, וירצו לדון אותך על ה"כאילו", תאמר שהשארית בעולם הזה בן תלמיד חכם, ואתה רוצה ליטול רשות להתייעץ עמו על כך.

לאחר זמן קצר הלך היהודי לעולמו, וכאשר דימה בנפשו כן היה, שדוהוהו בבית דין של מעלה על כל מעשיו בעולם הזה, ומצאוהו חף ונקי מעבירות, אבל כמה פעמים נכשל בדברים שעליהם אמרו חז"ל "כאילו". בשמעו זאת, ביקש מהם רשות להתייעץ עם בנו שעודנו חי בעולם הזה, והרשות ניתנה.

בלילה שלאחריו חלם בנו חלום, והנה הוא רואה לנגדו את אביו שמספר לו את כל הדברים האלה, וביקש ממנו עצה כדת מה להשיב בבית דין של מעלה.

השיב הבן לאביו: "תאמר בבית דין של מעלה, כי הנה אנו אומרים מדי יום ביומו משנת 'איזהו מקומן, ואחר כל משנה אנו מוסיפים ואומרים 'הי רצון מלפניך שתהא אמירה זו מרוצה לפניך כאילו הקרבתי עולה' וכו', וטעם הדבר שאומרים כן הוא על פי מאמרם ז"ל שכל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה".

"והנה, אחר כך מסיימים בתפילה 'הי רצון מלפניך שיבנה בית המקדש במהרה בימינו', ולכאורה יפלא, כי אם באמת נחשב לנו כאילו הקרבנו הקרבנות בפועל ממש, לשם מה אנו צריכים עוד את בנין בית המקדש בפועל, אלא מאי, מוכח מזה, שה'כאילו' אינו נחשב כמעשה בפועל".

הדברים מצאו חן בעיני האב, וחזר והרצה אותם בפני בית דין של מעלה, ונתקבלו לרצון, ויצא זכאי בדינו. עד כאן.

וראים מזה שקיום מצוה בפועל עדיף מקיום מצוה על ידי העסק והלימוד בעניניה והלכותיה. והנה, במצות שמיטה יש שתי כתות: א. אנשים עובדי אדמה העמלים בעבודת השדה שש שנים, ובשנה השביעית הם מקיימים את מצות השביטה בפועל ממש. ב. תלמידי חכמים שאינם עובדים בשדה, ומלאכתם נעשית על ידי אחרים, ואינם שובתים בשנה השביעית יותר מבשאר שנים, ואצלם השביטה בשנה השביעית אינה בפועל אלא על ידי העסק והלימוד בהלכות ועניני שמיטה.

ולכאורה לפי האמור, הכת הראשונה עדיפה מהכת השנייה, כי הם מקיימים המצוה בפועל, והם מקיימים אותה רק על ידי תלמוד?

ברם, לאמתו של דבר שניהם שווים לטובה, דהנה לכאורה קשה מנין ניתן כח לעובדי אדמה פשוטים להתחזק באמונה איתנה כ"כ עד כדי הסכמה גמורה להזניח את השדה לגמרי כציווי התורה?! אין זה אלא מכוחה של הכת השנייה העוסקים בתורה ללא ליאות בקדושה ובטהרה, שהיא משרישה כח בכת הראשונה לשבות שביטה בפועל ממש מתוך אמונה איתנה.

ממילא שתי הכתות לוקחים חלק ונחלה במצות השביטה בפועל, כי רק בזכות תורתה של כת שניה יכולה כת ראשונה לקיים מצות שביטה בפועל מתוך אמונה תמה.

זהו דכתיב: "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה", בשביטה זו לא נאמר תחלה "שש שנים תזרע שדך" וגו', כי כאן מיירי מהכת השנייה, שאף בשש השנים הראשונות אינם עובדים בשדה, ואף על פי כן הם מקיימים מצות שמיטה על ידי העסק בהלכותיה ועניניה.

כת שניה זו משרישה ומחדירה כח בקרב הכת הראשונה המקיימת "שש שנים תזרע שדך" שתוכל להתאזר "בשנה השביעית" באמונה שלימה, ולקיים המצוה של "שבת שבתון יהיה לארץ" כפשוטו, "שדך לא תזרע וכרמך לא תזמור".

(סעודה ג' תשנח)

תודעתנו והוקרתנו נרונה לירידינו שתרמו מזונם להצלתה הוצאת גליון זה

הרה"ח ר' דוב מאיר אולמן שליט"א - ב"ש
לרגל שמחת לידת בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' שלום פסח למברגר שליט"א - י-ם
לרגל שמחת אירוסית בתו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' יצחק פיליפ שליט"א - ב"ש
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הבה"ח שמואל חיים דוד נ"ו
במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' לייבל אייזנבך שליט"א - ב"ש
לרגל שמחת אירוסית בתו
במז"ט ובשעט"מ

לעילוי נשמת
הרה"ח ר' ברוך ב"ר אברהם מרדכי ז"ל
מרת ביילא בת ה"ר אהרן זאב ע"ה שוורץ

לעילוי נשמת
העסקן הדגול הרה"ח ר' אברהם יהודה
ב"ר ישעיהו עקיבא ז"ל פינר

לעילוי נשמת

הרה"ח המופלג בתורה ויראה עוטה כלי חמדה כביר החסד והמעש השתעשע בתורת ה' יזום ולילה מתאבק בעפר רגלי רבותינו הקדושים מבעלזא כל ימי בדביקות ואמונה שמו הטוב נודע בשערים
מוה"ר יצחק בהרה"ג ר' דוב בערל ז"ל קרניאול
נלב"ע ביום ד' סיון תשס"ט לפ"ק

חייג למערכת 'על הצדיקים' לקבלת קאפיטל תהילים אחד:
077-2222-145

כולנו מצטרפים לתפילה קבועה לזכותו של
אבינו רועינו עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א!
<< יחד נסיים כעושה"ת מאות ספרי תהילים מדי יום >>

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפיסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר ר' יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפיסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

מלליצי יין עשיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישמע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפיסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוד"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפיסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה מזורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

אם בחקותי תלכו. במדרש (ויק"ר לה:א): **הדא הוא דכתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, אמר דוד, רבש"ע בכל יום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מוליכות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. וקשה דמדוע אכן דוד בעצמו לא רצה ללכת לבית המדרש עד שהוצרך שרגליו יוליכו אותו בעל כרחו. ועוד דמדקדוק לשון 'ואשיבה רגלי אל עדותיך', משמע שהרגלים לא רצו ללכת לבית המדרש, ודוד היה צריך להשיבם בעל כרחם לבית המדרש, ולא כדברי המדרש שרגלים הלכו בעצמם לבית המדרש.**
ויש לפרש עפ"י מה שאמרו (ברכות ד:): **'תפילה לדוד וגו' שמרה נפשי כי חסיד אני, ולא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם, ואני יזי מלכותך וכו'.** ותמה בעין יעקב, וכי דוד מבקש שכר מצותיו בעוה"ז ואומר להקב"ה שישמרהו היות והוא חסיד. ותירק, שהיות ודרך המלכים לפנק ולעזן את עצמם בכדי שלא יבואו לידי חולי של מרה שחורה מחמת דאגת וטרדת המלוכה, ודוד לא היה עושה כן, ולא הכניס את עצמו לדברים שמביאים עידון ותפנוקים, לכך היה מתפלל שהקב"ה ישמרהו שלא יבוא לידי חולי זה ע"י מלכותו, עכ"ל. ויש להוסיף על דבריו, שדוד אף היה מצווה לעשות עידונים לעצמו משום מצות 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', בדמקום דשכיח הזיקא אסור לסמוך על הנס, ולכך אכן דוד המלך בתחילת מחשבתו 'למקום פלוני אני הולך', והיינו שחישב ללכת לעדן ולהשיב את נפשו מעט כדי שלא יבוא לידי חולי מרה שחורה מחמת הדאגות והטרדות שמביאים חולי זה, ומצד שרצה לקיים מצות 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם'. אלא שלאחר מכן חשב על הפסוק 'אם שמוע תשמע וגו' כל המחלה אשר שמת במצרים לא אשים לעיך', ויש לתמוה בפסוק, היות שמדובר במי ששומר את המצוות, א"כ בודאי שהקב"ה לא ישים עליו מחלות, ומה צריך לומר

לכבוד המערכת מליצי יושר

רב תודות על הגליון מליצי יושר שמקבל אני ממכם בכל מוצ"ש, ישלם ה' לכם בזה ובבא בכל מייל דמיטב.

הנה התחלתי לאחרונה ללמוד הגליון בעיון ובתשומת לב בכל שבוע, מתחילתו ועד סופו, כי מצב הבריאות שלי לדאבוני אינו כראוי, ואני מקווה שיהיה לי רפואה שלמה בקרוב ממש בלי יסורים בזכות צדיקים אלו.

אבל עכשיו נפל ברעיוני דמי אמר הצדיקים מליצים יושר להטיב בעוה"ז, אולי הם עושים טובה רק בעוה"ב. ודאי אין לשער טובה העצומה של הצדיקים כשעושים טובה לנשמה בעוה"ב, אבל מי שזקוק לישועה ולרפואה כאן, אולי זה לא מועיל.

אם יש לכם תשובה נא לענות. כל טוב

י.ב. שיכון סקוירא

תגובת המערכת

הרה"ק ר' ישכר דוב מבעלזא זצ"ל, שמע מרב אחד שאמרו בשעת מלחמת העולם הראשונה, דמי שלוקח קוויטל עם פדיון בזמן קשה כזה, הוא 'גנב', כי כמעט כולם הולכים לצבא, והרבה נהרגו ונפצעו, ואין זמן כזה עת רצון לפעול ישועה.

דחה הרה"ק מבעלזא דבריו, ואמר כך: איש שבא אלי עם פתקא, מקודם מנסה אני לפעול בשמים שלא יקחו אותו לצבא, ואם לא אפשר לפעול זאת, מנסה אני לפעול שרק יעבוד במטבח ולא יצטרך ללחום בפועל, ואם לא אפשר לפעול זאת, מנסה אני שלא יהרג, ואם גם זה אי אפשר לפעול, מנסה אני לפעול שיבוא לקבר ישראל, ואם גם זה לא אפשר, אני עושה לו טובה בעולם העליון, עכ"ד.

והרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר זצ"ל שיבח מאד הדברים, ואמר דזה דבר פשוט דלא בכל מצב אפשר הצדיקים לפעול ישועה, אבל אם רואים דאי אפשר לפעול ישועה הנצרך כעת, הם עושים לו טובה אחרת.

זאת כהבטחה מיוחדת. ומכאן הבין דוד המלך שהפסוק מבטיח שמי שישמור את המצוות, אזי אף באופן שמצד הטבע ראוי לבוא עליו המחלה כמו אצל דוד, שמטבעיות התנהגותו ראוי הוא לחלות במרה שחורה, על כך מבטיח הכתוב שאם שמוע תשמעו במצוותי לא וגו' כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך. ועוד שיש לו לסמוך על כך שהתורה מגנא ומצלא, וכל העוסק בתורה יסורין בדליו ממנו (ע' ברכות ה.).

וזה כוונת המדרש שאמר דוד 'חשבתי דרכי וכו' ואשיבה רגלי אל עדותיך', עשיתי תקנה למה שרגלי מבקשים לילך למקומות של עידון ושמחה ובכך להינצל מהחולי שראוי לבוא עלי מחמת עול טרדת המלוכה, שבמקום ללכת למקומות אלו, 'ואשובה רגלי אל עדותיך', היינו שהלכתי לתורה, וע"י כן לא יבואו עלי היסורים והחולי. ולכן אמר 'ואשיבה', ולא אמר 'ושבתי', לרמז שכל כך הכניס בטבעו הנאה ושמחה מהתורה, שהרגיש שקיבל מהתורה את אותם העידונים ושמחות שיכול היה לקבל מעניני חולין ועוה"ז, והרגיש כ"כ שמחה שהיה נראה לו שמתחילה היה חפץ ללכת למקום תורה, וזה נרמז בתיבת 'ואשובה', והיינו שכבר מתחילה רצה רק בכך. (זרע שמשון אות א').

לע"נ הרה"ק ר' מנחם נחום ב"ר דוד טבסקי זצ"ל מטשעלטי יא"צ ט"ז אייר

וכי ימוך אחיך וגו' אל תקח מאתו נשך ותרביט ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך. במדרש: וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך, הדא הוא דכתיב 'מלוה ה' חונן דל וגמולו ישלם לו', אמר ר' אלעזר כתיב 'נותן לחם לכל בשר', בא זה וחטף את לו המצוה, אמר הקב"ה עלי לשלם לו גמולו, הדא הוא דכתיב

'וגמולו ישלם לו'. ודייק ביפה תואר, דמה שייך 'וחטף לו את המצוה', לימא 'ופרע חובו'. ועוד מאי קאמר 'אמר הקב"ה עלי לשלם', היינו פשטיה דקרא, ומאי קמשמע לן.

ונראה דבהמשך המדרש אמרו כך: ר' תנחומא אמר, אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, כביכול דרכו של לווה להיות עבד למלוה. ר' פינחס בשם ר' ראובן אמר, כל מי שנותן פרוטה לעני, הקב"ה נותן לו פרוטות, וכי פרוטה נותן לו, והלא לא נותן לו אלא נפשו, הא כיצד היתה ככר ב' פרוטות, ועני עומד בשוק ואין בידו אלא תשעה, ובא אחד ונתן לו פרוטה ונטל ככר ואכלה ושבה נפשו עליו, אמר לו הקב"ה אף אתה בשעה שנפשך מצפצפת לצאת מתוך גופך, אני משיבה לך, לפיכך משה מזהיר לישראל וכי ימוך אחיך, ע"כ. ונראה לפרש שזהו עצמו שאמר המדרש, דכתיב 'נותן לחם לכל בשר, היינו לשון מתנה, שאין הוא ית' חייב לשום בריה, כמו שאיתא במדרש (ויק"ר

כז:ב): עתידה בת קול להיות מפוצצת בראש ההרים ומכריז כל מי שפעל עם אל יבוא ויטול שכרו, ורוח הקודש אומרת מי הקדימני ואשלם, מי עשה לי מזוזה עד שנתתי לו בית וכו', ע"כ. וזהו הכוונה 'נותן לחם לכל בשר במתנה, שאינו חייב לשום בריה, כי לעולם חסדו'. והשתא מתפרש הפסוק שהוא יתברך אינו חייב לשום בריה רק בתורת מתנה וחסד, אך לגבי הנותן, זה חסדו יתברך שהוא מעלה על הנותן **כאילו הלווה**, ואם כן מזה שנקרא 'מלוה ה' חונן דל', כביכול 'עבד לזה לאיש מלוה', הגם שלא יצדק אצלו ית' תואר 'לווה', זה עצמו גמולו של הנותן לעני, שחטף המצוה, דמעלה עליו כאלו הלוה לו יתברך, וזה הגמול עצמו שמחשיב הגמול שיקרא **תשלומין**, ולא עבור חסד, רק חיוב גמור הוא שישלם לו.

ושוב אמר שהקב"ה נותן לו פרוטות, ואם תאמר כיון שהוא הלווה איך יקבל יותר, הא הוי ריבית. ולזה אמר שכן הוא הדין, שהרי בפרטה נותן לו נפשו. ואם תאמר לפ"ז כיון שנתן לעני בפרטה נפשו, א"כ גם אתה תקח ממנו ריבית, שהרי נפשו נתת לו, ואין ערך לנפש האדם. ולזה אמר שמכל מקום 'לא תקח ממנו', כי על זה שאתה נותן לו נפשו 'וחי אחיך עמך', היינו שנשאר זה הזכות לך פרטי מידה כנגד מידה להשיב נפשך. וא"כ כבר התשלומין בידך 'נפש תחת נפש', ועל הממון אמר שאתה מזהיר שלא ליקח ריבית, כי הוא יתברך משלם לך נפש תחת נפש.

לע"נ הג"ר יהודה לייב בר יוסף אהרן זצ"ל י"א כ"א אייר **בן ששים לזקנה.** הדין הוא דאשה שמתו לה שלשה בעלים, הוחזקה להיות "קטלנית" ואסורה להינשא לבעל אחר (אבה"ע סי' ט'). וכתב בדרכי משה שם וז"ל: "א שאם היה

אחד מהן זקן, או מת בְּדָבָר, לאו קטלנית היא, עכ"ל. ויש לעיין באיזה גיל מיקרי "זקן" דלאו קטלנית היא.

וכתב האבני נזר (אבה"ע סימן מ"ה אות ג') דבפשטות היינו בן ששים, כדתנן במשנה (אבות פ"ה משנה כ"א) "בן ששים לזקנה". ולכן אם מת הבעל השלישי כשהוא בן ששים, אינה נחשבת קטלנית, דכבר הגיע הבעל לכלל זקנה.

אבל הגמ' במו"ק (דף כח.) אמרו: "ששים זו מיתה בידי שמים", והיינו דמי שנתחייב מיתה בידי שמים, אינו מאריך ימים, אלא מת כשהוא בן ששים. וחזינן דמי שמת כשהוא בן ששים, אינו מיקרי שהגיע לכלל זקנה, וא"כ אם מת הבעל השלישי כשהוא בן ששים, נחשבת קטלנית, דהבעל לא האריך ימים.

אבל לכאן יש לומר דאינה נחשבת קטלנית, דיש לתלות שלא מת הבעל מכח מזלה, אלא משום שנתחייב מיתה בידי שמים. ברם מסתבר שתהא נחשבת קטלנית, דמהיכי תיתי להחזיק הבעל שהוא רשע ומחויב מיתה בידי שמים, דיותר מסתבר לתלות במזל שלה, וכמו בעל הראשון והשני שמתו בנוער, דתולין דמתו משום מזל שלה, ולא אמרינן דמתו משום רשעותם, משום דאחזיקי אינשי ברשיעי לא מחזקינן, וא"כ גם בבעל השלישי שמת בבן ששים, תולין במזלה.

ואח"כ האריך האב"ז להוכיח דוקא אם מת קודם שהשלים ששים שנים, הרי זה מיתה בידי שמים, אבל אם מת לאחר ששים שנים שלמים, אין בו משום מיתה בידי שמים, וז"ל: ע' בתניא (בשער התשובה) שכתב דמיתה בידי שמים מת בתוך ששים, ולכן צ"ל דמה שכתב בדרכי משה ד"זקן" לאו קטלנית, כוונתו על בן ששים שלמים, דזה בן ששים לזקנה המבואר במס' אבות, דהכוונה על ששים שלמים, כמו בן ז"ג למצוות שהכוונה על ז"ג

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, ר' **יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז אייר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

שלמים, ה"נ בן ששים הכוונה על שלמים. ואילו דור המדבר דנתחייבו מיתה בידי שמים כדכתיב "ושם ימותו", לא היו ששים שלימים כמ"ש רש"י (במדבר יד:לג) שנחשב להם במספר חייהם מקצת שנה ככולו.

לע"נ ר' בצלאל ברוך ב"ר צבי הירש פרידמאן יא"צ כ"א אייר
ל"ג בעומר. יום זה נקרא הלולא דרבי שמעון בן יוחאי מפני שבו ביום נסתלק, אף שמצינו שקבעו תענית ביום מיתת צדיקים כמו ב'ז' אדר פטירת משה רבינו ע"ה, וכן ר"ח אב, דאף שהוא ר"ח מותר להתענות בו מפני שהוא יום פטירת אהרן הכהן, ולמה בפטירת רבי שמעון בן יוחאי עשו י"ט. אף מה שקבעו תענית ביום מיתת צדיקים, זה דוקא בצדיקים שהיו משורש תורה שבכתב, ומה שמצינו תענית צדיקים במיתת הרוגי מלכות [אף שהיו משורש תורה שבע"פ], הוא מפני שנהרגו ולא מתו על מטתן. ומשה רבינו ע"ה היה שורש תורה שבכתב, ור' עקיבא היה שורש תורה שבע"פ. ואיתא במדרש (במדבר רבה יד:ז): ובעלי אסופות אימתי הם נטועים דברי תורה באדם, בזמן שבעליהם נאספין מהם, דכל זמן שרבו קיים וכו'. דהיינו דביום שנסתלק אז נקבעו הדברי תורה בלבב ישראל תלמידיו, ורבי שמעון בן יוחאי היה תלמיד ר' עקיבא, ואמר (גיטין סז). שנו מדות, שמדותי תרומות מתרומות מדותי של ר' עקיבא. והיינו שורש למודי ר' עקיבא. והיה זה בל"ג בעומר בספירת הוד שבהוד. הוד הוא מדת אהרן הכהן, והוא היה ג"כ שורש תורה שבע"פ, דמשה רבינו היה שורש תורה שבכתב, ואהרן שורש תורה שבע"פ וכו', וספירת הוד שבהוד הוא שורש תורה שבע"פ, כמו תרומות מתרומות מדותיו של ר' עקיבא, וביום הסתלקותו נקרא הלולא דרבי שמעון בן יוחאי, דכל ישראל שבדורו קיבלו ונקבע בלבם אז הדברי תורה שלו, כמו שאמרו במדרש בזמן שבעליהם נאספין מהם.

וב"ד באייר פסח שני מתחיל ספירת הוד, ואח"כ בל"ג בעומר שהוא הוד שבהוד הוא שורש מדת אהרן שהוא אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, וברבי עקיבא שהיה שורש תורה שבע"פ, שהיה דורש כתרי אותיות, ואיתא במדרש (תנחומא חוקת ח') דברים שלא נגלו למשה, נגלו לר' עקיבא וחביריו, ולא יכלו לקבוע יום הלולא ביום פטירת ר' עקיבא מפני שנהרג וכו'. ולכן קבעו ההלולא ביום פטירת רבי שמעון בן יוחאי, שהיה בו תרומות מתרומות מדותיו של רבי עקיבא, ומן הסתם נולד רבי שמעון בן יוחאי ג"כ ביום זה, שהקב"ה יושב וממלא שנותיהן של צדיקים מיום ליום וכו', ולכן ביום זה ירדה נפש זה שהיה שורש תורה שבע"פ, ולכן איתא בירושלמי (סנהדרין פ"א ה"ב) דאמר לו ר' עקיבא לר' שמעון בן יוחאי דייך שאני ובוראך מכירין כוחך, שלא היה שום אדם מכיר כוחו רק הקב"ה, ור' עקיבא שהיה שורש תורה שבע"פ, ובכל שנה כשבא יום זה יכול כל אדם לזכות לפי כוחו להשיג קביעת הדברי תורה שירד ביום זה בתורה שבע"פ ולכן קבעוהו למועד.

לע"נ הג"ר יוסף ב"ר שמחה בונם זצ"ל יא"צ כ"א אייר
וכי ימוך אחיק ומטה ידו עמך והחזקת בן. איתא במדרש (פ' ל"ד ה'): רבי תנחום ברבי חייה פתח הפסוק (קהלת ז:יד) "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה כי גם את זה לעומת זה עשה האלקים", אם באה רעה לחבירך, ראה היאך לזכות בו ולפרנסו כדי שתקבל מתן שכרו. ונראה דהכונה לפי מה שפירש בילקוט אליעזר (ערך צדקה אות ח"י) הפסוקים בפרשת ראה (דברים טו:ז) "כי יהיה בן אביון מאחד אחיק באחד שעריך בארצך אשר ה' אלקיך נותן לך, לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיק האביון, כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו די מחסרו אשר יחסר לו, כי יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת השבע וגו' נתן תתן לו ולא ירע לבבך בתתך

תולדות החזון יחזקאל זצ"ל

אל השיעור שמסר החזון יחזקאל בלונדון עם הסטודנטים בלילות שבת קודש, נקשר סיפור מעשה שהיה בו משום הצלת נפשות, פעם אחת בליל ש"ק כשהגיע השיעור אל סיומו, וקמו ללכת, התרברב אחד הסטודנטים 'דוד הלגוד' שמו, באוני חבריו, שבכל יום שלישי, הנו מתרועע ומשחק 'שח' עם הקונסול הפולני בלונדון.

כשהגיעו הדברים לאוני החזון יחזקאל, הצטער מאד על הדבר, ושקל בדעתו אולי יודיע לצעיר שהופעתו בשיעור אינה רצויה יותר, באשר חשש פן ישפיע לרעה על שאר התלמידים, לבסוף הכריע בשב ואל תעשה, והלה המשיך לבוא.

לימים יצא מעז מתוק, לאנגליה הגיע כפליט בתקופת החירום **רבי גדליה שניידר** תלמיד חכם חשוב שהצהיר בבואו על נתינתו הפולנית, אך לא היה בידו שום מסמך רשמי בר תוקף המעיד על כך, וארבה לו סכנה שיגרשו אותו בחזרה לגרמניה. הענין הובא לפני החזון יחזקאל שנזכר והבהיל מיד לביתו את דוד הלגוד, כשהוא מבקש ראשונה לדעת האם עודנו שומר על קשריו עם הגוי הקונסול ומשחק שח עמו, וכשענה בחיוב, מיהר ותחב בידו שטרות כסף בסכום גדול כשהוא מנחה אותו דרך זיחה, ואמר לו 'באלה תשחד את הקונסול שלך בעת המשחק'.

ובטוב לבו חתם הקונסול אכן על המסמך המבוקש, אשר בעזרתו ניצל רבי גדליה שניידר מסכנת הגירוש.

לו, כי לא יחדל אביון מקרב הארץ, על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ידך", דהכוונה, דכבר כתב ומנה הרמב"ם (פ"י מתנות עניים) שמונה מעלות בנותני צדקה זו למעלה מזו, והגדול שבכולן המחזיק ידי ישראל שמך כדי לחזק ידו עד שלא יצטרך לבריות לישראל. ועל זה נאמר "והחזקת בו", וחי עמך, החזק בו עד שלא יפול ויצטרך.

והנסיין מעיד שעשיר נותן מתנה לעני מנה אחת בלב ונפש חפיצה, אולם כאשר העני מבקש מאתו אחרי שמטה ידו שיחזק אותו ויהיה לו אחיעזר, אז קופץ ידו. ולא זו דרך הישר, דאם נותן לו מתנה, אז סגר אליו המבוא לבא עוד הפעם, וגם תשועה לא נעשה לעני, כי צרור כספו לקח, ועוד מעט ואיננו, וכל ימי עני רעים, הלך ילך ובכה. אולם אם היה לו אחיסמך, היה ביד העני לפרנס את עצמו, כי תמיד יהיה לו בית יד פתוח בעת הצורך להלוות לו כדי שיוכל להרויח.

וזה כוונת הפסוקים: "כי יהיה בך אביון וגו' פתח תפתח", היינו בחזק הפעולה להעמידו על רגלו להיות לו אחיעזר ואחיסמך בפרנסה, והשמר לך לאמר "קרבה שנת השבע", ותתיירא שהעני לוח רשע ואינו רוצה לשלם, "ורעה עינך באחיק האביון ולא תתן לו", ועל ידי זה "נתן תתן לו" במנה אחת אפים, וזה "לא ירע לבבך בתתך לו" פעם אחת. אולם ליתן לו במתנה ולהלוות למען העמידו על רגליו, בזה יתקיים "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ, על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ידך" תמיד, ע"ש. וזה כוונת המדרש: אם באה רעה לחבירך, ראה היאך לזכות בו ולפרנסו, היינו שהמעלה הגדולה ביותר בצדקה הוא לראות איך לפרנסו ולהיות לו לעזר בפרנסה, ולא רק בצדקה ומתנה פעם אחת, ובזה יקיים "והחזקת בו".

לע"נ הג"ר חיים ב"ר אהרן איזש זצ"ל אבד"ק לופעני יא"צ כ"א אייר
ושבתה הארץ שבת לה. החת"ס בתורת משה כתב וז"ל: פירש"י כמו שבת בראשית, ובדרוש אמרתי, דכמו גוי אסור לשבות בשבת וחייב מיתה על השביתה (ע' סנהדרין נח:), כך שבת הארץ, ארץ עמים אסורה בשביתה, ושבועית בח"ל אסור מן התורה, רק שיש כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה וישבות, וזה לשון הש"ס (חגיגה ג:): הלכה למשה מסיני עמו ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית, עכ"ל.

אמנם צ"ע שלא שמענו חידוש כזה, דכמה וכמה כני ישראל אשר נוהגין שמיטה באדמותיהם בחו"ל, כי הוא לתועלת הארץ והאדמה לא תשום מרוב העבודה בלא הפסק. ועד כאן לא אמרו דגוי ששבת חייב מיתה אלא מטעם מצות בני נח שנצטוו 'יום ולילה לא ישבותו', ולכן אסור לשבות בגופו, [וכתב בה"ה: "ל דכוונת החת"ס כשמכוין לשם מצות שמיטה אז אסור, דכיון שהתורה הקפידה שדוקא ארץ ישראל תשבות ולא ארץ העמים, א"כ העושה שמיטה בחו"ל אסור מה"ת משום בל תוסיף (ע' רמב"ם פ"ב הלכות ממרים), משא"כ אם כוונתו לתועלת אדמתו מותר. וגם בן נח ששבת משמע ברמב"ם (פ"י מלכים ה"ט) דדוקא שקובע אותו ליום מנוחה כמו שבת].

לע"נ הרה"ק ר' מנחם מנדל ב"ר שמחה בונם מווראקא זצ"ל יא"צ י"ח אייר
חילוק בין איסורי הנאה לאיסורי אכילה. הכלל הוא, דדבר שנאסר בהנאה אין איסורו נפקע לעולם, ואפי' אם נשרף עדיין אפרו אסור, ורק איסורי הנאה שטעונין שריפה דוקא ולא קבורה, מותר כיון דנעשית מצותו. וזה החילוק בין איסורי אכילה ואיסורי הנאה, דאיסור אכילה שייך רק על אוכל, כדאמרה הגמ' בתמורה (דף לא:). וכי אסרחא עפרא בעלמא הוא. ופירש"י

ליכות ש.ה.ב.י. להצלחה בכ"ע

השתטחות על קברי צדיקים. ידוע שנמצאים חמשה מדרגות בנשמות, ואלו הם: (א) נפש (ב) רוח (ג) נשמה (ד) חיה (ה) יחידה. ונפש היא המדרגה הנמוכה מכל, ואח"כ הרוח, ואחרי זה הנשמה חיה ויחידה. ה'נפש' שורה ב'כבוד', ו'רוח' שורה ב'לב', ו'הנשמה' שורה ב'מוח', ובאמצעותו שולח הנשמה פארות הארותיו אל הכלים הפנימיים ע"י הגידין. אמנם חיה ויחידה אינם מתלבשים בגוף האדם, כי אורם גדול והם מקיפים סביב הנשמה.

לאחר פטירת האדם, הנפש נמצאת בקבר עד שהגוף כלה, והיא מתגלגלת בעוה"ז בין החיים לדעת בצערם ולבקש עליהם רחמים. הרוח עולה לגן עדן התחתון ומתלבשת בדמות הגוף, ובשבתות ובמועדים וראש חודש עולה למעלה. הנשמה עולה מיד למקומה העליון ואינה יורדת לעולם למטה. ועד שהנשמה אינה עולה להתקשר במקומה, אין הרוח שבג"ע התחתון מתעטר, והנפש אינה מתישבת, ורק כשהנשמה עולה למעלה, אז כולם נחים. וכשהעולם בצער, הנפש היא מעוררת לרוח, והרוח לנשמה, והקב"ה חס על העולם.

וכל זמן שהנשמה לא מתישבת במקומה, אז הרוח נמצאת בפתח גן עדן ואין פותחין לה, והנפש מתאבלת בקבר על הגוף המתליע, כאמור באיוב א'ך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל'. וכל זמן שנשארים עצמות בקבר, הנפש נמצאת שם.

וכשהנשמה מתעטרת ועולה למקומה, והרוח נמצאת באור עליון בשבת ומועדים וראשי חודשים, הנפש מתגלגלת בדמות שהיה לגוף בחייו, וכולם עולים ומשבחים ומודים להקב"ה, ואילו ניתן רשות לאדם, היה רואה בלילות ומועד ור"ח דמויות על גבי קברות.

ואם תקשה מה זה האמור (שמואל א' כ"ה) "והייתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים", הלא הנשמה היא העולה לשם, ולא הנפש, אלא אשרי הצדיקים שנפשם רוחם ונשמתם קשורות זו בזו, וכולם יחד בהקב"ה, לכן נאמר 'נפש אדוני צרורה בצרור החיים', כך איתא בזהר הק'.

ומה שמבואר כאן דאילו ניתן רשות לאדם היה רואה וכו', כך מובא בשער רוח הקודש ובשער גלגולים מה שכתב רבי חיים ויטל זצ"ל מה שמעיד על האר"י הק', וז"ל: בענין השגתו אין הפה יכול לספר, אמנם מה שראיתי בעיני דברים נפלאים ואמיתיים וכו', היה יודע להמשיך לפניו נפש מן החיים או מן הנפטרים הראשונים או מן האחרונים, ושואל מהם כל רצונו בידיעת העתידות וברזי התורה וכו', וכמה פעמים הייתי עם מו"ר ז"ל הולך בשדה והיה אומר הנה איש אחד הנקרא בשם כך והיה צדיק ות"ח, ולסבת עון אחד פלוני שעשה בחייו הוא עתה מתגלגל תוך אבן זה או צומח זה, ומעולם לא הכיר בו מורי ז"ל, והיינו חוקרים אחרי הנפטר ההוא ומצאנו דבריו כנים ואמתיים.

ולפעמים היה מסתכל מרחוק ת"ק אמה בקבר אחד שבין עשרים אלף קברים, והיה רואה נפש המת הנקבר שם עומד על הקבר, והיה אומר לנו בקבר ההוא קבור איש פלוני ושמו פלוני ומענישים אותו עונש פלוני על עון פלוני, והיינו חוקרים על האיש ההוא ומצאנו דבריו אמיתיים, עכ"ל.

וא"כ הצדיק בעל השגות רואה מה שיש במציאות לראות, אמנם צריכים להיות מתוקן לגמרי לקיים כל המצוות, וכל מה שהאדם צריך לקיים ועובד השי"ת בכל לב ומזכך את עצמו, אז הוא רואה כל דבר ודבר. (ש"ת ס' ל"ח).

ג וכו' בהר צבי (יר"ד סימן ק"ב), וז"ל: יש לחלק בענין זה בין איסור אכילה לאיסור הנאה, שהרי לא מצינו שאפרם אסור אלא באיסור הנאה ולא באיסור אכילה, והסברתי את הדבר בסבארא זאת, שלא אמר רבינו יונה (ברכות מג.) שאם נשתנה ונהפך למהות אחרת שניתר באכילה אלא באיסור אכילה, שכיון שנהפך למהות אחרת הרי אינו אוכל את האיסור עצמו. אבל בדבר האסור בהנאה אע"פ שנשתנה ונהפך למהות אחרת, מ"מ הרי באה הנאה לאדם ע"י האיסור שממנו נוצר הדבר החדש. וכעין זה מצינו לענין גידולי איסורים, שבדבר שאינו אסור אלא באכילה כגון טבל אין לאסור גידוליו אם זרעו כלה שהרי אינו אוכל את האיסור עצמו, אבל דבר האסור בהנאה אף שזרעו כלה גם גידוליו איסורים כיון שבאה הנאה לאדם ע"י האיסור שבגורמתו באו הגידולים. (ראה תוס' ע"ז דף מט. ד"ה שאם נטע, ויעוין תוס' רעק"א למשניות נדרים פ"ז מ"ו, ומרחשתי ח"א ריש ס"י ה').

שם דכיון דעפרא בעלמא הוא פקע איסורא. אבל איסור הנאה נשאר לעולם.

וכתב באתון דאורייתא (כלל ד' פ"ד) וז"ל: רש"י חידש לנו בזה דשינוי מתיר איסורי אכילה, אבל לא איסורי הנאה, דהא הנאה היא על כל פנים. והכוונה בזה, דאיסור אכילה שנשתנה ונעשה דבר חדש שפיר פקע איסור הראשון, והדבר שנעשה ממנו עכשיו הרי מותר בעצמותו. אבל באיסורי הנאה אין שינוי מתיר, דכיון דעל כל פנים בא לו הדבר החדש מכח מה שהיה תחילה, א"כ הרי שבח הדבר שהיה תחלה הוא במה שהוא עתה. ולא גרע מגידולי איסורי הנאה דאסורין, דכשננה מהם הרי יש לו הנאה מעיקרין. וכן בעצי איסורי הנאה אמרינן (פסחים כו:) דיש שבח עצים בפת ואסור הפת, לפי שבאכילת הפת הרי נהנה הוא משבח העצים שבו שעל ידם נתהווה. והכא נמי הרי הדבר החדש נתהווה מן הדבר הראשון, וא"כ על כל פנים יש שבח הדבר הראשון במה שהוא עתה, וכשננה ממנו הרי הוא נהנה מהווייתו הקדום. ודברי רש"י דומים ממש למה שכתבו התוס' (ע"ז מט. ד"ה שאם) גידולי איסורי הנאה אסורים, וגידולי איסורי אכילה מותרים. וכן למה שכתבו התוס' (שם דף סו: ד"ה אמר רבא), דבאיסורי אכילה אין שבח עצים בפת רק באיסורי הנאה.

ליכות ב.ב.מ.ר. להצלחה בכ"ע

וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר. יש לפרש על פי מה שכתבו המפרשים (קדושת לוי אבות פ"א מ"א) לפרש המשנה 'משה קיבל תורה מסיני', ד'משה קיבל תורה', הוא לשון תמיה, דאיך משה רבינו ע"ה העניו מכל האדם היה יכול לקבל התורה, ומדוע לא אמר כמו שאמר בגאולת ישראל 'מי אנכי שאקבל תורה, תתן אותה ע"י אהרן. על זה תירץ 'מסיני', כיון שראה שהקב"ה מאס בהרים הגבוהים תבור וכרמל, ובחר דוקא בסיני הנמוך מהם, על כן הבין דלפי שהוא באמת השפל מכל בני ישראל, לכן לו יאתה לקבל תורתנו הקדושה. וזהו שאמר גם כן כאן 'וידבר ה' אל משה', ואיך לא נתפעל מזה שאינו מדבר עם שום איש זולתו, על אז אמר 'בהר סיני לאמר', שהקב"ה בחר לאמירת עשרת הדברות בהר סיני, על כן גם בו בחר להיותו שפל מכל.

לרפואת ב.ב.מ.ר. והצלחה בכ"ע

עשיר ועני בערכין. תנן בערכין (דף יז:): היה עשיר בשעה שהעריך, והעני קודם נתינה, נותן ערך עשיר. והביא בחזון יחזקאל (ערכין פ"ב ה"ז) דנחלקו הרא"ש והרמב"ם בזה, הרא"ש סובר דמיירי במי שדנין אותו בהשג יד, והיינו שבאמת אינו עשיר, ואח"כ העני יותר, ולכן הוא נותן כפי שהעריכו אותו בשעה שהיה עשיר, (היינו לאו עשיר ממש אלא ביחס למצבו בשעת הנתינה). אבל לפי הרמב"ם מיירי במי שהיה עשיר ממש, דהיינו שהיה בידו בשעת הנדר כל הערך הקצוב, והעני, שדינו הוא שנותן כל הערך כשעת נדרו שהיה עשיר, דאינו נידון בהשג יד אם היה מקודם עשיר.

ובביאור מחלוקתם כתב וז"ל: שיטת הרא"ש היא דהא שנידון בהשג יד - דין ערכין יש בזה, כלומר כשם שנתנה תורה קצבה בערכין בעשיר, כך נתנה תורה קצבה בערכין בעני שישלם חלק מהערך, והקצבה היא "כפי אשר תשיג יד". וכיון דהא שנותן בהשג יד הוא משלם חלק מערך ויש בזה דין ערכין, שייך גם בזה דין "עשיר והעני נותן ערך עשיר". אבל הרמב"ם סובר דהא שעני נידון בהשג יד, אין בזה פרעון חלק מהערך, ואין בזה מדין ערכין, אך התורה אמרה שבזה עני יכול לפטור מחיוב נדרו, וממילא אין דנין בהשג יד דין "עשיר והעני נותן ערך עשיר".

א ע' בחדושי רבנו חיים הלוי (פס"ו מהלכות מאכלות אסורות ד"ה והנה בפ"ד) שכתב דהא דמצינו גבי נבילה דאם אינה ראויה לאכילה אינה קרויה נבילה דצריך ראוי לגר, זה דוקא בנבילה שאסור רק באכילה, אבל באיסורי הנאה גם כשאינם ראויין לאכילה אסורין. ב מה שנקט בפשטות גידולי איסור הנאה אסורים, אין הדבר מוסכם, דהחק יעקב (א"ח סו"ס תמ"ג) כתב וז"ל: כתב בפסקי תוס' פ"ק דפסחים גידולי איסורי הנאה מותר, עכ"ל. וע' בפרי יצחק (ח"א סימן ט"ו). אבל במקור חיים שם הביא דברי החק יעקב, וכתב וז"ל: ולבי לא כן ידמה, דגידולי איסורי הנאה לכ"ע אסור וכו', דגידולין שגרמו להוית הדבר לכ"ע אסור, ומה שמביא בשם פסקי תוס', לא מצאתי זה, ואפ"י אם ימצא באיזה מקום שכתבו כן, אפשר לא כתבו רק באיסורי הנאה שאפרן מותר, ובדבר שזרעו כלה הגידולין נעשו אחר שנעשה האיסור עפרא בעלמא, ואפילו בזה יש לפקפק.

גליון זה נתנדב לזכות רבקה בת פערל ומרים בת פערל, לזוה"ג בקרוב ובגילוי

“על שדה הארץ יחשב גאולה תהיה לו”

הגמרא אומרת בתענית ש"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה" וזה מה שמרומז בפסוק "על שדה הארץ יחשב" מי שחושב כל הזמן על חורבן בית המקדש - שהיום המקום נהפך כמו שדה חרב - "גאולה תהיה לו" - הוא יזכה להיות בגאולה - "זוכה ורואה בשמחתה".

תפארת שלמה

א נקודל'ה

“לפי רב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים תמעט

מקנתו”

עולם הבא הוא חיי נצח, ועולם הזה הוא חיי שעה, אומרת התורה "לפי רב השנים" - לפי מה שרוב השנים - הכוונה לעולם הבא שהוא חיי נצח "תרבה מקנתו - תרבה לקנות ולרכוש מצוות ומעשים טובים, ו"לפי מעט השנים" - שזהו עולם הזה שהוא חיי שעה - "תמעט מקנתו" - תמעט רק למה שאתה צריך.

תפארת שלמה

“שבת שבתון יהיה לארץ שדך לא תזרע.. את ספיח

קצירך לא תקצור.. שנת שבתון יהיה לארץ”

למה בפסוק הראשון התורה משתמשת ב"שבת שבתון" ובפסוק השני התורה משתמשת רק ב"שבתון"? אלא עונה בעל התרומת זהב כך: האיסור לזרוע בשביעית הוא איסור גמור ואין שום אופן בו התירו חכמים לזרוע בשביעית ולכן בפסוק כתוב "שבת שבתון" כמו שכתוב לגבי יום כיפור שבת שבתון - היות ואסור לעשות כל מלאכה, אבל לקצור - חכמים התירו קצירה מן המופקר ולכן בפסוק שעוסק בקצירה כתוב "שבתון" כמו שכתוב אצל שאר הימים טובים "שבתון" שמותר לעשות מלאכה אחת וזהו לצורך אוכל נפש.

תרומת זהב

“ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגו ידו”

ואיש כי לא יהיה לו גואל - אדם החושב שאף אחד לא יעזור לו רק ה' - הקב"ה מביטיח לו "והשיגו ידו".

מהר"ש מבעלזא

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מוריננו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

“וידבר ה' אל משה בהר סיני”

וברש"י "מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצוות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה מסיני אף כולן מסיני" התורה מבטיחה שכל מי שישמור שמיטה "וציויתי את ברכתי וגו' התבואה לשלש השנים" אומר החתם סופר שרק מי שכל העולם שלו - יכול להבטיח הבטחה כזאת שהתבואה תספיק ל3 שנים, וזהו בעצם השאלה והתשובה ששואל רש"י מה ענין שמיטה שכתוב עליו שנאמרה "בהר סיני" הלוא כל המצוות נאמרו בסיני? אלא מתרץ רש"י מה שמיטה מסיני - מה מצוות שמיטה שרק הקב"ה יכול להבטיח דבר כזה נאמרה בסיני - אף כולן מסיני - כך כל התורה נאמרה מסיני.

חתם סופר

הדברי ישראל מפרש שהתורה באה להגיד לנו אל תתעסקו רק עם קנייני הארץ, אלא גם עם "הר סיני" - עם לימוד התורה שכמו ש"אם אין קמח אין תורה" כך גם ההפך "אם אין תורה אין קמח" ולכן ענין שמיטה אצל הר סיני.

דברי ישראל

“וכי תאמרו מה נאכל וגו' וציויתי את ברכתי”

שואל ר אלימלך בשם ר' זושא אחיו - למה התורה שואלת ולא מברכת פשוט? למה בצורה של שאלה "וכי תאמרו וכו'?" אלא הוא עונה שתמיד יש צינורות של שפע לאדם אבל כשיהודי בא ומתחיל לשאול שאלות "מה נאכל" אזי צריך לפתוח לו צינור חדש וזהו "וציויתי את ברכתי".

ר' אלימלך בשם ר' זושא

“את כספך לא תתן לו בנשך”

לכאורה מדוע התורה לא כתבה "לא תלווה לו בנשך"? למה "תתן לו" אלא אומר ה"כוכב מיעקב" שהתורה באה ללמד אותנו שכך הוא דרכם של מלווים בריבית שלבסוף הם פושטים את הרגל וממילא נמצא שהכסף שהם נתנו ללווה הייתה בכלל נתינה ולא הלוואה, לכן התורה מזהירה ואומרת "את כספך לא תתן לו" - אם אתה מלווה בריבית תדע שבעצם נתת לו, כי כספך עלול לרדת לטמיון.

כוכב מיעקב

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו"

לכאורה מילת "עמך" מיותרת, התורה הייתה יכולה לכתוב "וכי ימוך אחיך ומטה ידו והחזקת בו" ? אלא למה הדבר דומה - למלך שלקח מורה שילמד את בנו את כל דיני וגינוני המלכות, לאחר תקופה בא המורה למלך ואמר לו שסיים ללמד את בנו הכל למעט עוד שיעור אחד שאותו המורה ילמד בביתו, המלך בחן את בנו וכשראה שהוא אכן בקיא בהכל - נתן את שכרו למורה, למחרת כשבן המלך בא לבית המורה, תפס אותו המורה, קשר אותו והפליא בו את מכותיו, בן המלך חזר חבול ופצוע לאביו, מיד אסרו את המורה והביאוהו אל המלך אשר מרוב כעס כמעט שרצה להשית על המורה גזר דין מוות, הסבירו המורה כך: שכשבנו יישב על כס המלכות ויפסוק עונשים: להוא 20 מלקות ולהוא 50 מלקות, הוא חייב להרגיש את זה פעם אחת וכך ידע באמת לשפוט היות ויבין את הכאב, וזה מה שכתוב כאן "ומטה ידו עמך" - תרגיש את הכאב שלו כאילו אתה במצבו ורק לאחר מכן "והחזקת בו" - כפי הכאב.

ספרים

"ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו וחשב את שני ממכרו והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו ושב לאחוזתו"

"והשיגה ידו" - כשלכלל ישראל יהיה פרנסה בשפע (והשיגה ידו) אזי הם יתנהגו כמו שצריך "ומצא כדי גאולתו" - הקב"ה ימצא שהם ראויים לגאולה "וחשב את שני ממכרו" - הקב"ה יחשב את השנים שהתמכרו והיינו בגלות עם כל הצרות ויעשה חשבון שסבלנו יותר ממה שנדרש ומגיע לנו עודף "והשיב את העודף" - והמתנה יהיה "ושב לאחוזתו" - שהקב"ה יחזור לאחוזתו לבית המקדש.

ר' ישראל ממודז'יץ

"ואם לא מצא ידו די השיב לו"

עצבות ודאגה מונעת מאדם את הפרנסה וזה מה שהתורה אומרת לנו "ואם לא מצא ידו" - אם יהודי לא מוצא פרנסה "די השיב לו" - שיצק וישיב ליצר הרע "דיי" להכניס אותי לעצבות ודאגה.

דברי ישראל

"והשיבו לחמכם במשקל"

אם ליהודי אין פרנסה והוא מעונין להחזיר אליו את שפע הפרנסה - "והשיבו לחמכם" אזי הוא נדרש "במשקל" - לעשות תשובת המשקל וחשבון נפש עם עצמו.

דברי ישראל**"אם בחקתי תלכו"**

אומר בעל הטורים: אים בחקתי תלכו ר"ת אבת - שתלכו בדרכי אבות, וידוע האמרה הידועה מהראפשיצ'ר שליחוס יש גם תועלת שאם אדם מרגיש את עצמו בגאווה בגלל תורתו וכו', אזי שיתבונן במעשי אבותיו וכך ישפיל את עצמו חזרה וזהו מה שמרומז בפסוק "אם בחקתי תלכו" ותסתכלו על האבות - על ידי זה תבואו ל"תלכו" ר"ת "וינפשי כיעפר ל'כל ת'היה - תבואו לידי ענווה ושפלות.

מנן האדמו"ר שליט"א**אזיס ווארט**

"וכל מעשר בקר וצאן כל אשר יעבר תחת השבט העשירי יהיה קדש לה"

ידוע שהעשרה הרוגי מלכות היו כפרה נגד עשרת השבטים שהשתתפו במכירת יוסף והרי היה רק 9 (ראובן, בנימין ויוסף לא נחשבים) אלא שהם צירפו את השכינה כעשירי, 9 מתוך העשרה הרוגי מלכות היו נגד השבטים ורבי עקיבא היה נגד השכינה וזה מה שמרומז בפסוק "וכל מעשר" ר"ת ו'כי ל'מה מ'ית ע'קיבא ש'יהיה ר'ועה "בקר וצאן" ממשיך הפסוק ומסביר "כל אשר יעבור תחת השבט" - כל אחד נגד שבט אחד והעשירי - ר' עקיבא "יהיה קודש לה" - נגד השכינה.

ר' שמשון מאוסטרופולי

"ושבתה הארץ שבת לה" וברש"י "לשם ה', כשם

שנאמר בפרשת בראשית"

דברי רש"י קצת תמוהים, ועוד קשה למי המצווה "ושבתה הארץ"? לאדם או לארץ? כמו כן בששת ימי בראשית רש"י אומר עה"פ "ויכל אלוקים" - בא שבת בא מנוחה, ולכאורה מי צריך מנוחה? הרי אצל ה' לא שייך מנוחה, והאדם הרי הוא נולד רק ביום שישי אלא כתוב שכשה' ברא את העולם הוא הפריד בין המים, והמים התחתונים בכו שהם רחוקים מה' ולכן הם קיבלו את מצוות המלח וכך גם כל הבריאה כשהכל התפשט הם גם בכו לכן הקב"ה נתן להם את השבת והמנוחה כדי שעל יד זה הם התחברו לה', וכך גם הארץ - כשהאבות היה בארץ הם קיימו את המצוות וכשגלו ישראל - האדמה בכתה ולכן אומרת התורה "כי תבואו אל הארץ ושבתה הארץ שבת לה" ואומר רשי לפי בראשית - כמו שבראשית השבת בא כדי שיתחברו לה' כך גם השמיטה "ושבתה הארץ" כמו "שבת לה' ותתחבר לה'.

ערוגת הבושם

מאוצרות הפרשה

תאמר "ויש לומר" אנחנו מכירים מפירוש התוספות... אבל בתורה לא מצינו כדבר הזה. וכאן – "ואם תאמר, מה נאכל בשנה השביעית?", "ויש לומר, וצוית את ברכתי מאי האי?" ועוד, משמע שהוצייתו הוא בגלל "וכי תאמרו"; נשאלת השאלה ואם לא תאמרו, אז לא יהיה וצוית?

עונה הספורנו: כן! אם לא תאמרו "מה נאכל בשנה השביעית", תזכו ש"יהיה ואכלתם לשובע", שיתברך האוכל במעיו.

כך היא המציאות: הבוטח בה ומתהלך ברוגע בידעו שהקב"ה דואג לכל מחסורו, הוא זוכה למרוגע ויש לו הכל ברוגע, לעומתו מי שאינו בדרגה זו, וסבור הוא שזקוק הוא להמון דברים בשביל שיהיה לו כל, והוא מתפלל ומתנפל ומבקש, אמנם תפילתו נענית והוא מקבל מלא כסף, אבל לצד זה הוא גם מקבל הרבה מה לעשות עם הכסף...

ומענין לענין: יש עוד "ואם תאמר" "ויש לומר" בתנ"ך. "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי? עזרי מעם ה'!... מאי האי, למה לא אמר דוד ישירות "שיר למעלות עזרי מעם ה'?"

ומבארים שלעתים בכדי שאדם יגיע לאמונה תמימה הוא צריך להרגיש את המצוקה, את החסר, "מאין יבוא עזרי", אין אונים, אין אופק, אין תקוה. ורק כך מתאפשר להגיע לעמק האמונה וההבנה של "עזרי מעם ה'". (הגאון ר' חיים ברוך נבנאל שליט"א, גליון א ישיבישעיר חומש)

אם בחקתי תלכו (כו, ג)

הברכות המובטחות לעם ישראל כאשר ילכו בדרך התורה, כתובות בפסוקים בודדים. הקללות, לעומת זאת, נכתבו באריכות גדולה בפסוקים רבים מאוד. מדוע? יש מבארים, שהטובה יכולה להסכם במלים בודדות. הרעה – לא. כאשר אתה פוגש את ידידך, ושואל, "מה שלומך, מוישה", מה הוא אומר? אם הכל טוב, הוא עונה: "ברוך ה', הכל בסדר". ארבע מילים שמשקפות את כל הטוב שבעולם. הכל בסדר. אם יש קשיים, הוא מתחיל לתנות לפניך את צרותיו. הפרקים כואבים ולחץ הדם איום ונורא, הפרנסה לא אי אי אי. יש בעיות עם הבן בחידור, הבת לא התקבלה לסמינר, והדירה כל כך צפופה, והשכנים חטטנים איומים... כשהכל טוב, אין צורך לפרט. לא צריך לומר: הפרקים לא כואבים, ולחץ הדם לא איום ונורא וכו'. אומרים "הכל בסדר", והכל בכלל. (רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א, נאה דורש)

ונתתי שלום בארץ (כו, ו)

באר רש"י: "ונתתי שלום – שמא תאמרו הרי מאכל והרי משתה, אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת; ונתתי שלום בארץ, מכאן שהשלום שקול כנגד הכל. וכן הוא אומר: עושה שלום ובורא את הכל". שמעתי מאחד ממקורביו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, שבאחת מנסיעותיו לחו"ל ניגש אליו יהודי זקן, ואמר כי ברצונו לבקש מראש הישיבה עצה לשלום בית... "בן כמה אתה? שאל הגרא"ל, והלא השיב: "בן שמונים וחמש". אמר לו ראש הישיבה זצ"ל: "בגיל שמונים וחמש כבר אפשר ללמוד לומר. הגיע הזמן!"... (יחי ראובן)

וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו (כה, יד) פסוק זה עוסק ב"הונאות ממון". שח הגאון רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל (בספרו יחי ראובן): כשאדם יודע שפרנסתו היא מן השמים – הוא לא ינסה לרמות בדרכו להביא את הפרנסה. וכי אם ישקר ירויח, ואם ילך בישרות יפסיד? נאמן הוא הבורא יתברך לשלוח פרנסה לכל אחד שיתנהג בישר ובהגינות. אדם שואל את בעל החנות: "תגידי לי! המלפפונים האלו הם מהיום?" ובעל החנות משיב: "מה השאלה? בודאי! הם הגיעו לפני שעה", ובאמת המלפפונים עומדים בחנות כבר יומים – הריהו עובר באיסור – "אל תונו איש את אחיו". אם אתה מאמין, באמת, שהפרנסה מבורא עולם – מדוע אתה מפחד לומר את האמת? אנו חיים ב'בראך' גדול: אפשר לשמוע שוב ושוב אנשים שלא למדו, שלא החדירו בהם אמונה ובטחון שאומרים בפה מלא: "במדינה שלנו צריך לעשות הרבה 'קומבינות' כדי להרויח. אם תהיה מדי ישר – ירמסו אותך! אם לא תדע לרמות קצת פה וקצת שם – אתה עלול לצאת בשן ועין"... זוהי ממש כפירה! אבל לצערנו הרב, אנשים כך חושבים, כך מדברים, וכך גם מתנהגים. זוהי עובדה! נורא נוראות! מי שחושב כך הוא כופר! וכי אתה הוא זה שמביא את הפרנסה? הלא היא מגיעה מאתו יתברך! וכי על ידי גולה תרויח?

ראש ישיבת לומז'א, רבי יחיאל מיכל גורדון זצ"ל, היה אומר: על מי צריך יותר לרחם, על הגנב או על הגנוב? הוי אומר: על הגנב. הנגנב – כך נגזר עליו משמים! הפעם נגזר עליו שיפסיד, בפעם אחרת, בעזרת ה', ירויח. אבל הגנב מסכן גדול, שכן ממה נפשך, אם זה לא שלו – הוא לא היה מצליח לגנוב, ואם זה שלו – זה היה מגיע אליו גם בלי שיענוב! לא חבל על הגיהנום שיקבל "בחנים"? אדם שהשיג כסף בדרכים אסורות – זה לא כסף שבא מן השמים! כסף כזה לא ישאר בידו! ומקרא מלא דיבר הכתוב (ירמיהו ז, יא): "עושה עשר ולא כמשפט, בחצי ימיו יעזבנו". הצלחת להשיג עושר במרמה? עושר זה לא ישאר אצלך!

ולא תונו איש את עמיתו (כה, יז)

כאן מדובר על הונאת דברים. קודם לכן (בפסוק י"ד) נאמר: "אל תונו איש את אחיו", ושם הכונה לאונאת ממון. נשאלת השאלה, מדוע הונאת ממון כתבה התורה "את אחיו", ובהונאת דברים – "את עמיתו". אמר על כך בעל ה"הפלאה", כי באחים בדרך כלל לא מצויה אונאת דברים – "מיט משפחה עסט מען קוגל" – אוכלים ביחד קוגל ושמחים. אבל כאשר חלילה הבעיות מגיעות לעניני ממונות – ירושות וחלוקות... ה' ירחם, גם באחים האש יכולה להתלקח ולשרוף. לכן, הונאת דברים נאמר רק על "עמיתו" – חברו שאינו אחיו, אבל הונאת ממון אמורה גם ב"אחיו". (וע"ע במהרש"א מה שביאר) (יחי ראובן)

וכי תאמרו מה נאכל בשנה בשביעת הן לא זרע ולא נאסף את תבואתנו: וצוית את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים (כה, כ-כא) פסוק זה לכאורה משונה הוא מכל הפסוקים שבתורה. את "ואם

השמיעה של האדם תלויה ברצונו

וְאִם לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֶת כָּל הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה. (כ"ו, י"ד) לכאורה, יש כאן כפילות: גם 'ואם לא תשמעו לי' וגם 'ולא תעשו', מדוע שנתה התורה וכפלה לשון זו? הדברים יובנו על פי המעשה הבא: באחת העיירות בחוף לארץ, התגורר מלווה בריבית, אשר פשט את עורם של רבים מיושבי העיירה. הללו, אשר נזקקו למעות מפעם לפעם – נאלצו להיעזר בשירותיו, ואילו הוא – לא היסס בטרם גבה מהם ריבית קצוצה, אשר לעיתים היה בה כדי להכפיל את הקרן ואפילו מעבר לכך... הגיעו הדברים לידי כך, שרבים מתושבי העיירה נאלצו למשכן לאותו אדם את בתיהם, ומשכורותיהם הגיעו ישירות לידו, כאשר הן בקושי מצליחות לכסות את הריבית הנשכנית, בעוד החוב עצמו – נותר על כנו. בצד להם, פנו אותם לזוים אל רב העיירה ותינו את צערם, אולם לרב לא נותר כי אם לפשוט את ידיו בחוסר אונים ולהשיב את האמת לאמיתה: "דעו לכם" אמר, "כי גם אני חייב סכומים ניכרים לאותו אדם, וגם את עורי שלי הוא פושט... הלואי שהיית לי עצה! ובכל זאת, בל נאמר נושא: נקוה כי תגיע שעת הכושר, בה נוכל לעשות דבר מה לתיקון המצב!". ואמנם, שעת הכושר הזדמנה מוקדם מן הצפוי... ימים ספורים לאחר ביקורם של הלזים בביתו של הרב, נפטר אחד מתושבי העיירה, ובלווייתו – השתתפו מרבית יושביה, בהם אף מיודענו, המלווה בריבית. התגלגלו הדברים כך שאותו אדם עמד בעת הלוויה לצידו של הרב, אשר ביקש לנצל את ההזדמנות בכדי להטיח בו דברי כיבושין שאולי יחלחלו לאזניו... משכך, פתח הרב בהספדו, ובהפנותו את פניו אל המלווה בריבית – אמר בניגון נוגה: "מורי ורבותי! ראו מה נוטל עמו האדם לעולם הבא? האם הוא לוקח עמו כסף וזהב? לא ולא! רק תורה ומעשים טובים הם שמלווים אותו בדרכו לעלמא דקשוט!". בין כך ובין כך, העיף הרב מבט לעברו של מיודענו, אשר ניכר היה בו כי הדברים חודרים לליבו ומעוררים התרגשות. בראותו כי כן – המשיך הרב להכביר בדברים אודות אפסיות החומר והממון, ולא חדל עד שראה דמעות מבצבצות בזווית עיניו של אותו אדם. כעת, כבר לא היה לו ספק כי הלה ייטיב את דרכו מכאן ואילך, ולפיכך סיים את דבריו בכבודו של הנפטר, ומסע הלוויה יצא לדרכו. בדרכם של המלווים בחזרה מבית העלמין, ניגש המלווה בריבית אל הרב ואמר לו: "כבוד הרב... אני מוכרח להודות לכבודו על ההספד הנפלא! הספדים רבים כל כך שמעתי בחיי, אולם אף אחד מהם לא היה מוצלח כל כך! רק חבל, שאותם אנשים שהדברים היו צריכים להגיע לאזניהם – כנראה לא הקשיבו להם... הנה, אין לי ספק כי מחר בבוקר שוב יבואו אלי אנשים מבני העיירה, ויתמקחו על רבע אחוז של ריבית, או על חצי אחוז... נו, באמת! האם הם אינם מבינים שסכף זה כלום?". הרי לנו, כי ביכולתו של האדם לשמוע את מה שברצונו לשמוע, ואין זה משנה כלל מה היתה כוונתו של אומר הדברים... ברצותו, יוכל השומע להבין את הדברים כך שינעמו לאזניו, גם אם ביסודם הם היו אמורים להיות דברי כיבושין נוקבי לב! הדרך היחידה בה תונחה יכולה להשפיע, איפוא, הינה כאשר המוכיח מעוניין להטות אוזן לדברים ולהפיק מהם תועלת, ואז – הם אכן עשויים לחדור לליבו. ומכאן תשובה לשאלה בה פתחנו: אכן, עיקר הטענה כלפי אלו שאינם הולכים בדרך התורה היא: 'ואם לא תעשו' – שאינם עושים את שהתורה דורשת לעשות. אמנם, יש לדעת כי שורש חטאם הוא 'ואם לא תשמעו לי' – שאינם רוצים כלל לשמוע ולהפנים, כי רק מי שמוכן להטות אוזנו לשמוע, הדברים אכן יוכלו להיכנס לליבו. (מאוצרותיו של הרב מרדכי פרינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

הזוכה סירב לשלם על זכות הדלקת המנורה

מעשה גבאי בית כנסת מסוים, ראובן שמו, הודיע בקרב המתפללים, אודות הדלקת מדורה בליל ל"ג בעומר, ברחבה שלפני בית הכנסת. "את זכות הדלקת המדורה, נמכור במכירה פומבית, לטובת קופת בית הכנסת, והמתפלל הזוכה, יוזמן אחר-כבוד להדליק את המדורה לכבוד אדונו רבי שמעון בר יוחאי!" המכירה החלה, ורבים היו שרצו לזכות בהדלקה והוסיפו עוד ועוד במחיר, עד שלבסוף, המתפלל שמעון שנקב בסכום של אלף שקלים, הוכרז כזוכה. מיד לאחר הזכייה מיהר שמעון לשלם את חובו לקופת בית הכנסת, והעביר לראובן את אלף השקלים. ראובן הגבאי דאג להכין מדורה מרשימה, המתנשאת לגובה רב ובעלת כמה 'קומות', והציבור כולו המתין בצפייה להדלקת המדורה המרשימה. הגבאי מסר את לפיד האש לידי שמעון הנרגש, ובליווי שירתם הנלהבת של המשתתפים הרבים שזימרו לכבוד התנא האלוף 'ואמרם: זה לְחַי רבי שמעון בר יוחאי', ניגש מיודענו וזכה בהדלקה המאושר להדליק את המדורה. תוך רגעים ספורים האש 'טיפסה' עד לצמרת הגבוהה של הקרשים, ולפתע... בניין הקרשים הבעורים נפל לצד, בסמוך לרכב חונה (במקום שמוחר לחנות בו). ברחמי שמים, האירוע לא הסתיים בפגיעה בנפשות, אך אותו רכב חונה עלה באש, ועכשיו מגיע בעליו ותובע משמעון (המדליק) את דמיו. שמעון טוען כלפי ראובן שתי טענות: א) "אתה פשעת בכך שהעמדת מדורה מסוכנת כל כך, ונתת את הלפיד בידי ההדליקה, ולכן עליך לישא בתוצאות החמורות שנגרמו בעקבות מדורתך!". ב) "אני תובע לקבל בחזרה את האלף שקל ששילמתי עבור זכות ההדלקה, שהרי נתברר שזו לא מדורה 'לכבוד רבי שמעון', אלא מדורה שכל כולה סכנה ונזק!..." ראובן משיב לעומתו: "הלוא אתה הבערת את הבעירה, ולכן שלם תשלם עבור נזקה. וגם את האלף אינך זכאי לקבל, שהרי למעשה זכית בהדלקה...". ובכן באים השניים לשערי בית הדין ושואלים: עם מי הדין?... תשובה: א) בדבר חיוב נזקי הדליקה - משנה מפורשת היא במסכת בבא קמא [נ"ט:]: "אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור (האש). ואחד הדליק את העצים, והאש הלכה והזיקה – המביא את האור חייב", משום שהראשון שהביא את העצים לא עשה כלום. וממילא, למרות שראובן פשע באופן חמור בכך שהביא את העצים וסידרם באופן מסוכן, מכל מקום, מי שהבעיר את האש בפועל הוא שמעון, ולכן הוא ישלם עבור נזק המכוננית, והגם שמסרו לו את הלפיד, ו'שלחו' אותו להדליק, בכל זאת הוא חייב, שכן 'אדם מוּעָד לעולם', והיה לו לבחון ולבדוק היטב שמה עלול להיגרם כאן אסון ונזק. (ואת המשלח אין לחייב, שכן 'אין שליח לדבר עבירה'). ונוסיף לספר: מעשה במעלית, שעל פי התקנות מותרים להיכנס לתוכה ארבעה אנשים בלבד, ונכנסו אליה חמישה אנשים, ותוך כדי עלייתה, נתקעה והתקלקלה. ובאו החמישה ושאלו: מי חייב לשלם עבור התיקון, האם זה האחרון שנכנס, או שמה כולם ישלמו בשווה? השבנו: אותו אחד שגרם להפעלת המעלית, דהיינו זה שלחץ על הכפתור, בידעו שיש במעלית 'מטען חורג' - הוא ישלם, על אף שהיה מארבעת הנוסעים הראשונים ונכנס למעלית בהיתר!... מדוע? - מפני שכניסתו של החמישי עדיין לא גרמה לשום נזק, כי המעלית עמדה ויכולה היתה להמשיך לעמוד כך, ורק על ידי לחיצת הכפתור, הפעיל הלוחץ את המעלית, וגרם בכך לקלקולה. והגם שנכנס ראשון, מכל מקום אסור היה לו ללחוץ, שכן הבחין בכך ששוהים במעלית חמישה אנשים, וכיון שלחץ, שלם ישלם עבור הנזק. שוב התבוננתי, שיש לדון לפטור את שמעון מדליק המדורה, הואיל וישלם כסף עבור זכייה במצוה, ויכול היה לסמוך על הגבאי שהינו אדם אחראי ומן הסתם בנה מדורה באופן בטוח, ובדק היטב שהדלקתה אינה עלולה לגרום לנזקים ואסונות. ולכן המדליק יכול לטעון כלפי הגבאי "עלך קסמיכנא", והגבאי שבנה את המדורה שלא כראוי הוא האחראי לנזק וחייב. ועדיין צריך עיון בזה, ולכאורה תלוי הדבר בנסיבות, ולמעשה יש לבית הדין להעריך האם היה ניתן לראות את הנולד ולצפות את התרחשות נפילת המדורה על מכוננית וכיוצא ב"ב, ובמידה ואכן היה ניתן לחזות זאת מראש אזי יש לחייב את המדליק, אך אם היה נראה שההדלקה בטוחה ואינה עלולה לגרום לנזקים, אזי יש לחייב את הגבאי מדין "גרמי". ב) בדבר החזרת האלף שקלים ששילם שמעון עבור ההדלקה - הנה זכות ההדלקה אינה דבר שרגילים למכור, וברור שעיקר כוונת המכירה היא, שהזוכה יזכה בתרומה לקופת בית הכנסת, ורכישת זכות ההדלקה היא רק בשביל ליתן לצדקה. ומאחר וכאן התשלום אינו על ההדלקה, אלא נתינה לצדקה, ממילא שמעון אינו יכול לדרוש בחזרה את הכסף שהתכוין ליתן לצדקה. (אולם, אם ברור לכולם, ששמעון הזוכה התכוון לזכות בהדלקה לשם "כבוד" בלבד, יש מקום לפוטרו מהתשלום, כי הדלקה זו לא הביאה לו שום כבוד. ויתכן מאוד, שאם אכן פָּנָן רק לשם כבוד, משום כך זכה לכזה "כבוד גדול" בהדלקתו...). לסיכום: א) שמעון ישלם את דמי הרכב. ב) שמעון לא יקבל בחזרה את האלף שקלים שתרם. (הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרב פייר לנשוואי הבן למשפחת הרה"ג רבי בן ציון קוק ובנו שלמה להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת שטראוס להולדת הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

הבנינו ואלמדה

אצורות דעת, נספי דיוקן ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדו"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

כיצד נחנך את ילדינו לאמונה וביטחון?

תשובה ברורה ומעשית, מחולקת לב' חלקים!

מיוחד לרגל יום ערב ר"ח סיון – יום המסוגל לתפילה על חינוך הילדים, וכהכנה לקבלת התורה!

חלק א'

הרמב"ם כתב בפירושו המשני (ברכות פ"ט) **שעיקר מה שצריך לחנך הוא לאמונה ובטחון**. והאמת שהוא יסוד פשוט כי התורה והמצוות הרי מיועדות לחזק את האדם יותר ויותר באמונה ובטחון, ואם כן כשמחנכים בוודאי צריך לחנך לאמונה ובטחון שהם הנקודה העיקרית. כשמחנכים את הבנים לתורה, הלא רוצים שהתורה תביא אותם לקרבת אלקים, כשמחנכים אותם לכיבוד אב ואם, הלא רוצים שמתוך כך יזכרו מי ברא אותם ויכירו טוב להקב"ה שברא אותם, וכך כשמחנכים אותם בכל שאר המצוות, כל עבודת החינוך היא להרגיל את הילדים לגדול עם אמונה ובטחון בה'.

ואמנם בזה יש דבר מעניין, הלא כל אחד יודע שכשמחנכים אין מחנכים על ידי דיבור, אלא על ידי עשייה, וכפי שאומרים תדיר בכל דרשה של חינוך: ילדים עושים מה שהם רואים שהוריהם עושים ולא מה שהוריהם אומרים להם לעשות, והדברים עתיקים. אולם כשעוסקים באמונה ובטחון, המציאות שונה, שהרי האמונה היא דבר עמוק שבלב, והבטחון הוא עוד יותר עמוק שהאדם נשען לחלוטין על הקב"ה, ובכך מי יכול לדעת את האמת בזה, והרי זה טמון עמוק בנפש, ואיך יוכלו הילדים לדעת שהאמונה והבטחון קיימים אצל הוריהם.

אמנם כן, הדברים פשוטים שמדברים על אמונה ובטחון, זהו מה שהיהודי עושה, ובוודאי צריך לעשות זאת, וכבר הסמיכו זאת הצדיקים על הפסוק "האמנתי כי אדבר", ככל שמוסיפים לדבר דיבורי אמונה ובטחון, האמונה והבטחון הולכים ומתחזקים, וכן הוא לפי הכלל שהאדם נפעל לפי פעולותיו, הוא מדבר ובסוף זה משפיע על לבו. אך כשמגיע אל הנקודה של האמונה והבטחון, האם האדם מאמין באמת, האם הוא בוטח בהקב"ה באמת, הלא זהו בינו לבין קונו ואיך יוכלו ההורים לחנך את בניהם לנקודה זו? על ידי דיבור? על ידי שיאמרו להם שצריך להישען על ה' הרי דבר זה לא יביא באמת את התוצאות הרצויות!

הבליים! זה תופס מקום אצלך? זה נחשב אצלך כסיבה שעליה תבסס את החלטתך? איך אתה חושב בכלל?
בעל הבטחון חושב באופן אחר בכל דבר, עד כדי כך שיכול להיווצר מצב שקשה לו להידבר עם בני אדם ואפילו בני אדם חשובים, כי הלא הוא אינו באותה רמה, אתה יש לך את השיקולים שלך, ובעיני נראה שכל ההחלטות וכל העניינים צריכים להתקבל על פי שיקולים אחרים לגמרי. זוהי הנקודה, מהלך מחשבתו של בעל הבטחון משתנה לגמרי בכל העניינים.

הנה הכל יודעים ומכירים את דברי הרמב"ן בספרו האמונה והבטחון, שהאמונה היא העץ והבטחון הוא הפרי היוצא מן העץ, כי מי שמאמין באמת, בא כתוצאה מכך לבטחון. וכפי שבענין האמונה מבין כל אחד שמצותה כל היום, ואין רגע אחד שהוא יכול לומר עכשיו לא, במשך עשרים וארבע שעות הוא זוכר וחושב שהקב"ה מנהל את העולם ומשגיח על כל דבר בהשגחה פרטית, כך הבטחון שהוא תוצאת האמונה עוטף את האדם בכל רגע ורגע!

ונתן לנו את תורתו, למה?

וכשהאדם מבין זאת, הוא מבין עוד דבר, שכאשר הקב"ה קיבץ את בני ישראל למרגלות הר סיני ונתן להם את תורתו, לא התכוון שימשיכו לחיות כדרכם של כל באי העולם וישלבו את התורה בתוך חייהם, כי הנה מי שאינו מתבונן יכול להעלות בדעתו שכן הוא, הגוי חי את חייו, הוא קם בבוקר, הולך לעבודתו, יש לו משפחה, ולעומתו היהודי אף הוא חי כך, אלא שהוא מוסיף דברים רבים כדי להיות יהודי, לפני שהוא הולך לעבודתו הוא מתפלל, מתפלל כדבעי עם כל ההלכות והדקדוקים, וכשהוא אוכל, הוא מברך תחילה וסוף, ואף בעסקיו הוא מתנהג כראוי ואינו מרמה אנשים ח"ו כי הוא יהודי כשר וירא שמים, וכשהוא חוזר לביתו, הוא נושא בעול עם בני הבית ונותן מה שיכול, ואח"כ הוא הולך לקביעות העתים שלו, הוא מתפלל מנחה במנין וערבית במנין וק"ש שעל המיטה.

הילדים הרי רוצים לראות את הוריהם בוטחים באמת על ה'. ובכך צריך ללמוד איך אפשר לקיים את שני הדברים כאחד, מצד אחד שהילדים יתחנכו לנקודה האמיתית של האמונה והבטחון, דהיינו להאמין בה' ולבטוח בו לגמרי, ומצד שני לגרום להם לראות ולחיות זאת ולא רק לשמוע. ולכאורה מדובר באומנות, שהילדים יראו שההורים מאמינים באמת, ולא רק אומרים שמאמינים.

מהו הגררתי של בעל הביטחון?

ובכן הבה נגלמד את האמונה והבטחון מעוד זווית ראייה כדי שנוכל לקיים אותם טוב יותר. **צדיקים** לימדו אותנו שמצות הבטחון היא לא שכאשר יבוא איזה מקרה אז יבטח האדם על הקב"ה, אלא שעל האדם לעבוד לשנות את כל מהלך מחשבתו עד שיהיה לאיש אחר. הן ידוע שאין דעות בני האדם שוות, יש חושב כך ויש חושב כך, וכשרוצים למשל לבחור ראש הקהל, אם יש חמישים אנשים בקהילה, יש חמישים ומאתים דעות, כל אחד חושב אחרת. בעל בטחון הוא מי שהצליח לשנות לגמרי את מהלך מחשבתו, והרי מהלך מחשבתו של אדם נוגע לכל יום, כי בכל יום הוא חושב אלפי אלפים מחשבות, אפילו על הדברים הקטנים, הוא מוציא ספר מן הארון, הוא מכין לעצמו כוס תה, וכל שכן כאשר הוא צריך לסדר את ענייניו שאז הוא צריך להחזיק ראש לעשות את הדברים הנכונים ולקבל החלטות, והרי כל יום מקבל האדם החלטות, פעם גדולות יותר, פעם קטנות יותר.

בעל בטחון יש לו מהלך שונה של חשיבה, לכל דבר, לכל דבר ממש. הדברים שהוא רושם ברשימת המעלות והחסרונות של כל דבר שהוא בא לקבל החלטה בעניינו, שונים לגמרי משאר בני אדם. נניח שיש שני שותפים אחד בעל בטחון ואחד שאינו בעל בטחון וצריכים לקבל החלטה באיזו הצעה שהגיעה לפתחם, וכל אחד מהם צריך לרשום את הסיבות בעד ההצעה ואת הסיבות נגד ההצעה, כשבעל הבטחון יראה את הרשימה של השותף יסתכל עליה בתמהון: 'באיזה עולם אתה חי? הלא אתה מדבר שטויות

הרבותונות

הקב"ה אינו צריך שנעזור לו בחינוך הבנים. כמו שאינו צריך שנעזור לו להביא כסף ולחם לפרנס את המשפחה, והרי אשתך ובניך קרובים אל הקב"ה בדיק כמוך והקב"ה דואג להם כמו שהוא דואג לך ואינו צריך שתצא לעבוד שמונה שעות ביום כדי להביא להם לחם, אלא שהקב"ה רצה שהאדם עצמו יתעלה על ידי כן, שיתהפך לאיש אחר, שיתהפך לנותן ושיישאר יהודי כשר וירא שמים גם במקום עבודתו כשמדמנים לפניו נסיונות!

כמו כן ממש לא צוה לנו הקב"ה לחנך בנינו כי אחרת מי יחנך את הדור החדש. הקב"ה יש לו את הדרך לחנך הדור החדש. הוא צוה אותנו לחנכם מפני שהוא רוצה שאנו נתעלה ונתקרב אליו, ואם כן אמר לנו כך: אתה רוצה לחנך לאמונה ובטחון? אין לך דרך אחרת. זה עבודת רב אק תמסור את עצמך כלייל אלי. ואמנם זה יקח זמן, זה הולך לאט, ולכן הקב"ה נתן לאדם אריכות ימים ושינים, עוד מעט ועוד מעט, אין לזה גבול!

הן סדר היום כזה הוא הדבר המבוחר ביותר שיכול להיות, אבל אם כל זה רק ניתוסף על סדר היום ולא נשתנה בפנים לשנות את מהלך מחשבתו - כאילו כל העולם נוסע על נתיב אחד והוא נוסע על נתיב אחר לגמרי - אם האדם אינו קולט שהקב"ה נתן לנו את תורתו בהר סיני כדי שניסע על נתיב אחר לגמרי, הרי הוא מפסיד את נשמת היהדות. שכן על המצוות שהוא עושה אמנם יקבל כי אין הקב"ה מקפח שכן כל בריה, אבל כמה גדולה יהיה צער אכזבתו כאשר ישמע שהפסיד את נשמת היהדות.

היהדות ניתנה כדי להגיע לקרבת אלוקים, וכדי לשנות את מהלך מחשבתו של האדם - מה חשוב לך ומה אין חשוב לך? מה שאיפה שלך? לאן אתה רוצה להגיע? היהודי הוא מהות אחרת לגמרי. זהו היסוד של אמונה ובטחון שמדבר אל מוח האדם, אל המציאות הבונה את האדם, לא אל מעשיו. מעשים, הרי הוא יכול לעשות מעשים הרבה, כגון גמילות חסד וכו'. אמונה ובטחון משנה את עצם האדם - לאן הוא רוצה להגיע, לאן הוא שואף, מה היעד שלו.

כתלמיד חולק על רב

בווידיאו הגדול לרבינו ניסים שאומרים בתפילת יו"כ קטן יש כמה שורות שמבטאים דבר זה באופן נפלא, כה נאמר שם: "במה אקדם או מה רפואה אבקש, כבן סורר ומורה הייתי, כעבד מורד על אדוני, כתלמיד חולק על רבו, את אשר טהרת טמאתי ואשר טמאת אסרתי, את אשר התרת אסרתי ואשר אסרת התרתי, את אשר אהבת שנאתי ואשר שנאת אהבתי, את אשר הקלת החמרתי ואשר החמרת הקלת, את אשר קרבתי ריחקתי ואשר ריחקת קרבתי".

והנה כשמתבוננים בזה מתעורר דבר פלא, האדם יכול להתוודות על שנכשל בעבירות, הדבר מובן, וכל אחד הלא מכיר את ההרגשה, נכשלת, הייתי צריך להיזהר יותר, לא עשיתי את מה שהייתי צריך לעשות וכו' אבל איזה מין יודי הוא שהאדם אומר אני מרגיש כתלמיד חולק על רבו? מי הוא זה שמרגיש הרגשה כזו? אני מרגיש שהייתי כתלמיד חולק על רבו?! לא חלקתי, אני פשוט נמצא בזה העולם ויש לי גוף ויש לי מצבים שונים בחיי ולא הכל היה כפי שהיה צריך להיות. כל יהודי עומד ואומר ניהלתי מושב בית דין ובכל מקום שהקב"ה

אמר טהור אני אמרתי טמא, בכל מקום שאמר אסור אני אמרתי מותר. היש אדם מן הישוב שמרגיש שזה מספר את הסיפור שלו?!

התשובה היא שווידיאו זה הוא על מהלך המחשבה של האדם. האדם אומר: אין זה רק שזה לא היה כשורה וזה לא היה כשורה, אלא מתבייש אני לומר שמהלך מחשבתו של הקב"ה הוא באופן אחד ולא תמיד אני חושב כך, פעמים הרבה אני חושב אחרת לגמרי. דוגמא לדבר: כשאני צריך לסגור שידוך ואני צריך לחשוב למה כן ולמה לא, הגם שיתכן שבסוף הגעתי למסקנה הנכונה לסגור את השידוך כפי רצון הקב"ה, מכל מקום סיבותיו של הקב"ה היו אחרות משלי, כי החשבונות שלי היו שטויות והבלים. הקב"ה מדבר בענין מה צריך להיות בראש מעייני האדם מה צריכה להיות צורתו, ואני איני במקום ההוא כלל, אני מרגיש שאצלי חשובים דברים אחרים. האדם מתוודה שלא שינה את מהלך מחשבתו מספיק, לא ביטל את עצמו מספיק להתחיל לנסוע על הנתיב האחר, לא על הנתיב שאומות העולם נוסעים בו.

הפוך לבעל ביטחון - והדברים יתחלפו!

ומעתה לענין השאלה ששאלנו איך נוכל לחנך את הילדים לאמונה ובטחון הפנימיים, איך יראו את הדוגמא האישית אצל הוריהם, עד שיוכלו לומר אבינו הוא איש מאמין, אבינו הוא בעל בטחון. הרי אפילו הוא מתחזק במצבים קשים, מהיכי תיתי שזה אמת ושזה עמוק בלב. מהלך הדברים הוא שמי שהוא באמת בעל בטחון, פירושו של דבר שמהלך מחשבתו נשתנה. מגיע זמן שכל אחד יכול לראות עליו בחוש שאינו נוסע כאן בכלל. האיש כבר חושב אחרת. פעם כשהיה צעיר לימים הוא היה חושב כך, אז היה מעניין אותו מה הוא אומר ומה פלוני אומר, אך היום כל זה אינו מעניין אותו. והיות שהאמונה והבטחון משנים את מהלך מחשבתו של האדם לגמרי, בוודאי הילדים מרגישים זאת, שהרי הבית נהפך לבית אחר, לבית שמעניין אותו דברים אחרים לגמרי.

זוהי תחילת התשובה איך הקב"ה רצה שנחנך את בנינו באמונה ובטחון. וצריך לזכור שכל המצוות ובכללן מצוות החינוך ניתנו לנו רק לתועלתנו. הקב"ה אינו צריך שבעבור לו בחינוך הבנים. כמו שאינו צריך שבעבור לו להביא כסף ולחם לפרנס את המשפחה, והרי אשתך ובניך קרובים אל הקב"ה בדיוק כמוך והקב"ה דואג להם כמו שהוא דואג לך ואינו צריך שתצא לעבוד שמונה שעות

ביום כדי להביא להם לחם, אלא שהקב"ה רצה שהאדם עצמו יתעלה על ידי כן, שיתהפך לאיש אחר, שיתהפך לנותן ושיישאר יהודי כשר וירא שמים גם במקום עבודתו כשמזדמנים לפניו נסיונות. כמו כן ממש לא צוה לנו הקב"ה לחנך בנינו כי אחרת מי יחנך את הדור החדש. הקב"ה יש לו את הדרך לחנך הדור החדש. הוא צוה אותנו לחנכם מפני שהוא רוצה שאנו נתעלה ונתקרב אליו, ואם כן אמר לנו כך: אתה רוצה לחנך לאמונה ובטחון? אין לך דרך אחרת. זה יעבוד רק אם תמסור את עצמך כליל אלי. ואמנם זה יקח זמן, זה הולך לאט, ולכן הקב"ה נותן לאדם אריכות ימים ושנים, עוד מעט ועוד מעט, אין לזה גבול.

זה דורש מחיר

אבל זה דורש מחיר. יש אנשים שאף פעם אינם רוצים ללכת את הדרך הארוכה, ולכן הם מציעים תמיד סכום כסף כדי לקבל את מה שרוצים בדרך הקצרה. אולם יש דברים שאי אפשר לקבל בדרך הקצרה אף לא תמורת מיליון דולר, ואחד מהם הוא החינוך לאמונה ובטחון. אתה רוצה לחנך לאמונה ובטחון? עליך להשתנות לגמרי ורק כך בניך יתחנכו לאמונה ובטחון. ואם האדם אינו מוכן ללכת בדרך ארוכה זו, הרי אינו עובד ה' באמת. יש לו אמנם הארות של בטחון מפעם לפעם, הוא קצת מאמין, אבל כדי שבטחונו יעלה על גדותיו ויהיה כטופח על מנת להטפח עליו להשתנות לאיש אחר, ועל זה עובדים כל החיים. והחדשות הטובות הן שזו הערובה הבטוחה ביותר שלא יבזבז את שנות חייו לריק. הטרגדיה הקשה ביותר היא כאשר האדם חי את חייו ומגלה בסוף שהפסיד את המטרה. איך יכולה להיות טרגדיה קשה מזו אם נודע לו שכל יגיעתו במשך כל ימיו היתה לריק? מאוד כואב הוא דבר כזה, ולכן זיכנו הקב"ה... הן בכל עת הוא עוזר לנו בזה, הוא שולח לנו סימנים וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ה' א) הרואה יסורין באין עליו יפספש במעשיו, אך אחת מהמתנות היקרות ביותר בענין זה, הוא מצות חינוך הבנים, כי כשיבוא לחנכם לאמונה ובטחון, יידרש ממנו לא רק לדבר באופן אחר ולא רק להתחזק בעת צרה, אם כי גם זה נחוץ מאוד, אבל זה רק ההתחלה ולא מה שיעלה על הגדות, אלא יידרש ממנו לשנות לגמרי את מהלך מחשבתו!

כיצד נעשה זאת? במה נשנה את מחשבתנו?

פרטים נוספים ותשובה ברורה במאמר הבא, במסגרת!

מה בין יהודי לגוי? 'להיות איש מוצלח' היא שאיפה מוצדקת?

אלו הם שלושה הדברים שהגוי מבקש כל היום כולו (ובאמת כל נפש ביסודו מבקשת אותם) סיפוק כבוד ותענוגים, ובשביל זה הוא פועל, הוא משקיע בזה יומם ולילה ומוכן להקריב את כל משפחתו על אשתו וילדיו, כי זהו הנקודה שבשבילה הוא חי, ובשביל הנקודה הוא מוכן לשלם מחיר ככל אשר ישיתו עליו.

לא ללכת בעקבות הגוי

הטעות הגדולה ביותר שהיהודי יכול לעשות, הוא לקחת סדר חיים כזה ולשבץ בהם דברים רוחניים רק משום שאין טעם, וכי הוא מחפש להיות בעל עבירה! וכי הוא מחפש לבקש כבוד של גויים? לא, חס ושלום! הוא אומר רצוני להיות מוצלח, אבל לא מה שנקרא מוצלח אצל הגויים אלא מה שנקרא מוצלח בקרב היהודים. מהלך מחשבה גויית הוא אשר כל יהודי צריך לעבוד לעקרו מן הלב.

שואלים את האדם לאן הוא רוצה להגיע, מה הוא אומר? 'רצוני להצליח, רצוני להיות עשיר גדול, ואעשה הכל באופנים יהודיים, אהיה תומך תורה נלהב...' רשמית זה נקרא לעלו נשמת אבי, אבל למעשה שמו מופיע גם כן וזה מעוצב עם לוגו מכובד. הוא מגדולי תומכי התורה.

מצליח, אבל זה מה שכל אחד מבקש. לאן הוא רוצה להגיע? למה הוא רוצה לעשות זאת? מה יהיה לו מזה? ובכן בעיקר יהיה לו מזה שלושה דברים. הראשון הוא ירגיש סיפוק, אני לא סתם עוד אחד שמתהלך בארץ, אני איש עסקים מפורסם. 'אינך יודע מי אני? לך תבדוק!' הוא מרגיש שבביל הסיפוק האישי שעשה משהו בעולם. זה לא חייב להיות גאון לבד, זה יכול להיות שהוא רוצה להרגיש סיפוק על ידי הקמת מערכות של חסד וכדו', אם כי בוודאי זה יבוא גם עם הרבה גאון שהרי הוא גוי.

הדבר השני הוא כבוד. הגוי אומר מפורש בלי שום בוששה שהוא מבקש כבוד, שהרי הוא צריך לנשום, והרי חוץ ממה שיש לו גוף, יש לו גם נפש, והנפש זקוקה לכבוד, וכיון שהוא מרגיש שנפשו זקוקה לכבוד, הוא מוכרח להיות מוצלח - אם לא אהיה מוצלח הרי אהיה שלימזל, איני מוכן להיות שלימזל, ולכן אני מוכן לעבוד קשה מאוד במשך שמונה עשרה שעות ביממה, וכך יהיה לי כבוד רב.

והדבר השלישי הוא תענוגים. הגוי רוצה ליהנות בזה העולם, וידוע לו שאם לא יהיה איש מצליח שזה כולל להגדיל את הונו, לא יוכל להרשות לעצמו לממש את תאוותיו.

חלק ב'

כאמור, הרי שלמצות חינוך הבנים, כשיבוא לחנכם לאמונה ובטחון, יידרש ממנו לא רק לדבר באופן אחר ולא רק להתחזק בעת צרה, אם כי גם זה נחוץ מאוד, אבל זה רק ההתחלה ולא מה שיעלה על הגדות, אלא יידרש ממנו לשנות לגמרי את מהלך מחשבתו.

קעת נבוא להציג ביתר בהירות את שני המהלכים הקיימים בעולם להסתכלות על החיים, מהלך מחשבתו של הגוי לעומת מהלך מחשבתו של היהודי, וכך נוכל לראות את החילוק ביניהם.

מהלך מחשבתו של הגוי

נתחיל במהלך של אומות העולם, שהוא המהלך הרגיל של רוב בני העולם, הם נולדו כאן ומחפשים לעשות חיים ולהצליח. מה מחפש הגוי? ניקח את הגוי העדין ביותר ונחשוב מה הוא עושה כאן, לאן הוא מבקש להגיע? פשוט מאוד, הוא מבקש להיות איש מצליח. אצל כל אחד לפי סביבתו יש מודדים אחרים להצלחה ולמה שמכונה איש

וכשבא לענין השידוכים, הוא עושה את השידוכים הנאים ביותר עם בתים של תורה, והקב"ה מלא נחת ממנו. הרי את הכל הוא עושה לשמה בלי שום תערובת סיגים, שהרי מה הקב"ה רוצה אם לא שיקומם דורות נאים ומבורכים. אין מילים עליו, הוא איש מצליח אמיתי, תורה וגדולה במקום אחד.

איזו קליפה היא זו! לא פלא הוא כאשר רואים אותו מתחיל ללכת אחר התענוגים. בהיתר גמור בוודאי. ובכן אדם זה הגיע לשאיפתו, הוא מרגיש סיפוק, יש לו כבוד לרוב (על"פ כ' הוא סבור...) ויש לו תענוגים, הוא נותן לעצמו דרוו. בוודאי, רק לכבוד שבת ולכבוד יו"ט ורק בסעודת סיום ובשמחת נישואין. עכ"פ הענינים זורמים.

נעבור לעוד מדרגה (אם כי בלתי נעים לדבר מזה, אבל מה נעשה שכן נוכל להציג ביתר בהירות את מהלך המחשבה הגיית): לא רק שיש אצלו תורה וגדולה, לא רק שהוא איש מצליח ובשמחת הבר מצוה לבנו היה סיום גדול של ששה סדרי משנה, יש לו עוד מעלה אחת והיא שיש לו אמונה ובטחון ושם שמים שגור על פיו...

ב'

בעל בטחון קשור לקב"ה רבד!

צריך להבין את הנקודה, כאשר האדם רוצה לחנך את בניו לאמונה ובטחון אשר בשביל זה צריך שיהיה האמונה והבטחון אצלו טופח על מנת להטפח. לא יתכן שתהיה שאיפתו להיות 'מוצלח', זאת למרות שכאשר יהיו לו תאוונות בדרך ההצלחה, יחזק את עצמו באמונה ובטחון, ויאמר לעצמו: תראו שהקב"ה יעזור לי. הרי צדיקים אמרו "חשוב טוב - יהיה טוב", ואני עושה את זה.

כשהאדם משתמש במהלך מחשבה זה, אע"פ שהוא מתחזק באמונה ובטחון, הרי הוא נוסע עדיין על הנתיב הישן, כי סוף כל סוף סיפוקו בא לו מהרגשת כוחי ועוצם ידי ולא מקרבת אלוקים. מי שהוא בעל בטחון, הקשר שלו עם הקב"ה חזק כל כך, שהוא כל כך מרומום ואין חסר לו כלום. בחור בישיבה שמנסה לקבל מחבריו חפניים גדושים של תשומת לב, הלא סימן הוא שאינו מקבל אותה ממקום אחר. כמו כן אם האדם עדיין זקוק לסיפוק חיצוני, סימן הוא שהקשר שלו עם הקב"ה אינו כל כך חזק. מי שהקשר שלו עם הקב"ה חזק ומרגיש תלוי בו ורואה איך שהקב"ה מקבל את תפילותיו ושאיפתו להגיע לאן שהיהודי צריך להגיע, אינו צריך מאומה. יש לו סיפוק באופן המושלם ביותר. הוא אינו רעב לכבוד.

בעל הביטחון אינו רעב!

יש שמכבדים את האדם בקערה מלאה מאכלי מלכים, והוא מסרב לאכול - 'הלך בסדר, איני צריך'. מפצירים בו שוב ושוב והוא נותר בסירובו. לאנשים מן הצד נדמה שהוא בעל מדרגה גדולה, מסתמא הוא מתענה שני וחמישי. פעמים הרבה אין צריך להגיע לזה, יתכן שהוא פשוט כבר אכל ארוחת ערב ואינו רעב. הוא אינו רעב, תאמינו לו. כמו כן בעניינו, רואים אחד שמכבדים אותו ואינו צריך. מתחילים לחשוב איך הוא הגיע למדרגה כזו שהכבוד אינו מדבר אליו, אולי הוא התענה ארבעים תעניות, אולי זכה לגילוי אליהו. לא ולא, הוא פשוט אינו רעב. הוא מחזיק אצלו תמיד ספר תהלים קטן ושופך לבו תמיד בפני קונו שיאיר לו ללכת בדרך הנכונה, ומתוך כך הוא נעשה מלא סיפוק. אתה שואל איך יש לו סיפוק, איזו שאלה היא? אם אחד למד שתי דפים גפ"ת בעיון, וכי שאלה היא איך יש לו סיפוק? אם לומדים ברציפות נעשים מלאים סיפוק ושמחה. כן הוא הדבר לענין בטחון.

ואז מתחיל האדם לחשוב למה אני צריך להיות בכלל חיים של 'איש מצליח'? איני זקוק לזה. למה צדיקים אנשים לדעת מה אני עושה בכלל? ואז הוא מחנך גם את בניו באופן זה ואינו עושה רעש גדול כאשר אחד מבניו סיים ששה סדרי משנה שכל העולם יידע. פעמים הרבה האב עושה חשבון שהוא רוצה לחזק את בנו. יש בזה מן האמת, שהרי ילד הוא וצריך ליתן לו להרגיש טוב לפי מדרגתו, אבל צריך להזהר, לפעמים יש שהילד צמא ומה שהוא צריך הוא כוס מים, ובמקום להביא לו כוס מים,

מביאים לו משאית עם משקאות מתוקים. הירגע נא! הוא צריך כוס מים, תביא לו כוס מים. אתה רוצה שבנך ירגיש, בשביל אתה צריך ליתן לו כבוד כזה שכל בני העיר ידברו עליו?! לזה היה צריך?! הלא אתה משחית את נפשו! זה נקרא חינוך לאמונה ובטחון! הלא אתה מעורר לו את רעבונו ואח"כ כשהילד ירצה לעשות שינוי, לא יוכל, כי כבר התרגל שאלו הם הדברים שמשביעים את רעבונו!

למה אני צריך לחיות בכלל חיים של 'איש מצליח'? למה צריכים אנשים לדעת מה אני עושה בכלל?

ג'

לעשות הכול להיות 'איש מוצלח', האם שווה הדבר?

היצר הרע הזה נמצא בכל תחום מתחומי החיים שלנו, ברם כשמתבוננים, הלא הצדיקים היו משקיעים הרבה כל כך בענין ההתבדלות מן הרע, התבדלות מכוונות הטומאה, מהגויים ומהשקפתם. שלא להתחזק אחר מעשיהם ושלא להתלבש בלבושם, אבל העיקר של היהודי הוא מהלך חשיבתו. זהו העיקר, שהרי הנשמה שוכנת במוח. צריך בזה התבדלות מוחלטת. אמנם אנו צריכים לעבוד על זה, אין אנו מרמים את עצמנו לחשוב שכבר הגענו לשם, אבל אנו צריכים בהירות להסתכל על הדבר ולומר: 'לא, לא, איני הולך לעשות דברים כאלה, איני רוצה שאנשים ידברו, איני צריך שאנשים יידעו'.

לפעמים אנשים מצטדקים לאמור שטוב שאנשים יידעו שתרמו מכספם, כי כך ילמדו מהם. נניח שהצדק אתך, אבל מה אתה מקריב בשביל זה? הלא אתה מקריב את יהדותך! האדם נוסע על הכביש ואומר: יודע אני שאני צריך להגיע לשם בשעה תשע ואני מסתפק אם לעצור למלאות דלק אם לאו. בסוף הוא עוצר, ממלא דלק, ולמעשה הגיע בגלל זה באיחור של ארבע דקות. לא היה לו נעים כל כך, אבל הוא הסתדר. כזאת אפשר עדיין לשמוע, וכמו כן ביהדות, יש לפעמים שהאדם לא נהג את החומרא הגדולה ביותר, יקח לו יותר זמן להגיע, אבל יגיע. אך יש מי שמסתובב ונוסע בכיוון ההפוך לגמרי, הרי הוא לא יגיע לעולם.

צריך שיהיה ברור, מי שמהלך מחשבתו פועל להגיע אל התואר 'איש מוצלח', אינו נוסע בכיוון הנכון. זה לא ענין של מדרגה או הידרו. הוא פשוט נוסע בכיוון ההפוך! ואכן זה דורש מחיר, כי על האדם הבא לעבוד עבודה זו לעקור כל מחשבה שנשטרשה בו. הקב"ה נתן לנו את התורה והמצוות מפני שרצה שנתחיל לחשוב לפי מהלך מרומום, לפני כל החלטה נחשוב מה הקב"ה רוצה, זה כן השתדלות או לא השתדלות? הביטול לרצון ה'. זוהי תכלית התורה והמצוות! התבטלות מוחלטת!

ד'

חינוך - מלאכת מחשבת

וכאן אנו מגיעים אל חינוך הבנים. כאשר האדם חושב בדרך הנכונה, הרי הוא מרגיל את עצמו שלא יהיה אכפת

לו מה שאחרים אומרים או חושבים, צריך לעשות מה שנוכון, צריך לעבוד את ה', אני מדבר אתך, אני קרוב אליך. בשביל זה באתי לעולם. היהודי לא בא לעולם כדי להיות מוצלח. הוא הגיע לעולם כדי לבנות את הקשר שלו עם הקב"ה. הורידו את הנשמה לעולם החושך, ועכשיו בתוך החושך צריך האדם לעבוד את השי"ת יותר ויותר. מי שיש לו נסיון ויודע שכאן הוא יכול להגיע לשברון לב ולמעט קרבת אלוקים, הרי הוא יודע שעכשיו מתקיימת התכלית. הוא יודע שמעט בושה רק תקרב אותו אל המטרה, וממילא אם הזדמנה לו מעט בושה, אין הוא צריך למצוא באיזה ספר דבר חיזוק, אלא הוא קולט במהותו מאחר שהוא נמצא על הנתיב הנכון, שזה למעשה יועיל לו להגיע, שהרי הוא צריך להגיע לקרבת אלוקים - אוהו, זה טוב, זה ממרק אותי. הוא מבין זאת, הוא אינו צריך שיבוא משהו ויעניק לו לשון שמצא באיזה ספר. הוא מבין שזה יקרב אותו אל הקב"ה, וממילא הוא מבין שהקב"ה עושה לו רק טוב.

אך כשהאדם שואף להיות מוצלח, כשיבוא לו איזה נסיון שעלול למוטט את הצלחתו - 'כל העיר הולך לדבר עלי, לא אוכל לעשות שידוכים, צרות צרורות יהיו לי', אם יבוא אליו אחד ויאמר לו 'בטחון' פירושו שהאדם מאמין שהקב"ה עושה זאת ושהוא לטובה, יוכל הלה להכות עליו עם פטיש כדי להכניס לו דברים אלו בראש, וללא הועיל, כי איך יוכל להאמין שהוא לטובה והרי הוא רואה שאינו כן. וכבר ראיתי אחד מסתכל עלי, ואני יודע בוודאות שהפסדתי משרה פלונית כי פלוני דיבר עלי. אולי יתחזק לרבע שעה, לא יותר. הסתכל על השעון, לא יעבור חצי שעה ותראה שכבר הספיק לדבר על כמה וכמה בני אדם. הוא כל כך ברוגז, כל כך שבור ורצוף. הוא מאמין שזה לטובה, אבל כמה זמן זה יכול להחזיק מעמד?

אבל אם האדם מכוון להגיע לקרבת אלוקים, הלא הוא מבין מעצמו שזה מועיל לו. בוודאי קשה לו, שהרי הוא בשר דום. אבל הוא מבין, זה עמוק אצלו, משום שהורגל כבר בזה. הוא הרי מחפש להגיע. ואם כן הוא יכול לעכל את זה, הוא יכול להאמין שזה טוב כי הוא מרגיש שזה טוב. וכך הוא אצלו בכל מיני הנסיונות. הוא אינו צריך להתחזק בביטויים השגורים: 'איננו מבינים חשבונות זה שמים, איננו יכולים להבין חשבונות שמים', ובוודאי זה טוב. אך אנו רואים אנשים הרבה כל כך שדיבורים אלו אינם משפיעים עליהם כלל. אך מי ששרוי בחיים כאלה של חיפוש קרבת אלוקים, זה נכנס אצלו. יתכן שקשה לו, אבל זה נכנס והוא מתמלא שמחה, שהרי הוא רואה - בתחילה הייתי במדרגה אחת של קרבת אלוקים ועכשיו עליתי למדרגה נוספת. הוא מרגיש שהוא הולך בדרך הנכונה ורואה שכל הנסיונות מועילים לו.

ה'

בשמחה!

אי אפשר לרמות בענין זה. זה קשה מדי. אינו שייך. הנסיונות קשים מדי עד שיוכל האדם להיות בדרך הבלתי נכונה ושלא יעניין אותו כלום. אי אפשר ואפילו אם יזכור מילים של בטחון. העצה היחידה היא להסתובב, והילדים רואים זאת ומרגישים זאת.

עבודה גדולה היא ורצון הקב"ה שנחיה כן, והילדים מרגישים זאת כי הם רואים את השמחה. הילדים רואים לא אם מתחזקים בעת נסיון, אלא האם החיזוק מחזיק ימים ושבויות. זה קשה, נסיונות רבים קשים מאוד, אבל הם רואים עד כמה הבטחון אמיתי. אם הם רואים שהוריהם זורקים מילים של בטחון, אך בד בבד פוערים פיהם על פלוני ועל פלוני ומדברים עליהם רעות ברתחת דמם, הם מבינים שאין זה אמיתי. ומול זה אי אפשר לעשות מאומה, כי כל החיזוק שבעולם, לא יוכלו להפוך לקנין אמיתי בלב אילו האדם אינו משתנה, וזה מה שהקב"ה רוצה, זוהי הדרך הנכונה שהיהודי חי, והקב"ה משלם שכר רב על זה, וכמו שנאמר על אברהם "והאמין בה' ויחשבה לו צדקה". הקב"ה אומר: אני זוכר זאת. אני הולך להטיב לו כי הלך עמי, הוא לא הלך בדרך העקומה, הוא הלך בדרך הישרה, בדרך המובילה לקרבת אלוקים.

יסוד שביסוד

בטוהנו ומידת קדושתו של הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א
(נסתלק לגנוי מרומים כ"ו אייר התש"ה)

הבנה קודם המעשה

ביטוי קודש יצא מפי זקנו אבי שושלתא דדהבא - רבי יחיאל מיכל המגיד הקדוש מזלאטשוב זיע"א: "מעודי לא היה דבר שהייתי זקוק לו ולא הגיע לידי". והטעמים: "כי כל עוד לא הגיע הדבר לידי, סימן הוא שעדיין לא הייתי זקוק לו".

מהלך נפלא הוא כמו גם עבודה המוטלת על האדם, להשריש בלבו ההכרה, שאם הדבר שנדמה לו שהוא זקוק לו אינו נמצא אצלו, סימן הוא שאינו זקוק לו, ומכיון שאינו זקוק לו, אין הוא רוצה אותו, כי למה ירצה דבר שאינו זקוק לו ושמא אם תמצא אצלו תהיה לו לרעה. מדרגה נפלאה של אמונה ובטחון!

הטיב נכדו הרה"ק מזוועהיל זיע"א לחיות על פי מהלך זה, כפי שהיה ניכר מכל תהלוכות חייו. וכך ביאר הוא עצמו לשון הפסוק בתהלים: "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי". דוד המלך ע"ה ביקש שלעולם לא יתעורר בלבו לרדוף אחר הטוב והחסד הגשמי, אלא תמיד ישב על מקומו, ויאמין שמה שצריך להגיע אליו, ירדוף אחריו. וכשיראה שהטוב והחסד רודף אחריו, יבין מזה שבאמת הגיע למדרגת האמונה והבטחון, כי הוא הכלל, בדומה למה שאמרו חז"ל: כל הבורח מן הכבוד הכבוד רודף אחריו.

זהו מידת יסוד שביסוד של צדיק קדוש זה, שלא לקחת מן העולם שום הנאה בעצמו, אלא להאמין באמונה שלימה, שכל הנאה שיצטרך לקבל, הקב"ה יתנהג לו. כן אמר הרה"ק מזוועהיל זיע"א בשם זקנו הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזוועהיל זיע"א, בן בנו של המגיד הקדוש מזלאטשוב זיע"א: "מתי אני יודע על דבר מסוים שאני זקוק לו? כשהקב"ה מזמין לי. ולכן, כל עוד לא הגיע הדבר לידי, אין לי שום רצון להשיגו!"

כפי שביכלתו של אדם להרגיל את עצמו שלא לחמוד את מה שברשות חבירו, שהרי כך הזהירה התורה, כך יכול האדם להרגיל את עצמו שלא לרצות כלל את מה שעדיין לא הגיע לידי אע"פ שאינו ברשות חבירו, וכך היו צדיקים אלו מרגילים את עצמם שלא לרצות כלל שום דבר כל עוד לא הגיע לידיהם ממש.

מעשה

הגה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל שימש את הצדיק מזוועהיל ימים ולילות, וכך שאב מלא חפניים מקדושתו ולמד מדרכי עבודתו, עד שהגיע הוא עצמו למדרגות רמות ונשגבות בעבודת ה'. כשדיבר רבי אליהו על מדרגותיו, אמר: "הלא כל אחד יש לו איזה דבר שהוא נמשך אליו והוא עושה לו קורת רוח, וכשנדבר על אנשים מורמים מעם, יתבטא הדבר בדברים עדינים, כגון לראות את הנכדים או לגנן בכלי גנינה וכדומה.

הבנה למעשה

והנה עקבתי אחר הצדיק חודשים ושנים יום אחר יום, רציתי לראות ממה הוא נהנה ולאיהו דבר הוא נמשך, ולא מצאתי שום דבר כזה. כל דבר, כשהגיע אליו עשה את מה שצריך לעשות באותה שעה, ואם הרגיש שהקב"ה רוצה לתת לו, לקחו בשתי ידיים. אבל אם לא הגיע אליו, לא הושיט את ידיו ליטולו!"

מעשה

מלבושי הצדיק היו מוזנחים מאוד, כפי שאפשר לראות מהתמונות היחידות שלו. רבים היו מעירים לו שאין זה לפי כבודו ולא לפי כבוד החסידות, אך תמיד היה

מתחמק, כל פעם בתשובה אחרת. פעם אמר: "בעיני פלוני אין זה מוצא חן, בעיני זה מוצא חן".

דבר זה נבע אצלו ממה שלא קנה מעולם מלבושים חדשים, ורק אם נזדמן לו מלבוש חדש בביתו (שהרי כן היה ביתו רשות הרבים, וכל הארחי פרחי היו נכנסים ויוצאים שם ואוכלים ויושנים ועושים שם כבתוך ביתם), היה לובשו.

הבנה למעשה

לגודל מדרגתו באמונה ובטחון, לא הושיט את ידו ליטול שום דבר בעצמו. וכך לא רצה ליקח שום דבר אשר יד נברא באמצע, כי אם מידו הרחבה והמלאה של השי"ת.

מעשה

אחד מאנשי ביתו סיפר שפעם קנה לצדיק נעליים חדשות שיחליפו את נעליו הישנות שהיו קרועות להחריד. בידעו שהצדיק לא ירצה לקחתן, חיפש איזו אמתלא להכריח את הצדיק לקחתן. מה עשה? כשהצדיק ירד לטבול במקוה, הלך הוא והחביא את נעליו הישנות. כשעלה הצדיק מן המקוה, וראה כי נעליו אינן אתו, התחיל לצאת החוצה ללא נעליים לרגלו.

הבנה למעשה

אז ניגש אליו ואמר לו: "אם הרבי זקוק לנעליים, הנה יש אתי נעליים מיותרות". וכך נעל הצדיק את הנעליים ללא אומר וללא דברים.

וכן היה הצדיק מצמצם מאוד במאכליו ובכלי הבית. הוא היה אוכל את המזון הפשוט ביותר ורק כדי חייו, כי סבר שמה שנשאר לו יותר מכדי חייו, אין הקב"ה נותנו לו, ועל כן יכול הוא לתתו לאחרים. מסיבה זו לא היה רוצה בשום אופן שישמשוהו, וכך היה הוא נוהג לבשל לעצמו את מאכליו.

כל דבר שהיה קשור לקבלת תענוג, היה פורש ממנו. סבור היה שהאדם אינו נמצא כאן בעולם כדי לקבל, אלא כדי להשפיע. אם נתן לך הקב"ה - נתן לך, אבל להושיט את הידיים ליטול?! ולכן זכה הצדיק לקדושתו הנשגבה כנודע וכמפורסם.

מעשה

ואכן לגודל מדרגתו במידת הבטחון, היה הקב"ה מספק לו את כל צרכיו באופן נסי. וכה סיפר הרה"ח רבי בן ציון קרינפיס ז"ל חסיד סקווירא שעלה מרוסיה לארץ ישראל והתשקע בבתי אורנשטיין: "ליל שישי אחד, בעודי ישן במיטתי, שמעתי בחלומי שמצוים אותי להביא נרות לביתו של הצדיק מזוועהיל.

בצהרי יום שישי הלכתי לקיים את מה שציווני, אך היות שכבר זקנתי וקשה היה לי ללכת עד לביתו של הצדיק בשכונת בית ישראל, לקחתי חבילת נרות והלכתי למקוה של בתי אורנשטיין. שם פגשתי את הבלן רבי פנחס אייזן וביקשתי ממנו שילך הוא במקומי להביא את הנרות לביתו של הצדיק מזוועהיל. הבלן אמר לי שאינו יכול כי הוא צריך לגבות תשלום מן הנכנסים למקוה. אמרתי לו שאחליפנו, וכך נשארתי אני לעמוד במקומו, והוא הלך עם הנרות אל הצדיק מזוועהיל.

כשפתח ר' פנחס את דלת ביתו של הצדיק, ראה אותו יושב ליד השולחן, כשאשתו הרבנית יושבת על המטה ומתלוננת באזניו: "אינך דואג לכלום! אפילו לנרות לא דאגת! אמור לי היכן בכל העולם נמצא יהודי שאינו דואג לנרות שבת!" מיד הניח ר' פנחס את חבילת הנרות על השולחן...

הבנה למעשה

אז פנה הצדיק אל הרבנית בשלוות נפש ואמר: "אמרתי לך שכאשר נצטרך, הקב"ה יספק לנו..."
בינו זאת...

טוב לי תורת פיך...

בימים אלו עת אנו מתכוננים בעוז וחדווה לקבלת התורה, וכל אחד מחפש ברוח ונפשו להתכונן כראוי לקראת באת יום קדוש זה.

כ-70 שיעורים נפלאים בענייני תורה וקבלתה יסייעך בדרך העולה ביתה!
טלפון ישיר שע"י 'קול הלשון': 073.295.1337

לגישה ישירה לתיקית 'תורה לחצו מיד בכניסתכם למערכת', ולאחמ"כ: 111.143.

קול הבינני א"י - 072.257.7726 ארה"ב - 718.686.8300
ברטניה - 0204.586.2115 בלגיה - 03.300.0223

לתרומות והצעות שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
לשרות למכון 'בינני' בדוא"ל info@machonhavineini.com או 060263@gmail.com

יעמדו על הברכה על אשר נדב לכם להרים תרומת קודש למען הפצת הגליון

ידידנו הר"ד אהרן פוטש שליט"א
להודות ולהלל על כל הטובות אותו ולחזק ולהתחזק באמונה ובטחון בו יתברך

לע"נ האשה הצעירה הצנועה והחשובה מרת חיה בריזל ע"ה
אשת הר"ד אלימלך שליט"א
בן הר"ד עמרם שליט"א
בת בלחט"א הר"ד בנימין פרידמן שליט"א
נלב"ע י"ד אייר האי תשא תנצ"ב.

ידידנו הר"ד שלמה דוד גרינפלד שליט"א
לישועה והצלחה בכל העניינים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא בבטחון בו יתברך

עלון שבועי על פרשת השבוע. ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי נשמת סבינו מורינן הרב ששון הכהן ב"ר ישעיהו ומרת מרים זצ"ל

תענוג הפרשה

שבת קודש פרשת: **בהר בחוקותי**. כ"ב אייר ה'תשפ"ג (13/05/2023) שנת 'הקהל'

כניסת שבת : י-ם: 18:51. ת"א: 19:07. חיפה: 18:59. ב"ש: 19:08

צאת השבת : י-ם: 20:08. ת"א: 20:10. חיפה: 20:11. ב"ש: 20:09

תענוג בפרשת השבוע:

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: מָה עֲנִין וְשִׁמְטָה אֶצְלֵךְ הַר סִינַי, וְהִלֵּא כָּל הַמִּצְוֹת נֶאֱמָרוּ מִסִּינַי? אֵלָּא מָה שִׁמְטָה נֶאֱמָרוּ כְּלִלְוֹתֶיהָ וּפְרָטוֹתֶיהָ וְדִקְדוּקֶיהָ מִסִּינַי, אִם כֵּן נֶאֱמָרוּ כְּלִלְוֹתֶיהָ וְדִקְדוּקֶיהָ מִסִּינַי. (רש"י)

בזמן מתן תורה, קיומה של מצוות שמיטה היה רחוק ביותר – לאחר הכניסה לארץ, לאחר כיבוש וחלוקת הארץ, ולאחר שש שנים של עבודת אדמה, רק אז מגיעה קיום מצוות שמיטה. לכן דווקא במצווה זו מדגישים שנאמרה בהר סיני על כל כללותיה, ופרטותיה, אף שבנוגע לקיומה יעבור זמן רב. וממנה לומדים קל וחומר לשאר המצוות, שקיומם נוגע למעשה מיד. (הרבי מליובאוויטש. תורת מנחם – התועודויות תשמ"ח ח"ג עמוד 345)

לרפואת: חיים רפאל נתן בן מלכה. פרידל רחל בת מרים מערל. רות בת שרה. ברוכה בת רבקה. ישראל בן שיינדל יפה. מרגלית בת מרים. אברהם נח בן יהודית. ולע"נ: רבי לוי בן רבי אברהם חי ז"ל ומרת ברוכה תחי'. ישראל בן דוד. אפרים צדיק בן ישראל ראובן.

תענוג לספר מהצדיקים:

עשה כמה וכמה שנים. פעם אחת חשב לעצמו תקופה ארוכה: הרי אני צריך להיות איש אמת, וזה לא אמת צה שאני עושה! שאני מחליף לחודש את הבגדים לבגדי חסידים, אני צריך להיות אמיתי!!! והחליט שהשנה בחודש תשרי הוא לא מחליף את הבגדים, אלא נשאר עם הבגדים הגרמניים... וכך עשה! וכשהגיע לליובאוויטש שברוסיה הפשוטה עם יהודיה החסידיים שהיו כולם לבושים כמיטב המסורת היהודית החסידית. לא הבינו כולם מהיכן הוא נפל עליהם עם הבגדים ה"מוזרים" והבוהקים... וכך הסתובב חודש שלם עם הבגדים... ולפני שחזר לגרמניה לאחר כל חגי תשרי, נכנס כמנהגו בכל שנה לבקש ברכה מהרבי. ואז שאל אותו הרבי המהר"ש: "מה זה כל ההתנהגות הזו?" וענה לרבי: "אני רותה להיות איש אמת ולכן אני לא רוצה שתם להתלבש בבגד שהוא לא האמת שלי כל השנה ורק חודש אחד ללבוש אותו רק בגלל שכך לובשים כאן" אמר לו הרבי: "אה ואני חשבתי שהאמת שלך נמצאת כאן... ורק בגרמניה זה הארעי והזמני שלך, וכן זה העיקר והאמת"

הרבה צדיקים הבטיחו שלאחר פטירתם הם לא ישתקו ולא ינחו ויפעלו להביא את הגאולה. ועדיין: עֵבֶר קָצִיר כָּלָה קָצִי וְאֶנְחָנוּ לֹא נֹשְׁעָנוּ. (ירמיהו ח כ) ???

מסופר על בנו של רבי צבי בן הבעש"ט, שעבר בגשר מעל הנהר ונפל לפתע לנהר וכמעט שכבר ממש טבע במים. צעק בקול גדול: "סבא תציל אותי" וראה יד מלמעלה מושטת אליו והוציאה אותו מהמים. אח"כ התגלה אליו הבעש"ט וגער בו על כך ואמר לו: "אם היית יודע לאיזה עולמות הגעתי, ובאיזה מקומות ודרגות אני עומד מאז שעזבתי את גופי בזה העולם לא היית מעז לקרוא לי ולגרום לי לרדת שוב לעולם הזה אפילו לא לרגע אחד! כדאי היה לך למות ולא לעשות לי את זה!"

ומכך מובן שהצדיקים נמצאים שם במעלה אחר מעלה ובהתעלות גמורה. וידוע גם שלאחר כל המירוקים והייסורים בגיהנום הנשמה עדיין צריכה לטבול בנהר די נור כדי לשכוח כל אחיזה ושמץ של מושג מהעולם הזה.

אחד מחסידיו של הרבי המהר"ש (הנשיא הרביעי של חסידות חב"ד) היה סוחר גדול ואיש עסקים מצליח, ובמקביל גם לא נפל בכחוא זה מיהדותו, ואדרבה היה חסיד גדול וצדיק בדרכיו. והיה מתגורר בעיירת הרבי בליובאוויטש. והיה צריך לנסוע הרבה לברלין וללייפציק בגרמניה למסחרו. עד שכבר לא יכל לעמוד בזמני הנסיעות הארוכים, ועבר לגור בברלין כל השנה, ולקראת חודש תשרי היה נוסע לליובאוויטש לכל החודש לשהות במחיצתו של הרבי.

אבל הסביבה עושה את שלה ובפרט שהיה נפגש בכל יום עם אנשי עסקים גדולים מאוד. ולא יכל לבוא אליהם עם בגדים חסידיים פשוטים, ולכן החליט שבגרמניה הוא ילך כל השנה בבגדים מודרניים הנהוגים שם לאנשי עסקים, וכשיסע לרבי לחודש תשרי ילבש את בגדי החסידים. וכך

תענוג מעיני דיוגא, דאוקרטיה זכויות

אדם :

השבוע היה "מעמד" אדיר וגדול... שהגיעו אליו הרבה צופים מכל רחבי הארץ, ואפילו אורחים "חשובים" ומדענים מחו"ל ובהתרגשות רבה מאוד... ועכשיו לנושא הבוער... שעמד על סדר היום: שיחרורם של 2 צבי ים מהחוף אל תוך המים שבים. בשביל מיוחד שהוכן להם מראש... עם גדרות... וסדרנים... וכולם עמדו עם מצלמות והסריטו וצילמו... ואפילו שרקו וצרחו מרוב התלהבות... ומחאו כפיים ועודדו... את הצב להמשיך הלאה... ולהכנס למים, ואפילו היו שם

יותר מכמה... שדמעו למשך דקות ארוכות... והיו צריכים להביא להם כמויות של ממחטות...

איזה דאגה לצבים... איזה ישרה... איזה אנושיות... איזה עולם מתוקן. איזה כתבות יפות וארוכות שמסבירות את כל התהליך וכל הכספים שהושקעו מתחילת הטיפול וה"גילוי" של הבעיה של הצבים. שם מוסבר בפרוטרוט שהם שהו כמה חודשים במעבדה בתנאים נוחים... ופינקו אותם... והשתדלו לתת להם הרגשה כאילו הם בטבע. ווטרנרים מומחים הגיעו להוציא מהם את הטפילים שנטפלו לגופם.

לכאורה למה לא? הכל ממש טוב ויפה! אבל כשעוברים לתגובות פתאום רואים תגובה: "מעניין אם הטפילים היו מסוג "חרדים"? ועוד כל מיני אנשים שונאי דת יהדות ושומרי הדת, שעמדו והריעו ושמוחו ושיתפו וממש התמוגגו מהפעולה האנושית הזו.

ולמה אני מביא את זה השבוע כדוגמא? כי אנחנו עדים לאחרונה למלחמת חורמה שיסוי וביזוי – וממשלת שינוי... לכל דבר שרוח יהדות נודף ממנו. עומדים יום שלם ומפגינים מול ביתו של גדול הדור. יהודי זקן בן 100! וזה דמוקרטי והגייוני... אבל להפגין מול ביתו של זקן אייתולה משפטית של האליטה... זה אסור... וכל הפעולות האלו נעשות על ידי כל האנשים ה"נאורים" והמתקדמים שוחרי זכויות "אדם" וחיות... אה וגם אקלים... שבנשימה אחת של "דאגה" ו"מסירות" לחיות וחרקים... הם מונעים ונלחמים בזכויותיהם של ילדים חרדים.

תענוג לענות!

שאלה: מה ההבדל בין דרכים לנתיבות? מה זכר ומה נקבה?

תשובה: עיין בפירוט הרמ"ק לספר יצירה נ"י בתחילתו.

שאלה: מה הם שלושים ושתיים הנתיבות המוזכרים בשיר בר יוחאי?

תשובה: עיין pe.

שאלה: מה דיברו יעקב ועשיו כשהיו במצב של זיתרוצצו הבנים בקרבה?

תשובה: עיין פרקי ררבי אליעזר פרק א'.

שאלה: למה צריך לברך לפני המצוות אשר קידשנו במצוותיו? ומה הפירוש של הברכה הזו?

תשובה: עיין תניא פרק נ"ו.

שאלה: איך אפשר לקיים מסירות נפש בכל נפשך ובכל מאודך בקריאת שמע?

תשובה: עיין pe.

שאלה: למה אסורה המלאכה בשבת וחמור כל כך עונש האיסור שלה וכן גם חמץ בפסח, שאותו עונש חמור שהיה מגיע לצדיק לו היה ח"ו עושה מלאכה בשבת או אוכל חמץ בפסח, אותו עונש מגיע לבור ועם הארץ שעושה את אותן עבירות. וכל כך למה?

תשובה: עיין pe.

שאלה: למה חייבו חז"ל לעמוד מפני כל עוסק במצווה, אף אם הוא בור ועם הארץ?

תשובה: עיין pe.

שאלה: איך מתקיים מאמר חז"ל: בקל דור ודור וכל יום ויום, חיב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים?

תשובה: עיין תניא פרק נ"ב.

תענוג בלשון הקודש וסודותיה

הרמב"ם בהלכות דעות, פרק א', הלכה ד': "כעניין שנאמר "טוב מעט לצדיק" חשיבתי לרמוז מהו ה"טוב מעט" הזה? מעט יוצא גימטריה: 119. ובאותיות: קיט. לרמוז על פרק קי"ט בתהילים. שיש בו ערכים מלאים על כל אותיות הא-ב. בהם מפרט דוד המלך על כל מידה טובה ודרך ישירה שיבור לו האדם בעוה"ז. וזה הכי טוב לצדיק, יותר מכל הבלי העוה"ז.

דצון. בתוך המילה יש את המילה: צנז. שזה מלשון חוזק. כמו: "בני צרויה" שאמם של אבישי יואב ועשאל לא היתה נקראת צרויה, אלא נקראו כך ע"ש שהיו חזקים כאבן-צור. וכמו: "צור לבני" לרמוז שצריך להיות חזק ברצון כמו צור, ואז ממשיכים ויוצרים כמו "צד צודה" והאות זא"ז הוא ההמשיכה של הנו"ן לרמוז על המישים שערי בינה, "זקן" זה קנה הכמה. שזה שער החמישים. ואז זוכים לרצון "דעווה דכל רעווין".

הדגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

הדגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

בס"ד

זה לא שלך - זה בידך...

פרשת בהר - בחוקתי | עלון מס' 25

ב: דָּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שְׁבַת לַד':

בטעם מצוות שמיטה יש המבארים שעניין המצווה היא, שהארץ תנוח בכדי שיהיה לה כוח לתת שוב את כוחה, ולגדל את פירותיה...

אך אם זאת אכן הסיבה, ניתן להקשות עליה מספר קושיות - אם אכן הסיפור של מצוות השמיטה הוא בכדי לא להחליש את כוח האדמה, מדוע אם לא מקיימים את מצוות השמיטה יענשו בעונש של גלות, ככתוב בפרשת בחוקתי - **לד': אַז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שְׁבַתְתֶּיךָ פֶּלַי מִי הַשְּׁמִיטָה וְאַתֶּם בְּאָרֶץ אֲיִבֵיכֶם אִז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצִיתָ אֶת שְׁבַתְתֶּיךָ:**

גם לא מובן, מה התורה אומרת **אִז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שְׁבַתְתֶּיךָ** - מה הארץ תרוויח בזה שעם ישראל יגלו והגויים ישבו עליה???

ועוד תקשי, מה התורה אומרת - **וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שְׁבַת לַד'**, אם זה לטובת הארץ מה שייך בזה שבת לד'???

את השאלות הללו מקשה בעל הכלי יקר ואומר - וכדי ליישב כמה דקדוקים בלשון הפר', אומר אני שטעם מצוה זו היא להשריש את ישראל במדת האמונה, והבטחון בה'. כי חשש הקב"ה פן בבואם אל הארץ יתעסקו בעבודת האדמה על המנהג הטבעי וכאשר כבר מצאה ידם ישכחו את ה' ויסורו בטחונם ממנו, ויחשבו כי כחם ועוצם ידם עשה להם את החיל הזה ועולם כמנהגו נוהג ויחשבו שהארץ שלהם היא והם הבעלים ואין זולתם. על כן הוציאם ה' מן המנהג הטבעי לגמרי כי בשש שנים דרך האומות לעשות שני שנים זרע ושנה אחת בור כדי שלא להכחיש חילה, והקב"ה אמר שש שנים תזרע שדך. מידי שנה בשנה ואני מבטיחך להוסיף כחה שלא תכחיש. ועוד נס בתוך נס שאחר שזרעתה שש שנים אם בשנה הששית לא יכחיש חילה הנה לכל הפחות לא יוסיף לה זה כח, ואמר ה' אדרבה שבשנה הששית יוסיף לה כח כל כך עד שנאמר וצויתני את ברכתי בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים.

בביאור תורף דבריו, כאשר אדם נוטע וזורע, ועובד את האדמה, משקה ומטפח את התבואה והאילנות מידי יום ביומו, הוא נקשר לעבודת האדמה במסירות נפש... קם מוקדם... מסקל אבן... וקוצץ דרדר... הוא מרגיש שאת כל כולו הוא נותן ומשקיע בעצים שלו... וכאשר התבואה צומחת וגודלת, הרי התחושה הטבעית היא, הנה השקעתי את נשמת וקעת אני קוטף את פירותיי... זאת ההצלחה שלי בעקבות ההשקעה שלי...

זה נקרא - כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה...

וכנגד החולשה הזו, התורה מצווה עלינו הרבה מצוות, בכדי שנזכור מי עשה לנו את החיל הזה... בכדי להזכיר לנו כי אנחנו זוכים לכל אשר יש לנו רק מכח ההשגחה העליונה.

בהקדמה לספר בעלי הנפש לראב"ד כתוב - ולמען ידע האדם כי יש לו בורא המושל עליו שם לו חוק... כאשר שם את חוקיו על כל מתנות האדם כי אם נתן לו שדה צווה עליו חוקים בחרישה ובזריעה ובקצירה - שלא יחרוש בכלאיים ולא יזרע כלאיים וכו'.

כאשר האדם קוצר את תבואתו, צריך לתת לקט שכחה ופאה לעניים... ותרומות ומעשרות... כאילו הם שותפים בשדה שלי...

רגע... מה הם קשורים?? מה הם עשו למען התבואה???

הם קשורים - כי זה לא השדה שלך ולא התבואה שלך... זה השדה שברשותך והתבואה שבורא עולם הביא לך...

גם כשיש לאדם סכום כסף, הוא צריך לתת מזה מעשרות... אולי בסכומים קטנים זה יותר קל לתת... אבל בסכומים גדולים אדם שצריך לתת מעשר ממיליון שקל... מה?? מאה אלף שקל לתת... זה סכום אגדי... זה קשה ביותר... אבל אם המבט הוא, זה לא כסף שלי... זה הקב"ה הפקיד בידי, בכדי להעביר לעניים... זה תזכורת, זה לא שלך זה בידך...

ונקודה נוספת שאפשר לחדד, החקלאי עצמו גם כשהוא עושה הכל למען התבואה שתצמח... חייב להרים עיניים לשמים ולבקש גשם... בלי זה התבואה לא תצמח... הכל תלוי בחסדיו יתברך.. שלא יגיע מזג אוויר קיצוני של קור או חום, ויהרוס כליל את המטע... החקלאי אמור להיות המאמין הגדול... הוא מבין בחוש, שללא כוח עליון אין לו סיכוי לתבואה שלו... ובמבט סביבנו רואים מידי פעם תופעה - אשר נכנה אותה בשם 'תסמונת החקלאי', מקומות עבודה מבוססים ושולטים בשוק, יום בהיר מבקשים לפטר מאות עובדים שהיו בטוחים שיש להן ביטחון תעסוקתי... יום מגיע ומפעל שהיה נראה חזק, קורס... והעובדים נשלחים לביתם... אולי מותר בזהירות לומר, שרוב בני האדם חווים בימי חייהם איזו טלטלה כלכלית - ומה המסר שלה?? האם זה כה פשוט שהמשכורת נכנסת לחשבון מידי חודש בחודשו - יש מישהו שדואג שזה יכנס לך לחשבון... תזוזה קלה לכאן או לשם - הכל רועד תחתך...

וזהו בעצם המסר של שנת השמיטה... ידידי, צריך לעזוב את הארץ, תן לה לנוח... לא בגלל שהיא צריכה מנוחה... אלא כי אתה צריך מנוחה... תבין שזה לא שלך זה בידך...

ולכן אם חלילה לא שומרים את מצוות השמיטה, נגזר עונש של גלות, אז תרצה הארץ את שבתותיה... היא רוצה לתת תיקון לאותו חיסרון באמונה שיש למי שעובד חלילה בשמיטה... מי שלא מאמין באותה ההבטחה של 'וציוותי'...

שבת שלום ומבורך

העמל - המטרה והיעד...

ג: אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם:

אם בחקתי תלכו. יכול זה קיום המצות, כשהוא אומר ואת מצותי תשמרו הרי קיום המצות אמור, הא מה אני מקיים אם בחקותי, תלכו שתהיו עמלים בתורה. (רש"י)

לכאורה יש להבין מהו העניין לעמול בתורה, מדוע אין הכוונה שיש צורך לדעת את התורה?? מדוע אין הכוונה שיש צורך להבין??? מה העניין בעמל??? לא לדעת לא להבין... העיקר שעמלת???

ניקח כדוגמא סטודנט שילמד רפואה, יש עניין שידע את הכללים... שידע את חומר הלימודים... יש עניין שיבין איך לפעול לאור הידיעה שלו.. הייתכן לומר שיש ערך לכך שהסטודנט עמל על חומר הלימודים כמה שעות???

במדרש רבה על קהלת (א. יג) כתוב - רבנו דתמן בשם רבי יצחק דהקא ורבי טוביה בשם רבי יצחק, לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאלו היה אדם למד תורה ולא שוכחה, היה מתעסק בתורה שנים שלוש שנים וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה לעולם כל ימיו, אלא מתוך שאדם למד תורה ושוכחה, אינו מזיז ואינו מזיז את עצמו מדברי תורה.

כאן במדרש כתוב יותר מזה, שנגזר על אדם לשכוח, בשביל שיאלץ לעמול שוב ושוב... ושוב, מה העניין הגדול בעמל???

בספר דעת תורה מיישב זאת כך - בחיבור של גוף ונפש - אין לגוף כלום בלי הנפש... אין לגוף, לא קיום ולא מציאות.. רק בזכות הנפש שהיא המעמיד של הגוף, ומן הצד השני, הנפש מוצאת לה מקום דווקא בתוך הגוף... עד כדי כך שכתוב שהנשמה של מרע"ה לא רצתה לעזוב את הגוף של משה... מעוצם קדושתו... הרי אומר, כי הגוף תפקידו לשאת את הנפש... הגוף זאת המרכבה שמרכיבה את הנפש...

תגיד בשביל מה זה הכסא הזה???

סליחה... לא הבנתי את השאלה...

הכסא הזה לאיזה צורך???

מה זאת אומרת לאיזה צורך.. לצורך שישבו עליו...

אבל למה הכסא צריך שישבו עליו???

תגיד הכל בסדר איתך???

הכסא נועד שישבו עליו... זה התכלית שלו...

אם הבנו שאין לגוף ערך בלי הנפש... בלי הנשמה.. א"כ מה תפקידו של הגוף?? חייב להיות שתפקידו הוא להיות כתף לשאת את הנפש... הגוף הוא הסבל שסוחב את הנפש עליו.. זו תכליתו וזו תפקידו...

ממילא, אין שאלה מדוע התפקיד שלנו הוא עמל... כי אדם לעמל יולד (איוב ה.) החכמה והבינה זה בחינת הרגלים והמשענת... אבל תפקיד הגוף... הוא העמל.. והיגיעה... לשאת... לסחוב... וזה התפקיד של הגוף...

וככל שהאדם גדול יותר, המשא שעל כתפיו גדול יותר, כמו שמצאנו במשה רבינו שאמר - האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאתה בתיקה פאשר ישא האמן את הינק על האדמה אפר נשבעת לאבתי:

הוא גם טען שאכן המשא הזה כבד עליו - איכה אשה לבדי, וכך מצינו בעוד גדולים אשר נשאו את משא העם על כתפיהם על ליבם... זה תפקיד הגוף... לשאת משא...

אם האדם לעמל יולד, פירושו של דבר שאין דבר כזה לעבור את העולם בלי משא... בלי עמל.. וכמו שמבואר בגמרא בסנהדרין (צט): כי אדם לעמל יולד איני יודע אם לעמל פה נברא אם לעמל מלאכה נברא כשהוא אומר כי אכף עליו פיהו הוי אומר לעמל פה נברא ועדיין איני יודע אם לעמל תורה אם לעמל שיחה כשהוא אומר - לא ימוש ספר התורה הזה מפיך הוי אומר לעמל תורה נברא...

בעצם נבראנו לעולם הזה בשביל לעמול... אין שלוה בעולם הזה... אדם בא לעמול ולהתייגע...

הבה נתבונן... אם הייתה המטרה ההבנה... אז כל עוד שלא הגענו לזה... עוד לא הגענו אל היעד... אם הייתה המטרה הידיעה... אז כל עוד אנו לא יודעים... לא הגענו אל היעד... אבל כשהמטרה היא עצם הנשיאה בעול.. עצם היגיעה.. והמשא... אז כל אחד שמתאמץ על התורה הרי הוא מקיים את היעד... הוא עמל... וזה יכול להיות בלימוד בשעה של עייפות... זה יכול להיות בשעה של חוסר נוחות ללימוד... כשהוא טרוד... כשאדם אינו חש בטוב... זה יכול להיות בלימוד בהתמדה של כמה שעות ברצף... ויכול להיות ביגיעה על הבנת דברי התוספות בביאור הסוגיא...

אין אדם שמשתחרר מזה.... האדם נוצר לעמל... תשקיע בעמל תורה תוריד עמל אחר... וכמו שכתוב באבות - כל המקבל עליו עול מלכות שמים פורקים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ.

העלון טעון גניזה
עלון מס' 674
שבת פרה בחקתי
שנת תשפ"ג

העלון מוקדש לעילוי נשמת

אולגה זימבול בת אמילי ז"ל
 יוסף בן רבקה ז"ל
 רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
 שרה בת מלכה ז"ל
 דינה בת פורטונה ז"ל
 אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

לרפואה שלמה

יעקב קיקי בן יסמינה
 כרמלה כונפטה בת רחל

ע"ש הצדיק המלובן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א

יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

זמני שבת
פרשת בהר בחקתי

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
8.46	8.43	8.43	8.41
8.07	8.10	8.11	8.08
6.52	7.09	7.00	7.07
5.58	6.01	6.02	5.59

הפטרה: "ד' עוזי ומעוזי"

ההלכה השבועית

הלכות ספירת העומר
ימי הספירה:

א. מותר לברך ברכת שהחיינו על פרי חדש בימי הספירה, ואף מי שנהג שלא לברך שהחיינו בימי הספירה מטעם אבלות, אין צריך התרה כדי לבטל מנהגו. אולם לענין לבישת בגד חדש בימי הספירה, טוב לחוש ממדת חסידות למה שכתב הגאון רבי יוסף יוזפא בספר יוסף אומץ (סימן תתמה), שמיום ראש חודש אייר ואילך נוהגים להחמיר שלא ללבוש בגד חדש, וכשיש צורך, יש להדר ללבוש הבגד החדש בשבת שבתוך ימי הספירה, ויברך עליו שהחיינו. ובמקום שמחת בר מצוה או ברית מילה בימי הספירה, יש להקל בזה בפשיטות.

ב. חתן הנושא אשה בל"ד לעומר למנהג ספרד, או בל"ג לעומר למנהג אשכנז, מותר לתפור או לקנות לו מלבושים חדשים בימי הספירה, ואין בזה מנהג להחמיר

חזון עובדיה

מטעמים לשולחן

יְכִי יִמּוֹךְ אֲחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ (פה, לה)

מה פרוש המלה "עמך"? המדרש אומר על פסוק זה (ויקרא רבה לד, ג): "הדא הוא דכתיב (משלי יא, יז) 'גומל נפשו איש חסד' – וגם דבריו הנם תמוהים: וכי מה שמתחסד עם רעהו גומל לנפשו חסד? הלא במעשה זה נראה כי הוא גומל לנפש חברו? כדי להשיב על כך עלינו להגדיר מהם חובותיו של האדם, בשעה שהוא נתקל בקשי ובצער הפוקדים את זולתו: הגמרא אומרת (מגלה כח ע"א): "שאלו תלמידיו את רבי זירא: במה הארכת ימים, אמר להם... מעולם לא ששתי בתקלת חברי". וקשה, האם מעלה ושבח יש בכך שאדם אינו שמח לאיד חברו? הלא כל אחד חייב בכך, וכבר אמר שלמה בחכמתו (משלי יז, ה) "שמח לאיד לא ינקה" אין צורך להיות בעל מדות מיוחדות כדי להבין, שמי שמח בתקלת חברו הוא אדם משחת. נדמין לעצמנו אדם שהולך ברחובה של עיר, ולפתע מבחין בהולך רגל שמחליק על קלפת בננה. הוא פורץ בצחוק אל מול המראה המביך, ורק אחר כך הוא מתעשת והולך לעזר למסכן לקום ולעמד שוב על רגליו. אדם כזה אינו חיובי, מדוע אפוא, מי שאינו עושה כן, אלא מתנהג בצורה אנושית יותר, ראוי שיזכה לשכר של אריכות ימים על מעשה פשוט של השתתפות ברגשות הזולת? אלא יש לפרש, שלא לכך נתכון רבי זירא בדבריו. אכן פשוט וברור שמעולם לא שמח למפלתו של חברו, אלא רצה רבי זירא לומר שאף אם כפעל-יוצא מתקלתו של חברו יצא רבי זירא נשכר – הוא לא שמח על כך, בשל העבדה שהתועלת שבאה לו נבעה כתוצאה מתקלה של חברו. לדגמא: חניותיהם של ראובן ושמעון היו סמוכות זו לזו, אולם בארץ בלתי מובן בכרו כלם להכנס לחנותו של ראובן, ופרנסתו של שמעון נמצאה מקפחת לימים, השקיע ראובן את כל כספו בעסקה כושלת כל שהיא, וכל חסכונו ירדו לטמיון, ואפילו את חנותו הוא נאלץ לסגור. כשנודע הדבר לשמעון, לא זו בלבד, שלא שמח על מפלת ראובן, אלא שאף לא יכול היה לשמח מן הטובה שצמחה לו עם עצמו מכך, בהפכת חנותו לחנות היחידה והבלעדית באזור, וזאת משום שבא הדבר כתוצאה ממפלת ראובן. **רבי יצחק מוורקא** מבאר שכונת הדברים היא שרבי זירא העיד על עצמו כי כאשר הוא עצמו ערך שמחה כלשהי, ובמקביל שמע על תקלה שארעה לחברו, הוא לא הצליח לשמח בשמחתו שלו, מפני תקלת חברו. לדגמא: אדם עורך חתנה לבנו, ופתאום שומע על פלוני שעבר תאונת דרכים, וכבר אינו מסוגל לשמח בשמחת החתנה, משום שהקשי של הזולת כה מכאיב לו, עד שהוא לא מסוגל לשמח יותר, וזהו: "לא ששתי – בתקלת חברי". והנה, לכאורה נראה שאדם המתנהג באופן כזה, מיטיב עם חברו, אך, למעשה, התנהגות כזו גורמת טובה גדולה למי שעושה אותה, כפי שרבי זירא זכה לאריכות ימים שלו עצמו, משום הנהגה זו כלפי זולתו. בתקופת השואה הצליחו להציל קבוצת ילדים יתומים ולהעלותם לארץ ישראל דרך טהרן שבפרס, מסע שבשלו דבק בהם הכנוי: "ילדי טהרן". מרבית הילדים נלקחו לקבוצים, שם השכיחו מהם בכח את מנהגי בית אבותיהם, והשחיתו את נפשיותיהם הרכות באלימות אימה. כאשר נודע הדבר, הרימו שומרי התורה קול צעקה ודרשו לקבל את הילדים לרשותם. הקבוצים בקשו הוכחות למוצאם של הילדים, והערימו קשיים רבים על הוצאתם לבסוף, לאחר מאבק גדול, **הצליח הרב מפוניבז'** לקבל לרשותו קבוצה מאותם ילדים. הוא הביא אותם לבני ברק, אולם לדאבון לבו, לא היו מזרנים כדי להשכיב אותם עליהם... משום כך, הכריז הרב מפוניבז', שבאותו יום ידרש בבית הכנסת הגדול אחרי תפלת ערבית. דרשותיו של הרב נודעו לשם ולתהלה. מספרים, כי פעם נערד חיל בצבא מתפקיד שמירה, והעמד למשפט. וכששאל אותו המפקד היכן היה, ענה החיל: "אמר את האמת, הלכתי לשמע את דרשתו של הרב מפוניבז'...". "בוא ותשמע פעם אחת דרשה שלו, ותבין אם זה יכול להיות או לא" – השיב החיל. ההצעה מצאה חן בעיני המפקד, הדרשה הקרובה אמרה היתה להמסר בראשון לציון, קם, אפוא, המפקד, לקח עמו את החיל ושניהם נסעו לבית הכנסת שם. כשבאו היה בית הכנסת מלא מהלפה, הם נדחקו לאחת הפנות ושמעו בעמידה את כל דרשת הרב, שהיתה חדורה באהבת התורה ובאהבת ישראל, ונגעה ללבו של כל אחד ואחד. תוך כדי הדרשה, לוחש החיל למפקד: "נו?" "ש... אל תפריע", פולט המפקד המקסם... כעת, כשהודיע הרב מפוניבז' על דרשה בבית הכנסת הגדול, לא היה אדם אחד שירשה לעצמו לא לבוא, וגם עזרת הנשים היתה מלאה בנשים. פתח הרב ואמר: יש לי קשיה משתי גמרות: הגמרא בבבא מציעא (סב ע"א) דנה במקרה ששני אנשים צועדים יחד במדבר וברשותו של אחד מהם יש מים בכמות מועטה, אשר יספיקו רק עבור אדם אחד עד בואו העירה, ואם יחלקו ביניהם את המים – ימותו שניהם. להלכה נפסק, שמאחר ונאמר: "וחי אחיך עמך" (ויקרא כה, לו), אדם צריך לדאג לחיי זולתו רק לאחר שהוא דואג לחייו שלו, ולכן "חיך קודמים". מצד שני – המשך הרב מפוניבז' בדרשתו – במסכת קדושין (כ ע"א) אומרת הגמרא שמי שקנה עבד עברי, כאלו קנה אדון לעצמו, כך שאם ברשותו רק מזון אחד, או רק כרית אחת, עליו לתת אותם לעבד, ואלו הוא יישן על הארץ. הלכה זו, של נתינת המזון או הכרית לעבד ולא לאדון – הוסיף הרב מפוניבז' ובאר – נלמדת מן הפסוק "כי טוב לו עמך" (דברים טו, טז). נשאלת אפוא, השאלה: מה באה המלה "עמך" ללמדנו? שאתה קודם או שהזולת קודם? התשובה היא, שהאדם תמיד קודם לזולתו. כאשר ישנה שאלה אודות המים – הוא קודם, ועליו לשתות לפני זולתו, ולהחיות את עצמו, והחדוש הוא שגם כאשר מדבר בעבד עברי, האדון הוא זה שקודם

המשך בעמ' אחרון

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ל ובואצפ?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyion.org או הטלפון: www.hasdeyion.org או בואצפ: 050-9580500

ושוממה. אחרי חודש וחצי, לאחר שיקום לא קל, חזר אברהם רחמים לביתו מלווה במטפל תאילנדי. אכן כן, הוא נחלש, אבל עם כל זאת, כוחותיו עמדו לו לצעוד לאיטו לבית הכנסת, מרחק של כ- 100 מטר מדירתו. בשבת, בין תפילת שחרית לתפילת מוסף, ולפני קריאת התורה, נוהג רב בית הכנסת לשאת דרשה בת 20 דקות. הפעם נעתר הרב לבקשתו של ר' אברהם רחמים, שביקש לשאת כמה מילים. רשמו לפניכם: הדרשן של השבת הוא זקן המתפללים. מעמד נדיר. הוא עלה בצעדים איטיים על הבימה, נאחז במעקה, ובקול חרישי נשא דבריו. הוא פתח בדברי תורה פשוטים ומובנים לכל אוזן, חידושיו היו מוכרים לציבור המתפללים, שדי היה מופתע שהקשיש החביב נטל לפתע את תפקיד הרב... ואז הגענו לקטע הדומטי. "את אחי אני מבקש" אמר אברהם רחמים לציבור, "יוסף הצדיק, ביקש את אחיו, לשאול בשלומם, לבדוק מה חסר להם למרות הסכנה בדבר, למרות הטינה של אחיו, הוא היה נחוש לקיים את ציוויו של אביו. לבקש את אחיו, לדרוש בשלומם... רבותי וידידי, מתפללי בית הכנסת, גם אני אומר לכם "את אחי אני מבקש". מבקש, אבל בקשתי כעפרא ד'ארעא. אין שם על לב. רציתי לומר לכם כמה מילים שעל ליבי. כמעט כולכם יודעים, שאת בית הכנסת הזה בניתי ב- 10 אצבעות, יש לי חלק בכל קיר, בכל פינה, גם התיבה שאני ניצב עליה היא פרי מעשה ידי. היו ממיסדי בית הכנסת שסברו שהתיבה לא תחזיק מעמד, עקב חוסר המקצועיות שלי בנגרות, אבל הנה היא ניצבת חסונה ויציבה והם כבר עזבו את העולם... אתם אולי לא יודעים, אבל שכבתי למעלה מחודש בבית חולים, בין חיים למוות, חצי גוסס ומתאנק מכאבים, ואף אחד מכם לא שאל עלי... אף אחד מכם לא בא לבקר... לא התעניין. היו לי שם שעות קשות של בדידות, חשבתי לעצמי, אברהם, לפחות המתפללים, יזכרו אותך לטובה, יבקרו אותך... יחייכו אליך. סוף סוף הם האנשים הכי קרובים אליך, חשבתי שאני כמו סבא טוב שלכם, או לפחות ידיד קרוב, אפילו רחוק. כל כך רציתי שמישהו מכם יזכור אותי, יתעניין בי, ישאל עלי... עורבא-פרח. לא ראיתי ולא שמעתי אף אחד מכם. את אחי אני מבקש, אבל אחי אינם מבקשים אותי. תודה רבה לכם, גם לך כבוד הרב, ושבת שלום". את האוויר המחשמל בחלל בית הכנסת ניתן היה לחתוך בסכין. ההלם היה קשה ומסעיר. אברהם רחמים ניגש לפינתו, פתח את הסידור והשאיר את עשרות המתפללים והרב פעורי פה וחסרי נשימה. וזה רבותי סיפור שאין לו סוף. הסוף, כמו שאמרנו, תלוי באוויר לנגד עינינו חיוור ורועד וזועק את זעקתו. נמצאים סמוך אלינו אנשים רבים וטובים זקנים וצעירים שזקוקים לתשומת-לב, לחמימות, לביקור חולים, לחיוך לבבי. מאמץ כל כך מועט נדרש מעמנו, וכל כך הרבה חסד טמון בו. ואנחנו פוקדים את בית הכנסת, את בית המדרש, לומדים ודורשים מתפללים וקוראים תהילים, משחקים את משחק הצדיקים, ואוי אוי, עד כמה טועים (ורעים) אנחנו. אדם אצל עצמו... "את אחי אנוכי מבקש, אך אחי אינם מבקשים אותי". לשמוע ולהזדעזע מעורלת-הלב. רגע של מחשבה...

באדיבות המחבר- הרב קובי לוי הי"ו

יש סיפורים שאין להם סוף. הסוף שלהם נשאר לו תלוי באוויר לצורך חשבון-נפש, לצורך בדיקה מעמיקה בחביונות המצפון האנושי. יש סיפורים שהם לא בדיוק סיפורים, וגם אם נספר אותם הכי יפה ומסוגנן שביכולתנו, יוצא שהסיפור לא העיקר, אלא האינ-סיפור שבסיפור. זה אולי נשמע קצת פילוסופי, בלתי נתפס, אז ברשותכם בואו נצלול לאותו אנטי-סיפור, שהסוף שלו ישאר תלוי על הגרדום, כדי שנוכל להתבונן, ואולי להסיק גם כמה מסקנות אישיות. אברהם רחמים הוא בן למעלה מ- 90, והגיל תתפלאו באמת לא מהווה גורם בעייתי, לכל מה שקשור לצלילות מוחו, לאיכויות התנסחותו, ולכושרו הפיסי. אברהם, יהודי דתי הוא טיפוס די שקט, צנוע, נחבא אל הכלים, העוסק בזמנו הפנוי בציור, בפיסול, בשמיעת מוסיקה קלאסית, וכמובן בקריאת תהילים. ממרומי גילו הנושק ל- 100 (סבלנות) הוא מביט אל בני הדור הזה, במבט כאוב ובתחושת פיספוס. הצעקנות, הציניות, הלבוש המוחצן, חוסר הסבלנות, הם לא מאפיינים שאהובים עליו. להגיד שהוא הצליח בחינוך בניו ובנותיו? נניח. אבל נכדיו כבר נראים כמו נוער ישראלי לכל דבר, וזה לא דבר שגורם נחת רבה לאברהם שיחיה. מה שכן, ישנו דבר אחד המלווה את אברהם רחמים, ונותן לו דלק ועוצמות למשוך את חייו עד 120 כאלמן בודד, שצאצאיו לא בדיוק ממלאים את חייו באור ובשמחה. קורה. הוא בנה את בית הכנסת "אורות התנאים" בשכונתו לפני כ- 50 שנה, והוא קשור אליו בעבותות של אהבה. הוא היה המסגר שבנה והלחים את שער הכניסה החלוד והחורק. הוא הקים את הגדר הארוכה, הוא זה שניסר את הקורות כדי לבנות מהם תיבה משובחת במרכז בית הכנסת. הוא האיש שמדי שנה (עד שנחלש) עלה לגג השטוח ופיזר זפת בחורף שלא יסבלו מניזלות, ובקיץ פיזר סיד שלא יסבלו מחום. הוא שדאג להביא את הלחם והסלטים לסעודה שלישית, הוא שהחליף ברזים שדלפו, וזוגיות שנשברו. ליכותו של אברהם רחמים ייאמר, שהוא עשה את מלאכתו בחרישיות כזו, לא מורגשת. אף פעם לא שמעו אותו מתייבה בעובדות הללו, או ממרפק לעצמו איזה מעמד בקהילה. שומכלום. לגבאים הוא נתן את כבודם, לרב בית הכנסת הוא הותיר מרחב פעולה רחב להתגדר בו, ותמיד האיר פנים למתפללים הצעירים שפקדו את המקום מעת לעת. חיפוש כבוד, לא היתה המחלה שלו. ואתם יודעים מה, הוא אפילו לא נדנד לאף אחד כדי לקבל קמצוץ של הכרת הטוב, על 50 שנות פעילותו. למותר לציין, שבני גילו, מייסדי המקום, ברובם עברו לעולם שכולו טוב, ואברהם היה מ"אחרוני דור הנפילים", כמו שנוהגים לומר. בית הכנסת היה והינו מוקד חייו. הוא חש בין הכתלים, התיבה, ארון הקודש, כמו מלך נערץ, כמו יהלום שבכתר. כמו דג צבעוני באקווריום זוהר. עד שיום אחד הלב בגד בו. גם זה קורה. הוא נאנק במיטתו ובשארית כוחותיו חייג והזמין אמבולנס. במשך ארבעה שבועות ריחף אברהם בין החיים והמוות, מחובר למכשירי החיאה ומקבל הזנה מזונדה. מעת לעת כשהיה חוזר להכרה, היה מניע ראשו ימינה שמאלה, ומחפש בעיניים בורקות מבקר, ידיד, בן משפחה. איך אומרים ברוסית - נייט. הכורסא סמוך למיטתו היתה בדרך כלל ריקה

לקיי
שענו קייז!

הדלקת נרות: 19:10
יציאת השבת: 20:01
רבינו תם: 20:54
ע"פ אופק תל אביב
כ"ב באייר התשפ"ג

טוב להסות בה'

840

שליחי האלוקים

בהר בחוקותי התשפ"ג

בורא עולם מצווה כל יהודי שלא לקחת מחברו 'נשך ותרבית', ובלשונו: לא להלוות לחברו בריבית. אדם נותן לחברו הלוואה של 100,000 ₪, בתנאי שיחזיר לו 120,000 ₪. נשאלת השאלה: מדוע אסור הדבר? וכי אסור לי לעשות ריווח מטובה שעשיתי לחברי? הסכיתו ושמעו... נוראות כותב ה'כלי יקר' ואומר: 'כי עיקר איסור ריבית, הוא לפי שמסיר מידת הביטחון מהאדם, כי כל בעל משא ומתן עיניו נשואות אל ה', לפי שהוא מסופק אם ירוויח או לא. אבל הנותן בריבית, הרווח שלו ידוע וקצוב, והוא סומך על ערבונו שבידו ומן ה' יסור ליבו'. התורה הקדושה רוצה שנחנך את עצמו בכל חלקי החיים שלא לסמוך על עצמנו וכספנו, כי הכל נתון בידיו של הבורא יתברך המוריש ומעשיר, משפיל אף מרומם, ואין דבר הנעשה חוץ מרצונו יתברך. על כן, אסרה לנו התורה להלוות בריבית, אלא שנאמין שהכסף המגיע לנו – הינו רק מה' לבדו. סיפור מרתק אירע לפני 30 שנה. בחור ישיבה מישיבת 'קול-תורה' בירושלים הגיע אל הכותל המערבי להתפלל, והנה אל מול עיניו הוא רואה גוי ענק עם כיפת קרטון לראשו. האדם הגדול הכניס פתק לכותל, התפלל חרישית והלך. לפתע, מבחין הבחור כי הפתק נפל מהכותל ארצה, ומיד הוא מרימו בסקרנות ומתעניין מה משאלתו של אותו גוי. "שלום אלוקים", כתוב בפתק, "זה גיימס מקליפורניה, הגעתי לכמה ימים בישראל, ואני מבקש ממך: הלילה יש משחק גורלי בין 'לוס אנג'לס' ל'מיאמי'. אנא, אני מתחנן שילוס – אנג'לס' תנצח. ואם אפשר בבקשה לשלוח לי מחר בבוקר שליח שיאמר לי מה היתה התוצאה הסופית, מפני שאין לי כאן אפשרות להתעדכן בתוצאה. הנני במלון רמדה קומה 7, חדר 734. בתודה, גיימס". צחק בחור הישיבה על בקשות ההבל וריק של הגוי, והחליט לעשות לו תרגיל. הוא התקשר להוריו הגרים ב'ניו – יורק' ואמר להם: "הוריי היקרים, אשמח שתעזרו לי ותודיעו לי מוקדם בבוקר שלמחרת, מה התוצאה של המשחק של 'מיאמי' הלילה". הורי הבחור נחרדו, מה לכהן בבית הקברות, וכי לשם כך הם שלחו אותו לארץ. הרגיעם הבחור והסביר להם כי הוא עושה טובה לגוי אחד שממש משווע לעזרה. לבסוף הסכים האב ומוקדם בבוקר התקשר לבנו ואמר לו כי 'לוס אנג'לס ניצחה בתוצאה...'. מיד אחר התפילה, יצא הבחור למלון 'רמדה', עלה לחדר 734, וכשפתח לו הגוי, קרא ואמר: "אלוקים שלח אותי לומר לך כי 'לוס אנג'לס ניצחה אתמול ניצחון בתוצאה של...'. הגוי שמע זאת וכמעט התעלף. הוא שמח כל כך, הוציא 300 דולר ואמר: "זה בשבילך מלאך ה', ותגיד תודה לאלוקים בשמי". רץ הבחור לישיבה והחל לספר לחבריו על הגוי התמים אשר חשב כי הוא שליח האלוקים ושילם לו כסף. המשגיח של 'קול תורה' שעבר במקום ושמע את הנעשה, אמר: "לא הגוי הוא התמים, אלא אתם התמימים. וכי אינכם רואים כיצד גוי ערל פונה בתמימות ובאמונה לאלוקים שיאמר לו דברי הבל, אך הוא פנה אליו באמונה ומכל הלב. ומה עושה אלוקים עם כך? הוא נותן לבחור שלנו לראות את כל זה, להתקשר להוריו ולעדכן אותו בתוצאה. אתה באמת היית השליח של בורא עולם בשביל להשיב לתפילתו של אותו גוי". חתם המשגיח ואמר: "ואם כך שומע ה' תפילתו של גוי הבוטח בו בדברי הבל וריק, כמה גדול כוח תפילתו של יהודי המתפלל מכל הלב, ומאמין בה' שיענהו ויעזרהו, שהקב"ה מסובב שליחים בכל העולם להחיש את תפילתו וישועתו!". לבטוח ולהתפלל לאבינו מלכנו!

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה.

זיווג הנוגן ניר ואודליה בני ציפורה.
זשביק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אלס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בניס זכרים – הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביבה. מ"ס עזוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה ונדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. סוזן שושנה בת חביבה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת יוסף צמח ז"ל בן מרים ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת יאיר כהן בן מיכאל ושרה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

חיבוק ונישוק מגיל 3 ומעלה יש להזהיר את העם שאיסור נגיעה ונישוק בנשים, אינו רק באשה גדולה, אלא כל ילדה מגיל שלש דינה כאשה גדולה שאסור ללטפה ולנשקה. ורבים נכשלים בזה שמנשקים את האחיניות שלהם, ויש לעוררם על כך.

כן כתב לעורך בשו"ת 'אבני ישפה' (ח"ב סי' פט) שילדה בת שלש שנים, יש לה כבר דין עריות שאסור לחבק ולנשק. ועיין בספר 'אום אני חומה' (עמ' תקכט) שאם ילדה קטנה מבקשת שיעביר אותה כביש, יתכן שיש מקום להקל לתת לה יד, ועכ"פ ראוי שיגע בבגדה ויעבירנה את הכביש. ע"ש.

ועיין עוד בשו"ת 'אגרות משה' (ח"ד אבה"ע סי' סה) לגבי יחוד ילדה מעל גיל 3 שאין למחות במיקל להתייחד, אולם השו"ע (סי' כב סי"א) כתב שאסור להתייחד עם ילדה מעל גיל 3. וכ"כ בשו"ת לב אברהם (סי' ק) וכ"כ בספר מנחת איש (עמ' לח)

כתב הרמב"ן הקדוש כי אדם החושב על דבר רע - לבסוף יבואהו הדבר הרע. זאת הסיבה, כותב הרב, שאשתו של לוט נהפכה לנציב מלח ביציאתה מהעיר, והוא מפני "כי באה המכה במחשבתה, שכאשר ראתה גופרית ומלח יורדים עליהם משהמיים, ודבקה

כח המחשבה

בה (במחשבה זו)". ואף דבר שאינו מזיק, יכול להפוך להזיק לאדם, אם יחשוב האדם כי בכוחו להזיק, "לפי שכל דבר שתופסין אותו בחזקת סכנה אפילו אינו מסוכן ומזיק, לפי שלשון בני אדם ועינם מזקת", כן כתב רבי היודה החסיד. וכן הביא בספר 'החן': כי אדם שיבלע את התרופה הטובה ביותר, אך לא יאמין בה - היא אכן לא תרפאו. מאידך, אדם שיבלע דבר מזיק, אך יאמין שבדבר זה תלויה רפואתו - הדבר המזיק יביא לרפואתו ב"ה.

המורים לאסור יחוד עם הקטנה.

עלונים - מצוה להודיע למדפיסי עלונים שיפסיקו להדפיס בעלונים שלהם פירסומות של משא ומתן, משום שמכשילים את הרבים שלא יודעים שאסור לקרוא במודעות של מסחר אפילו בעיון בלא קריאה בפה, ואף אם יודעים שאסור פעמים שקוראים המודעות ללא שימת לב וכהרף העין. ועל הגבאים לבדוק בעלונים הבאים לבית כנסת אשר הוא תחת פיקוחם אם יש בהם פירסומות של משא ומתן, עליהם להוציאם שלא להכשיל הציבור באיסורי שבת. וב'מנוחת אהבה' (ח"א עמ' רלג) הוסיף כי אין לפרסם שאפילו חנויות של ספרי קודש ותשמישי מצוה בעלונים. ולפרסם חנות של בגדים צנועים לחיזוק הצניעות - מצוה ומותר. (שו"ת זיכבור יוסף)

זמני החושך

כל אחד באשר הוא עובר קשיים וניסיונות. כולם אומרים שירידה באה לשם עליה, אך באותו רגע של קושי זה נראה סוף העולם. לא תמיד קל להתנחם בעובדה שעוד מעט תבוא העלייה, כי בשעת ניסיון תחושת הנפילה הינה כל כך ממשית שנדמה שנשאר שם לנצח.

בין אם זה בהמתנה הלא פשוטה לילדים, בין אם זה בציפייה המתמשכת לחתן. בכלל בקושי בעבודת השם, בלימודים, בעבודה, בבית, בחינוך הילדים (גם שהם מבוגרים), בבריאות, בפרנסה ועוד לאורך החיים ישנו קושי לקום ולהתעורר בעת הנפילה. המצב רוח פחות מרומם, החשק להתפלל, לברך ולדבר עם השם יורד... אפילו השמיים נראים קודרים יותר. מה יעודד אותנו? איך נשמור על שמחה וסיפוק ונתחזק ברגעים הקשים הללו? אומר דוד המלך: "אם אסק שמיים -

ואציעה שאול, הינד" - "הקב"ה קרוב יותר", "הנד" מסמל לשון קרבה גדולה הרבה יותר מ'כי אסק שמיים - שם אתה'. הוא ממש צמוד ליהודי שקשה לו, רק תקראי והוא יענה. "עימו אנוכי בצרה" - בכל מקום שאנו חווים קושי, אבא שלנו חווה את אותה תחושה בדיוק. הוא הראשון שרוצה שיהיה לנו הכי טוב ושנהיה שמחים, אך לעיתים הוא מביא עלינו קשיים בכדי שנתעורר ונקרא אליו, בכדי שנתקרב ונאמין בו יותר. בזמן ניסיון העצה היא להמשיך להחזיק באמונה תמימה, יצר הרע משדל אותך לעזוב לגמרי, להתייאש.

ברגע הקושי כדאי לדבר עם השם בכוחות שלך, במילים שלך: "אבא, קשה לי, אני לא רוצה לעזוב אותך", "אבא, אני יודעת שזה ניסיון, לא פשוט לי אבל תהיה איתי". להמשיך ולנגן את אותו משפט כל אחת באות ליבה לאביה שבשמיים וכך תיווצר

מנגינה יקרה שתשמח את מי שאמר והיה העולם. כי דווקא בשעת ניסיון היצר הרע מחכה להראות לקב"ה איך היא מתייאשת, ולא מאמינה שתצאי מזה. אך אנו לא נישבר ונראה לה' שאנו לא עוזבים אותו ומאמינים בכוחו הגדול, היכול להעלים את הקושי ברגע אחד! - "ישועת השם כהרף עין" - באותה מהירות שהקושי מגיע הוא יכול להיעלם. נזכור גם כעת שה' רוקם דברים לטובתנו, והוא גאה בנו שגם

בשמיים אנו לא מרפים, לא נשבמום אלא נעקים אלנו!

כשאנחנו בשמיים, בעליה, ב'אורות', שהכול הולך לנו טוב ומצליח, שמחים, מתפללים מתוך כוונה, מוצאים את הזיווג במהירות, אז "שם אתה" - הקב"ה שם שמח איתנו. "ואציעה שאול" - אך בשעה שנמצאים בשאול, בתחתית, בזמן שלא הולך כמו שציפינו, כשמרגישים חס ושלום לא טוב, כאשר לא נפקדים בילדים כל כך מהר, כשהפרנסה דחוקה והבעל מעצבן... בדיוק אז ברגעים הקשים והלא פשוטים, כשבא לנו להיעלם ולצעוק: "למה?!", בדיוק שם -

סיכול סמוקד

מתוך 'זיקי' (June)

התורה נבוכ מלענות עליה. הוא עשה את דרכו אל מעונו של מרן הרב שטיינמן, נכנס פנימה אל הקודש והציג את השאלה. מרן הרב שטיינמן שמע את הדברים, חשב ואמר: "לכאורה אין פה שאלה, שהרי מן הסתם אתה מחפש זמן רב דירה, וסוף סוף מצאת, ולא סתם דירה, אלא 'מציאה גדולה', ואם כן איך אפשר לומר לך שלא לקנות!?!...", אלא שמרן הרב שטיינמן שתק מעט ואז הוסיף לומר: "אבל מצד שני, איך אפשר לדקור את עיניו של השני יום יום?!... הרי בתך הכלה תצא ותכנס לביתה יום יום, ואיך אפשר לדקור לזולת את העיניים, הגם שלא עושים זאת בכוונה?".

אבי הכלה התפרץ לדברי הרב ואמר: "בתי הכלה מציינת כי בני המשפחה הזו של השכנים, הינם אנשים טובי לב, מפרגנים ובעלי עין טובה בצורה יוצאת דופן, כך שיתכן שלא יהא כלל חשש של פגיעה". "נו", שאל הרב שטיינמן, "זכי הם יותר ממלאכי השרת?!... והרי אפילו על מלאכי השרת כתוב ששייכת בהם קנאה?...!", ואז סיים הרב והכריע: "לדעתי, לא כדאי לקנות את הדירה הזו שיש בה חשש של צער לשני ופגיעה. זו סכנה גדולה!".

אבי הכלה לא אמר נואש והציע הצעה: "אולי ארכוש את הדירה, אך בתי לא תגור בה. אלא אשכיר אותה לאחרים, ולבתי אשכור במקום אחר". להצעה זו הסכים מרן הרב שטיינמן ואף העניק את ברכתו למהלך ולבני הזוג. וכעת הסכיתו ושמעו מה קרה...

בליל חתונת הבת, האחות המבוגרת של חברתה התארסה! לא חלפה תקופה ארוכה, והנה גם אותה חברה שלה זכתה להתארס. כעת, כששתיהן התארסו, זמן קצר מחתונת הבת, נכנסה הבת וחתנה להתגורר באותה דירה!... וכל מילה מיותרת... כי צער של יהודי זה אש (הגר"ח שמואלביץ זצ"ל)

מקרוב טרם הרכישה. הם התרשמו מאד מסביבת הבניין, מניקיונו, ועוד יותר התרשמו מגודלה של הדירה ויפיה. אלא שלפתע, הבחין אבי הכלה בעננה של צער וחשש על פני בתו. "מה קרה?", הוא שאל. והיא השיבה במבוכה ובושה: "הדירה באמת נראית מהממת, אך יש לי בעיה אחת. בקומה מתחת מתגוררת חברתי הטובה ללימודים הממתינה כבר שנים רבות לזיווגה, ויותר מכך, לחברה הזאת יש אף אחות גדולה ממנה התקועה בשידוכין שנים רבות ונמצאת בצער רב שלא מצאה את זיווגה. חוששני, כי נוכחותי היום יומית בבניין, נכנסת ויוצאת

עם בעלי הטרי עלולה לגרום להן לצער על כך שהתחתנתי לפניהן, בעוד הן משוועות לזיווג".

אבי הכלה התפעל מרגישותה, אך דחה זאת מיד ואמר: "אינני חושב שיש פה בעיה, שהרי בכל מקרה אותן חברות ישמעו שאת מתחתנת ויבואו לחתונה, ומה נאמר אז: שלא תתחתני בגלל שהדבר יגרום להן לצער?! אך כדי להרגיע את רוחך, הבה ונלך אל ביתו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי (זצ"ל) ואשר יורה לנו נעשה".

נכנסו ההורים אל מרן הרב קנייבסקי, וראו איזה פלא. בדרך כלל, מרן שר התורה מחזיר תשובה קצרה באופן מהיר, אך הפעם, הרב שתק מעט ואמר: "זו שאלה קשה!". הרב המשיך לחשוב, עד שפסק ואמר: "מה אענה לכם?!, לכו לשאול את מרן הרב שטיינמן (זצ"ל)".

אבי הכלה היה המום לחלוטין. הוא לא דימיין אי פעם לשמוע שאלה שמרן שר

הזהירה התורה הקדושה בפרשתנו כמה פעמים שלא לפגוע או לצער יהודי. "אמר רבי יוחנן משום רשב"י (ב"מ נט): "גדולה אונאת דברים (לצער חברו בדיבור), יותר מאונאת ממון... ואמר רבי אלעזר: על הכל נפרעים מן האדם ע"י שליח, חוץ מ'אונאה' (צער) שהקב"ה נפרע מהאדם בעצמו, והפורענות ממהרת לבוא". מבהיל ביותר, כמה חמור בשמיים כל צער שנגרם ליהודי אחר! וכבר אמר חכם אחד: הלכה פסוקה היא (א"ח כג,א) כי המהלך בבית העלמין צריך להסתיר את ציציותיו ולהכניסם אל תוך בגדיו. ומדוע? מפני שלא יהא 'לועג לרש' - שגורם באותה עת צער לנפטרים אשר הם כעת פטורים ממצוות ומקנאים באדם החי היכול ללכת עם ציצית ולקיים בכל רגע עשרות מצוות. ואם עלינו להיזהר שלא לפגוע או לצער את המתים, על אחת כמה וכמה שיש להיזהר שאנו מהלכים 'בין החיים', שלא לפגוע בהם או לצערם!.

מעשה מדהים ומאלף המלמדנו פרק עצום בהליכות חיים: "הם בירכו אחד את השני בברכת מזל טוב. ילדיהם היקרים התארסו בשעה טובה ומוצלחת, הוא בחור ישיבה ירא שמיים ומתמיד, והיא בת סמינר צנועה ובעלת מידות טובות. הקב"ה בירך את ההורים משני הצדדים בממון ב"ה, והללו החלו בחיפושים לקניית דירה עבור ילדיהם. והנה, כשבוע ימים אחר האירוסין, מתקשר אבי הכלה בשמחה עצומה לאבי החתן ואומר: "לא תאמין, מצאתי דירה במחיר 'מציאה' אשר אינו בנמצא, דירה גדולה ורחבה באיזור דתי, בעוד בעלי הדירה מחפשים למכור אותה במהירות". שמח אבי החתן למשמע הבשורה, וההורים הגיעו עם הזוג המאושר על מנת לבחון את הדירה

כתב ספר ה'חינוך' (מצוה שלח): "כמה אוהרות וכמה זירוזין הזהירונו ז"ל בעניין זה שלא להכאיב חברות בשום דבר ולא לביישם, וראוי להיזהר שאפילו ברמז - לא יהיו נשמעים דבריו כחירוף לבני אדם". זו סכנה גדולה מאד לצער יהודי, ואפילו בעקיפין, שבאונאה נפרעין מן האדם מיד ע"י הקב"ה בעצמו!

וארטיס לפרשת בהר

כה ד-ה. ובשנה השביעית שנת שבתון וכו' שבת לה' את ספיח ציצרך לא תקצור, זה לגבי שמיטה. ואילו לגבי יובל כתוב יובל היא קודש תהיה לכם לא תקצרו את יצוריה. הנה יש ב. שינויים בין שמיטה ליובל, שמיטה נקראת שבת, ויובל נקרא קודש. שינוי נוסף שבשמיטה איסור העבודה בשדה הוא בלשון נוכח - את ספיח ציצרך לא תקצור, דהיינו את הקציר שלך תשבית. ואילו ביובל הוא לשון המוסב על השנה לא תקצרו את קציריה, היינו את קציר השנה. וי"ל, אומר הימשך חכמה, דהנה הגמ' בביצה יז אומרת ששונה קדושת שבת מקדושת יו"ט, שקדושת שבת היא קבועה וקיימת מששת ימי בראשית, היינו שלא צריך לעשות פעולה שהשבת תמך בתקדש. אבל יו"ט, ישראל מקדשים אותו ותלוי בהם הדבר להקדימו או לאחרו. וכמו כן שונה יובל משמיטה ואילו שמיטה היא קבועה וקיימת כל שנה שביעית, אפילו אם לא ספרו את מניין השנים, ואילו יובל תלוי בישראל ואם לא תקעו וכו' אז הוא מותר בזריעה. וכעת הכל בהיר וברור. שמיטה נקראת שבת כי היא כמו שבת שחלה מאליה ואיסורה הוא בכל מצב, לכן כתוב את ספיח ציצרך לא תקצור בלשון נוכח. ואילו יובל הוא את נקרא קודש כיו"ט הנקרא קודש, כי שנהם חלים ע"י ישראל מקדשים אותם, ואיסורה היא בלשון שמוסב על השנה, כי רק אם קידשת את השנה אז הוא אסור אבל הספיח עצמו לא אסור מעצמו כלל.

כה ו. לכם לאכלה ולבהמתך. הקדשו לגר"ח קניבסקי מדוע בפסוקים של שמיטה הוקדמו אכילת אדם לאכילת בהמה, הרי יש דין לתת לבהמה לפני האדם, כמ"ש ונתתי עשב בשדך לבהמתך ורק אח"כ ואכלת ושבעת. ותי"ר הגר"ח שהיות ואנחנו מדברים כאן על פירות שביעת שאוכל הראוי לאדם יש דין לתת לאדם ולא לבהמה, ורק כשלא ראוי לאכילת אדם נותנים לבהמה, לכן נכתב לכם לאכלה לפני לבהמתך, שלא נטעה לומר שמותר לתת אוכל של אדם לבהמה.

כה י. וקראתם דורו בארץ לכל יושביה יובל היא תהיה לכם וגו' ואיש לא ישפחתו תשובו. כלפינו יש כאן שאלות בפסוק. כי הרי הכל הולך על שילוח עבדים, גם וקראתם דורו לכל יושביה, ואח"כ שוב ואיש אל משפחתו תשובו והיינו העבדים, ולמה נכתב פעמיים? וי"ל, אומר הגר"ח ע"פ הגמ' ברי"ה ח: עה"פ וקידשתם את שנת החמישים שנה מה ת"ל לפי שאומר ביום הכיפורים, יכול לא תהא מקדשת אלא מיוה"כ ואילך, ת"ל וקידשתם את שנת החמישים, מלמד שמתקדשת והולכת מתחילתה. מכאן אמר רבי ישמעאל, מו"ה ועד יו"כ לא היו עבדים נפטרים לבתיהם אך גם לא היו משתעבדים אלא אוכלים ושומחים וכו', כיוון שהגיע יו"כ תקעו ב"ד בשופר מיד היו עבדים חוזרים לבתיהם, וכ"פ הרמב"ם יד משמ"ו. ולפי"ז מתבאר הפסוק כך: וקידשתם את שנת החמישים שנה וקראתם דורו, והיינו שמתחילת שנת החמישים קוראים דורו שלא מעבדים את העבדים, ומסיים הפסוק יובל היא וכו' והיינו שבי"ח שאז קובעים את היובל, אז ושבתם איש אל משפחתו.

כה יד. וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תזנו וגו'. יש להקשות מדוע הוספנו ממכר מיד מספיק לומר וכי תמכרו לעמיתך? וי"ל דמצינו בשו"ע שדין הונאה הוא דווקא כשמוכר ממכר אבל בעה"ב המוכר כלי תשמישו אין בזה הונאה כי לבעה"ב חשוב הדברים שלו, וא"כ י"ל דזה מה שרצינו לומר וכי תמכרו ממכר זה דווקא ממכר אז יש בעיה של הונאה אבל בכלים אחרים אין בעיה של הונאה. ליתן חן.

כה כ. וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו', וציווית את ברכתי. לכאורה קשה איך יאמרו בשנה השביעית מה נאכל הרי אדם אוכל כל שנה מהתבואה של שנה שעברה וא"כ בשנה השביעית יש לו בשנה השישית הוא דא"ר זרע ואסף, ורק בשנה השמינית אין לו? וי"ל ע"פ יומא עד: על מי שאוכל ואין לו פת למחר, אזי אין לו הנאה מהאוכל שיש לו היום. ועל כן יש לפרש את הכתוב כך: וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית, כי גם בשנה השביעית לא יהיה להם טעם באוכל מכיוון שאין לו לשנה הבאה, וע"ז אומר הקב"ה וציווית את ברכתי ואז תהיו אוכלים לשובע בשנה השביעית ולא תדאגו כלל.

כה נ. והשבתי חיה רעה מן הארץ. הקשה הגר"ח מלצר לשיטת רש"י בפסחים ד: לגבי תשבינו שאור. ההשבתה היינו ביטול, ולא ביעור, לא כאן חזינון ההשבתה הוא ביעור, שהרי כוונת הפסוק והשבתי חיה, שלא יהיו חיות רעות, והיינו ביעור? ותי"ר רבי בצלאל זולטי ע"פ התו"כ שהובא ברמב"ן כאן, דפליגי רבי יהודה ורבי שמעון, דרבי יהודה ביאר דהשבתה היינו יעבור מהעולם כפשוטו, ואילו לרבי שמעון משביתן שלא זיקוק. ולפי"ז הכל מובן לשיטתם, דלר"י דהשבתה הוא ביעור דס"ל דביעור חמץ הוא שריפה, לכן כאן ההשבתה הכוונה שהקב"ה יעביר החיות מהעולם לגמרי. ואילו לרבי שמעון שהשבתה דהכי היינו שלא זיקוק, הוא ענין ביטול חמץ שמבטל החשיבות שלו, וכחיות שמבטל את ההיזק שלהן. ולפי הני"ל יש לבאר עוד פלוגת הרמב"ם והראב"ד פ"ב ממלכים ה"א, דלרמב"ם שם לעת"ל עולם כמנהגו נוהג ולא יהיה שום שינוי. ובביאור הפסוק וגר זב עס כבש הוא דרך משל: והיינו שיהיו ישראל יושבים בן האומות ולא זיקוק להם, אבל לא שיגור זב עס כבש. ומקשה על הראב"ד הרי תשוב והשבתי חיה רעה מהארץ, ומאי דכתיב בתורה אי"ז משל, ורק על דבר נביאים שייך לומר דרך משל. וצ"ל שהרמב"ם והראב"ד נחלקו בפלוגת ר"י ור"ש הני"ל דלר"י הכוונה שלא יבוא חיות רעות בארצם והוא מפני שיהיו מלאים באדם, ממילא לא יכנסו חיות רעות (כ"כ הרמב"ן כאן) ואין כי שינוי הטבע וכן למד הרמב"ם. אבל הראב"ד שהקשה משם ס"ל כ"ש שהחיות לא זיקוק והוא שינוי הטבע ולכן הקשה על הרמב"ם מהכא. רבי משה גפן.

החורבן מנו עוד שמונה יובלות וכנגד זה כתוב יבל חסר. טעמא דקרא.

כו ב. את שבתותי תשמרו ומקדשי תראו אני ה'. יש לדקדק למה אמר שבתותי לשון רבים, ולא אמר את השבת תשמורו. ועוד למה הסמיך לזה ומקדשי תראו? ונראה דהנה אמרו חז"ל שבת קיי"ח אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נאכלים. וזה שאמר הכתוב אם את שבתותי היינו שתי שבתות דווקא תשמרו אז ממילא יגיע ומקדשי תראו. ואח"כ מוסק אני ה' והוא ע"פ רש"י בשלח יז טז שאין ה' שלם עד שיבא המשיח.

וארטיס על פרשת בחוקותי

כו ד. ונתתי גשמים בעיתים ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו. לגבי גשמים כתוב ונתתי גשמים בעיתם, היינו שהקב"ה ייתן גשם. ואילו לגבי עץ השדה כתוב שהעץ עצמו ייתן פרי? וי"ל ע"פ תענית ב. ג' מפתחות נתנו ביד הקב"ה ואחד מהם זה מפתח הגשמים, ולכן גשם הקב"ה נותן, אבל פירות העץ ייתן. הרש"י סא"א ווי"ציק.

כו ה. ואכלתם לחמכם לשובע וישבתם לבטח בארצכם. יש להקשות מה הקשר בין אכילה לשובע לשיבה לבטח בארצכם. וי"ל ע"פ ברכות ג: שבאו ואמרו לדוד המלך שאין פריסה, א"ל דוד צאו והתפרנסו זה מזה, אמרו לדוד אין הקומץ מקבוע את הארץ. אמר דוד לכו למלחמה. והנה כאן הקומץ משביע את הארץ כי אוכל קצת ומתברך במעו (רש"י על ואכלתם לחמכם לשובע) ממילא וישבתם לבטח בארצכם, כי לא תצטרכו למלחמות. רבי שמואל יעקב בורשטיין.

כו ו. ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד. הגמ' בברכות נה: אומרת שכל ימיו של דוד לא ראה חלום טוב, ומבארים האחרונים לפי שהיה טרוד במלחמות, לכן בלילה ראה חלומות רעים בענייני מלחמות. ולפי"ז מובנת הבטחת התורה, ונתתי שלום בארץ ולא יהיו מלחמות וממילא ושכבתם ואין מחריד.

כו ו. ונתתי שלום בארץ. אומר רש"י שמא תאמרו הרי יש אוכל ושתייה - אם אין שלום אין כלום, ת"ל ונתתי שלום בארץ, מכאן שהשלום לכול כנגד הכל עכ"ל. כאן בברכה הם מתיארים שמא לא יהיה שלום, ואילו בפרשת נצבים כתוב והיה בשמאל את דברי האלה הזאת והתברך לאמר שלום יהיה לי, משמע שבקללה הם אומרים שאפי' שתהיה קללה אבל שלום יהיה. וקשה למה בברכה חוששים שלא יהיה שלום ובקללה הם בטוחים שכן יהיה שלום. וי"ל ע"פ ברכות כ: שאלו מלאכי השרת לקב"ה למה אתה נושא פנים לישראל ונותן להם שלום דכתיב 'ישא ה' פניו אליך וישל לך שלום? ענה להם הקב"ה אני כתבתי בתורתך ואכלת ושבעת וברכת, היינו שיעברו רק במקום שהם שבעים, והם מברכים גם ביבוצית אפי' שהם אינם שבעים, ולכן כיוון שהם נושאים לי פנים אני נושא להם פנים ונותן להם שלום, ולפי"ז, מובן כי בברכה הם לא נושאים פנים לקב"ה כי הם אוכלים קצת והם שבעים, כדאיאת רש"י על הפסוק הקודם ואכלתם לחמכם לשובע שיהיו אוכלים קצת ומתברך במעיהם, וא"כ הקב"ה לא ישא לנו פנים כי אנחנו שבעים בכזית ואין נשיאות פנים מצדינו לכן חששו שלא יהיה להם שלום. וע"ז צריך את ההבטחה משמים ונתתי שלום בארץ. משא"כ בקללה הם היו בטוחים בשלום כי הם לא היו שבעים כלל וכלל ובכ"ז בירכו ברחמ"ז.

כו ו. והשבתי חיה רעה מן הארץ. הקשה הגר"ח מלצר לשיטת רש"י בפסחים ד: לגבי תשבינו שאור. ההשבתה היינו ביטול, ולא ביעור, לא כאן חזינון ההשבתה הוא ביעור, שהרי כוונת הפסוק והשבתי חיה, שלא יהיו חיות רעות, והיינו ביעור? ותי"ר רבי בצלאל זולטי ע"פ התו"כ שהובא ברמב"ן כאן, דפליגי רבי יהודה ורבי שמעון, דרבי יהודה ביאר דהשבתה היינו יעבור מהעולם כפשוטו, ואילו לרבי שמעון משביתן שלא זיקוק. ולפי"ז הכל מובן לשיטתם, דלר"י דהשבתה הוא ביעור דס"ל דביעור חמץ הוא שריפה, לכן כאן ההשבתה הכוונה שהקב"ה יעביר החיות מהעולם לגמרי. ואילו לרבי שמעון שהשבתה דהכי היינו שלא זיקוק, הוא ענין ביטול חמץ שמבטל החשיבות שלו, וכחיות שמבטל את ההיזק שלהן. ולפי הני"ל יש לבאר עוד פלוגת הרמב"ם והראב"ד פ"ב ממלכים ה"א, דלרמב"ם שם לעת"ל עולם כמנהגו נוהג ולא יהיה שום שינוי. ובביאור הפסוק וגר זב עס כבש הוא דרך משל: והיינו שיהיו ישראל יושבים בן האומות ולא זיקוק להם, אבל לא שיגור זב עס כבש. ומקשה על הראב"ד הרי תשוב והשבתי חיה רעה מהארץ, ומאי דכתיב בתורה אי"ז משל, ורק על דבר נביאים שייך לומר דרך משל. וצ"ל שהרמב"ם והראב"ד נחלקו בפלוגת ר"י ור"ש הני"ל דלר"י הכוונה שלא יבוא חיות רעות בארצם והוא מפני שיהיו מלאים באדם, ממילא לא יכנסו חיות רעות (כ"כ הרמב"ן כאן) ואין כי שינוי הטבע וכן למד הרמב"ם. אבל הראב"ד שהקשה משם ס"ל כ"ש שהחיות לא זיקוק והוא שינוי הטבע ולכן הקשה על הרמב"ם מהכא. רבי משה גפן.

פרשת בהר בחוקותי תשפ"ג

כו ז-ח. ורדתם את אויבכם וגו' ונפלו אויביכם לפניכם לחרב. בורש"י שיהיו נופלים לפניכם שלא כדרך הארץ. מה לא להורסו רש"י בה? י"ל ע"פ המדרש, שכשדוד הרג את גלית הקב"ה עשה נס שגלית יפול על פניו לכיוון דוד שלא כדרך הארץ שנופלים לאחוריהם, והטעם כדי שיהיה קל לדוד לכרות את ראשו שהיה גדול אולי היה נופל לאחוריו היה מאמץ להגיע עד הראש שלו, והכנענים היו גבוהים מאוד ע"פ עמוס ב' ט'. וזה מה שכתב רש"י שיהיו נופלים לפניכם שלא כדרך הארץ.

כו ח. ורדפו מכם חמישה מאה, ומאה מכם רבבה ירדפו. ברש"י הקשה הלא החשבון הוא שאם חמש רודפים מאה, אז מאה רודפים אלפיים. וי"ל, אומר המהר"ל דיסקין, שכוונת הפסוק כך: ורדפו מכם חמשה מאה, ומאה מכם - היינו מאה פעמים חמש דהיינו חמשה מאות, רבבה ירדפו.

כו יג. ואולך אתכם קוממיות. וברש"י בקומה זקופה. ותמה ע"כ החת"ם הרי הגמ' בדיקדוקין לא. ואומרת שאסור לילך ד"א בקומה זקופה. וי"ל דהנה טעם האיסור לילך בקומה זקופה הוא משום ששכינה למעלה מראשותיו, וצריך ללכת בהכנעה לפני השכינה. והנה כאן כתוב והתהלכת בתוככם. ופרש"י יאטייל עמכם כן? כאחד מכם? היינו שהקב"ה יטייל בניינו, ולכן מותר ללכת בקומה זקופה שהרי הוא לא מראשותיו ואנחנו לא דוחקים רגלי השכינה.

כו יז. ונסתם ואין רודף אתכם. לכאורה קשה מה הקללה שאין רודף אתכם, הרי אם כן יהיה רודף זו קללה יותר קשה. וי"ל שאם יש רודף אתכם אז אלוקים יבקש את הנרדף, וזו הקללה כאן שלא יהיה לכם את הזכות של אלוקים יבקש את הנרדף.

כו יט. ושבתי את גאולת עוזכם. בתורת כהנים ביאר שזה הולך על הריגת 'פפוס בן יהודה' שהיה מקורב למלכות והיה מבטל הגזירות של היהודים. פעם אחת נמצאה בת המלך הרוגה ורצו להרוג את כל היהודים, לא נפוס ואמר שהוא הרג אותה וכך הוא נהרג וניצול כל ישראל. וכתוב בגמ' ב"ב י. שאין כל בריה ובריה יכולה לעמוד במחיצתו בג"ע בגלל המעשה הגדול והאציל שהוא עשה, שהיה ברומל של עולם ומסר עצמו להריגה כדי להציל את ישראל. וכתוב עליו, שהוא נכנס לבית הסוהר וראה את רבי עקיבא ואמר לו אשרך שנתפסת על ד"ת אוי לי פנים שנתפסתי על דברים בטלים. וראיתם שעשה כזה מעשה אצילי וגדול, שהרי כל המציל נפש אחת מישראל וגו' ושא"כ משה הציל את כל היהודים שהיו בסכנה, ולמרות זאת, הוא נחשב כמי שנתפס על דברים בטלים, ולמה? כי מול תלמוד תורה גם הדברים הכי גדולים בעולם נחשבים כדברים בטלים.

כו כ. ותם לרוב כוחכם. איתא בתורת כהנים: זה המשיא בתו ונותן לו ממון הרבה, ולא הספיקו שבעת ימי המשטה לצאת עד שמתה בתו, נמצא קובר את בתו ומאבד את ממונו (כי הבעל יורש). רבינו תם בספר הישר תיקן שם האישעה מלת בתוך י"ב חודש מהנשואין בלי להשאיר זש"ק, הבעל צריך להחזיר לאבא את כל הנדוניה שקיבל. והנכד של הפני"י מספר שנגלה לו בחלום, שזה הטעם שקוראים לרבינו תם 'תם' כי הוא ביטל גזירת יו"ט' לרוב כוחכם.

כו כח. והלכתי עמכם בחמת קרי, וישרתי אתכם אף אני שבע על הארץ אתכם. לכאורה המילה אף אני מיותרת. ואומר החת"ם ע"פ סנהדרין מו. שהשכינה מצטערת גם על מיתת רשעים. וזמ"ש הכא וישרתי אתכם אף אני והיינו שגם הקב"ה מתיסר, כביכול, בצרתם.

כו כז. וזכרתי את בריתי יעקב. מה נתקע כאן באמצע הקללות פסוק של נחמה? מתרץ הסנדלר זצ"ל שזה גם קללה. כי אינו דומה רשע בן רשע שעושה עבירה, לרשע בן צדיק. כי על הרשע בן צדיק יש יותר תביעה בשמים למה עשה עבירות הרי ראה בבית לא ככה, משא"כ רשע בן רשע שעושה עבירה שכן ראה בביתו. וזה מה שהתורה אומרת כאן, אני אתן לך עונש גדול כי אני זוכר שאתה מרע האבות הקדושים, וגם הארץ אזכור, ואווירה דר"מ מחכים, ובכל זאת אהבתם בדרך הישר.

כו מד. לא מאסתים ולא גאלתים לכלותם. רבי ברוך דב דיסקין אמר וארט יפה, כמדומני שגם הגר"א, על הפסוק משלמא ב' ג' אני ה' לא שניתו אותם בני ישראל אל כליתם. הגמ' בשבועות אומרת האמת הוא הן הר"י שבועה, לא לא הר"י שבועה, כלומר אדם לא צריך לומר אני נשבע שאני לא הולך למקום פלוני, אלא אם אומר אני לא הולך אני לא הולך פעמיים הר"י שבועה. וזה מה שאמר ה' לישראל אני הולך, לא - שנית. היינו את המילה לאי שנית, כלומר אמרתי פעמיים. והיכן? אצלינו בפרשה: לא מאסתים ולא גאלתים לכלותם להפר בריתי עימם, ולכן משום שאני ה' שנית פעמיים את הלא, לכן אתם בני ישראל לא כליתם לכן אני לא מכלה אתכם.

כו יט. ואם גאל יגאל את השדה המקדיש אותו ויסף חמישית כסף ערבך עליו וקם לו. הנה כאן לגבי גאולת שדה כתוב שכשהמקדיש פודה אתו וקם לו. ואילו לעיל בפסוק טו לגבי מקדיש בית איתא שזה המקדיש יגאל את ביתו והיה לו. ויש לעיין למה לגבי שדה כתוב וקם לו ולגבי בית כתוב והיה לו? וי"ל בדשדה דינא הוא שאם לא גאלה המקדיש ומכר הגזבר אזי זה לא חוזר לבעלים ביובל. משא"כ בבית תמיד חוזר הבית ביובל לבעלים. לכן בשדה כתוב קיום והיינו שזה מתקיים אצלו. ואילו בבית שזה בלא"ה שלו כתוב והיה לו כבר כשפודה, אבל לקיום גם בלא"ה זה היה שלו.

על הפסוק ולא תונו איש את עמיתו (פסוק יז) פירש רש"י כאן הוזהר על אונאת דברים, שלא קניט איש את חברו ולא ישימו עצה שהינה הוגנת לו לפי דרכו והנאתה של יועץ. ובגמרא בבבא מציעא נח: הרחיבו באיסור זה וז"ל הגמ' אם היה בעל תשובה אל יאמר לו זכור מעשיך הראשונים, אם היה בן גרים אל יאמר לו זכור מעשה אבותיך, אם היה גר וצא ללמוד תורה אל יאמר לו פה משלה בלילות וטרפיות שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שנאמרה מפני הגבורה, אם היו יסורין באין עליו אם היו חלאים באין עליו או שהיה מקבר את בניו אל יאמר לו כדרך שאמר לו בחיירו לא יאובד הלא יראתך כסלתך תקוונך ותם דרכיך זכר נא מי הוא נקי אבד, אם היו חמרים מבקשין תבואה ממנו לא יאמר להם לכו אלץ פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע על שלא מכר מעולם. רבי יהודה אומר אף לא יתלה עליו המקח בשעה שאין לו דמים שהיה הדבר מסור ללב וכל דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלהיך. אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי גדול אונאת דברים מאונאת מומן שזה נאמר בו ויראת מאלהיך וזה לא נאמר בו ויראת מאלהיך ורבי אלעזר אומר זה גופו וזה נאמרו רבי שמאלה רבי נחמיה אמר זה ניתן להישבון וזה לא ניתן להישבון. ובדף נט. אמר רב עולאם היא אדם זהיר באונאת אשתו שמותן שדמעתה מצויה ונאמרה קרובה. אמר רבי אלעזר מיום שנחרב בית המקדש גונלה שערי תפילה שבאמר גם כי אדעק ואשוע שתי תפילתי ואף על פי שערי תפילה נעלו שערי דמעות לא נעלו שבאמר שמעה תפילתי ה' ושוועתי האזינה אל דמעתי לא תחרש. ובחינוך מצוה שכל כתב: וראוי להיזהר שהתורה ברמז דבריו לא יהי נשמע חירוף לבני אדם, כי התורה הקפידה הרבה באונאת הדברים, לפי שהיא דבר קשה מאד ללב הבריות. וידוע המעשה שמסופר בגמרא בתוכחות סב: על רב רחובי שהיה רגיל לבא לביתו כל ערב יום כפור, פעם אחת בערב יו"כ"פ האריך בלימודו והתאחר לבא לביתו, ואשתו ציפתה לו שיבא וחושבת כל העת בלבה עכשיו יבא ולבסוף לא הגיע, וחלשה דעתה והורידה דמעה, באותה שעה היה רב רחובי בג ונפחת הגג תחתיו ומת. ונשאלת השאלה הרי עכשיו הצטערה יותר שבעלה מת, אלא ביאר ר"ח שמואלב"ץ שבין אדם לחיבורו זה אש שורפת ואם אדם פוגע בשני אפילו בלי כוונה הוא יניוק. **נביא כאן כמה עובדות** מגדולי ישראל כיצד נהרו מאד מאיסור זה.

סיפור האדמו"ר רבי אברהם מזוועהיל שבצעירותו זכה להיות סמוך על שלחן זקינו רבי שלומיקה מזוועהיל ז"ע בליל הסדר. בין האורחים שבאו לסעוד אצלו בליל הסדר [כידוע שהיה ביתו פתוח לרווחה וכולם התקבלו בביתו בכבוד מלכים] היה יהודי שאכל מצה שרויה לפי תומו, מיד ניגש אליו הילד כדי למחות בו על מנהגו זה. אולם כאשר בחנין בו זקינו רמז לו שלא לומר לו המאמה. לאחר כמה דקות בחנין בו אחר מבני המשפחה וכמעשה הראשון ראה גם הוא להוכיחו על כך, אך אז אמר לו רבי שלומיקה בתוכחה בשמים לא ישאלו אותך אם אכלת מצה שרויה אם לא בשמים ישאלו אותך אם שמרת על הפה שלא לפגוע ביהודי. **סיפור נפלא** סופר על החזון איש כפי שהעיד רבי עקיבא הכרמי: פעם פנה אלי דודי רבי אליהו מאיר בלוח (ראש ישיבת טלז), ובקשני שאקצע בפני החזון איש את שאלתו עקב מעשה שהיה: במחנה ק"ץ בארה"ב עשו נער ונערה מעשה שטות של קדושי שחוק. דודי פרט את את הסיפור במכתב, השאלה היתה האם לחוש לקדושיך ולהצדיק את הנער לתת גט? ואותי שלח לחזו"א בכדי לשמוע על דעתו בענין. כשכנסתי לחזו"א על מנת לקבל את חוות דעתו, הוא אמר לי להקל בזה שאין לחוש לקדושיך. העזתי ושאלתי: מדוע נוטה הוא להקל, הרי מדובר כאן בספק איסור חמור של אשת איש, ומה יש המסור אם נסדר גט לחורמא? השיב לי החזון איש: וכי להכתים ולבטיש נערה בת ישראל לעשותה לגרושה, אין זה דבר חמור בעיניך? **רבי שלמה** זלמן אויערבאך נהג כל ימיו לשפוף בעצמו לפני האשפה את שירי המאכל מצלחתו, ולא היה מאכשר לבני ביתו לעשות זאת, ונימוקו בפני: לעיתים אדם נמאס משיירי המאכל של רעהו, והאיסור לגרום זאת שגם אם אצל בני הבית. **סיפור רבי** יחזקאל אברמסקי: הדבר היה בימי חורפי ברוסיה כשישבתו כבר על כסא הרבנות, באחד הימים נזדמן לי לבקר אצל רבי ישש פלוני במעונו תוך כדי שהותי אצלו נכנס מישוה עם שאלה בפיו, והרב הורה לו מה שחורה. הרשעתי על אתר שהוראתו אינה עדיקת בשולחן ערוך כתוב אחרת אך מכיון שהיה מדובר במנהג בעלמא ולא היה כאן מקרה מסוג לאפרושי מאיסורא ממחסום לפי, היה ברור לי שבכונן דא כבודו של הרב עדיף. אמנם כשיצא השואל והמשכנח בשיחה נתגלגלו הדברים שבנינו מעין לניגן עד שהצבעתי בעיניו לפני איש שיחי על מנה שכתוב בשו"ע, עיין הרב בפנים ואמר של טעונו נפרדו בשלום. לאחר מכן בשו"ב הביתה התחיל לבי נוקפני ומי יודע האם לא יצטרתי את הרב בהרתי הוא אמנם הודה לי על שהארתי את עיניו מכל מקום יתכן בחלל שגרמתי לי על מניתי נפש ומבוכה כשנוכח לדעת שבמעמד רב צעיר כמוני טעה והורה לאחד מבני קהילתו באופן שגוי ואולי התבייש בזה, ייסרתי קשות את עצמי מדוע לא התאפקתי מלהראות לו מה שכתוב בשולחן ערוך האין הרי חש אונאת דברים האין עבירה בין אדם לחברו שאפילו יום הכיפורים אינו מכפר עד שירצה? לאחר שעשיתי חשבון נפש נובק החלטתי בלבי לבקש את מחילתו,

אך נודע לי שהוא כבר נפטר. ולכן טרחתי למרחקים עד לקברו ואספתי עשרה אנשים וביקשתי ממנו מחילה כדון המבורך בשו"ע, ורק אז נחה דעתי.

רבי אברהם פאם היה אומר: רואים לפעמים מבוגרים משחקים עם ילדים, המבוגר חוטף משהו מיד הילד ומחביא בידו. הילד מנסה לקחת בחזרה, המבוגר מעביר ליד השניה, והמחזה חוזר על עצמו שוב ושוב, המבוגר מוסיף להתגרות בילד עד שהוא פורץ בבכי ולא הוא מושב לו את החפץ, ואינו מרגיש שום חרטה על מעשהו. מה הבעיה להשתעשע קצת? כאן הטעים ועורר: למעשה, כלולים בהתנהגות המחפירה הזו כמה לאווי: לא מי קורא לזה התנהגות מחפירה בגלל האכזריות שבה. לא מי שנוצץ לזולת אפילו לשעה קלה ואף נהנה מכך, הוא חוטא. **כי גם לצער ילד זה אסור. מסופר מעשה שהיה אצל החזו"א: ילד בן שבע** השתולל בחדר שבו למד החזון איש, ותלמידו של החזון איש העיר לילד שיפסיק, אחרת הוא יספר לרבה שלו. החזון איש פנה לאותו תלמיד והסביר לו שבכך עבר על איסור תורה של ילא תונו איש את עמיתו שפי הפי אסור לצער אדם מישראל והלא לילד יש צער מזה ועל פי הפסוק על הבלד בין קטן לגדול. התלמיד ניסח להסביר את עצמו, שהרי צריך לחנך את אותו ילד. החזון איש ענה שמצוות החינוך מוטלת על האב ולא על הילד. החזון איש הוסיף ואמר לתלמידו: אם הוא מפרץ לך את הצוא תלמד בחדר אחר. אבל לילד לא תפריע. **עוד מסופר** פעם הזמינו את ה"דברי יחזקאל" משנינובא שיבוא להיות מסדר קידושין בעיר אחרת. הוא הגיע לעיר כמה שעות לפני החתונה. וכדרך האנשים הגדולים הנוהרים בביטול תורה, השם לבית המדרש ללמוד לפני החתונה. באותו הזמן, החכם יהודי חשוב ומכובד, היה מנקה את בית המדרש וילדים חפרעו לו. אמר השמש לילד שהפריע וילד לא יצא. אז נתן השמש לילד סטירה, הילד התחיל לבכות ויצא. אחר כך הלך רבי יחזקאל לחתונה, שם כיבדו אותו, שכן היה אדם גדול. בא רבי יחזקאל לסדר קידושין ושאל מי לוקחים? לעדים? הרב אמר שהם לוקחים אנשים חשובים, את השמש ששל בית המדרש ועוד יהודי חשוב. אחר שרבי יחזקאל לא מרוצה מהעדים הנבחרים. עד שהשמש תפס את עצמו שאולי זה בגלל שנתן לילד סטירה, אמר לו הרב: בוודאי, אחר פסול לעדות, עכשיו צריך לחכות שהילד יגדל ורק אז תוכל לבקש ממנו סטירה. וידוע על הסטיפלער שביזקנותו הוא בא לבר מצוה של בחור בגלל שכשהיה קטן הוא מחילתו וטרח בכך ביותר.

אצל רבי יחזקאל אברמסקי ניגש פעם בעל תפילה, שהתפלל באופן עילג עד שהצחיק את כל המתפללים מאחור. והנה במשך כל התפילה עמד הגאון ברצינות ולא הוציא אפילו שחוק קל מפיו שעה שכל המתפללים התגלגלו מצחוק. לאחר התפילה ניגש אליו תלמיד אחד ושאל: ילדמנו רבינו, היאך הצלחתם לעמוד כך מבלי למתוח את השפתיים לצדדים? השיב לו הגאון: ראה בני בשעה שהתעורר רבי הצורך לצחוק, וזכרתי במה שאמרתי חז"ל המלביץ פני חברי ברבים אע"פ שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא. אמרתי לעצמי שאם אוציא מפי אפילו שחוק אחד, אז כרכי חזון יחזקאל שהוצאתי ילכו לאיבוד ולא צחקתי. **עד כמה** מופיעים מילים אלו לעימות על האוון של השני סיפור רבי ראובן אלבז: זכרוננו כשיחיתי נער בן ארבע עשרה בישיבה קטנה, פעמים רבות היה ראש הישיבה רבי מאיר בר רוממן, מכבד יפה לעבור לפני התיבה ולהיות חזן. הקבי"ה חנן אותי בקול יפה, ומכיוון שבלמדיתי התפלל מחזנים אשכנזים התפללתי בנוסח זה, וראש הישיבה היה נהנה מכן, ואפילו האשכנזים שהיו בישיבה הנוו לשמוע אותי. איך היה בחור אחר שלא נהנה מהחזונות שלי. ארני זכר שיום אחד לאחר שגמרתי את התפילה, וקבלתי ברכות ישר כח מרבי הישיבה וגם מכמה חברים, ניגש אלי אותו בחור ואמר לי: אתה מחזן בקול של תרגול בדיק כך. זה כל כך כאב לי עד שהתחלתי לבכות. אמרתי בלבי: מה הוא רוצה ממני? מה עשיתי לו? והלא שמעתי חזונות יפה וטובה וכולם נהנו, מדוע הוא אומר לי כך? כאב לי כל כך! לאחר מכן גערתי בעצמי: נו, שכח מזה! החלטתי למחול לו ולא להקפיד עליו, אולם לא יכולתי לשכוח את דבריו. בכל פעם שראיתיו נזכרתי בעלבון העורב. ועד היום, אחרי חמישים שנה ויותר, הדבר חקוק בזכרוני. כמה כוח יש לדיבורים שלנו, וכמה עלינו להיזהר לא לקלקל בהם!

סיפור רבי גמליאל ריינוביץ: אברך ירושלמי אחד לא הצליח בפרנסתו, ובכל טעק שהיה תוחב את ידו היה נכשל החובות עלו והשתרגו על צווארו, והוא לא ידע את נפשו מרוב צער. עמד האיש וחשב שחבטו של עולם, מה יכול להיות דבר שמונע ממנו את הפרנסה. חשב וחשב חשב היטב, עד שהגיע למסקנה שהנה מעשה הוא סיגוריות כבר כמה שנים, ואין אשתו מרוצה מזה. היא אמנם לא עושה מזה מריבה, כדי לשמור על שלום הבית, אבל בתוככי לבה זה מצערה מאד, כפי שאמרה לו כבר כמה וכמה פעמים. החליט האיש שכראה זה הדבר המונע ממנו הפרנסה, ואין לו אמרו חכמים שאונאת האשה מונעת את הפרנסה, ואם דמעתה מצויה אין המעות מצויות, יצוידע. על אתר החליט האיש שיהיה רב דרכיו, ואמר לאשתו לשמחתה הרבה שהוא מפסיק לגמרי לעשן. והנה פתאום החלה לרום קרנו, ושרתה שכנה במעשה ידיו, ובכל אשר פונה מצליח, ונעשה עשיר גדול, כן יתן ה' וכה יוסיף, ברכה ברוחנית ובגשמיות ובכל העניינים לטובה.

סיפור רבי ראובן קרלינשטיין: בשבת אחת הגיע יהודי לבית המדרש לקבלת שבת ומעריב, וכבדוהו לגשת לפני העמוד. החזן החל את תפילתו, והיה נראה כי הוא עתיד לסיים בחצות לילה. רבי יוסף שמבלבץ מגדולי ירושלים, שהיה מתמיד גדול, ישב במזרח, וההוא האריך מאד בכל קטע. לפתע החזן חי בר יוסף עושה תנועה של צער על הכתף, כמי שהחזן לו כבר עם האריכות. כשראה זאת, יצא לו כל החשק מהחזונו. מיד החליף ניגונים וניחל בבלת שבת רגילה. רבי יוסף הבין מיד מה קרה, וכי ציער יהודי. הסתיימה תפילת מעריב, רב יוסף המתין שכולם ילכו הביתה. הוא לא הלך לביתו אלא נותר בבית הכנסת. המתין שהחזן כבר ודאי באכסניה שלו, הוא יצא בשקט כל שיראו, בא דפק בדלת, כאשר נפתחה הדלת והאיש עמד בפתח, התפריץ בכבי: תרחם עלי תסלח לי, אני מבקש ממך, והתייחס בכבי. החזן שאל: מה קרה תמחל לי. החזן: מחול לך! מחול לך! כעת הוא נרגע ושב לביתו.

כשנעשה רבי נתן צבי פינקל חולה הטרידה אותו העובדה שמצבו יצער את ולתו, באותם ימים קיבל על עצמו לחייך יותר שכן כשילדים יראו את מראהו הבלתי שגרתי עולים הם לפחד לכן קיבל על עצמו להרבות ביוכים. פעם בא לפניו אחד ממקורביו, והתאונן שהיום התבייש עד מאוד בבית המדרש. הוא שאל את הסבא: אמנם מה שארע לי הוא בוודאי לכפרת עוונותי, אבל יש לחשוב מה הגורם אשר גרם שיארע לי דבר כזה? רצוני לשוב בתשובה על כך: שהרי בוודאי עוונותי גרמו לי שיארעו לי בושות כאלו. אמר לו הסבא מסלבודקא תכף ומיד: הזכר נא במה שארע לפני עשר שנים. לדמד כאן בשיבה בחור תלמיד חכם מיוחד, שהיה שקוע כל כולו בלימוד. פעם ארע שהגיע בשבת בבוקר לתפילת שחרית. מרוב שהיה שקוע בלימוד, הפשיל את שרוולו כדי להניח תפילין, למרות שלא היו התפילין לפניו. מאחר שהיה רגיל שבממדו לתפילה הוא משפיל את שרוולו מרוב שקיעותו בלימוד עשה כך בשבת קודש. היות ולא רציתי לגשת בעצמי לאותו בחור פן יתבייש, פניתי אליו ואמרתי לו שתמחה לאותו בחור וזיכיר לו כי שבת היום, ואין צורך להניח תפילין. אתה אכן נישאת אליו, אבל אמרת לו את הדברים כשחיוך על שפתותיך. הבחור הלן נפגע מאוד. חייךך היה דקרת אותו בכל רמי"ח איברי! דע לך שלשתי"ת יש זמן, אבל העוון דאז לא נמחל לך! חלפו עשר שנים מאותו מעשה, והיום קיבלת את עונשך הראוי, על כך שחיכת אז וגרמת לחלישות הדעת לאותו בחור.

רבי חיים קניבסקי אומר רבות שהמצער חברו זה מעבב הזשי"ק והיינו שמערכתב ממלדת עד שיפייסו ורבים הסיפורים על אנשים מעוכבי זשי"ק שכונדע להם שבעבר ציערו החבר הם מיהרו לפייסו ונושעו. **ושמעתי סיפור מוסמך** על יהודי ניצל שואה ללא ילדים רח"ל שהיה מביא לישיבה בשכונתו של מוצ"ש את האוכל שנשאר בשבת לשיבה, והיה בטוח שכולם נהנים ממעשה ידי אשתו מאוד ואף אשתו הרבתה באוכל כל ער"ש כדי שישאר לבחורים במוצ"ש ד"ו נתן להם סיפוק גדול. יום אחד ניגש אליו אחד מבחורים ואמר לו לזולו, אין לך מה להביא את האוכל כי שכארתה הולך, הכל הולך לפח. היהודי נעלב כהוון וכבר באותו שבוע כשדמעתו ודמעת אשתו על לחייהם הם עברו דירה. לימים התחנן הבחור הני"ל ובמשך שנים רבות לא נפקד בזשי"ק. כל טובי הרופאים אמרו שאין שום ברייה לאחר שנים רבות הוא מוכי מדברי הר"ח קניבסקי שענין זה של מצער את חברו מעבב הזשי"ק, מיד הוא נכר באותו סיפור, וכאן הוא החל את מסע החיפוישם אחר אותו יהודי עד שמצא שהוא גר באיזה מושב. הוא ואשתו הגיעו לביתם והחלו לבכות את מצבם הקשה. אך היהודי לא אבה לסלוח על שעות ארוכות הם הרבו לפייסו עד שקיבלו ע"ע שכן יפרסמו ד"ו ברבים שהיה לזכות ואז הם סלחו להם. וזה כעבור פחות משנה הם נפקדו בתאומים, והיהודי הני"ל משמש לילדים כסב, והם מקבלים את הילדים אחת לשבוע בביתם ומתארחים אצלו תמיד כסדרם.

כמו"כ התפרסם הסיפור עם הרב אלישיב שכיתה שלימה של תלמידות שלא התארוס אחרי שסיימו את שנותיהן בסמינר, ובאו לבקש עצה מהרב אלישיב ואמר שייזכרו אם פעם פגעו במישהי. והתברר שבכתיב"א היתה אצל בחורה לא כ"כ נורמלית והם צחקו עליה עד שהתביישה לבוא וכתת היא במוסד סגור. מיד הרב אלישיב אמר להם מה דרכי התשובה. ותוך תקופה קצרה כולן התארוס. הרבנית קניבסקי סיפרה על בלתי שחזרה הביתה פעם מהסמינר בוכיה בעקבות שהמורה ציערה אותה לעיני כולן על לא עוול בכפה, ולא עזרו כל ההסברים. לימים המורה באה לביתם לבקש מחילה כי היא קרובה לגיל ארבעים ועדין לא מצאה את זיווגה. כמובן שמיד סלחה לה, ומיד לאחיי"ה היא נושעה. ואדם שצער מישהו, כפרתו היא בקשת מחילה. ובעיקר אם מתובה בכך זה גופא כפרתו. וכדאי להתבונן שעה אחת מאשר לסבול שנים רבות ורק אחד"כ לבקש מחילה. ואני מכיר אדם שכל ימיו סבל ומכאוב ובמקום כל צרה שפנתה לו נהיית לו צרה חדשה, ואין לו יום ולילה, חייו מלאים יסורים והוא הודה בפני שהכל בגלל שהציק בעבר לשני בצורה לא רגילה ומתקשה לבקש מחילה ע"כ. ה' עזרו שנתחן בענייני זה של באל"ח לחזרה מאוד לא לצער את השני בשום דרך, ובפרט בימים אלו של אבל על תלמידי ר"ע על שלא נהגו מספיק כבוד זה בזה. ונוכה לגאולה השלימה בב"א.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלות: פרשת בהר פותחת במצוות השמיטה שבאה לחזק את מצוות הביטחון בה'. מהו בטחון בה' ומאי ההשתדלות המותרת? **תשובה:** השתדלות מותרת רק כהלכה וכמדת בטחוננו, ומי שמתגדל שלא כהלכה ודאי יש לצלח, וכן מי שמתגדל יותר מידי מראה שאינו בוטח מספיק והקב"ה ואמר לו שתדור להב, חלילה. והחזו"א אמר פעם לרבי שמשון קרליץ שהשתדלות היא לבקש פעמיים בלבד, ואח"כ יתפלל. והביטחון בה', אומר הגאון, צריך להיות בדרך של כגמול על אמו היינו כמו שתינוק לא חושש ויחסר לו חלב למחר, כך על האדם לא לחשוש מזה כלל. והרב שטינמן כתב לרבי דוד אבוחצירא שבדורנו הטכנולוגי שהכל בלחיצת כפתור יש תפקיד יחודי יותר מהדורות הקודמים והוא לבטוח רק בה' ולא בבשר ודם, ורק בורא עולם בכוחו להציל אותנו ולפעול ישועות, וכמו שראוי בקורונה. וכן אמר החזו"א לרבי אלעזר צדוק טורציץ שהיחודי חיוב לקחת את הרבש"ע לכל מקום בו הוא הולך, והיינו כאשר הוא קונה נעליים הוא צריך להתפלל שה' יצליח דרכו והוא יקנה נעליים טובות, וכן בכל עניין ועניין הוא צריך לפנות להקב"ה ולדבר עמו כבן אל אביו וכך גם יהיה לו ס"ד כי הבוטח בה' חסד יסובבנו, וגם נתגבר אצלו מידת הביטחון בה'. וכשאלו מפתל על כל עניין לה' מראה שבוטח בו ואז חסד יסובבנו. **יודועה** **סגולה** של רבי חיים מוולוז'ין: שבכל עת צרה וכדי שיש מבטחו בה' ויאמר אין עוד מלבדו ויזכה לראות ישועות... ואנשים וראים ישועות גדולות ע"י סגולה זו בראיונות לעבודה, במבחנים, ובעיות במיסים, ושלא בעיות שלצערנו לא חסרות.

שאלה: מה צריך להשתדל השבוע? **תשובה:** הרב שטינמן היה תמיד אומר שבשבוע שקוראים את הקללות הוא שבו צריך יותר זיירות, והוא עצמו היה משתדל באותו שבוע לא לראות מביתו מלבד לצרכי מצווה. רבי חיים קניבסקי כשהיה קורא את הקללות בשניים מקרא הוא לא אומר זאת מול אנשים שלא יתקללו ח"ו (ויש להוסיף מה שמקובל מרבי חיים מוולוז'ין שמי שצם בער"ש בחוקותי ואומר שניים מקרא ואחד תרגום יזכה שכל תפילותיו יתקבלו).

שאלה: סגולה לחשקת הלימוד: **תשובה:** ילמד לפני תחילת הלימוד 5 הלימודים דקות מתוך הספר 'מעלות התורה' לרבי אברהם אבי הגר"א וככה שיהיו לפני תחילת הלימוד כמה חשיבות ומעלה יש לתורה זה נתן חשק עצום לנצל כל רגע ללימוד. ותמיד אנו כותבים שהסגולה הגדולה היא לבקש מה' שיתן לנו חשקת הלימוד ואין למעלה מה'.

שאלה: מה הסגולה שפנו החסידים היא סגולה אדירה לכל צרה קטנה גדולה: **תשובה:** כיוון שהעניין של לשמה הוא מאוד גדול, ובאמירת תהילים שאין מכך כל הנאה, וזה רק בשביל להתפלל יש בזה מעלה של לשמה ולכן זה מתקבל ברצון. מהרב שטינמן

שאלה: האם רבי חיים קניבסקי היה בדירת החזו"א כשהגיע לשם בן גוריון? **תשובה:** רבי חיים שם לב שכן גוריון הגיע מיד הוא קרא לכל המצאים שם בואו איתי לחדר האני יסור להסתכל בפני רשע'. (מתוך הספר הנהגות והלכות לרבי חיים קניבסקי מאת תלמידו רבי חיים עוזר כהן שליט"א. ושם מופיע גם שרבי חיים כתב בחלק מספריו ניתן להשיג אצל 'הרב' חיים קניבסקי ובחלק מושיט 'הרב' ואמר רבי חיים שזה משום שבחיי הסתמלעל לבקשתו הוא כתב הרב ארי שפוט כתב בה' לרבי).

שאלה: איזה יצר חזק יש בתקופתנו בקרב הרבה מהעוברים: **תשובה:** להיות מועדן כל הזמן בנייעס, וכך הסקרנות הוא חזק מאוד, וקשה להתגבר ע"י, אבל, מעורר רבי רשון אדלשטיין, שיש חיוב להתגבר ע"י. והמתרגל להתגבר ע"י לא לקרוא עיתונים וק"ו לא לשמוע קווי נייעס וראה יתוך תקופה קצרה שחיינו נעים יותר רגועים ושלוים ויש לו ס"ד מיוחדת בכל העניינים, וראשו נהיה פנוי יותר להכניס אצרות התורה עד אין סוף. והוא לא מפסיד כלום מזה שהוא לא מתעניין בכל הנייעס.

שאלה: האם יש תועלת בהחרמת מאפיית אנגיל בעקבות זה שיו"ר הדיקטוריון הפגין נגד הציבור החרדי בצורה שפירסה שלא היה לה תקדים: **תשובה:** בעבר הציבור החרדי חללים בעקבות חילולי שבת או הפירות קברים היה זה החרם מול בנק לאומי מול שפע שוק ומול אל על. והתחלתו אז הצלחנו להביא לפשרה של העבליים או להפסידים אדירים. החרם האחרון היה על חברת אל על שעשתה טיסות בשבת. אז החרם היה רישמי והחברה סגרה הפסדים עצומים והיא נכנעה לדרשת החרדים שהיו 20 אחוז מהנוסעים שלה. החרדים הקונים של אנגיל הם ככל הנראה הרבה יותר אחוזים מאשר הם באוכלוסיה משום שהחילונים בדרך כלל קונים במאפיות יוקרתיות יותר. הציבור החרדי לא נלחם על כבודו בדרך כלל, וודאי לא בצורה הפוגעת באנשים אחרים. אך לנו עדיין לפגוע בהכנסות מאפיית אנגיל ולא בעובדי החברה, בהם גם כאלה הנמנים על הציבור החרדי. אך כאשר מפגינים נגד הערכים והמנהיגים שלנו באופן עקבי עד כדי השתה מוכרת, אנו חייבים להיעזר על ידי כן בשיתוף. כי יש בכך חילול ה' שאנחנו סמרטוטים שאפשר לדרוך עלינו בלי גבול ובוודאי אחר השתפרסם החרם, כי זה שאנחנו חרדים זה לא סיבה שניתן שירמסו אותנו וודאי לא אחרי שאחד מבעלי החברה הוסיף שמן למזורה ואמר מילים המשתלחות בציבור החרדי.

שאלה: כשיש איזה משהו שמפריע לי אצל השני האם עלי לפתח שיחה על דבר זה עם השני או לשמור בתי? **תשובה:** לבדוק היטב מה מפריע לי אצל השני, ולהבין אכן זה קשור אליך, היינו נאמר אם השני מפור זה מפריע לך, עלך לדעת שזה בגללך, כי אתה מידי פדנט. ולכן מה שראוי לעשות זה להסביר שהבעיה היא אצלך ותעשה לי טוב, וכך השיחה תהיה חיובית ביותר.

שאלה: מתי כדאי להימנע מלאכול? **תשובה:** סמוך לשניה, וכדאי להרחיק את הסעודה שעתיים מהשניה. ובנוסף, מחקרים רבים הראו שאחרי השעה תשע בערב לא מומלץ לאכול כי האוכל אז הוא יכול להזיק לתועלת שיש מהכבד.

שאלה: האם נכון לדבר עם צעירים דברים בסיסיים כגון גן עדן וגהנום כדי שיראו מהחטא: **תשובה:** בימינו הדרך היא להתמקד יותר על ההנאה בלימוד המעלה של תורה; הכיף מהלחיות אדם שמקיים וחי ע"י התורה ופחות לדבר על גן עדן וגהנום. ומי שיש לו החפץ חיים בדרור כזה המון על גן עדן וגהנום. ואילו בספרי החזו"א אין אנו מוצאים שום התייחסות ליראת העונש אלא רק על ההנאה והמעלה שיש ללומד וכדו'. מאת רבי יהושע איכנשטיין

יראתא אדוריאת: מעשה שהיה: באיסרו חן פסח השנה הביא משהו כיבוד לבית הכנסת. בין האנשים שלקחו בורקס היה אדם חסידי הלוש בבעקישע חגיגת [כמנהג רבים באיסרו חן]. כשלתפנע נזעק אחד הנוכחים והזכיר לו שאצלו יום טוב שני, כי הוא בן חו"ל. הוא נחרד ומיהר להתוודע את הבעיה, כשהעיר חו"ל שהבורקס הנח לאיסורי הנאה, חמץ שעבר עליו הפסח. האם הוא צודק? יש לדון האם הוא זכה בזה, אם כן, האם שייך לומר שגאסר הבנה כולשני זה מותר. להצדדים שזכה או שלא, שיש מחלוקת ראשונים שאדם מקבל אוכל באירוע, באירוח וכדו' אם זה שלו או רק יש לו בזה זכות אכילה [ונפק"מ אם יכול לעשר ועוד]. אך כאן גם יש לדון שהבורקס שבכלל לא ניתן לו זכות אכילה. ויש לדון.

מדוי זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו להשבע: א. שמעתי עצה לציפורן חודרנית, לקחת נייר זכוכית ולשייף באמצע הציפורן כל יום קצת. ובדוק ומנוסה זה עוזר גם במצבים קשים (כגון דלקת) למתעניינים איך זה עובד כמוון שלוקחים קצת כוח מהציפורן היא מתכווצת וכך זה לא חודר לבשר. ב. בענין בועות אויר שנוצרות בצווארון חולצה גברית, שמעתי שמה שגורם לזה, זה גיהוץ עם אדים באזורים האלו. לכן כדאי מאד למנוע את הבעיה ע"י שמגהצים צווארון, הפתים וכפתורים כך בחום בלי להוציא אדים מהמגהץ. בכל החולצה אין בעיה, הנקודה היא רק באזורים הנ"ל שתפור (מודבק) בתוכם בד הקרוי "בטיסט" והוא נהרס ע"י אדים ונוצרות בועות. ג. עבור דלקת במעיים שמישהו שאל על עצה יש לנו ב"ה פיתרון בדוק ומנוסה יש רופא טבעי בשם ד"ר אליהו לביא, שממש עוזר למחלות כאלו ואחרות. הטלפון: 026426583. **אחר שלח:** אני גם חולה בדלקת ועוזר לי הדברים הבאים: תרופה בשם קראון 25000) על תרופה לא מזיקה שמכילה אינוטימי עיכול (אפשר גם להשיג אינוטימי עיכול של חברות טבע) וכן כדורי ביו שמכילים חיידקי עיכול טובים. ויטמין C (סי) בלי חומצה. כורכום (שהוא גם מרפא דלקות) - כדאי להתייעץ בחברת סולגאר איזה סוג של כדורי כורכום טוב לדלקת במעיים. ג'לוטמין (אני משתמש ב-לוטמין של חברת סולגאר). ליקוריץ (הצמח עצמו או בכדורים של חברות טבע). ג'לוטמין וליקוריץ בונים את הרירית של מערכת העיכול. כל הדברים האלו עוזרים לי מאוד ב"ה באופן אישי ושווה לנסותם אם כי לא בטוח שכל דבר שמתאים לחולה אחד עוזר גם לחולה אחר אבל מאוד שווה לנסות כי זה יכול לשנות את כל החיים. עוד כתבו: יש רפואת הומופטיה שהיא יעילה מאוד כנגד כל סוגי הדלקות ע"י ד"ר סרוסי בבני ברק וברושלים. ד. **לגבי** ברזל שנספג טוב בזמן דלקת ברזל של חברת סופהרב. ה. מי שסובל מזיעה מוגברת בכפות הידיים וסורגליים או בית השחי התפרסם בעבר על משחה בשם 5% GEL METHENAMINE (מטאמין) שהועילה לסובלים מזה. אני השתמשתי בה לאחר שניסיתי כל סוגי המשחות וזה הועיל לי, מאחר וזה מגיע רק ב-100 גרם ומחירו 200 ש"ח יש צורך במרשם ואינו כלול בסל המעוניין להתחלק איתי 50 גרם שזה מספיק לתקופת הקיץ יכול לשרוד איתי קשר במייל: natankin1995@gmail.com. ו. לגבי גרביים שנקרעים מהר. ממליץ מנסיוני: רשת חנויות גרביים פמילי סוקס בבני ברק זה ברחוב כהנמן מול רח' ריינס מוכרים סט של שלושה זוגות עבים מכותנה. מעידים לאורך זמן. ז. כשעור הידיים נעשה יבש, להרטיב היטב את כפות הידיים במים (!) למרוח עליהן בעודן רטובות קרם ולוטה, לשפשף בסבלנות את הידיים זו בזו במשך דקות אחדות, והתוצאה מפתיעה. ח. **הלשרות** את הלשית כשעה וחצי בתוך אבטסיה עם מים פושרים וחבילת מלח לימון ואבקת/גיל כביסה - איראלי יוצא נקי מאד ולכן. **לגבי** העטרה אם זה מכסף חייבים להוריד אותה, וכמוכן להכניס למכונה עם אבקת כביסה על תוכנית צמר ללא מרכך כביסה (אח"כ קשה לגהץ). ח.

לגבי הרגע הזה שאתה מגלה שהמקלדת באנגלית, יש תוכנה חינומית בשם "לונג אורב" (באנגלית: LangOver), שאם מתקינים אותה אז בלחיצה על F10 זה מחליף חזק לעברית, ואז צריך לשוב לרגע הבא. **הארה:** לגבי הונק תפוחים שהובא לעבור שעבר, העירו שזה עלול לעשות כויות בעור ח"ו, שמעתי שעדיף לדלל במים (חלק אחד חומץ תפוחים לשלושה חלקים מים).

ט. כידוע שראוי שלא ללבוש נרות ברוח הפה, ע"י שמכסים את הלהבה עם חפץ שמתכת שיש לו בית קיבול בגודל של פרק אצבע בערך וכך הלהבה נחנקת, אפילו מבלי לגעת בנר. ניתן להיכנס לכל טמבור ולמצוא משהו מתאים. י. לגבי אלרגיות לאגוזים אצל ד"ר הרט בבני ברק יש זיקה מיוחדת נגד אלרגיה מועילה לשנה. יא. כאשר נמקים כריים ע"י סט מורץ או כל מים שומנים אחר יש להיזהר מאוד שלא ח"ו יגע בכפתורי ההדלקה של הנו כיוון שיש שם חומר שומני עבור האיטום ובמקרה ח"ו יגע בזה מסיר שומנים ניצוץ אחד קטן יכול לגרום לשריפה בזה הבית מומלץ לנקות את גוף הכיריים ללא מסיר שומנים כלל. את החלקים ניתן לנקות במקום מרוחק מהכיריים. יג. בענין הורדת מדבקה לשבילת כלים, בדרך כלל מגלים זאת סמוך למבילה, כאשר בודקים את הכלי טרם שטבלתו כדינא דגמרא ושיו"ע שחייבים לעיין בו לראות שאין בו חציצה [ודלא כהמון העם המוציאים את הכלי מאריזה ומיד טובלים בלי להביט מאומה], ובאותה שעה אין כלים ושוש דבר. ולפני קרוב לארבע שנה לימד אותי עצה טובה ואמננה, הרב יוסף ח'ן בן שפ"ח לרמ"ש (מיסד וראש ארגון החסד י'חסידי נעמי), והיא, לקחת מעט 'חול' הנמצא בכל מקום, להרטיבו קצת, ולשפשף באצבע או בבוהן על מקום המדבקה המוסרת, וראה פלא, כל שיירי המדבקה יורדים בלא שום בעיות, ועמהם שיירי הדבק, בכלים רגישים כגובע מסכף, צריך לשפשף בעדינות כדי שלא יגרמו 'סריוטו'. יד. דבק חס ניתן להסיר עם פן לשיער (לא ניסיתי על בד קטיפה). לגבי מה ששאלו אם עיתון ומגזינים אותו על הדבק חס או השעווה, ומגהצים אותו עם מגהץ, מה שקורה זה שהדבק חס נמס ונספג בעיתון, ולא משאיר זכר רק לשים לב שלגבי שמלת קטיפה אולי זה יותר עדין, לכן צריך עם חום נמוך במגהץ, וכן לפעמים אם הדבק הרבה דבק, אז צריך להזיז כל כמה רגעים את נדבק של העיתון לאזור שהדף יבש כדי שישפג טוב.

התורה חסה: בקשות עזרה שנשלחו השבוע ע"י קוראים שמשוועים פתרונות. אגא שילוח פתרונות למייל בסוף העלון: א. איך מורידים כתם מטרט של כובע שנוצר ע"י ניקוי הכובע בטניר. ב. איך מורידים כתמים של גמבה. לפלא אדום מבגדים. ג. איך שומרים על הרכות של המגבת שלא תהפך להיות אחרי כמה כביסות קשה כמו זיקט.

הלכות מענייני הפרשה

כה לו. אל תקח מאתו נשך ותריבית. ממה כללים בענייני ריבית מהספר ברית פנחס: כאשר יש לאדם חוב לחבירו והוא מוסיף יותר ממה שהוא חייב אפילו אם החוב פחות משווה פרטה, זהו איסור ריבית: וקעת נביא סוגי חובות שבהם יש את ההתחייבות ריבית. א. חוב של הלואה או שכירות או מכירה אסור לשלם יותר מהחוב. ב. קיבל מתנה מחבירו מותר לו להחזיר מתנה יותר גדולה אצ"ל ונתן לו מתנה ע"י שיחזור לו אח"כ, מכל פלוני המתחייב לתת מתנה לחבירו עד זמן מסוים וכשהגיע הזמן לא נתן אסור לתת לו אח"כ מתנה יותר גדולה כי ההתחייבות נהפכה לחוב, ואם בשעה שהתחייב לתת מתנה אמר שאם ייתן ביום פלוני ייתן מתנה קטנה ואם יאחר ייתן מתנה יותר גדולה מותר, ונפק"מ למחורן שהתחייב לתת לחבירו סכום מסוים עד זמן פלוני, וכשאחר ביקש להגדיל הסכום הר"י ריבית. ג. גם לערב אסור להוסיף עוד כסף מחמת איחור הפרעון. ד. אסור להחליף ציק במזומן ביותר מסכום הציק, אצ"כ מצייני שהסכום הנספח הוא שכר טירחה או שעושה היתר עיסקה. ה. אם הלואה היתה לטובת המלווה, כגון אדם שיש לו אפשרות לבנות על הגג ואין לו כסף בשב"ז ובא חברו ואומר לו אני אשקיע כסף פנחס הגג סך 100 אלף \$ ואני אגור בו עד שיהיה לך להחזיר כל הסכום (100 אלף \$) אי"י ריבית בזמן שבר ביתו, וכן אדם שרוצה לקנות בחנות חברו בגדים עבור ילדיו של המוכר, והוא מבקש לקנות בפרסה נוחה עם ריבית שרי. כי ריבית זה רק כשהוא לצורך הלווה. ו. המפקיד כסף אצל חברו לשמירה לתקופה מסויימת, והחבר השתמש בכסף ברשותו או שלא ברשותו, אי"י ריבית ומותר לו להחזיר יותר בשני תנאים. א. שלא יאמר בפירוש שהוא השתמש בכסף לצרכו. ב. שלא יאמר מראש שיהיו לו רווחים עבור הפקדון, ולכך מי שעשה עיסקאות עם כסף שהופקד אצלו מותר פקדון עבור מי למפקיד. וכן כסף גמ"ח שמקבל כסף פקדון עבור מי שמשאל מותר להחזיר יותר אף כשהשתמש בכסף ובציורו התנאים הנ"ל. ז. גנב שרוצה להחזיר יותר מהגניבה מותר אבל שמקבל הארכה להחזיר עם ריבית, אסור. ח. מדיק שהזיק יכול לשלם יותר אבל שמקבל הארכה בתוספת תשלום אסור, וה"ה אם מקבל מחברת ביטוח ומחמת האחרון מוסיפים לו עוד אסור.

{ אז נדברו }

פרשת בהר בחוקותי תשפ"ג | לסדר: "והתהלכתי בתוכם..." | גליון מספר: 602

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדריים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

איך מתכוננים לחג השבועות מתוך פרשת 'בחוקותי...??'

היום ברשותך קורא יקר... לקראת חג השבועות... אני רוצה ללמוד היום סדר **בקיאות!!!** מידי שנה חשוב לחז"ל שאנחנו נקרא את הברכות והקללות של בחוקותי סמוך ונראה לחג מתן תורתנו... חשוב לחז"ל שאנחנו נגיע עם זה ונתכונן עם זה לקראת חג השבועות... אז ככה: במשך שנים ברחתי מזה... אתה בטח מכיר את השיקולים האלו... מה אני צריך ללמוד את כל הקללות... אנחנו לא אוהבים קללות... בא נהיה חיוביים... בא נשפיע רק השפעות טובות וברכות על עם ישראל... משום מה בורא עולם היה קצת פחות חביב ממני... והוא כן נתן לנו את תורתו ומסר לנו בפרשת בחוקותי וגם בכי תבא... כנראה שבורא עולם הבין שזה טוב!!!

ולכן סו"ס גדלתי בשנה... ולראשונה התחלתי ללמוד בעיון את הסוגיה של הברכות והקללות שבחוקותי... ותשמעו!!! גיליתי מציאה אדירה!!! פשוט גיליתי שמדובר ברשימה מאוד מסודרת של שבעה נושאים מאוד ברורים ומוגדרים... שהתורה ממקדת אותנו מולם ומצביעה לנו שאלו הם הנושאים העיקריים שאנחנו אמורים להעמיד מול העיניים ולהיות עם יד על הדופק!!!

כי כל הברכות והישועות מגיעות מזה... ומאיך גם הקללות... הכל סביב הנושאים האלו... ובשבילי כזה דבר... זה מתנה!!! כי הרבה פעמים אני זקוק לסדר בראש כמו אויר לנשימה... יש כ"כ הרבה ערכים ביהדות... יש כ"כ הרבה נישות ופינות ואתה לא יודע מאיפה להתחיל... והרי עוד רגע חג השבועות ואני רוצה לקחת את העניינים ברצינות ואני מאבד ראש... אני לא יודע איזה נושאים יותר מהותיים שצריך להתמקד בהם ומה לא... ופתאום התורה בכבודה ובעצמה ממקדת אותנו מול שבעה נושאים מאוד ברורים!!! שאם קיימת אותם, אזי כל ברכות מגיעות בזכות זה... ומאיך מי שמקל ראש בשבעה ערכים האלו הרי יש כנגדם סדרות של שבע שבע פורענויות כנגד אותם חטאים... אחד כנגד אחד...

בשבילי זו מתנה!!! איזה סדר בראש... בקיצור: היום נלמד יחד סדר בקיאות... נעבור פחות או יותר על הרשימה של אותם שבעה ערכים ובא נראה איפה אני אוהב שם...

לפניך רשימת שבעת הנושאים בקיצור נמרץ: קח חומש ביד ובא נקרא יחד עם פירוש רש"י... ובכן: א. אם לא תשמעו לי- **שתהיו עמלים בתורה!!!** ב. ולא תעשו- **לא תקיימו את המצוות...** (לעבור על מה שמפורש בהלכה) ג. ואם בחוקותי תמאסו- **מואס באחרים העושים...** ד. משפטי תגעל נפשכם- **שונא החכמים!!!** ה. לבלתי עשות- **מונע את אחרים מלעשות...** ו. את כל מצוותי- **כופר שלא ציוויתם!** מתנער ממצוות מסוימות כאילו הם לא קיימות. ז. להפרכם את בריתי- **כופר בעיקר...** (כלומר: הוא דווקא לא כופר במצוה... הוא מסכים שה' ציווה... נו... אז מה... אז מה זה כתוב בתורה... אני מחליט...) הנה... הנה לך שבעה נושאים!!! שכנגדם!!! כנגדם ה' שולח שבע פורענויות (כל פורענויות מקבילה לחטא שכנגדה... שבע כנגד שבע... פרטים נוספים בשנים מקרא) כדי לאותת ליהודי לשוב בתשובה... אם הוא חוזר בתשובה מה טוב... ואם לא אז עוברים לסיבוב הבא... ויוספתי ליסרה אתכם שבע כחטאותיכם... ואז עוד שבע ועוד שבע...

בקיצור: התורה מונה רשימה שחורה ומפורטת של הפעקאלאך והצרות וקשיים שמוכרים לנו מהחיים... (אם היה מקום ביריעה... הייתי מנסה לתרגם כל קללה למושגי הפעקאלאך המוכרים בדרגנו...)

אז ככה: אני מודה בכנות: פעם!! כשהייתי מרפרף על הברכות וקללות של בחוקותי והייתי מגיע לרשימה הזו של שבעת החטאים... באופן אישי הייתי מזדהה רק עם השנים הראשונים!!! **א**. שלא תהיו עמלים בתורה, **ב**. שלא תקיימו את המצוות... הבנתי שלשני דברים האלו יש לי שייכות... אני בהחלט מבין שיש לי מה לעשות בדק הבית וחשבון נפש מול עמל התורה או דקדוק ההלכה... אבל הלאה?? בחטאים הנוספים?? זה כבר לא היה נראה לי קשור אלי בכלל... לדוגמא: **ג**. מואס באחרים העושים... **ד**. מואס בחכמים... בינינו... מה זה קשור אלי?? מה... אני שמאלני ארכיסיטי שמואס בחרדים?? תפסת אותי פעם מואס בחרדים ששומרים תורה ומצוות?? מה... אני מואס באברכים שלומדים תורה?? לא ידוע לי!!! והחטא החמישי בכלל... **מונע אחרים מלעשות...** אני?? ככה אני נראה לך?? מה... אתה באמת חושד בי שניסיתי אי פעם למנוע מיהודי לקיים מצוות...?? ומי מדבר על החטא הששי והשביעי **כופר במצוה? כופר בעיקר...** מה זה קשור אלי?? אני כופר?? לא ידוע לי...

ממילא תמיד הנושא של הברכות והקללות באופן כללי היה יחסית די מנותק ממני... סו"ס מדברים פה על כופרים במצוות וכופרים בעיקר ועל אנשים שמואסים במצוות...

אבל לא נעים לומר... או יותר נכון- צר לי לומר... כנראה שהשנים עשו את שלהם... ואט אט גיליתי לתדהמתי ש**גם אני במעודן!!!** גם אני נמצא עמוק עמוק בתוך הסיפור... פתאום קלטתי ש'מואס באחרים העושים' פוגש אותי ואולי גם אותך ביום יום... וגם 'מואס בחכמים' ו'כופר במצוות'... גם זה פוגש אותנו יום יום... ובכן: איפה זה פוגש אותנו?? אז ככה: בציבור החרדי כידוע... יש קטבים גדולים... יש את הקוטב הדרומי של הפרומערס והפאנאטים הגדולים... ומאיך יש את הקוטב הצפוני שזה המודרניים המנותקים והפושרים... ואילו אני ואתה?? איפה אנחנו ממוקמים?? אנחנו איפשוהו באמצע!! אני מצד אחד סולד ומתרחק מהמודרניים והפשרנים... ומאיך אני גם די מסתייג מהפאנאטים המגזימים...

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

היכוננו היכוננו!!! סיום מסכת סוטה... ומה בפתח???

היכוננו היכוננו!!! בשבוע הבא מתחילים מסכת גיטין!!! חוזרים בסערה לזירה... כבר הזכרתי כאן שמסכתות נדרים נזיר סוטה זה משהו 'טיפה שונה'... זה מקצוע בפני עצמו בתורה... אם נדבר במושגים של הי"ד החזקה לרמב"ם... אז לאורך החצי שנה האחרונה עסקנו בספר 'הפלאה'!! (שזה אומר: כל סוגי החיובים או האיטורים שהאדם מחייב מחיל על עצמו בכח הדיבור שבפיו!!! זה התחיל בנדרים, עבר לזירות, משם לבעל שמקנה לאשתו, ואחרון חביב... כעת - בסוף מסכת סוטה ברשימה של תשע מצוות עשה שבדיבור...) עכ"פ הדרך עלך מסכת נדרים נזיר סוטה, ובוזה אנחנו כעת סוגרים מעגל של חורף שלם!! מראש חודש חשוון ועד שלהי חודש אייר...

וכעת!!!! כעת אנחנו שוב חוזרים בסערה לסדר נשים... כעת נכונה לנו שוב חצי שנה תמימה של שתי מסכתות משמעותיות ועסיסיות מלאות מזן אל זן... מסכת גיטין וקידושין!!!

עכשיו: בא נעשה סדר... בינינו... עצם השם של המסכת **גִּיטִין** זה מעורר בנו רתיעה!!! סו"ס גיטין זה נושא לא הכי מרנין ומשמח... מילא להיות מסדר קידושין... לא הייתי מסרב להיות... אבל להתעסק עם גיטין זה תחום עגום למדי... ולחשוב שכעת אנחנו הולכים להכניס את הראש ולשקוע בגיטין... זה לא נותן הרבה חשק... **אה... מה אתה אומר???**

אז ככה: חובשי בית המדרש מחייכים לעצמם... הם מבינים שהתחושה הזו אפילו לא מתחילה... ולמה?? **כי דבר ראשון:** באופן כללי בלימוד התורה השפראך הזה לא קיים... בלימוד אתה יכול להתחכך יום יום עם נוכלים ולדרוך על שלדים וגולגולות ולבקר ברפתות ולזון בכל נושא לגופו של עניין גם בשאלות הכי מזויעות!!! (לאשתי הספיק לשמוע אותי לומד קצת יבמות ובבא קמא והיא כבר הבינה למה אסור לה ללמוד תורה... רק גבר יכול לעמוד שאנן מול שור שנגח את הפרה... ובמקום להגיד אוי איזה מסכנה הפרה, הוא באדישות מוחלטת עוסק בלדון האם יחלוף או איכא חזקה...) ממילא מסכת גיטין... גם אם היא עוסקת בנושאים פחות נעימים... זה בכלל בכלל לא מפריע לה להיות אחת המסכתות העסיסיות ביותר בעולם הישיבות, והדברים מאירים ושמיחים כנתינתם בסיני... לכן נא לא להיבהל!!! אין שום קשר בין המושג העגום שנקרא גט לבין החתונה השמחה שנקראת מסכת גיטין... זה מהמטבחון של הבית מדרש...

אבל חוץ מזה!!! גם בלי זה... צריך לדעת שמסכת גיטין לא מדברת רק על הנושא של הלכות גיטין!!! בסיכום הכללי יוצא שרק חצי מהמסכת עוסקת בגיטין... לפחות חצי מסכת עוסקה בשלל סוגיות שונות ומגוונות בנשים נזיקין וגם זרעים... בקיצור: מסכת גיטין היא מסכת מלאה וגדושה... מהמסכתות החביבות שמקיפות סוגיות מעניינות ומרתקות...

ושוב נחזור ונדגיש מה שהוזכר כאן פעם: ישנם שני דרכים כלליות איך להתחבר ללימוד... או להתחבר **קצת ל-הרבה** תורה! או להתחבר **הרבה ל-קצת** תורה!! מי שלומד דף היומי שעה ביום הוא מחובר קצת אבל להרבה תורה... סו"ס הוא מספיק הרבה מסכתות... לעומת זאת מי שתופס מסכת אחת ולומד אותה טוב עעעעך הסוף... הוא מחובר הרבה לקצת תורה!! ולהתחבר הרבה לקצת תורה זה תמיד יותר מומלץ... (אם כי מזה ומזה אלה תנח ידך) ומסכת גיטין היא אחת הדוגמאות!!! מי שיחליט 'ליפול' על מסכת גיטין!!! ניח כעת... לקראת חג השבועות אתה מחליט 'להתלבש' על המסכת הזו... סו"ס מדובר בשה"כ בשלושה חודשים... אתה מחליט להיכנס לעובי הקורה... לקחת את המסכת הזו ללב שלך... מחליט לקחת אישי את מה שלא הבנת ולא לשקוט עד שלא סיכמת וקלטת את כל הסוגיה... אם החלטת להבין את המסכת הזו ולהבין אותה עד הסוף ולא לטיח... אני מבטיח לך שבכ"ו מנחם אב... כשאתה תעשה סיום על גיטין אתה בעצמך תרגיש שאתה נמצא במקום אחר בחיבור ושייכות ללימוד... במושגים בלימוד... ברקע כללי להמון סוגיות מכל חלקי הש"ס... מסכת גיטין היא דוגמא למסכת אחת, שמספיק שאתה מחובר אליה בלבד!! ויש לך כבר 'קשרים' בכל נשים נזיקין... דרכה אתה כבר שמת רגל בכל מיני פניות ביש"ס...

לך על זה!!! בשביל מה אנחנו נמצאים עכשיו בערב חג השבועות???

בשביל מה אם לא בשביל לקבל חיזוק!!! וחיזוק ריאלי ונקודתי לשלושה חודשים הקרובים... אתה יודע מה זה לעבור את יולי יוני וחצי אוגוסט עם מסכת גיטין?? אתה יודע איזה ביקור בחצי עולם זה?? כל מי שיצא בחופש הגדול לטיול ברחבי העולם... לא משנה לאיפה הוא יטוס... יום אחד הוא יצטרך לנחות!!! גם המטוס וגם הוא!! יום אחד הוא ינחת פה ויחזור להתלונן על החום והזיעה ושאין כלום בבית הזה... אבל מי שיצא בשבוע הבא להמראה של מסכת גיטין!! אני מבטיח לו שמזה אין נחיתה!! כן... תתפלל לשמוע... יש המראות שלא נוחתים מהם!! ואני לא מדבר בלשון מליצה... מי שתפס מסכת 'בשרית' והחליט לקחת אותה לעצמות... יום אחד הוא מרגיש שהוא הגיע לאיזשהו איכות חיים תורנית... סוג של עליית רמה שהיא אל חזור... מהראף הזה אני כבר לא יכול לרדת!!! אל תסמוך עלי... תנסה... זה כמו שיש אנשים כאלו שבשלב מסוים העלו את רמת החיים ונתקעו שם... הם לא יכולים לרדת מאיכות חיים הזו... (רחמנות עליהם...) אז זהו!!! שמוותר לדעת שיש את זה במובן התורני ובגדול!! יש את היום הזה שבו צברת כך וכך דפי גמי שלמדת אותם טטטטט!!! ופתאום קלטת את הסיפור... נכנסת לשפראך... אתה מתחיל לדפדף קדימה אחורה ולעשות את הקישורים לבד (בלי עזרה חיצונית של שוטנשטיין וכדו') וזהו!! כשהגעת לשם... אתה שם!!! אתה לא נוחת משם!! (תמיד אפשר להתרסק... צריך אפשר גם לצלול... אבל לא לנחות... אתה עומד שם!! זה לא משהו שאתה נוחת ממנו) היית רוצה משהו כזה? אז הנה!! מסכת גיטין היא ההזדמנות!!! ואל תחמיץ אותה!!!

עכשיו... בינינו... מה יקרה אם לא שמעת בקולי... כשהתחילו גיטין החמצת את ההזדמנות ולא קפצת על הרכבת... אז אני אהיה כבר עכשיו כנה איתך... בינינו... לא הפסדת את ההזדמנות!! כי את אותו דבר אני גם אגיד לך לפני מסכת קידושין, וגם לפני בבא קמא... (כי בגגדול ההגדרה הזו נכונה ביחס לכל המסכתות העסיסיות שאנחנו הולכים לפגוש אותם בסדר א"ה)

איך אני איתך?? הייתי כנה!!! אבל אם הייתי כנה איתך... אז בינינו!!! אני כן יכול להגיד לך משהו אחד... אם בגיטין לא תקפוז על ההזדמנות... אין שום סיבה שתקפוז על זה בקידושין... לכן תקפוז עכשיו!! כי על זה נאמר: ואם לא עכשיו אימת... מי כמוך יודע כמה דחית עד היום... אז בבקשה... בשביל זה מסכת גיטין מתחילה ממש סמוך ונראה לחג מתן תורתנו... כדי להחליט שהנה!!! הפעם אני הולך על זה... ואני משקיע...

זו הזריקת מרץ הראשונה פה בגיליון לקראת תחילת מסכת גיטין בסוף שבוע הבא... אם ירצה ה'... בשבוע הבא נמשיך עם מנת דחף כדי לוודא שאין אחד מהלומדים הפוטנציאליים של דף היומי שלא יתנערו ויתחילו... הפעם אף אחד לא נותר מאחור... ברור???

בהתקרב יום קבלת התורה,

שוב ניתן לקנות את הספר

'המסולאים מפו'

הספר מתמקד בנתינת עצות וכלים לעצמאיים המעוניינים לפתוח עסק (מורשה) הנקרא בשם: עסק התורה.

לפניך טעימה חלקית מהנושאים שנפתחים בספר... (בצורה לא מסודרת)

כיצד ניתן לרכוש ידיעה בכל חלקי מקצועות התורה?? כיצד ניתן למנוע ריפיון והאם בכלל?? מתי צריך לסגור את הגמ' ולצאת לפוש... ואילו מתי להתגבר בייתר שאף ולעמוד?? איך מגיעים לחשק התורה?? איך ניתן ליצור מתיקות וערבות התורה...?? צרה ושמה חברותא... כיצד לדעת להתרגל ללמוד גם לבד?? מה זה לא חברותא? ומה עושים בתחרות סמויה עם החברותא? עד כמה אני מחויב למסגרת או לטובת הישיבה?? איך כותבים חבורה...?? איזו הערה בלימוד עדיין נחשבת כשה"כ פשט פשוט ברש"י ומאיה שלב ההערה הזו כבר נחשבת חידוש בסוגיה שראוי להיכתב ולהימסר כחבורה?? האם יש סיכוי שיום אחד גם אני אהיה עקבי ומסודר ואגיע בזמן לימוד ואוכל בזמן ואישן בזמן? האם לימוד המוסר הוא נחלתם הפרטית של הליטאים... והאם תורת החסידות שייכת רק למגור החסידי?? רגע... למה לא לומדים בישיבות נביא...?? (רגע... ואם לא לומדים נביא... לכן מה??) בחור שלא התחבר מעולם ללומדים הישיבתי האם הוא בגדר תלמיד שלא ראה ברכה בלימודו?? האם יש בעיה ללמוד שוטנשטיין? האם דף היומי שייך לבעלי בתים?? והשאלה העצובה והנאוה: ואיפה רוב המתמידים נעלמים במרוצת השנים?? ואיך בדורות הקודמים ידעו את כל התורה כולה בגיל שלושים... והאם יש סיכוי שגם אצלי זה יקרה? ואיך בדיוק?? האם יש עניין לגשת למבחנים... ואם זה מלחיץ אותי נורא מה עושים...?? ומה העניין להיות סתם ככה בקי בתורה שבכתב... (מי"ב מסעות... אלופי עשיו... דגלים... נשיאים... למאי נפקא מינה?? והאם יש עניין ללמוד משנה ברורה גם ללא ההכרעות העדכניות של 'דרשו' מפוסקי דורנו?? מה קורה אם אני לא מצליח לכתוב חבורה... זה אורך לי חודשים שלימים... מה עושים?? מה ההבדל בין התמודדות בקדושה של המתמיד לבין העוייבד?? ואם עוברת עלי תקופה של חוסר חשק בולט בלימוד... כיצד מאבחנו מי פה החולה... האם הנפש הרוח או הנשמה?? ומה זה "השקפה"... האם יש עניין לדעת השקפה? ולאיה חלק ב"ה החזקה רמב"ם זה מסווג...?? והאם יש עניין לחזור מאה פעמים על הגמ'... ובאיה שלב ניתן להפסיק?? ומה עושים עם השאיפות שלי?? והאם יש עניין להתלמד לדבר בפני ציבור...?? והאם יש אחד שבנוי ללמוד טור ב"י ולא גמרא??

אלו הם חלק מהנושאים שנפתחים בספר זה...

ניתן לרכוש במוקדי המכירה של גיליון זה, כמו כן ניתן להשיג אצל נציגי גיליון זה בישיבות הק'

לביור מוקד המכירה הקרוב אליך:

0527683095

0548446691

התנועה... משם הוא ממין את הרוחניות של כולם...
ומעתה!!! אם אכן כך... אז אמנם אני מאוד מכבד ומוקיר את התורה ולומדיה... אבל בעצם **איזה???** איזה תורה אני מכבד??? את התורה שלי!!! את מה שאני החלטתי שזו התורה!!! את זה אני מכבד!!!
 ואילו אם תביא לי יהודי ערעלכער שהוא העיז ללכת צעד אחד יותר מרומם ממני בנושא של פגעי הטכנולוגיה... איך אני מסתכל עליו?? **אני מואס בו!!!** אני מגחך עליו... אני לא אשתף איתו פעולה ו... ו... ואולי בשקט אני אפילו אטרפד את הניסיון שלו לקדם את זה...
הנה לך 'מואס באחרים העושים'!!! הנה לך 'מונע מאחרים לעשות'!!!
 ואנחנו לא מדברים כאן על איזה חילוני שמאלני שמואס בכל הקדוש והיקר... מדברים פה עלי ועליו... שכל מגזר או קהילת קודש שראו לנכון להיות טיפה יותר פרו'עם (בתחום מסוים) ממה שאני חונכתי... אוטומטית אני מזלזל בזה... מואס בזה... לועז לזה!! ואפילו מונע...
 רוצה דוגמא קלאסית?? אותי לא חינוכו לעשות עסק באוטובוס מההפרדה של גברים מקדימה נשים מאחורה... (סו"ס גדלנו בפריפריה... היינו עוסקים בפניות קודמות) ויום אחד גיליתי שיש מגזרים וקהילות שאצלם הנושא הזה הוא ססופר עקרוני!!! כעת תכנס לראש שלי... איך התגובה שלי?? האם אני מסוגל לקבל שיש יהודים יותר פרומו'ע'ר'ס ממני... או היות ולי אין בעיה עם זה... אז אני מזלזל ובז... מואס באחרים העושים ו... ו... ואולי גם מפריע והרי אפשר להפריע... **כעת אתה מתחיל להבין איפה זה פוגש אותי ואותך??** כנ"ל לגבי תרומות ומעשרות ומים של שבת וחשמל של שבת ושלל חומרות שיש יהודים שמקפידים על זה וזה חשוב להם... ונניח שאני לא חונכתי על זה... השאלה איך אני חי איתם בזה קיום?? האם אני מוכן לקבל שיש יהודים שהם טובים במשהו יותר ממני?? או שאין כזה דבר!! מי שהעיז לעקוף אותי... זה כמו לעקוף את המדריך ואחת דתו להיפסל!! אני מואס בו... בקיצור: אנחנו עמוק בתוך הסיפור...

התנועה... משם הוא ממין את הרוחניות של כולם...
ומעתה!!! אם אכן כך... אז אמנם אני מאוד מכבד ומוקיר את התורה ולומדיה... אבל בעצם **איזה???** איזה תורה אני מכבד??? את התורה שלי!!! את מה שאני החלטתי שזו התורה!!! את זה אני מכבד!!!
 ואילו אם תביא לי יהודי ערעלכער שהוא העיז ללכת צעד אחד יותר מרומם ממני בנושא של פגעי הטכנולוגיה... איך אני מסתכל עליו?? **אני מואס בו!!!** אני מגחך עליו... אני לא אשתף איתו פעולה ו... ו... ואולי בשקט אני אפילו אטרפד את הניסיון שלו לקדם את זה...
הנה לך 'מואס באחרים העושים'!!! הנה לך 'מונע מאחרים לעשות'!!!
 ואנחנו לא מדברים כאן על איזה חילוני שמאלני שמואס בכל הקדוש והיקר... מדברים פה עלי ועליו... שכל מגזר או קהילת קודש שראו לנכון להיות טיפה יותר פרו'עם (בתחום מסוים) ממה שאני חונכתי... אוטומטית אני מזלזל בזה... מואס בזה... לועז לזה!! ואפילו מונע...
 רוצה דוגמא קלאסית?? אותי לא חינוכו לעשות עסק באוטובוס מההפרדה של גברים מקדימה נשים מאחורה... (סו"ס גדלנו בפריפריה... היינו עוסקים בפניות קודמות) ויום אחד גיליתי שיש מגזרים וקהילות שאצלם הנושא הזה הוא ססופר עקרוני!!! כעת תכנס לראש שלי... איך התגובה שלי?? האם אני מסוגל לקבל שיש יהודים יותר פרומו'ע'ר'ס ממני... או היות ולי אין בעיה עם זה... אז אני מזלזל ובז... מואס באחרים העושים ו... ו... ואולי גם מפריע והרי אפשר להפריע... **כעת אתה מתחיל להבין איפה זה פוגש אותי ואותך??** כנ"ל לגבי תרומות ומעשרות ומים של שבת וחשמל של שבת ושלל חומרות שיש יהודים שמקפידים על זה וזה חשוב להם... ונניח שאני לא חונכתי על זה... השאלה איך אני חי איתם בזה קיום?? האם אני מוכן לקבל שיש יהודים שהם טובים במשהו יותר ממני?? או שאין כזה דבר!! מי שהעיז לעקוף אותי... זה כמו לעקוף את המדריך ואחת דתו להיפסל!! אני מואס בו... בקיצור: אנחנו עמוק בתוך הסיפור...

התנועה... משם הוא ממין את הרוחניות של כולם...
ומעתה!!! אם אכן כך... אז אמנם אני מאוד מכבד ומוקיר את התורה ולומדיה... אבל בעצם **איזה???** איזה תורה אני מכבד??? את התורה שלי!!! את מה שאני החלטתי שזו התורה!!! את זה אני מכבד!!!
 ואילו אם תביא לי יהודי ערעלכער שהוא העיז ללכת צעד אחד יותר מרומם ממני בנושא של פגעי הטכנולוגיה... איך אני מסתכל עליו?? **אני מואס בו!!!** אני מגחך עליו... אני לא אשתף איתו פעולה ו... ו... ואולי בשקט אני אפילו אטרפד את הניסיון שלו לקדם את זה...
הנה לך 'מואס באחרים העושים'!!! הנה לך 'מונע מאחרים לעשות'!!!
 ואנחנו לא מדברים כאן על איזה חילוני שמאלני שמואס בכל הקדוש והיקר... מדברים פה עלי ועליו... שכל מגזר או קהילת קודש שראו לנכון להיות טיפה יותר פרו'עם (בתחום מסוים) ממה שאני חונכתי... אוטומטית אני מזלזל בזה... מואס בזה... לועז לזה!! ואפילו מונע...
 רוצה דוגמא קלאסית?? אותי לא חינוכו לעשות עסק באוטובוס מההפרדה של גברים מקדימה נשים מאחורה... (סו"ס גדלנו בפריפריה... היינו עוסקים בפניות קודמות) ויום אחד גיליתי שיש מגזרים וקהילות שאצלם הנושא הזה הוא ססופר עקרוני!!! כעת תכנס לראש שלי... איך התגובה שלי?? האם אני מסוגל לקבל שיש יהודים יותר פרומו'ע'ר'ס ממני... או היות ולי אין בעיה עם זה... אז אני מזלזל ובז... מואס באחרים העושים ו... ו... ואולי גם מפריע והרי אפשר להפריע... **כעת אתה מתחיל להבין איפה זה פוגש אותי ואותך??** כנ"ל לגבי תרומות ומעשרות ומים של שבת וחשמל של שבת ושלל חומרות שיש יהודים שמקפידים על זה וזה חשוב להם... ונניח שאני לא חונכתי על זה... השאלה איך אני חי איתם בזה קיום?? האם אני מוכן לקבל שיש יהודים שהם טובים במשהו יותר ממני?? או שאין כזה דבר!! מי שהעיז לעקוף אותי... זה כמו לעקוף את המדריך ואחת דתו להיפסל!! אני מואס בו... בקיצור: אנחנו עמוק בתוך הסיפור...

התנועה... משם הוא ממין את הרוחניות של כולם...
ומעתה!!! אם אכן כך... אז אמנם אני מאוד מכבד ומוקיר את התורה ולומדיה... אבל בעצם **איזה???** איזה תורה אני מכבד??? את התורה שלי!!! את מה שאני החלטתי שזו התורה!!! את זה אני מכבד!!!
 ואילו אם תביא לי יהודי ערעלכער שהוא העיז ללכת צעד אחד יותר מרומם ממני בנושא של פגעי הטכנולוגיה... איך אני מסתכל עליו?? **אני מואס בו!!!** אני מגחך עליו... אני לא אשתף איתו פעולה ו... ו... ואולי בשקט אני אפילו אטרפד את הניסיון שלו לקדם את זה...
הנה לך 'מואס באחרים העושים'!!! הנה לך 'מונע מאחרים לעשות'!!!
 ואנחנו לא מדברים כאן על איזה חילוני שמאלני שמואס בכל הקדוש והיקר... מדברים פה עלי ועליו... שכל מגזר או קהילת קודש שראו לנכון להיות טיפה יותר פרו'עם (בתחום מסוים) ממה שאני חונכתי... אוטומטית אני מזלזל בזה... מואס בזה... לועז לזה!! ואפילו מונע...
 רוצה דוגמא קלאסית?? אותי לא חינוכו לעשות עסק באוטובוס מההפרדה של גברים מקדימה נשים מאחורה... (סו"ס גדלנו בפריפריה... היינו עוסקים בפניות קודמות) ויום אחד גיליתי שיש מגזרים וקהילות שאצלם הנושא הזה הוא ססופר עקרוני!!! כעת תכנס לראש שלי... איך התגובה שלי?? האם אני מסוגל לקבל שיש יהודים יותר פרומו'ע'ר'ס ממני... או היות ולי אין בעיה עם זה... אז אני מזלזל ובז... מואס באחרים העושים ו... ו... ואולי גם מפריע והרי אפשר להפריע... **כעת אתה מתחיל להבין איפה זה פוגש אותי ואותך??** כנ"ל לגבי תרומות ומעשרות ומים של שבת וחשמל של שבת ושלל חומרות שיש יהודים שמקפידים על זה וזה חשוב להם... ונניח שאני לא חונכתי על זה... השאלה איך אני חי איתם בזה קיום?? האם אני מוכן לקבל שיש יהודים שהם טובים במשהו יותר ממני?? או שאין כזה דבר!! מי שהעיז לעקוף אותי... זה כמו לעקוף את המדריך ואחת דתו להיפסל!! אני מואס בו... בקיצור: אנחנו עמוק בתוך הסיפור...

איך מתכוננים לשבועות מתוך פרשת בחוקות??

המשך- בקיצור: לכל אחד מאיתנו יש את הקו המשווה שלו!! איפה הוא החליט למקם את עצמו בכדור הארץ של היידישקייט. וכמובן שאיפה שאני ממוקם זה המקום הנכון... זה המרכז... ולפי זה אני מחלק ציונים לכל אחד עד כמה הוא 'מתקרר...' 'מתחמם...' 'חם חם...' 'קר קר'.

כמה דוגמאות קטנות: מאוד חורה לי שאני מגיע לשטיבלאך ורואה מנייני בזק של 40 דקות שחרית... זה לא מקובל עלי! 40 דקות תפילה זה... זה לא תפילה... זה מירוך מכוניות... **מאיך?** אני מכיר מנין של עוייבדים שאורך להם שחרית שגרתי במשך יותר משעה... מצטער... אני לא אוזח מזה... זה מוגזם... לא צריך להיות פאנאט עד כדי כך...

רגע... אז 40 דקות תפילה זה פחות מידי... ואילו שעה תפילה זה מוגזם מידי... אז מה כן טוב?? **התפילה שלי!** אני מתפלל 55 דקות!! זו הדרך תשכון אור!! לא פחות ולא יותר...

חכה... גם בגודל של הכיפה... אני מזועזע לראות חרדים שהולכים עם כיפה קטנה ושטוחה מספר 3... אני רואה את זה מאוד בחומרה... מאיך... אני לא אוזח מהכיפה מספר 6 של חסידי גור... זה ענק מידי... מה זה הפאנטיות הזו... רגע... אז איזה כיפה כן טובה???

הכיפה שלי!!! איך לא!!! מספר 4 על שש חלקים!! ככה בדיוק!! קצת יותר מזה- פאנאט מידי... קצת פחות מזה-- מודרני מידי...

וכן הלאה בכל נושא ובכל עניין... מי שהעיז להיות טיפ טיפה יותר ריא שמים ממני אני בז ומזלזל בו... ההלו... הגזמת... אל תהי צדיק הרבה... ואילו מי שקצת פחות פרומו'ע'ר ממני... ההלו... אביסלע יראת שמים... בקיצור: אני קובע!!! השעון חשמל של היהדות נמצא אצלי!!!

ואתה מבין לבד שהדוגמאות מהכיפה ומאריכות התפילה זה עוד מהדוגמאות החובבניות... תכל'ס זה פוגש אותנו כמעט בכל פינה... נניח בייחס לטכנולוגיה... נניח שמבחינתי אפשרות גישה למייל זה בסדר!!! אבל מי שיש לו אינטרנט מסונן זה כבר טרף... ההלו... במה אתם יהודים?? מאיך: כשאני פוגש יהודי ברמה רוחנית קצת יותר ממני ואיכפת לו טיפה יותר ממני... והוא השכיל להבין שגם מייל זה לא מתאים ולא ראוי לבן מלך... פה אני פתאום מגיב בזלזול ובביטול... ההלו... הגזמת... יש גבול לצמצום... אי אפשר להיות מנותקים לגמרי... עכ"פ כך זה אני...

עכשיו בינינו: תסתכל לי בעיניים: ומה איתך?? אתה לא כזה??

בינינו... כולנו ככה!!! כל אחד מאיתנו מתמקם בקו המשווה התורני שלו ומשם הוא מכוין את

עוד דוגמא מאוד מצויה: לכל אחד מאיתנו יש את הרב שלו... והנה יום אחד אני רואה את חבר שלי נאלץ לעשות משהו ש... שלטעמי... זה לא הגיוני... ולמה הוא עושה את זה?? כי יש לו רבי!!! זה מה

הפגין מולי היה הרבה יותר פוגע ומעליב לבין אם הוא היה מתוכנן איתי וצורח עלי...

למי שלמד דף היומי לאחרונה... למדנו להכיר שני פרצופים. יש **סוטה** ויש **מורדת**!! תגיד לי: מי יותר זועתית?? סוטה או מורדת?? **ברור שמורדת**!! כי את מסכת סוטה אנחנו מסיימים יחסית מהר ויחסית בקלות... כי נכון שסוטה זה חמור מאוד... אבל זה שחור לבן... או שהיא נאסרה או שלא... בשביל זה משקים אותה מי המרים וסוגרים את הפינה הזו ובזאת סיימנו מסכת סוטה... **אבל מורדת???** אוי אוי... מורדת זה בוץ אמיתי... מורדת זו אשה שהיא דווקא גלאט כשר... היא לא עשתה כלום... (הלואי והיא הייתה עושה משהו... לפחות היה פה על מה להתדיין...) מורדת זו אשה שהיא בסה"כ אדישה... אפאטית... לא משתפת פעולה... לא בקטע... מה שבעלה דורש ממנה היא עומדת בדרישות כמו 'שביתה איטלקית'... אבל לא מחוברת. לא בקטע. כמו קיר!! אשה מורדת זה הסבל הכי מתמשך... זה האיום הכי גדול שיכול לאיים על הבעל... זו הבעיה הכי חסרת פתרון בשו"ע אבע"ז... אין כמעט דרך אין לצאת מהבוץ הזה... כי יש לך עסק עם קקקקיר... הנה! זו בדיוק ראף הרגישות הכ"כ גדול בחיוב של עמל התורה!!! עמל התורה במילים אחרות זה **תהיה בעניין**!! החתן נתן לנו תרי"ג פקודות... אבל הלאה... מעבר לזה... הוא רוצה שהכלה תעמול בזה... מה פירוש? שתכנס לזה עם כל הרמ"ח והס"ה... שתהיה מחוברת לזה... שתתפרגן על התורה ותיעלב ממנה... תתעצבן עליה ותתפייס איתה... שתהיה בקטע!! זה הפירוש הפשוט של עמל!!! עמל זו התחברות בנששמה... וברגע שישראל עמלים בתורה המשמעות היא שהכלה בעניין... יש עם מי לדבר... ברגע שיש עם מי לדבר... גם אם יש פה ושם חריקות... אז גם לסוטה יש פתרונות... הבעל יכול למחול לה... אבל ברגע שיהודי מקפיד קלה כבחמורה... אבל הוא לא בעניין... לא מחובר... לא מוכן להפוך את התורה לעסק הפרטי שלו... הנה לך מורדת!!! ואין לך תסכול לבעל כמו אישה קיר!!! **מה ה' בסך הכל רוצה?** ה' לא מחפש שאני אעבוד קשה... ה' לא מחפש שאני באמת אוכל פת במלח ומים במשורה... לא!! ה' בסה"כ רוצה שאני אהיה מחובר לזה... שאכנס לזה... שהתורה תעלה לי בחיים... ויש לנו את זה... אוהו... מי כמונו אלופים בראש קטן... אנחנו גם אלופים בלהתפוצץ מאנשים שמשחקים עלינו ראש קטן... אז אנא... בא נפסיק להיות ראש קטן... כשה' רוצה ממני עמל התורה... הוא בסה"כ רוצה שאני אנשום את הנשימה העמוקה ואני אחליט שמהיום אני אוהד מכבי תורה... שמהיום התורה זו המפלגה שלי וזה עולה לי בחיים... איך בדיוק מגיעים לזה?? זה כבר שלב ב'... אבל לפחות לדעת מה אני הולך להכריז בחג השבועות...

לא נשאר מקום לסכם את השיעור בקיאות הזה... זכור: ז' נושאים!!!

ואנחנו יודעים מה שאנחנו עושים... זה במילים אחרות: כופר במצוה!!! **ושוב: שלא תבין**... לא חסרים לנו מחדלים ביהדות... כולנו נכשלים על ימין ועל שמאל בלשה"ר ומחלוקת... זה קורה... אין שום בעיה שיהודי טוען התפללתי מאוחר כי יש לי חולשה שאני קם מאוחר... נו... בסדר... יש חולשות... יש מעידות... יש ליהדות הרבה מקום של הכלה ליהודי שעדיין מחכה לו כבוד דרך ארוכה לשלימות... אבל הנימה הכופרת והמתנערת... שים את השו"ע בצד... לא קשור אלי... זה אסור!!!! אנחנו צריכים להכניס לראש: **אין כזה דבר להתנער מהלכה מפורשת**!! אין כזה דבר לעמוד מול שו"ע מפורש ולהגיד לא קשור אלי... אתה רוצה?? תעשה שטיקל תורה ותוכיח שלא נפסק ככה להלכה... מצידו אפילו תטען: קים לי כמ"ד שמקל... נו... גם את זה עוד אפשר לקבל... אתה עוד יותר רוצה? תוכיח שאתה לא לגמרי בר חיובא... אבל להיות בר חיובא!! לעמוד על שני רגלים בריאות ולהכריז לא מעניין אותי מה שכתוב!! זה כופר במצוה!! צריך להיזהר בנושאים האלו כי בינינו... כל אחד מאיתנו במחדלים שלו... אנחנו מאוד נבהלים לעכל אפשרות שיש משהו שאני לא בסדר בו!!! וזו טעות!! כי אם יש משהו שאני לא בסדר בו... זה לא הצרה הכי נורא... יש משהו הרבה יותר נורא... וזה להתעקש שאני כן בסדר כי... כי אני בסדר ותדפדפו מהר לעמוד הבא ותזרקו מכאן את מי שמעיד להגיד שאני לא מושלם!! זה הכי גרוע

ואחרון חביב: נסיים בכותרת הראשונה: **שתהיו עמלים בתורה**!!! ורש"י אומר שם במקום: שמי שלא עמל בתורה... הרי זה מכיר את רבונו ומתכוין למרוד בו!!! והשאלה זועקת: מה הקשר בין מי שקצת מתבטל מלימוד לבין מורד?? מילא תגיד שהוא בטלן... אבל להגיד שזה מרד?? ?!

והתשובה היא ברורה מאוד:

כבר מאז שהיינו ילדים נתקע לנו בראש ש'מרד' זה מעשה טרוו וונדליזם כן... בחידר כשהגיע רבה ממלא מקום לפעמים ניסינו לעשות מרד... התחלנו לצעוק אאאההה... וזרקנו כסאות ושפכנו מים וקדימה מרד...

אז זהו שלא!! השם 'מרד' זה משהו הרבה יותר עדין (ועוצמתי...)

מרד זה חוסר שיתוף פעולה!!! ראש קטן... יוצא זיין... לא בקטע... לא בעניין... **הדוגמא הכי אקטואלית:** בימים אלו יש שמאלנים שמפגינים. צועקים... חוסמים... אבל עם כל הרעש והצמיגים... זה עדיין לא שווה בשביל להיקרא 'מרד'... אתה יודע מה זה כן מרד?? ברגע שמפלגה **מתוך** הממשלה הביעה חוסר עניין... והם הכריזו שהם בסה"כ לא מצביעים **בעד**!!! הם חלילה לא מצביעים נגד... רק לא בעד!!! הנה לך מרד!! והמרד הזה הוא הרבה יותר מטלטל ומזעזע את המערכת... יותר מכל הצוחחות והדגלים שבתל אביב... מרד זה חוסר עניין אבל-- **מבפנים**!!! כשזה מגיע מבפנים... אין צורך בבלגן וצעקות... מספיק שאתה 'לא בעניין' והכל כבר מפורק מיניה וביה... זה כמו שיום אחד שוחחתי עם חבר בטלפון... והוא באופן פתאומי החליט לייבש את השיחה... כן... לא... שחור לבן... פתאום אני מרגיש שהוא לא... לא איתי... זה דומה למרד!!! היבוש והחוסר עניין שהוא פתאום

שהעידו להתקדם צעד אחד ברוחניות יותר ממני ומותר להם!! והכי הכי מחובתי לכבד אותם... ולא למאוס באחרים העושים... (זה ניסיון... כי האגו שלי שלא כ"כ מפרגן למישהו לעקוף אותי... דחף אותי ומשכנע אותי להסיק שזה שטויות... והם סתם מגזימים... יש פה דקויות שצריך להתעלות עליהם... ולפעמים זה לא מהדברים הפשוטים)

הלאה... נעבור **לכופר במצוות וכופר בעיקר**... איפה זה פוגש אותי???

אתן לך דוגמא: לפני תקופה עוררתי על המכשלה שהתפילין של ראש לא במקום וזה קרקפתא דלא מנח תפילין... רובם קיבלו את הדברים אבל היה גם את הגרעין הקשה... את אלו שזרקו אותי... דיי... תפסיק אתה עם הנערווען שלך... תחשוב: הגעתי אליך... **וביד ימין** החזקתי שו"ע מפורש שכותב שלהניח ככה תפילין זה אויס!! **ואילו ביד שמאל** החזקתי מראה והראיתי לך שהנה... מדברים פה עליך!!! ואתה דוחה אותי בקש... ועוד מגחך עלי שאני סתם נערוויסט ומחפש בעיות... אם זו התגובה שלך אז תחליט מה אתה... יש לך רק שתי אפשרויות: או שאתה **כופר במצוה**!! שהחלטת משום מה שאין כזה דין... אין כזה הלכה... אין כזה גז"ש של בין עיניך בין עיניך... זו אופציה אחת!! **או! או! או אופציה שניה**... שאתה אמנם לא כופר במצוה... אתה מצידך מסכים שיש כזה סעיף בשו"ע... אבל אז מה... אז מה ובורא עולם ציונה ככה... מי אמר שזה מחייב אותי... זה במילים אחרות: **כופר בעיקר**... כופר בעצם המחויבות שלי לציוני של בורא עולם... אז תחליט מה עדיף לך: או **כופר במצוה** או **כופר בעיקר**... (אם אתה שואל מה לבחור?? תבדוק... תבדוק בפרשת בחוקותי איזה פורענות נשמעת פחות מפחידה האם הששית או השביעית) **עד כאן ברור?? כתבתי מספיק חריף?? נבהלת מזה???**

והנה!! אחרי כתיבי כל זאת!!! אחרי שהמטרתי אש וגפרית על אותו יהודי שהתנער משו"ע מפורש... יום אחד אני מגלה לתדהמתי שאני לא הרבה יותר טוב ממנו... יום אחד פוגש אותי חסיד ושואל אותי: תגיד לי: אתה הרי התחתנת מאוחר... איזה היתר היה לך להתחתן מאוחר?? הרי נפסק להלכה שמי שעלול להיכשל... צריך להתחתן עד גיל עשרים...

עשיתי לו כזה פרצוף כזה שאומר במילים אחרות: יאלה יאלה... מי אתה... מה אתה מנסה לחנך אותנו... ככה זה אנחנו... לא נולדנו אתמול... אנחנו יודעים טוב מאוד מה שאנחנו עושים ותפסיק לבלבל...

שמת לב להתנערות?? מילא אם הייתי מתחמק ואומר לו: תקשיב... אתה צודק... אמנם ככה כתוב... אבל יש כל מיני סיבות נסתרות למה הרבנים שלי החליטו אחרת... או שאני יודע לנמק אותם או שלא... אבל מה שבטוח: אני לפחות מנסה להצטדק שהנושא 'מטופל'... נו... בסידור!! גם אם זה התחמקות אבל יש פה לפחות טוען ונטען!! אבל שים לב... לא זו הייתה התגובה שלי... התגובה שלי הייתה: לך מפה... מה אתה מקשקש לי עם ציטוטים מהטור ב"י והשולחן ערוך... אתה תלמד אותי?? פה יש נימה של **כופר במצוה**!! הגישו לי פה שו"ע מפורש שאומר שכך צריך לעשות... ואני דוחה את זה על הסף... למה?? ככה... כי ככה אנחנו עושים

תזמורת!!!

לכל מי ששכח ספירת העומר..

כמידי שנה אני נוהג להזכיר כאן בגיליון לכל מי שמאוד מאוד רצה לתפוס חיוק לקראת חג השבועות... התחיל את זמן קיץ עם המון רצון טוב... עם שאיפה למה שנקרא 'תמימות', לשבת וללמוד בהתמדה כל חודש איר... ולהגיע לחג השבועות מתוך חיוק נפלא... ותכל'ס... חלומות לחוד ומעשים לחוד...

ומאז הרבה מים עברו בירדן (כל ימי קציר...) והרבה סדר ב' גלשו להם עד 5 בצהריים במיטה... ובקיצור: בתקופה הקצרה שעברה עלינו מתחילת הזמן עד עכשיו... הספקתי לצבור כמה וכמה ימים שעליהם נאמר: "יומא דמפגרי בה רבנן..."

ותכל'ס... חג השבועות מתקרב ואני מרגיש מפגרי!!! כן... אני בפיגור של חיוק... בפיגור של רצינות... הייתי אמור להגיע לחג השבועות מתוך רצינות של חודש ימים... ותכל'ס... יום אחד ככה ויום אחד ככה... יום אחד מלאך יום אחד גלח...

מה עושים??? האם יש סיכוי לחג השבועות הקרוב? או... או שנחכה כבר לקדנציה הבאה?? בסביב הבא אני אהיה הרבה יותר רציני??? אז זהו!!! שעל זה באתי!!! ורציני לעדכן...

שמי שלא יודע... אותו דור דעה!!! שעליו כולנו מדברים!! שהם הם אלו שקיבלו תורה מסיני... הם בכבודם ובעצמם עברו הרבה מאוד תנודות ומחומרות ועלויות ומורדות לאורך החמישים יום הקצרים שבין יציאת מצרים למתן תורה...

אתה מוזמן ללמוד בעיון את פרשת בא בשלח ולראות כמה פשלות עם ישראל הספיקו לעשות רק בספירת העומר!!!!

ועל כולנו... נקודת השיא הייתה בדיוק שבוע לפני חג השבועות... בכ"ח כ"ט באייר... ויסעו בני ישראל ויהנו ברפידים!! מה זה רפידים??? שרפו ידיהם מן התורה!! חד וחלק!!!

עמוק עמוק אי שם בספירת העומר... עוד רגע אנחנו מגיעים להר סיני... ועם ישראל ברפיון ידיים מן התורה...

לא נעים... לא אידיאלי... לא טוב... אפילו גרוע... אבל!!! זה לא הפריע להם לתפוס את עצמם ברגע האחרון ויסעו מרפידים ויבואו--משם הישר- להר סיני...

והז'ל מדגישים: לשעה קלה באו!! שעה של נסיעה הפרידה בין הרפיון ידיים לבין הר סיני... ללמוד: שגם אם היה רפיון עד כה... ברגע אחד של החלטה אתה יכול לתפוס חיוק!! אל תפול ברשת של הפרפקציוניסטיים שעווב... אני כבר הפסדתי את המירוץ... לא... אל תפול בזה!!! ה' רוצה אותך...

ה' רוצה אותך עם כל התנודות שלך... כמו שמושה רבינו מטיב להסביר למלאכים... קנאה יש בכך? יצר הרע יש בכך??

התנודות שלנו והרפיון שמדי פעם שולט בנו... זה לא סותר בכהוא זה את המדרגה הרחנית שאנחנו יכולים להגיע אליה... וגם משם אנחנו פתאום קצת ניפול ושוב נתחזק...

ככה ה' אוהב אותנו!! ה' אוהב אותנו המורדים כאלו... עם שגיאות כתיב... עם אופציה לפשלות... ועם 'שולם שולם לעולם ברוגו ברוגו אף פעם... כן... ככה ה' אוהב אותך... תעשה משהו... מהר מהר להיכנס לעניינים... מהר אהוב כי בא מועד...

שבועיים לחג השבועות זה קצת זמן!! אבל יותר ממה שיהיה קצת זה המון!!! מה שאפשר להגיע בשבועיים האלו...

מיד בשבוע הבא הצבא האדום' מתחיל לעשות את דרכו לכיוון ירושלים...

שלום... קוראים לי יואב... אני **הצבא האדום!!!** לא... לא של רוסיה ח"ו... אני בסה"כ אחד מצוות הרועים הנרחב של הבוס הנפלא שלנו ר' יונדב... אנחנו מתגוררים בנחלת גד שבעבר הירדן מזרחה... לבוס שלי יש מקנה רב. אוהו... אחוזת ענק שמשתרעת על עשרות אלפי דונמים... שהמקום כולו 'מקום מקנה', וכולנו כעת דרוכים וערוכים לקראת היום הגדול!!! ערב ראש חודש סיון!!! שזה יום הספירת מלאי הכללי...

כן... ערב ראש חודש סיון זה תאריך שנקרא בחז"ל 'בפרוס העצרת' וזה אחד משלושת התאריכים הרשמיים שחז"ל תקנו למעשר בהמה!! ומדובר באלפי אלפי בהמות מהנכסי צאן ברזל של ר' יונדב... (שהוא קיבל מהשווער שלו בנדוניה חזק עליו במלווה... טוב... זה כבר לא רלוונטי... כי אשתו של ר' יונדב נפטרה לפני שנה ובלאו הכי הוא ירש אותה...) מדובר בכמות אדירה של צאן שמפוזרים בכל מיני מקומות... ובערב ר"ח סיון ר' יונדב יבא הולך לעמוד עם גלון ענק של סיקרא- אדום... ואז כולם ישירו 'לעשות רצונך...' ואח"כ 'יהיה נועם', ואז יתחיל המסדר... כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו... ואת העשירי הוא יצבע בצבע אדום... ואז אתה תבין למה קוראים לנו הצבא האדום... אתה פתאום תראה שיירה ענקית של עדרי צאן אדומים... אם יצא לך לעמוד בשבוע הבא מול הנוף הירוק ואתה תראה ברקע של האופק שיירה אדומה... תדע לך שזה סימן מובהק למעשר בהמה שעושה כעת את דרכו לכיוון בית חיינו לקראת חג השבועות...

עכ"פ לעת עתה... לפי החישובים הכלליים והערכת מצב... זה נראה שרק מעשר בהמה לבד הולך להיות כאן - כ-2850 כבשים!! 1650 עיזים!! ו-920 ראשי בקר... (וזה חוץ מהבכורות שזה יותר מאלף) כן... אני אגיד לך איך זה יצא... פשוט עשינו ספירת מלאי ויצא שרק לאחרונה נוספו 28.530 טלאים ורחלות... ו-16.520 גדיים... כמו כן נוספו עוד 9260 עגלים ועגלות... נו... כעת תעשה לבד את החשבון, אם הכל ילך כשורה ואחד מעשרה אכן יהיה קודש... אז יש לנו פה סך כולל של 5420 בהמות שצריך להעלות אותם לירושלים... מדובר בלוגיסטיקה אדירה... כי בא נגיד שלשנע סתם 5000 בהמות ממקום למקום... זה לא הסיפור הגדול... אבל פה אל תשכח... פה מדובר במעשר בהמה שהוא כבר עכשיו קודש!! (זה לא כמו שאתה מגיע לירושלים ושם אתה קונה בהמת חולין ומקדיש אותה במקום... פה מדובר בהמה שהיא כבר עכשיו הקדש) וצריך הרבה ניסים והרבה השגחה להצליח לשנע את כל הכבודה הזו לירושלים בלי שיקרה להם לא שבור ולא חרוץ ולא יבלת...

וחכה... זה עוד חוץ מהבכורות... כי בכורות הצטברו פה כבר יותר מ-2000 בתקופה האחרונה... אבל לבנתיים... לפחות 300 מתוכם... הספיק ליפול בהם מום והם כבר ניתנו לכהן במוסם... שיהיה לו לבריאות (אגב: ר' יונדב מאוד מאוכזב מהמספר החריג של הבעלי מומין שהצטברו בבכורות... והוא אפילו הוזמן לחקירה אצל הלוי המפקח בחדש שאחד מהרועים חשוד לגרום מומין לכתחילה... לבנתיים החשד הופקר...) עכ"פ הבכורות זו זירה אחרת!! זה צוות רועים אחר לגמרי... אני עכ"פ שייך לאגף של הרועים הקלאסי... של הבהמות חולין ולכן היום הגדול שלנו מתקרב... לפני שבועיים ר' יונדב שלח אותי לסקירה כללית של מסדי הכמויות!! סו"ס כמויות כאלו של קרבנות זה משהו שדורש הערכת... גם במקדש צריך להיערך לכזו מאסא של הקרבה... והכי הכי: סוף סוף מעשר בהמה יכול להיאכל רק לשני ימים ולילה... כך שכבר סוכם שתשעים אחוז מהמעשר בהמה תרמו לשיבת הקיבוץ 'עיר דוד' שנפתחה בקיץ האחרון לבני עליה שאוכלין חולין על תהרת קודש!! והם עוסקים כעת בדיבורא דפרה אדומה... לקראת המעמד של שריפת הפרה, שלפי התכנית אמור להתקיים בעוד כשלוש שנים... כבר עכשיו מתחילה ההיערכות ובתי מדרשות מיוחדים הוקצו לקראת ההכשרה למעמד!!

עכ"פ ר' יונדב מתכנן לתת להם כבש אחד ליום לאורך כל הקיץ!!! הם כבר מסודרים בארוחת צהרים לאורך כל הקיץ... (אגב: אתה אולי חושב שהם יושבים על סיר הבשר... והם עוד מקבלים את זה על מגש של כסף... אז זהו ששכחת לחשבן שזה אומר שיותר ממאה כבשים הולכים להסתובב להם בחצר הישיבה לאורך כל הקיץ... וכל בוקר בחור אחר הולך למקדש להקריב... וכל הבחורים טהורים על בסיס יומי משלישי לטומאה... אלו הם התנאים לזכות בארוחת צהרים יומיומית של מעשר בהמה...)

עכשיו חכה!!! עד כה דיברנו על הערכת מצב... על ההשערה הכללית כמה מעשר בהמה... אבל יש גם את ההפתעות!!! חוץ מהשיירה האדומה הקלאסית של מעשר בהמה והבכורות... **יש את השיירה המרתקת!!!** שיירה שמי שרואה אותה מעלה חיוך על שפתיו... או חיוך... או אנחה... תלוי מי... תלוי בנסיבות...

תבין: סו"ס כמו שבכל בית חרושת יש פה ושם כל מיני תאונות עבודה או דפקטים בפס יצור... ככה גם בשגרת העבודה שלנו פה מול הצאן... יש את הפשלות המצויות!! אם זה תמורה... או לחילופין הדוגמא המצויה והמשעשעת ביותר שמתרחשת תוך כדי הספירה... הסיפור הוא כך בקצרה: כשר' יונדב מתחיל להעביר תחת השבט... אז תחשוב שביום אחד עוברים שם יותר מ-3000 בהמות... תחשוב שבמשך יום שלם הוא סופר... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10... ושוב 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10... תגיד לי: כמה פעמים היית מסוגל ביום אחד לחזור על זה? אז תחשוב שר' יונדב ביום אחד צריך להגיד את זה בערך 1000 פעמים!!!! והוא לא מוכן לכבד מישהו אחר... כי מצוה בו יותר מבשלוחו והמצוה הזו חביבה עליו... אין לך מושג כמה... ואז כצפוי... מה שקורה זה כך... בתחילת היום הוא מגיע עם כל הברען... עם הפאות הרטובות מהמקווה ועם הגארטל... ואז הוא מתחיל לספור אחד אחד בהתלהבות... זה נשמע כמו ה"אחת ואחת" של הכה"ג ביה"כ... וכל עשירי קודש מקבל צביעה כזו מושקעת בסיקרא!!! יפה! סימטרי!!! אדום בוהק!!! ואז חולפת לה שעה... שעתיים... והעסק מתחיל טיפה להתעייף... הוא עדיין כמונה מעות... אבל זה יותר מזכיר 'מונה מעות' של פסוד"ז... ואז חולפים עוד ארבע או חמש שעות מונוטוניות של עוד טלה... עוד גדי... עוד רחל... עוד עגלה... ואז מתחילים הפיהוקים ויחד איתם הפשלות... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9... ואז רגע... מה זה היה?? שמונה או תשע?? אז בשביל זה יש שם עוד 'משקין' בקלפי שמסתכל פחות או יותר קדימה ואחורה ואיכשהו מזהה ש... כן... זה שמונה... אז זה תשע... והנה עשירי קודש!!! סוקרו בסיקרא!!! ועוברת עוד שעה ואז מגיעה הפשלה הנצחית... פשלה שנקראת: **"קרא לתשיעי עשירי ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי"**, תחזור על המשפט הזה!! תלמד להגיד את המשפט הזה בע"פ!! בסה"כ שמונה מילים!!! אתה עוד תפגוש אותם הרבה בגמ'... אבל תכה... קודם תבין מה קרה... הסיפור הוא שהוא מתחיל לספור - 1.2.3.4.5.6.7.8... ואז כשהגיע התשיעי... בטעות הוא קרא לו עשירי במקום תשיעי!!! והוא כבר בא לסמן אותו בסיקרא כמו עשירי... ואז פתאום הוא תופס את הראש... או... לא... דלגתי על התשיעי... הוא עדיין לא הספיק לחשוב מה מי... ולבנתיים נכנס לו שם הטלה הבא... טוב... אז... אז זהו!!! זה התשיעי... והכבש הבא... הנה- הוא העשירי!!! כאן קרה סקנדל שלם... שתהיה בריא... לתשיעי קראת עשירי!!! ותכל'ס לעשירי האמיתי קראת בכלל תשיעי... ואז לאחד עשרה קראת עשירי... מה שקורה זה שגזירת הכתוב היא שלושתם נהיו קדושים... למה? כל אחד והסיפור שלו... התשיעי זה גזירת הכתוב מיוחדת שגם הוא קודש!!! העשירי בגלל שתכל'ס הוא העשירי האמיתי והמקורי... ואילו האחד עשר נקרא עשירי בגלל שקראת לו קודש... כך שתמיד נוספים לנו עוד כמה וכמה לעדר שעולה במסילה העולה בית קל...

והפעם מאמר מיוחד לגבירים!!! כן... לגבירים!!

להלל הזקן היה אח עשיר שקראו לו שבנא!!! ואילו הלל בעצמו היה עני מרוד כידוע... כמו שכולנו מכירים את הסיפור הידוע שהלל טיפס על הארובה בשלג בשביל ללמוד תורה... (אגב: המתחמים החדשים של מירון בשנה זו... היו ממוקמים במרחק של פחות מ-4 ק"מ לגוש חלב ששם היה הביהמ"ד של שמעיה ואבטליון... מקום מסוגל בפ"ע... אז יצא לנו טוב... וקדנו לא רק סביב האש של ר"ש... אלא וקדנו גם בשלג של הלל...) ותכל"ס... שבנא ידע שאחיו הלל הוא אברך רציני וכן עליה מופלג... שבנא גם כנראה ידע שאחיו עני מרוד... אבל זה לא היה בשבילו סיבה מספקת כדי לעזור לו כלכלית... סו"ס אל תשכח שהלל היה עני מאוד... וכשיש לך עסק עם תלמיד חכם ועוד בשילוב של ענווה... כל זה ביחד לא נראה משהו מרשים במיוחד... וממילא ההופעה של הלל לא נתנה לשבנא חשק יותר מידי גדול לפתוח את הארנק... והנה!!! יום אחד "בשמך יקראוך ובמקומך יושבוך..." ובפתע פתאום הפציע שמשו של הלל הבבלי ופקיע שמה בכל העולם... הוא נהיה גדול הדור... וביום בהיר שמו אותו בראש הסנהדרין... וקעת כולם רוצים למשב"ק את הלל... מריבות ודחיפות מי יזכה להיות הנגה... מי לא רוצה לעשות איתו עסק יששכר וזבולון... ואז לפתע הופיע שבנא!!! רגע רגע... וזו וזו... כולם לזוז לצד... חברה: אני אח של הלל!!! אני רוצה לעשות איתו עסק יששכר וזבולון... בא הלל אחי... בא נעשה עסק יששכר וזבולון... אני אומן אותך... אומרת הגמ' בסוטה: יצאה בת קול ואמרה: אם יתן אלהים את כל הון ביתו בארובה בוז יבוזו לו!!! בקיצור: בת קול יצאה ושרקה: בבבבו לשבנא!!! בוקר טוב... עכשיו נזכרת לתמוך באחייך?? עכשיו נזכרת להציע לו 'יששכר וזבולון'?? איפה היית עד היום?? מילא כל האנשים הזרים... עד היום לא ידעו מי זה הלל הבבלי... אבל אתה כן ידעת!!! ידעת עם מי יש לך עסק!! ראת את היראת שמים הטהורה שלו... פגשת יום יום את כל המ"ח קנייני תורה שניכרו מכל תנועה שלו... אז איפה היית אז?? למה אז נתת לו להתרוצץ יום שלם לחפש הלוואות לטרפעיק היומי העלוב שחצי ממנו הלך ללחם וחלב וחצי ממנו הלך לשומר ביהמ"ד?? למה אז לא רצת אחריו לזכות ב'מניה' שהולכת להצמיח לנו את הלל הזקן??

נו... באמת למה שבנא נזכר רק עכשיו?? איפה הוא היה עד היום??

אני לא צריך להגיד לך את התשובה... כי התופעה הזו לצערנו די מוכרת גם היום במחוזותינו... כל גדול בישראל שביים בהיר אחד ה' הרים את קרנו ותורתו מכרזת מסוף העולם ועד סופו... פתאום צצים להם כל מיני גבירים כפטריות אחרי הגשם ומתחילים להידחק מאחוריו ולהצטלם איתו... פתאום כולם רוצים לעשות איתו... פתאום כולם רוצים לעשות איתו עסק יששכר וזבולון... והשאלה הנשאלת: איפה הייתם עד היום?? איפה הייתם כשהרב עובדיה היה עני מרוד?? איפה הייתם כשעול הפרנסה איים להכריע אותו?? איפה הייתם כשהוא היה אברך מן המניין... עוד איזה אברך... ואף אחד לא הסתכל לכיוון שלו??

ומה התשובה?? התשובה היא חדה ונוקבת כמעט:

יש כבוד!!! ויש יוקרה!!! מה ההבדל בין כבוד ל-- יוקרה??

כבוד זה ערך עצמי- אבסולוטי!!! ואילו יוקרה זה עניין יחסי של יוקר וזול!! לדוגמא: כהן גדול הוא לא כ"כ מכובד... הוא בעיקר- **יקר**!! סו"ס כהן גדול יש רק אחד... ממילא אותו אחד ויחיד שנבחר להיות כהן גדול הוא פשוט **יוקרתי**!! כלומר: לו יצויר שתהיה אפשרות ל-300 כהנים גדולים... באותו רגע הכה"ג נהיה פושט... עוד איזה כהן עם שמונה בגדים... ברגע אחד הוא איבד את כל היוקרה שלו... (על אותו משקל: קודש הקדשים... למה זה כ"כ **קודש**? כי יש מקום אחד ויחיד כזה בכל העולם: לו יצויר שהיה אפשרות של עוד כמה קודש הקדשים... אוטומטית היה מופסיד את כל המעלה שלו...) בקיצור: הכבוד שאנחנו רוחשים לכה"ג זה לא כבוד עצמי... אלא זה **יקר וגדולה**... לעומת זאת תורה?? על תורה נאמר: **יקרה היא מפנינים!!!** הערך של התורה לא נמדד לפי יוקר וזול... כי זה **כבוד**!! וכבוד זה ערך עצמי!! מי שגדל בתורה ועמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו... הוא דבר ערכי לכשעצמו!! מגיע לו כבוד כי הוא דבר מכובד **בחפצא**!! ת"ח לא צריך להיות יוקרתי... הוא לא צריך להיות תופעה נדירה ולא מצויה... גם אם יהיה עוד מאה אלף תלמידי חכמים חוץ ממנו... זה לא יוריד בכוחו את הערך האצילי של כבוד חכמים שנגמיע לו... (רוצה שאני אמחיש לך את זה בשפה שכולנו מבינים?? אם רבי פלוני עשה הדלקה במירון והיו שם רק מאתיים משתפיים... ואילו הרבי השני עשה הדלקה והיה אצלו עשרת אלפים איש... זה נושא את הרבי השני יותר **יוקרתי** נכון?? זאת אומרת: כמות המשתפיים קובעת את היוקרה... מאידך: אותם 45 אנשים נהרגו במירון... מישוה חשב לרגע לטעון... שהטרגדיה לא כ"כ נוראה כ... כי סו"ס היו אז במירון עוד 200.000 איש... ולכן באופן יחסי 45 אנשים זה אחוז קטן?? מישוה עשה כאלו שיקולים?? חס ושלום!!! מה קרה שפתאום נחתו את כל 'תורת' המספרים?? נו... למה?? כי 'היה' זה ערך עצמי!! חיי אדם זה לא משוה שמתחלק לייחסי מספרים... ואילו הדלקה... נו נו... תגיד כמה אנשים היו ואני אגיד לך האם זו הדלקה 'שווה'... יש מביש או אין מביש?? נראה לי שאת זה נככולנו מבינים...)

ומעתה: אם ר' חיים קנייבסקי הוא ספר תורה מהלך!!! זה נכון לא רק בשנת התשפ"א כשפקיע שמה בכל העולם... וגם בשנת תשכ"ב שהוא היה מהלך ברחובות בני ברק כשהוא מוקף בשובל של ילדים בני ברקים מחייבים... הכבוד נשאר אותו כבוד!!! אבל **יוקרה???** פה!! מה ההבדל הגדול!! לפני שלוש שנה ר' חיים לא היה יוקרתי... ואילו בעשר שנים אחרונות נהיה קשה להיכנס אצלו ומאז הוא נהיה **גם** יוקרתי...

וכאן!!! כאן התחילה הנהירה של כל אלו שמבינים טוב טוב בביוז... אלו שיש להם חוש ריח מפותח בהיצע וביקוש... ופתאום הם נזכרו בכבוד התורה!! **לא!!! לא חברה!!!** הגעתם מאוחר... להיזכר להתחיל לכבד את התורה רק כשהיא יוקרה... זה כבר לא כבוד התורה!! זה כבר **יוקרה** ולא **כבוד**!! להיזכר להוקיר את התורה רק כשהיא יוקרתית... לזה לא יוקרה!! כבוד התורה!! בקיצור: לכל מי שמקנא בעל המאה ובעל הדעה שחכמי ימינו הם שרשים והוא זוכה להיות מקורב לגדולי ישראל ולזכות להחזיק אותם... לא!!! יש לך טעות!! בת קול מכרזת ואומרת: **בוז יבוזו לו...** הבת קול לועגת

ובזה לאותו גביר שנזכר **לפתוח** את הארנק מול הדלת שכבר בקושי **נפתחת**... (וסתם ככה צריך לדעת: כל אלו שנדחפים שם ומנסים בכל דרך להיקר מקורבים וקשורים 'בלב ונפש' אצל גדולי ישראל **כבר קשה להיכנס אצלם**... זה לא מוכיח על קשר מאוד עמוק לתורה... זה בסה"כ מראה על חיפוש יוקרה!!! מי שיש לו באמת קשר עמוק לתורה... מצליח למצא את הדמויות האלו ומהם עדיין רחוקים מהדוקרים ויש אותם!! הם קיימים!! לא קשה להיות אותם... ואפ"כ התקרבו אליהם בלי מרפקים... ומי שמוותר עליהם מחוסר עניין ומעדיף להידחק דווקא איפה שקשה להיכנס זה בסה"כ מראה על חיפוש יוקרה... בשביל זה יש מספיק זמרים... לא צריך בשביל זה רבנים... והרבנים פשוטים לכל חובשי בית המדרש...) אתה יודע כמה תלמידי חכמים עצומים ומופלגים אני מכיר באופן אישי (ובטח גם אתה...) שלא רק שלא צריך לחכות אצלם בתור!!! אלא הם בעצמם מחכים הרבה הרבה זמן בתור בבנק ומבזבזים זמן יקר כדי להשיג את החצי טרפעיק שיהיה להם ללחם וחלב לילדים... ואז!!! מה הכי מתסכל?? שאתה רואה תמונה של מרן ר' חיים זיע"א שיש סביבו קאצ'קראי שלם של גבירים וכיפופי כוחות מי גישי לו את הפירות ט"ו בשבט או מי יממן את הספרים שלו... בבבבבו!!! בוז יבוזו לכם... בוקר טוב אליהו... באתם להצטלם??

כששבנא נזכר להתחיל לתמוך בהלל רק כשהוא נהיה נשיא... הבת קול שרקה בו בבבבבו!!! עכשיו נזכרת לכבד את הלל?? כשהוא נהיה יוקרתי?? איפה היית שאותו גדול בתורה חי בדחוקות עצומה??

ובינינו... גביר יקר: אני האחרון שצריך להסביר לך את זה! אתה הרי איש נדל"ן... אתה מבין בביוזים... אתה אף פעם לא קונה מגרש שהוא **כבר** עכשיו יקר!! כי אם זה כבר יקר... אז אין לזה תשובה... בשביל זה יש לך חוש מפותח ואתה תמיד תלך להשקיע בקרקע זולה שאף אחד כעת לא 'שם עליה' ואתה יודע לזהות את הפוטנציאל שאף אחד לא מזהה... ושמ!! שם את משקיע... ומשמ מגיע הרווחים הכי גדולים... אז מה קרה שבעסקים הרווחניים שלנו... שם אתה מאבד את כל החוש הנדלנ"י שלך?? למה אתה נזכר להשקיע בתלמיד חכם רק כשהוא כבר יוקרתי וכולם רוצים לזכות בו...?? תהיה חכם!!! תשקיע בתלמיד חכם מאיתי שמהלך בצידי הדרכים... תשקיע בזמן הנכון!!!

ובאמת כשהגמ' שם מזכירה את שבנא שנזכר לעזור לאחיו כשהוא כבר היה מאוחר... אותה גמ' מזכירה שם במקביל רשימה של כמה גבירים **שכן ידעו להשקיע בזמן**!!! אם זה שמעון אחי עזריה... שעזריה מהרגע הראשון תמך באחיו שמעון... ועליו מכריזה הגמ': שעליו **לא** נאמר: אם יתן איש את כל הון ביתו בוז יבוזו לו... כי הוא כן נתן כבוד לתורה!! מי שידע לכבד את התורה כשהיא עדיין מונחת בקרן זוית... הוא לא צריך לתת את כל הון ביתו... אין צורך!!! מספיק שהוא תומך... מספיק שהוא קצת מושיט יד... מספיק שהוא עוזר להלל לגמור את החודש... מספיק שהוא פותח לו את שערי בית המדרש וחוסך לו יום שלם של התרוצצות מול גמח"ס... זהו!! זה כסף קטן בשביל גבירים!! זה יותר זול מצד אחד והרבה יותר קריטי מאידך מלזכות במכרז מי יזכה לשמש את גדול הדור

שתיבין: הצדיק והעובד ה' המופלג בדורו... הוא כבר עבר את כל התקופות הקשות... הוא כבר אחרי הניסיונות!!! הוא כבר ירד מהארובה הקפואה... הוא כבר הפשיר מהשלג שהצטבר מעליו... הוא כבר צלח את מלחמת הישרדות מול שערי בית המדרש הננעלות עליו כתוצאה מדחוקות הפרנסה... אצלו הגדלות בתורה זה כבר עובדה מוגמרת!!! ותכל"ס באותה שעה שאתה הגביר מנסה לדחוף את עצמך שם... באותה שעה יש הרבה תלמידי חכמים שהם כעת משתחלים בראש הארובה!! הם כעת מחזיקים בשיניים להמשיך הלאה ולא לקרוס... ויש לך הזדמנות להצטלם מאחוריהם בשעת מעשה ממש!!! לתפוס אותם בעיצומו של ההולך וגדל בתורה כעת ועכשיו!!

ומה אתה חושב... שלא יהיה לך טעויות!!! הם יצליחו לשרוד גם בלעדך... גם אם לא תופיע מולו כמלאך מושיע ותסדר אותו כלכלית... הוא ימשיך לעסוק תורה מתוך הדחק למרות הכל ועל אף הכל... אבל אתה!!! מה איתך?? אתה פה הנזקק!!! אתה פה הגביר שלא לוקח איתך אגורה אחת לקבר... ואתה מבין לבד ששם בעולם האמת אף אחד לא יספור אותך על זה שפעם כשהיית חי כולם אספו גוגואים ולך היה הכי הרבה... אף אחד לא יתן לך 'שלישי' על זה... אז מה כן?? אתה תהיה שווה רק לפי הכבוד שהסתמכת לתת לתורה!!! אז הנה... אם אתה רוצה לתת כבוד לתורה זה הרחק מהמצלמות... תדחוף את עצמך מאחורי אברך בן עליה בתקופה הכי מאתגרת שלו... תזכה להצטלם מאחוריו כשהוא כבר עומד שם בארובה ואתה תוריד אותו משם ותסדר אותו ששערי בית המדרש לא יסגרו בפניו!!! הוא עוד יסתדר איתך או בלעדך... אבל אתה הוא שתזכה להנציח את עצמך שאתה הוא זה ש'ערבבת' שם סביב תלמיד חכם שלומד תורה מתוך הדחק שאין הפרוגד ננעל בפניו!!! זה עניין שלך!!! נטו שלך!!! כשתשקיע בזמן הנכון אז בת קול לא תשרוק לך בבוז... כי ידעת להשקיע בזמן הנכון...

גבירים יקרים: תנצלו אותי!!! רגע לפני שגם אני אצטרך אתכם... ואז גם אני אתחיל להחניף לכם... יש לכם נס!!! אני עדיין לא צריך אתכם... וממילא אני יכול להטיח בכם את האמת כמות שהיא... ותקפצו על זה!! תפרסמו את המאמר הזה ביניכם כי הוא יקר!!! קחו בחשבון שאתם מוקפים במחזיקי תורה נאצלים שאין להם ברירה... הם לקחו על עצמם עול כספי כבד והם מוכרחים להשיג תרומות בכל מחיר... ויש להם היתר מיוחד להחניף לכם... (זה אחד מג' מקומות שמותר להחניף כמבואר בשע"ת) ומי יודע... מי יודע מתי גם אני אתחיל ללכת בין הטיפות ולהיות גם אני ממלכתי כדי לא לעורר את חמתו של בעל המאה ובעל הדעה...

אני מנצל את ההזדמנות הנדירה שיש לי שאני עדיין לא צריך אתכם: להגיד לכם את האמת!!! תשקיעו במקומות הנכונים!!! תשקיעו דווקא באותם אברכים צנועים ש-יוקרה לא תקבלו מהם!! אבל כבוד התורה אמיתי יזקף לזכותכם... תחפשו דווקא את הכוללים ה'מסכנים' האלו שהיוקרה מהם והלאה... ורק כבוד התורה אמיתי תנחלו ממנו... תדעו לנצל לפחות גם את התלמיד חכם שמונה בקרן זוית... את זה שלא מצליח לשכנע אתכם... כי הוא לא יודע את העבודה... מי אמר שהוא צריך לדעת את העבודה... אתם צריכים לדעת את העבודה!! זו עבודה שלכם!! זה עניין שלכם!! אתם לא מחפשים בוז...

ואסיים במדרש לא כ"כ מוכר (רבה נשא)... הייתה מטרוגא אחת שהייתה תורמת מאוד 'בבדה' בידיה של ר"א... (משום מה, כל הגבירים בזמן חז"ל היו ויערבערם... לא ברור למה) והיא ניגשה לר"א ושאלה אותו שאלה בלימוד... הוא דחה אותה בקנה וענה לה: אין חכמה לאשה אלא בפלכה... כל טוב... ניגש הורקנוס בנו של ר"א ואמר לו: חבל... בגלל שלא התייחסת אליה מספיק יפה הפסדנו הוראת קבע של 300 כור מעשר בשנה!!!

ענה לו ר"א: ישרפו דברי תורה ואל ימסרו לנשים... לא משנה כעת מה הפשט... אבל מה שבטוח: כתוב כאן שר"א לא מתרגש מתרומות נדיבות... כבוד התורה יותר חשוב לו!! אם לא מתאים לאותה מטרוגא... שתשאיך את הכסף אצלה... היא לא מאיימת על אף אחד... אז אנחנו לא אוהזים במדרגה של ר"א ומי שיתן ל 300 כור של תבואה אני לא אדחה אותו בקנה... אבל לפחות אתם הגבירים!! לפחות אתם תדעו שזו האמת!! לפחות אתם תדעו שלזכות להחזיק תורה של ר"א זה ביוז שלכם...

שבת כ"ב אייר התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:12	20:03	20:57
19:10	20:01	20:54
19:12	20:04	20:57
19:10	20:01	20:54

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

הפטרה "ה' עוזי"

פרשת בהר בחוקותי

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

גאוונה בלי סיבה קבוצת שוורים חרשה בשדה.
והנה עלתה מן הביצה **צפרדע ידוקה**.
עמדה הצפרדע ואמרה: "בוקר טוב, אם רוצים אתם עצה טובה, דעו לכם, כי אין חכמה **כמוני** בביצה. אם מישהו מכם חולה או חלש, תרופה יש בידי לכל המחלות. כל פצע או מכה ארפא ברגע אחד"
שמע השור ואמר: "אם כן רבה חכמתך, אולי תרפאי קודם את **עצמך**... כה רזה וחלושה את..."
שמעה הצפרדע וישבה אל הביצה בבושה ובכלימה...
לעיתים קרובות, הגאוונה היא בלי סיבה. ואם לכבוד אי מי צפה, תמצא אותו אך בושה וחרפה...

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה

התלונן חסיד בפני רבי **וולך ומטריקוב**: - רע הוא העולם, עד שאינך יכול להיות בו... החזיר לו רבי וולף: - אין אתה כה טוב כפי שאתה **חושב**.
ואין העולם כה רע כפי שאתה **מאמין**. בשעה שתלמד להכיר את עצמך, תכיר גם את העולם.

כשאתה נותן מכספך לעני, אם לשם צדקה או לשם גמילות-חסדים, **תן לו** בסבר פנים יפות ובדברים מעודדים.
אל תהא "נושך" או אגב נתינה בדברים החותכים כספיו בלבבו,
אלא תן לו **בעין יפה**... (מלאכת מחשבת)

כשיש רודפי כבוד יש חנפנים

מה נואלו אותם אנשים שאינם לומדים דרכי הנהגה מהאדם הראשון שאף ע"פ שאישתו **הביאה עליו** את המוות סלה ומחל לה, ואז הראה לו ה' ית' **אות של חיבה** והלבישו בבגדי ישע.

פעם ביקר בביתו של הגאון רבי **נתן צבי פינקל** זצ"ל
בחזר משיבה אחרת. על פניו של הבחור היתה נסוכה כל העת ארשת **מתונה ורצינית** מאוד. רבי נתן צבי העיר לו על כך פעמים אחדות, אך הלה לא יכול היה לשנות את הרגלו.
הבחור עשה את דרכו מליטא לפולניה, ותחלה, מדובר היה, שנכדו של רבי נתן צבי יסע עם הבחור ויחד ינסו לעבור את הגבול. אך לבסוף **ביטל** רבי נתן צבי את התוכנית. חשש שנכדו יתלוח לבחור שהוא איננו בטוח בזכויותיו בגלל מצב **רוחו העצוב**...

שום אדם עוד לא חיסר במעלתו
נגלל המלים סליחה בבקשה ותודה

הרבי בונם מפשיסחה
היה אומר:
התורה הזהירה שלא להונות את הזולת, ואילו חסיד נוהג **לפנים משורת הדין** ואסור לו להונות גם את עצמו...
אסור לו להשלות את עצמו במדרגות יותר גבוהות **מכפי שיש** לו באמת....

כאשר משננים בפה עיני אמונה זוכים לבטחון

פעם חלה הרה"ק רבי **יחיאל מאלכסנדר** זיע"א. הזמין אחד מחסידיו רופא גדול מהעיר קרקוב ללא ידיעתו של הרבי. המרחק היה רב מקרקוב לאלכסנדר, וכששמע הרבי את אשר עשה, **לא היתה דעתו נוחה**. "חסה התורה על מומנו של ישראל", טען הרבי.
שמע החסיד וקרא: "רבי, אם הייתי יודע שיש בעולם רופא היכול להבריא את הרבי, הייתי נותן לו את כל רכוש!" שמע הרבי, ועיניו זלגו דמעות. הרים ידיו וקרא: "רשב"ע, הנשמע בעולם שאדם יהיה מוכן לתת את כל רכושו, ובלבד **שיבריא חברו** ממחלתו? מי כעמך ישראל!"

בשמיעה בלבד של דברי חכמה ומוסר, נשארים הדברים במחוז, וחייב האדם **לעודד עצמו** להחיות את פנימיותו "שהאני" יהיה ער לחכמה ששמע ואזי **יקלטו** הדברים ויועילו.

נקודת מפתח
איש וחברו מתו והגיעו לשמיים. במעלה גבעה לפניהם היה **שער מדהים**, עשוי כולו מפנינה, זוהר באור השמש. כשהגיעו לשער ראו אדם יושב בפתח. "סליחה", האיש שאל, "היכן אנחנו נמצאים?" **"בגן עדן"** ענה האיש. "אפשר לקבל כוס מים?" שאל האיש. "בודאי", ענה השומר שבפתח. "הכנס ואדאג שיביאו לך כוס מים צוננים". "האם התברר שלי יכול להיכנס גם הוא?" שאל המבקר "אני מצטער", ענה השומר. **"איננו מאפשרים** לשניים להיכנס". האיש החליט לוותר על המים. הוא קרא לחברו והם המשיכו ללכת.
הדרך הפכה להיות דרך עפר, והם הגיעו **לשער עץ** שעמד בדרך ללא כל גדר סביבו. מעבר לשער היה שומר שנשען וקרא ספר. "סליחה" קרא לו האיש, "יש פה מים?" "בטח. היכנסו" ענה לו השומר. הם עברו את השער וניגשו לברז המים ושתו כאוות נפשם. "תודה. מה זה המקום הזה?" שאל האיש. "גן עדן" ענה לו השומר. "זה מאוד מבלבל" אמר המבקר, "האיש שפגשנו קודם אמר לנו ששם זה גן עדן". "אתה מתכוון לרחוב המזוהב עם שער הפנינה? שם זה גהנום?" "ולא **אכפת לכם** שמשתמשים בשם שלכם שם?" התפלא. "לא", ענה האיש.
"אנחנו רק שמחים שהם לוקחים אליהם את כל אלו שמוכנים להשאיר את חבריהם בחוץ... כמה חשוב דאגה ועזרה לזולת (העורך)

סוד האושר והסיפוק נימצאים
בליבו של האדם (הרמב"ם)

**אין לך מויק גדול מזה
שעובר עבירה, הוא מויק
לכל העולם.**

הגאון רבי יוסף עדס צ"ל תורת חסד עולם של גמילות חסדים היה הגאון רבי יוסף עדס צ"ל. כל רגע שהיה אפשר בו לגמול חסד- היה נחטף על ידו כעסק רווחי. סיפר אחד מתלמידי ישיבת "פורת יוסף" הירושלמית, כי רבו- רבי יוסף עדס, **סייע לו** לגמור שידוך. לשם כך הוא נסע מחוץ לעיר, שוחח עם הצד של הכלה והביא את השידוך לסיומו המבורך, ובוה לא הסתים תפקידו: כשהגיע הזמן לקנות דירה- ניצב הרב עדס לימינו. **בדק** אתו את **הדירות**, בהן את **כוני האויר**, את מספר המדרגות, את איכות הבניה- כאילו עבורו היא, הדירה.

והימים- ימים שבין פסח לעצרת! הימים הגדולים, בהם מתכונן כל יהודי לקבלת התורה! הרב עדס צ"ל היה תלמיד חכם גדול, סדר יומו היה עמוס לעיפה: 2:00 לפנות בוקר התחיל ב"תיקון הצות", התפלל ו"תיקון" בכותל המערבי, אחר כך עסק במסירת שיעורים, בקבלת קהל, בלמוד עם **בעלי בתים** ובלמוד עצמי.

**הפלא הבלתי יאומן
של הישרדות עם
הנצח כשהוא צמוד
לתורת הנצח**

רבנו יונה כתב ממצוות השבת אבדה נלמד, שאם אנו חייבים להחזיר שור או שה שנאבד, ודאי שאנו חייבים **להחזיר אדם שנאבד**.

ויש שני מיני אבדות באדם, אבדת גופו – שהוא עלול להינזק או לטעות בדרך, ויש אבדת נפשו – שהוא טועה ואינו יודע דרך ה'.

ועל שני הדברים הללו אנו **חייבים להיות** מוכנים להציל.

**להצלתה וישועה
בכל התחומים
יהודה בן בת שבע
אבישלו בן אורה
רפאל אור בן הדסה צביה**

**אני עושה כל
המאמצים בפסח
לא להכניס את החמץ
החמור ביותר... הכעס**

הזמינו רופא לחולה. בדקו הרופא, ניער כפיו ואמר: אין לו תקנה. לא היו ימים מרובים והחולה הבריא. וכשסיפרו דברים לרופא נענה ואמר: חזקה, שלא **רפאו** אותו **כהלכה...**

**בואו והצטרפו
לרשימת תפוצה**
hamaor.net@gmail.com

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה איר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, יפה בת לאה **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים"
הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

ניצול הזמן וספרת לך שבע שבתות שנים שבע פעמים והיו לך ימי שבע שבתות השנים תשע וארבעים שנה (ויקרא כה, ח).

לכאורה לא מובן, וכי התורה הקדושה באה ללמדנו חשבון שבע שנים כפול שבע שנים זה ארבעים ותשע שנים? ואם כן מדוע הוצרכה התורה לכתוב זאת.

אלא בדרך רמז אפשר לומר שהתורה הקדושה באה להורות ולהראות לנו עד כמה הזמן עובר מהר, שבע שנים, שבע פעמים, ארבעים ותשע שנים! הזמן חולף ועובר מהר מאוד, **התעייף עיניך בו ואיננו** (משלי כג, ח), **אדם להבל דמה ימיו כצל עובר** (תהילים קמד, ד).

לכן צריך לניצל את הימים והשנים בריבוי לימוד תורה מצוות ומעשים טובים, כיון שהימים חולפים מהר ואינם חוזרים.

ובדרך רמז הסבירו המפרשים בזה את הפסוק בהמשך הפרשה, **את כספך לא תתן לו בנשף ובמרבית לא תתן אכלך** (ויקרא כה, לז), **כספך מלשון כמיהה וכיסופים, נכסף וגם כלתה נפשי** (תהילים פד, ג), והוראת התורה לנו בזה שהכיסופים החשקים והרצונות שלנו לא יהיו בנשף ותרבית – בכסף וזהב, כיצד לאסוף עוד ועוד נכסים וממון, מרבה נכסים מרבה דאגה (אבות פ"ב מ"ז).

וכן ממשיכה התורה ומצווה **ובמרבית לא תתן אכלך**, שלא ירבה האדם באכילה שתייה ובמעדנים, אלא עיקר עסקו יהיה ברוחניות, בלימוד התורה הקדושה, בקיום מצוות ומעשים טובים.

יהי רצון שנוכח לעלות ולהתעלות בתורה ויראת שמים שהורה, וכל מעשינו יהיו לשם שמים וזכות כך נראה בקרוב בביאת משיח צדקנו ובגאולת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

פי כמה פעם בא למרן הרב **עובדיה יוסף** צ"ל נדיב מחו"ל וביקש להזמין להכנסת ס"ת בחו"ל. ענהו מרן שליט"א, האמן לי **איני יודע כמה אחיה**, (עד מאה וחמישים שנה).

אנא הניחיה להמשיך בכתיבת חיבורי ולהדפיס את כל אשר עימי בכתובים, שהוא פי כמה ממה שנדפס כבר. **והדברים מדברים בעד עצמם** "ימים על ימי מלך תוסיף".

**בכח הביטחון-
להמשיך שפע לכל
העולם**

קבוצת מטיילים בברזיל פגשו אינדיאני שאמר להם, אל תלכו היום לשחות בים כי יהיה מזג אויר לא טוב, הם לא התייחסו אליו הלכו, ובאמת הייתה סופת חולות שגרמה לטביעתם של שני מטיילים, ביום למחרת הוא אמר להם שלא ילכו לטייל בהרים אך הם לא הקשיבו לו ובאמת התפתחה סופת טורנדו שהעיפה מתחת להר כמה מהם, יום למחרת הם באו אליו בהכנעה ושאלו אותו, מה יהיה היום אינדיאני זקן וחכם? אמר להם שהוא לא יודע, אמרו לא, איך זה שאתה לא יודע? **התקלקל לי הרדי.**

הדאגה למחר סיפור יפה מהנהגת הגר"ז **מברסק**, בשלהי שנת תרצ"ט נקלע לעיר ווארשה, והתחילו להפציץ מן האויר, והלחם היה מצרך יקר מכל הון, אחד מחשובי הקהילה כשנודע לו שמרן הרב מברסק שוהה בווארשה, שלח לו מדי יום מנת לחם, ומרן הרב מברסק היה נוהר לגמור האוכל באותו יום **ולא להשאירו** למחר לבל ישלח בחשש של "מה אוכל מחר", ויהיה בכלל קטני אמנה המבואר בגמרא. רק ביום ח' תשרי ת"ש הסכימה דעתו להשאיר מן הלחם **מעט למחר**, בכדי לקיים מצוות אכילה בתשיעי.

למחרת בבוקר שלח לו אותו אחד מנת הלחם, בהוסיפו של מעשה הכין עוד תבשיל של דגים, אבל איתרע מזלו ונפלו לתוכו רסיסי פצצה ואינם ראויים לאכילה, **ולכן נאלץ** להביא רק מעט לחם שאפתה אשתו ברגע האחרון. פנה מרן הגר"ז לבנו רבי יוסף דוב ואמר לו – מכאן שהיה עלינו לבטוח בה' גם בנוגע לאכילה בתשיעי, ולא להותיר מן הלחם מאומה, שהיה יתכן אילו לא הותרנו **לא היו נופלים** מרסיסי הפגזות למאכל.

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"נחמה עתידית"

עליתי על יצועי בשעה מוקדמת יחסית, כדי להשכים קום להכין מעט את נפשי ונשמתי לשפע השמימי השופע מלא חפנים בהילולא דבר יוחאי. עם שחר קמתי" משתף איש שיחי "להגות תורת השם, ובפרט בתורת רשב". יצאתי מביתי מוקדם לתפילות שחרית. בצאתי מבית הטבילה בדרכי לבית הכנסת התקשרה אלי רעיית והודיעה לי ששמיכת בלתי צפויה עליה לצאת הבוקר מוקדם לעבודתה, ומבקשת שהבוקר אקח פיקוד על הילדים שיקומו ויגיעו בזמן לבתי הספר. תפקיד אותו היא עושה בדרך"כ בדבקות ובמסירות. הבנתי שזה רצון הבורא כעת ממני. החשתי פעמי חזרה לביתי, וזירזתי את ילדי לקום. והחשתי פעמי שוב לבית הכנסת. משהגעתי לשם, תחושת החמצה מלאה את ליבי על שלמרות מאמצי, איחורתי לתפילה, ניהמתי את עצמי שעדיין יחסית הגעתי מוקדם, אך לפתע שמתי לב כי במרוץ הבוקר הזה שכחתי את התפילין שלי בבית. לא נותרה לי ברירה: חזרתי בעל כורחי לביתי. מצב רוחי היה שפוף. הרגשתי כאילו משמיים מראים לי שאינם חפצים בהכנה שלי לרבי שמעון. היצר הרע המחכה להזדמנויות שפופות שכאלו, ניסה להפיל אותי בדרכי הביתה בניסיון של שמירת עיניים: "הרי ממילא אתה לא מידי שווה... טען היצר לעומתי ...

"פלט מעגל רגלך וכל דרכיך יכוננו" את הפסוק הזה במשלי מסביר רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו על הפסוק: "אם בחוקותיי תלכו:" "כשתחשוב הדרך היותר טובה שצריך אתה ללכת בה לעשות רצון קונך וכוונתך תהיה לשם שמים, אז: "וכל דרכיך יכוננו". שהבא להיטהר מסייעין אותו. ואף אם במחשבתך לא תעלה הברירה היותר טובה, יסייעוך מן השמים שיעלה בידך הטוב".

"וזהו שאמר הכתוב, אם תרצה שמן השמיים יסייעוך במחשבתך לברור היותר טוב או לילך בדרך הטובה, צריך שתהא המחשבה זכה וטהורה ולשם שמים לגמרי"- עצת רבנו בפרשתנו.

"בדרכי חזרה לבית הכנסת הבנתי לפתע, שאולי זה עיקר רצוני יתברך שאתבטל לרצוני, בלי להבין את המטרה. הרי רבי שמעון חידש כי "מבשרי אחזה אלוך" " כמובא ב"בית אהרן" מקרלין זיע"א, ש"מבשרי" ר"ת: מתורת רשב"- הקב"ה ברא את האדם עם בשר, גוף הרוצה ודורש רצונות גשמיים כאלו ואחרים, ורצון הבורא שהאדם יבטל ויעלה את הרצונות והחשקים אליו יתברך דווקא מתוך גוף שרוצה אחרת. הבוקר הבנתי משתף איש שיחי, שיתכן כי דווקא הריצה המיותרת הזו חזרה לביתי, אולי דווקא קבלת האיחור הזה באהבה, ההשלמה עם הנהגת הבורא ללא הבנת המטרה, היא גופא ההכנה הראויה לנסיעה לרשב"י זיע"א מסיים איש שיחי.

משום מה, הרגשתי שמשמיים שלחו לי פתיח כה מתבקש לשיעור דלהלן, כי הרי תכלית הידיעה בחיי היהודי המאמין- שלא נדע. כלומר: האמונה הפשוטה בהנהגת הבורא בלא להבין ולדעת, קבלת הנהגת ה' בשמחה ובאמונה- היסוד בחיי היהודי. אשר לא מנסה להבין את הנהגת הבורא. גם חלילה בדברים הנראים לנו כואבים וקשים לעיכול ר"ל, דווקא שם האתגר לקבל את הנהגת השי"ת באהבה ובאמונה פשוטה כי אין רע יורד מלמעלה והכל טוב "ואהבת את השם אלוך בכל מאדך"- בכל מידה שמודד לך, לאחר ההקדמה המתבקשת הזו אפשר להמשיך.

בקהילתנו עלה השבוע, ר"ל מוות בחלוננו, עם פטירתה בדמי ימיה של האישה החשובה מרת חיה בריזל ע"ה א"ח הר"ר אלימלך הי"ו בת הר"ר בנימין פרידמן הי"ו, והילדה שפרה ע"ה בת הר"ר פנחס מנחם ישעיהו ורגשל הי"ו

לרבים וטובים מבני הקהילה קשה מאוד להתנחם.

ידידי הרה"ח ר' דוד חיים ערנרייך הי"ו, ידען ואיש ספר, שיתף אותי בטרגדיה נוראה שארעה בקהילת קרלין בטבריה, לפני למעלה ממאה שנה, כפי ששמע את הפרטים מנכדו של בעל המעשה, הרה"ח ר' אברהם הלר שליט"א. הסיפור עוסק במכתב הניחומים ששלח בשעתו הרבי הפרנקפורטער זיע"א לסבו של ר' אברהם הלר, ר' אברהם פנחס קוריץ ז"ל. מכתב זה נותן מבט שונה על טרגדיה כה קשה. מעניין שדווקא השבוע, באותו זמן שנכתב המכתב, לפני למעלה ממאה שנה, בתזמון שמימי מעניין, צפה ועלתה בשער בת רבים נבואת קדשו של הרבי רבי ישראל זיע"א מסטאלין שמנו"כ בפרנקפורט דמיין.

נחזור במנהרת הזמן לטבריה של מעלה זו שלפני כמאה שנים, שם התגורר סבא רבי אברהם פנחס קוריץ מחשובי חסידי קרלין. יהודי אמיד וטוב לב שדאג במסירות לצרכי הכלל. כך הוא דאג לבנות את ארון הקודש המגולף, המעוצב והיוקרתי הניצב עד ימינו אנו בבית הכנסת הקרלינאי העתיק על גדות הכינרת בטבריה. את הנגר האמן

שיעור מס' 139 | פר' בהר- בחוקותי תשפ"ג

המיוחד שהביא לטבריה הוא אירח בביתו במשך למעלה מחודש ימים. סבא דאג גם לשפץ ולהרחיב את בית הכנסת בהידור רב **לפתע חלתה** אשתו במחלה מדבקת ומסוכנת, ויחד אתה חלו ארבע מתוך חמש בנותיה. בעלה יחד עם חבורת החסידים ניסו לקרוע שערי שמים בתפילות ותחנונים אך כבר נגזרה גזרה, ונצחו אראלים את המצוקים. הרעיה עם ארבע בנותיה ז"ל לוו למונחת עולמים. הכורת עלה כמעט על כל המשפחה. עין לא נותרה שם יבשה. הטרגדיה הזו שזעזעה את כולם הוציאה את סבא ר' אברהם פנחס משיווי נפשו. וסבא נכנס למשבר נפשי קשה. ידידיו ניסו לדבר על ליבו כי צדיק השם בכל דרכיו והכל לטובה, אך מטבע הדברים הגזרה הנוראה הייתה קשה לעיכול. ר' אברהם פנחס נשאר לבדו בבית הכנסת ולא רצה במשך תקופה לחזור לביתו. ידידיו הביאו לו אוכל לבית הכנסת, והוא התעקש להשאיר את הסירים והקערות שם בבית הכנסת. גם את עצמו הוא הפסיק לרחוץ כך שמהר מאוד הוא הפך למטרד סביבתי קשה. כולם קיוו שהזמן ירפא את כאבו וניסו לעזור לו בדרכים שונות, אך שום ניסיון לא צלח להוציא אותו מדיכאוונו.

משכלו כל הקיצים התיישבו החברים ושלחו מכתב לרבי זצוק"ל, רבי ישראל מסטאלין זיע"א, בו תיארו את גודל האסון שעבר על ר' אברהם פנחס ועל השבר הנפשי שהגיע בעקבותיו. לאחר תקופה הגיע מכתב תשובה מהרבי ובו נכתב בשורה אחת: "לסדר אחרי מות קדושים אמור תראה להקים את ביתך מחדש והשי"ת יעזור שתראה נחת". וראו זה פלא המכתב הכה גלי נוחם בליבו של סבא ר' אברהם פנחס אשר פרשן את המכתב כך: "אחרי מות..."- ממה שהיה תשכה, וכעת מהבית החדש שתקים: "קדושים אמור"- שם מחכה לך נחת יהודית, ילדים ההולכים בדרך התורה והיראה. סבא ר' אברהם פנחס אור כוחות חדשים, שב לשמחת החיים שלו, נישא שנית עם סבתא ז"ל, וממנה נולדו לו שני בנים, סבי משפחת קוריץ המעטירה, ומבני בנותיו וחתניו משפחות יקרות, בהן משפחת הלר החשובה. משפחות מפוארות, חסידים ואנשי מעשה, מהם ת"ח חשובים ביותר. המכנה המשותף בילדי האישה השנייה שכולם זרע ברך השם, שומרי תורה ומצוות, לעומת צאצאיה של הבת היחידה שנשארה מהאישה הראשונה, שלצערנו לעת עתה אינם הולכים בדרך התורה והמצווה.

"שוכו בני שובבים"- "אל תחשבו להיות קנויים בידי היצר הרע קנין עולם, ולהיות ח"ו מוטמעים בידו, שזה אינו, אלא אתם כמו שבויים, מלשון: "וישב ממנו שבי", וזהו לשון: "שובבים" דנקט, ולכן" ממשיך רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו "ואומר חושו נא לעצמכם, לפדות עצמכם מיד שונא, כי הבא להיטהר מסייעין אותו, ויסייעו אתכם מן השמיים ותוכלו להינצל ממנו".

אנקדוטה מעניינת התרחשה באופן סמלי בדיוק באותו זמן בעת בה כתב הרבי זיע"א לסבא ז"ל את המכתב המחזק, לפני כמאה שנה. במוצ"ש שעברה פר' אמור, ממש לאחר שקראו בתורה: "אחרי מות קדושים", נערך ראיון עיתונאי בשער בת רבים, בתוכנית בה שותף פעיל העיתונאי בכ. נכדו של סבא ז"ל מהאישה הראשונה ז"ל. עיתונאי חילוני המייצג את האסכולה השמאלנית והלוחמנית.

בראיון הציגו בפניו, את תמונת סבו ר' אברהם פנחס ז"ל, החסיד העבדקן עטור זקן ופאות, ואתגרו אותו באירוניה בשאלה: "האם הסבא שלך מתחבר לאסכולה החילונית, כביכול הדמוקרטית, בעבורה אתה לוחם?..."

"ונוד אמרו ז"ל: "רשעים יצרן שופטין"- שמוחזקים הם לחטוא אבל אינו קונה אותם אלא למעשה ידיו, שהאדם על כורחו צריך ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וזהו שאמר הכתוב: "כי עבדי הם וכו' לא ימכרו ממכרת עבד", שהקב"ה אינו רוצה שהנוכרי יקנה ישראל לגופו, שהרי עבדו הוא, ואף היצר הרע אינו אלא כמו שבאי, כדכתיב: "וישב ממנו שבי".

תזכורת מעניינת בעיתוי מעניין לראייתו ארוכת הטווח של הרבי הפרנקפורטער זיע"א, כאומר בשעתו לסבא ר' אברהם פנחס ז"ל: אל תתעצב כל כך על ה"אחרי מות", על אסון שפקד אותך, על הכורת שעלה על האילן שלך, כי יבואו ימים ותוכח שהכול לטובה. יבאו ימים ותראה שהפרות המתוקים שנועדו לצאת ממך, יצמחו בערונתך, דווקא מהאילן החדש שתיטע, דווקא משם, ואולי רק משם, תרווה מלא חפנים נחת יהודית- "קדושים אמור".

שירות
יחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

התבלבלתם?

תתרגלו למהירות של ספיד!

בצ'כובו/אמאן/חמות מקצ'ים למופיעו המהימנית ולסלימתן דנס ספידי!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>

ספיד

דפוס
מהיר
ומתקדם